

Službeni list

Europske unije

Hrvatsko izdanje

Posebno izdanje 2013.

13. Industrijska politika i unutarnje tržište

Cijena: 10 EUR

HR

Svezak 59

Sadržaj

Uvodna napomena	1
-----------------------	---

Godina	Referenca SL	Stranica		
2009.	L 33	10	32008L0122	
			Direktiva 2008/122/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o zaštiti potrošača u odnosu na određene aspekte ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, o dugoročnim proizvodima za odmor, preprodaji i razmjeni ⁽¹⁾	3
	L 79	34	32009R0249	
			Uredba Komisije (EZ) br. 249/2009 od 23. ožujka 2009. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 297/95 u pogledu prilagodbe naknada Europske agencije za lijekove stopi inflacije	24
	L 148	18	(2009/442/EZ) 32009D0442	
			Odluka Komisije od 5. lipnja 2009. o provedbi Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu nadzora i izvješćivanja (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 4199</i>) .	27
	L 149	6	32009R0494	
			Uredba Komisije (EZ) br. 494/2009 3. lipnja 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1126/2008 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu Međunarodnog računovodstvenog standarda (MRS) 27 ⁽¹⁾	36
	L 149	22	32009R0495	
			Uredba Komisije (EZ) br. 495/2009 od 3. lipnja 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1126/2008 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu Međunarodnog standarda financijskog izvješćivanja (MSFI) 3 ⁽¹⁾	52
	L 191	5	32009R0636	
			Uredba Komisije (EZ) br. 636/2009 od 22. srpnja 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1126/2008 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu 15. tumačenja Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) ⁽¹⁾	90
	L 191	42	32009R0642	
			Uredba Komisije (EZ) br. 642/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn televizora ⁽¹⁾	95
	L 242	3	32009L0120	
			Direktiva Komisije 2009/120/EZ od 14. rujna 2009. o izmjeni Direktive 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu u odnosu na lijekove za naprednu terapiju ⁽¹⁾	106
	L 267	18	32009L0129	
			Direktiva Komisije 2009/129/EZ od 9. listopada 2009. o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku Priloga III. ⁽¹⁾	116
	L 310	29	32009L0127	
			Direktiva 2009/127/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o izmjeni Direktive 2006/42/EZ u pogledu strojeva za primjenu pesticida ⁽¹⁾	118

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Referenca			
Godina	SL	Stranica	
	L 336	29	32009L0159
			Direktiva Komisije 2009/159/EU od 16. prosinca 2009. o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku njezinog Priloga III. ⁽¹⁾ 123
	L 344	41	32009L0164
			Direktiva Komisije 2009/164/EU od 22. prosinca 2009. o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku njezinih priloga II. i III. ⁽¹⁾ 125
2010.	L12	14	(2010/30/EU) 32010D0030
			Odluka Komisije od 9. prosinca 2009. o izmjeni popisa biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 9703</i>) ⁽¹⁾ 128
	L29	5	32010L0003
			Direktiva Komisije 2010/3/EU od 1. veljače 2010. o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku njezinih priloga III. i VI. 135
	L36	21	32010L0004
			Direktiva Komisije 2010/4/EU od 8. veljače 2010. o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku njezinog Priloga III. ⁽¹⁾ 138
	L69	20	(2010/165/EU) 32010D0165
			Odluka Komisije od 18. ožujka 2010. o povlačenju upućivanja na normu EN ISO 4869-4:2000 „Akustika – Štitnici sluha – 4. dio: Mjerenje efektivnih razina zvučnog tlaka za naušnjake s upravljanjem pojačanja zvuka ovisno o razini zvuka (ISO/TR 4869-4:1998)” sukladno Direktivi Vijeća 89/686/EEZ (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 1599</i>) ⁽¹⁾ . 141
	L75	27	(2010/170/EU) 32010D0170
			Odluka Komisije od 19. ožujka 2010. o povlačenju upućivanja na normu EN 353-1:2002 „Osobna zaštitna oprema protiv pada s visine – 1. dio: naprave za zaustavljanje pada s vodicom uključujući čvrstu sidrenu liniju” sukladno Direktivi Vijeća 89/686/EEZ (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 1619</i>) ⁽¹⁾ 142
	L80	52	(2010/180/EU) 32010D0180
			Odluka Komisije od 25. ožujka 2010. o izmjeni Odluke 2008/911/EZ o izradi popisa biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 1867</i>) ⁽¹⁾ 143
	L83	8	32010R0268
			Uredba Komisije (EU) br. 268/2010 od 29. ožujka 2010. o provedbi Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pristupa skupovima i uslugama prostornih podataka država članica od strane institucija i tijela Zajednice pod usklađenim uvjetima. 146
	L86	1	32010R0275
			Uredba Komisije (EU) br. 275/2010 od 30. ožujka 2010. o provedbi Uredbe (EZ) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu mjerila za ocjenu kvalitete strukturnih poslovnih statistika ⁽¹⁾ 148

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Godina	Referenca SL	Stranica		
	L 102	45	(2010/227/EU)	32010D0227
			Odluka Komisije od 19. travnja 2010. o Europskoj bazi podataka za medicinske proizvode (Eudamed) (priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 2363) ⁽¹⁾	154
	L 277	27	(2010/625/EU)	32010D0625
			Odluka Komisije od 19. listopada 2010. sukladno Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o odgovarajućoj zaštiti osobnih podataka u Andori (priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 7084) ⁽¹⁾	158
	L 291	36		32010R1005
			Uredba Komisije (EU) br. 1005/2010 od 8. studenoga 2010. o zahtjevima za homologaciju tipa naprava za vuču na motornim vozilima i provedbi Uredbe (EZ) br. 661/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za homologaciju tipa za opću sigurnost motornih vozila, njihovih prikolica i sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila ⁽¹⁾	161
	L 292	55	(2010/679/EU)	32010D0679
			Odluka Komisije od 8. studenoga 2010. o izmjeni Odluke 95/467/EZ o provedbi članka 20. stavka 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ o građevnim proizvodima (priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 7542) ⁽¹⁾	168
	L 293	60	(2010/683/EU)	32010D0683
			Odluka Komisije od 9. studenoga 2010. o izmjeni Odluke 97/555/EZ o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda prema članku 20. stavku 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s cementima, građevnim vapnima i drugim hidrauličkim vezivima (priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 7603) ⁽¹⁾	170
	L 313	3		32010R1103
			Uredba Komisije (EU) br. 1103/2010 od 29. studenoga 2010. o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, pravila o označivanju kapaciteta prijenosnih sekundarnih (koje se mogu puniti) i automobilskih baterija i akumulatora ⁽¹⁾ .	172
	L 317	39	(2010/737/EU)	32010D0737
			Odluka Komisije od 2. prosinca 2010. o utvrđivanju razreda reakcije na vatru određenih građevnih proizvoda u pogledu čeličnih limova presvučenih poliestrom ili plastisolom (priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 389) ⁽¹⁾	177
	L 317	42	(2010/738/EU)	32010D0738
			Odluka Komisije od 2. prosinca 2010. o utvrđivanju razreda reakcije na vatru određenih građevnih proizvoda u pogledu oblikovnih elemenata od vlaknom ojačanoga gipsa (priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 392) ⁽¹⁾	180
	L 333	61	(2010/781/EU)	32010D0781
			Odluka Komisije od 16. prosinca 2010. o izmjeni Direktive Vijeća 92/34/EEZ s ciljem produljenja odstupanja koje se odnosi na uvjete uvoza iz trećih zemalja voćnog reproduktivnog materijala i voćnih sadnica namijenjenih za proizvodnju voća (priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 9015)	182
2011.	C 304	3	(2011/C 304/03)	32011D1015(01)
			Odluka Komisije od 14. listopada 2011. o osnivanju skupine nacionalnih stručnjaka za ugljen (NCE)	183
	L09	5	(2011/12/EU)	32011D0012
			Odluka Komisije od 12. siječnja 2011. o izmjeni Odluke 2007/134/EZ o osnivanju Europskog istraživačkog vijeća	185

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Godina	Referenca SL	Stranica		
L10	5	(2011/14/EU)	32011D0014	
		Odluka Komisije od 13. siječnja 2011. o izmjeni Odluke 97/556/EZ o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda u skladu s člankom 20. stavkom 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s povezanim sustavima/skllopovima za vanjsku toplinsku izolaciju sa žbukom (ETICS) (priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 34) ⁽¹⁾		191
L11	49	(2011/19/EU)	32011D0019	
		Odluka Komisije od 14. siječnja 2011. o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda u skladu s člankom 20. stavkom 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s brtvilima za nekonstrukcijsku uporabu za spojeve u zgradama i pješačkim stazama (priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 62) ⁽¹⁾		193
L71	1		32011L0017	
		Direktiva 2011/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 71/317/EEZ, 71/347/EEZ, 71/349/EEZ, 74/148/EEZ, 75/33/EEZ, 76/765/EEZ, 76/766/EEZ i 86/217/EEZ u vezi s mjeriteljstvom ⁽¹⁾		197
L81	5		32011R0301	
		Uredba Komisije (EU) br. 301/2011 od 28. ožujka 2011. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 297/95 vezano uz usklađivanje naknada Europske agencije za lijekove sa stopom inflacije ⁽¹⁾		200
L 103	114	(2011/246/EU)	32011D0246	
		Odluka Komisije od 18. travnja 2011. o izmjeni Odluke 1999/93/EZ o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda u skladu s člankom 20. stavkom 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s vratima, prozorima, kapcima, roletama, ulaznim vratima i pripadajućim metalnim elementima (priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 2587) ⁽¹⁾		203
L 131	22	(2011/284/EU)	32011D0284	
		Odluka Komisije od 12. svibnja 2011. o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda u skladu s člankom 20. stavkom 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi sa strujnim, kontrolnim i komunikacijskim kablovima (priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 3107) ⁽¹⁾		205
L 205	31	(2011/496/EU)	32011D0496	
		Provedbena odluka Komisije od 9. kolovoza 2011. o sukladnosti norme EN 16156:2010 „Cigarette — procjena sklonosti zapaljenju — sigurnosni zahtjevi” i norme EN ISO 12863:2010 „Standardna metoda ispitivanja za procjenu sklonosti zapaljenja cigareta” s općim sigurnosnim zahtjevom Direktive 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i objava referencija norme EN 16156:2010 „Cigarette — procjena sklonosti zapaljenju — sigurnosni zahtjev” i norme EN ISO 12863:2010 „Standardna metoda ispitivanja za procjenu sklonosti zapaljenju cigareta” u Službenom listu Europske unije (priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 5626) ⁽¹⁾		209
L 234	44	(2011/534/EU)	32011D0534	
		Odluka Komisije od 8. rujna 2011. o izmjeni, radi prilagodbe tehničkom napretku, Priloga Direktivi 2002/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu izuzeća u uporabi olova i kadmija (priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 6309) ⁽¹⁾		211
L 272	1		32011R1007	
		Uredba (EU) br. 1007/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2011. o nazivima tekstilnih vlakana i povezanom označavanju i obilježavanju sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 73/44/EEZ te direktiva 96/73/EZ i 2008/121/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾		213

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Referenca		Stranica		
Godina	SL			
	L 283	36		32011L0084
			Direktiva Vijeća 2011/84/EU od 20. rujna 2011. o izmjeni Direktive 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima radi prilagodbe tehničkom napretku njezinog Priloga III. ⁽¹⁾ ...	277
	L 319	102	(2011/785/EU)	32011D0785
			Provedbena odluka Komisije od 28. studenoga 2011. o izmjeni Odluke 2008/911/EZ o izradi popisa biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima (priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 7382) ⁽¹⁾	280
2012.	L18	5	(2012/32/EU)	32012D0032
			Odluka Komisije od 19. siječnja 2012. kojom se od država članica zahtijeva da zabrane stavljanje na tržište reznih nastavaka koji rade na načelu mlačenja za prenosive ručne rezače grmlja (priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 9772) ⁽¹⁾	284
	L34	5	(2012/67/EU)	32012D0067
			Provedbena odluka Komisije od 3. veljače 2012. o izmjeni Odluke 2008/911/EZ o izradi popisa biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima (priopćena pod brojem dokumenta C(2012) 514) ⁽¹⁾	286
	L34	8	(2012/68/EU)	32012D0068
			Provedbena odluka Komisije od 3. veljače 2012. o izmjeni Odluke 2008/911/EZ o izradi Popisa biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima (priopćena pod brojem dokumenta C(2012) 516) ⁽¹⁾	289
	L64	13	(2012/136/EU)	32012D0136
			Odluka Komisije od 29. veljače 2012. o osnivanju zajedničke infrastrukture za jezične resurse i tehnologiju kao Konzorcija europskih istraživačkih infrastruktura (CLARIN ERIC) (priopćena pod brojem dokumenta C(2012) 1018)	293

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Uvodna napomena

U skladu s člankom 52. Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, potpisanog 9. prosinca 2011., tekstovi akata institucija donesenih prije pristupanja koje su te institucije sastavile na hrvatskom jeziku od dana pristupanja vjerodostojni su pod istim uvjetima kao i tekstovi sastavljeni na sadašnjim službenim jezicima. Tim se člankom također predviđa da se tekstovi objavljuju u *Službenom listu Europske unije* ako su tekstovi na sadašnjim jezicima tako objavljeni.

U skladu s tim člankom objavljuje se posebno izdanje *Službenog lista Europske unije* na hrvatskom jeziku, koje sadržava tekstove obvezujućih općih akata. To izdanje obuhvaća akte usvojene u razdoblju od 1952. godine do dana pristupanja.

Objavljeni tekstovi podijeljeni su na 20 poglavlja koja slijede raspored iz Registra važećeg zakonodavstva Europske unije, i to:

- 01 Opća, financijska i institucionalna pitanja
- 02 Carinska unija i slobodno kretanje robe
- 03 Poljoprivreda
- 04 Ribarstvo
- 05 Sloboda kretanja radnika i socijalna politika
- 06 Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga
- 07 Prometna politika
- 08 Politika tržišnog natjecanja
- 09 Porezi
- 10 Ekonomska i monetarna politika i slobodno kretanje kapitala
- 11 Vanjski odnosi
- 12 Energetika
- 13 Industrijska politika i unutarnje tržište
- 14 Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata
- 15 Okoliš, potrošači i zaštita zdravlja
- 16 Znanost, informiranje, obrazovanje i kultura
- 17 Pravo poduzeća
- 18 Zajednička vanjska i sigurnosna politika
- 19 Područje slobode, sigurnosti i pravde
- 20 Europa građana

Spomenuti registar, koji vodi Ured za publikacije, dostupan je na internetu (eur-lex.europa.eu) na službenim jezicima Europske unije. Bibliografskoj bilješci svakog akta može se pristupiti putem registra, gdje se mogu pronaći upućivanja na posebno izdanje i na ostale analitičke metapodatke.

Akti objavljeni u posebnom izdanju, uz određene iznimke, objavljuju se u obliku u kojem su bili objavljeni u *Službenom listu* na izvornim službenim jezicima. Stoga pri uporabi posebnog izdanja treba uzeti u obzir naknadne izmjene, prilagodbe ili odstupanja koje su usvojile institucije, Europska središnja banka ili su predviđene u Aktu o pristupanju.

Iznimno, kad se opsežni tehnički prilozi poslije zamijene novim prilogima, navodi se samo upućivanje na posljednji akt koji zamjenjuje prilog. Takav je slučaj u pojedinim aktima koji sadržavaju popise carinskih oznaka (poglavlje 02), aktima o prijevozu opasnih tvari, aktima o pakiranju i označavanju tih tvari (poglavlja 07 i 13) te nekima od protokola i priloga Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru.

Također, Pravilnik o osoblju objavljuje se kao pročišćeni tekst koji obuhvaća sve izmjene do kraja 2012. godine. Daljnje izmjene objavljuju se u izvornom obliku.

Posebno izdanje sadržava dva sustava numeracije stranica:

- i. izvorna numeracija stranica, zajedno s datumom objave francuskog, talijanskog, njemačkog i nizozemskog izdanja Službenog lista, engleskog i danskog izdanja od 1. siječnja 1973., grčkog izdanja od 1. siječnja 1981., španjolskog i portugalskog izdanja od 1. siječnja 1986., finskog i švedskog izdanja od 1. siječnja 1995., češkog, estonskog, latvijskog, litavskog, mađarskog, malteškog, poljskog, slovačkog i slovenskog izdanja od 1. svibnja 2004. te bugarskog i rumunjskog izdanja od 1. siječnja 2007.

U numeraciji stranica postoje praznine jer svi akti objavljeni u to vrijeme nisu objavljeni u posebnom izdanju. Kada se prilikom citiranja akata upućuje na Službeni list, potrebno je navesti stranicu sukladno izvornoj numeraciji;

- ii. numeracija stranica posebnog izdanja neprekinuta je i ne smije se navoditi prilikom citiranja akata.

Do lipnja 1967. numeracija stranica u Službenom listu počinjala je iznova svake godine. Od tada nadalje svaki broj Službenog lista počinje na prvoj stranici.

Od 1. siječnja 1968. Službeni list podijeljen je na dva dijela:

- Zakonodavstvo („L”),
- Informacije i objave („C”).

Od 1. veljače 2003. prijašnje ime „Službeni list Europskih zajednica” promijenjeno je, na temelju Ugovora iz Nice, u „Službeni list Europske unije”.

32008L0122

L 33/10

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

3.2.2009.

DIREKTIVA 2008/122/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 14. siječnja 2009.****o zaštiti potrošača u odnosu na određene aspekte ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, o dugoročnim proizvodima za odmor, preprodaji i razmjeni****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,u skladu s postupkom predviđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Od donošenja Direktive 94/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 1994. o zaštiti kupaca u odnosu na određene aspekte ugovora koji se odnose na kupnju prava za korištenje nepokretne imovine po načelu time-share ⁽³⁾, promijenila se vremenski ograničena uporaba nekretnine i na tržištu su se pojavili novi slični proizvodi za odmor. Ti novi proizvodi za odmor i određene transakcije vezane za vremenski ograničenu uporabu nekretnine, kao što su ugovori o preprodaji i razmjeni, nisu obuhvaćeni Direktivom 94/47/EZ. Osim toga, iskustvo u primjeni Direktive 94/47/EZ pokazalo je da neke već obuhvaćene stvari treba ažurirati ili pojasniti radi onemogućivanja razvoja proizvoda kojima bi se zaobišla ova Direktiva.
- (2) Postojeći zakonski propusti znatno narušavaju tržišno natjecanje i uzrokuju potrošačima ozbiljne probleme, čime sprečavaju nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Stoga Direktivu 94/47/EZ treba zamijeniti novom, osuvremenjenom direktivom. Budući da turizam igra sve značajniju ulogu u gospodarstvima država članica, treba potaknuti veći rast i produktivnost u sektoru vremenski ograničene uporabe nekretnine i dugoročnih proizvoda za odmor usvajanjem neka zajedničkih pravila.

- (3) Da bi se povećala pravna sigurnost i potpuno ostvarile pogodnosti unutarnjega tržišta za potrošače i tvrtke, potrebno je daljnje usklađenje mjerodavnih zakona država članica. Zato bi trebalo potpuno uskladiti neke aspekte marketinga, prodaje i preprodaje vremenski ograničene uporabe nekretnine, dugoročnih proizvoda za odmor kao i razmjenu prava koja proizlaze iz ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine. Državama članicama ne bi smjelo biti dozvoljeno da u svom nacionalnom zakonodavstvu zadrže ili u njega uvedu odredbe koje odstupaju od odredaba ove Direktive. Ako ne postoje takve usklađene odredbe, države članice trebale bi zadržati slobodu da zadrže ili uvedu nacionalne propise u skladu s pravom Zajednice. Tako bi, na primjer, države članice smjele zadržati ili uvesti odredbe o posljedicama korištenja prava na odustajanje u pravnim odnosima koji su izvan područja primjene ove Direktive ili odredbe prema kojima nije moguće uspostaviti nikakvu obvezu između potrošača i ponuđača vremenski ograničene uporabe nekretnine ili dugoročnog proizvoda za odmor, niti je moguće izvršiti ikakvo plaćanje između tih osoba dokle god potrošač ne potpiše kreditni ugovor za financiranje kupovine tih usluga.
- (4) Ova Direktiva ne smije dovoditi u pitanje primjenu odredaba ove Direktive država članica u skladu s pravom Zajednice na područja koja nisu njome obuhvaćena. Tako bi države članice mogle zadržati ili uvesti nacionalno zakonodavstvo koje bi bilo sukladno odredbama ove Direktive ili njenim pojedinim odredbama u odnosu na transakcije koje nisu obuhvaćene ovom Direktivom.
- (5) Različiti ugovori obuhvaćeni ovom Direktivom trebaju biti jasno definirani tako da onemoguće zaobilazanje njenih odredaba.

⁽¹⁾ SL C 44, 16.2.2008., str. 27.⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 22. listopada 2008. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 18. prosinca 2008.⁽³⁾ SL L 280, 29.10.1994., str. 83.

- (6) U smislu ove Direktive ne bi trebalo smatrati da ugovori o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine obuhvaćaju višekratne rezervacije smještaja, uključujući hotelske sobe, ako višestruke rezervacije ne znače šira prava i obveze od onih koji proizlaze iz zasebnih rezervacija. Niti treba ugovore o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine shvatiti tako kao da uključuju obične ugovore o najmu jer se oni odnose na jedno neprekidno razdoblje boravka, a ne na višestruka razdoblja.
- (7) U smislu ove Direktive ne bi trebalo smatrati da ugovori o dugoročnim proizvodima za odmor obuhvaćaju uobičajene programe za stalne klijente koji uključuju popuste na buduće boravke u hotelima jednog hotelskog lanca, jer se članstvo u programu ne stječe plaćanjem naknade niti je naknada koju potrošač plaća prvenstveno namijenjena stjecanju popusta ili drugih pogodnosti vezanih za smještaj.
- (8) Ova Direktiva ne smije utjecati na odredbe Direktive Vijeća 90/314/EEZ od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket-aranžmanima ⁽¹⁾.
- (9) Direktivom 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu („Direktiva o nepoštenim poslovnim djelovanjima”) ⁽²⁾ zabranjuju se obmanjujuće, agresivne i druge nepoštene poslovne prakse tvrtki prema potrošačima. Zbog prirode proizvoda i poslovnih praksi vezanih za vremenski ograničenu uporabu nekretnine, dugoročne proizvode za odmor, preprodaju i razmjenu, primjereno je donijeti detaljnije i specifičnije odredbe o zahtjevima u vezi s informacijama i o prodajnim događajima. Potrošačima bi trebalo pojasniti komercijalnu svrhu poziva na prodajne događaje. Odredbe o predugovornim informacijama i ugovoru trebalo bi pojasniti i ažurirati. Da bi se potrošačima dala prilika za upoznavanje s tim informacijama prije sklapanja ugovora, one im se moraju pružiti sredstvima koja su im lako dostupna u danome trenutku.
- (10) Potrošači bi trebali imati pravo, koje im trgovci ne bi smjeli uskratiti, dobiti predugovorne informacije i ugovor na jeziku po vlastitom izboru i koji dobro poznaju. Osim toga, radi lakšeg izvršenja i provedbe ugovora, državama članicama trebalo bi dozvoliti da utvrde da se potrošačima ponude i dodatne jezične verzije ugovora.
- (11) Kako bi potrošači dobili priliku potpuno se upoznati sa svojim pravima i obvezama koje proizlaze iz ugovora, trebalo bi im dati rok tijekom kojega mogu odustati od ugovora bez obveze objašnjenja svog odustanka i bez ikakvih troškova. Trenutačno se dužina toga roka razlikuje među državama članicama, a iskustvo pokazuje da dužina predviđena Direktivom 94/47/EZ nije dovoljna. Stoga bi rok trebalo produžiti da se postigne visoka razina zaštite potrošača te veća jasnoća za potrošače i trgovce. Treba uskladiti dužinu roka, načine i učinke korištenja prava na odustajanje.
- (12) Potrošači bi trebali imati na raspolaganju učinkovita pravna sredstva za slučaj da trgovci ne poštuju odredbe koje se odnose na predugovorne informacije ili ugovor, a posebno na odredbe kojima se propisuje da ugovor mora sadržavati sve tražene informacije i da potrošač mora dobiti jedan primjerak ugovora prilikom njegovoga potpisivanja. Osim pravnih sredstava predviđenih nacionalnim zakonodavstvom, potrošači bi trebali imati produženi rok za odustajanje u slučajevima kada im trgovci nisu dali informacije. Korištenje prava na odustajanje u tom produženom roku treba ostati besplatno neovisno o tome koje su usluge potrošači koristili. Po isteku roka za odustajanje potrošači nisu spriječeni tražiti pravna sredstva u skladu s nacionalnim pravom zbog kršenja zahtjeva u pogledu informiranja.
- (13) Uredba Vijeća (EEZ, Euratom) br. 1182/71 od 3. lipnja 1971. o utvrđivanju pravila koja se primjenjuju na razdoblja, datume i rokove ⁽³⁾ trebala bi se primjenjivati na izračun rokova navedenih u ovoj Direktivi.
- (14) Potrebno je pojasniti zabranu avansnog plaćanja trgovcima ili nekoj trećoj strani prije isteka roka za odustajanje da bi se poboljšala zaštita potrošača. Kod ugovora o preprodaji, zabrana avansnog plaćanja morala bi važiti sve do stvarne prodaje ili raskida ugovora o preprodaji, ali države članice trebale bi zadržati slobodu uređivanja mogućnosti i načina konačnih plaćanja posrednicima ako budu raskinuti ugovori o preprodaji.
- (15) U slučaju ugovora o dugoročnim proizvodima za odmor, cijena koju se plaća u okviru plana obročne otplate mogla bi obuhvatiti mogućnost prilagode daljnjih iznosa nakon prve godine, kako bi se sačuvala stvarna vrijednost tih rata otplate, obzirom npr. na inflaciju.
- (16) U slučaju kada potrošač odustane od ugovora čija je cijena u potpunosti ili djelomično pokrivena kreditom koji je potrošaču odobrio trgovac ili treća strana na temelju dogovora između treće strane i trgovca, kreditni ugovor trebalo bi raskinuti bez ikakvih troškova za potrošača. Isto bi se trebalo odnositi i na ugovore za druge povezane usluge koje pruža trgovac ili treća strana na temelju dogovora između te treće strane i trgovca.

⁽¹⁾ SL L 158, 23.6.1990., str. 59.

⁽²⁾ SL L 149, 11.6.2005., str. 22.

⁽³⁾ SL L 124, 8.6.1971., str. 1.

- (17) Potrošači se ne bi smjeli lišiti zaštite koja se osigurava ovom Direktivom ako je ugovor reguliran zakonima države članice. Pravo koje se primjenjuje na ugovor trebalo bi odrediti u skladu s pravilima Zajednice o međunarodnom privatnom pravu, a posebno Uredbom (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I.) ⁽¹⁾. Sukladno toj Uredbi može se primjenjivati pravo treće zemlje, posebno kada su potrošači ciljna skupina trgovaca dok su na godišnjem odmoru u državi koja nije država njihovoga boravišta. Budući da su takve poslovne prakse uobičajene na području koje je obuhvaćeno ovom Direktivom i da ugovori uključuju znatne novčane iznose, trebalo bi pružiti dodatnu zaštitu u određenih posebnim situacijama, a posebno kada su sudovi jedne države članice nadležni za ugovor, kako se potrošač ne bi lišio zaštite koja je zajamčena ovom Direktivom. Ovaj koncept odražava posebne potrebe za zaštitom potrošača koje proizlaze iz tipične složenosti, dugotrajnosti i financijskog značaja ugovora koji su obuhvaćeni ovom Direktivom.
- (18) Treba odrediti u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima ⁽²⁾ koji su sudovi nadležni za sporove čiji su predmeti obuhvaćeni ovom Direktivom.
- (19) Kako bi se osigurala potpuna učinkovitost zaštite koja je zajamčena potrošačima ovom Direktivom, a posebno u odnosu na poštivanje zahtjeva u vezi s informiranjem od strane trgovaca u predugovornoj fazi i u ugovoru, države članice moraju utvrditi učinkovite, razmjerne i odvrćajuće kazne za kršenje ove Direktive.
- (20) Treba osigurati da osobama ili organizacijama koje prema nacionalnom pravu imaju opravdani interes u takvom pitanju, budu na raspolaganju pravna sredstva za pokretanje postupaka zbog kršenja ove Direktive.
- (21) U državama članicama nužno je razviti prikladne i učinkovite postupke pritužbi za rješavanje sporova između potrošača i trgovaca. U tom cilju države članice trebale bi poticati osnivanje javnih ili privatnih tijela koja bi rješavala sporove iz vansudskim putem.
- (22) Države članice trebaju osigurati da potrošači budu učinkovito obaviješteni o nacionalnim propisima kojima se ova Direktiva prenosi u nacionalno zakonodavstvo, te poticati trgovce i autore kodeksa da obavješćuju potrošače o svojim kodeksima ponašanja na tome području. S ciljem postizanja visoke razine zaštite potrošača, udruge potrošača mogle bi biti informirane o i uključene u izradu kodeksa ponašanja.
- (23) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive ne mogu na zadovoljavajući način ostvariti same države članice, nego su lakše ostvarivi na razini Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora. Sukladno načelu razmjernosti iz navedenoga članka, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno da se uklone barijere na unutarnjem tržištu i ostvari visoka zajednička razina zaštite potrošača.
- (24) Ova Direktiva poštuje temeljna prava i pridržava se načela koja su posebno priznata u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima i temeljnim slobodama te Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.
- (25) U skladu s točkom 34. Međuinstitucionalnog sporazuma o boljem zakonodavstvu ⁽³⁾, države članice potiču se da za svoje potrebe i u interesu Zajednice izrade i objave svoje tablice koje će u najvećoj mogućoj mjeri prikazivati korelaciju između ove Direktiva i mjera za prijenos u nacionalno pravo,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Svrha i područje primjene

1. Svrha je ove Direktive doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i postići visoku razinu zaštite potrošača usklađivanjem zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na određene aspekte marketinga, prodaje i preprodaje vremenski ograničene uporabe nekretnine i dugoročnih proizvoda za odmor te ugovora o razmjeni.

2. Ova se Direktiva primjenjuje na transakcije između trgovaca i potrošača.

Ova Direktiva ne dovodi u pitanje nacionalno zakonodavstvo:

- (a) kojima se uređuju opća pravna sredstva u ugovornom pravu;
- (b) koje se odnosi na registraciju nepokretne ili pokretne imovine i prijenos nepokretne imovine;
- (c) koje se odnosi na uvjete za osnivanje ili režime davanja ovlaštenja ili zahtjeve za izdavanje licencija; i

⁽¹⁾ SL L 177, 4.7.2008., str. 6.

⁽²⁾ SL L 12, 16.1.2001., str. 1.

⁽³⁾ SL C 321, 31.12.2003., str. 1.

- (d) koje se odnosi na utvrđivanje pravne prirode prava koja su predmet ugovora obuhvaćenih ovom Direktivom.

članice i kojim se definira ponašanje trgovaca koji se obvežu na pridržavanje kodeksa u odnosu na jednu ili više poslovnih praksi ili poslovnih sektora;

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine” znači ugovor koji traje duže od jedne godine i kojim potrošač, uz plaćenu naknadu, stječe pravo na korištenje jednog ili više prenoćišta duže od jednog razdoblja boravka;
- (b) „ugovor o dugoročnom proizvodu za odmor” znači ugovor koji traje duže od jedne godine i kojim potrošač, uz plaćenu naknadu, prvenstveno stječe pravo na popuste ili druge pogodnosti vezane za smještaj, odvojeno ili zajedno s putovanjem ili drugim uslugama;
- (c) „ugovor o preprodaji” znači ugovor kojim trgovac, za naknadu, pomaže potrošaču da proda ili kupi vremenski ograničenu uporabu nekretnine ili dugoročni proizvod za odmor;
- (d) „ugovor o razmjeni” znači ugovor kojim se potrošač, uz plaćenu naknadu, uključuje u sustav razmjene koji mu omogućava pristup smještaju za noćenje ili drugim uslugama, u zamjenu za ustupanje privremenog uživanja u pravima koja proizlaze iz potrošačevog ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine drugim osobama;
- (e) „trgovac” znači fizička ili pravna osoba koja djeluje u okviru svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti te svakoga tko djeluje u ime trgovca ili po njegovome nalogu;
- (f) „potrošač” znači fizička osoba koja djeluje izvan okvira svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti;
- (g) „popratni ugovor” znači ugovor kojim potrošač dobiva usluge povezane s ugovorom o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine ili ugovorom o dugoročnom proizvodu za odmor, a koje trgovac ili treća strana pruža na temelju dogovora između te treće strane i trgovca;
- (h) „trajni medij” znači svaki instrument koji omogućava potrošaču ili trgovcu spremanje informacije koje su mu osobno namijenjene tako da budu dostupne za kasniju uporabu toliko dugo koliko je potrebno za svrhe tih informacija i koji omogućava nepromijenjeno prikazivanje pohranjenih informacija;
- (i) „kodeks ponašanja” znači sporazum ili skup pravila koji nisu nametnuti zakonom, propisom ili upravnim aktom države

- (j) „autor kodeksa” znači svaki subjekt, uključujući trgovca ili skupinu trgovaca, koji je odgovoran za formuliranje i provjeru kodeksa ponašanja i/ili za praćenje kako se kodeksa ponašanja pridržavaju oni koji su se obvezali da će ga poštovati.

2. Pri izračunavanju trajanja ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine ili ugovora o dugoročnom proizvodu za odmor, koji je definiran u točkama (a) i (b) stavka 1., uzima se u obzir svaka odredba iz ugovora koja dozvoljava prešutno obnavljanje ili produženje ugovora.

Članak 3.

Oglašavanje

1. Države članice osiguravaju da svako oglašavanje sadrži mogućnost dobivanja informacija iz članka 4. stavka 1. i navesti gdje se te informacije mogu dobiti.
2. Ako se neki ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, dugoročnom proizvodu za odmor, preprodaji ili razmjeni namjerava ponuditi potrošaču osobno na promotivnom ili prodajnom događanju, trgovac mora u pozivnici jasno navesti komercijalnu svrhu i prirodu događanja.
3. Informacija iz članka 4. stavka 1. dostupna je potrošaču u svakome trenutku za vrijeme trajanja događanja.
4. Vremenski ograničena uporaba nekretnine ili dugoročni proizvod za odmor ne smije se reklamirati ili prodavati kao investicija.

Članak 4.

Predugovorne informacije

1. Dovoljno prije negoli potrošač postane vezan ugovorom ili ponudom, trgovac daje potrošaču točne i dostatne informacije na jasan i razumljiv način, kako slijedi:
- (a) kod ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine: putem standardnog obrasca s informacijama koji se nalazi u Prilogu I. i informacije navedene u dijelu 3. tog obrasca;
- (b) kod ugovora o dugoročnom proizvodu za odmor: u obliku standardnog obrasca s informacijama iz Priloga II. i informacije navedene u dijelu 3. tog obrasca;

(c) kod ugovora o preprodaji: u obliku standardnog obrasca s informacijama iz Priloga III. i informacije navedene u dijelu 3. tog obrasca;

(d) kod ugovora o razmjeni: u obliku standardnog obrasca s informacijama iz Priloga IV. i informacije navedene u dijelu 3. tog obrasca.

2. Informacije iz stavka 1. besplatno daje trgovac na papiru ili drugom trajnom mediju koji je lako dostupan potrošaču.

3. Države članice osiguravaju da informacije iz stavka 1. budu sastavljene na jeziku ili jednom od jezika države članice u kojoj potrošač ima boravište ili čiji je državljanin, prema potrošačevom izboru, ako je to jedan od službenih jezika Zajednice.

Članak 5.

Ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, dugoročnom proizvodu za odmor, preprodaji ili razmjeni

1. Države članice osiguravaju da ugovor bude u pisanom obliku, na papiru ili drugom trajnom mediju i da bude sastavljen na jeziku ili jednom od jezika države članice u kojoj potrošač ima boravište ili čiji je državljanin, prema potrošačevom izboru, ako je to jedan od službenih jezika Zajednice.

Međutim, država članica u kojoj potrošač ima boravište može dodatno zahtijevati da:

(a) se u svakom slučaju ugovor na potrošaču na jeziku ili jednom od jezika te države članice, ako je to jedan od službenih jezika Zajednice;

(b) u slučaju ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine koji se odnosi na određenu nekretninu, trgovac da potrošaču ovjereni prijevod ugovora na jezik ili jedan od jezika države članice u kojoj se nalazi imovina, ako je to jedan od službenih jezika Zajednice.

Država članica na čijem državnom području trgovac obavlja svoje prodajne djelatnosti može zahtijevati da se, u svakom slučaju, ugovor ponudi potrošaču na jeziku ili jednom od jezika te države članice, ako je to jedan od službenih jezika Zajednice.

2. Informacije iz članka 4. stavka 1. čine sastavni dio ugovora i ne mijenjaju se, osim ako se ugovorne stranke izričito ne dogovore drukčije ili ako promjene proizađu iz neuobičajenih i nepredvidivih okolnosti koje su izvan trgovčeve kontrole, čije se posljedice ne bi mogle izbjeći čak ni da je poduzeta sva odgovarajuća pažnja.

Potrošača se obavještuje o tim promjenama na papiru ili drugom njemu lako dostupnom trajnom mediju, prije sklapanja ugovora.

U ugovoru se izričito navode takve promjene.

3. Osim informacija iz članka 4. stavka 1. ugovor također sadrži:

(a) identitet, boravište i potpis svake strane; i

(b) datum i mjesto zaključenja ugovora.

4. Prije zaključenja ugovora trgovac izričito upozorava potrošača na pravo da odustane od ugovora, dužinu roka za odustajanje iz članka 6. i zabranu avansnih uplata tijekom roka za odustajanje iz članka 9.

Potrošač potpisuje pojedinačno odgovarajuće ugovorne klauzule.

Ugovor sadrži zasebni standardni obrazac za odustajanje, koji je naveden u Prilogu V., namijenjen da olakša korištenje prava na odustajanje u skladu s člankom 6.

5. Potrošač dobiva primjerak ili više primjeraka ugovora prilikom njegovoga zaključenja.

Članak 6.

Pravo na odustajanje

1. Osim pravnih sredstava koji stoje potrošaču na raspolaganju prema nacionalnome zakonodavstvu u slučaju kršenja odredaba ove Direktive, države članice osiguravaju da potrošač dobije rok od 14 kalendarskih dana da bez obrazloženja odustane od ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, dugoročnom proizvodu za odmor, preprodaji ili razmjeni.

2. Rok odustajanja računa se:

(a) od dana zaključenja ugovora ili nekog obvezujućeg predugovora; ili

(b) od dana kad potrošač dobije ugovor ili obvezujući predugovor, ako je to nakon datuma iz točke (a).

3. Rok odustajanja ističe:

- (a) nakon jedne godine i 14 kalendarskih dana od datuma iz stavka 2. ovog članka, ako trgovac nije popunio zasebni standardni obrazac za odustajanje, kao što se to zahtjeva u članku 5. stavku 4., te ga dao potrošaču u pisanom obliku na papiru ili nekom drugom trajnome mediju;
- (b) nakon tri mjeseca i 14 kalendarskih dana od dana iz stavka 2. ovog članka, ako informacije iz članka 4. stavka 1., uključujući prikladni standardni obrazac s informacijama naveden u prilogima I. do IV., nisu dane potrošaču u pisanom obliku, na papiru ili nekom drugom trajnome mediju.

Osim toga, države članice moraju predvidjeti odgovarajuće kazne u skladu s člankom 15. u slučaju da trgovac, po isteku roka za odustajanje, nije ispunio zahtjeve u vezi s informacija iz ove Direktive.

4. Ako je trgovac ispunio standardni obrazac za odustajanje predviđen u članku 5. stavku 4. u pisanom obliku na papiru ili drugom trajnom mediju, te ga predao potrošaču u roku od jedne godine od datuma iz stavka 2. ovog članka, rok odustajanja počinje teći od datuma kada potrošač primi ovaj obrazac. Slično vrijedi u slučaju ako su informacije iz članka 4. stavka 1., uključujući odgovarajući standardni obrazac s informacijama iz priloga I. do IV., dane potrošaču u pisanom obliku, na papiru ili drugom trajnome mediju u tri mjeseca od datuma iz stavka 2. ovog članka, rok odustajanja počinje teći od dana kada potrošač primi ove informacije.

5. Ako se potrošaču ponudi ugovor o zamjeni zajedno i istodobno kad i ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, samo će se jedan rok odustajanja u skladu sa stavkom 1. primjenjivati na oba ugovora. Rok odustajanja za oba ugovora izračunava se u skladu s odredbama stavka 2., koje se primjenjuju na ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine.

Članak 7.

Načini korištenja prava na odustajanje

Ako potrošač namjerava koristiti pravo na odustajanje mora prije isteka roka za odustajanje obavijestiti trgovca o svojoj odluci o odustajanju na papiru ili drugome trajnome mediju. Potrošač može koristiti standardni obrazac o odustajanju iz Priloga V. koji mu da trgovac u skladu s člankom 5. stavkom 4. Rok je ispunjen ako je obavijest bila poslana prije isteka roka za odustajanje.

Članak 8.

Posljedice korištenja prava na odustajanje

1. Ako potrošač koristi pravo na odustajanje, prestaje obveza strana na izvršenje ugovora.

2. Kad potrošač koristi pravo na odustajanje, ne snosi nikakve troškove niti je dužan platiti vrijednost koja odgovara usluzi koja je mogla biti izvršena prije odustajanja.

Članak 9.

Plaćanje unaprijed

1. Države članice osiguravaju da se u ugovorima o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, dugoročnim proizvodima za odmor i razmjenu zabranjuju sva plaćanja unaprijed, davanje jamstava, rezervacija novca na računima, izričito priznanje duga ili neka druga naknada potrošača trgovcu ili nekoj trećoj strani prije isteka roka za odustajanje u skladu s člankom 6.

2. Države članice trebaju osigurati da se u ugovorima o preprodaji zabranjuju sva plaćanja unaprijed, davanje jamstava, rezervacija novca na računima, izričito priznanje duga ili neka druga naknada potrošača trgovcu ili nekoj trećoj strani prije stvarne prodaje ili drugačijeg raskida ugovora o preprodaji.

Članak 10.

Posebne odredbe koje se odnose na ugovore o dugoročnim proizvodima za odmor

1. Kod ugovora o dugoročnim proizvodima za odmor plaćanje se vrši u skladu s planom obročne otplate. Zabranjuje se svako plaćanje cijene navedene u ugovoru koja nije u skladu s planom obročne otplate. Plaćanja, uključujući članarine, dijele se na jednake godišnje obroke. Trgovac šalje pisani zahtjev za plaćanje na papiru ili drugom trajnom mediju najkasnije četrnaest kalendarskih dana prije svakoga datuma dospijeca rate.

2. Od drugog obroka nadalje potrošač smije raskinuti ugovor bez plaćanja ugovorne kazne tako da pošalje obavijest trgovcu u roku od četrnaest kalendarskih dana od primitka zahtjeva za plaćanje svake rate. Ovo pravo ne utječe na pravo na raskid ugovora sukladno postojećem nacionalnom zakonodavstvu.

Članak 11.

Raskid popratnih ugovora

1. Države članice osiguravaju da se, u slučaju kada potrošač koristi svoje pravo na odustajanje od ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine ili dugoročnom proizvodu za odmor, automatski raskinu svi popratni ugovori o razmjeni ili neki drugi popratni ugovor bez ikakvih troškova za potrošača.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 15. Direktive 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima ⁽¹⁾, ako je cijena u potpunosti ili djelomično plaćena kreditom koji je trgovac ili treća strana odobrila potrošaču na temelju sporazuma između treće strane i trgovca, kreditni se ugovor raskida bez ikakvih troškova za potrošača, ako potrošač koristi svoje pravo na odustajanje od ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, dugoročnim proizvodima za odmor, preprodaji ili razmjeni.

3. Države članice utvrđuju detaljna pravila za raskid takvih ugovora.

Članak 12.

Obvezujuća priroda ove Direktive i primjena u međunarodnim slučajevima

1. Države članice osiguravaju da se u slučaju kada se na ugovor primjenjuje pravo neke države članice potrošač ne može odreći prava koja su mu priznata ovom Direktivom.

2. Ako je mjerodavno pravo treće zemlje, potrošačima ne smije biti uskraćena zaštita koju im osigurava ova Direktiva, u obliku u kojem se ona primjenjuje u državi članici suda, ako:

- je neka predmetna nekretnina smještena na državnom području države članice, ili
- u slučaju ugovora koji se ne odnosi izravno na nepokretnu imovinu, trgovac obavlja svoje gospodarske ili stručne djelatnosti u državi članici ili na neki način usmjerava takve aktivnosti prema državi članici, a ugovor spada u okvir takvih djelatnosti.

Članak 13.

Sudska i upravna zaštita

1. Države članice osiguravaju postojanje prikladnih i učinkovitih mjera, kojima se osigurava da se trgovci pridržavaju ove Direktive u interesu potrošača.

2. Mjere iz stavka 1. uključuju propise na temelju kojih će jedno ili više od sljedećih tijela ovlaštenih prema nacionalnom zakonodavstvu imati pravo poduzimati mjere, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, pred sudovima ili pri nadležnim upravnim tijelima kako bi se osigurala primjena nacionalnih propisa za provedbu ove Direktive:

- (a) javna tijela i službe ili njihovi predstavnici;
- (b) organizacije potrošača koje imaju zakonski interes zaštititi potrošače;

⁽¹⁾ SL L 133, 22.5.2008., str. 66.

- (c) strukovne organizacije koje imaju zakonski interes poduzimati takve mjere.

Članak 14.

Informiranje potrošača i izvansudski pravni lijekovi

1. Države članice donose odgovarajuće mjere za informiranje potrošača o nacionalnom pravu kojim se ova Direktiva prenosi u njega i prema potrebi potiče trgovce i autore kodeksa da informiraju potrošače o svojim kodeksima ponašanja.

Komisija posebno potiče stručna tijela, organizacije i udruženja da na razini Zajednice sastave kodekse ponašanja čiji je cilj olakšati provedbu ove Direktive, u skladu s pravom Zajednice. Također potiče trgovce i njihove podružnice da informiraju potrošače o takvim kodeksima ponašanja, također i odgovarajućim označivanjem gdje to potrebno.

2. Države članice potiču uspostavu ili razvoj odgovarajućih i učinkovitih izvansudskih pritužbi i postupaka pravne zaštite radi rješavanja sporova s potrošačima na temelju ove Direktive, te prema potrebi potiče trgovce i njihove podružnice da informiraju potrošače o postojanju takvih postupaka.

Članak 15.

Kazne

1. Države članice predviđaju odgovarajuće kazne za slučaj da se trgovac ne pridržava nacionalnih propisa donesenih na temelju ove Direktive.

2. Te kazne moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

Članak 16.

Prijenos u nacionalno zakonodavstvo

1. Države članice donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 23. veljače 2011. One o tekstu tih propisa odmah obavješćuju Komisiju.

One te odredbe primjenjuju najkasnije od 23. veljače 2011.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 17.
Preispitivanje

Komisija preispituje ovu Direktivu i izvješćuju Europski parlament i Vijeće do 23. veljače 2014.

Prema potrebi daju daljnje prijedloge za njezinu prilagodbu razvoju u tome području.

Komisija može tražiti informacije od država članica i nacionalnih zakonodavnih tijela.

Članak 18.
Stavljanje izvan snage

Direktiva 94/47/EZ stavlja se izvan snage.

Upućivanja na Direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu VI.

Članak 19.
Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 20.
Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 14. siječnja 2009.

Za Europski parlament
Predsjednik
H.-G. PÖTTERING

Za Vijeće
Predsjednik
A. VONDRA

PRILOG I.

STANDARDNI OBRAZAC S INFORMACIJAMA ZA UGOVORE O PRAVU NA VREMENSKI OGRANIČENU UPORABU NEKRETNOSTI

Dio 1.:

Identitet, boravište i pravni status trgov(a)ca koji će biti ugovorna stranka:
Kratak opis proizvoda (npr. opis nepokretne imovine): Točna priroda i sadržaj prava:
Točno razdoblje u kojem se može koristiti pravo koje je predmet ugovora i, prema potrebi, njegovo trajanje: Datum od kojega potrošač može početi koristiti ugovorno pravo: Ako se ugovor odnosi na određeni objekt koji se gradi, datum kada će smještaj i usluge/objekti biti dovršeni/spremni za uporabu:
Cijena koju potrošač plaća da bi stekao pravo/a: Pregled dodatnih obveznih troškova koji proizlaze iz ugovora; vrsta troškova i naznaka iznosa (npr. godišnje pristojbe, druge ciklične pristojbe, posebni nameti, lokalni porezi):
Sažetak glavnih usluga dostupnih potrošaču (npr. struja, voda, održavanje, odvoz smeća) i naznačeni iznos koji mora platiti potrošač za takve usluge: Sažeti opis objekata koji potrošaču stoje na raspolaganju (npr. bazen ili sauna): Jesu li uključeni u gore navedene troškove? Ako nisu, navesti što je uključeno i što treba platiti:
Je li se moguće uključiti u program razmjene? Ako jest, navedite naziv programa razmjene: Navedeni troškovi za članstvo/razmjenu:
Je li trgovac potpisao kodeks(e) ponašanja i ako je, gdje ga/ih je moguće naći?

Dio 2.:

Općenite informacije:

- Potrošač ima pravo raskinuti ugovor, ne navodeći razloge, u roku od 14 kalendarskih dana od dana sklapanja ugovora ili nekog obvezujućeg predugovora, ili po primitku tih ugovora ako se to dogodi kasnije.
- Tijekom roka za odustajanje od ugovora zabranjeno je bilo kakvo plaćanje unaprijed od strane potrošača. Zabrana se odnosi na sva plaćanja naknada, uključujući plaćanje, davanje jamstava, rezerviranje novca na računima, izričito priznanje duga itd. To se ne odnosi samo na plaćanje trgovcu nego i trećim stranama.
- Potrošač ne plaća nikakve troškove ili obveze osim onih navedenih u ugovoru.
- U skladu s međunarodnim privatnim pravom, ugovor može biti reguliran pravom neke druge države članice, a ne one u kojoj potrošač ima boravište ili uobičajeni domicil, a eventualni sporovi mogu biti u nadležnosti drugih sudova a ne sudova države članice u kojoj potrošač ima boravište ili uobičajeni domicil.

Potpis potrošača:

Dio 3.:

Dodatne informacije na koje potrošač ima pravo i gdje ih može naći (npr. u kojem poglavlju općenite brošure) ako nisu ovdje navedene:

1. INFORMACIJE O STEČENIM PRAVIMA

- uvjeti kojima se regulira korištenje prava koje je predmet ugovora na području države/a članice/a u kojoj/kojima se nalazi predmetna imovina i informacije o tome jesu li ti uvjeti ispunjeni ili, ako nisu, koje još uvjete treba ispuniti,
- ako se ugovorom stječu prava na smještaj u objektu koji se odabire između vrsta smještaja, informacije o ograničenjima potrošačeve mogućnosti korištenja smještaja od ponuđenih vrsta u nekome razdoblju.

2. INFORMACIJE O NEPOKRETNJOJ IMOVINI

- kada se ugovor odnosi na određenu nekretninu, točan i detaljan opis te nekretnine i njene lokacije; ako se ugovor odnosi na više nekretnina („mnoštvo odmarališta”), odgovarajući opis nekretnina i njihovih lokacija; ako se ugovor odnosi na smještaj koji nije nepokretna imovina, odgovarajući opis smještaja i objekata,
- komunalne usluge (npr. električna energija, voda, održavanje, odvoz smeća) koje stoje ili će stajati potrošaču na raspolaganju, kao i uvjeti pod kojima mu stoje na raspolaganju,
- ako postoje, zajedničke prostorije, poput bazena, saune itd., kojima se potrošač ima ili će imati pravo koristiti i pod kojim uvjetima.

3. DODATNI ZAHTEVI U VEZI SA SMJEŠTAJEM U IZGRADNJI (prema potrebi)

- stanje dovršenosti smještaja i usluga koje omogućavaju potpuno korištenje smještaja (plin, električna energija, voda i telefonski priključci) te sadržaja kojima će potrošač imati pristup,
- rok završetka smještaja i usluga koje omogućavaju normalno korištenje smještaja (plin, električna energija, voda i telefonski priključci) i razumna procjena roka završetka objekata kojima će potrošač imati pristup,
- broj građevinske dozvole te naziv(i) i puna adresa/e jednog ili više nadležnih tijela,
- jamstvo da će se zgrada izgraditi te jamstvo na povrat iznosa u slučaju da se zgrada ne izgradi, te uvjeti pod kojima se ta jamstva mogu ostvariti.

PRILOG II.

STANDARDNI OBRAZAC S INFORMACIJAMA ZA UGOVORE O DUGOROČNIM PROIZVODIMA ZA ODMOR

Dio 1.:

Identitet, boravište i pravni status trgov(a)ca koji će biti ugovorna stranka:
Kratak opis proizvoda: Točna priroda i sadržaj prava:
Točno razdoblje u kojem se može koristiti pravo koje je predmet ugovora i, prema potrebi, njegovo trajanje: Datum od kojega potrošač može početi koristiti ugovorno pravo:
Cijena koju potrošač plaća da bi stekao pravo/a, uključujući povremene troškove koje potrošač može očekivati da proizađu iz prava korištenja smještaja, putovanja i drugih povezanih proizvoda ili usluga koje su navedene: Plan obročne otplate kojim su utvrđeni jednaki iznosi rata u sklopu cijene za svaku godinu tijekom trajanja ugovora i datumi njihovoga dospeljeća: Nakon prve godine daljnji se iznosi mogu prilagoditi tako da se osigura očuvanje stvarne vrijednosti rata, na primjer, uzimajući u obzir inflaciju. Pregled dodatnih obaveznih troškova koji proizlaze iz ugovora; vrsta troškova i naznaka iznosa (npr. godišnje članarine):
Sažetak glavnih usluga dostupnih potrošaču (npr. popusti na boravke u hotelu i letove): Jesu li one uključene u gore navedene troškove? Ako nisu, navesti što je uključeno i što treba platiti (npr. 3 noćenja su uključena u godišnju članarinu, a svi ostali boravci moraju se posebno platiti):
Je li trgovac potpisao kodeks(e) ponašanja i ako je, gdje ga/ih je moguće naći?

Dio 2.:

Općenite informacije:

- Potrošač ima pravo odustati od ovog ugovora, ne navodeći razloge, u roku od 14 kalendarskih dana od dana sklapanja ugovora ili nekog obvezujućeg predugovora, ili primitka tih ugovora ako se to dogodi naknadno.
- Tijekom razdoblja za odustajanje od ugovora potrošaču je zabranjeno izvršiti bilo kakvo plaćanje unaprijed. Zabrana se odnosi na sve naknade, uključujući isplatu, davanje jamstava, rezerviranje novca na računima, izričito priznanje duga itd. To se ne odnosi samo na plaćanje trgovcu nego i trećim stranama.
- Potrošač ima pravo raskinuti ugovor bez plaćanja ugovorne kazne ako pošalje trgovcu obavijest o raskidu u roku od 14 kalendarskih dana od primitka zahtjeva za plaćanje svake godišnje rate.
- Potrošač ne plaća nikakve troškove ili obveze osim onih navedenih u ugovoru.
- U skladu s međunarodnim privatnim pravom, ugovor može biti reguliran pravom neke druge države članice, a ne one u kojoj potrošač ima boravište ili uobičajeni domicil, a eventualni sporovi mogu biti u nadležnosti drugih sudova, a ne sudova države članice u kojoj potrošač ima boravište ili uobičajeni domicil.

Potpis potrošača:

Dio 3.:

Dodatne informacije na koje potrošač ima pravo i gdje ih se može naći (npr. u kojem poglavlju općenite brošure) ako nisu ovdje navedene:

1. INFORMACIJE O STEČENIM PRAVIMA

- odgovarajući i točan opis raspoloživih popusta za buduće rezervacije, ilustriran nizom primjera nedavnih ponuda,
- informacije o ograničenjima potrošačevih mogućnosti da koristi prava, kao što je ograničena raspoloživost ili ponude po načelu prvi dođe – prvi poslužen, vremenska ograničenja za određene promotivne i posebne popuste.

2. INFORMACIJE O RASKIDU UGOVORA

- prema potrebi, informacije o postupcima za raskid pomoćnih ugovora i posljedicama takvoga raskida,
- uvjeti za raskid ugovora, posljedice raskida i informacije o odgovornosti potrošača za troškove koji mogu nastati zbog raskida.

3. DODATNE INFORMACIJE

- navođenje jednog ili više jezika na kojima se može komunicirati s trgovcem u vezi s ugovorom, na primjer vezano za rješavanje upita i pritužbi,
- ako postoji, mogućnost izvansudskog rješavanja sporova.

Potvrda primitka informacija:

Potpis potrošača:

PRILOG III.

STANDARDNI OBRAZAC S INFORMACIJAMA ZA UGOVORE O PREPRODAJI

Dio 1.:

Identitet, boravište i pravni status trgov(a)ca koji će biti ugovorna stranka:
Kratak opis usluga (npr. marketing):
Trajanje ugovora:
Cijena koju potrošač plaća za dobivanje usluga: Pregled dodatnih obveznih troškova koji proizlaze iz ugovora; vrsta troškova i naznaka iznosa (npr. lokalni porezi, bilježničke pristojbe, trošak oglašavanja):
Je li trgovac potpisao kodeks(e) ponašanja i ako je, gdje ga/ih je moguće naći?

Dio 2.:

Općenite informacije: — Potrošač ima pravo odustati od ugovora, ne navodeći razloge, u roku od 14 kalendarskih dana od dana sklapanja ugovora ili nekog obvezujućeg predugovora, ili primitka tih ugovora, ako se to dogodi naknadno. — Potrošaču je zabranjena svaka avansna uplata dok ne dođe do stvarne prodaje ili ugovor o preprodaji bude raskinut na drugi način. Zabrana se odnosi na sve naknade, uključujući isplatu, davanje jamstava, rezerviranje novca na računima, izričito priznanje duga itd. To se ne odnosi samo na plaćanje trgovcu nego i trećim stranama. — Potrošač ne snosi nikakve troškove ili obveze osim onih navedenih u ugovoru. — U skladu s međunarodnim privatnim pravom, ugovor može biti reguliran pravom neke druge države, a ne države članice u kojoj potrošač ima boravište ili uobičajeni domicil, a eventualni sporovi mogu biti u nadležnosti drugih sudova, a ne sudova države članice u kojoj potrošač ima boravište ili uobičajeni domicil. Potpis potrošača:
--

Dio 3.:

Dodatne informacije na koje potrošač ima pravo i gdje ih se može naći (npr. u kojem poglavlju općenite brošure), ako nisu ovdje navedene:

- uvjeti raskida ugovora, posljedice raskida i informacije o odgovornosti potrošača za troškove koji mogu nastati zbog raskida,
- navođenje jednog ili više jezika na kojima se može komunicirati s trgovcem u vezi s ugovorom, na primjer obzirom na rješavanje upita i pritužbi,
- ako postoji, mogućnost izvansudskog rješavanja sporova.

Potvrda primitka informacija:

Potpis potrošača:

PRILOG IV.

STANDARDNI OBRAZAC S INFORMACIJAMA ZA UGOVORE O ZAMJENI

Dio 1.:

Identitet, boravište i pravni status trgov(a)ca koji će biti ugovorna stranka:
Kratak opis proizvoda: Točna priroda i sadržaj prava:
Točno razdoblje u kojem se može koristiti pravo koje je predmet ugovora i, prema potrebi, njegovo trajanje: Datum od kojega potrošač može početi koristiti ugovorno pravo:
Cijena koju potrošač plaća za članarinu za sustav razmjene: Pregled dodatnih obveznih troškova koji proizlaze iz ugovora; vrsta troškova i naznaka iznosa (npr. naknade za produženje, druge periodične naknade, posebni nameti, lokalni porezi):
Sažetak glavnih usluga dostupnih potrošaču: Jesu li one uključene u gore navedene troškove? Ako nisu, navesti što je uključeno, a što treba platiti (vrsta troškova i naznaka iznosa; npr. procijenjena cijena koju treba platiti za pojedinačne transakcije razmjene, uključujući sve dodatne pristojbe):
Je li trgovac potpisao kodeks(e) ponašanja i ako je, gdje ga/ih je moguće naći?

Dio 2.:

Općenite informacije: — Potrošač ima pravo odustati od ugovora, ne navodeći razlog, u roku od 14 kalendarskih dana od dana sklapanja ugovora ili nekog obvezujućeg predugovora, ili primitka tih ugovora, ako se to dogodi naknadno. U slučaju kada se potrošaču nudi ugovor o razmjeni zajedno i istodobno s ugovorom o vremenski ograničenoj uporabi nekretnine, samo se jedan rok za odustajanje primjenjuje na oba ugovora. — Tijekom razdoblja za odustajanje od ugovora potrošaču je zabranjeno izvršiti bilo kakvo avansno plaćanje. Zabrana se odnosi na sve naknade, uključujući isplatu, davanje jamstava, rezerviranje novca na računima, izričito priznanje duga itd. To se ne odnosi samo na plaćanje trgovcu nego i trećim stranama. — Potrošač ne plaća nikakve troškove ili obveze osim onih navedenih u ugovoru. — U skladu s međunarodnim privatnim pravom, ugovor može biti reguliran pravom neke druge države, a ne države članice u kojoj potrošač ima boravište ili uobičajeni domicil, a eventualni sporovi mogu biti u nadležnosti drugih sudova, a ne sudova države članice u kojoj potrošač ima boravište ili uobičajeni domicil. Potpis potrošača:
--

Dio 3.:

Dodatne informacije na koje potrošač ima pravo i gdje ih konkretno može naći (npr. u kojem poglavlju općenite brošure), ako nisu ovdje navedene:

1. INFORMACIJE O STEČENIM PRAVIMA

- objašnjenje kako funkcionira sustav razmjene; mogućnosti i modaliteti razmjene; naznaka vrijednosti koja je dodijeljena potrošačevoj vremenski ograničenoj uporabi nekretnine u sustavu razmjene i skup primjera konkretnih mogućnosti razmjene,
- naznaka broja dostupnih turističkih destinacija i broj članova u sustavu razmjene, uključujući ograničenja raspoloživosti određenog smještajnog objekta koji potrošač odabere, na primjer, zbog razdoblja najveće potražnje, potencijalne potrebe da se rezervira puno unaprijed i naznake ograničenja izbora koja proizlaze iz prava na vremenski ograničenu uporabu nekretnine koja je u sustav razmjene deponirao potrošač.

2. INFORMACIJE O NEPOKRETNOSTI IMOVINE

- kratki i odgovarajući opis nekretnosti i njihovih lokacija; ako se ugovor odnosi na smještaj drugdje a ne u nekretnosti, odgovarajući opis smještaja i objekata; opis gdje potrošač može dobiti daljnje informacije.

3. INFORMACIJE O TROŠKOVIMA

- informacije o obavezama trgovca da dostavi pojedinosti prije nego se dogovori razmjena, u pogledu svake predložene razmjene, o dodatnim naknadama za koje je odgovoran potrošač vezano za razmjenu.

4. INFORMACIJE O RASKIDU UGOVORA

- prema potrebi, informacije o postupcima za raskid pomoćnih ugovora i posljedicama takvog raskida,
- uvjeti za raskid ugovora, posljedice raskida i informacije o odgovornosti potrošača za troškove koji mogu nastati zbog raskida.

5. DODATNE INFORMACIJE

- navođenje jednoga ili više jezika na kojima se može komunicirati s trgovcem u vezi s ugovorom, na primjer obzirom na postupanje s upitima ili pritužbama,
- ako postoji, mogućnost izvanjudskog rješavanja sporova.

Potvrda primitka informacija:

Potpis potrošača:

PRILOG V.

STANDARDNI OBRAZAC ZA ODUSTAJANJE KOJI OLAKŠAVA KORIŠTENJE PRAVA NA ODUSTAJANJE

Pravo na odustajanje

Potrošač ima pravo odustati od ovog ugovora u roku od 14 kalendarskih dana ne navodeći razlog.

Pravo na odustajanje počinje teći od (popunjava trgovac prije nego što pruži obrazac potrošaču).

Ako potrošač nije dobio ovaj obrazac, rok za odustajanje počinje od trenutka kada potrošač dobije ovaj obrazac, ali ističe u svakom slučaju nakon jedne godine i 14 kalendarskih dana.

Ako potrošač nije dobio sve tražene informacije, rok za odustajanje počinje od trenutka kada potrošač dobije te informacije, ali ističe u svakom slučaju nakon tri mjeseca i 14 kalendarskih dana.

Da bi iskoristio pravo na odustajanje, potrošač treba trgovcu dostaviti odgovarajuću obavijest na trajnom mediju, koristeći naziv i adresu koji su niže naznačeni (npr. pismo poslano poštom, elektronička pošta). Potrošač može koristiti ovaj obrazac, ali nema takvu obvezu.

Ako potrošač koristi svoje pravo na odustajanje, neće biti odgovoran ni za kakve troškove.

Osim prava na odustajanje, pravilima nacionalnog ugovornog prava mogu se predviđeti potrošačka prava, npr. na raskid ugovora u slučaju propusta davanja informacija.

Zabrana avansnoga plaćanja

Tijekom razdoblja za odustajanje potrošaču je zabranjeno vršiti ikakve avansne uplate. Zabrana se odnosi na bilo koju naknadu, uključujući plaćanje, davanje jamstava, rezervaciju novca na računima, izričito priznanje duga itd.

Ne uključuje samo plaćanja trgovcu nego i trećim stranama.

Obavijest o odustajanju

- Za (naziv i adresu trgovca)(*):
- Ovime Vas obavješćujem(o) da sam/smo(**) odustao/li od ugovora,
- Datum zaključenja ugovora (*):
- Ime(na) potrošača (***):
- Adresa/e potrošača (***):
- Potpis(i) potrošača (samo ako je ovaj obrazac predan na papiru) (***):
- Datum (***):

(*) Popunjava trgovac prije predaje obrasca potrošaču.

(**) Izbrisati prema potrebi.

(***) Popunjava(ju) potrošač(i) kada koristi/e ovaj obrazac za odustajanje od ugovora.

Potvrda primitka informacija:

Potpis potrošača:

PRILOG VI.

KORELACIJSKA TABLICA IZMEĐU ODREĐABA OVE DIREKTIVE I DIREKTIVE 94/47/EZ

Direktiva 94/47/EZ	Ova Direktiva
Članak 1., prvi stavak	Članak 1. stavak 1. i članak 1. stavak 2., prvi podstavak
Članak 1., drugi stavak	—
Članak 1., treći stavak	Članak 1. stavak 2., drugi podstavak
Članak 2., prva alineja	Članak 2. stavak 1. točka (a)
—	Članak 2. stavak 1. točka (b) (novo)
—	Članak 2. stavak 1. točka (c) (novo)
—	Članak 2. stavak 1. točka (d) (novo)
Članak 2., druga alineja	—
Članak 2., treća alineja	Članak 2. stavak 1. točka (e)
Članak 2., četvrta alineja	Članak 2. stavak 1. točka (f)
—	Članak 2. stavak 1. točka (g) (novo)
—	Članak 2. stavak 1. točka (h) (novo)
—	Članak 2. stavak 1. točka (i) (novo)
—	Članak 2. stavak 1. točka (j) (novo)
—	Članak 2. stavak 2. (novo)
Članak 3. stavak 1.	Članak 4. stavak 1.
Članak 3. stavak 2.	Članak 5. stavak 2.
Članak 3. stavak 3.	Članak 3. stavak 1.
—	Članak 3. stavak 2. (novo)
—	Članak 3. stavak 3. (novo)
—	Članak 3. stavak 4. (novo)
Članak 4., prva alineja	Članak 5. stavak 1., prvi podstavak i članak 5. stavak 2., prvi podstavak
Članak 4., druga alineja	Članak 4. stavak 3. i članak 5. stavak 1.
—	Članak 4. stavak 2. (novo)
—	Članak 5. stavak 4. (novo)
—	Članak 5. stavak 5. (novo)
Članak 5. stavak 1., uvodna rečenica	Članak 6. stavak 1.
Članak 5. stavak 1., prva alineja	Članak 6. stavak 1. i članak 6. stavak 2.
Članak 5. stavak 1., druga alineja	Članak 6. stavak 3. i članak 6. stavak 4.
Članak 5. stavak 1., treća alineja	Članak 6. stavak 3.
—	Članak 6. stavak 5. (novo)

Direktiva 94/47/EZ	Ova Direktiva
Članak 5. stavak 2.	Članak 7.
—	Članak 8. stavak 1. (novo)
Članak 5. stavak 3.	Članak 8. stavak 2.
Članak 5. stavak 4.	Članak 8. stavak 2.
Članak 6.	Članak 9. stavak 1.
—	Članak 9. stavak 2. (novo)
—	Članak 10. stavak 1. (novo)
—	Članak 10. stavak 2. (novo)
—	Članak 11. stavak 1. (novo)
Članak 7., prvi stavak	Članak 11. stavak 2.
Članak 7., drugi stavak	Članak 11. stavak 3.
Članak 8.	Članak 12. stavak 1.
Članak 9.	Članak 12. stavak 2.
Članak 10.	Članci 13. i 15.
Članak 11.	—
—	Članak 14. stavak 1. (novo)
—	Članak 14. stavak 2. (novo)
Članak 12.	Članak 16.
—	Članak 17. (novo)
—	Članak 18. (novo)
—	Članak 19. (novo)
Članak 13.	Članak 20.
Prilog	Prilog I.
Prilog, točka (a)	Članak 5. stavak 3. točka (a) i Prilog I. dio 1., prvo polje
Prilog, točka (b)	Prilog I. dio 1., treće polje i Prilog I. dio 3. točka 1., prva alineja
Prilog, točka (c)	Prilog I. dio 1., drugo polje i Prilog I. dio 3. točka 2., prva alineja
Prilog, točka (d) podtočka 1.	Prilog I. dio 3. točka 3., prva alineja
Prilog, točka (d) podtočka 2.	Prilog I. dio 1., četvrto polje i Prilog I. dio 3. točka 3., druga alineja
Prilog, točka (d) podtočka 3.	Prilog I. dio 3. točka 3., treća alineja
Prilog, točka (d) podtočka 4.	Prilog I. dio 3. točka 3., prva alineja
Prilog, točka (d) podtočka 5.	Prilog I. dio 3. točka 3., četvrta alineja
Prilog, točka (e)	Prilog I. dio 1., šesto polje i Prilog I. dio 3. točka 2., druga alineja

Direktiva 94/47/EZ	Ova Direktiva
Prilog, točka (f)	Prilog I. dio 1., šesto polje i Prilog I. dio 3. točka 2., treća alineja
Prilog, točka (g)	Prilog I. dio 3. točka 6., prva alineja
Prilog, točka (h)	Prilog I. dio 1., četvrto polje
Prilog, točka (i)	Prilog I. dio 1., peto i šesto polje i Prilog I. dio 3. točka 4., prva alineja
Prilog, točka (j)	Prilog I. dio 2., treća alineja
Prilog, točka (k)	Prilog I. dio 2., sedmo polje i Prilog I. dio 3. točka 6., druga alineja
Prilog, točka (l)	Prilog I. dio 2., prva i treća alineja, Prilog I. dio 3. točka 5., prva alineja i Prilog V. (novo)
Prilog, točka (m)	Članak 5. stavak 3. točka (b)
—	Prilog I. dio 1., osmo polje (novo)
—	Prilog I. dio 2., druga alineja (novo)
—	Prilog I. dio 2., četvrta alineja (novo)
—	Prilog I. dio 3. točka 1., druga alineja (novo)
—	Prilog I. dio 3. točka 4., druga alineja (novo)
—	Prilog I. dio 3. točka 5., druga alineja (novo)
—	Prilog I. dio 3. točka 6., treća alineja (novo)
—	Prilog I. dio 3. točka 6., četvrta alineja (novo)
—	Prilozi II. do V. (novo)

32009R0249

L 79/34

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

25.3.2009.

UREDBA KOMISIJE (EZ) BR. 249/2009**od 23. ožujka 2009.****o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 297/95 u pogledu prilagodbe naknada Europske agencije za lijekove stopi inflacije**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

Članak 1.

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 297/95 od 10. veljače 1995. o naknadama koje se plaćaju Europskoj agenciji za procjenu lijekova ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 12.,

Uredba (EZ) br. 297/95 mijenja se kako slijedi:

budući da:

1. Članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) Stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(1) Člankom 67. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 726/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o utvrđivanju postupaka Zajednice za odobravanje primjene i postupaka nadzora nad primjenom lijekova koji se rabe u humanoj i veterinarskoj medicini, te uspostavi Europske agencije za lijekove ⁽²⁾ (dalje u tekstu: Agencije) sastoji od doprinosa Zajednice i naknada koje poduzeća plaćaju Agenciji. Uredba (EZ) br. 297/95 predviđaju se kategorije i razine takvih naknada.

i. točka (a) mijenja se kako slijedi:

— u prvom podstavku „242 600 EUR” zamjenjuje se sa „251 600 EUR”,

— u drugom podstavku „24 300 EUR” zamjenjuje se sa „25 200 EUR”,

— u trećem podstavku „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”;

(2) Člankom 12. Uredbe (EZ) br. 297/95 predviđa se da naknade Agencije revidira Komisija referirajući se na stopu inflacije, te ih ažurira sa učinkom od 1. travnja svake godine.

ii. točka (b) mijenja se kako slijedi:

— u prvom podstavku „94 100 EUR” zamjenjuje se sa „97 600 EUR”,

— u drugom podstavku „1 56 800 EUR” zamjenjuje se sa „162 600 EUR”,

(3) Naknade bi trebalo ažurirati referirajući se na stopu inflacije u Zajednici za 2008. godinu. Stopa inflacije u Zajednici, kako je objavio Ured za statistiku Europskih zajednica (Eurostat), bila je 3,7 % 2008. godine.

— u trećem podstavku „9 400 EUR” zamjenjuje se sa „9 700 EUR”

(4) Radi pojednostavnjenja, prilagođene razine naknada trebale bi se zaokružiti na najbližu stoticu eura.

— u četvrtom podstavku „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”;

(5) Uredbu (EZ) br. 297/95 bi stoga trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

iii. točka (c) mijenja se kako slijedi:

— u prvom podstavku „72 800 EUR” zamjenjuje se sa „75 500 EUR”,

(6) Radi zakonske sigurnosti, ova se Uredba ne treba primjenjivati na valjane zahtjeve koji su na 1. travnja 2009. još neriješeni.

— u drugom podstavku „18 200 EUR do 54 600 EUR” zamjenjuje se sa „18 900 EUR do 56 600 EUR”,

(7) Temeljem članka 12. Uredbe (EZ) br. 297/95 ažuriranje bi trebalo obaviti s učinkom od 1. travnja 2009., stoga je primjereno da ova Uredba žurno stupi na snagu i primjenjuje se od tog datuma,

— u trećem podstavku „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”.

⁽¹⁾ SL L 35, 15.2.1995., str. 1.

⁽²⁾ SL L 136, 30.4.2004., str. 1.

- (b) Stavak 2. mijenja se kako slijedi:
- „60 600 EUR” zamjenjuje se sa „62 800 EUR”,
- i. prvi podstavak točke (a) mijenja se kako slijedi:
- „2 600 EUR” zamjenjuje se sa „2 700 EUR”,
 - „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”;
- ii. točka (b) mijenja se kako slijedi:
- u prvom podstavku „60 600 EUR” zamjenjuje se sa „62 800 EUR”,
 - u drugom podstavku „102 500 EUR” zamjenjuje se sa „106 300 EUR”,
 - u trećem podstavku „12 100 EUR” zamjenjuje se sa „12 500 EUR”
 - u četvrtom podstavku „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”;
- u prvom podstavku „72 800 EUR” zamjenjuje se sa „75 500 EUR”,
- u drugom podstavku „18 200 EUR do 54 600 EUR” zamjenjuje se sa „18 900 EUR do 56 600 EUR”.
- (c) U stavku 3. „12 100 EUR” zamjenjuje se sa „12 500 EUR”.
- (d) U stavku 4. „18 200 EUR” zamjenjuje se sa „18 900 EUR”.
- (e) U stavku 5. „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”.
- (f) Stavak 6. mijenja se kako slijedi:
- iii. točka (c) mijenja se kako slijedi:
- u prvom podstavku „30 300 EUR” zamjenjuje se sa „31 400 EUR”,
 - u drugom podstavku „7 500 EUR do 22 700 EUR” zamjenjuje se sa „7 800 EUR do 23 500 EUR”,
 - u trećem podstavku „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”.
2. U članku 4. „60 600 EUR” zamjenjuje se sa „62 800 EUR”.
3. Članak 5. mijenja se kako slijedi:
- (a) Stavak 1. mijenja se kako slijedi:
- i. točka (a) mijenja se kako slijedi:
- u prvom podstavku „121 300 EUR” zamjenjuje se sa „125 800 EUR”,
 - u drugom podstavku „12 100 EUR” zamjenjuje se sa „12 500 EUR”,
 - u trećem podstavku „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”,
 - četvrti se podstavak izmjenjuje kako slijedi:
- (b) Stavak 2. mijenja se kako slijedi:
- i. u točki (a) „2 600 EUR” zamjenjuje se sa „2 700 EUR” i „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”;
- ii. točka (b) mijenja se kako slijedi:
- u prvom podstavku „36 400 EUR” zamjenjuje se sa „37 700 EUR”,
 - u drugom podstavku „9 100 EUR do 27 300 EUR” zamjenjuje se sa „9 400 EUR do 28 300 EUR”,
 - u trećem podstavku „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”.

- (c) U stavku 3. „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”.
- (d) U stavku 4. „18 200 EUR” zamjenjuje se sa „18 900 EUR”.
- (e) U stavku 5. „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”.
- (f) Stavak 6. mijenja se kako slijedi:
- u prvom podstavku „29 000 EUR” zamjenjuje se sa „30 100 EUR”;
 - u drugom podstavku „7 200 EUR do 21 700 EUR” zamjenjuje se sa „7 500 EUR do 22 500 EUR”.
4. U članku 6. „36 400 EUR” zamjenjuje se sa „37 700 EUR”.
5. Članak 7. mijenja se kako slijedi:
- u prvom podstavku „60 600 EUR” zamjenjuje se sa „62 800 EUR”;
 - u drugom podstavku „18 200 EUR” zamjenjuje se sa „18 900 EUR”.
6. Članak 8. mijenja se kako slijedi:
- Stavak 1. mijenja se kako slijedi:
 - u drugom podstavku „72 800 EUR” zamjenjuje se sa „75 500 EUR”;
 - u trećem podstavku „36 400 EUR” zamjenjuje se sa „37 700 EUR”;
 - u četvrtom podstavku „18 200 EUR do 54 600 EUR” zamjenjuje se sa „18 900 EUR do 56 600 EUR”;
 - u petom podstavku „9 100 EUR do 27 300 EUR” zamjenjuje se sa „9 400 EUR do 28 300 EUR”.
- (b) Stavak 2. mijenja se kako slijedi:
- u drugom podstavku „242 000 EUR” zamjenjuje se sa „251 600 EUR”;
 - trećem podstavku „121 300 EUR” zamjenjuje se sa „125 800 EUR”;
 - u petom podstavku „2 600 EUR do 209 100 EUR” zamjenjuje se sa „2 700 EUR do 216 800 EUR”;
 - u šestom podstavku „104 600 EUR” zamjenjuje se sa „108 500 EUR”.
- (c) U stavku 3. „6 100 EUR” zamjenjuje se sa „6 300 EUR”.

Članak 2.

Ova se Uredba ne primjenjuje na valjane zahtjeve koji su na 1. travnja 2009. još neriješeni.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. travnja 2009.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. ožujka 2009.

Za Komisiju
Günter VERHEUGEN
Potpredsjednik

32009D0442

L 148/18

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

11.6.2009.

ODLUKA KOMISIJE**od 5. lipnja 2009.****o provedbi Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu nadzora i izvješćivanja
(priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 4199)**

(2009/442/EZ)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

POGLAVLJE I.

uzimajući u obzir Direktivu 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 21. stavak 4.,**OPĆE ODREDBE**

budući da:

Članak 1.

Predmet

(1) Direktiva 2007/2/EZ zahtijeva od država članica nadziranje provedbe i korištenja njihovih infrastrukture za prostorne informacije i izvješćivanje o provedbi navedene Direktive.

Ova Odluka utvrđuje detaljna pravila o nadzoru provedbe i korištenja infrastrukture za prostorne informacije te o izvješćivanju o provedbi Direktive 2007/2/EZ od strane država članica.

(2) Kako bi osigurale suvisao pristup takvom nadzoru i izvješćivanju, države članice trebaju uspostaviti popis skupova prostornih podataka i usluga prostornih podataka koje odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, razvrstano prema temama i prilogu, te mrežnih usluga iz članka 11. stavka 1. Direktive 2007/2/EZ, razvrstano prema vrsti usluge, i navedeni popis trebaju priopćiti Komisiji.

Članak 2.

Zajedničke odredbe za nadzor i izvješćivanje

(3) Nadzor se treba temeljiti na skupini pokazatelja izračunato na temelju podataka prikupljenih od prikladnih dionika na raznim razinama tijela javne vlasti.

1. Države članice uspostavljaju popis skupova prostornih podataka i usluga prostornih podataka koji odgovaraju temama navedenim u prilogima I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, razvrstano prema temi i prilogu, te mrežnih usluga iz članka 11. stavka 1. Direktive 2007/2/EZ, razvrstano prema vrsti usluge.

One taj popis priopćuju Komisiji te ga godišnje ažuriraju.

(4) Podatke prikupljene za izračun pokazatelja nadzora treba predati Komisiji.

2. Države članice se oslanjaju na koordinacijsku strukturu iz članka 19. stavka 2. Direktive 2007/2/EZ da bi prikupile podatke za nadzor i izvješćivanje.

(5) Rezultate nadzora i izvješćivanja treba predati Komisiji te ih učiniti javno dostupnima.

3. Kontaktne točke država članica priopćuju Komisiji rezultate nadzora iz članka 21. stavka 1. Direktive 2007/2/EZ i izvješće iz članka 21. stavaka 2. i 3. navedene Direktive.

(6) Mjere predviđene ovom Odlukom su u skladu s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 22. Direktive 2007/2/EZ,

4. Svi rezultati nadzora i izvješćivanja stavljaju se na raspolaganje javnosti putem interneta ili bilo kojeg prikladnog sredstva telekomunikacije.

⁽¹⁾ SL L 108, 25.4.2007., str. 1.

POGLAVLJE II.

**NADZOR PROVEDBE ZAHTJEVA KOJI SE ODNOSE NA
METAPODATKE**

Članak 3.

Nadzor postojanja metapodataka

1. Sljedeći pokazatelji se koriste za mjerenje postojanja metapodataka za skupove i usluge prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/02/EZ:

(a) opći pokazatelj (MDi1), koji mjeri postojanje metapodataka za skupove i usluge prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/02/EZ;

(b) sljedeći posebni pokazatelji:

i. MDi1,1 koji mjeri postojanje metapodataka za skupove prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz Priloga I. Direktivi 2007/2/EZ;

ii. MDi1,2 koji mjeri postojanje metapodataka za skupove prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz Priloga II. Direktivi 2007/2/EZ;

iii. MDi1,3 koji mjeri postojanje metapodataka za skupove prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz Priloga III. Direktivi 2007/2/EZ;

iv. MDi1,4 koji mjeri postojanje metapodataka za usluge prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ.

2. Države članice utvrđuju, za svaki skup i uslugu prostornih podataka koji se spominju na popisu iz članka 2. stavka 1. postoje li metapodaci te pripisuju skupu ili usluzi prostornih podataka sljedeće vrijednosti:

(a) vrijednost 1, gdje postoje metapodaci;

(b) vrijednost 0, gdje ne postoje metapodaci.

3. Države članice računaju opći pokazatelj MDi1 dijeleći broj skupova i usluga prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, za koje postoje metapodaci,

s ukupnim brojem skupova i usluga prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz navedenih priloga.

4. Države članice računaju posebne pokazatelje kako slijedi:

(a) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga I. Direktivi 2007/2/EZ, za koje postoje metapodaci, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (MDi1,1);

(b) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga II. Direktivi 2007/2/EZ, za koje postoje metapodaci, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (MDi1,2);

(c) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga III. Direktivi 2007/2/EZ, za koje postoje metapodaci, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (MDi1,3);

(d) broj usluga prostornih podataka koje odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, za koje postoje metapodaci, dijeljeno s ukupnim brojem usluga prostornih podataka koje odgovaraju temama iz navedenih priloga (MDi1,4).

Članak 4.

Nadzor usklađenosti metapodataka

1. Sljedeći pokazatelji se koriste za mjerenje usklađenosti metapodataka za skupove i usluge prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive:

(a) opći pokazatelj (MDi2), koji mjeri usklađenost metapodataka za skupove i usluge prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive;

(b) sljedeći posebni pokazatelji:

i. MDi2,1 koji mjeri usklađenost metapodataka za skupove prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz Priloga I. Direktivi 2007/2/EZ, s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive;

ii. MDi2,2 koji mjeri usklađenost metapodataka za skupove prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz Priloga II. Direktivi 2007/2/EZ, s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive;

iii. MDi2,3 koji mjeri usklađenost metapodataka za skupove prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz Priloga III. Direktivi 2007/2/EZ, s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive;

iv. MDi2,4 koji mjeri usklađenost metapodataka za usluge prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive.

2. Države članice utvrđuju, za svaki skup i uslugu prostornih podataka koji se spominju na popisu iz članka 2. stavka 1. ove Odluke, jesu li odgovarajući metapodaci usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. Direktive 2007/2/EZ te pripisuju skupu ili usluzi prostornih podataka sljedeće vrijednosti:

(a) vrijednost 1, gdje su odgovarajući metapodaci usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. Direktive 2007/2/EZ;

(b) vrijednost 0, gdje odgovarajući metapodaci nisu usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. Direktive 2007/2/EZ.

3. Države članice računaju opći pokazatelj MDi2 dijeleći broj skupova i usluga prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, za koje su metapodaci usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive, s ukupnim brojem skupova i usluga prostornih podataka koje odgovaraju temama iz navedenih priloga.

4. Države članice računaju posebne pokazatelje kako slijedi:

(a) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga I. Direktivi 2007/2/EZ, za koje su metapodaci usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (MDi2,1);

(b) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga II. Direktivi 2007/2/EZ, za koje su metapodaci usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (MDi2,2);

(c) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga III. Direktivi 2007/2/EZ, za koje su metapodaci

usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (MDi2,3);

(d) broj usluga prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, za koje su metapodaci usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive, dijeljeno s ukupnim brojem usluga prostornih podataka koje odgovaraju temama iz navedenih priloga (MDi2,4).

POGLAVLJE III.

NADZOR PROVEDBE ZAHTJEVA KOJI SE ODNOSI NA INTEROPERABILNOST SKUPOVA PROSTORNIH PODATAKA

Članak 5.

Nadzor geografske pokrivenosti skupova prostornih podataka

1. Sljedeći pokazatelji se koriste za mjerenje geografske pokrivenosti skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ:

(a) opći pokazatelj (DSi1), koji mjeri opseg pokrivenosti teritorija država članica skupovima prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ;

(b) sljedeći posebni pokazatelji:

i. DSi1,1 koji mjeri opseg pokrivenosti teritorija država članica skupovima prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga I. Direktivi 2007/2/EZ;

ii. DSi1,2 koji mjeri opseg pokrivenosti teritorija država članica skupovima prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga II. Direktivi 2007/2/EZ;

iii. DSi1,3 koji mjeri opseg pokrivenosti teritorija država članica skupovima prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga III. Direktivi 2007/2/EZ.

2. Države članice, za skupove prostornih podataka koji se spominju na popisu iz članka 2. stavka 1., utvrđuju:

(a) područje koje će biti pokriveno danim skupom prostornih podataka (dalje u tekstu relevantno područje), izraženo u km²;

(b) područje koje je pokriveno danim skupom prostornih podataka (dalje u tekstu stvarno područje), izraženo u km².

3. Države članice računaju opći pokazatelj DSi1 dijeleći zbroj stvarnih područja pokrivenih svim skupovima prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ sa zbrojem relevantnih područja za sve skupove prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenih priloga.

4. Države članice računaju posebne pokazatelje kako slijedi:

(a) zbroj stvarnih područja pokrivenih skupovima prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga I. Direktivi 2007/2/EZ, dijeljeno sa zbrojem relevantnih područja za skupove prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (DSi1,1);

(b) zbroj stvarnih područja pokrivenih skupovima prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga II. Direktivi 2007/2/EZ, dijeljeno sa zbrojem relevantnih područja za skupove prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (DSi1,2);

(c) zbroj stvarnih područja pokrivenih skupovima prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga III. Direktivi 2007/2/EZ, dijeljeno sa zbrojem relevantnih područja za skupove prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (DSi1,3).

Članak 6.

Nadzor usklađenosti skupova prostornih podataka

1. Sljedeći pokazatelji se koriste za mjerenje usklađenosti skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1. navedene Direktive i usklađenosti njihovih odgovarajućih metapodataka s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive.

(a) opći pokazatelj (DSi2), koji mjeri usklađenost skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i

III. Direktivi 2007/2/EZ s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1. navedene Direktive i usklađenost njihovih odgovarajućih metapodataka s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive;

(b) sljedeći posebni pokazatelji:

i. DSi2,1 koji mjeri usklađenost skupova prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz Priloga I. Direktivi 2007/2/EZ, s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1. navedene Direktive, te usklađenost njihovih odgovarajućih metapodataka s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive;

ii. DSi2,2 koji mjeri usklađenost skupova prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz Priloga I. Direktivi 2007/2/EZ, s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1. navedene Direktive, te usklađenost njihovih odgovarajućih metapodataka s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive;

iii. DSi2,3 koji mjeri usklađenost skupova prostornih podataka, koji odgovaraju temama iz Priloga I. Direktivi 2007/2/EZ, s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1. navedene Direktive, te usklađenost njihovih odgovarajućih metapodataka s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive.

2. Države članice utvrđuju je li svaki skup prostornih podataka spomenut na popisu iz članka 2. stavka 1. ove Odluke usklađen s provedbenim pravilima iz članka 1. stavka 1. Direktive 2007/2/EZ i jesu li odgovarajući metapodaci usklađeni s provedbenim propisima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive te pripisuju skupovima podataka sljedeće vrijednosti:

(a) vrijednost 1, u slučaju usklađenosti skupova prostornih podataka s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1. Direktive 2007/2/EZ i njihovih odgovarajućih metapodataka s provedbenim propisima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive;

(b) vrijednost 0, u slučaju neusklađenosti skupova prostornih podataka s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1. Direktive 2007/2/EZ i njihovih odgovarajućih metapodataka s provedbenim propisima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive.

3. Države članice računaju opći indikator DSi2 dijeleći broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ koji su usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1. navedene Direktive i čiji su odgovarajući metapodaci usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive, s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenih priloga.

4. Države članice računaju posebne pokazatelje kako slijedi:

- (a) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga I. Direktivi 2007/2/EZ, koji su usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1 navedene Direktive i čiji su odgovarajući metapodaci usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (DSi2,1);
- (b) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga II. Direktivi 2007/2/EZ, koji su usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1 navedene Direktive i čiji su odgovarajući metapodaci usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (DSi2,2);
- (c) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz Priloga III. Direktivi 2007/2/EZ, koji su usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 7. stavka 1 navedene Direktive i čiji su odgovarajući metapodaci usklađeni s provedbenim pravilima iz članka 5. stavka 4. navedene Direktive, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenog Priloga (DSi2,3).

POGLAVLJE IV.

NADZOR PROVEDBE ZAHTJEVA KOJI SE ODNOSE NA MREŽNE USLUGE

Članak 7.

Nadzor dostupnosti metapodataka putem usluga za otkrivanje

1. Sljedeći pokazatelji se koriste za mjerenje dostupnosti metapodataka za skupove i usluge prostornih podataka koje odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ putem usluga za otkrivanje iz članka 11. stavka 1. točke (a) navedene Direktive:

- (a) opći pokazatelj (NSi1), koji mjeri opseg do kojeg je moguće tražiti skupove prostornih podataka i usluge prostornih podataka, koje odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ na temelju njihovih odgovarajućih metapodataka, putem usluga za otkrivanje;

(b) sljedeći posebni pokazatelji:

- i. NSi1,1 koji mjeri opseg do kojeg je moguće tražiti skupove prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ na temelju njihovih odgovarajućih metapodataka, putem usluga za otkrivanje;

- ii. NSi1,2 koji mjeri opseg do kojeg je moguće tražiti usluge prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ na temelju njihovih odgovarajućih metapodataka, putem usluga za otkrivanje.

2. Države članice utvrđuju, za svaki skup prostornih podataka i uslugu prostornih podataka, spomenutih na popisu iz članka 2. stavka 1., postoji li usluga za otkrivanje te pripisuju skupu podataka ili usluzi sljedeće vrijednosti:

- (a) vrijednost 1, gdje postoji usluga za otkrivanje;
- (b) vrijednost 0, gdje ne postoji usluga za otkrivanje.

3. Države članice računaju opći pokazatelj NSi1 dijeleći broj skupova prostornih podataka i usluga prostornih podataka, koje odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ za koje postoje usluge za otkrivanje, s ukupnim brojem skupova prostornih podataka i usluga prostornih podataka, koje odgovaraju temama iz navedenih priloga.

4. Države članice računaju posebne pokazatelje kako slijedi:

- (a) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ za koje postoje usluge za otkrivanje, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenih priloga (NSi1,1);
- (b) broj usluga prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ za koje postoje usluge za otkrivanje, dijeljeno s ukupnim brojem usluga prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenih priloga (NSi1,2).

Članak 8.

Nadzor dostupnosti skupova prostornih podataka putem usluga za pregledavanje i preuzimanje

1. Sljedeći pokazatelji se koriste za mjerenje dostupnosti skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ putem usluga za pregledavanje i preuzimanje iz točaka (b) i (c) članka 11. stavka 1. navedene Direktive:

- (a) opći pokazatelj (NSi2), koji mjeri opseg do kojeg je moguće pregledavati i preuzimati skupove prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, putem usluga za pregledavanje i preuzimanje;

(b) sljedeći posebni pokazatelji:

- i. NSi2,1 koji mjeri dostupnost skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, putem usluga za pregledavanje;

- ii. NSi2,2 koji mjeri dostupnost skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ, putem usluga za preuzimanje.
2. Države članice utvrđuju, za svaki skup prostornih podataka spomenut na popisu iz članka 2. stavka 1., postoji li usluga za pregledavanje ili preuzimanje, ili obje, te pripisuju skupu podataka sljedeće vrijednosti:
- (a) vrijednost 1, gdje postoji usluga za pregledavanje i vrijednost 0, gdje ne postoji takva usluga;
 - (b) vrijednost 1, gdje postoji usluga za preuzimanje i vrijednost 0, gdje ne postoji takva usluga;
 - (c) vrijednost 1, gdje postoje i usluga za pregledavanje i usluga za preuzimanje te vrijednost 0 gdje najmanje jedna od njih ne postoji.
3. Države članice računaju opći pokazatelj NSi2 dijeleći broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ za koje postoje i usluge za pregledavanje i za preuzimanje, s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenih priloga (NSi2).
4. Države članice računaju posebne pokazatelje kako slijedi:
- (a) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ za koje postoji usluga za pregledavanje, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenih priloga (NSi2,1);
 - (b) broj skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ za koje postoji usluga za preuzimanje, dijeljeno s ukupnim brojem skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz navedenih priloga (NSi2,2).

Članak 9.

Nadzor korištenja mrežnih usluga

1. Sljedeći pokazatelji se koriste za nadzor korištenja mrežnih usluga uz članka 11. stavka 1. Direktive 2007/2/EZ:
- (a) opći pokazatelj (NSi3), koji mjeri korištenje svih mrežnih usluga;

(b) sljedeći posebni pokazatelji:

- i. NSi3,1 koji mjeri korištenje usluga za otkrivanje;
 - ii. NSi3,2 koji mjeri korištenje usluga za pregledavanje;
 - iii. NSi3,3 koji mjeri korištenje usluga za preuzimanje;
 - iv. NSi3,4 koji mjeri korištenje usluga za transformaciju;
 - v. NSi3,5 koji mjeri korištenje usluga za pozivanje.
2. Države članice utvrđuju godišnji broj zahtjeva za usluge za svaku mrežnu uslugu spomenutu na popisu iz članka 2. stavka 1.
3. Države članice računaju opći pokazatelj NSi3 dijeleći zbroj godišnjeg broja zahtjeva za usluge za sve mrežne usluge, s brojem mrežnih usluga.
3. Države članice računaju posebne pokazatelje kako slijedi:
- (a) godišnji broj zahtjeva za usluge za sve usluge za otkrivanje, dijeljeno s brojem usluga za otkrivanje (NSi3,1);
 - (b) godišnji broj zahtjeva za usluge za sve usluge za pregledavanje, dijeljeno s brojem usluga za pregledavanje (NSi3,2);
 - (c) godišnji broj zahtjeva za usluge za sve usluge za preuzimanje, dijeljeno s brojem usluga za preuzimanje (NSi3,3);
 - (d) godišnji broj zahtjeva za usluge za sve usluge za transformaciju, dijeljeno s brojem usluga za transformaciju (NSi3,4);
 - (e) godišnji broj zahtjeva za sve usluge za pozivanje, dijeljeno s brojem usluga za pozivanje (NSi3,5).

Članak 10.

Nadzor usklađenosti mrežnih usluga

1. Sljedeći pokazatelji se koriste za mjerenje usklađenosti mrežnih usluga iz članka 11. stavka 1. Direktive 2007/2/EZ s provedbenim pravilima iz članka 16. navedene Direktive:
- (a) opći pokazatelj (NSi4), koji mjeri usklađenost svih mrežnih usluga s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ;

(b) sljedeći posebni pokazatelji:

- i. NSi4,1, koji mjeri usklađenost usluga za otkrivanje s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ;
- ii. NSi4,2, koji mjeri usklađenost usluga za pregledavanje s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ;
- iii. NSi4,3 koji mjeri usklađenost usluga za preuzimanje s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ;
- iv. NSi4,4 koji mjeri usklađenost usluga za transformaciju s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ;
- v. NSi4,5 koji mjeri usklađenost usluga za pozivanje s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ.

2. Države članice utvrđuju, za svaku mrežnu uslugu spomenutu na popisu iz članka 2. stavka 1. ove Odluke, je li usklađena s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ te pripisuje mrežnim uslugama sljedeće vrijednosti:

- (a) vrijednost 1, gdje su mrežne usluge usklađene s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ;
- (b) vrijednost 0, gdje mrežne usluge nisu usklađene s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ.

3. Države članice računaju opći pokazatelj NSi4 dijeleći broj mrežnih usluga koje su usklađene s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ s ukupnim brojem mrežnih usluga.

4. Države članice računaju posebne pokazatelje kako slijedi:

- (a) broj usluga za otkrivanje koje su usklađene s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ, dijeljeno s ukupnim brojem usluga za otkrivanje (NSi4,1);
- (b) broj usluga za pregledavanje koje su usklađene s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ, dijeljeno s ukupnim brojem usluga za pregledavanje (NSi4,2);
- (c) broj usluga za preuzimanje koje su usklađene s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ, dijeljeno s ukupnim brojem usluga za preuzimanje (NSi4,3);

(d) broj usluga za transformaciju koje su usklađene s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ, dijeljeno s ukupnim brojem usluga za transformaciju (NSi4,4);

(e) broj usluga za pozivanje koje su usklađene s provedbenim pravilima iz članka 16. Direktive 2007/2/EZ, dijeljeno s ukupnim brojem usluga za pozivanje (NSi4,5).

Članak 11.

Informacije koje treba pružiti

1. Države članice pružaju Komisiji sljedeće informacije:

- (a) vrijednosti svih općih i posebnih pokazatelja, izraženo u postocima;
- (b) brojnike i nazivnike svih općih i posebnih pokazatelja;
- (c) podatke prikupljene pod člankom 3. stavkom 2., člankom 4. stavkom 2., člankom 5. stavkom 2., člankom 6. stavkom 2., člankom 7. stavkom 2., člankom 8. stavkom 2., člankom 9. stavkom 2. i člankom 10. stavkom 2.

2. Rezultati nadzora iz članka 21. stavka 1. Direktive 2007/2/EZ odnose se na nadzor proveden tijekom kalendarske godine te se objavljuju do 15. ožujka sljedeće godine. Nakon toga, rezultati se ažuriraju najmanje svake godine.

Rezultati koji se odnose na nadzor proveden u 2009. pokrivaju razdoblje počevši od datuma iz članka 18. do kraja navedene godine.

POGLAVLJE V.

IZVJEŠĆIVANJE

Članak 12.

Koordinacija i jamstvo kakvoće

1. Uzimajući u obzir koordinaciju, sažeti opis iz članka 21. stavka 2, točke (a) Direktive 2007/2/EZ sadrži sljedeće:

- (a) naziv, kontaktne informacije, ulogu i odgovornosti kontaktnih točaka država članica;
- (b) naziv, kontaktne informacije, ulogu i odgovornosti, organizacijsku shemu koordinacijske strukture koja podupire kontaktnu točku države članice;
- (c) opis odnosa s trećim stranama;
- (d) pregled radnih praksa i postupaka koordinacijskog tijela;
- (e) komentare o nadzoru i procesu izvješćivanja.

2. Uzimajući u obzir organizaciju jamstva kakvoće, sažeti opis iz članka 21. stavka 2. točke (a) Direktive 2007/2/EZ sadržava sljedeće:

- (a) opis postupaka za jamstvo kakvoće, uključujući održavanje infrastrukture za prostorne informacije;
- (b) analizu problema pri jamstvu kakvoće, koji su u vezi s razvojem infrastrukture za prostorne informacije, uzimajući u obzir opće i posebne pokazatelje;
- (c) opis mjera poduzetih radi poboljšanja jamstva kakvoće infrastrukture;
- (d) gdje je uspostavljen mehanizam certificiranja, opis navedenog mehanizma.

Članak 13.

Doprinos funkcioniranju i koordinaciji infrastrukture

Sažeti opis iz članka 21. stavka 2. točke (b) Direktive 2007/2/EZ treba sadržavati sljedeće:

- (a) pregled raznih dionika koji doprinose provedbi infrastrukture za prostorne informacije prema sljedećoj tipologiji: korisnici, proizvođači podataka, pružatelji usluga, koordinacijska tijela;
- (b) opis uloge raznih dionika u razvoju i održavanju infrastrukture za prostorne informacije, uključujući njihovu ulogu u koordinaciji zadataka, u pružanju podataka i metapodataka, te u upravljanju, razvoju i udomljavanju usluga (hosting);
- (c) opći opis glavnih mjera poduzetih kako bi se olakšala razmjena skupova i usluga prostornih podataka između javnih vlasti te opis kako je, kao rezultat, razmjena napredovala;
- (d) opis kako dionici surađuju;

- (e) opis pristupa uslugama putem geoportala Inspire iz članka 15. stavka 2. Direktive 2007/2/EZ.

Članak 14.

Korištenje infrastrukture za prostorne informacije

Informacije o korištenju infrastrukture za prostorne informacije iz članka 21. stavka 2. točke (c) Direktive 2007/2/EZ pokrivaju sljedeće:

- (a) korištenje usluga prostornih podataka infrastrukture za prostorne informacije, uzimajući u obzir opće i posebne pokazatelje;
- (b) korištenje skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ od strane tijela javne vlasti, s posebnom pozornošću na dobre primjere u području politike zaštite okoliša;
- (c) dokaz, ako je dostupan, koji pokazuje korištenje infrastrukture za prostorne informacije od strane šire javnosti;
- (d) primjere prekograničnog korištenja i napora učinjenih kako bi se poboljšala prekogranična konzistencija skupova prostornih podataka koji odgovaraju temama iz priloga I., II. i III. Direktivi 2007/2/EZ;
- (e) način na koji su usluge za transformaciju korištene radi postizanja interoperabilnosti.

Članak 15.

Dogovori o dijeljenju podataka

Sažeti opis iz članka 21. stavka 2. točke (d) Direktive 2007/2/EZ sadrži sljedeće:

- (a) pregled dogovora o dijeljenju podataka između tijela javne vlasti, koji su sklopljeni ili su u pripremi;
- (b) pregled dogovora o dijeljenju podataka, koji su sklopljeni ili su u pripremi, između tijela javne vlasti i institucija te tijela Zajednice, uključujući primjere dogovora o razmjeni podataka za određeni skup prostornih podataka;
- (c) popis prepreka za dijeljenje skupova i usluga prostornih podataka između tijela javne vlasti i između tijela javne vlasti i institucija te tijela Zajednice, kao i opis aktivnosti koje su poduzete da se navedene prepreke prestanu pojavljivati.

Članak 16.

Aspekti isplativosti

Sažeti opis iz članka 21. stavka 2. točke (e) Direktive 2007/27/EZ sadrži sljedeće:

- (a) procjenu troškova koji proizlaze iz provedbe Direktive 2007/2/EZ;
- (b) primjere primijećenih koristi, uključujući pozitivne učinke na pripremu, provedbu i procjenu politike, primjere poboljšanih usluga za građane kao i primjere prekogranične suradnje.

Članak 17.

Ažuriranje izvješća

Izvješće iz članka 21. stavka 3 Direktive 2007/2/EZ pokriva tri kalendarske godine koje prethode godini izvješća.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Primjena

Ova se Odluka primjenjuje od 5. lipnja 2009.

Članak 19.

Adresati

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. lipnja 2009.

Za Komisiju

Stavros DIMAS

Član Komisije

32009R0494

L 149/6

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

12.6.2009.

UREDBA KOMISIJE (EZ) BR. 494/2009**3. lipnja 2009.**

o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1126/2008 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu Međunarodnog računovodstvenog standarda (MRS) 27

(Tekst značajan za EGP)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 1602/2002 od 19. lipnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 3. stavak 1.,

budući da:

(1) Uredbom Komisije (EZ) br. 1126/2008 ⁽²⁾ usvojeni su određeni međunarodni standardi i tumačenja koji su postojali 15. listopada 2008.

(2) Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) objavio je 10. siječnja 2008. izmjene Međunarodnog računovodstvenog standarda 27 Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji, dalje u tekstu „izmjene MRS-a 27”. U izmjenama MRS-a 27 navodi se u kojim okolnostima subjekti trebaju sastavljati konsolidirana financijska izvješća, kako matice trebaju knjižiti promjene u svojim vlasničkim udjelima u ovisnim društvima te kako se gubici ovisnog društva raspoređuju između kontrolirajućeg i nekontrolirajućeg interesa.

(3) Savjetovanje sa Skupinom tehničkih stručnjaka Europske savjetodavne skupine za financijsko izvješćivanje (EFRAG) potvrđuje da izmjene MRS-a 27 zadovoljavaju tehničke kriterije za donošenje utvrđene u članku 3. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1606/2002. U skladu s Odlukom Komisije 2006/505/EZ od 14. srpnja 2006. o osnivanju Savjetodavne skupine za preispitivanje računovodstvenih standarda koja Komisiju savjetuje o objektivnosti i neutralnosti mišljenja Europske savjetodavne skupine za financijsko izvješćivanje (EFRAG) ⁽³⁾, Savjetodavna skupina za preispitivanje računovodstvenih standarda razmotrila je mišljenje EFRAG-a o prihvaćanju i obavijestila Komisiju da je mišljenje uravnoteženo i nepristrano.

(4) Usvajanje izmijenjenog MRS-a 27 podrazumijeva kao posljedicu izmjene Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja (MSFI) 1, MSFI-ja 4, MSFI-ja 5, MRS-a 1, MRS-a 7, MRS-a 14, MRS-a 21, MRS-a 28, MRS-a 31, MRS-a 32, MRS-a 33, MRS-a 39 i Tumačenja 7 Stalnog odbora za tumačenja (SIC) kako bi se osigurala usklađenost između međunarodnih financijskih standarda.

(5) Uredbu (EZ) br. 1126/2008 treba stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(6) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za računovodstvenu regulativu,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog Uredbi (EZ) br. 1126/2008 mijenja se kako slijedi:

1. Međunarodni računovodstveni standard (MRS) 27 Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji mijenja se kako je navedeno u Prilogu ovoj Uredbi;
2. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) 1, MSFI 4, MSFI 5, MRS 1, MRS 7, MRS 14, MRS 21, MRS 28, MRS 31, MRS 32, MRS 33, MRS 39 te Tumačenje 7 Stalnog odbora za tumačenja (SIC) mijenjaju se u skladu s izmjenama MRS-a 27 kako je navedeno u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Sva trgovačka društva primjenjuju izmjene MRS-a 27 navedene u Prilogu ovoj Uredbi najkasnije od datuma početka prve financijske godine koja počne nakon 30. lipnja 2009.

⁽¹⁾ SL L 243, 11.9.2002., str. 1.

⁽²⁾ SL L 320, 29.11.2008., str. 1.

⁽³⁾ SL L 199, 21.7.2006., str. 33.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. lipnja 2009.

Za Komisiju

Charlie McCREEVY

Član Komisije

PRILOG

MEĐUNARODNI RAČUNOVODSTVENI STANDARDI

MRS 27	Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji
--------	---

MEĐUNARODNI RAČUNOVODSTVENI STANDARD 27

Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji

DJELOKRUG

- 1 **Ovaj se standard primjenjuje u sastavljanju i prikazivanju konsolidiranih financijskih izvještaja za grupu subjekata pod kontrolom matice.**
2. Ovaj se standard ne bavi metodama računovodstva poslovnih spajanja i njihovim učincima na konsolidaciju, uključujući goodwill proizišao poslovnim spajanjem (vidjeti MSFI 3 „Poslovna spajanja”).
- 3 **Ovaj se standard također primjenjuje u računovodstvu ulaganja u povezana društva, zajednički kontrolirane subjekte i pridružene subjekte kada poslovni subjekt odabere ili je na temelju domaćih propisa dužan prikazati odvojene financijske izvještaje.**

DEFINICIJE

- 4 U ovom se standardu koriste sljedeći pojmovi s određenim značenjima:

Konsolidirani financijski izvještaji su financijski izvještaji grupe, prikazani kao da je riječ o jednom gospodarskom subjektu.

Kontrola je pravo upravljanja financijskim i poslovnim politikama subjekta tako da se ostvare koristi od njegovih aktivnosti.

Grupa je matica i sva njezina ovisna društva.

Nekontrolirajući interes je dio kapitala (glavnice) koji ne pripada, izravno ni neizravno, matici.

Matica je subjekt koji ima jedno ili više ovisnih društava.

Odvojeni financijski izvještaji su izvještaji koje prikazuje matica, ulagač u pridruženo društvo ili zajednički kontrolirani subjekt, u kojima su ulaganja iskazana na temelju vlasničkog udjela umjesto na temelju objavljenih rezultata i neto imovine subjekta u koji se ulaže.

Ovisno društvo je društvo, uključujući i ostale poslovne subjekte poput partnerstva, koje kontrolira drugi subjekt (poznato kao matica).

5. Matica ili njezino ovisno društvo mogu biti ulagač u pridruženo društvo ili pothvatnik zajednički kontroliranog subjekta. U takvim se slučajevima također pripremaju konsolidirani financijski izvještaji pripremljeni i prezentirani u skladu s ovim standardom radi usklađenosti s MRS-om 28 „Ulaganja u pridružena društva” i MRS-om 31 „Udjeli u zajedničkim pothvatima”.
6. Za subjekt opisan pod točkom 5. odvojeni financijski izvještaji su oni pripremljeni i prikazani dodatno uz financijske izvještaje navedene u točki 5. Odvojeni financijski izvještaji ne trebaju se dodavati niti prilagati tim izvještajima.
7. Financijski izvještaji subjekta koji nema ovisno društvo, pridruženo društvo ili udjel u zajednički kontroliranom subjektu nisu odvojeni financijski izvještaji.
8. Matica koja je sukladno točki 10. izuzeta od prikazivanja konsolidiranih financijskih izvještaja može prikazati odvojene financijske izvještaje kao svoje jedine financijske izvještaje.

PRIKAZIVANJE KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

- 9 **Matica, osim matice spomenute u točki 10., je dužna prikazati konsolidirane financijske izvještaje u kojima konsolidira svoja ulaganja u ovisna društva u skladu s ovim standardom.**
- 10 **Matica nije obvezna prikazati konsolidirane financijske izvještaje ako i samo ako:**
 - (a) je matica ovisno društvo u potpunom vlasništvu ili djelomičnom vlasništvu drugog subjekta i njegovih drugih vlasnika, uključujući one koji inače nemaju pravo glasa i koji su obaviješteni o tome da matica neće prikazati konsolidirane financijske izvještaje i tome se ne protive,

- (b) se matičnim dužničkim ili vlasničkim instrumentima ne trguje na javnom tržištu (tuzemnoj ili inozemnoj burzi vrijednosnih papira ili izvanburzovnom tržištu, uključujući nacionalna i regionalna tržišta),
 - (c) matica nije podnijela niti je u postupku podnošenja svojih financijskih izvještaja komisiji za vrijednosne papire ili drugoj regulatornoj organizaciji radi izdavanja bilo koje vrste instrumenata na javnom tržištu i
 - (d) krajnji ili bilo koji posredni vlasnik matice sastavlja konsolidirane financijske izvještaje za javnu uporabu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.
11. Matica koja u skladu s točkom 10. izabere ne prikazati konsolidirane financijske izvještaje i koja prikaže samo odvojene financijske izvještaje, postupka u skladu s točkama 38. – 43.

OBUHVAAT KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

12. Konsolidirani financijski izvještaji obuhvaćaju sva ovisna društva matice. ⁽¹⁾

13. Pretpostavka da kontrola postoji kada matica posjeduje, izravno ili neizravno preko ovisnog društva, više od polovine glasačke moći nekog subjekta, osim ako se u iznimnim slučajevima može jasno dokazati da takvo vlasništvo nije kontrola. Kontrola postoji i kada matica koja posjeduje polovinu ili manje od polovine glasačke moći subjekta ima: ⁽²⁾
- (a) moć nad više od polovine glasačkih prava na temelju sporazuma s drugim ulagačima,
 - (b) moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama subjekta na temelju statuta ili sporazuma,
 - (c) moć imenovanja ili smjene većine članova uprave ili istovjetnog upravljačkog tijela ili
 - (d) moć davanja odlučujućega glasa na sastancima uprave ili istovjetnog upravnog tijela, a subjekta kontrolira ta uprava ili tijelo.
14. Subjekt može posjedovati varante, opcije kupnje dionica, dužničke ili vlasničke instrumente koji se mogu zamijeniti za redovne dionice, ili druge slične instrumente koje subjektu, ako se iskoriste ili zamijene, omogućuju glasačku moć ili umanjuju glasačku moć druge strane nad financijskim i poslovnim politikama drugog poslovnog subjekta (potencijalna prava glasa). Postojanje i utjecaj potencijalnih prava glasa koja se trenutačno mogu iskoristiti ili zamijeniti, uključujući potencijalna prava glasa koja drži drugi subjekt, razmatraju se kod procjene da li subjekt ima moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama drugog subjekta. Potencijalna prava glasa ne mogu se trenutačno iskoristiti ili zamijeniti kada se, primjerice, ne mogu iskoristiti ili zamijeniti do nekog budućeg datuma ili do nastanka budućeg događaja.
15. Pri procjeni da li potencijalna prava glasa pridonose kontroli, subjekt provjerava sve činjenice i okolnosti (uključujući i uvjete iskorištenja potencijalnih prava glasa i nekih drugih ugovornih aranžmana bez obzira na to uzimaju li se u obzir bilo pojedinačno ili u kombinaciji) koje utječu na potencijalna prava glasa, osim namjere uprave i financijske sposobnosti da se ona iskoriste ili zamjene.
16. Ovisno društvo ne isključuje se iz konsolidacije samo zbog toga što je ulagač subjekt u zajedničkom pothvatu, otvorenom fondu ili sličnom subjektu.
17. Ovisno društvo ne isključuje se iz konsolidacije zbog toga što njegove poslovne aktivnosti nisu slične onima drugih subjekata unutar grupe. Relevantne informacije pružaju se konsolidiranjem takvih ovisnih društava i objavljivanjem u konsolidiranim financijskim izvještajima dodatnih informacija o različitim poslovnim aktivnostima ovisnih društava. Primjerice, podaci čije objavljivanje nalaže IFRS 8 „Poslovni segmenti” pomažu pri objašnjavanju važnosti različitih poslovnih aktivnosti unutar grupe.

KONSOLIDACIJSKI POSTUPCI

18. Pri sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja, subjekt objedinjava financijske izvještaje matice i njezinih ovisnih društava stavku po stavku, zbrajanjem istih stavki imovine, obveza, glavnice, prihoda i rashoda. Nakon toga se, da bi konsolidirani financijski izvještaji prikazali financijske informacije o grupi kao da je ona jedan subjekt, poduzimaju sljedeći koraci:

⁽¹⁾ Ako ovisno društvo prilikom stjecanja ispunjava kriterije za razvrstavanje u imovinu namijenjenu prodaji sukladno MSFI-ju 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i ukinuti dijelovi poslovanja, obračunava se u skladu s tim MSFI-jem.

⁽²⁾ Vidjeti i Tumačenje SIC-12 Konsolidacija – subjekti posebne namjene.

- (a) knjigovodstveni iznos matičnog ulaganja u svako ovisno društvo i matičnog udjela u glavnici svakog ovisnog društva se eliminiraju (vidjeti MSFI 3, koji opisuje postupak s proizašlim goodwillom);
 - (b) utvrđuju se nekontrolirajući interesi u dobiti ili gubitku konsolidiranih ovisnih društava za izvještajno razdoblje i
 - (c) nekontrolirajući interesi u neto imovini konsolidiranih ovisnih društava utvrđuju se odvojeno od matičnog vlasničkog udjela u njima. Nekontrolirajući interes u neto imovini sastoje se od:
 - i. iznosa nekontrolirajućih interesa na datum prvotnog spajanja izračunanog u skladu s MSFI-jem 3 i
 - ii. udjela nekontrolirajućih interesa u promjenama vlasničke glavnice od datuma spajanja.
19. Kada postoje potencijalna prava glasa, udjeli u dobiti ili gubitku te promjenama vlasničke glavnice koji pripadaju matici i nekontrolirajućim interesima utvrđuju se na temelju postojećih vlasničkih udjela i ne odražavaju moguće ostvarivanje ili zamjenu potencijalnih glasačkih prava.
20. Salda, transakcije, prihodi i rashodi unutar grupe eliminiraju se u cijelosti.
21. Salda i transakcije unutar grupe, uključujući prihode, rashode i dividende, eliminiraju se u cijelosti. Dobici i gubici proizašli iz unutargrupnih transakcija koji su priznati u knjigovodstveni iznos imovine, kao što su zalihe i dugotrajna sredstva, u cijelosti se eliminiraju. Unutargrupni gubici mogu ukazati na umanje koje zahtijeva priznavanje u konsolidiranim financijskim izvještajima. MRS 12 „Porezi na dobit” se primjenjuje na vremenske razlike koje nastaju zbog eliminiranja dobiti ili gubitaka iz unutargrupnih transakcija.
22. **Financijski izvještaji matice i njenih ovisnih društava koji se koriste u pripremi konsolidiranih financijskih izvještaja pripremaju se na isti izvještajni datum. Kada su izvještajni datumi matice i ovisnih društava različiti, ovisno društvo priprema za potrebe konsolidacije dodatne financijske izvještaje na isti datum kao matični financijski izvještaji, osim ako to nije izvedivo.**
23. **Kada se, u skladu s točkom 22., financijski izvještaji ovisnog društva koji se koriste za pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja pripremaju na datum različit od datuma financijskih izvještaja matice, provode se usklađivanja zbog učinaka značajnih transakcija ili drugih poslovnih događaja koji nastanu između tog datuma i datuma matičinih financijskih izvještaja. U svakom slučaju, razlika između izvještajnih datuma ovisnog društva i matice ne smije biti veća od tri mjeseca. Duljina izvještajnog razdoblja i sve razlike između završetka izvještajnih razdoblja trebaju biti iste iz razdoblja u razdoblje.**
24. **Konsolidirani financijski izvještaji sastavljaju se primjenom istih računovodstvenih politika za slične transakcije i druge poslovne događaje u sličnim okolnostima.**
25. Ako neki član grupe za slične transakcije i druge poslovne događaje u sličnim okolnostima upotrebljava računovodstvene politike drukčije od onih koje su usvojene u konsolidiranim financijskim izvještajima, u svojim financijskim izvještajima provodi usklađenja primjerena za sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja.
26. Prihodi i rashodi ovisnog društva uključuju se u konsolidirane financijske izvještaje od datuma stjecanja, kako je određeno u MSFI-ju 3. Prihodi i rashodi ovisnog društva temelje se na vrijednostima imovine i obveza koje su priznate u konsolidiranim financijskim izvještajima matice na datum stjecanja. Primjerice, trošak amortizacije priznat u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti nakon datuma stjecanja temelji se na fer vrijednostima na datum stjecanja pripadajuće imovine koja podliježe amortizaciji. Prihodi i rashodi ovisnog društva se uključuju u konsolidirane financijske izvještaje do datuma na koji prestaje kontrola matice nad ovisnim društvom.
27. **Nekontrolirajući interesi se u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju iskazuju unutar glavnice, odvojeno od dijela vlasničke glavnice koji pripada vlasnicima matice.**
28. Dobit ili gubitak te svaka komponenta ostale sveobuhvatne dobiti raspoređuju se na vlasnike matice i vlasnike nekontrolirajućih interesa. Ukupna sveobuhvatna dobit raspoređuje se na vlasnike matice i vlasnike nekontrolirajućih interesa, čak i ako to ima za posljedicu negativan saldo nekontrolirajućih interesa.
29. Ako ovisno društvo ima kumulativne povlaštene dionice koje su razvrstane u glavnici i koje su u posjedu vlasnika nekontrolirajućih interesa, matica izračunava svoj udio u dobiti ili gubitku nakon usklađivanja za dividendu po tim dionicama, bez obzira na to jesu li dividende izglasane ili ne.

30. Promjene vlasničkog udjela matice u ovisnom društvu koje nemaju za posljedicu gubitak kontrole, obračunavaju se kao transakcije vlasničkim kapitalom, tj. transakcije s vlasnicima u njihovom svojstvu vlasnika.

31. U tim se okolnostima knjigovodstveni iznosi vladajućih i nekontrolirajućih interesa usklađuju kako bi se iskazala promjena u njihovim relativnim udjelima u ovisnom društvu. Svaka razlika između iznosa za koji se nekontrolirajući interesi usklađuju i fer vrijednosti plaćene ili primljene naknade priznaje se izravno u vlasničku glavnica i pripisuje vlasnicima matice.

GUBITAK KONTROLE

32. Matica može izgubiti kontrolu nad ovisnim društvom s promjenom ili bez promjene apsolutnog ili relativnog vlasništva. To je, primjerice, moguće kada ovisno društvo potpadne pod kontrolu vlade, suda, stečajnog upravitelja ili regulatornog tijela. Moguće je i kao posljedica ugovornog sporazuma.

33. Matica može izgubiti kontrolu nad ovisnim društvom na temelju dvaju ili više sporazuma (transakcija). Međutim, ponekad okolnosti ukazuju na to da bi više sporazuma trebalo obračunati kao jednu transakciju. Pri utvrđivanju da li sporazume obračunati kao jednu transakciju, matica je dužna razmotriti sve uvjete sporazuma i njihove ekonomske učinke. Na to da bi matica više sporazuma trebala obračunati kao jednu transakciju ukazuje jedna ili više sljedećih okolnosti:

- (a) sporazumi su zaključeni istodobno ili tako da jedan podrazumijeva očekivanje drugog;
- (b) sporazumi sačinjavaju jednu transakciju strukturiranu s ciljem postizanja općeg komercijalnog učinka;
- (c) jedan sporazum ovisi o nastanku barem jednog drugog sporazuma;
- (d) jedan sporazum se sam po sebi ne smatra ekonomski opravdanim, no ekonomski je opravdan kada se razmatra zajedno s drugim sporazumima. Primjer je prodaja dionica po cijeni ispod tržišne u jednom navratu koja je kompenzirana kasnijom prodajom po cijeni iznad tržišne.

34. Ako matica izgubi kontrolu nad ovisnim društvom, ona:

- (a) **prestaje priznavati imovinu, uključujući goodwill, i obveze ovisnog društva po njihovim knjigovodstvenim iznosima na datum gubitka kontrole;**
- (b) **prestaje priznavati knjigovodstveni iznos svakog nekontrolirajućeg interesa u bivšem ovisnom društvu na datum gubitka kontrole, uključujući svaku komponentu ostale sveobuhvatne dobiti po tim udjelima;**
- (c) **priznaje:**
 - i. **fer vrijednost naknade, ako je primljena, po transakciji, događaju ili okolnostima koji su doveli do gubitka kontrole, i**
 - ii. **ako transakcija koja je dovela do gubitka kontrole obuhvaća raspodjelu dionica ovisnog društva vlasnicima u njihovom svojstvu vlasnika, tu raspodjelu;**
- (d) **priznaje svako ulaganje zadržano u bivšem ovisnom društvu po njegovoj fer vrijednosti na datum gubitka kontrole;**
- (e) **reklasificira iznose navedene u točki 35. ili ih, ako to nalažu drugi MSFI-jevi, prenosi izravno u zadržanu dobit; i**
- (f) **svaku proizašlu razliku priznaje kao dobit ili gubitak koji pripada matici.**

35. Ako matica izgubi kontrolu nad ovisnim društvom, dužna je sve iznose priznate u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti povezane s tim ovisnim društvom obračunati po istoj osnovi koja bi važila da je matica izravno otuđila povezanu imovinu ili obveze. Prema tome, ako se dobit ili gubitak ranije priznat u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti otuđenjem povezane imovine ili povezanih obveza u dobit ili gubitak, matica dobit ili gubitak preknjižuje iz glavnice u dobit ili gubitak (kao reklasifikacijsko usklađenje) kada izgubi kontrolu nad ovisnim društvom. Primjerice, ako ovisno društvo ima imovinu raspoloživu za prodaju i matica izgubi kontrolu nad njim, matica je dužna dobit ili gubitak priznat prethodno u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti u vezi s tom imovinom preknjižiti u dobit ili gubitak. Slično tomu, ako se prilikom otuđenja sredstva višak nastao revalorizacijom koji je prethodno bio priznat u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti prenosi izravno u zadržanu dobit, matica taj revalorizacijski višak prenosi izravno u zadržanu dobit kada izgubi kontrolu nad ovisnim društvom.

36. Gubitkom kontrole nad ovisnim društvom se svako zadržano ulaganje u bivšem ovisnom društvu te svi iznosi potraživanja od bivšeg ovisnog društva ili obveza prema njemu od datuma gubitka kontrole obračunavaju sukladno drugim MSFI-jevima.

37. Fer vrijednost svakog zadržanog ulaganja u bivšem ovisnom društvu se na datum gubitka kontrole smatra fer vrijednošću pri prvom priznavanju financijskog sredstva sukladno MRS-u 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje” ili, ako je primjereno, troškom kod prvog priznavanja ulaganja u pridruženo društvo ili zajednički kontrolirani subjekt.

RAČUNOVODSTVO ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA, ZAJEDNIČKI KONTROLIRANE SUBJEKTE I PRIDRUŽENA DRUŠTVA U ODVOJENIM FINANCIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

38. Kada subjekt sastavlja odvojene financijske izvještaje, dužan je ulaganja u ovisna društva, zajednički kontrolirana društva i pridružena društva obračunati:

(a) po trošku, ili

(b) u skladu s MRS-om 39.

Subjekt je dužan isti način obračunavanja primijeniti za svaku kategoriju ulaganja. Ulaganja obračunata po trošku obračunavaju se u skladu s MSFI-jem 5 „Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja” ako su razvrstana u portfelj namijenjen prodaji (ili uključena u grupu za otuđenje koja je razvrstana u portfelj namijenjen prodaji) u skladu s MSFI-jem 5. U tim se okolnostima način vrednovanja ulaganja obračunatih u skladu s MRS-om 39 ne mijenja.

38.A Subjekt je dužan dividende od ovisnog društva, zajednički kontroliranog društva ili pridruženog društva u svojim odvojenim financijskim izvještajima priznati u dobit ili gubitak kada je utvrđeno pravo na primitak dividende.

38.B Kada matica preustrojava svoju grupu osnivanjem novog subjekta kao matice grupe tako da su ispunjeni sljedeći kriteriji:

(a) nova matica dobiva kontrolu nad prvotnom maticom izdavanjem vlasničkih instrumenata u zamjenu za postojeće vlasničke instrumente prvotne matice,

(b) imovina i obveze nove grupe i prvotne grupe isti su neposredno prije i nakon reorganizacije,

(c) vlasnici prvotne matice prije preustroja imaju iste apsolutne i relativne udjele u neto imovini prvotne grupe i nove grupe neposredno prije i nakon reorganizacije

i nova matica svoja ulaganja u prvotnu maticu u svojim odvojenim financijskim izvještajima iskazuje u skladu s točkom 38.(a), nova matica je dužna trošak iskazati kao knjigovodstveni iznos svog udjela u stavkama glavnice iskazanima u odvojenim financijskim izvještajima prvotne matice na datum reorganizacije.

38.C Slično tomu, subjekt koji nije matica može osnovati nov subjekt kao svoju maticu tako da ispunjava kriterije iz točke 38.B. Zahtjevi iz točke 38.B primjenjuju se jednako i na takvu vrstu reorganizacije. U tom se slučaju upućivanja na „prvotnu maticu” i „prvotnu grupu” odnose na „prvotni subjekt”.

39. Ovaj standard ne propisuje koji subjekti izdaju odvojene financijske izvještaje za javnu uporabu. Točke 38. i 40.-43. primjenjuju se kada jedno društvo priprema odvojene financijske izvještaje koji su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Subjekt također izdaje konsolidirane financijske izvještaje za javnu uporabu kako to nalaže točka 9., osim kod primjene izuzeća iz točke 10.

40. Ulaganja u zajednički kontrolirane i pridružene subjekte koja su u konsolidiranim financijskim izvještajima obračunata u skladu s MRS-om 39 na isti se način obračunavaju u ulagačevim odvojenim financijskim izvještajima.

OBJAVLJIVANJE

41. U konsolidiranim financijskim izvještajima objavljuje se sljedeće:
- (a) priroda odnosa između matice i ovisnog društva u kojem matica ne posjeduje, posredno ili neposredno preko ovisnog društva, više od polovine glasačke moći;
 - (b) razloge zbog kojih posjedovanje, posredno ili neposredno preko ovisnog društva, više od polovine glasačke moći ili potencijalne glasačke moći subjekta u kojeg se investira ne omogućava kontrolu;
 - (c) završetak izvještajnog razdoblja financijskih izvještaja ovisnog društva kada se oni koriste u pripremi konsolidiranih financijskih izvještaja i na datum ili za razdoblje različito od financijskih izvještaja matice, kao i razlog korištenja različitog datuma ili razdoblja; i
 - (d) prirodu i razmjer značajnih ograničenja (npr. nastalih zbog ugovora o pozajmljivanju ili regulatornih zahtjeva) u mogućnosti ovisnog društva da prenosi sredstva matici u obliku dividendi isplaćenih u novcu ili za otplatu zajmova ili predujmova;
 - (e) analizu s prikazom utjecaja svake promjene u vlasničkom udjelu matice u ovisnom društvu koja nije imala za posljedicu gubitak kontrole na vlasničku glavicu koja pripada vlasnicima matice; i
 - (f) ako je izgubljena kontrola nad ovisnim društvom, matica je dužna objaviti dobit ili gubitak, ako postoji, u skladu s točkom 34.; i
 - i. dio te dobiti odnosno toga gubitka povezan s priznavanjem zadržanog ulaganja u bivšem ovisnom društvu po fer vrijednosti na datum gubitka kontrole, te
 - ii. stavku ili stavke u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u kojem je ta dobit, odnosno taj gubitak priznat (ako u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti nisu odvojeno iskazane).
42. Kod pripreme odvojenih financijskih izvještaja za maticu koja u skladu s točkom 10. izabere da ne priprema konsolidirane financijske izvještaje, u odvojenim financijskim izvještajima se objavljuje:
- (a) činjenica da su ti financijski izvještaji odvojeni financijski izvještaji; da je primijenjeno izuzeće iz konsolidacije; ime i zemlju osnutka ili sjedište društva čiji su financijski izvještaji, u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja objavljeni za javnu uporabu i adresu na kojoj se konsolidirani financijski izvještaji mogu dobiti;
 - (b) popis značajnih ulaganja u ovisna društva, zajednički kontrolirane subjekte i pridružena društva, uključujući ime, zemlju osnutka ili sjedište, vlasnički udjel i udjel u glasačkoj moći, ako je različit; i
 - (c) opis metode korištene za obračunavanje ulaganja navedenih pod (b).
43. Kada matica (osim matice opisane u točki 42.), pothvatnik s udjelom u zajednički kontroliranom ili pridruženom subjektu priprema odvojene financijske izvještaje, u tim odvojenim financijskim izvještajima objavljuje:
- (a) činjenicu da su ti financijski izvještaji odvojeni financijski izvještaji i razloge zbog kojih se oni pripremaju ako to nije zakonom propisano;
 - (b) popis značajnih ulaganja u ovisna društva, zajednički kontrolirane subjekte i pridružena društva, uključujući ime, zemlju osnutka ili sjedište, vlasnički udjel i udjel u glasačkoj moći, ako je različit; i

(c) opis metode korištene za obračunavanje ulaganja navedenih pod (b)

i navodi financijske izvještaje pripremljene u skladu s točkom 9. ovog standarda, MRS-om 28 i MRS-om 31 na koje se oni odnose.

DATUM STUPANJA NA SNAGU I PRIJELAZNE ODREDBE

44. Subjekt je dužan ovaj standard primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2005. Subjekti se potiču na njegovo ranije usvajanje. Subjekt koji ovaj standard primijeni na razdoblje koje započinje prije 1. siječnja 2005., dužan je tu činjenicu i objaviti.
45. Subjekt je dužan izmjene točaka 4., 18., 19., 26.-37. i 41. stavaka (e) i (f) MRS-a 27 koje je 2008. usvojio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Dopusštena je njihova ranija primjena. Međutim, subjekt spomenute izmjene ne smije primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju 1. srpnja 2009. ako istodobno ne primijeni MSFI 3 (kako ga je Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde revidirao 2008.). Ako subjekt izmjene primijeni prije 1. srpnja 2009., dužan je tu činjenicu i objaviti. Subjekt je dužan izmjene primijeniti retroaktivno, uz iznimku:
- (a) izmjene točke 28. koja se tiče pripisivanja ukupne sveobuhvatne dobiti vlasnicima matice i vlasnicima nekontrolirajućih interesa, čak i ako to ima za posljedicu negativan saldo. Prema tome, ne smije prepraviti raspodjelu dobiti ili gubitka u izvještajnim razdobljima prije usvajanja izmjena;
 - (b) zahtjeva iz točke 30. i 31. koji se tiču obračunavanja promjena vlasničkih udjela u ovisnom društvu nakon stjecanja kontrole. Prema tome, zahtjevi iz točke 30. i 31. ne primjenjuju se na promjene nastale prije nego što je subjekt primijenio izmjene;
 - (c) zahtjeva iz točke 34.-37. koji se tiču gubitka kontrole nad ovisnim društvom. Subjekt ne smije prepravljati knjigovodstveni iznos ulaganja u bivše ovisno društvo ako je kontrolu izgubio prije nego što je primijenio ove izmjene. Nadalje, subjekt ne smije ponovno izračunavati dobit ili gubitak s naslova gubitka kontrole nad ovisnim društvom prije primjene izmjena.
- 45.A Točka 38. izmijenjena je u sklopu Poboljšanja MSFI-jeva izdanih u svibnju 2008. Subjekt je dužan izmjenu primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009., i to prospektivno od datuma prve primjene MSFI-ja 5. Dopusštena je njezina ranija primjena. Ako subjekt izmjenu primijeni na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu i objaviti.
- 45.B Trošak ulaganja u ovisno društvo, subjekt pod zajedničkom kontrolom i pridruženo društvo - izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 27 izdane u svibnju 2008. - ima za posljedicu brisanje definicije metode troška iz točke 4. i dodavanje točke 38.A. Subjekt je spomenute izmjene dužan primijeniti prospektivno na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009. Dopusštena je njihova ranija primjena. Ako subjekt te izmjene primijeni na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu i objaviti te istodobno primijeniti povezane izmjene MRS-a 18, MRS-a 21 i MRS-a 36.
- 45.C Trošak ulaganja u ovisno društvo, subjekt pod zajedničkom kontrolom i pridruženo društvo - izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 27 izdane u svibnju 2008. - ima za posljedicu dodavanje točke 38.B i 38.C. Subjekt je spomenute točke dužan primijeniti prospektivno na reorganizacije u godišnjim razdobljima koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009. Dopusštena je njihova ranija primjena. Osim toga, subjekt može izabrati da točke 38.B i 38.C primijeni retroaktivno na reorganizacije u prošlim razdobljima koje potpadaju u djelokrug tih točaka. Međutim, ako subjekt prepravljajući bilo koju reorganizaciju radi usklađenosti s točkom 38.B ili 38.C, dužan je prepraviti sve kasnije reorganizacije iz djelokruga tih točaka. Ako subjekt točku 38.B ili 38.C primijeni na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu i objaviti.
- POVLAČENJE MRS-a 27 (iz 2003.)
46. Ovaj standard zamjenjuje MRS 27 „Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji” (kako je revidiran 2003.).

Dodatak

Izmjene drugih MSFI-jeva

Izmjene u ovom Dodatku primjenjuju se na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni izmjene MRS-a 27 na neko ranije razdoblje, dužan ih je primijeniti i na to ranije razdoblje. U izmijenjenim točkama je brisani tekst podcrtan, a novi tekst podcrtan.

- I1 U sljedećim Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su na snazi od 1. srpnja 2009. upućivanja na „manjinski udjel” u niže navedenim točkama mijenja u „nekontrolirajući interes”.

MSFI	Točka
MSFI 1	B2 (c) i., B2 (g) i., B2(k)
MSFI 4	34 (c)
MRS 1	54(q), 83 (a) i., 83 (b) i.
MRS 7	20 (b)
MRS 14	16
MRS 21	41
MRS 32	UP.29
MRS 33	I1

MSFI 1 „Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja”

- I2 MSFI 1 mijenja se kako je dolje opisano.

Točka 26. mijenja se kako slijedi:

„26. Ovaj MSFI zabranjuje retroaktivnu primjenu nekih vidova drugih MSFI-jeva koji se odnose na:

...

- (c) procjene (točke 31.-34.),
- (d) imovinu klasificiranu u portfelj namijenjen prodaji i ukinute dijelove poslovanja (točke 34.A i 34.B) i
- (e) neke vidove računovodstvenog iskazivanja nekontrolirajućih interesa (točka 34.C).”

Iza točke 34.B dodaje se novi podnaslov i točka 34.C, kako slijedi:

„Nekontrolirajući interesi

- 34.C Subjekt koji prvi put primjenjuje MSFI-jeve dužan je sljedeće zahtjeve iz MRS-a 27 (s izmjenama Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.) primijeniti prospektivno od datuma prijelaska na MSFI-jeve:

- (a) zahtjev iz točke 28. da se ukupna sveobuhvatna dobit pripiše vlasnicima matice i vlasnicima nekontrolirajućih interesa, čak i ako to ima za posljedicu negativan saldo nekontrolirajućih interesa,
- (b) zahtjeve iz točki 30. i 31. koji se tiču obračunavanja promjena vlasničkog udjela matice u ovisnom društvu koje nemaju za posljedicu gubitak kontrole i
- (c) zahtjeve iz točki 34.-37. koji se tiču obračunavanja gubitka kontrole nad ovisnim društvom i povezane zahtjeve točke 8.A MSFI-ja 5. [Promjena uvedena Godišnjim poboljšanjima]”

Međutim, ako subjekt koji prvi put primjenjuje MSFI-jeve izabere primijeniti MSFI 3 (kako ga je Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde revidirao 2008.) retroaktivno, dužan je i MRS 27 (kako ga je Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde izmijenio 2008.) primijeniti u skladu s točkom B.1 ovog MSFI-ja.

Dodaje se točka 47.J, kako slijedi:

- „47.J MRS-om 27 (kako ga je Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde izmijenio 2008.) izmijenjene su točke 26. i 34.C. Subjekt je te izmjene dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MRS 27 (s izmjenama iz 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je izmjene primijeniti i na to ranije razdoblje.”

MSFI 5 „Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i ukinuti dijelovi poslovanja”

- 13 MSFI 5 mijenja se kako je dolje opisano.

Točka 33. mijenja se kako slijedi:

- „33. Subjekt je dužan objaviti:

(a) ...

- (d) iznos prihoda od dijelova poslovanja koji nastavljaju poslovati i ukinutih dijelova poslovanja koji pripada vlasnicima matice. Ti se podaci mogu objaviti ili u bilješkama, ili u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.”

Dodaje se točka 44.B kako slijedi:

- „44.B MRS-om 27 (s izmjenama Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.) dodana je točka 33. (d). Subjekt je tu izmjenju dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MRS 27 (s izmjenama iz 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenju primijeniti i na to ranije razdoblje. Izmjena se primjenjuje retroaktivno.”

MRS 1 „Prezentiranje financijskih izvještaja”

- 14 Mijenja se točka 106. MRS-a 1 (revidiranog 2007.) kako slijedi:

„106. Subjekt je dužan u izvještaju o promjenama glavnice iskazati:

- (a) ukupnu sveobuhvatnu dobit razdoblja, iskazujući odvojeno ukupne iznose raspodjeljive vlasnicima matice i vlasnicima nekontrolirajućih interesa;
- (b) učinke retroaktivne primjene promjene računovodstvenih politika ili retroaktivnog prepravljanja iznosa priznatih u skladu s MRS-om 8; i
- (c) [brisano];
- (d) usklađenje između knjigovodstvenog iznosa svake komponente glavnice na početku i na kraju razdoblja, uz odvojeno prikazivanje svake promjene proizašle iz:
- i. dobiti ili gubitka,
 - ii. svake stavke ostale sveobuhvatne dobiti, i
 - iii. transakcija s vlasnicima u njihovom svojstvu vlasnika, uz odvojen prikaz uplata vlasnika i isplata vlasnicima po osnovi glavnice te promjena vlasničkih udjela u ovisnim društvima koje nemaju za posljedicu gubitak kontrole.”

Dodaje se točka 139.A kako slijedi:

- „139.A MRS-om 27 (s izmjenama Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.) izmijenjena je točka 106. Subjekt je tu izmjenju dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MRS 27 (s izmjenama iz 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenju primijeniti i na to ranije razdoblje. Izmjena se primjenjuje retroaktivno.”

MRS 7 „Izvještaj o novčanim tokovima”

15 MRS 7 mijenja se kako je dolje opisano.

Mijenjaju se podnaslovi iznad točke 39. i dodaju se točke 39.-42. kako slijedi:

„Promjena vlasničkog udjela u ovisnim društvima i drugim poslovnim subjektima

39. Ukupni novčani tokovi proizašli iz stjecanja ili gubitka kontrole nad ovisnim društvima ili drugim poslovnim subjektima prikazuju se odvojeno i razvrstavaju pod ulagačke aktivnosti.
40. Subjekt je dužan objaviti ukupan iznos i kod stjecanja i kod gubitka kontrole nad ovisnim društvima ili drugim poslovnim subjektima tijekom razdoblja sljedeće:
- (a) ukupnu plaćenu ili primljenu naknadu;
 - (b) dio naknade koji se sastoji od novca i novčanih ekvivalenata;
 - (c) iznos novca i novčanih ekvivalenata u ovisnim društvima ili drugim poslovnim subjektima nad kojima je kontrola stečena, odnosno izgubljena; i
 - (d) iznos imovine i obveza, osim novca i novčanih ekvivalenata, u ovisnim društvima ili drugim poslovnim subjektima nad kojima je kontrola stečena, odnosno izgubljena, sažeto po glavnim kategorijama.
41. Odvojeno prikazivanje učinaka na novčane tokove stjecanja ili gubitka kontrole nad ovisnim društvima ili drugim poslovnim subjektima kao odvojene stavke, zajedno s odvojenim objavljivanjem iznosa stečene imovine, odnosno otuđenih obveza pomaže razlikovanju tih novčanih tokova od novčanih tokova proizašlih iz drugih poslovnih, ulagačkih i financijskih aktivnosti. Učinak gubitka kontrole na novčane tokove ne oduzima se od učinaka na novčane tokove proizašlih iz stjecanja kontrole.
42. Ukupan iznos plaćenog ili primljenog novca kao naknade za stjecanje, odnosno gubitak kontrole nad ovisnim društvom i drugim poslovnim subjektima u izvještaju o novčanim tokovima iskazuje se umanjeno za novac i novčane ekvivalente stečene ili otuđene u takvim transakcijama, događajima ili promjenama okolnosti.”

Dodaju se točka 42.A i 42.B, koje glase:

- „42.A Novčani tokovi proizašli iz promjena vlasničkog udjela u ovisnom društvu koji nemaju za posljedicu gubitak kontrole se razvrstavaju u novčane tokove iz financijskih aktivnosti.
- 42.B Promjena vlasničkog udjela u ovisnom društvu koja nema za posljedicu gubitak kontrole, kao što je kasnija kupnja ili prodaja vlasničkih instrumenata ovisnog društva od strane matice, obračunavaju se kao transakcije kapitalom (vidjeti MRS 27 „Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji” (s izmjenama Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.)). Prema tome, tako nastali novčani tokovi razvrstavaju se na isti način kao i druge transakcije s vlasnicima opisane u točki 17.”

Dodaje se točka 54. kako slijedi:

- „54. MRS-om 27 (s izmjenama Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.) izmijenjene su točke 39.-42. i dodane točke 42.A i 42.B. Subjekt je te izmjene dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MRS 27 (s izmjenama iz 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je te izmjene primijeniti i na to ranije razdoblje. Izmjene se primjenjuju retroaktivno.”

MRS 21 „Učinci promjena tečajeva stranih valuta”

16 MRS 21 mijenja se kako je dolje opisano.

Mijenjaju se podnaslov iznad točke 48. i dodaju se točke 48.A-48.D kako slijedi:

„Otudjenje ili djelomično otudjenje inozemnog dijela poslovanja

48. ...

- 48.A Osim otuđenja cijelog udjela subjekta u inozemnom dijelu poslovanja, sljedeće se obračunava kao otuđenje, čak i ako subjekt zadrži udjel u bivšem ovisnom društvu, pridruženom društvu ili zajednički kontroliranom subjektu:
- (a) gubitak kontrole nad ovisnim društvom koje uključuje inozemni dio poslovanja;
 - (b) gubitak značajnog utjecaja nad pridruženim društvom koje uključuje inozemni dio poslovanja; i
 - (c) gubitak zajedničke kontrole nad zajednički kontroliranim subjektom koji uključuje inozemni dio poslovanja.
- 48.B Otudjenjem ovisnog društva koje uključuje inozemni dio poslovanja, ukupan iznos tečajnih razlika povezanih s inozemnim dijelom poslovanja koje su pripisane nekontrolirajućem interesu prestaje se priznavati, ali se ne preknjižuje u dobit ili gubitak.
- 48.C Djelomičnim otuđenjem ovisnog društva koje uključuje inozemni dio poslovanja subjekt ponovno pripisuje razmjerni udjel u ukupnom iznosu tečajnih razlika koje je priznao u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti nekontrolirajućem interesu u tom inozemnom dijelu poslovanja. Pri svakom drugom djelomičnom otuđenju inozemnog dijela poslovanja, subjekt preknjižuje u dobit ili gubitak samo razmjerni udjel u ukupnom iznosu tečajnih razlika priznatom u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.
- 48.D Djelomično otuđenje udjela subjekta u inozemnom dijelu poslovanja je svako smanjenje vlasničkog udjela subjekta u inozemnom dijelu poslovanja, osim smanjenja iz točke 48.A koja se obračunavaju kao otuđenje.”

Dodaje se točka 60.B kako slijedi:

- „60.B MRS-om 27 (s izmjenama Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.) dodane su točke 48.A-48.D. Subjekt je te izmjene dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MRS 27 (s izmjenama iz 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je te izmjene i primijeniti i na to ranije razdoblje.”

MRS 28 „Ulaganja u pridružena društva”

- 17 MRS 28 se mijenja kako je dolje opisano.

Točke 18. i 19. mijenjaju se kako slijedi:

- „18. Ulagatelj prestaje primjenjivati metodu udjela od datuma na koji prestane imati značajan utjecaj na pridruženo društvo i od toga datuma to ulaganje obračunava sukladno MRS-u 39., uz uvjet da pridruženo društvo ne postane ovisno društvo ili zajednički pothvat po definicijama iz MRS-a 31. Nakon gubitka značajnog utjecaja, ulagač svako zadržano ulaganje u bivšem pridruženom društvu mjeri po fer vrijednosti. Ulagatelj je dužan u dobit ili gubitak priznati svaku razliku između:
- (a) fer vrijednosti zadržanog ulaganja i svih primitaka ostvarenih otuđenjem dijela udjela u pridruženom društvu; i
 - (b) knjigovodstvenog iznosa ulaganja na datum gubitka značajnog utjecaja.
19. Kada neko ulaganje prestane biti pridruženo društvo i obračunava se sukladno MRS-u 39, fer vrijednost ulaganja na datum na koji je ono prestalo biti pridruženo društvo se uzima kao njegova fer vrijednost prilikom prvog priznavanja kao financijsko sredstvo sukladno MRS-u 39.”

Dodaje se točka 19.A kako slijedi:

- „19.A Kada ulagač izgubi značajan utjecaj u pridruženom društvu, dužan je sve iznose priznate u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti u vezi s tim pridruženim društvom obračunati po istoj osnovi koja bi vrijedila da je pridruženo društvo izravno otuđilo povezanu imovinu ili povezane obveze. Prema tome, ako se svaka dobit ili svaki gubitak koji je pridruženo društvo ranije priznalo u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti preknjižuje u dobit ili gubitak od otuđenja povezane imovine, odnosno povezanih obveza, ulagač tu dobit ili taj gubitak preknjižuje iz glavnice na dobit ili gubitak (kao reklasifikacijsko usklađenje) kada izgubi značajan utjecaj u pridruženom društvu. Primjerice, ako pridruženo društvo ima financijsku imovinu raspoloživu za prodaju i ulagač izgubi značajan utjecaj u pridruženom društvu, ulagač je dužan dobit ili gubitak ranije priznat u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti povezan s tom imovinom preknjižiti u dobit ili gubitak. Ako se vlasnički udjel ulagača u pridruženo društvo smanji, ali ulaganje i dalje ostaje pridruženo društvo, ulagač je dužan u dobit ili gubitak preknjižiti samo razmjerni iznos dobiti ili gubitka ranije priznatog u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.”

Dodaje se točka 41.B kako slijedi:

- „41.B MRS-om 27 (s izmjenama Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.) su izmijenjene točke 18. i 19. i dodana je točka 19.A. Subjekt je te izmjene dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MRS 27 (s izmjenama iz 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je te izmjene primijeniti i na to ranije razdoblje.”

MRS 31 „Udjeli u zajedničkim pothvatima”

- 18 MRS 31 se mijenja kako je dolje opisano.

Točka 45. mijenja se kako slijedi:

- „45. Kada ulagač izgubi zajedničku kontrolu nad nekim subjektom, dužan je od tog datuma svaki preostali udjel obračunavati u skladu s MRS-om 39, uz uvjet da bivši zajednički kontrolirani subjekt ne postane ovisno ili pridruženo društvo. Od datuma na koji zajednički kontrolirani subjekt postane ovisno društvo ulagača, ulagač je dužan svoj udjel obračunavati sukladno MRS-u 27 i MSFI-ju 3 „Poslovna spajanja” (kako ga je Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde revidirao 2008.). Od datuma na koji zajednički kontrolirani subjekt postane pridruženo društvo ulagača, ulagač je svoj udjel dužan obračunavati sukladno MRS-u 28. Prilikom gubitka zajedničke kontrole, ulagač je dužan svako zadržano ulaganje u bivšem zajednički kontroliranom subjektu mjeriti po fer vrijednosti. Uagač je dužan u dobit ili gubitak priznati svaku razliku između:
- (a) fer vrijednosti zadržanog ulaganja i svih primitaka ostvarenih otuđenjem dijela udjela u zajednički kontroliranom subjektu i
 - (b) knjigovodstvenog iznosa ulaganja na datum gubitka zajedničke kontrole.”

Dodaju se točka 45.A i 45.B kako slijedi:

- „45.A Kada neko ulaganje prestane biti zajednički kontrolirani subjekt i obračunava se sukladno MRS-u 39, fer vrijednost ulaganja na datum na koji je ono prestalo biti zajednički kontrolirani subjekt se uzima kao njegova fer vrijednost prilikom prvog priznavanja kao financijsko sredstvo sukladno MRS-u 39.
- 45.B Ako ulagač izgubi zajedničku kontrolu u nekom subjektu, dužan je sve iznose priznate u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti u vezi s tim subjektom obračunati po istoj osnovi koja bi vrijedila da je zajednički kontrolirani subjekt otudio povezanu imovinu ili povezane obveze. Prema tome, ako se svaka dobit ili svaki gubitak ranije priznat u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti preknjižuje u dobit ili gubitak od otuđenja povezane imovine, odnosno povezanih obveza, ulagač tu dobit ili taj gubitak preknjižuje iz glavnice na dobit ili gubitak (kao reklasifikacijsku uskladu) kada izgubi zajedničku kontrolu nad subjektom. Primjerice, ako zajednički kontrolirani subjekt ima financijsku imovinu raspoloživu za prodaju i ulagač izgubi zajedničku kontrolu nad subjektom, ulagač je dužan dobit ili gubitak ranije priznat u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti povezan s tom imovinom preknjižiti u dobit ili gubitak. Ako se vlasnički udjel ulagača u zajednički kontroliranom subjektu smanji, ali ulaganje i dalje ostaje zajednički kontrolirani subjekt, ulagač je dužan u dobit ili gubitak preknjižiti samo razmjerni iznos dobiti ili gubitka ranije priznatog u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.”

Dodaje se točka 58.A, koja glasi:

- „58.A MRS-om 27 (s izmjenama Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.) je izmijenjena točka 45. i dodane su točke 45.A i 45.B. Subjekt je dužan izmjene primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MRS 27 (s izmjenama iz 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je te izmjene primijeniti i na to ranije razdoblje.”

MRS 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje”

- 19 MRS 39 mijenja se kako je dolje opisano.

Zadnja rečenica točke 102. mijenja se kako slijedi:

- „102. ... Dobitak ili gubitak od instrumenta zaštite koji se odnosi na učinkoviti dio zaštite priznat u sklopu sveobuhvatne dobiti se preknjižuje iz glavnice u dobit ili gubitak kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1, revidiran 2007.) sukladno točkama 48.-49. MRS-a 21 prilikom otuđenja ili djelomičnog otuđenja inozemnog dijela poslovanja.”

Dodaje se točka 103.E kako slijedi:

„103.E MRS-om 27 (s izmjenama Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.) je izmijenjena točka 102. Subjekt je izmjenu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MRS 27 (s izmjenama iz 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenu primijeniti i na to ranije razdoblje.”

Tumačenje SIC-7 „Uvođenje eura”

I10 SIC-7 mijenja se kako je dolje opisano.

U odjeljku „Upućivanja”, dodaje se izraz „MRS 27 Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji” (s izmjenama iz 2008.).

Točka 4. mijenja se kako slijedi:

„4. To konkretno znači:

(a) ...

(b) ukupne tečajne razlike koje se odnose na preračunavanje financijskih izvještaja inozemnih dijelova poslovanja, priznate u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, pripisuju se glavnici i preknjižavaju se iz glavnice u dobit ili gubitak samo prilikom otuđenja neto ulaganja u inozemno poslovanje, i ...”

Iza podnaslova „Datum stupanja na snagu”, dodaje se nova točka iza točke u kojoj se navodi dan stupanja na snagu izmjena MRS-a 1 kako slijedi:

„MRS-om 27 (s izmjenama Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.) izmijenjena je točka 4.(b). Subjekt je izmjenu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MRS 27 (s izmjenama iz 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenu primijeniti i na to ranije razdoblje.”

32009R0495

L 149/22

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

12.6.2009.

UREDBA KOMISIJE (EZ) BR. 495/2009**od 3. lipnja 2009.**

o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1126/2008 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu Međunarodnog standarda financijskog izvješćivanja (MSFI) 3

(Tekst značajan za EGP)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda, ⁽¹⁾ a posebno njezin članak 3. stavak 1.,

budući da:

(1) Uredbom Komisije (EZ) br. 1126/2008 ⁽²⁾ usvojeni su određeni međunarodni standardi i tumačenja koji su postojali 15. listopada 2008.

(2) Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) objavio je 10. siječnja 2008. Međunarodni standard financijskog izvješćivanja (MSFI) 3 (revidiran) „Poslovna spajanja”, dalje u tekstu „revidirani MSFI 3”. Revidiranim MSFI-jem 3 utvrđuju se načela i pravila o tome kako stjecatelj u poslovnom spajanju mora priznavati i mjeriti u svojim poslovnim knjigama različite elemente (kao što su utvrdiva imovina, preuzete obveze, nekontrolirajući interes i goodwill), povezane s računovodstvenim tretmanom transakcije pripajanja. Njime se određuju i informacije koje se objavljuju u vezi s tim transakcijama.

(3) Savjetovanje sa Skupinom tehničkih stručnjaka (STS) Europske savjetodavne skupine za financijsko izvješćivanje (EFRAG) potvrđuje da revidirani MSFI 3 zadovoljava tehničke kriterije za donošenje iz članka 3. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1606/2002. U skladu s Odlukom Komisije 2006/505/EZ od 14. srpnja 2006. o osnivanju Savjetodavne skupine za preispitivanje računovodstvenih standarda koja Komisiju savjetuje o objektivnosti i neutralnosti mišljenja Europske savjetodavne skupine za financijsko izvješćivanje (EFRAG), ⁽³⁾ Savjetodavna skupina za preispitivanje računovodstvenih standarda razmotrila je mišljenje EFRAG-a o prihvaćanju i obavijestila Komisiju da je mišljenje uravnoteženo i nepristrano.

(4) Donošenje revidiranog MSFI-ja 3 podrazumijeva kao posljedicu izmjene MSFI-ja 1, MSFI-ja 2, MSFI-ja 7, Međunarodnog računovodstvenog standarda (MRS-a) 12, MRS-a 16, MRS-a 28, MRS-a 32, MRS-a 33, MRS-a 34, MRS-a 36, MRS-a 37, MRS-a 38, MRS-a 39 i Tumačenja 9 Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvješćivanja (IFRIC) kako bi se osigurala usklađenost između međunarodnih računovodstvenih standarda.

(5) Uredbu (EZ) br. 1126/2008 treba stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(6) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Ureda za računovodstvenu regulativu,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog Uredbi (EZ) br. 1126/2008 mijenja se kako slijedi:

1. Međunarodni standard financijskog izvješćivanja (MSFI) 3 „Poslovna spajanja” zamjenjuje se revidiranim MSFI-jem 3 kako je određeno u Prilogu ovoj Uredbi;
2. MSFI 1, MSFI 2, MSFI 7, Međunarodni računovodstveni standard (MRS) 12, MRS 16, MRS 28, MRS 32, MRS 33, MRS 34, MRS 36, MRS 37, MRS 38, MRS 39 i Tumačenje 9 Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvješćivanja (IFRIC) mijenjaju se u skladu s izmjenama MSFI-ja 3 kako je određeno u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Svako trgovačko društvo dužno je primjenjivati revidirani MSFI 3 kako je određeno u Prilogu ovoj Uredbi najkasnije od početka svoje prve financijske godine nakon 30. lipnja 2009.

⁽¹⁾ SL L 243, 11.9.2002., str. 1.

⁽²⁾ SL L 320, 29.11.2008., str. 1.

⁽³⁾ SL L 199, 21.7.2006., str. 33.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. lipnja 2009.

Za Komisiju

Charlie McCREEVY

Član Komisije

PRILOG

MEĐUNARODNI RAČUNOVODSTVENI STANDARDI

MSFI 3	Poslovna spajanja
--------	-------------------

MEĐUNARODNI STANDARD FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA 3

Poslovna spajanja**CILJ**

1. Cilj ovog MSFI-ja je povećati relevantnost, pouzdanost i usporedivost informacija koje izvještajni subjekt iznosi u svojim financijskim izvještajima o poslovnom spajanju i njegovim učincima. Da bi to bilo moguće postići, ovaj MSFI utvrđuje načela i zahtjeve koji se odnose na način na koji stjecatelj:
 - (a) u svojim financijskim izvještajima priznaje i mjeri utvrdivu stečenu imovinu, preuzete obveze i nekontrolirajući interes u stečeniku;
 - (b) priznaje i mjeri *goodwill* ostvaren poslovnim spajanjem ili dobit ostvarenu povoljnom kupnjom; i
 - (c) određuje informacije koje će objaviti kako bi korisnicima financijskih izvještaja omogućio da ocijene prirodu i financijske učinke poslovnog spajanja.

DJELOKRUG

2. Ovaj se MSFI primjenjuje na transakciju ili neki drugi događaj koji ispunjava definiciju poslovnog spajanja. Ovaj se MSFI ne odnosi na:
 - (a) udruživanje u zajednički pothvat;
 - (b) stjecanje neke imovine ili grupe imovine koja nije poslovna djelatnost. U tom slučaju stjecatelj je dužan odrediti i priznati utvrdivu stečenu pojedinačnu utvrdivu imovinu (uključujući imovinu koja udovoljava definiciji i kriterijima priznavanja kao nematerijalna imovina iz MRS-a 38 „Nematerijalna imovina”) i preuzete obveze. Troškovi grupe raspoređuju se na pojedinačnu utvrdivu imovinu i obveze na temelju njihove relativne fer vrijednosti na datum kupnje. Takvom transakcijom ili događajem ne nastaje *goodwill*;
 - (c) poslovna spajanja subjekata ili poslovanja pod zajedničkom kontrolom (povezane upute za primjenu navedene su u točkama B1.-B4.).

ODREĐIVANJE POSLOVNOG SPAJANJA

3. **Subjekt utvrđuje je li neka transakcija ili neki događaj poslovno spajanje primjenjujući definiciju iz ovog MSFI-ja, koja zahtijeva da stečena imovina i preuzete obveze sačinjavaju poslovnu djelatnost. Ako stečena imovina nije poslovna djelatnost, izvještajni subjekt je dužan transakciju ili događaj obračunati kao stjecanje imovine. Upute za određivanje poslovnog spajanja i definicija poslovne djelatnosti navedeni su u točkama B5.-B12.**

METODA STJECANJA

4. **Subjekt je svako poslovno spajanje dužan obračunati primjenom metode stjecanja.**
5. Primjena metode stjecanja nalaže:
 - (a) određivanje stjecatelja;
 - (b) određivanje datuma stjecanja;
 - (c) priznavanje i mjerenje utvrdive stečene imovine, preuzetih obveza i nekontrolirajućeg interesa u stečeniku; te
 - (d) priznavanje i mjerenje *goodwill*a ili dobiti ostvarene povoljnom kupnjom.

Određivanje stjecatelja

6. **U svakom poslovnom spajanju jedan subjekt koji se spaja određuje se kao stjecatelj.**
7. Za određivanje stjecatelja – subjekta koji dobiva kontrolu nad stečenikom primjenjuju se upute iz MRS-a 27 „Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji”. Ako je došlo do poslovnog spajanja, ali primjenom uputa iz MRS-a 27 nije moguće jasno utvrditi koji je od subjekata koji se spajaju stjecatelj, prilikom određivanja stjecatelja razmatraju se čimbenici iz točaka B14.-B18.

Određivanje datuma stjecanja

8. **Datum stjecanja određuje stjecatelj, a to je datum na koji je stekao kontrolu nad stečenikom.**

9. Datum na koji stjecatelj stječe kontrolu nad stečenikom u pravilu je datum na koji stjecatelj zakonito prenosi naknadu za stjecanje, stječe imovinu i preuzima obveze stečenika – zaključni datum. Međutim, stjecatelj može steći kontrolu na datum prije ili nakon zaključnog datuma. Primjerice, datum stjecanja prethodi zaključnom datumu ako je pisanim ugovorom predviđeno da stjecatelj stječe kontrolu nad stečenikom na neki datum prije zaključnog datuma. Kod utvrđivanja datuma stjecanja, stjecatelj je dužan razmotriti sve relevantne činjenice i okolnosti.

Priznavanje i mjerenje utvrdive stečene imovine, utvrdivih preuzetih obveza i eventualnih nekontrolirajućih interesa u stečeniku

Načelo priznavanja

10. **Stjecatelj je dužan na datum stjecanja priznati, odvojeno od *goodwill*, utvrdivu stečenu imovinu, utvrdive preuzete obveze i svaki nekontrolirajući interes u stečeniku. Na priznavanje utvrdive stečene imovine i utvrdivih preuzetih obveza primjenjuju se uvjeti iz točaka 11. i 12.**

Uvjeti priznavanja

11. Da bi ispunili uvjete priznavanja primjenom metode stjecanja, utvrdiva stečena imovina i utvrdive stečene obveze moraju na datum stjecanja udovoljiti definicijama imovine i obveza iz „Okvira za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja”. Primjerice, troškovi koje stjecatelj očekuje u budućnosti, ali koji se ne moraju nužno pojaviti da bi proveo plan napuštanja određene djelatnosti stečenika ili raskinuo radni odnos sa zaposlenima stečenika ili ih premjestio nisu obveze na datum stjecanja. Prema tome, stjecatelj te troškove ne priznaje u sklopu primjene metode stjecanja, već ih umjesto toga u svojim financijskim izvještajima nakon spajanja priznaje u skladu s ostalim MSFI-jevima.
12. Nadalje, kako bi ispunili uvjete za priznavanje u sklopu primjene metode stjecanja, utvrdiva stečena imovina i utvrdive preuzete obveze moraju biti dijelom onoga što su stjecatelj i stečenik (ili njegovi bivši vlasnici) razmijenili u transakciji poslovnog spajanja, a ne rezultat odvojenih transakcija. Kako bi odredio koju je imovinu stekao i koje obveze preuzeo u zamjenu za stečenika te koja imovina odnosno koje obveze su rezultat odvojenih transakcija koje treba obračunati u skladu s njihovom prirodom i primjenjivim MSFI-jevima, stjecatelj je dužan postupiti u skladu s uputama iz točaka 51.-53.
13. Uslijed primjene tih načela i uvjeta priznavanja moguće je da kod stjecatelja dođe do priznavanja određene imovine i određenih obveza koje stečenik ranije u svojim financijskim izvještajima nije priznao kao imovinu i obveze. Primjerice, stjecatelj priznaje utvrdivu stečenu nematerijalnu imovinu, kao što je ime marke (brand), patent ili odnos s nekim klijentom koji stečenik u svojim financijskim izvještajima nije priznao kao imovinu jer ih je razvio interno i s njima povezane troškove knjižio na teret rashoda.
14. U točkama B28.–B40. navedene su upute za priznavanje poslovnih najмова i nematerijalne imovine. U točkama 22.-28. navedene su vrste utvrdive nematerijalne imovine i utvrdivih obveza koje obuhvaćaju stavke za koje su u ovome MSFI-ju predviđene ograničene iznimke u primjeni načela i uvjeta priznavanja.

Klasificiranje ili označivanje utvrdive stečene imovine i utvrdivih preuzetih obveza iz poslovnog spajanja

15. **Na datum stjecanja stjecatelj je dužan utvrdivu stečenu imovinu odnosno utvrdive preuzete obveze klasificirati ili označiti na način koji je nužan kako bi kasnije primijenio druge MSFI-jeve. Stjecatelj je klasifikaciju ili označivanje dužan provesti na temelju ugovornih uvjeta, gospodarskih uvjeta, svojih poslovnih ili računovodstvenih politika te drugih relevantnih uvjeta koji postoje na datum stjecanja.**
16. U nekim situacijama MSFI-jevi predviđaju različit način obračunavanja ovisno o načinu na koji subjekt klasificira ili označava određeno sredstvo ili određenu obvezu. Primjeri klasifikacije ili označivanja koje je stjecatelj dužan provesti na temelju relevantnih uvjeta koji postoje na datum stjecanja uključuju, ali nisu ograničeni na:
- (a) klasifikaciju određene financijske imovine i određenih financijskih obveza u financijsku imovinu odnosno financijske obveze koje se vode po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak ili financijsku imovinu raspoloživu za prodaju ili u posjedu do dospijeca sukladno MRS-u 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje”;
 - (b) označivanje izvedenog instrumenta kao zaštitnog instrumenta sukladno MRS-u 39; i
 - (c) procjenjivanje treba li ugrađenu izvedenicu odvojiti od osnovnog ugovora sukladno MRS-u 39 (što je pitanje „klasifikacije” budući da se u ovome MSFI-ju rabi taj izraz).

17. Ovaj MSFI predviđa dvije iznimke od načela iz točke 15.:

- (a) klasifikaciju ugovora o najmu bilo kao poslovni najam ili financijski najam sukladno MRS-u 17 „Najmovi”; i
- (b) klasifikaciju ugovora o osiguranju u skladu s MSFI-jem 4 „Ugovori o osiguranju”.

Stjecatelj je ove ugovore dužan klasificirati na temelju ugovornih uvjeta i drugih čimbenika na početku ugovora (ili, ako su uvjeti ugovora izmijenjeni tako da bi promijenili njegovu klasifikaciju, na datum izmjene koji može biti datum stjecanja).

Načelo mjerenja

- 18. Stjecatelj je utvrdivu stečenu imovinu i utvrdive preuzete obveze dužan mjeriti po njihovim fer vrijednostima na datum stjecanja.**

19. Za svako poslovno spajanje stjecatelj je dužan svaki nekontrolirajući interes u stečeniku mjeriti ili po fer vrijednosti ili u visini udjela u utvrdivoj neto imovini stečenika razmjerno svojem nekontrolirajućem interesu.
20. Točke B41.-B45. sadrže upute za mjerenje fer vrijednosti određene utvrdive imovine i nekontrolirajućeg interesa u stečeniku. U točkama 24.-31. navedene su vrste utvrdive imovine i utvrdivih obveza koje uključuju stavke za koje ovaj MSFI predviđa ograničene iznimke u primjeni načela mjerenja.

Iznimke u primjeni načela priznavanja ili mjerenja

21. Ovaj MSFI predviđa ograničene iznimke u primjeni načela priznavanja i mjerenja. U točkama 22.-31. navedene su konkretne stavke za koje su iznimke predviđene i priroda iznimaka. Stjecatelj je te stavke dužan obračunati primjenom zahtjeva iz točaka 22.-31., što ima za posljedicu:
- (a) priznavanje, bilo primjenom dodatnih uvjeta priznavanja uz one u točkama 11. i 12. ili primjenom zahtjeva drugih MSFI-jeva, nekih stavki s rezultatima koji se razlikuju od onih dobivenih primjenom ovog načela i ovih uvjeta priznavanja;
 - (b) mjerenje stavki u iznosu koji nije fer vrijednost stavke na datum stjecanja.

Iznimka od načela priznavanja

Nepredviđene obveze

22. MRS 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina definira nepredviđenu obvezu kao:
- (a) moguću obvezu koja proizlazi iz prošlih događaja i čije će postojanje biti potvrđeno samo nastankom ili izostankom jednog ili više neizvjesnih budućih događaja koji nisu u cijelosti pod kontrolom subjekta; ili
 - (b) sadašnju obvezu koja proizlazi iz prošlih događaja, ali nije priznata jer:
 - i. nije vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi; ili
 - ii. iznos obveze nije moguće dovoljno pouzdano izmjeriti.

23. Spomenuti zahtjevi iz MRS-a 37 ne primjenjuju se kod određivanja koje nepredviđene obveze treba priznati na datum stjecanja. Umjesto toga, stjecatelj je dužan na datum stjecanja priznati nepredviđenu obvezu preuzetu poslovnim spajanjem ako je ona sadašnja obveza koja proizlazi iz prošlih događaja te ako je njezinu fer vrijednost moguće pouzdano izmjeriti. Prema tome, suprotno MRS-u 37, stjecatelj priznaje nepredviđenu obvezu preuzetu poslovnim spajanjem na datum spajanja čak i ako nije vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi. Točka 56. sadrži upute o kasnijem načinu obračunavanja nepredviđenih obveza.

Iznimke od načela priznavanja i mjerenja

Porezi na dobit

24. Stjecatelj je odgođeno porezno sredstvo proizašlo iz imovine stečene poslovnim spajanjem ili odgođenu poreznu obvezu preuzetu poslovnim spajanjem dužan priznati i mjeriti sukladno MRS-u 12 *Porezi na dobit*.

25. Stjecatelj je dužan potencijalne porezne učinke privremenih razlika i poreza prenesenih u iduće razdoblje oporezivanja kod stečenika koji postoje na datum stjecanja ili su posljedica stjecanja obračunati u skladu s MRS-om 12.

Primanja zaposlenih

26. Stjecatelj je dužan obvezu (ili sredstvo, ako postoji) koja se odnosi na sporazume o primanjima zaposlenih stečenika priznati u skladu s MRS-om 19 *Primanja zaposlenih*.

Imovina s naslova obeštećenja

27. Prodavatelj u poslovnom spajanju može ugovorno oštetiti stjecatelja na temelju ishoda nepredviđenog ili neizvjesnog događaja povezanog s određenim sredstvom odnosno njegovim dijelom ili određenom obvezom odnosno njezinim dijelom. Primjerice, prodavatelj može oštetiti stjecatelja za gubitke iznad određenog iznosa na temelju obveze koja proizlazi iz određenog nepredviđenog događaja; drugim riječima, prodavatelj će jamčiti da stjecateljeva obveza neće premašiti određeni iznos. Slijedom toga, stjecatelj dobiva sredstvo s naslova obeštećenja. Stjecatelj je sredstvo s naslova obeštećenja dužan priznati istodobno s priznavanjem stavke koja je predmetom obeštećenja i po istoj osnovi mjerenja kao i stavku koja je predmet obeštećenja u skladu s potrebom za knjiženjem ispravka vrijednosti zbog nenaplativih iznosa. Prema tome, ako se obeštećenje odnosi na neko sredstvo ili neku obvezu priznatu na datum stjecanja i mjerenu po fer vrijednosti na datum stjecanja, stjecatelj je dužan sredstvo s naslova obeštećenja priznati na datum stjecanja po njegovoj fer vrijednosti na datum stjecanja. Kod sredstva s naslova obeštećenja mjenog po fer vrijednosti učinci neizvjesnosti koja se odnosi na buduće novčane tokove se zbog razmatranja naplativosti uključuju u određivanje fer vrijednosti pa zaseban ispravak vrijednosti nije nužan (točka B41. sadrži s tim povezane upute za primjenu).
28. U nekim se okolnostima obeštećenje može odnositi na sredstvo ili obvezu koja je iznimka od načela priznavanja ili mjerenja. Primjerice, obeštećenje se može odnositi na nepredviđenu obvezu koja nije priznata na datum stjecanja jer na taj datum njezinu fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti. S druge strane, obeštećenje se može odnositi na sredstvo ili obvezu, koja je primjerice proizašla iz nekih primitaka zaposlenog, mjerenu po fer vrijednosti koja nije fer vrijednost na datum stjecanja. U tim se okolnostima sredstvo s naslova obeštećenja priznaje i mjeri tako da se koriste pretpostavke koje su konzistentne s onima korištenima u mjerenju stavke koja je predmetom obeštećenja, uz procjenu uprave o naplativosti sredstva s naslova obeštećenja i eventualnih ugovornih ograničenja samog iznosa obeštećenja. Točka 57. sadrži upute o kasnijem načinu obračunavanja imovine s naslova obeštećenja.

Iznimke od načela mjerenja

Ponovno stečena prava

29. Stjecatelj je dužan vrijednost ponovno stečenog prava mjeriti kao nematerijalno sredstvo na temelju preostalog razdoblja predmetnog ugovora bez obzira na to bi li tržišni sudionici potencijalno obnavljanje ugovora uzeli u obzir prilikom određivanja njegove fer vrijednosti ili ne. Točke B35. i B.36 sadrže s tim povezane upute za primjenu.

Dodjela isplata na temelju dionica

30. Stjecatelj je dužan obvezu ili vlasnički instrument koji se odnosi na zamjenu isplata na temelju dionica koje je dodijelio stečenik isplatama na temelju dionica koje dodjeljuje stjecatelj mjeriti u skladu s metodom iz MSFI-ja 2 *Isplata na temelju dionica*. (U tom se MSFI-ju rezultat te metode naziva „tržišno utemeljeni pokazatelj” dodjele.)

Imovina namijenjena prodaji

31. Stjecatelj je stečenu dugotrajnu imovinu (ili skupinu za otuđenje) klasificiranu na datum stjecanja u skladu s MSFI-jem 5 *Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja* kao namijenjenu prodaji mjeriti po fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje u skladu s točkama 15.-18. MSFI-ja 5.

Priznavanje i mjerenje *goodwill* ili dobiti ostvarene povoljnom kupnjom

32. Stjecatelj je dužan priznati *goodwill* na datum stjecanja kao razliku iznosa pod (a) preko iznosa pod (b):

(a) ukupnog iznosa

- i. prenesene naknade za stjecanje mjerene u skladu s ovim MSFI-jem, što općenito nalaže mjerenje po fer vrijednost na datum stjecanja (vidjeti točku 37.);
- ii. eventualnog nekontrolirajućeg interesa u stečeniku mjenog u skladu s ovim MSFI-jem; i

iii. kod poslovnog spajanja u fazama (vidjeti točke 41. i 42.), fer vrijednosti na datum stjecanja vlasničkog udjela koji je stjecatelj prethodno imao u stečeniku;

(b) neto iznosa na datum stjecanja utvrdive stečene imovine i utvrdivih preuzetih obveza mjerenih u skladu s ovim MSFI-jem.

33. U poslovnom spajanju u kojem stjecatelj i stečenik (ili njegovi prethodni vlasnici) razmjenjuju samo vlasničke udjele moguće je da fer vrijednost vlasničkog udjela stečenika na datum stjecanja bude pouzdanije mjerljiva od fer vrijednosti vlasničkih udjela stjecatelja na datum stjecanja. Ako je tako, stjecatelj je dužan utvrditi iznos *goodwill* koristeći fer vrijednost na datum stjecanja vlasničkih udjela stečenika umjesto fer vrijednosti prenesenih vlasničkih udjela na datum stjecanja. Da bi utvrdio iznos *goodwill* u poslovnom spajanju u kojem nema prijenosa naknade, stjecatelj je dužan koristiti fer vrijednost stjecateljevog udjela u stečeniku utvrđenu jednom od metoda vrednovanja umjesto fer vrijednosti na datum stjecanja prenesene naknade (točka 32.(a)(i)). Točke B46.-49. sadrže s tim povezane upute za primjenu.

Povoljna kupnja

34. Povremeno će stjecatelj ostvariti povoljnu kupnju, a to je poslovno spajanje u kojem iznos iz točke 32.(b) premašuje zbroj iznosa navedenih u točki 32.(a). Ako taj višak ostane nakon primjene zahtjeva iz točke 36., stjecatelj je dužan dobit dobivenu kao rezultat priznati u dobit ili gubitak na datum stjecanja. Ta dobit pripada stjecatelju.
35. Do povoljne kupnje može doći, primjerice, poslovnim spajanjem koje je prisilna prodaja i u kojem prodavatelj djeluje pod prisilom. No, iznimke od priznavanja ili mjerenja određenih stavki opisanih u točkama 22.-31. također mogu rezultirati priznavanjem dobiti (ili promjenom iznosa priznate dobiti) ostvarene povoljnom kupnjom.
36. Prije priznavanja dobiti ostvarene povoljnom kupnjom stjecatelj je dužan ponovno provjeriti je li pravilno utvrdio svu stečenu imovinu i sve preuzete obveze te priznati svu dodatnu imovinu ili dodatne obveze koje je utvrdio ponovnim pregledom. Nakon toga stjecatelj je dužan pregledati postupke korištene za mjerenje iznosa koji se prema ovome MSFI-ju priznaju na datum stjecanja po svim sljedećim stavkama:

- (a) utvrdivoj stečenoj imovini i utvrdivim preuzetim obvezama;
- (b) nekontrolirajućem interesu u stečeniku, ako postoji;
- (c) kod poslovnog spajanja koje se odvija u fazama, vlasničkom udjelu koji je stjecatelj prethodno imao u stečeniku;
i
- (d) prenesenoj naknadi za stjecanje.

Cilj ponovnog pregleda jest pobrinuti se da vrijednosti utvrđene mjerenjem pravilno odražavaju naknadu u skladu sa svim informacijama koje su bile dostupne na datum stjecanja.

Prenesena naknada za stjecanje

37. Naknada koja je prenesena za stjecanje u poslovnom spajanju mjeri se po fer vrijednosti, koja se izračunava kao zbroj fer vrijednosti na datum stjecanja imovine koju je stjecatelj prenio, obveza koje je stjecatelj stvorio bivšim vlasnicima te vlasničkih udjela koje je stjecatelj izdao. (Međutim, svaki dio isplata na temelju dionica koje je dodijelio stjecatelj razmijenjen za isplate na temelju dionica koje je zaposlenima dodijelio stečenik koji je uključen u naknadu prenesenu za stjecanje u poslovnom spajanju mjeri se u skladu s točkom 30., a ne po fer vrijednosti.). Primjeri mogućih oblika naknada za stjecanje su novčana naknada, ostala imovina, poslovanje ili ovisno društvo stjecatelja, nepredviđena naknada za stjecanje, redovne ili povlaštene dionice, opcije, varanti i udjeli članova u uzajamnim subjektima.
38. Naknada prenesena za stjecanje može uključiti imovinu ili obveze stjecatelja čija knjigovodstvena vrijednost se razlikuje od njihovih fer vrijednosti na datum stjecanja (primjerice, nemonetarna imovina ili poslovanje stjecatelja). Ako je tako, stjecatelj je dužan prenesenu imovinu ili obveze ponovno izmjeriti po njihovim fer vrijednostima na datum stjecanja i iz toga eventualno proizašlu dobit ili gubitak priznati u dobit ili gubitak. Međutim, prenesena imovina ili obveze ponekad nakon poslovnog spajanja ostaju unutar spojenog subjekta (primjerice, zato što su imovina odnosno obveze prenesene na stečenika, a ne na njegove bivše vlasnike), te tako stjecatelj nad njima zadržava kontrolu. U toj je situaciji stjecatelj takvu imovinu i takve obveze dužan mjeriti po njihovim knjigovodstvenim iznosima neposredno prije datuma stjecanja i ne smije u dobit ili gubitke priznati nikakvu dobit ni gubitak s naslova imovine ili obveza nad kojima je imao kontrolu prije spajanja i ima je nakon poslovnog spajanja.

Nepredviđena naknada za stjecanje

39. Naknada za stjecanje koju stjecatelj prenosi u zamjenu za stečenika uključuje svako sredstvo ili svaku obvezu koja proizlazi iz sporazuma o nepredviđenoj naknadi za stjecanje (vidjeti točku 37.). Stjecatelj je dužan priznati fer vrijednost nepredviđene naknade za stjecanje na datum stjecanja kao dio naknade za stjecanje prenesen u zamjenu za stečenika.
40. Stjecatelj je dužan obvezu plaćanja nepredviđene naknade za stjecanje klasificirati kao obvezu ili u glavicu na temelju definicija vlasničkog instrumenta i financijske obveze iz točke 11. MRS-a 32 *Financijski instrumenti: prezentiranje* ili drugim primjenjivim MSFI-jevima. Stjecatelj je dužan pravo na povrat prethodno prenesene naknade za stjecanje klasificirati kao imovinu ako su ispunjeni određeni uvjeti. Točka 58. sadrži upute o kasnijem načinu obračunavanja nepredviđene naknade za stjecanje.

Dodatne upute za primjenu metode stjecanja na određene vrste poslovnih spajanja

Poslovno spajanje koje se odvija u fazama

41. Stjecatelj ponekad stječe kontrolu nad stečnikom u kojem je imao vlasnički udjel neposredno prije datuma stjecanja. Primjerice, dana 31. prosinca 20X1. subjekt A drži 35-postotni nekontrolirajući vlasnički udjel u subjektu B. Na isti datum subjekt A kupuje dodatni udjel u subjektu B u visini 40 posto, čime stječe kontrolu nad subjektom B. U ovom se MSFI-ju takva transakcija naziva poslovnim spajanjem u fazama, ponekad poznata pod nazivom postupno stjecanje.
42. Kod poslovnog spajanja koje se odvija u fazama stjecatelj je dužan svoj vlasnički udjel koji je prethodno imao u stjecatelju ponovno mjeriti po njegovoj fer vrijednosti na datum stjecanja te eventualnu proizašlu dobit, odnosno eventualni proizašli gubitak priznati u dobit ili gubitak. Moguće je da je stjecatelj u prethodnim izvještajnim razdobljima priznavao promjene vrijednosti svojeg vlasničkog udjela u stečniku u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti (primjerice zato što je ulaganje bilo klasificirano kao raspoloživo za prodaju). Ako je tako, iznos koji je bio priznat u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti priznaje se po istoj osnovi koja bi vrijedila da je stjecatelj izravno otuđio vlasnički udjel koji je prethodno imao.

Poslovno spajanje bez prijenosa naknade za stjecanje

43. Stjecatelj ponekad stječe kontrolu nad stečnikom bez prijenosa naknade za stjecanje. Na takva spajanja primjenjuje se računovodstvena metoda stjecanja. Među okolnostima koje ukazuju na takvo spajanje su:
 - (a) stečenik otkupljuje dovoljan broj vlastitih dionica kako bi postojeći ulagač (stjecatelj) stekao kontrolu;
 - (b) istječe pravo veta manjinskih vlasnika koje je prethodno stjecatelja priječilo u tome da kontrolira stečenika u kojem je imao većinu glasačkih prava;
 - (c) stjecatelj i stečenik suglasni su sa spajanjem svojih poslovanja samo na temelju ugovora. Stjecatelj ne prenosi nikakvu naknadu za stjecanje kontrole nad stečnikom i nema nikakvih vlasničkih udjela u stečniku, bilo na datum ili prije datuma stjecanja. Među primjerima poslovnih spajanja provedenih samo na temelju ugovora je udruživanje dvaju poslovanja u obliku zavisnog ustroja poznatog pod izvornim nazivom *stapling arrangement* ili osnivanjem dvojno uvrštenog trgovačkog društva.
44. U poslovnom spajanju samo na temelju ugovora stjecatelj je dužan vlasnicima stečenika pripisati iznos neto imovine stečenika priznat sukladno ovom MSFI-ju. Drugim riječima, vlasnički udjeli u stečniku u posjedu drugih strana koje nisu stjecatelj predstavljaju nekontrolirajući interes u financijskim izvještajima stjecatelja nakon spajanja, čak i ako su kao posljedica toga svi vlasnički udjeli u stečniku pripisani nekontrolirajućem interesu.

Razdoblje mjerenja

45. Ako do kraja izvještajnog razdoblja u kojem je došlo do poslovnog spajanja prvo knjiženje spajanja nije dovršeno, stjecatelj je dužan u svojim financijskim izvještajima iskazati provizorne iznose za stavke koje nisu do kraja obračunate. U razdoblju mjerenja stjecatelj je dužan retroaktivno uskladiti provizorne iznose koje je priznao na datum stjecanja u skladu sa saznanjima o novim činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja i koje bi, da je imao saznanja o njima, utjecale na mjerenje iznosa priznatih na taj datum. U razdoblju mjerenja stjecatelj je također dužan priznati dodatnu imovinu ili dodatne obveze ako je stekao saznanja o novim činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja i koje bi, da je imao saznanja o njima, imale za posljedicu priznavanje te imovine odnosno tih obveza na datum stjecanja. Razdoblje mjerenja prestaje čim stjecatelj stekne informacije koje je tražio o činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja ili je obaviješten da više informacija nije moguće dobiti. Međutim, razdoblje mjerenja ne smije biti dulje od godinu dana od datuma stjecanja.

46. Razdoblje mjerenja je razdoblje nakon datuma stjecanja tijekom kojeg stjecatelj smije uskladiti provizorne iznose koje je priznao na temelju poslovnog spajanja. Razdoblje mjerenja daje stjecatelju dovoljno vremena da prikupi informacije koje su neophodne za utvrđivanje i mjerenje sljedećih stavki na datum stjecanja u skladu sa zahtjevima ovog MSFI-ja:
- (a) utvrdive stečene imovine, preuzetih obveza i nekontrolirajućeg interesa u stečeniku;
 - (b) naknade prenesene za stečenika (ili nekog drugog iznosa korištenog u mjerenju *goodwill*);
 - (c) kod poslovnog spajanja koje se odvija u fazama, vlasničkog udjela koji je stjecatelj ranije imao u stečeniku; i
 - (d) *goodwill* ili dobiti ostvarene povoljnom kupnjom.
47. Stjecatelj je dužan razmotriti sve relevantne čimbenike kako bi utvrdio bi li informacije dobivene nakon datuma stjecanja trebale imati za posljedicu usklađenje priznatih provizornih iznosa ili su one posljedica događaja koji se zbio nakon datuma stjecanja. Relevantni čimbenici uključuju podatke o tome kada su dodatne informacije dobivene i je li stjecatelj u mogućnosti utvrditi razlog promjene provizornih iznosa. Izgledi su da će informacija dobivena u kratkom roku nakon datuma stjecanja bolje odražavati okolnosti koje su postojale na datum stjecanja nego informacija dobivena nekoliko mjeseci kasnije. Primjerice, prodaja nekog sredstva trećoj strani u kratkom roku nakon datuma stjecanja za iznos koji se znatno razlikuje od njegove provizorne fer vrijednosti utvrđene na taj datum vjerojatno ukazuje na pogrešku u provizornom iznosu, osim ako se može utvrditi događaj koji se zbio u međuvremenu zbog kojeg je došlo do promjene fer vrijednosti.
48. Stjecatelj priznaje povećanje (smanjenje) provizornog iznosa nekog utvrdivog sredstva (utvrdive obveze) kroz smanjenje (povećanje) *goodwill*. Međutim, nove informacije dobivene u razdoblju mjerenja mogu ponekad prouzročiti usklađenje provizornog iznosa više sredstava ili obveza. Primjerice, stjecatelj je mogao preuzeti obvezu isplate naknade štete za nesretni slučaj u jednom od objekata stečenika, koja je dijelom ili u cijelosti pokrivena stečeničkom policom osiguranja odgovornosti. Ako stjecatelj u razdoblju mjerenja prikupi nove informacije o fer vrijednosti te obveze na datum stjecanja, usklađenje *goodwill* zbog promjene provizornog iznosa s naslova te obveze bilo bi neutralizirano (dijelom ili u cjelini) usklađenjem *goodwill* zbog promjene provizornog iznosa priznatog s naslova potraživanja za naknadu štete od osiguravatelja.
49. U razdoblju mjerenja stjecatelj je dužan priznati usklađenja provizornih iznosa kao da je knjiženje poslovnog spajanja na datum stjecanja dovršeno. Prema tome, stjecatelj je dužan prema potrebi mijenjati usporedne informacije iz prethodnih razdoblja koje su prezentirane u financijskim izvještajima, što uključuje i promjenu učinka amortizacije materijalne i nematerijalne imovine ili ostalih prihoda priznatih u sklopu dovršenja prvog knjiženja.
50. Nakon kraja razdoblja mjerenja stjecatelj je dužan provesti promjene u knjiženju poslovnog spajanja samo radi ispravljanja pogreške sukladno MRS-u 8 *Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške*.

Utvrdjivanje sastavnih dijelova transakcije poslovnog spajanja

51. **Stjecatelj i stečenik mogu već imati odnos ili neki drugi sporazum prije početka pregovora o poslovnom spajanju ili mogu tijekom samih pregovora zaključiti sporazum koji je odvojen od samog poslovnog spajanja. Bez obzira na slučaj, stjecatelj je dužan utvrditi sve iznose koji nisu u sklopu onoga što stjecatelj i stečenik (ili njegovi bivši vlasnici) razmjenjuju u poslovnom spajanju, tj. iznose koji nisu sastavni dio zamjene za stečenika. Stjecatelj je dužan u sklopu primjene metode stjecanja priznati samo naknadu prenesenu za stjecanje stečenika te imovinu koju je stekao odnosno obveze koje je preuzeo u zamjenu za stečenika. Odvojene transakcije obračunavaju se u skladu s relevantnim MSFI-jevima.**
52. Transakcija koju prije samog spajanja zaključuje stjecatelj ili koja se zaključuje u njegovo ime ili prvenstveno u korist stjecatelja ili spojenog subjekta, a ne u korist stečenika (ili njegovih bivših vlasnika) vjerojatno je odvojena transakcija. Slijede primjeri odvojenih transakcija na koje se ne primjenjuje metoda stjecanja:
- (a) transakcija na temelju koje se poravnavaju prethodni odnosi između stjecatelja i stečenika;
 - (b) transakcija kojom se zaposlenicima ili bivšim vlasnicima stečenika isplaćuju naknade za buduće usluge; i
 - (c) transakcija kojom se stečeniku ili njegovim bivšim vlasnicima naknađuju troškovi stjecatelja povezani sa stjecanjem.

Točke B50.-B.62 sadrže s tim povezane upute za primjenu.

Troškovi povezani sa stjecanjem

53. Troškovi povezani sa stjecanjem su troškovi stjecatelja nastali radi provedbe poslovnog spajanja. U njih se ubrajaju naknade savjetnicima, pravnicima, računovođama, procjeniteljima vrijednosti i druge profesionalne i konzultantske naknade, opći administrativni troškovi, uključujući troškove vođenja internog odjela za spajanja i pripajanja, kao i troškovi upisivanja te izdavanja dužničkih i vlasničkih vrijednosnica. Stjecatelj je troškove povezane sa stjecanjem dužan obračunati kao rashode u razdobljima u kojima su troškovi nastali i usluge pružene, uz jednu iznimku. Troškovi izdavanja dužničkih ili vlasničkih vrijednosnica se priznaju sukladno MRS-u 32 i MRS-u 39.

KASNIJE MJERENJE I OBRAČUNAVANJE

54. **Općenito, stjecatelj je dužan stečenu imovinu, preuzete ili stvorene obveze te vlasničke instrumente izdane u sklopu poslovnog spajanja mjeriti i obračunavati u skladu s drugi MSFI-jevima koji se primjenjuju na te stavke, ovisno o njihovoj prirodi. No, ovaj MSFI sadrži upute o kasnijem mjerenju i obračunavanju sljedeće stečene imovine, preuzetih ili stvorenih obveza te vlasničkih instrumenata izdanih u sklopu poslovnog spajanja:**

- (a) **ponovno stečenih prava;**
- (b) **nepredviđenih obveza priznatih na datum stjecanja;**
- (c) **imovine s naslova obeštećenja; i**
- (d) **nepredviđene naknade za stjecanje.**

Točka B63. sadrži s tim povezane upute za primjenu.

Ponovno stečena prava

55. Ponovno stečeno pravo priznato kao nematerijalna imovina amortizira se kroz preostalo ugovorno razdoblje ugovora u kojem je dodijeljeno. Stjecatelj koji kasnije prodaje ponovno stečeno pravo trećoj strani dužan je knjigovodstveni iznos nematerijalnog sredstva uključiti u utvrđivanje dobiti ili gubitka od prodaje tog prava.

Nepredviđene obveze

56. Nakon početnog priznavanja i do podmirenja, poništenja ili isteka obveze, stjecatelj je dužan nepredviđenu obvezu priznatu u sklopu poslovnog spajanja mjeriti po višem od:

- (a) iznosa koji bi bio priznat sukladno MRS-u 37; i
- (b) iznosa koji je početno priznat, umanjenog, ako je potrebno, za kumulativnu amortizaciju priznatu sukladno MRS-u 18 *Prihodi*.

Ovaj se zahtjev ne primjenjuje na ugovore koji se obračunavaju sukladno MRS-u 39.

Imovina s naslova obeštećenja

57. Na kraju svakog sljedećeg izvještajnog razdoblja stjecatelj je dužan imovinu s naslova obeštećenja koju je priznao na datum stjecanja mjeriti po istoj osnovi kao i obvezu ili sredstvo koje je predmetom obeštećenja, uz primjenu ugovornih ograničenja tog iznosa i, kod sredstva s naslova obeštećenja koje se kasnije ne mjeri po fer vrijednosti, sukladno najboljoj mogućoj procjeni rukovodstva o naplativosti sredstva s naslova obeštećenja. Stjecatelj je sredstvo s naslova obeštećenja dužan prestati priznavati samo kada sredstvo naplati, proda ili na neki drugi način izgubi pravo na njega.

Nepredviđena naknada za stjecanje

58. Neke promjene fer vrijednosti nepredviđene naknade za stjecanje koje stjecatelj priznaje nakon datuma stjecanja mogu biti posljedica dodatnih saznanja stjecatelja nakon datuma stjecanja o činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja. Takve su promjene usklađenja unutar razdoblja mjerenja sukladno točkama 45.-49. Međutim, promjene koje su posljedica događaja nakon datuma stjecanja, kao što je postizanje ciljne dobiti, određene cijene dionice ili određenog miljkaza u istraživačko-razvojnom projektu, nisu usklađenja unutar razdoblja mjerenja. Stjecatelj je dužan promjene fer vrijednosti nepredviđene naknade za stjecanje koje nisu usklađenja unutar razdoblja mjerenja obračunati kako slijedi:

- (a) nepredviđena naknada za stjecanje klasificirana u glavicu se ne mjeri ponovno i njezina kasnija namira se knjiži unutar glavnice;

(b) nepredviđena naknada za stjecanje klasificirana kao sredstvo ili obveza koja:

- i. je financijski instrument i potpada u djelokrug MRS-a 39, mjeri se po fer vrijednosti, uz priznavanje svake proizašle dobiti ili proizašloga gubitka ili u dobit ili gubitak, ili u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti u skladu s tim MSFI-jem;
- ii. ne potpada u djelokrug MRS-a 39, obračunava se u skladu s MRS-om 37 ili nekim drugim relevantnim MSFI-jem.

OBJAVLJIVANJE

59. Stjecatelj je dužan objaviti informacije koje korisnicima njegovih financijskih izvještaja omogućuju da ocijene prirodu i financijski učinak poslovnog spajanja do kojeg je došlo ili:

(a) tijekom tekućeg izvještajnog razdoblja; ili

(b) nakon kraja izvještajnog razdoblja, ali prije nego što je izdavanje financijskih izvještaja odobreno.

60. U svrhu navedenu u točki 59. stjecatelj je dužan objaviti informacije navedene u točkama B64.-B66.

61. Stjecatelj je dužan objaviti informacije koje korisnicima njegovih financijskih izvještaja omogućuju da ocijene financijske učinke usklađenja priznatih u tekućem izvještajnom razdoblju, a odnose se na poslovna spajanja do kojih je došlo u tom razdoblju ili prethodnim izvještajnim razdobljima.

62. U svrhu navedenu u točki 61. stjecatelj je dužan objaviti informacije navedene u točki B67.

63. Ako podaci čije objavljivanje nalaže ovaj MSFI ili neki drugi MSFI-jevi ne ispunjavaju svrhu iz točaka 59. i 61., stjecatelj je dužan objaviti bilo kakve druge informacije koje su neophodne kako bi svrha bila ispunjena.

DATUM STUPANJA NA SNAGU I PRIJELAZNE ODREDBE

Datum stupanja na snagu

64. Ovaj se MSFI primjenjuje prospektivno na poslovna spajanja s datumom stjecanja na dan ili nakon početka prvoga godišnjeg izvještajnog razdoblja koje započinje na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ranija primjena je dopuštena. Međutim, ovaj se MSFI primjenjuje samo na početku godišnjeg izvještajnog razdoblja koje započinje na dan ili nakon 30. lipnja 2007. Ako subjekt ovaj MSFI primijeni prije 1. srpnja 2009., dužan je tu činjenicu i objaviti te istodobno primijeniti MRS 27 (s izmjenama Odbora za međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.).

Prijelazne odredbe

65. Imovina i obveze proizašli iz poslovnih spajanja s datumom stjecanja koji prethodi primjeni ovog MSFI-ja ne usklađuju se nakon njegove primjene.

66. Subjekt, kao što je uzajamni subjekt, koji još nije primijenio MSFI 3 i koji je jedno poslovno spajanje ili više njih obračunavao metodom kupnje, dužan je primijeniti prijelazne odredbe iz točaka B68. i B69.

Porezi na dobit

67. Kod poslovnih spajanja s datumom stjecanja prije primjene ovog MSFI-ja stjecatelj je dužan prospektivno primijeniti kriterije iz točke 68. MRS-a 12, s izmjenama koje donosi ovaj MSFI. To znači da stjecatelj ne smije usklađivati način obračunavanja prethodnih poslovnih spajanja za prethodno priznate promjene u priznatoj odgođenoj poreznoj imovini. Međutim, od datuma primjene ovog MSFI-ja stjecatelj je dužan priznati promjene u priznatoj odgođenoj poreznoj imovini kao usklađenje dobiti ili gubitka (ili, ako je to propisano MRS-om 12, izvan dobiti ili gubitka).

POVLAČENJE MSFI-ja 3 (iz 2004.)

68. Ovaj MSFI zamjenjuje MSFI 3 *Poslovna spajanja* (izdan 2004.).

Dodatak A.

Definicije pojmova

Ovaj je dodatak sastavni dio ovog MSFI-ja.

stečenik	Poslovanje ili poslovanja nad kojima stjecatelj stječe kontrolu u poslovnim spajanjima .
stjecatelj	Subjekt koji stječe kontrolu nad stečenikom .
datum stjecanja	Datum na koji stjecatelj stječe kontrolu nad stečenikom .
poslovanje	Integrirani skup aktivnosti i imovine provoden i upravljan u svrhu osiguranja povrata izravno ulagačima ili drugim vlasnicima, članovima ili sudionicima u obliku dividendi, nižih troškova ili drugih ekonomskih koristi.
poslovno spajanje	Transakcija ili drugi događaj kojim stjecatelj stječe kontrolu nad jednim poslovanjem ili više njih. Transakcije koje se ponekad nazivaju „pravo spajanje” ili „spajanje jednakih” su i poslovno spajanje jer je to izraz koji se rabi u ovome MSFI-ju.
nepredviđena naknada za stjecanje	Uobičajeno obveza stjecatelja da dodatnu imovinu ili dodatne vlasničke udjele prenese na bivše vlasnike stečenika u sklopu razmjene za kontrolu nad stečenikom ako dođe do određenih događaja ili ispunjenja određenih uvjeta u budućnosti. Međutim, nepredviđena naknada za stjecanje može stjecatelju dati pravo i na povrat prethodno prenesene naknade za stjecanje ako su ispunjeni određeni uvjeti.
kontrola	Pravo upravljanja financijskim i poslovnim politikama drugog subjekta tako da se ostvari korist od njegovih aktivnosti.
vlasnički udjeli	U ovome MSFI-ju izraz vlasnički udjeli koristi se u širem značenju i obuhvaća vlasničke udjele subjekata u vlasništvu ulagača te udjele vlasnika, članova ili sudionika u uzajamnim subjektima .
fer vrijednost	Iznos za koji obaviještene i voljne strane mogu razmijeniti sredstvo ili podmiriti obvezu u transakciji pred pogodbom.
goodwill	Sredstvo koje predstavlja buduće ekonomske koristi koje proizlaze iz ostale imovine stečene poslovnim spajanjem koja nije pojedinačno utvrđena i odvojeno priznata.
utvrdiv	Sredstvo je utvrdivo ako je ili: (a) odvojivo, tj. moguće ga je odvojiti ili izdvojiti iz subjekta i prodati, prenijeti, licencirati, iznajmiti ili razmijeniti, bilo pojedinačno ili zajedno s povezanim ugovorom, utvrdivim sredstvom ili utvrdivom obvezom, bez obzira na to namjerava li subjekt to učiniti; ili (b) proizlazi iz ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira na to jesu li ta prava prenosiva ili odvojiva od subjekta ili drugih prava i obveza.
nematerijalna imovina	Utvrdiva nemonetarna imovina bez fizičkog obilježja.
uzajamni subjekt	Subjekt koji nije subjekt u vlasništvu ulagača, koji izravno za svoje vlasnike, članove ili sudionike ostvaruje dividende, niže troškove ili druge ekonomske koristi. Primjerice, uzajamno osiguravajuće društvo, kreditna unija ili zadružni subjekt su uzajamni subjekti.
nekontrolirajući interes	Vlasnički udjel u ovisnom društvu koji ni posredno ni neposredno ne pripada matici.
vlasnici	Za potrebe ovog MSFI-ja izraz vlasnici koristi se u širem značenju i obuhvaća imatelje vlasničkih udjela u subjektima u vlasništvu ulagača te vlasnike ili članove odnosno sudionike u uzajamnim subjektima .

Dodatak B.

Upute za primjenu

Ovaj je dodatak sastavni dio ovog MSFI-ja.

POSLOVNA SPAJANJA SUBJEKATA POD ZAJEDNIČKOM KONTROLOM (PRIMJENA TOČKE 2.(c))

- B1. Ovaj se MSFI ne primjenjuje na poslovno spajanje subjekata ili poslovanja pod zajedničkom kontrolom. Poslovno spajanje subjekata ili poslovanja pod zajedničkom kontrolom je poslovno spajanje u kojem su svi subjekti ili sva poslovanja koja se spajaju pod krajnjom kontrolom iste strane ili strana i prije i nakon poslovnog spajanja, a ta kontrola nije privremena.
- B2. Smatra se da skupina pojedinaca ima kontrolu nad nekim subjektom kada, kao posljedica ugovornog sporazuma, ima skupnu moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama tog subjekta kako bi ostvarila koristi od njegovih aktivnosti. Prema tome, poslovno spajanje je izvan djelokruga ovog MSFI-ja ako ista skupina pojedinaca ima, kao posljedica ugovornog sporazuma, krajnju skupnu moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama svakog subjekta koji sudjeluje u spajanju kako bi ostvarila koristi od njegovih aktivnosti, a ta krajnja skupna moć nije privremena.
- B3. Subjekt može biti pod kontrolom pojedinca ili skupine pojedinaca koji zajednički djeluju prema ugovornom sporazumu i koji ne moraju podlijetati zahtjevima financijskog izvještavanja MSFI-jeva. Prema tome, nije nužno da se subjekti koji se spajaju uključuju u iste konsolidirane financijske izvještaje da bi se poslovno spajanje promatralo kao poslovno spajanje subjekata pod zajedničkom kontrolom.
- B4. Visina nekontrolirajućih interesa u svakom subjektu koji se spaja prije i nakon poslovnog spajanja nije relevantna za određivanje je li riječ o spajanju subjekata pod zajedničkom kontrolom ili ne. Slično tomu, činjenica da je jedno od društava koje se spaja ovisno društvo koje je isključeno iz konsolidiranih financijskih izvještaja nije relevantna za određivanje je li riječ o spajanju subjekata pod zajedničkom kontrolom ili ne.

UTVRĐIVANJE POSLOVNOG SPAJANJA (PRIMJENA TOČKE 3.)

- B5. Ovaj MSFI definira poslovno spajanje kao transakciju ili neki događaj kojim stjecatelj stječe kontrolu nad jednim poslovanjem ili više njih. Stjecatelj može steći kontrolu nad stečenikom na razne načine, primjerice:
- (a) prijenosom novca, novčanih ekvivalenata ili druge imovine (uključujući neto imovinu koja sačinjava poslovanje);
 - (b) stvaranjem obveza;
 - (c) izdavanjem vlasničkih udjela;
 - (d) davanjem više vrsta naknada; ili
 - (e) bez prijenosa naknade, uključujući prijenos isključivo na temelju ugovora (vidjeti točku 43.).
- B6. Poslovno spajanje može zbog raznih pravnih, poreznih ili drugih razloga biti ustrojeno na razne načine, što uključuje, ali nije ograničeno na sljedeće:
- (a) jedno poslovanje ili više njih koji postaju ovisna društva stjecatelja ili pravno pripajanje neto imovine jednog poslovanja ili više njih stjecatelju;
 - (b) jedan subjekt koji se spaja prenosi svoju neto imovinu ili njegovi vlasnici prenose svoje vlasničke udjele na drugi subjekt koji se spaja ili njegove vlasnike;
 - (c) svi subjekti koji se spajaju prenose svoju neto imovinu ili vlasnici tih subjekata prenose svoje vlasničke udjele na novoosnovan subjekt (što se ponekad naziva transakcijom objedinjavanja); ili
 - (d) skupina bivših vlasnika jednog od subjekata koji se spajaju stječe kontrolu nad spojenim subjektom.

DEFINICIJA POSLOVANJA (PRIMJENA TOČKE 3.)

- B7. Poslovanje se sastoji od ulaznih vrijednosti u proces i procesa koji se primjenjuju na ulazne vrijednosti i koji omogućuju stvaranje izlaznih vrijednosti. Iako poslovanja uobičajeno imaju izlazne vrijednosti, one nisu neophodne da bi integrirani skup udovoljio kriterijima poslovanja. Tri elementa poslovanja definirana su kako slijedi:

- (a) **ulazna vrijednost** : svaki ekonomski resurs koji stvara ili ima mogućnost stvarati izlazne vrijednosti kada se na njega primijeni jedan proces ili više njih. Primjeri su dugotrajna imovina (uključujući nematerijalnu imovinu ili pravo korištenja dugotrajne imovine), intelektualno vlasništvo, mogućnost ostvarivanja pristupa neophodnim materijalima ili pravima i zaposleni;
- (b) **proces** : svaki sustav, standard, protokol, konvencija ili pravilo koje, kada je primijenjeno na neku ulaznu vrijednost ili više njih, stvara ili ima sposobnost stvaranja izlaznih vrijednosti. Primjeri su procesi strateškog upravljanja, operativni procesi i procesi upravljanja resursima. Ti su procesi u pravilu dokumentirani, no neophodne procese koji se mogu primijeniti na ulazne vrijednosti radi stvaranja izlaznih vrijednosti može osigurati organizirana radna snaga koja posjeduje potrebne vještine i potrebno iskustvo te postupka prema pravilima i konvencijama (računovodstveni sustavi, sustavi za fakturiranje, obračun plaća i drugi administrativni sustavi tipično nisu procesi koji se koriste za stvaranje izlaznih vrijednosti);
- (c) **izlazna vrijednost** : rezultat ulaznih vrijednosti podvrgnutih procesima koji stvaraju ili mogu stvoriti povrat izravno ulagačima ili drugim vlasnicima, članovima ili sudionicima u obliku dividendi, nižih troškova ili drugih ekonomskih koristi.
- B8. Da bi se mogao provoditi i da bi se njime moglo upravljati u utvrđene svrhe, integrirani skup aktivnosti i imovine treba imati dva ključna elementa – ulazne vrijednosti i procese koji se na njih primjenjuju i koji se zajedno koriste ili će se zajedno koristiti za stvaranje izlaznih vrijednosti. Međutim, poslovanje ne mora uključiti sve ulazne vrijednosti ili procese koje prodavatelj koristi u vođenju poslovanja ako su tržišni sudionici sposobni steći poslovanje i nastaviti proizvoditi izlazne vrijednosti, primjerice, objedinjavanjem poslovanja sa svojim vlastitim ulaznim vrijednostima i procesima.
- B9. Priroda elemenata poslovanja razlikuje se po sektorima i strukturi poslovanja (aktivnosti) nekog subjekta, uključujući fazu razvoja samoga subjekta. Etabilirana poslovanja često imaju različite vrste ulaznih vrijednosti, procesa i izlaznih vrijednosti, dok nova poslovanja često imaju tek nekoliko ulaznih vrijednosti i procesa i ponekad samo jednu izlaznu vrijednost (proizvod). Gotovo sva poslovanja također imaju i obveze, no poslovanje i ne mora imati obveze.
- B10. Integrirani skup aktivnosti i imovine u fazi razvoja ne mora imati izlazne vrijednosti. Ako ih nema, stjecatelj bi trebao razmotriti druge čimbenike kako bi utvrdio je li taj skup poslovanje. Ti čimbenici uključuju, ali nisu ograničeni, na to je li:
- (a) skup započeo planirane glavne aktivnosti;
- (b) skup ima zaposlene, intelektualno vlasništvo i druge ulazne vrijednosti i procese koje bi na njih mogao primijeniti;
- (c) skup primjenjuje plan kako bi proizveo izlazne vrijednosti; i
- (d) će skup moći ostvariti pristup kupcima koji će kupiti izlazne vrijednosti.
- Kod konkretnog integriranog skupa aktivnosti i imovine u razvojnoj fazi ne moraju biti prisutni svi navedeni čimbenici da bi taj skup udovoljio kriterijima poslovanja.
- B11. Postupak utvrđivanja je li konkretan skup imovine i aktivnosti poslovanje treba se zasnivati na tome je li tržišni sudionik integrirani skup aktivnosti može provoditi i njime upravljati. Prema tome, kod procjenjivanja je li konkretan skup poslovanje nije relevantno je li prodavatelj upravljao skupom kao poslovanjem niti namjerava li stjecatelj tim skupom upravljati kao poslovanjem.
- B12. Ako ne postoje suprotni dokazi, za određeni skup imovine i aktivnosti u kojem postoji *goodwill* pretpostavlja se da je poslovanje. Međutim, poslovanje ne mora imati *goodwill*.
- UTVRĐIVANJE STJECATELJA (PRIMJENA TOČAKA 6. I 7.).
- B13. Stjecatelj – subjekt koji stječe kontrolu nad stečenikom – utvrđuje se primjenom uputa iz MRS-a 27 *Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji*. Ako je došlo do poslovnog spajanja, ali primjenom uputa iz MRS-a 27 nije moguće jasno utvrditi koji je od subjekata koji se spajaju stjecatelj, prilikom određivanja stjecatelja razmatraju se čimbenici iz točaka B14.-B18.
- B14. Kod poslovnog spajanja koje se realizira prvenstveno prijenosom novca ili druge imovine odnosno stvaranjem obveza obično je stjecatelj onaj subjekt koji prenosi novac ili drugu imovinu odnosno koji stvara obveze.

- B15. Kod poslovnog spajanja koje se realizira prvenstveno razmjenom vlasničkih udjela obično je stjecatelj onaj subjekt koji izdaje vlasničke udjele. Međutim, u nekim poslovnim spajanjima, koja su poznata pod nazivom „obrnuto stjecanje“, subjekt koji izdaje vlasničke udjele je stečenik. Upute koje se odnose na obrnuto stjecanje navedene su u točkama B19.-B27. Kod utvrđivanja stjecatelja u poslovnom spajanju realiziranom razmjenom vlasničkih udjela obvezno se razmatraju i drugi relevantni čimbenici i okolnosti, uključujući:
- (a) *relativna glasačka prava u spojenom subjektu nakon poslovnog spajanja* — Stjecatelj je obično subjekt koji se spaja, a čiji vlasnici kao skupina zadržavaju ili dobivaju najveći dio glasačkih prava u spojenom subjektu. Prilikom utvrđivanja koja skupina vlasnika zadržava ili dobiva najveći dio glasačkih prava subjekt je dužan razmotriti postojanje eventualnih neuobičajenih ili posebnih glasačkih aranžmana i opcija, varanta ili konvertibilnih vrijednosnica;
 - (b) *postojanje velikog manjinskog udjela u glasačkim pravima u spojenom subjektu ako ni jedan drugi vlasnik ili organizirana skupina vlasnika nema značajan udjel u glasačkim pravima* — Stjecatelj je obično subjekt koji se spaja, a čiji jedan vlasnik ili organizirana skupina vlasnika drži najveći manjinski udjel u glasačkim pravima u spojenom subjektu;
 - (c) *sastav upravnog tijela spojenog subjekta* — Stjecatelj je obično subjekt koji se spaja, a čiji vlasnici imaju mogućnost izabrati, imenovati ili razriješiti većinu članova upravnog tijela spojenog subjekta.
 - (d) *sastav višeg rukovodstva spojenog subjekta* — Stjecatelj je obično subjekt koji se spaja čije (bivše) rukovodstvo prevladava nad rukovodstvom spojenog subjekta;
 - (e) *uvjeti razmjene vlasničkih udjela* — Stjecatelj je obično subjekt koji se spaja i koji plaća premiju na fer vrijednost prije spajanja vlasničkih udjela drugog subjekta ili subjekata koji se spajaju.
- B16. Stjecatelj je obično subjekt koji se spaja, a čija relativna veličina (mjerena, primjerice, imovinom, prihodima ili dobiti) je znatno veća od veličine drugog subjekta ili drugih subjekata koji se spajaju.
- B17. Utvrđivanje stjecatelja u poslovnom spajanju više od dvaju subjekata uključuje i analizu, među ostalim, kako bi se utvrdilo koji je od subjekata koji se spajaju pokrenuo spajanje, kao i relativnu veličinu subjekata koji se spajaju.
- B18. Nov subjekt osnovan radi provedbe poslovnog spajanja nije nužno stjecatelj. Ako je nov subjekt osnovan radi izdavanja vlasničkih udjela s ciljem provedbe poslovnog spajanja, jedan od subjekata koji se spajaju i koji je postojao prije poslovnog spajanja utvrđuje se kao stjecatelj, uz primjenu uputa iz točaka B13.-B17. Nasuprot tome, nov subjekt koji prenosi novac odnosno drugu imovinu ili stvara obveze kao naknadu može biti stjecatelj.

OBRNUTO STJECANJE

- B19. Do obrnutog stjecanja dolazi kada je subjekt koji izdaje vrijednosnice (zakonski stjecatelj) utvrđen u računovodstvene svrhe kao stečenik na temelju uputa iz točaka B13.-B18. Subjekt čiji se vlasnički udjeli stječu (zakonski stečenik) mora u računovodstvene svrhe biti stjecatelj kako bi se transakcija mogla smatrati obrnutim stjecanjem. Primjerice, do obrnutog stjecanja ponekad dolazi kada privatni subjekt želi postati javni subjekt, ali ne želi registrirati svoje vlasničke udjele. Da bi to ostvario, privatni subjekt s javnim subjektom sklapa sporazum kojim javni subjekt preuzima njegove vlasničke udjele u zamjenu za vlasničke udjele u javnom subjektu. U ovome primjeru, javni subjekt je **zakonski stjecatelj** jer je izdao svoje vlasničke udjele, a privatni subjekt je **zakonski stečenik** jer su njegovi vlasnički udjeli stečeni. Međutim, primjenom uputa iz točaka B13.-B18.:
- (a) javni subjekt utvrđuje se kao **stečenik** u računovodstvene svrhe (računovodstveni stečenik); a
 - (b) privatni subjekt utvrđuje se kao **stjecatelj** u računovodstvene svrhe (računovodstveni stjecatelj).

Računovodstveni stečenik mora udovoljiti definiciji poslovanja da bi transakcija mogla biti obračunata kao obrnuto stjecanje i primjenjuju se sva načela priznavanja i mjerenja u ovome MSFI-ju, uključujući zahtjev da se prizna *goodwill*.

Mjerenje prenesene naknade za stjecanje

- B20. U obrnutom stjecanju računovodstveni stjecatelj obično ne daje naknadu za stečenika. Umjesto toga, računovodstveni stečenik obično izdaje svoje vlasničke udjele vlasnicima računovodstvenog stjecatelja. U skladu s tim, fer vrijednost naknade za stjecanje na dan stjecanja koju računovodstveni stjecatelj prenosi u zamjenu za svoj udjel u računovodstvenom stečeniku temelji se na broju vlasničkih udjela koje bi zakonsko ovisno društvo trebalo izdati kako bi vlasnicima zakonske matice dalo isti postotak udjela u vlasništvu spojenog subjekta koji nastaje obrnutim stjecanjem. Fer vrijednost tako izračunatih vlasničkih udjela može se koristiti kao fer vrijednost naknade prenesene u zamjenu za stečenika.

Priprema i prezentiranje konsolidiranih financijskih izvještaja

- B21. Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni nakon obrnutog stjecanja izdaju se pod imenom zakonske matice (računovodstvenog stečenika), ali se u napomenama opisuju kao nastavak financijskih izvještaja zakonskog ovisnog društva (računovodstvenog stjecatelja), uz jedno usklađenje, a to je retroaktivno usklađenje obračuna temeljnog kapitala računovodstvenog stjecatelja radi prikaza temeljnog kapitala računovodstvenog stečenika. Usklađenje je potrebno kako bi se prikazao kapital zakonske matice (računovodstvenog stečenika). Retroaktivno se usklađuju i usporedne informacije prezentirane u konsolidiranim financijskim izvještajima, kako bi odrazile temeljni kapital zakonske matice (računovodstvenog stečenika).
- B22. Budući da su konsolidirani financijski izvještaji nastavak na financijske izvještaje zakonskog ovisnog društva, osim u dijelu koji se odnosi na strukturu njegovoga kapitala, konsolidirani financijski izvještaji predočavaju:
- (a) imovinu i obveze zakonskog ovisnog društva (računovodstvenog stjecatelja) priznate i mjerene u njihovim knjigovodstvenim iznosima prije spajanja;
 - (b) imovinu i obveze zakonske matice (računovodstvenog stečenika) priznate i mjerene u skladu s ovim MSFI-jem,
 - (c) zadržanu dobit i druge iznose iskazane u glavnici zakonskog ovisnog društva (računovodstvenog stjecatelja) **prije** poslovnog spajanja,
 - (d) iznos priznat u konsolidiranim financijskim izvještajima kao izdani vlasnički udjel dobiven pribrajanjem izdanog vlasničkog udjela zakonskog ovisnog društva (računovodstvenog stjecatelja) neposredno prije poslovnog spajanja fer vrijednosti zakonske matice (računovodstvenog stečenika) utvrđenoj u skladu s ovim MSFI-jem. Međutim, ta struktura kapitala (tj. broj i vrsta izdanih vlasničkih udjela) odražava strukturu kapitala zakonske matice (računovodstvenog stečenika), uključujući vlasničke udjele koje je zakonska matica izdala kako bi provela spajanje. Sukladno tomu, struktura kapitala zakonskog ovisnog društva (računovodstvenog stjecatelja) prepravlja se koristeći omjer zamjene utvrđen u ugovoru o pripajanju kako bi se prikazao broj dionica, tj. udjela koje je zakonska matica (računovodstveni stečenik) izdala u sklopu obrnutog stjecanja;
 - (e) razmjeran udjel nekontrolirajućih interesa u knjigovodstvenim iznosima zadržane dobiti i drugih vlasničkih udjela prije spajanja u zakonskom ovisnom društvu (računovodstvenom stjecatelju) kako je navedeno u točkama B23. i B24.

Nekontrolirajući interes

- B23. U obrnutom stjecanju neki vlasnici zakonskog stečenika (računovodstvenog stjecatelja) ne moraju razmijeniti svoje vlasničke udjele za vlasničke udjele u zakonskoj matici (računovodstvenom stečeniku). S tim se vlasnicima u konsolidiranim financijskim izvještajima nakon obrnutog stjecanja postupa kao s nekontrolirajućim interesima. Razlog tomu je što vlasnici zakonskog stečenika koji ne razmjenjuju svoje vlasničke udjele za vlasničke udjele zakonskog stjecatelja imaju svoj udjel samo u rezultatima i neto imovini zakonskog stečenika, a ne u rezultatima i neto imovini spojenog subjekta. Suprotno tome, premda je zakonski stjecatelj stečenik u računovodstvene svrhe, vlasnici zakonskog stjecatelja imaju udjel u rezultatu i neto imovini spojenog subjekta.
- B24. Imovina i obveze zakonskog stečenika mjere se i priznaju u konsolidiranim financijskim izvještajima u knjigovodstvenim iznosima prije spajanja (vidjeti točku B22.(a)). Prema tome, u obrnutom spajanju nekontrolirajući interes odražava razmjeran interes nekontrolirajućih dioničara u knjigovodstvenim iznosima neto imovine zakonskog stečenika prije spajanja, čak i ako su nekontrolirajući interesi u drugim transakcijama stjecanja mjereni po fer vrijednosti na datum stjecanja.

Zarada po dionici

- B25. Kako je navedeno u točki B22.(d), struktura kapitala u konsolidiranim financijskim izvještajima nakon obrnutog stjecanja odražava strukturu kapitala zakonskog stjecatelja (računovodstvenog stečenika), uključujući vlasničke udjele koje je zakonski stjecatelj izdao kako bi proveo poslovno spajanje.
- B26. Kod izračunavanja prosječnog ponderiranog broja redovnih dionica (nazivnik u razlomku kojim se izračunava zarada po dionici) tijekom razdoblja u kojem je došlo do obrnutog stjecanja:
- (a) broj redovnih dionica na početku tog razdoblja do datuma stjecanja izračunava se na temelju prosječnog ponderiranog broja redovnih dionica zakonskog stečenika (računovodstvenog stjecatelja) u tom razdoblju koji se množi omjerom zamjene utvrđenim u ugovoru o spajanju; i
 - (b) broj redovnih dionica od datuma stjecanja do kraja tog razdoblja stvaran je broj redovnih dionica zakonskog stjecatelja (računovodstvenog stečenika) u tom razdoblju.
- B27. Osnovna zarada po dionici za svako usporedno razdoblje prije datuma stjecanja koje je prikazano u konsolidiranim financijskim izvještajima nakon obrnutog stjecanja izračunava se tako da se:
- (a) dobit ili gubitak zakonskog stečenika koji pripada redovnim dioničarima u svakom tom razdoblju podijeli;
 - (b) prosječnim ponderiranim brojem redovnih dionica zakonskog stečenika u prethodnim razdobljima pomnoženim omjerom zamjene koji je utvrđen u ugovoru o stjecanju.

PRIZNAVANJE POJEDINAČNE STEČENE IMOVINE I POJEDINAČNIH PREUZETIH OBVEZA (PRIMJENA TOČAKA 10.-13.)**Poslovni najmovi**

- B28. Stjecatelj ne smije priznati imovinu ni obveze koje se odnose na poslovni najam u kojem je stečenik korisnik najma, izuzev kako je propisano točkama B29. i B30.
- B29. Stjecatelj je dužan utvrditi jesu li uvjeti svakog poslovnog najma u kojima je stečenik korisnik najma povoljni ili nepovoljni. Stjecatelj je dužan priznati nematerijalno sredstvo ako su uvjeti poslovnog najma povoljni u odnosu na tržišne i obvezu ako su uvjeti nepovoljni u odnosu na tržišne. U točki B42. navedene su upute za mjerenje fer vrijednosti na datum stjecanja imovine koja je predmetom poslovnog najma u kojem je stečenik davatelj najma.
- B30. Utvrdivo nematerijalno sredstvo može biti povezano s poslovnim najmom, a kao dokaz toga može poslužiti spremnost tržišnih sudionika da plate cijenu za najam čak i ako je najam po tržišnim uvjetima. Primjerice, najam ulaza u zračnoj luci ili prostora u atraktivnom trgovačkom objektu može omogućiti ulazak na tržište ili druge buduće ekonomske koristi, primjerice odnos s kupcem, koje potpadaju pod definiciju utvrdive nematerijalne imovine. U toj situaciji, stjecatelj je dužan priznati povezanu utvrdivu nematerijalnu imovinu u skladu s točkom B31.

Nematerijalna imovina

- B31. Stjecatelj je dužan priznati, odvojeno od *goodwill*a, utvrdivu nematerijalnu imovinu stečenu poslovnim spajanjem. Nematerijalna imovina utvrdiva je ako ispunjava kriterij odvojivosti ili kriterij ugovorno-pravne osnove.
- B32. Nematerijalno sredstvo koje ispunjava kriterij ugovorno-pravne osnove je utvrdivo, čak i ako samo sredstvo nije prenosivo ili odvojivo od stečenika ili drugih prava i obveza. Primjerice:
- (a) stečenik koristi proizvodni objekt na temelju poslovnog najma po uvjetima koji su povoljni u odnosu na tržišne. Uvjetima najma je izričito zabranjen prijenos najma (bilo prodajom ili davanjem u podnajam). Iznos u kojem su uvjeti najma povoljni u usporedbi s uvjetima tekućih transakcija na tržištu koje uključuju iste ili slične stavke je nematerijalno sredstvo koje ispunjava kriterij ugovorno-pravne osnove radi odvojenog priznavanja od *goodwill*a, čak i ako stjecatelj ugovor o najmu ne smije prodati niti ga na neki drugi način prenijeti;
 - (b) stečenik je vlasnik nuklearne elektrane i njome upravlja. Dozvola za upravljanje nuklearnom elektranom je nematerijalno sredstvo koje ispunjava kriterij ugovorno-pravne osnove za priznavanje odvojeno od *goodwill*a, čak i ako ga stjecatelj ne smije prodati niti prenijeti odvojeno od same elektrane. Stjecatelj fer vrijednost dozvole za upravljanje elektranom i fer vrijednost nuklearne elektrane može u svrhu financijskog izvještavanja priznati kao jedno sredstvo ako ta dva sredstva imaju sličan korisni vijek trajanja;

- (c) stečenik je vlasnik tehnološkog patenta. Za patent je dao drugima licenciju za ekskluzivno korištenje izvan domaćeg tržišta u zamjenu za određeni postotak budućih prihoda od prodaje u inozemstvu. I tehnološki patent i povezani ugovor o licenciji ispunjavaju ugovorno-pravni kriterij za odvojeno priznavanje od *goodwill*a, čak i ako prodaja ili razmjena patenta odvojeno od povezanog ugovora o licenciji ne bi bila izvediva.
- B33. Kriterij odvojivosti znači da je stečeno nematerijalno sredstvo moguće izdvojiti ili odvojiti od stečenika te prodati, prenijeti, licencirati, iznajmiti ili razmijeniti, pojedinačno ili zajedno s povezanim ugovorom, utvrdivim sredstvom ili utvrdivom obvezom. Nematerijalno sredstvo koje bi stjecatelj mogao prodati, licencirati ili na neki drugi način razmijeniti za neku drugu vrijednost ispunjava kriterij odvojivosti čak i ako stjecatelj nema namjeru to sredstvo prodati, licencirati ili ga na neki drugi način razmijeniti. Stečeno nematerijalno sredstvo ispunjava kriterij odvojivosti ako postoji dokaz o transakcijama razmjene te vrste imovine ili slične imovine, čak i ako transakcije nisu česte te bez obzira na to sudjeluje li stjecatelj u njima. Primjerice, popisi kupaca ili pretplatnika često su predmet licenciranja pa stoga ispunjavaju kriterij odvojivosti. Čak i ako stečenik vjeruje da njegovi popisi kupaca imaju obilježja različita od drugih popisa kupaca, sama činjenica da su popisi kupaca često predmetom licenciranja općenito znači da stečeni popis kupaca ispunjava kriterij odvojivosti. No, popis kupaca stečen poslovnim spajanjem ne bi ispunio kriterij odvojivosti ako je subjektu odredbama o čuvanju tajnosti ili nekim drugim ugovorom zabranjeno da informacije o svojim kupcima prodaje, daje u najam ili razmjenjuje na neki drugi način.
- B34. Nematerijalno sredstvo koje nije pojedinačno odvojivo od stečenika ili spojenog subjekta ispunjava kriterij odvojivosti ako je odvojivo zajedno s povezanim ugovorom, utvrdivim sredstvom ili utvrdivom obvezom. Primjerice:
- (a) tržišni sudionici razmjenjuju obveze s naslova depozita i povezanu nematerijalnu imovinu u obliku odnosa s depozitarima u zapaženoj transakciji razmjene. Prema tome, stjecatelj bi trebao nematerijalnu imovinu u obliku odnosa s depozitarima priznati odvojeno od *goodwill*a;
- (b) stečenik je vlasnik registriranog trgovačkog žiga i dokumentiranih, ali nepatentiranih tehničkih znanja koja se koriste u proizvodnji proizvoda označenog trgovačkim žigom. Da bi prenio vlasništvo nad trgovačkim žigom, vlasnik mora prenijeti i sve drugo što je novom vlasniku nužno kako bi proizveo proizvod koji, odnosno uslugu koja, se neće razlikovati od onih koje je proizvodio prethodni vlasnik. Budući da nepatentirana tehnička znanja moraju biti odvojena od stečenika ili spojenog subjekta i prodana ako se prodaje s njima povezan trgovački žig, ona ispunjavaju kriterij odvojivosti.

Ponovno stečena prava

- B35. U sklopu poslovnog spajanja stjecatelj može ponovno steći pravo na uporabu svoje priznate ili nepriznate imovine koje je prethodno dao stečeniku. Primjeri takvih prava su pravo na korištenje trgovačkog imena stjecatelja na temelju ugovora o franšizi ili pravo na korištenje stjecateljeve tehnologije na temelju ugovora o licenciranju tehnologije. Ponovno stečeno pravo je utvrdiva nematerijalna imovina koju stjecatelj priznaje odvojeno od *goodwill*a. Upute za mjerenje ponovno stečenog prava navedene su u točki 29., a upute o kasnijem načinu obračunavanja ponovno stečenog prava u točki 55.
- B36. Ako su uvjeti ugovora na temelju kojeg proizlazi ponovno stečeno pravo povoljni ili nepovoljni u odnosu na uvjete koji vrijede u tekućim tržišnim transakcijama istim ili sličnim predmetima, stjecatelj je dužan priznati dobit ili gubitak od namire. Upute za mjerenje dobiti ili gubitka od namire navedene su u točki B52.

Okupljena radna snaga i druge stavke koje nisu utvrđive

- B37. Stjecatelj uračunava u *goodwill* vrijednost stečenog nematerijalnog sredstva koje nije utvrdivo na datum stjecanja. Primjerice, stjecatelj može pripisati vrijednost postojanju okupljene radne snage, što je postojeći skup zaposlenih koji stjecatelju omogućuje da nastavi voditi stečeno poslovanje od datuma stjecanja. Okupljena radna snaga ne predstavlja intelektualni kapital stručne radne snage – (često specijaliziranih) znanja i iskustava koje zaposlenici stečenika ulažu u svoja radna mjesta. Budući da okupljena radna snaga nije utvrdivo sredstvo koje treba priznati odvojeno od *goodwill*a, svaka vrijednost koja joj je pripisana uračunava se u *goodwill*.
- B38. Stjecatelj u *goodwill* uračunava i svaku vrijednost pripisanu stavkama koje na datum stjecanja nisu prihvatljive kao imovina. Primjerice, stjecatelj može vrijednost pripisati potencijalnim ugovorima oko kojih su na datum stjecanja u tijeku pregovori između stečenika i izglednih novih kupaca. Budući da potencijalni ugovori sami po sebi nisu imovina na datum stjecanja, stjecatelj ih ne priznaje odvojeno od *goodwill*a. Stjecatelj ne bi kasnije trebao reklasificirati vrijednost tih ugovora iz *goodwill*a zbog događaja koji uslijede nakon datuma stjecanja. Međutim, stjecatelj bi trebao procijeniti činjenice i okolnosti događaja koji su se zbili u kratkom roku nakon stjecanja kako bi utvrdio je li na datum stjecanja postojala nematerijalna imovina koja se priznaje odvojeno.

- B39. Nakon početnog priznavanja stjecatelj obračunava nematerijalnu imovinu stečenu poslovnim spajanjem u skladu s odredbama MRS-a 38 *Nematerijalna imovina*. Međutim, kako je opisano u točki 3. MRS-a 38, način obračunavanja neke stečene nematerijalne imovine nakon početnog priznavanja propisuju drugi MSFI-jevi.
- B40. Primjenom kriterija utvrdivosti određuje se priznaje li se neko nematerijalno sredstvo odvojeno od *goodwill*. Međutim, ti kriteriji nisu ni uputa za mjerenje fer vrijednosti nematerijalnog sredstva niti ograničavaju pretpostavke korištene u procjeni fer vrijednosti nematerijalnog sredstva. Primjerice, stjecatelj bi kod mjerenja fer vrijednosti uzeo u obzir pretpostavke koje bi razmatrali sudionici na tržištu, kao što su očekivano obnavljanje ugovora u budućnosti. Nije nužno da samo obnavljanje ugovora ispuni kriterije utvrdivosti. (Međutim, valja pogledati točku 29. koja propisuje iznimku od načela mjerenja fer vrijednosti ponovno stečenih prava priznatih u poslovnom spajanju). U točkama 36. i 37. MRS-a 38 navedene su upute kako odrediti treba li nematerijalna imovina biti objedinjena u jedan obračunski konto s drugom nematerijalnom ili materijalnom imovinom.

MJERENJE FER VRIJEDNOSTI ODREĐENE UTVRĐIVE IMOVINE I NEKONTROLIRAJUĆEG INTERESA U STEČENIKU (PRIMJENA TOČAKA 18. I 19.)

Imovina s neizvjesnim novčanim tokovima (ispravak vrijednosti)

- B41. Stjecatelj na dan stjecanja ne smije priznati odvojeni ispravak vrijednosti za imovinu stečenu poslovnim spajanjem koja je mjerena po fer vrijednosti na datum stjecanja jer su u fer vrijednost uključeni učinci neizvjesnosti budućih novčanih tokova. Primjerice, budući da ovaj MSFI propisuje da stečena potraživanja, uključujući dane zajmove, mjeri po fer vrijednosti na datum stjecanja, stjecatelj ne priznaje odvojeni ispravak vrijednosti za ugovorene novčane priljeve koje na taj datum smatra nenaplativim.

Imovina koja je predmetom poslovnog najma u kojem je stečenik davatelj najma

- B42. Kod mjerenja fer vrijednosti na datum stjecanja neke imovine kao što je zgrada ili patent koji je predmetom poslovnog najma u kojemu je stečenik davatelj najma, stjecatelj uzima u obzir uvjete najma. Drugim riječima, ako su uvjeti poslovnog najma u usporedbi s tržišnim uvjetima bilo povoljni ili nepovoljni, stjecatelj ne priznaje odvojeno sredstvo odnosno odvojenu obvezu kako je to propisano točkom B29. za najmove u kojima je stečenik korisnik najma.

Imovina koju stjecatelj ne namjerava koristiti ili koju namjerava koristiti drukčije od drugih sudionika na tržištu

- B43. Zbog konkurentnosti ili zbog drugih razloga, stjecatelj ne mora imati namjeru koristiti stečeno sredstvo, primjerice nematerijalno sredstvo koje proizlazi iz razvoja i istraživanja, ili može imati namjeru da ga koristi na način koji se razlikuje od načina na koji bi ga koristili drugi sudionici na tržištu. Unatoč tome, stjecatelj je dužan takvo sredstvo mjeriti po fer vrijednosti utvrđenoj sukladno načinu na koji ga koriste drugi sudionici na tržištu.

Nekontrolirajući interes u stečeniku

- B44. Ovaj MSFI dopušta stjecatelju da nekontrolirajući interes u stečeniku mjeri po njegovoj fer vrijednosti na datum stjecanja. Ponekad će stjecatelj moći utvrditi fer vrijednost na datum stjecanja nekontrolirajućeg interesa na temelju cijena vlasničkih udjela koji kotiraju na aktivnom tržištu, a koji nisu u posjedu stjecatelja. Međutim, u drugim situacijama moguće je da tržišna cijena vlasničkih udjela ne bude dostupna. U tom slučaju, stjecatelj fer vrijednost nekontrolirajućeg interesa utvrđuje primjenom drugih metoda vrednovanja.
- B45. Fer vrijednosti stjecateljevog udjela u stečeniku i fer vrijednost nekontrolirajućeg interesa po dionici se mogu razlikovati. Glavna razlika vjerojatno će biti u tome što će u fer vrijednost po dionici stjecateljevog nekontrolirajućeg interesa u stečeniku biti uključena kontrolna premija ili, obrnuto, diskont zbog nepostojanja kontrole (koji se naziva i diskont za manjinski udjel).

MJERENJE GOODWILLA ILI DOBITI OD POVOLJNE KUPNJE

Mjerenje fer vrijednosti na datum stjecanja stjecateljevog udjela u stečeniku primjenom metoda vrednovanja (primjena točke 33.)

- B46. U poslovnom spajanju provedenom bez prijenosa naknade, stjecatelj mora fer vrijednost na datum stjecanja svojeg udjela u stečeniku zamijeniti fer vrijednošću prenesene naknade kako bi izmjerio *goodwill* ili dobit od povoljne kupnje (vidjeti točke 32.-34.). Stjecatelj bi fer vrijednost na datum stjecanja svojeg udjela u stečeniku trebao mjeriti primjenom jedne od ili više metoda vrednovanja koje su u danim okolnostima primjerene i za čiju primjenu postoji dovoljno podataka. Ako se koristi više metoda vrednovanja, stjecatelj bi trebao ocijeniti rezultate dobivene njihovom primjenom uzimajući u obzir relevantnost i pouzdanost ulaznih vrijednosti koje je koristio te dostupnost podataka.

Posebna razmatranja u primjeni metode stjecanja na spajanje uzajamnih subjekata (primjena točke 33.)

- B47. Kod spajanja dvaju uzajamnih subjekata moguće je pouzdanije izmjeriti fer vrijednost glavnice ili udjela člana u stečeniku (ili fer vrijednost stečenika) nego fer vrijednost udjela članova koje je prenio stjecatelj. U toj situaciji, točka 33. propisuje da stjecatelj iznos *goodwill*a odredi koristeći fer vrijednost stečnikovog vlasničkog udjela na datum stjecanja umjesto fer vrijednosti na datum stjecanja stjecateljevog vlasničkog udjela prenesenog kao naknadu. Nadalje, stjecatelj je kod poslovnog spajanja uzajamnih subjekata dužan u svojim financijskim izvještajima stečnikovu neto imovinu priznati kao izravno povećanje kapitala ili glavnice, a ne kao povećanje zadržane dobiti, što je u skladu s načinom na koji druge vrste subjekata primjenjuju metodu stjecanja.
- B48. Premda u mnogočemu slični drugim poslovnim subjektima, uzajamni subjekti imaju razlikovna obilježja koja prvenstveno proizlaze iz toga što su njihovi članovi istodobno i klijenti i vlasnici. Članovi uzajamnih subjekata u pravilu očekuju koristi od svojeg članstva, najčešće u obliku nižih naknada zaračunatih za robu i usluge ili podjelu dobiti članovima. Dobit svakog člana često se raspodjeljuje na temelju vrijednosti poslova koje je član obavljao s uzajamnim subjektom tijekom godine.
- B49. U mjerenje fer vrijednosti uzajamnog subjekta treba uključiti pretpostavke koje bi sudionici na tržištu izveli o budućim koristima članova, kao i druge relevantne pretpostavke sudionika na tržištu o uzajamnom subjektu. Primjerice, za određivanje fer vrijednosti uzajamnog subjekta moguće je primijeniti model procijenjenih novčanih tokova. Novčani tokovi koji bi bili ulazne vrijednosti u model trebali bi se temeljiti na očekivanim novčanim tokovima uzajamnog subjekta za koje je vjerojatno da bi odražavali sniženja na temelju koristi koje uživaju članovi, kao što su niže naknade zaračunate za robu i usluge.

UTVRĐIVANJE SASTAVNOG DIJELA TRANSAKCIJE POSLOVNOG SPAJANJA (PRIMJENA TOČAKA 51. I 52.)

- B50. Kako bi utvrdio je li neka transakcija sastavni dio razmjene za stečenika ili odvojena od poslovnog spajanja, stjecatelj bi trebao razmotriti sljedeće čimbenike, koji nisu ni međusobno isključivi niti pojedinačno konkluzivni:
- (a) **razlozi transakcije** — Razumijevanje razloga zbog kojih su strane koje sudjeluju u spajanju (stjecatelj i stečenik te njihovi vlasnici, direktori i rukovoditelji – i njihovi zastupnici) sklopile određenu transakciju ili određeni sporazum može pružiti uvid u to je li transakcija sastavni dio prenesene naknade i stečene imovine ili preuzetih obveza. Primjerice, ako je neka transakcija ustrojena prvenstveno u korist stjecatelja ili spojenog subjekta, a ne prvenstveno u korist stečenika ili njegovih bivših vlasnika prije spajanja, taj dio plaćene cijene za transakciju (te sva povezana imovina ili sve povezane obveze) vjerojatno neće biti sastavni dio razmjene za stečenika. Sukladno tomu, stjecatelj bi taj dio obračunao odvojeno od poslovnog spajanja;
- (b) **tko je inicirao transakciju** — Razumijevanje tko je inicirao transakciju može također pružiti uvid u to je li transakcija sastavni dio razmjene za stečenika. Primjerice, transakcija ili neki drugi događaj koji je inicirao stjecatelj može biti sklopljena radi pribavljanja budućih ekonomskih koristi stjecatelju ili spojenom subjektu uz male ili nikakve koristi za stečenika ili njegove bivše vlasnike prije spajanja. S druge strane, manja je vjerojatnost da će transakcija ili sporazum koji je inicirao stečenik ili su ih inicirali njegovi bivši vlasnici biti korisni za stjecatelja ili spojeni subjekt i veći su izgledi da će biti sastavni dio transakcije poslovnog spajanja;

- (c) **vrijeme transakcije** — Vrijeme transakcije također može pružiti uvid u to je li transakcija sastavni dio razmjene za stečenika. Primjerice, transakcija između stjecatelja i stečenika koja se odvija tijekom pregovora o uvjetima poslovnog spajanja može biti sklopljena u svjetlu razmatranja poslovnog spajanja radi ostvarivanja budućih ekonomskih koristi za stjecatelja ili spojeni subjekt. Ako je tako, izgledi su da stečenik ili njegovi bivši vlasnici prije poslovnog spajanja ostvare male ili nikakve koristi od same transakcije, izuzev koristi koje ostvaruju u sklopu spojenog subjekta.

Efektivno poravnanje ranijeg odnosa između stjecatelja i stečenika u poslovnom spajanju (primjena točke 52.(a))

- B51. Stjecatelj i stečenik mogu imati odnos koji je postojao prije nego što su razmatrali poslovno spajanje, koji se ovdje spominje kao „raniji odnos”. Raniji odnos između stjecatelja i stečenika može biti ugovorni (primjerice, odnos dobavljač-kupac ili davatelj i primatelj licencijske) ili neugovorni (primjerice, tužitelj i tuženik).
- B52. Ako se poslovnim spajanjem efektivno poravnava raniji odnos, stjecatelj priznaje dobit ili gubitak mjeren kako slijedi:
- (a) ako je raniji odnos neugovoran (kao što je sudska parnica), po fer vrijednosti;
 - (b) ako je raniji odnos ugovoran, u iznosu nižem od i. i ii.:
 - i. iznosa u kojem je ugovor povoljan ili nepovoljan sa stajališta stjecatelja u usporedbi s uvjetima tekućih transakcija na tržištu koje uključuju iste ili slične stavke. (Nepovoljan ugovor je ugovor koji je nepovoljan u odnosu na trenutačne tržišne uvjete. On nije nužno štetan ugovor po kojem neizbježni troškovi ispunjenja ugovornih obveza premašuju ekonomske koristi koje se očekuju od ugovora);
 - ii. iznosa određenih ugovornim odredbama koje reguliraju poravnanje na koje se druga ugovorna stranka u odnosu na koju je ugovor nepovoljan može pozvati.

Ako je ii. niže od i., razlika se obračunava u sklopu računovodstva poslovnog spajanja.

Iznos priznate dobiti ili priznatoga gubitka može dijelom ovisiti o tome je li stjecatelj prethodno priznao povezano sredstvo ili povezanu obvezu, tako da se iskazana dobit ili iskazani gubitak mogu razlikovati od rezultata dobivenog primjenom gore navedenih zahtjeva.

- B53. Raniji odnos može biti ugovor koji je stjecatelj priznao kao ponovno stečeno pravo. Ako ugovor sadrži uvjete koji su povoljni li nepovoljni u odnosu na cijene u tekućim transakcijama na tržištu koje uključuju iste ili slične stavke, stjecatelj priznaje dobit ili gubitak s naslova efektivnog poravnanja ugovora odvojeno od poslovnog spajanja, mjereno sukladno točki B52.

Sporazumi koji se odnose na nepredviđene isplate zaposlenima ili dioničarima kao prodavateljima (primjena točke 52.(b))

- B54. Jesu li sporazumi o nepredviđenim isplatama zaposlenima ili dioničarima kao prodavateljima nepredviđena naknada za stjecanje u poslovnom spajanju ili su odvojene transakcije ovisi o prirodi samog sporazuma. Razumijevanje razloga zbog kojih ugovor o stjecanju sadrži odredbu o nepredviđenim isplatama, o tome tko je potaknuo takav sporazum i kada su ga strane zaključile može biti od pomoći kod ocjenjivanja prirode samog sporazuma.
- B55. Ako nije jasno je li sporazum o isplatama zaposlenima ili dioničarima kao prodavateljima sastavni dio razmjene za stečenika ili je transakcija odvojena od poslovnog spajanja, stjecatelj bi trebao razmotriti sljedeće:
- (a) *Neprekinuti radni odnos* — Uvjeti nastavka radnog odnosa s dioničarima kao prodavateljima koji postaju ključni zaposlenici može ukazivati na to da je u suštini riječ o sporazumu o nepredviđenoj naknadi za stjecanje. Važni uvjeti za nastavak radnog odnosa mogu biti ugrađeni u ugovor o radu, ugovor o stjecanju ili neki drugi akt. Sporazum o nepredviđenoj naknadi za stjecanje kojim se pravo na isplate automatski gubi u slučaju prestanka radnog odnosa predstavlja naknadu za rad nakon spajanja. Sporazumi u kojima na nepredviđene isplate ne utječe prestanak radnog odnosa mogu ukazivati na to da su nepredviđene isplate dodatna naknada za stjecanje, a ne naknada za rad;
 - (b) *Trajanje neprekinutog radnog odnosa* — Ako se traženo razdoblje radnog odnosa podudara s razdobljem isplate nepredviđene naknade za stjecanje ili je dulje od njega, onda ta činjenica može ukazivati na to da su nepredviđene isplate u suštini naknada za rad;
 - (c) *Razina naknade za rad* — Situacije u kojima su naknade za rad zaposlenima, osim nepredviđenih isplata, na realnoj razini u usporedbi s onima drugih ključnih zaposlenika u spojenom subjektu mogu ukazivati na to da su nepredviđene isplate dodatna naknada za stjecanje, a ne naknada za rad;

- (d) *Inkrementalne isplate zaposlenima* — Ako dioničari kao prodavatelji koji ne postaju zaposlenici prime niže nepredviđene naknade po dionici od onih koje primaju dioničari kao prodavatelji koji postaju zaposlenici spojenog subjekta, onda ta činjenica može ukazivati na to da je inkrementalan iznos nepredviđenih isplata dioničarima kao prodavateljima koji postaju zaposlenici naknada za rad;
- (e) *Broj dionica u vlasništvu* — Relativan broj dionica u vlasništvu dioničara kao prodavatelja koji ostaju na ključnim radnim mjestima može ukazivati na sporazum koji je u biti sporazum o nepredviđenoj naknadi za stjecanje. Primjerice, ako dioničari kao prodavatelji koji su vlasnici gotovo svih dionica u stečeniku ostaju na ključnim radnim mjestima, onda ta činjenica može ukazivati na to da je predmetni sporazum u biti sporazum o podjeli dobiti radi isplate naknade za rad nakon spajanja. S druge strane, ako su dioničari kao prodavatelji koji ostaju na ključnim radnim mjestima bili vlasnici tek manjeg broja dionica stečenika i svi dioničari kao prodavatelji primaju isti iznos nepredviđene naknade za stjecanje po dionici, onda ta činjenica može ukazivati na to da su nepredviđene isplate dodatna naknada za stjecanje. Vlasničke udjele prije spajanja u vlasništvu strana koje su povezane s dioničarima kao prodavateljima koji ostaju na ključnim radnim mjestima, kao što su članovi obitelji, također treba uzeti u obzir;
- (f) *Povezanost s procjenom vrijednosti* — Ako je inicijalna naknada za stjecanje prenesena na datum stjecanja temeljena na donjoj granici raspona utvrđenog u sklopu procjene vrijednosti stečenika i ako se formula za nepredviđene isplate odnosi na taj pristup procjene vrijednosti, onda ta činjenica može ukazivati na to da su nepredviđene isplate dodatna naknada za stjecanje. S druge strane, ako je formula za nepredviđene isplate podudarna s prethodnim sporazumima o podjeli dobiti, onda ta činjenica može ukazivati na to da je suština takvog sporazuma isplatiti naknadu za rad;
- (g) *Formula za određivanje naknade za stjecanje* — Formula koja se koristi za utvrđivanje nepredviđene isplate može biti od pomoći prilikom utvrđivanja suštine sporazuma. Primjerice, ako je nepredviđena isplata utvrđena na temelju nekog pokazatelja dobiti, to može ukazivati na to da je obveza nepredviđena naknada za stjecanje u sklopu poslovnog spajanja te da je formula namijenjena određivanju ili potvrđivanju vrijednosti stečenika. Suprotno tome, nepredviđena isplata koja je određeni postotak dobiti može ukazivati na to da je obveza prema zaposlenima sporazum o podjeli dobiti radi naknade zaposlenima za pružene usluge;
- (h) *Ostali ugovori i ostala problematika* — Uvjeti ostalih ugovora s dioničarima koji su prodavatelji (kao što su ugovori o zabrani natjecanja, ugovori koji trebaju biti do kraja ispunjeni, konzultantski ugovori i ugovori o najmu nekretnina) te oporezivanje nepredviđenih isplata porezom na dobit mogu ukazivati na to da su nepredviđene isplate povezane s nečim drugim, a ne s naknadom za stjecanje stečenika. Primjerice, u vezi sa stjecanjem, stjecatelj može sa značajnim dioničarom koji je prodavatelj zaključiti sporazum o najmu nekretnina. Ako su zakupnine utvrđene u ugovoru o najmu znatno niže od tržišnih, neke ili sve nepredviđene isplate davatelju najma (dioničaru kao prodavatelju) na temelju odvojenog sporazuma o nepredviđenim isplatama mogu, u suštini, biti plaćanja za korištene nekretnine u najmu koje bi stjecatelj trebao priznati odvojeno u svojim financijskim izvještajima nakon spajanja. Suprotno tome, ako je ugovorom o najmu utvrđeno da je zakupnina za nekretnine u najmu u skladu s tržišnim uvjetima, sporazum o nepredviđenim isplatama dioničaru kao prodavatelju može biti nepredviđena naknada za stjecanje u sklopu poslovnog spajanja.

Zamjena isplata s temelja dionica koje je omogućio stjecatelj za isplate dodijeljene zaposlenicima stečenika (primjena točke 52.(b))

- B56. Stjecatelj može zamijeniti dodijeljena prava na isplatu s temelja dionica (zamjenske dodjele) za prava koja su dodijeljena zaposlenicima stečenika. Razmjena dioničkih opcija ili drugih dodijeljenih prava na isplatu s temelja dionica u vezi s poslovnim spajanjem se obračunava kao izmjena dodijeljenih prava na isplatu s temelja dionica u skladu s MSFI-jem 2 *Isplate s temelja dionica*. Ako je stjecatelj obavezan zamijeniti prava koja je dodijelio stečeniku, u mjerenje naknade za stjecanje prenesene u sklopu poslovnog spajanja se obvezno uključuje cijeli ili dio tržišno utemeljenih pokazatelja zamjenskih dodjela stjecatelja. Stjecatelj je dužan zamijeniti prava koja je dodijelio stečeniku ako je stečenik ili su njegovi zaposleni sposobni provesti zamjenu. Primjerice, u smislu primjene ovog zahtjeva, stjecatelj je dužan zamijeniti prava koja je dodijelio stečeniku ako je zamjena propisana:
- (a) uvjetima ugovora o stjecanju;
 - (b) uvjetima pod kojima je stečenik dodijelio prava; ili
 - (c) primjenjivim zakonima ili propisima.

U nekim situacijama prava koja je dodijelio stečenik mogu isteći kao posljedica poslovnog spajanja. Ako stjecatelj takva dodijeljena prava zamjenjuje premda nije dužan to učiniti, cijeli tržišno utemeljeni pokazatelj zamjenskih dodjela se u financijskim izvještajima nakon spajanja priznaje kao trošak naknade za rad. To znači da se u mjerenje naknade za stjecanje prenesene u sklopu poslovnog spajanja ne uključuje ni jedan tržišno utemeljeni pokazatelj takvih dodjela.

- B57. Kako bi odredio dio zamjenske dodjele koja je sastavni dio naknade za stjecanje prenesene za stečenika te dio koji je naknada za rad nakon spajanja, stjecatelj je dužan i svoje zamjenske dodjele i dodjele stečenika na datum stjecanja mjeriti u skladu s MSFI-jem 2. Dio tržišno utemeljenog pokazatelja zamjenske dodjele koji je sastavni dio naknade prenesene u zamjenu za stečenika jednak je dijelu dodjela stečenika koji se odnosi na usluge prije spajanja.
- B58. Dio zamjenske dodjele koji se odnosi na usluge prije spajanja je tržišno utemeljeni pokazatelj dodjela stečenika pomnožen omjerom dijela proteklog razdoblja za stjecanje prava u odnosu na ukupno razdoblje za stjecanje prava ili izvorno razdoblje za stjecanje prava koja je dodijelio stečenik. Razdoblje stjecanja prava je razdoblje u kojem trebaju biti ispunjeni svi utvrđeni uvjeti stjecanja prava. Uvjeti za stjecanje prava definirani su u MSFI-ju 2.
- B59. Dio zamjenske dodjele kod kojeg uvjeti za stjecanje prava još nisu ispunjeni i koji se odnosi na usluge nakon spajanja, te se stoga u financijskim izvještajima nakon spajanja priznaje kao trošak naknade za rad, jednak je ukupnom tržišno utemeljenom pokazatelju zamjenske dodjele umanjenom za iznos koji se odnosi na uslugu prije spajanja. Prema tome, stjecatelj svaki višak tržišno utemeljenog pokazatelja zamjenski dodijeljenih prava iznad tržišno utemeljenog pokazatelja prava koja je dodijelio stečenik pripisuje usluzi, tj. radu nakon poslovnog spajanja i priznaje ga u financijskim izvještajima nakon poslovnog spajanja kao trošak naknade za rad. Stjecatelj je dužan dio zamjenske dodjele pripisati radu nakon spajanja ako je tim dijelom propisan rad nakon spajanja, bez obzira na to jesu li zaposleni prije datuma stjecanja pružili sve usluge koje su trebali pružiti kako bi bili ispunjeni uvjeti za stjecanje prava koja je dodijelio stečenik.
- B60. Dio zamjenske dodjele kod kojeg uvjeti za stjecanje prava još nisu ispunjeni i koji se odnosi na usluge prije spajanja, kao i dio koji se odnosi na usluge nakon spajanja odražava najbolju moguću procjenu broja zamjenskih dodjela za koje se očekuje da će biti ispunjeni uvjeti za stjecanje prava. Primjerice, ako je tržišno utemeljeni pokazatelj dijela zamjenske dodjele koji se odnosi na uslugu prije spajanja 100 VJ i stjecatelj očekuje da će biti ispunjeni uvjeti za stjecanje prava na samo 95 posto dodijeljenih prava, iznos uključen u naknadu za stjecanje prenesenu u sklopu poslovnog spajanja je 95 VJ. Promjene u procjeni broja zamjenskih dodjela kod kojih se očekuje da će uvjeti za stjecanje prava biti ispunjeni odražavaju se na trošak naknade za rad u razdobljima u kojima dolazi do promjene ili gubitka prava — ne kao usklađenje naknade za stjecanje prenesene u sklopu poslovnog spajanja. Slično tomu, učinci drugih događaja nakon datuma stjecanja, kao što su izmjene ili konačan ishod dodijeljenih prava s uvjetima uspješnosti, obračunavaju se u skladu s MSFI-jem 2 kako bi se utvrdio trošak naknade za rad u razdoblju nastanka događaja.
- B61. Isti zahtjevi koji se odnose na utvrđivanje dijela zamjenske dodjele koji treba pripisati uslugama prije spajanja i uslugama poslije spajanja vrijede bez obzira na to je li zamjenska dodjela sukladno odredbama MSFI-ja 2 klasificirana kao obveza ili vlasnički instrument. Sve promjene tržišno utemeljenog pokazatelja dodjela klasificiranih u obveze do kojih je došlo nakon datuma stjecanja i povezani učinci koji se odnose na porez na dobit se priznaju u financijskim izvještajima stjecatelja nakon spajanja u razdoblju (razdobljima) u kojima je došlo do promjene.
- B62. Porezni učinci zamjenski dodijeljenih prava za isplate s temelja dionica se priznaju sukladno odredbama MRS-a 12 *Porezi na dobit*.

OSTALI MSFI-JEVI KOJI SADRŽE UPUTE ZA KASNIJE MJERENJE I OBRAČUNAVANJE (PRIMJENA TOČKE 54.)

- B63. Među ostalim MSFI-jevima koji sadrže upute za kasnije mjerenje i obračunavanje imovine stečene i obveza preuzetih poslovnim spajanjem su i:
- (a) MRS 38, koji propisuje način obračunavanja utvrdive nematerijalne imovine stečene poslovnim spajanjem. Stjecatelj mjeri *goodwill* u iznosu priznatom na datum stjecanja umanjenom za kumulativne gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Način obračunavanja gubitaka zbog umanjenja vrijednosti propisan je MRS-om 36 *Umanjenje imovine*;
 - (b) MSFI 4 *Ugovori o osiguranju*, koji sadrži upute za kasnije obračunavanje ugovora o osiguranju stečenog poslovnim spajanjem;
 - (c) MRS 12, koji propisuje kasniji način obračunavanja odgođene porezne imovine (uključujući nepriznatu odgođenu poreznu imovinu) i odgođenih poreznih obveza stečenih poslovnim spajanjem;
 - (d) MSFI 2, koji sadrži upute o kasnijem mjerenju i obračunavanju dijela zamjenskih isplata s temelja dionica koje je izdao stjecatelj i koji se odnosi na buduće usluge zaposlenih;
 - (e) MRS 27 (s izmjenama Odbora za međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.), koji sadrži upute o načinu obračunavanja promjena vlasničkog udjela matice u ovisnom društvu nakon stjecanja kontrole.

OBJAVLJIVANJE (PRIMJENA TOČAKA 59. I 61.)

B64. Radi postizanja cilja iz točke 59., stjecatelj je dužan o svakom poslovnom spajanju do kojeg je došlo u izvještajnom razdoblju objaviti sljedeće informacije:

- (a) naziv i opis stečenika;
- (b) datum stjecanja,
- (c) postotak stečenih vlasničkih udjela s pravom glasa;
- (d) glavne razloge za poslovno spajanje i opis načina na koji je stjecatelj stekao kontrolu nad stečenikom;
- (e) kvalitativan opis čimbenika koji sačinjavaju priznati goodwill, kao što su sinergije koje se očekuju od spajanja poslovanja stečenika i stjecatelja, nematerijalna imovina koja nije prihvatljiva za odvojeno priznavanje ili drugi čimbenici;
- (f) fer vrijednost na datum stjecanja ukupne prenesene naknade za stjecanje i fer vrijednost na datum stjecanja svake značajnije kategorije naknade za stjecanje, kao što je:
 - i. novac;
 - ii. druga materijalna ili nematerijalna imovina, uključujući poslovni subjekt ili ovisno društvo stjecatelja;
 - iii. nastale obveze, primjerice obveza s naslova nepredviđene naknade za stjecanje; i
 - iv. vlasnički udjeli stjecatelja, uključujući broj izdanih instrumenata ili udjela ili onih koji se mogu izdati te metodu za utvrđivanje fer vrijednosti tih instrumenata ili udjela;
- (g) o sporazumima koji se odnose na nepredviđenu naknadu za stjecanje i imovinu s naslova obeštećenja:
 - i. iznos priznat na datum stjecanja;
 - ii. opis sporazuma i osnovu za utvrđivanje iznosa plaćanja; te
 - iii. procjenu raspona rezultata (nediskontirano) ili, ako raspon nije moguće procijeniti, tu činjenicu, zajedno s razlozima zbog kojih raspon nije moguće procijeniti. Ako je najveći iznos plaćanja neograničen, stjecatelj je dužan tu činjenicu objaviti;
- (h) o stečenim potraživanjima:
 - i. fer vrijednost potraživanja;
 - ii. bruto ugovorene iznose potraživanja; i
 - iii. najbolju moguću procjenu ugovornih novčanih tokova na datum stjecanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeni.

Navedene podatke treba objaviti po glavnim kategorijama potraživanja, kao što su zajmovi, izravni financijski najmovi i druge kategorije potraživanja.

- (i) iznose priznate na datum stjecanja po svakoj većoj kategoriji stečene imovine i preuzetih obveza;
- (j) o svakoj nepredviđenoj obvezi priznatoj sukladno točki 23., informacije propisane točkom 85. MRS-a 37 *Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina*. Ako nepredviđena obveza nije priznata zbog toga što njezinu fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti, stjecatelj je dužan objaviti:
 - i. informacije propisane u točki 86. MRS-a 37; i
 - ii. razloge zbog kojih obvezu nije moguće pouzdano izmjeriti;
- (k) ukupan iznos *goodwill*a za koji se očekuje da će biti porezno odbitna stavka;
- (l) o transakcijama koje se priznaju odvojeno od stjecanja imovine i preuzimanja obveza u poslovnom spajanju u skladu s točkom 51.:
 - i. opis svake transakcije;
 - ii. način na koji je stjecatelj obračunao svaku transakciju;
 - iii. iznose priznate po svakoj transakciji te stavke u financijskim izvještajima unutar kojih je svaki od tih iznosa priznat; i
 - iv. ako je transakcija efektivno poravnanje ranijeg odnosa, metodu korištenu za utvrđivanje iznosa poravnanja;

- (m) objavljivanje transakcija koje se priznaju odvojeno sukladno stavku (l) uključuje iznos troškova povezanih sa stjecanjem i odvojeno troškova priznatih kao rashod te stavki u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u sklopu kojih su ti troškovi priznati. Obvezno se objavljuju i iznos troškova izdavanja koji nije priznat kao rashod te način njihovog priznavanja;
- (n) kod povoljne kupnje (vidjeti točke 34.–36.):
 - i. iznos svake dobiti priznate sukladno točki 34. te stavku u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u sklopu koje je dobit priznata; i
 - ii. opis razloga zbog kojih je u transakciji ostvarena dobit;
- (o) o svakom poslovnom spajanju u kojem stjecatelj u stečeniku na datum stjecanja ima vlasnički udjel manji od 100 %:
 - i. iznos nekontrolirajućeg interesa u stečeniku priznat na datum stjecanja te osnovu mjerenja toga iznosa; i
 - ii. za svaki nekontrolirajući interes u stečeniku mjeren po fer vrijednosti, metode vrednovanja i ključne ulazne vrijednosti u model korištene za određivanje te vrijednosti.
- (p) u poslovnom spajanju provedenom u fazama:
 - i. fer vrijednost na datum stjecanja vlasničkog udjela stjecatelja u stečeniku neposredno prije datuma stjecanja; i
 - ii. iznos dobiti ili gubitka priznatog kao posljedica svođenja vlasničkog udjela stjecatelja u stečeniku prije poslovnog spajanja na fer vrijednost (vidjeti točku 42.) i stavku u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u sklopu koje je ta dobit, odnosno taj gubitak priznat;
- (q) sljedeće informacije:
 - i. iznos prihoda te dobiti ili gubitka stečenika od datuma stjecanja koji je uključen u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti izvještajnog razdoblja; i
 - ii. prihode te dobit ili gubitak spojenog subjekta u tekućem izvještajnom razdoblju kao da je datum stjecanja svih poslovnih spajanja tijekom godine datum početka godišnjeg izvještajnog razdoblja.

Ako je objavljivanje bilo koje informacije iz ovog stavka neizvedivo, stjecatelj je dužan objaviti tu činjenicu i obrazložiti zašto je objavljivanje neizvedivo. U ovome MSFI-ju izraz „neizvedivo” koristi se u istom značenju kao i u MRS-u 8 *Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške*.

- B65. O poslovnim spajanjima tijekom izvještajnog razdoblja koja pojedinačno nisu materijalno značajna, ali su skupno materijalno značajna, stjecatelj je dužan objaviti objedinjene informacije propisane u točkama B64.(e)-(q).
- B66. Ako je datum poslovnog spajanja nakon kraja izvještajnog razdoblja, ali prije nego što je odobreno izdavanje financijskih izvještaja, stjecatelj je dužan objaviti informacije propisane točkom B64., osim ako je prvo knjiženje poslovnog spajanja u vrijeme odobrenja izdavanja financijskih izvještaja nedovršeno. U takvoj situaciji, stjecatelj je dužan opisati podatke koje nije mogao objaviti i razloge nemogućnosti njihovog objavljivanja.
- B67. Radi postizanja cilja iz točke 61., stjecatelj je dužan o svakom materijalno značajnom poslovnom spajanju ili ukupno za poslovna spajanja koja pojedinačno nisu materijalno značajna, ali su skupno materijalno značajna objaviti sljedeće informacije:
 - (a) ako je prvo knjiženje poslovnog spajanja nedovršeno (vidjeti točku 45.), o pojedinoj imovini, obvezama, nekontrolirajućim interesima ili stavkama naknade za stjecanje te iznosima priznatim u financijskim izvještajima o poslovnom spajanju koji su stoga tek privremeno utvrđeni:
 - i. razloge zbog kojih prvo knjiženje poslovnog spajanja nije dovršeno;
 - ii. imovinu, obveze, vlasničke udjele ili stavke naknade za stjecanje za koje nije dovršeno prvo knjiženje; i
 - iii. prirodu i iznos usklađenja u razdoblju mjerenja priznatih u izvještajnom razdoblju u skladu s točkom 49.;

- (b) za svako izvještajno razdoblje nakon datuma stjecanja do trenutka u kojem subjekt naplati, proda ili na neki drugi način izgubi pravo na sredstvo s naslova nepredviđene naknade za stjecanje ili podmiri obvezu s naslova nepredviđene naknade za stjecanje ili u kojem je ta obveza poništena ili je istekla:
 - i. sve promjene priznatih iznosa, uključujući sve razlike proizašle iz namire;
 - ii. sve promjene u rasponu rezultata (nediskontiranog) te razloge promjena; i
 - iii. metode vrednovanja i glavne ulazne vrijednosti u modelu korištene za utvrđivanje nepredviđene naknade za stjecanje;
- (c) za nepredviđene obveze priznate u sklopu poslovnog spajanja stjecatelj je dužan za svaku kategoriju rezerviranja objaviti informacije propisane točkama 84. i 85. MRS-a 37;
- (d) usklađenje knjigovodstvenog iznosa *goodwill* na početku i na kraju izvještajnog razdoblja, uz odvojen prikaz:
 - i. bruto iznosa i kumulativnih gubitaka zbog umanjena na početku izvještajnog razdoblja;
 - ii. dodatan *goodwill* priznat tijekom izvještajnog razdoblja, osim *goodwill* uključenog u skupinu za otuđenje koja prilikom stjecanja ispunjava kriterije za klasifikaciju u portfelj namijenjen prodaji u skladu s MSFI-jem 5 *Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja*;
 - iii. usklađenja proizašla iz kasnijeg priznavanja odgođene porezne imovine tijekom izvještajnog razdoblja u skladu s točkom 67.;
 - iv. *goodwill* uključen u skupinu za otuđenje klasificiranu u portfelj namijenjen prodaji u skladu s MSFI-jem 5 te *goodwill* koji se prestao priznavati tijekom izvještajnog razdoblja i koji prethodno nije bio uključen u skupinu za otuđenje klasificiranu u portfelj namijenjen prodaji;
 - v. gubitke zbog umanjena vrijednosti priznate tijekom izvještajnog razdoblja sukladno MRS-u 36 (uz ovaj zahtjev MRS 36 nalaže i objavljivanje informacija o nadoknadivom iznosu i umanjenju *goodwill*).
 - vi. neto tečajne razlike nastale tijekom izvještajnog razdoblja sukladno MRS-u 21 *Učinci promjena tečajeva stranih valuta*.
 - vii. sve druge promjene knjigovodstvenog iznosa tijekom izvještajnog razdoblja;
 - viii. bruto iznos i kumulativne gubitke zbog umanjena vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja;
- (e) iznos i obrazloženje dobiti ili gubitka priznatog u tekućem razdoblju koji:
 - i. se odnosi na utvrdivu stečenu imovinu odnosno obveze preuzete poslovnim spajanjem koje je provedeno u tekućem ili prethodnom izvještajnom razdoblju; i
 - ii. je takvog razmjera, vrste ili učestalosti da je njegovo objavljivanje relevantno za razumijevanje financijskih izvještaja spojenog subjekta.

PRIJELAZNE ODREDBE ZA POSLOVNA SPAJANJA U KOJIMA SUDJELUJU SAMO UZAJAMNI SUBJEKTI ILI SAMO ONA TEMELJEM UGOVORA (PRIMJENA TOČKE 66.)

- B68. Točka 64. propisuje da se ovaj MSFI primjenjuje prospektivno na poslovna spajanja s datumom stjecanja na dan ili nakon početka prvoga godišnjeg izvještajnog razdoblja koje započinje na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ranija primjena je dopuštena. Međutim, ovaj MSFI primjenjuje se samo na početku godišnjeg izvještajnog razdoblja koje započinje na dan ili nakon 30. lipnja 2007. Ako subjekt ovaj MSFI primijeni prije njegovog datuma stupanja na snagu, dužan je objaviti tu činjenicu te istodobno primijeniti MRS 27 (s izmjenama Odbora za međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.).
- B69. Zahtjev za prospektivnom primjenom ovog MSFI-ja ima sljedeći utjecaj na poslovno spajanje u kojem sudjeluju samo uzajamni subjekti ili onome samo na temelju ugovora ako je datum stjecanja kod poslovnog spajanja prethodio primjeni ovog MSFI-ja:
 - (a) *Klasifikacija* — subjekt je dužan prethodno poslovno spajanje klasificirati u skladu sa svojim prethodnim računovodstvenim politikama koje je primjenjivao na poslovna spajanja;
 - (b) *Prethodno priznati goodwill* — na početku prvoga godišnjeg razdoblja u kojem se primjenjuje ovaj MSFI, knjigovodstveni iznos *goodwill* proizašlog iz ranijeg poslovnog spajanja je njegov knjigovodstveni iznos na taj datum utvrđen sukladno prethodnim računovodstvenim politikama subjekta. Kod određivanja tog iznosa, subjekt je dužan eliminirati knjigovodstveni iznos kumulativne amortizacije *goodwill* te pripadajuće smanjenje *goodwill*, bez drugih usklađenja knjigovodstvenog iznosa *goodwill*;

- (c) *Goodwill ranije priznat kao umanjenje glavnice* — Moguće je da je kod subjekta zbog primjene prethodnih računovodstvenih politika nastao *goodwill* iz ranijih poslovnih spajanja koji je priznat kao umanjenje glavnice. U takvoj situaciji, subjekt ne smije priznati *goodwill* kao imovinu na početku prvoga godišnjeg razdoblja u kojem se primjenjuje ovaj MSFI. Nadalje, prilikom otuđenja cijelog ili dijela poslovanja na koji se *goodwill* odnosi ili umanjenja vrijednosti jedinice koja stvara novac, a na koju se *goodwill* odnosi, subjekt ne smije ni jedan dio takvog *goodwill*a priznati u dobit ili gubitak;
 - (d) *Kasnije obračunavanje goodwilla* — Od početka prvoga godišnjeg razdoblja u kojem se primjenjuje ovaj MSFI subjekt je dužan prestati amortizirati *goodwill* nastao iz ranijih poslovnih spajanja i podvrgavati ga testu umanjenja sukladno MRS-u 36;
 - (e) *Prethodno priznat negativan goodwill* — Moguće je da je subjekt koji je ranije poslovno spajanje obračunavao primjenom metode kupnje priznao odgođeno odobrenje na temelju viška svojeg udjela u neto fer vrijednosti utvrdive imovine i utvrdivih obveza stečenika iznad troška toga udjela (što se ponekad naziva negativan *goodwill*). Ako je tako, subjekt je dužan prestati priznavati knjigovodstveni iznos odgođenog odobrenja na početku prvoga godišnjeg razdoblja u kojem se primjenjuje ovaj MSFI, zajedno s pripadajućim usklađenjem početnog stanja zadržane dobiti na taj datum.
-

Dodatak C.

Izmjene drugih MSFI-jeva

Izmjene u ovom Dodatku primjenjuju se na godišnja izvještajna razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni ovaj MSFI na neko ranije razdoblje, dužan je ove izmjene primijeniti na to ranije razdoblje.

MSFI 1 PRVA PRIMJENA MEĐUNARODNIH STANDARDA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

C.1 MSFI 1 mijenja se kako je opisano u nastavku.

Točka 14. mijenja se kako slijedi:

„14. Neka dolje navedena izuzeća odnose se na fer vrijednost. Kod utvrđivanja fer vrijednosti u skladu s ovim MSFI-jem, subjekt je dužan primijeniti definiciju fer vrijednosti iz Dodatka A. te svaku točnije određenu uputu iz drugih MSFI-jeva koja se odnosi na utvrđivanje fer vrijednosti predmetne imovine ili obveze. Ta fer vrijednost mora odražavati uvjete koji su postojali na datum određivanja fer vrijednosti.”

Točka 47.I dodaje se kako slijedi:

„47.I MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) izmijenjene su točke 14., B.1, B.2(f) i B.2(g). Subjekt je ove izmjene dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je ove izmjene primijeniti i na to ranije razdoblje.”

U Dodatku B., točke B.1, B.2(f) i B.2(g) mijenjaju se kako slijedi:

„B.1 Subjekt koji prvi put primjenjuje MSFI-jeve može odlučiti da MSFI 3 *Poslovna spajanja* ne primijeni retroaktivno na prethodna poslovna spajanja (poslovna spajanja koja su se dogodila prije datuma prijelaza na MSFI-jeve) Ipak, ako prepravi bilo koje poslovno spajanje da bi se uskladio s MSFI-jem 3, dužan je prepraviti sva kasnija poslovna spajanja i od istog datuma primijeniti MRS 27 (s izmjenama Odbora za međunarodne računovodstvene standarde iz 2008.). Primjerice, ako subjekt odluči prepraviti poslovno spajanje koje se dogodilo 30. lipnja 20X6., dužan je prepraviti sva poslovna spajanja koja su se dogodila između 30. lipnja 20X6. i datuma prijelaza na MSFI-jeve te od 30. lipnja 20X6. primijeniti MRS 27 (s izmjenama iz 2008.).

B.2(f) Ako stečena imovina odnosno preuzeta obveza u prošlom poslovnom spajanju nije bila priznata po prethodnim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, njezin surogatni trošak u početnom izvještaju o financijskom položaju u skladu s MSFI-jevima nije jednak nuli. Umjesto toga, stjecatelj je dužan tu imovinu odnosno tu obvezu u svojem konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju priznati i mjeriti na osnovi koju bi MSFI-jevi propisali za izvještaj o financijskom položaju stečenika. Na primjer: ako stjecatelj po prethodnim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima nije kapitalizirao financijske najmove stečene u prošlom poslovnom spajanju, iste je dužan kapitalizirati u svojim konsolidiranim financijskim izvještajima, kako to MRS 17 *Najmovi* zahtijeva od stečenika u njegovom izvještaju o financijskom položaju u skladu s MSFI-jevima. Slično tomu, ako stjecatelj prema prethodnim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima nije priznao nepredviđenu obvezu koja još uvijek postoji na datum prijelaza na MSFI-jeve, dužan je tu nepredviđenu obvezu priznati na taj datum, osim ako bi njezino priznavanje u financijskim izvještajima stečenika bilo zabranjeno prema MRS-u 37. Suprotno tome,...

B.2(g) Knjigovodstvena vrijednost *goodwill*a u početnom izvještaju o financijskom položaju po MSFI-jevima jest njegova knjigovodstvena vrijednost sukladno prethodnim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima na datum prijelaza na MSFI-jeve, nakon provedbe sljedećih dvaju usklađenja:

- i. ...
- ii. [brisano]
- iii. Bez obzira ...”

MSFI 2 ISPLATE S TEMELJA DIONICA

C.2 MSFI 2 mijenja se kako je opisano u nastavku.

Točka 5. mijenja se kako slijedi:

„5. Kao što je navedeno u točki 2., ovaj MSFI Slično tomu, otkazivanje, zamjena ili drugi oblik izmjena aranžmana isplate s temelja dionica zbog poslovnog spajanja ili drugog oblika restrukturiranja glavnice obračunavaju se sukladno ovome MSFI-ju. MSFI 3 sadrži upute o načinu utvrđivanja jesu li vlasnički instrumenti izdani u sklopu poslovnog spajanja sastavni dio prenesene naknade za stjecanje kontrole nad stečnikom (a time i unutar djelokruga MSFI-ja 3) ili su naknada za nastavak rada koju treba priznati u razdoblju nakon spajanja (a time i unutar djelokruga ovog MSFI-ja).”

Točka 61. dodaje se kako slijedi:

„61. MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) je izmijenjena točka 5. Subjekt je tu izmjenu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenu primijeniti i na to ranije razdoblje.”

MSFI 7 *FINANCIJSKI INSTRUMENTI: OBJAVLJIVANJE*

C.3 MSFI 7 mijenja se kako je opisano u nastavku.

Točka 3.(c) briše se.

Točka 44.B dodaje se kako slijedi:

„44.B MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) je brisana točka 3.(c). Subjekt je tu izmjenu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenu primijeniti i na to ranije razdoblje.”

MRS 12 *POREZI NA DOBIT*

C.4 MRS 12 mijenja se kako je opisano u nastavku.

Treći odlomak ispod podnaslova „**Cilj**” mijenja se kako slijedi:

„**Cilj**”

Ovaj Standard.... Slično tome, priznavanje odgođene porezne imovine i obveza u poslovnom spajanju utječe na iznos *goodwill* proizašlog iz tog poslovnog spajanja ili iznos priznate dobiti ostvarene povoljnom kupnjom.”

Točke 18., 19., 21.-22. i 26. mijenjaju se kako slijedi:

„18. Privremene razlike nastaju i kada:

- (a) se utvrđiva stečena imovina odnosno utvrđive obveze preuzete poslovnim spajanjem priznaju po njihovim fer vrijednostima u skladu s MSFI-jem 3 *Poslovna spajanja* bez provedbe istovjetnog usklađenja u porezne svrhe (vidjeti točku 19.);
- (b) ...

Poslovna spajanja

19. Uz ograničene iznimke, utvrđiva stečena imovina odnosno utvrđive obveze preuzete poslovnim spajanjem se priznaju po njihovim fer vrijednostima na datum stjecanja. Privremene razlike ...

Goodwill

21. *Goodwill* koji nastaje poslovnim spajanjem mjeri se kao višak iznosa pod (a) preko iznosa pod (b) kako slijedi:

- (a) ukupnog iznosa:
 - i. prenesene naknade za stjecanje mjerene u skladu s MSFI-jem 3, što općenito nalaže mjerenje po fer vrijednosti na datum stjecanja;
 - ii. eventualnog nekontrolirajućeg interesa u stečeniku priznatog u skladu MSFI-jem 3; i
 - iii. kod poslovnog spajanja u fazama, fer vrijednosti na datum stjecanja vlasničkog udjela koji je stjecatelj prethodno imao u stečeniku;
- (b) neto iznosa na datum stjecanja utvrđive stečene imovine i utvrđivih preuzetih obveza mjerenih u skladu s MSFI-jem 3.

Mnoga porezna tijela ...

21.A Naknadno smanjenje odgođene porezne obveze koje nije priznato jer je nastalo od početnog priznavanja *goodwill* smatra se nastalim i prilikom početnog priznavanja *goodwill* i zbog toga se ne priznaje u skladu s točkom 15.(a). Primjerice, ako je subjekt priznao *goodwill* stečen poslovnim spajanjem po trošku u iznosu 100 VJ, ali mu je porezna osnovica nula, točka 15.(a) zabranjuje subjektu priznavanje nastale odgođene porezne obveze. Ako subjekt kasnije prizna gubitak od umanjenja za taj *goodwill* u iznosu 20 VJ, iznos oporezive privremene razlike koja se odnosi na *goodwill* umanjuje se sa 100 VJ na 80 VJ i nastaje smanjenje vrijednosti nepriznate odgođene porezne obveze. To se smanjenje vrijednosti nepriznate odgođene porezne obveze također promatra kao da se odnosi na početno priznavanje *goodwill*, pa se stoga prema točki 15.(a) zabranjuje njegovo priznavanje.

21.B Međutim, odgođene porezne obveze na temelju oporezivih privremenih razlika koje se odnose na *goodwill* priznaju se do iznosa u kojem nisu proizašle iz početnog priznavanja *goodwill*. Primjerice, ako je subjekt priznao *goodwill* stečen poslovnim spajanjem po trošku u iznosu 100 VJ koji je odbitan u porezne svrhe po stopi od 20 % godišnje počevši od godine stjecanja, porezna osnovica *goodwill* kod početnog priznavanja je 100 VJ, a na kraju godine stjecanja iznosi 80 VJ. Ako knjigovodstveni iznos *goodwill* na kraju godine stjecanja ostane u nepromijenjenom iznosu 100 VJ, na kraju te godine nastaje oporeziva privremena razlika od 20 VJ. Budući da ...

Početno priznavanje imovine ili obveza

22. Privremena razlika može nastati kod početnog priznavanja imovine ili obveza, primjerice, ako se dio ili cijeli trošak imovine neće odbiti u porezne svrhe. Računovodstvena metoda za takvu privremenu razliku ovisi o prirodi transakcije koja dovodi do početnog priznavanja imovine ili obveze:

(a) kod poslovnog spajanja, subjekt priznaje odgođenu poreznu obvezu ili imovinu, a to utječe na iznos *goodwill* ili dobiti ostvarene povoljnom kupnjom koju subjekt priznaje (vidjeti točku 19.);

(b) ...

26. Slijede primjeri odbitnih privremenih razlika koje imaju za posljedicu odgođenu poreznu imovinu:

(a) ...

(c) uz ograničene iznimke, subjekt priznaje utvrdivu stečenu imovinu odnosno utvrdivu obvezu preuzete poslovnim spajanjem po njihovim fer vrijednostima na datum stjecanja. Kada je preuzeta obveza priznata na datum stjecanja, ali povezani troškovi nisu odbijeni pri utvrđivanju oporezive dobiti sve do kasnijeg razdoblja, nastaje odbitna privremena razlika iz koje proizlazi odgođena porezna imovina. Odgođena porezna imovina nastaje i kada je fer vrijednost utvrdivu stečene imovine manja od njezine porezne osnovice. U oba slučaja proizašla odgođena porezna imovina utječe na *goodwill* (vidjeti točku 66.); i

(d) ...”

Iza točke 31. dodaju se novi podnaslov i točka 32.A kako slijedi:

„32. [brisan]

Goodwill

32.A Ako je knjigovodstvena vrijednost *goodwill* nastalog poslovnim spajanjem manja od njegove porezne osnovice, na temelju tako nastale razlike nastaje odgođena porezna imovina. Odgođena porezna imovina nastala kod početnog priznavanja *goodwill* priznaje se u sklopu knjiženja poslovnog spajanja do iznosa raspoložive oporezive dobiti za koji je vjerojatno da će postojati i u odnosu na koju će biti moguće iskoristiti odbitnu privremenu razliku.”

Točke 66.-68. mijenjaju se kako slijedi:

„Odgođeni porez nastao poslovnim spajanjem

66. Kao što je objašnjeno u točkama 19. i 26.(c), privremene razlike mogu nastati iz poslovnog spajanja. U skladu s MSFI-jem 3, subjekt priznaje svaku nastalu odgođenu poreznu imovinu (u visini koja udovoljava kriteriju priznavanja iz točke 24.) ili odgođenu poreznu obvezu kao utvrdivu imovinu i utvrdivu obvezu na datum stjecanja. Slijedom toga, ta odgođena porezna imovina i te odgođene porezne obveze utječu na iznos *goodwill* ili dobiti ostvarene povoljnom kupnjom koju subjekt priznaje. Međutim, sukladno točki 15.(a), subjekt ne priznaje odgođene porezne obveze koje nastaju iz početnog priznavanja *goodwill*.

67. Moguće je da zbog poslovnog spajanja dođe do promjene vjerojatnosti da stjecatelj ostvari odgođenu poreznu imovinu koja je postojala prije poslovnog spajanja. Stjecatelj može smatrati da će vjerojatno povratiti svoju odgođenu poreznu imovinu koja nije bila priznata prije poslovnog spajanja. Primjerice, stjecatelj može moći iskoristiti svoje neiskorištene porezne gubitke u odnosu na buduću oporezivu dobit stečenika. S druge strane, moguće je da zbog poslovnog spajanja više ne bude vjerojatno postojanje buduće oporezive dobiti koja bi omogućila povrat odgođene porezne imovine. U takvim slučajevima, stjecatelj priznaje promjenu odgođene porezne imovine u razdoblju poslovnog spajanja, ali je ne uključuje u računovodstveno iskazivanje poslovnog spajanja. Stoga je ne uzima u obzir pri utvrđivanju *goodwill* ili dobiti ostvarene povoljnom kupnjom koju priznaje u sklopu poslovnog spajanja.
68. Potencijalna pogodnost na temelju stečenikovog poreznoga gubitka prenesenog u iduća razdoblja oporezivanja ili druge odgođene porezne imovine ne mora ispunjavati kriterij za odvojeno priznavanje kod prvog knjiženja poslovnog spajanja, ali je moguća njezina kasnija realizacija.

Subjekt je dužan odgođene porezne pogodnosti koje ostvaruje nakon poslovnog spajanja priznati kako slijedi:

- (a) odgođene porezne pogodnosti priznate u razdoblju mjerenja koje su proizašle iz novih saznanja o činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja iskoristiti za umanjenje knjigovodstvene vrijednosti *goodwill* koji se odnosi na stjecanje. Ako je knjigovodstvena vrijednost *goodwill* nula, svaka preostala odgođena porezna pogodnost se priznaje u dobit ili gubitak;
- (b) sve druge odgođene porezne pogodnosti koje su ostvarene se priznaju u dobit ili gubitak (ili, ako je to propisano ovim Standardom, izvan dobiti ili gubitka)."

Primjer iza točke 68. briše se.

Točka 81. mijenja se kako slijedi:

„81. Odvojeno se objavljuje i sljedeće:

- (a) ...
- (h) kod prestanka poslovanja, porezni rashod koji se odnosi na:
 - i. dobitak ili gubitak od ukinutog dijela poslovanja; i
 - ii. dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja ukinutog dijela poslovanja za razdoblje zajedno s pripadajućim iznosima za svako prezentirano prijašnje razdoblje;
- (i) iznos poreznih posljedica na temelju dividendi koje su predložene ili izglasane za isplatu dioničarima prije nego što je odobreno izdavanje financijskih izvještaja, ali koje u financijskim izvještajima nisu priznate kao obveza poreza na dobit;
- (j) ako zbog poslovnog spajanja u kojem je subjekt stjecatelj dođe do promjene iznosa koji je priznao na temelju svoje odgođene porezne imovine prije stjecanja (vidjeti točku 67.), iznos promjene; i
- (k) ako odgođena porezna pogodnost stečena poslovnim spajanjem nije priznata na datum stjecanja, već nakon datuma stjecanja (vidjeti točku 68.), opis događaja ili promjene okolnosti koja je prouzročila priznavanje odgođene porezne pogodnosti."

Točke 93.-95. dodaju se kako slijedi:

- „93. **Točka 68. primjenjuje se prospektivno od datuma stupanja na snagu MSFI-ja 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) na priznavanje odgođene porezne imovine stečene poslovnim spajanjem.**
94. Prema tome, subjekti ne usklađuju računovodstveno iskazivanje prethodnih poslovnih spajanja ako porezne pogodnosti nisu ispunile kriterije za odvojeno priznavanje na datum stjecanja i ako se priznaju nakon datuma stjecanja, osim ako se ne priznaju unutar razdoblja mjerenja i kao posljedica novih saznanja o činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja. Ostale priznate porezne pogodnosti se priznaju u dobit ili gubitak (ili, ako je to propisano ovim Standardom, izvan dobiti ili gubitka).
95. **MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) su izmijenjene točke 21. i 67. te su dodane točke 32.A i 81.(j) i (k). Subjekt je ove izmjene dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je ove izmjene primijeniti i na to ranije razdoblje."**

MRS 16 NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

C.5 Točka 44. MRS-a 16 mijenja se kako slijedi:

„44. Subjekt raspoređuje početno priznati iznos svake pojedine nekretnine, postrojenja i opreme na njihove značajne dijelove i amortizira zasebno svaki dio. Primjerice, možda će biti potrebno zasebno amortizirati oplatu i motor zrakoplova, bez obzira na to je li u vlasništvu subjekta ili u financijskom najmu. Slično tome, ako subjekt stekne nekretninu, postrojenje i opremu u sklopu poslovnog najma u kojem je davatelj najma, može biti potrebno odvojeno amortizirati iznose koji su uključeni u trošak te stavke i odnose se na povoljne ili nepovoljne uvjete najma u odnosu na tržišne uvjete.”

Točka 81.C dodaje se kako slijedi:

„81.C MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) izmijenjena je točka 44. Subjekt je tu izmjenu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenu primijeniti i na to ranije razdoblje.”

MRS 28 ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

C.6 Točka 23. MRS-a 28 mijenja se kako slijedi:

„23. Ulaganje u pridruženo društvo obračunava se metodom udjela od datuma na koji je postalo pridruženo društvo. Kod stjecanja ulaganja, svaka razlika između troška stjecanja i ulagačeva udjela u neto fer vrijednosti utvrdiva imovine i utvrdivih obveza pridruženog društva obračunava se kako slijedi:

- (a) *goodwill* koji se odnosi na pridruženo društvo uključuje se u knjigovodstveni iznos ulaganja i njegova amortizacija nije dopuštena;
- (b) svaki višak ulagačevog udjela u neto fer vrijednosti utvrdiva imovine i utvrdivih obveza pridruženog društva iznad troška ulaganja se kod utvrđivanja ulagačevog udjela u dobiti ili gubitku pridruženog društva u razdoblju stjecanja ulaganja uključuje u prihod.

Odgovarajuća ...”

MRS 32 FINANCIJSKI INSTRUMENTI: PREZENTIRANJE

C.7 MRS 32 mijenja se kako je opisano u nastavku.

Točka 4.(c) briše se.

Točka 97.B dodaje se kako slijedi:

„97.B MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) brisana je točka 4.(c). Subjekt je tu izmjenu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenu primijeniti i na to ranije razdoblje.”

MRS 33 ZARADA PO DIONICI

C.8 Točka 22. MRS-a 33 mijenja se kako slijedi:

„22. Redovne dionice izdane kao dio naknade za stjecanje prenesene u poslovnom spajanju uključuju se u ponderirani prosječni broj dionica od datuma stjecanja budući da stjecatelj od toga datuma uključuje dobit i gubitke stečenika u svoj izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.”

MRS 34 FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE O RAZDOBLJIMA UNUTAR GODINE

C.9 MRS 34 mijenja se kako je opisano u nastavku.

Točka 16.(i) mijenja se kako slijedi:

„(i) učinak promjena strukture subjekta u razdoblju unutar godine, uključujući poslovna spajanja, stjecanje ili gubitak kontrole nad ovisnim društvima i dugoročna ulaganja, restrukturiranje i ukinute dijelove poslovanja. U slučaju poslovnih spajanja subjekt je dužan objaviti informacije propisane MSFI-jem 3 Poslovna spajanja; i”

Točka 48. dodaje se kako slijedi:

„48. MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) je izmijenjena točka 16.(i). Subjekt je tu izmjenu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenu primijeniti i na to ranije razdoblje.”

MRS 36 UMANJENJE IMOVINE

C.10 MRS 36 mijenja se kako je opisano u nastavku.

U točki 6. briše se definicija datuma ugovora.

Točka 65. mijenja se kako slijedi:

„65. U točkama 66.-108. i Dodatku C postavljeni su zahtjevi za utvrđivanje jedinice koja stvara novac kojoj sredstvo pripada i za određivanje knjigovodstvenog iznosa te priznavanje gubitaka od umanjenja imovine jedinica koje stvaraju novac i *goodwill*.”

Točke 81. i 85. mijenjaju se kako slijedi:

„81. *Goodwill* priznat u sklopu poslovnog spajanja je imovina koja predstavlja buduće ekonomske koristi od ostale imovine stečene poslovnim spajanjem koja nije pojedinačno utvrđena i odvojeno priznata. *Goodwill* ne stvara novčane tokove neovisno od drugih sredstava ili skupina sredstava te često povećava novčane tokove više jedinica koje stvaraju novac. Ponekad se *goodwill* ne može neproizvoljno rasporediti na pojedinačne jedinice koje stvaraju novac nego samo na skupine jedinica koje stvaraju novac. Posljedica toga je da najniža razina subjekta na kojoj se *goodwill* promatra za potrebe internog upravljanja ponekad uključuje niz jedinica koje stvaraju novac na koje se *goodwill* odnosi, ali na koje se ne može rasporediti. Kada se u točkama 83.-99. i Dodatku C spominje jedinica koja stvara novac na koju se raspoređuje *goodwill*, to podrazumijeva i skupine jedinica koje stvaraju novac na koje se *goodwill* raspoređuje.

85. U skladu s MSFI-jem 3 *Poslovna spajanja*, ako prvo knjiženje poslovnog spajanja do kraja razdoblja u kojem je spajanje provedeno može biti samo provizorno utvrđeno, stjecatelj:

- (a) knjiži spajanje korištenjem takvih provizornih vrijednosti; i
- (b) priznaje sva usklađenja takvih provizornih vrijednosti proizašla iz dovršenja prvog knjiženja unutar razdoblja mjerenja koje ne smije biti dulje od dvanaest mjeseci od datuma stjecanja.

U takvim okolnostima može biti nemoguće dovršiti prvotno raspoređivanje *goodwill*a priznatog u sklopu spajanja prije kraja godišnjeg razdoblja u kojem je spajanje provedeno. U tom slučaju, subjekt objavljuje informaciju koju nalaže točka 133.”

Brišu se podnaslov i točke 91.-95. iza točke 90.

Točka 138. briše se.

Točka 139. mijenja se kako slijedi:

„139. Subjekt je dužan ovaj standard primijeniti:

- (a) ...”

Točka 140.B dodaje se kako slijedi:

„140.B MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) izmijenjene su točke 65., 81., 85. i 139., brisane točke 91.-95. i točka 138. te je dodan Dodatak C. Subjekt je te izmjene dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je ove izmjene primijeniti i na to ranije razdoblje.”

Dodaje se novi dodatak (Dodatak C.), koji slijedi u nastavku i obuhvaća zahtjeve iz brisanih točaka 91.-95.

„Dodatak C.

Ovaj je dodatak sastavni dio ovog standarda.

Podvrgavanje jedinica koje stvaraju novčane tokove testu umanjenja zajedno s *goodwillom* i nekontrolirajućim interesima

C.1 U skladu s MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.), stjecatelj *goodwill* na datum stjecanja mjeri i priznaje kao višak iznosa pod (a) preko iznosa pod (b) kako slijedi:

- (a) ukupnog iznosa:
 - i. prenesene naknade za stjecanje mjerene u skladu s MSFI-jem 3, što općenito nalaže mjerenje po fer vrijednosti na datum stjecanja;
 - ii. eventualnog nekontrolirajućeg interesa u stečeniku mjerenog u skladu s MSFI-jem 3; i
 - iii. kod poslovnog spajanja u fazama, fer vrijednosti na datum stjecanja vlasničkog udjela koji je stjecatelj prethodno imao u stečeniku;
- (b) neto iznosa na datum stjecanja utvrdive stečene imovine i utvrdivih preuzetih obveza mjerenih u skladu s MSFI-jem 3.

Raspoređivanje *goodwill*a

- C.2 Točka 80. ovog standarda nalaže da se *goodwill* stečen poslovnim spajanjem rasporedi na svaku stjecateljevu jedinicu koja stvara novac ili na skupine jedinica koje stvaraju novac, za koje se očekuju ekonomske koristi od sinergija spajanja, neovisno o tome jesu li ostala imovina ili ostale obveze stečenika raspoređene na te jedinice ili skupine jedinica. Moguće je da neke sinergije proizašle iz poslovnog spajanja budu raspoređene na jedinicu koja stvara novac u kojoj vlasnik nekontrolirajućeg interesa nema svoj udjel.

Testiranje na umanjenje

- C.3 Testiranje na umanjenje obuhvaća usporedbu nadoknadivog iznosa jedinice koja stvara novac s njezinom knjigovodstvenom vrijednošću.
- C.4 Ako subjekt nekontrolirajuće interese mjeri po svojem razmjernom udjelu u neto utvrdivoj imovini ovisnog društva na datum stjecanja umjesto po fer vrijednosti, *goodwill* koji se raspoređuje na nekontrolirajuće interese uključuje se u nadoknativ iznos povezane jedinice koja stvara novac, ali se ne priznaje u konsolidiranim financijskim izvještajima matice. Slijedom toga, subjekt je dužan knjigovodstvenu vrijednost *goodwill*a raspoređenog na tu jedinicu povećati tako da ona uključi *goodwill* koji se odnosi na nekontrolirajući interes. Tako usklađena knjigovodstvena vrijednost se zatim uspoređuje s nadoknadivim iznosom jedinice koja stvara novac kako bi se utvrdilo je li došlo do umanjenja njezine vrijednosti.

Raspoređivanje gubitaka zbog umanjenja vrijednosti

- C.5 Točka 104. nalaže da se svaki identificirani gubitak zbog umanjenja vrijednosti rasporedi tako da se prvo umanji knjigovodstvena vrijednost *goodwill*a raspoređenog na jedinicu koja stvara novac i zatim razmjerno na drugu imovinu jedinice na temelju knjigovodstvene vrijednosti svakog sredstva u jedinici.
- C.6 Ako je neko ovisno društvo, ili njegov dio, s nekontrolirajućim interesom samo po sebi jedinica koja stvara novac, gubitak zbog umanjenja vrijednosti raspoređuju se između matice i vlasnika nekontrolirajućeg interesa po istoj osnovi kao i dobit ili gubitak.
- C.7 Ako je neko ovisno društvo, ili njegov dio, s nekontrolirajućim interesom dio veće jedinice koja stvara novac, gubici zbog umanjenja *goodwill*a raspoređuju se na one dijelove jedinice koja stvara novac koji imaju nekontrolirajući interes i na one koji ga nemaju. Gubitke zbog umanjenja treba rasporediti na te dijelove jedinice koja stvara novac po osnovi
- (a) relativnih knjigovodstvenih vrijednosti *goodwill*a tih dijelova prije umanjenja vrijednosti za umanjenje vrijednosti koje se odnosi na *goodwill* u jedinici koja stvara novac; i
 - (b) relativnih knjigovodstvenih vrijednosti neto utvrdive imovine tih dijelova prije umanjenja za umanjenje vrijednosti koje se odnosi na utvrdivu imovinu u jedinici koja stvara novac. Svako takvo umanjenje vrijednosti raspoređuje se na imovinu dijelova svake jedinice razmjerno na temelju knjigovodstvene vrijednosti svakog sredstva u tom dijelu.

U onim dijelovima koji imaju nekontrolirajući interes, gubici zbog umanjenja vrijednosti raspodjeljuju se između matice i vlasnika nekontrolirajućeg interesa po istoj osnovi na kojoj se raspodjeljuje dobit ili gubitak.

- C.8 Ako se neki gubitak zbog umanjenja vrijednosti koji pripada vlasniku nekontrolirajućeg interesa odnosi na *goodwill* koji nije priznat u konsolidiranim financijskim izvještajima matice (vidjeti točku C.4), to se umanjenje ne priznaje kao gubitak zbog umanjenja vrijednosti *goodwill*a. U tom se slučaju kao gubitak zbog umanjenja vrijednosti *goodwill*a priznaje samo onaj gubitak zbog umanjenja koji se odnosi na *goodwill* raspodijeljen matici.

- C.9 U ilustrativnom primjeru 7 navodi se primjer testiranja na umanjenje vrijednosti jedinice koja stvara novac koja nije u potpunom vlasništvu zajedno s *goodwillom*.”

MRS 37 REZERVIRANJA, NEPREDVIĐENE OBVEZE I NEPREDVIĐENA IMOVINA

- C.11 Točka 5. MRS-a 37 mijenja se kako slijedi:

- „5. Tamo gdje drugi standard obrađuje određene vrste rezerviranja, nepredviđenih obveza ili nepredviđene imovine, subjekt primjenjuje taj standard umjesto ovog Standarda. Primjerice, neke vrste rezerviranja su obrađene u standardima za:

- (a) ugovore o izgradnji (vidjeti MRS 11 *Ugovori o izgradnji*)

...”

MRS 38 NEMATERIJALNA IMOVINA

- C.12 MRS 38 mijenja se kako je opisano u nastavku.

U točki 8. briše se definicija datuma ugovora.

Točke 11., 12., 25. i 33.-35. mijenjaju se kako slijedi:

- „11. Definicija nematerijalnog sredstva nalaže da nematerijalno sredstvo treba biti utvrdivo kako bi se jasno razlikovalo od *goodwill*a. *Goodwill* priznat u sklopu poslovnog spajanja je imovina koja predstavlja buduće ekonomske koristi od ostale imovine stečene poslovnim spajanjem koja nije pojedinačno utvrđena i odvojeno priznata. Buduće ekonomske koristi mogu nastati sinergijom utvrđive stečene imovine ili iz imovine koja pojedinačno ne zadovoljava kriterij za priznavanje u financijskim izvještajima.

12. Sredstvo je utvrdivo kada je:

- (a) **odvojivo, tj. moguće ga je odvojiti ili izdvojiti iz subjekta i prodati, prenijeti, licencirati, iznajmiti ili razmijeniti, bilo pojedinačno ili zajedno s povezanim ugovorom, utvrdivim sredstvom ili utvrdivom obvezom, bez obzira na to je li subjekt namjerava to učiniti; ili**

- (b) **proizlazi iz ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira na to jesu li ta prava prenosiva ili odvojiva od subjekta ili drugih prava i obveza.**

25. U normalnim okolnostima, cijena koju subjekt plaća prilikom zasebnog stjecanja nematerijalnog sredstva odražava očekivanja o vjerojatnosti da će očekivane buduće ekonomske koristi iz tog sredstva pritecati u subjekt. Drugim riječima, subjekt očekuje pritecanje ekonomskih koristi, čak i ako je neizvjesno vrijeme pritecanja ili sam iznos. Prema tome, kod odvojeno stečene nematerijalne imovine kriterij vjerojatnosti priznavanja iz točke 21.(a) uvijek se smatra ispunjenim.

33. U skladu s MSFI-jem 3 *Poslovna spajanja*, ako je nematerijalno sredstvo stečeno u poslovnom spajanju, nabavna vrijednost tog nematerijalnog sredstva jest njegova fer vrijednost na datum stjecanja. Fer vrijednost nematerijalnog sredstva odražava očekivanja o vjerojatnosti da će očekivane buduće ekonomske koristi iz sredstva pritecati u subjekt. Drugim riječima, subjekt očekuje pritecanje ekonomskih koristi, čak i ako je neizvjesno vrijeme pritecanja ili sam iznos. Prema tome, kod nematerijalne imovine stečene poslovnim spajanjem kriterij vjerojatnosti priznavanja iz točke 21.(a) se uvijek smatra ispunjenim. Ako je sredstvo stečeno poslovnim spajanjem odvojivo ili proizlazi iz ugovornih ili drugih zakonskih prava, postoji dovoljno informacija za pouzdano mjerenje fer vrijednosti toga sredstva. Prema tome, kod nematerijalne imovine stečene poslovnim spajanjem kriterij pouzdanog mjerenja iz točke 21.(b) se uvijek smatra ispunjenim.

34. Prema tome, u skladu s ovim standardom i MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.), stjecatelj na datum stjecanja priznaje nematerijalno sredstvo stečenika odvojeno od *goodwill*a, neovisno o tome je li stečenik to sredstvo priznao prije poslovnog spajanja. To znači da stjecatelj priznaje stečenikov projekt istraživanja i razvoja u tijeku kao sredstvo zasebno od *goodwill*a ako taj projekt zadovoljava definiciju nematerijalnog sredstva. Stečenikov projekt istraživanja i razvoja u tijeku udovoljava definiciji nematerijalnog sredstva:

- (a) kada udovoljava definiciji imovine; i
- (b) kada je utvrdivo, to jest odvojivo ili proizlazi iz ugovornih ili drugih zakonskih prava.

Mjerenje fer vrijednosti nematerijalnog sredstva stečenog poslovnim spajanjem

35. Ako je nematerijalno sredstvo stečeno poslovnim spajanjem odvojivo ili proizlazi iz ugovornih ili drugih zakonskih prava, postoji dovoljno informacija za pouzdano mjerenje njegove fer vrijednosti. Kada u procjenama koje se koriste za mjerenje fer vrijednosti nematerijalnog sredstva postoji niz mogućih ishoda s različitim vjerojatnostima, ta neizvjesnost se ugrađuje u mjerenje fer vrijednosti sredstva.”

Točka 38. briše se.

Točka 68. mijenja se kako slijedi:

„68. Izdatak za nematerijalnu stavku priznaje se kao rashod kada nastane, osim ako:

- (a) predstavlja dio nabavne vrijednosti nematerijalnog sredstva koje udovoljava kriterijima priznavanja (vidjeti točke 18.-67.); ili
- (b) je stavka stečena u poslovnom spajanju i ne može se priznati kao nematerijalno sredstvo. U ovom slučaju, izdatak je dio iznosa koji je priznat kao *goodwill* na datum stjecanja (vidjeti MSFI 3).”

Točka 94. mijenja se kako slijedi:

„94. Korisni vijek trajanja nematerijalnog sredstva koje proizlazi iz ugovornih ili drugih zakonskih prava ne smije biti duži od razdoblja važenja ugovornih ili drugih zakonskih prava, ali može biti kraći, ovisno o razdoblju kroz koje subjekt očekuje da će koristiti sredstvo. Ako su ugovorna ili druga zakonska prava prenesena na ograničeni rok koji se može obnoviti, u korisni vijek trajanja nematerijalnog sredstva ubraja(ju) se obnovljeno(-a) razdoblje(-a) samo ako postoji dokaz koji podupire obnavljanje od strane subjekta bez značajnijih troškova. Korisni vijek trajanja ponovno stečenog prava priznatog kao nematerijalna imovina u poslovnom spajanju je preostalo ugovorno razdoblje u kojem je pravo dano i ne uključuje obnovljena razdoblja.”

Točka 115.A dodaje se kako slijedi:

„115.A U slučaju ponovno stečenog prava poslovnim spajanjem, ako je pravo kasnije ponovno izdano (prodano) trećoj strani, pripadajući knjigovodstveni iznos, ako postoji, koristi se u utvrđivanju dobiti ili gubitka kod ponovnog izdavanja.”

Točka 129. briše se.

Točka 130. mijenja se kako slijedi:

„130.Subjekt je ovaj standard dužan primijeniti:

- (a) ...”

Točka 130.C dodaje se kako slijedi:

„130.C MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) izmijenjene su točke 12., 33.-35., 68. 94. i 130., brisane točke 38. i 129. i dodana je točka 115.A. Subjekt je te izmjene dužan primijeniti prospektivno na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Prema tome, iznosi priznati s naslova nematerijalne imovine i *goodwill*a u prethodnim poslovnim spajanjima se ne usklađuju. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je ove izmjene primijeniti i na to ranije razdoblje.”

MRS 39 FINANCIJSKI INSTRUMENTI: PRIZNAVANJE I MJERENJE

C.13 MRS 39 mijenja se kako je opisano u nastavku.

Točka 2.(f) briše se.

Točka 103.D dodaje se kako slijedi:

„103.D MSFI-jem 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.) brisana je točka 2.(f). Subjekt je tu izmjenu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenu primijeniti i na to ranije razdoblje.”

IFRIC 9 *PONOVNA PROCJENA UGRAĐENIH DERIVATIVA*

C.14 Uz točku 5. IFRIC-a 9 dodaje se bilješka kako slijedi:

„5. Ovo se tumačenje ne bavi stjecanjem ugovora s ugrađenim derivativima u sklopu poslovnog spajanja ni njihovom eventualnom ponovnom procjenom na datum stjecanja(*)”.

(*) Stjecanje ugovora s ugrađenim derivativima u sklopu poslovnog spajanja obrađeno je u MSFI-ju 3 (koji je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008.).”

32009R0636

L 191/5

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

23.7.2009.

UREDBA KOMISIJE (EZ) BR. 636/2009**od 22. srpnja 2009.****o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1126/2008 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu 15. tumačenja Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC)****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 3. stavak 1.,

budući da:

- (1) Uredbom Komisije (EZ) br. 1126/2008 ⁽²⁾ usvojeni su određeni međunarodni standardi i tumačenja koji su postojali 15. listopada 2008.
- (2) 3. srpnja 2008. Odbor za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) objavio je 15. tumačenje IFRIC - Ugovori o izgradnji nekretnina, dalje u tekstu „IFRIC 15”. IFRIC 15 je tumačenje koje daje pojašnjenja i smjernice o tome kada prihode od izgradnje nekretnina treba priznati u financijskim izvještajima te, posebno, je li ugovor o izgradnji u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 11 - Ugovori o izgradnji i MRS-om 18 – Prihodi.
- (3) Savjetovanje sa Skupinom tehničkih stručnjaka (STS) Europske savjetodavne skupine za financijsko izvještavanje (EFRAG) potvrdilo je da IFRIC 15 zadovoljava tehničke kriterije za usvajanje iz članka 3. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1606/2002. U skladu s Odlukom Komisije 2006/505/EZ od 14. srpnja 2006. o osnivanju Skupine za provjeru preporuka o standardima koja Komisiju savjetuje o objektivnosti i neutralnosti mišljenja Europske savjetodavne skupine za financijsko izvještavanje (EFRAG) ⁽³⁾, Skupina za

provjeru preporuka o standardima razmotrila je mišljenje EFRAG-a o prihvaćanju i obavijestila Komisiju da je mišljenje uravnoteženo i objektivno.

- (4) Uredbu (EZ) br. 1126/2008 treba stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (5) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za računovodstvenu regulativu,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

U Prilog Uredbi (EZ) br. 1126/2008 umeće se 15. tumačenje Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) – Ugovori o izgradnji nekretnina, u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Sva poduzeća primjenjuju IFRIC 15 u skladu s Prilogom ovoj Uredbi, najkasnije od datuma početka njihove prve financijske godine koja uslijedi nakon 31. prosinca 2009.

Članak 3.Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. srpnja 2009.

Za Komisiju

Charlie McCREEVY

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 243, 11.9.2002., str. 1.
⁽²⁾ SL L 320, 29.11.2008., str. 1.

⁽³⁾ SL L 199, 21.7.2006., str. 33.

PRILOG

MEĐUNARODNI RAČUNOVODSTVENI STANDARDI

IFRIC 15	15. tumačenje IFRIC – Ugovori o izgradnji nekretnina
----------	--

15. TUMAČENJE IFRIC

Ugovori o izgradnji nekretnina

REFERENCE

- MRS 1 – Prezentiranje financijskih izvještaja (revidiran 2007.)
- MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške
- MRS 11 – Ugovori o izgradnji
- MRS 18 – Prihodi
- MRS 37 – Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina
- IFRIC 12 – Sporazumi o koncesijama za usluge
- IFRIC 13 – Programi nagrađivanja lojalnosti kupaca

TEMELJI

1. U sektoru nekretnina, subjekti koji se bave izgradnjom nekretnina, bilo neposredno ili posredstvom podizvođača, mogu s jednim kupcem ili više njih sklopiti ugovore prije nego što je izgradnja dovršena. Takvi ugovori mogu biti u raznim oblicima.
2. Primjerice, subjekti koji se bave izgradnjom stambenih objekata mogu započeti marketinške aktivnosti povezane s pojedinačnim stambenim jedinicama (stanovima ili kućama) prije završetka izgradnje, tj. dok je izgradnja još u tijeku ili čak prije nego što je započela. Svaki kupac sklapa ugovor sa subjektom radi kupnje određene jedinice kada ona bude spremna za useljenje. Kupac u pravilu daje polog subjektu koji se vraća samo ako subjekt ne isporuči izgrađenu jedinicu sukladno ugovorenim uvjetima. Kupovna cijena u pravilu se plaća subjektu tek nakon ugovorenog dovršetka, kada kupac dolazi u posjed jedinice.
3. Subjekti koji se bave izgradnjom poslovnih ili industrijskih objekata mogu sklopiti ugovor s jednim kupcem. Od kupca se može zatražiti postupno plaćanje u razdoblju od inicijalnog ugovora do ugovornog dovršetka. Izgradnja se može odvijati na zemljištu koje kupac prije izgradnje ima u vlasništvu ili u zakupu.

PODRUČJE PRIMJENE

4. Ovo se tumačenje primjenjuje na računovodstveno priznavanje prihoda i povezanih troškova subjekata koji se bave izgradnjom nekretnina, bilo neposredno ili posredstvom podizvođača.
5. Ugovori iz djelokruga ovog tumačenja su ugovori o izgradnji nekretnina. Uz izgradnju nekretnina, ugovori mogu uključivati i isporuku drugih dobara ili pružanje drugih usluga.

PITANJA

6. Ovo tumačenje obrađuje dva pitanja:
 - (a) Potpada li ugovor pod područje primjene MRS-a 11 ili MRS-a 18?
 - (b) Kada treba priznati prihode od izgradnje nekretnina?

KONSENZUS

7. Rasprava koja je izložena u nastavku temelji se na pretpostavci da je subjekt prethodno analizirao ugovor o izgradnji nekretnine te sve povezane ugovore i zaključio da neće zadržati ni kontinuirano sudjelovanje u upravljanju do mjere koja se uobičajeno povezuje s vlasništvom ni stvarnu kontrolu nad izgrađenom nekretninom koja bi priječila priznavanje nekih ili svih naknada kao prihoda. Ako je zapriječeno priznavanje neke naknade kao prihoda, tekst koji slijedi primjenjuje se samo na onaj dio ugovora za koji će prihodi biti priznati.

8. Subjekt može jednim ugovorom, uz izgradnju nekretnine obuhvatiti i isporuku dobara ili pružanje usluga (npr. prodaju zemljišta ili pružanje usluga upravljanja nekretninom). U skladu sa stavkom 13. MRS-a 18, moguće je da takav ugovor treba raščlaniti na zasebno prepoznatljive komponente, među kojima je i komponenta koja se odnosi na izgradnju nekretnine. Fer vrijednost ukupne primljene naknade ili potraživanja za naknadu na temelju ugovora raspoređuje se na svaku komponentu. Ako su utvrđene zasebne komponente, subjekt na komponentu izgradnje nekretnine primjenjuje stavke 10. – 12. ovog tumačenja kako bi utvrdio potpada li navedena komponenta pod područje primjene MRS-a 11 ili MRS-a 18. Zatim se na svaku komponentu ugovora koja je utvrđena kao ugovor o izgradnju primjenjuju kriteriji segmentiranja iz MRS-a 11.
9. Tekst koji slijedi odnosi se na ugovor o izgradnji nekretnine, ali se također primjenjuje i na komponentu izgradnje nekretnine utvrđenu u okviru ugovora koji uključuje druge komponente.

Utvrđivanje potpada li ugovor pod područje primjene MRS-a 11 ili MRS-a 18

10. Utvrđivanje potpada li ugovor pod područje primjene MRS-a 11 ili MRS-a 18 ovisi o uvjetima ugovora i svim okolnim činjenicama i drugim okolnostima. Spomenuto utvrđivanje nalaže prosudbu svakog pojedinog ugovora.
11. MRS 11 primjenjuje se u slučaju kada ugovor udovoljava definiciji ugovora o izgradnji iz stavka 3. MRS-a 11: „ugovor posebno sklopljen za izgradnju nekog sredstva ili skupine sredstava ...”. Ugovor o izgradnji nekretnine udovoljava definiciji ugovora o izgradnji kada je kupac u mogućnosti odrediti glavne strukturne elemente nacrt nekretnine prije nego što započne izgradnja i/ili glavne strukturne promjene kada je izgradnja već u tijeku (bez obzira koristi li tu mogućnost ili ne). Kada se primjenjuje MRS 11, ugovor o izgradnji također uključuje sve ugovore ili komponente u vezi s pružanjem usluga koje su izravno povezane s izgradnjom nekretnine u skladu sa stavkom 5. točkom (a) MRS-a 11 i stavkom 4. MRS-a 18.
12. Suprotno tome, ugovor o izgradnji nekretnine kod kojeg kupci imaju tek ograničenu mogućnost utjecaja na nacrt nekretnine, npr. mogu odabrati nacrt između niza opcija koje ponudi subjekt ili mogu odrediti tek manja odstupanja u odnosu na osnovni nacrt, jest ugovor o prodaji robe iz područja primjene MRS-a 18.

Obračunavanje prihoda na temelju ugovora o izgradnji nekretnina

Predmetni ugovor je ugovor o izgradnji

13. Kada predmetni ugovor potpada pod područje primjene MRS-a 11 i njegov je ishod moguće pouzdano procijeniti, subjekt je dužan priznati prihode s obzirom na stupanj dovršenosti ugovorene aktivnosti sukladno MRS-u 11.
14. Moguće je da predmetni ugovor ne udovoljava definiciji ugovora o izgradnji te stoga ne potpada pod područje primjene MRS-a 18. U tom slučaju, subjekt je dužan utvrditi radi li se o ugovoru o pružanju usluga ili ugovoru o prodaji robe.

Predmetni ugovor je ugovor o pružanju usluga

15. Ako subjekt nije dužan pribaviti i isporučiti građevinski materijal, moguće je da se radi samo o ugovoru o pružanju usluga u skladu s MRS-om 18. U tom slučaju, ako su ispunjeni kriteriji iz stavka 20. MRS-a 18, MRS 18 nalaže da se prihodi iskažu s obzirom na stupanj dovršenosti transakcije primjenom metode postotka dovršenosti. Zahtjevi MRS-a 11 u pravilu su primjenjivi na priznavanje prihoda i povezanih troškova takve transakcije (stavak 21. MRS-a 18).

Predmetni ugovor je ugovor o prodaji robe

16. Ako je subjekt dužan pružiti usluge zajedno s građevinskim materijalom kako bi ispunio svoju ugovornu obvezu isporuke nekretnine kupcu, radi se o ugovoru o prodaji robe i na njega se primjenjuju kriteriji priznavanja prihoda iz stavka 14. MRS-a 18.
17. Subjekt može na kupca prenijeti kontrolu i značajne rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad radovima u tijeku u njihovoj trenutačnoj fazi kako napreduje izgradnja. U tom slučaju, ako su kontinuirano tijekom izgradnje ispunjavani svi kriteriji iz stavka 14. MRS-a 18, subjekt je dužan prihode priznati s obzirom na stupanj dovršenosti primjenom metode postotka dovršenosti. Zahtjevi MRS-a 11 u pravilu su primjenjivi na priznavanje prihoda i povezanih troškova takve transakcije.

18. Subjekt može na kupca jednokratno prenijeti svu kontrolu i sve značajne rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad nekretninom (npr. po dovršetku, prilikom ili nakon isporuke). U tom slučaju, subjekt je dužan priznati prihode samo ako su ispunjeni svi kriteriji iz stavka 14. MRS-a 18.
19. Kada je subjekt dužan obaviti daljnje radove na nekretnini koja je već isporučena kupcu, dužan je priznati obvezu i trošak u skladu sa stavkom 19. MRS-a 18 i obvezu mjeriti sukladno MRS-u 37. Kada je subjekt dužan isporučiti dodatnu robu ili pružiti dodatne usluge koje je moguće odrediti odvojeno od nekretnine koja je već isporučena kupcu, preostalu robu ili usluge treba utvrditi kao zasebnu komponentu prodaje u skladu sa stavkom 8. ovog tumačenja.

Objavljivanje

20. Kada subjekt za ugovore koji ispunjavaju sve kriterije iz stavka 14. MRS-a 18 kontinuirano tijekom izgradnje priznaje prihode primjenom metode postotka dovršenosti (vidjeti stavak 17. tumačenja), dužan je objaviti:
 - (a) način na koji utvrđuje koji ugovori kontinuirano tijekom izgradnje ispunjavaju sve kriterije iz stavka 14. MRS-a 18;
 - (b) iznos prihoda proizašlih iz takvih ugovora tijekom zadanog razdoblja; i
 - (c) metode korištene za utvrđivanje stupnja dovršenosti ugovora u tijeku.
21. Za ugovore navedene u stavku 20. koji su u tijeku na izvještajni datum, subjekt je također dužan objaviti:
 - (a) ukupan iznos nastalih troškova i priznatih dobitaka do tog datuma (umanjen za priznate gubitke); i
 - (b) iznos primljenih predujmova.

IZMJENE DODATKA MRS-u 18

- 22.-23. [Izmjene se ne odnose na same standarde označene brojevima]

DATUM STUPANJA NA SNAGU I PRIJELAZNE ODREDBE

24. Subjekt je dužan ovo tumačenje primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju 1. siječnja 2009. ili nakon tog datuma. Dopuštena je njegova ranija primjena. Ako subjekt tumačenje primijeni na razdoblje koje započinje prije 1. siječnja 2009., dužan je tu činjenicu objaviti.
 25. Promjene računovodstvenih politika obračunavaju se naknadno sukladno MRS-u 8.
-

32009R0642

L 191/42

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

23.7.2009.

UREDBA KOMISIJE (EZ) BR. 642/2009**od 22. srpnja 2009.****o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn televizora****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

(5) Utjecaj televizora na okoliš važan za potrebe ove Uredbe je potrošnja energije u fazi uporabe.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

(6) Godišnja potrošnja električne energije televizora u 2007. u Zajednici bila je procijenjena na 60 TWh što odgovara emisiji CO₂ od 24 Mt. Ako se ne poduzmu posebne mjere ograničavanja ove potrošnje, previđa se da će godišnja potrošnja porasti na 132 TWh u 2020. Pripremna je studija pokazala da se potrošnja energije u fazi uporabe može značajno smanjiti.

uzimajući u obzir Direktivu 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2005. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju i o izmjeni Direktive Vijeća 92/42/EEZ te direktiva 96/57/EZ i 2000/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 15. stavak 1.,

nakon savjetovanja sa Savjetodavnim forumom za ekološki dizajn,

(7) Ostali bitni utjecaji na okoliš odnose se na štetne tvari korištene u proizvodnji televizora i otpad koji nastaje od televizora koji se nakon svog životnog vijeka odlažu. Poboljšanja vezana za utjecaj na okoliš navedena su u Direktivi 2002/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja o ograničavanju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi ⁽²⁾ i Direktivi 2002/96/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 2003. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO) ⁽³⁾ te ih nije potrebno navoditi u ovoj Uredbi.

budući da:

(8) Pripremna studija pokazuje da zahtjevi u pogledu ostalih parametara za ekološki dizajn navedenih u dijelu 1. Priloga I. nisu potrebni.

(1) Sukladno Direktivi 2005/32/EZ, Komisija bi trebala utvrditi zahtjeve za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju, a koji se prodaju i kojima se trguje u velikim količinama, te koji imaju značajan utjecaj na okoliš i nude znatan potencijal za unapređenje njihova utjecaja na okoliš bez prekomjernih troškova.

(2) Prvom alinejom stavka 2. članka 16. Direktive 2005/32/EZ predviđa se da će u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 3. i kriterijima utvrđenim u članku 15. stavku 2., te nakon savjetovanja sa Savjetodavnim forumom za ekološki dizajn, Komisija prema potrebi uvesti provedbene mjere usmjerene na elektroničku robu široke potrošnje.

(9) Manja potrošnja električne energije televizora moguća je i izvediva primjenom postojećih nezaštićenih troškovno učinkovitih tehnologija koje vode do smanjenja zajedničkog troška kupnje i uporabe televizora.

(3) Komisija je provela pripremnu studiju u kojoj je analizirala tehničke, ekološke i ekonomske aspekte televizora. Studija je izrađena u suradnji s interesnim skupinama i drugim zainteresiranim stranama iz EU-a i trećih zemalja, a njezini su rezultati javno objavljeni na internetskim stranicama Komisije EUROPA.

(10) Zahtjeve za ekološki dizajn u pogledu potrošnje električne energije televizora trebalo bi postaviti s ciljem usklađivanja u cijeloj Zajednici i postizanja boljeg funkcioniranja unutarnjeg tržišta te radi boljeg rada samih uređaja s obzirom na okoliš.

(4) S obzirom na potrošnju električne energije televizori predstavljaju značajnu skupinu potrošačkih električnih proizvoda te su stoga prioritet u politici ekološkog dizajna.

(11) Zahtjevi za ekološki dizajn ne smiju imati negativan učinak na funkcionalnost proizvoda te ne smiju negativno utjecati na zdravlje, sigurnost i okoliš. Posebno, prednosti smanjenja potrošnje električne energije tijekom faze uporabe trebale bi nadoknaditi bilo koji dodatni utjecaj na okoliš tijekom proizvodne faze.

⁽¹⁾ SL L 191, 22.7.2005., str. 29.⁽²⁾ SL L 37, 13.2.2003., str. 19.⁽³⁾ SL L 37, 13.2.2003., str. 24.

(12) Postupnim bi se stupanjem na snagu zahtjeva za ekološki dizajn trebalo proizvođačima dati dovoljno vremena da izmijene dizajn proizvoda na koje se primjenjuje ova Uredba. Vremenski je okvir potrebno utvrditi tako da se izbjegniju negativni učinci na rad opreme prisutne na tržištu i da se uzme u obzir učinak na troškove proizvođača, a posebno malih i srednjih poduzeća, a da se pritom osigura pravovremeno postizanje ciljeva ove Uredbe.

(13) Mjerenja odgovarajućih parametara proizvoda potrebno je obaviti koristeći pouzdane, točne i ponovljive metode mjerenja uzimajući u obzir najnovije općepriznate metode mjerenja koje, gdje je to moguće, uključuju usklađene standarde usvojene od strane europskih tijela za normizaciju navedenih u Prilogu I. Direktivi 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa i pravila o uslugama informacijskog društva ⁽¹⁾.

(14) Ova bi Uredba trebala povećati prodor tehnologija na tržište koje smanjuju utjecaj televizora na okoliš što bi do 2020. dovelo do procijenjene uštede energije od 28 TWh u usporedbi sa situacijom u kojoj se ne bi poduzele nikakve mjere.

(15) U skladu s člankom 8. Direktive 2005/32/EZ u ovoj je Uredbi potrebno navesti primjenljive postupke ocjene sukladnosti.

(16) Radi lakše provjere sukladnosti proizvođači bi trebali dostaviti podatke u tehničkoj dokumentaciji iz priloga IV. i V. Direktivi 2005/32/EZ budući da se ti podaci odnose na zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi.

(17) Trenutačno najbolja dostupna energetska učinkovitost u stanju uključenosti i smanjeni utjecaji na okoliš u vezi sa štetnim tvarima utvrđeni su u Odluci Komisije 2009/300/EZ od 12. ožujka 2009. o utvrđivanju revidiranih ekoloških mjerila za dodjelu znaka zaštite okoliša Zajednice za televizore ⁽²⁾. Takva uputa osigurat će širu dostupnost i jednostavan pristup informacijama, posebno za mala i srednja poduzeća i vrlo male tvrtke što će olakšati daljnju integraciju najboljih tehnologija dizajna za smanjenje utjecaja televizora na okoliš. Ovom se Uredbom stoga ne utvrđuju okvirna mjerila za najbolje raspoložive tehnologije.

(18) Zahtjevi za ekološki dizajn na snazi od 7. siječnja 2013. sukladno Uredbi Komisije (EZ) br. 1275/2008 od 17. prosinca 2008. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za ekološki dizajn za upotrebu električne energije u električnoj i elektroničkoj kućanskoj i uredskoj opremi u stanju pripravnosti ili isključenosti ⁽³⁾ primjenjuju se na televizore ranije nego što je to utvrđeno Uredbom jer je za njih moguće brže uvesti tehnologije koje su u skladu s njenim odredbama što omogućuje dodatnu uštedu energije. Uredba (EZ) br. 1275/2008

se stoga ne bi trebala primjenjivati na televizore i trebalo bi je na odgovarajući način izmijeniti.

(19) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog u skladu s člankom 19. stavkom 1. Direktive 2005/32/EZ,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuju zahtjevi za ekološki dizajn za stavljanje televizora na tržište.

Članak 2.

Definicije

Osim definicija utvrđenih Direktivom 2005/32/EZ, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „televizor” znači televizijski prijamnik ili televizijski monitor;
2. „televizijski prijamnik” znači proizvod namijenjen prvenstveno za prikazivanje i prijam audiovizualnih signala, koji se stavlja na tržište pod jednom oznakom modela ili sustava, a sastoji se od:
 - (a) ekrana;
 - (b) jednog ili više podešivača/prijamnika i mogućih dodatnih funkcija za pohranjivanje i/ili prikazivanje podataka kao što su višenamjenski digitalni disk (DVD), tvrdi disk (HDD) ili video rekorder (VCR), u jednom uređaju s ekranom ili jednom ili više zasebnih uređaja;
3. „televizijski monitor” znači proizvod namijenjen da na integriranom zaslonu prikazuje video signale iz različitih izvora, uključujući televizijske signale, koji ima opciju regulacije i reprodukcije audio signala iz vanjskog uređaja povezanog preko standardiziranih priključaka za prijenos video signala, uključujući CINCH priključak (komponentni, kompozitni), SCART, HDMI, i budućih bežičnih standardnih priključaka (ipak isključujući nestandardiziranu opremu za prijenos video signala kao što su DVI i SDI), ali emitirane signale ne može primati niti obrađivati;

⁽¹⁾ SL L 204, 21.7.1998., str. 37.

⁽²⁾ SL L 82, 28.3.2009., str. 3.

⁽³⁾ SL L 339, 18.12.2008., str. 45.

4. „stanje uključenosti” znači stanje u kojem je televizor priključen na izvor napajanja iz mreže i proizvodi zvuk i sliku;

Članak 3.

Zahtjevi za ekološki dizajn

5. „kućni način rada” znači postavke televizora koje proizvođač preporučuje za normalnu uporabu u kućanstvu;

Zahtjevi za ekološki dizajn televizora utvrđeni su u Prilogu I.

6. „stanje ili stanja pripravnosti” znači stanje u kojem je oprema priključena na izvor napajanja iz mreže, koje može trajati neograničeno dugo i u kojem njezino pravilno funkcioniranje ovisi o napajanju iz mreže te omogućuje samo sljedeće funkcije:

Usklađivanje sa zahtjevima za ekološki dizajn mjeri se u skladu s metodama navedenim u Prilogu II.

Članak 4.

Ocjena sukladnosti

- funkcija ponovne aktivacije ili funkcija ponovne aktivacije samo uz indikaciju da je funkcija ponovne aktivacije omogućena, i/ili,

Postupak za ocjenu sukladnosti iz članka 8. Direktive 2005/32/EZ je sustav unutarnje kontrole dizajna utvrđen u Prilogu IV. toj Direktivi ili sustav upravljanja utvrđen u Prilogu V. toj Direktivi.

- prikaz neke informacije ili nekog statusa;

Tehnička dokumentacija koju treba priložiti za ocjenu sukladnosti navedena je u točki 1. dijela 5. Priloga I. ovoj Uredbi.

7. „stanje isključenosti” znači stanje u kojem je oprema priključena na izvor napajanja iz električne mreže, ali ne obavlja nikakvu funkciju; stanjem isključenosti smatra se i sljedeće:

Članak 5.

Postupak verifikacije u svrhu nadzora tržišta

- (a) situacije u kojima se daje samo indikacija o stanju isključenosti;

Provjere s ciljem nadzora provode se u skladu s postupkom verifikacije utvrđenim u Prilogu III.

- (b) situacije u kojima su moguće samo one funkcije čija je svrha osigurati elektromagnetsku kompatibilnost u skladu s Direktivom 2004/108/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;

Članak 6.

Preispitivanje

8. „funkcija ponovne aktivacije” znači funkcija koja omogućuje aktivaciju drugih načina rada, uključujući i stanje uključenosti, daljinskim prekidačem, uključujući i daljinski upravljač, ugrađeni senzor ili sat u kojima su omogućene dodatne funkcije, što podrazumijeva i stanje uključenosti;

Najkasnije tri godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe, Komisija je preispituje s obzirom na tehnološki napredak i rezultat tog preispitivanja dostavlja Savjetodavnom forumu za ekološki dizajn.

Članak 7.

Izmjena Uredbe (EZ) br. 1275/2008

9. „prikaz informacije ili statusa” znači kontinuirana funkcija pružanja određene informacije ili indikacije statusa opreme na ekranu, uključujući satove;

Točka 3. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 1275/2008 zamjenjuje se tekstem navedenim u Prilogu IV. ovoj Uredbi.

10. „obvezni izbornik” znači set tvornički postavljenih postavki televizora od kojih korisnik televizora kod prvog uključivanja televizijskog prijamnika mora odabrati određene postavke;

Članak 8.

Stupanje na snagu

11. „puna HD rezolucija” znači rezolucija ekrana s fizičkim brojem piksela od najmanje 1 920 × 1 080 piksela.

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

⁽¹⁾ SL L 390, 31.12.2004., str. 24.

2. Zahtjevi za ekološki dizajn navedeni u točki 1. dijela 1., dijelu 3., dijelu 4. i točki 2. dijela 5. Priloga I. primjenjuju se od 20. kolovoza 2010.

Zahtjevi za ekološki dizajn navedeni u točki 2. dijela 1. Priloga I. primjenjuju se od 1. travnja 2012.

Zahtjevi za ekološki dizajn navedeni u točki 1. podtočkama od (a) do (d) dijela 2. Priloga I. primjenjuju se od 7. siječnja 2010.

Zahtjevi za ekološki dizajn navedeni u točki 2. podtočkama od (a) do (e) dijela 2. Priloga I. primjenjuju se od 20. kolovoza 2011.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. srpnja 2009.

Za Komisiju
Andris PIEBALGS
Član Komisije

PRILOG I.

ZAHTEVI ZA EKOLOŠKI DIZAJN

1. POTROŠNJA ENERGIJE U STANJU UKLJUČENOSTI

1. Od 20. kolovoza 2010.:

Potrošnja energije televizora s vidljivom površinom ekrana A u stanju uključenosti izražena u dm^2 ne smije prelaziti sljedeće vrijednosti:

	Puna HD rezolucija	Sve ostale rezolucije
Televizijski prijamnici	$20 \text{ W} + A \cdot 1,12 \cdot 4,3224 \text{ W/dm}^2$	$20 \text{ W} + A \cdot 4,3224 \text{ W/dm}^2$
Televizijski monitori	$15 \text{ W} + A \cdot 1,12 \cdot 4,3224 \text{ W/dm}^2$	$15 \text{ W} + A \cdot 4,3224 \text{ W/dm}^2$

2. Od 1. travnja 2012.:

Potrošnja energije televizora s vidljivom površinom ekrana A u stanju uključenosti izražena u dm^2 ne smije prelaziti sljedeće vrijednosti:

	Sve rezolucije
Televizijski prijamnici	$16 \text{ W} + A \cdot 3,4579 \text{ W/dm}^2$
Televizijski monitori	$12 \text{ W} + A \cdot 3,4579 \text{ W/dm}^2$

2. POTROŠNJA ENERGIJE U STANJU PRIPRAVNOSTI/STANJU ISKLJUČENOSTI

1. Od 7. siječnja 2010.:

(a) Potrošnja energije u stanju isključenosti:

Potrošnja energije televizora u svakom stanju isključenosti ne smije prelaziti 1,00 W.

(b) Potrošnja energije u stanju pripravnosti/stanjima pripravnosti:

Potrošnja energije televizora u bilo kojem stanju koje ima funkciju ponovne aktivacije ili funkciju ponovne aktivacije samo uz indikaciju da je funkcija ponovne aktivacije uključena ne smije prelaziti 1,00 W.

Potrošnja energije televizora u bilo kojem stanju koje ima prikaz informacije ili statusa ili koje ima kombinaciju funkcije ponovne aktivacije i prikaza informacije ili statusa ne smije prelaziti 2,00 W.

(c) Mogućnost stanja isključenosti i/ili stanja pripravnosti:

Televizori moraju imati stanje isključenosti i/ili stanje pripravnosti/ili bilo koje drugo stanje koje ne prelazi zahtjeve za potrošnju energije koji se primjenjuju za stanje isključenosti i/ili stanje pripravnosti kada je televizor spojen na glavni izvor napajanja.

(d) Za televizijske prijamnike koji se sastoje od ekrana i jednog ili više podešivača/prijamnika i mogućih dodatnih funkcija za pohranjivanje podataka i/ili prikaza kao što su višenamjenski digitalni disk (DVD), tvrdi disk (HDD) ili video rekorder (VCR) u jednom ili više zasebnih uređaja, pojedinačno za prikaz i zasebne uređaje primjenjuju se točke od (a) do (c).

2. Od 20. kolovoza 2011.:

(a) Potrošnja energije u stanju isključenosti:

Potrošnja energije televizora u bilo kojem stanju isključenosti ne smije prelaziti 0,30 W osim ako je ispunjen uvjet iz sljedećeg stavka.

Za televizore s dobro vidljivim prekidačem koji kada je isključen stavlja televizor u stanje u kojem potrošnja energije ne prelazi 0,01 W, potrošnja energije u bilo kojem drugom stanju isključenosti ne smije prelaziti 0,50 W.

(b) Potrošnja energije u stanju/stanjima pripravnosti:

Potrošnja energije televizora u bilo kojem stanju koje omogućuje samo funkciju ponovne aktivacije ili funkciju ponovne aktivacije samo uz indikaciju da je funkcija ponovne aktivacije uključena ne smije prelaziti 0,50 W.

Potrošnja energije televizora u bilo kojem stanju koje ima prikaz informacije ili statusa ili koje ima kombinaciju funkcije ponovne aktivacije i prikaza informacije ili statusa ne smije prelaziti 1,00 W.

(c) Mogućnost funkcije stanje isključenosti i/ili stanje pripravnosti:

Televizori moraju imati stanje isključenosti i/ili stanje pripravnosti/ili bilo koje drugo stanje koje ne prelazi zahtjeve za potrošnju energije koji se primjenjuju za stanje isključenosti i/ili stanje pripravnosti kada je televizor spojen na glavni izvor napajanja.

(d) Automatsko isključivanje:

Televizori moraju imati funkciju sa sljedećim karakteristikama:

- i. televizor se nakon najviše četiri sata u aktivnom načinu rada poslije pokretanja zadnje funkcije i/ili promjene kanala od strane korisnika automatski prebacuje iz aktivnog načina rada u:
 - stanje pripravnosti, ili
 - stanje isključenosti, ili
 - drugo stanje koje ne prelazi zahtjeve za potrošnju energije koji se primjenjuju za stanje isključenosti i/ili stanje pripravnosti;
- ii. televizori prije automatskog prijelaza iz aktivnog načina rada u zadanu funkciju/stanje prikazuju upozoravajuću poruku.

Ova funkcija mora biti postavljena kao zadana.

- (e) Za televizijske prijamnike koji se sastoje od ekrana i jednog ili više podešivača/prijamnika i mogućih dodatnih funkcija za pohranjivanje podataka i/ili prikaza kao što su višenamjenski digitalni disk (DVD), tvrdi disk (HDD) ili video rekorder (VCR) u jednom ili više zasebnih uređaja, pojedinačno za prikaz i zasebne uređaje primjenjuju se točke od (a) do (d).

3. KUĆNI NAČIN RADA ZA TELEVIZORE S OBVEZNIM IZBORNIKOM

Od 20. kolovoza 2010.:

Televizori s obveznim izbornikom moraju pri početnoj aktivaciji televizora osigurati kućni način rada na obveznom izborniku, a ta je mogućnost postavljena kao zadana pri početnoj aktivaciji televizora. Ako korisnik pri početnoj aktivaciji televizora izabere drugi način rada od kućnog načina rada, ponudit će mu se drugi proces izbora kako bi potvrdio svoj izbor.

4. OMJER VRŠNOG OSVJETLJENJA

Od 20. kolovoza 2010.:

- Televizori bez obveznog izbornika: vršno osvjetljenje u stanju uključenosti televizora kako ga je isporučio proizvođač ne smije biti manje od 65 % vršnog osvjetljenja najsvjetlijeg stanja koje televizor omogućuje u stanju uključenosti.
- Televizori s obveznim izbornikom: vršno osvjetljenje u kućnom načinu rada ne smije biti manje od 65 % vršnog osvjetljenja najsvjetlijeg stanja koje televizor omogućuje u stanju uključenosti.

5. INFORMACIJE KOJE DOSTAVLJAJU PROIZVOĐAČI

1. U svrhu ocjene sukladnosti u skladu s člankom 5. tehnička dokumentacija mora sadržavati sljedeće elemente:

(a) ispitni parametri za izmjere vrijednosti:

- temperatura okoline,
- ispitni napon u voltima i frekvencija u hercima,
- ukupna harmonička distorzija sustava napajanja električnom energijom,
- utičnica za audio i video test signale,
- informacije i dokumentacija o instrumentaciji, postavkama podešenja i krugovima upotrijebljenim u električnom ispitivanju;

(b) stanje uključenosti:

- podaci o potrošnji električne energije u vatima, zaokruženi na prvu decimalu za mjerenje potrošnje električne energije do 100 W i na najbliži cijeli broj za mjerenje potrošnje električne energije iznad 100 W,
- karakteristike dinamičkog video signala emitiranog sadržaja koji predstavlja tipični televizijski emitirani sadržaj,
- redoslijed radnji za postizanje stabilnog stanja s obzirom na potrošnju električne energije,
- uz to, za televizore s obveznim izbornikom, omjer vršnog osvjetljenja kućnog načina rada i vršnog osvjetljenja najsvjetlije podešenog stanja uključenosti televizora, izražen kao postotak,
- uz to, za televizijske monitore, opis relevantnih karakteristika podešivača koji se koristi za mjerenja,

(c) za stanje pripravnosti/ili stanje isključenosti:

- podaci o potrošnji električne energije u vatima, zaokruženi na dvije decimale,
- upotrijebljena mjerna metoda,
- opis kako je način rada odabran ili programiran,
- redoslijed radnji kojima se dolazi do stanja u kojem televizor automatski mijenja načine rada;

(d) automatsko isključivanje:

trajanje stanja uključenosti prije nego što televizor automatski pređe u stanje pripravnosti ili stanje isključenosti ili drugo stanje koje ne prelazi zahtjeve o potrošnji energije koji se primjenjuju za televizore u stanju isključenosti i/ili stanju pripravnosti;

(e) štetne tvari:

ako televizor sadrži živu ili olovo: sadržaj žive kao X,X mg i prisutnost olova.

2. Od 20. kolovoza 2010.:

Sljedeće informacije dostupne su javnosti na internetskim stranicama sa slobodnim pristupom:

- podaci o potrošnji električne energije u stanju uključenosti u vatima, zaokruženi na prvu decimalu za mjerenje potrošnje električne energije do 100 W i na najbliži cijeli broj za mjerenje potrošnje električne energije iznad 100 W,
- podaci o potrošnji energije za svako stanje pripravnosti i/ili stanje isključenosti u vatima zaokruženi na dvije decimale,
- za televizore bez obveznog izbornika: omjer vršnog osvjetljenja u stanju uključenosti televizora kako ga je isporučio proizvođač i vršno osvjetljenje najsvjetlijeg stanja koje televizor omogućuje u stanju uključenosti, izražen u postocima, zaokružen na najbliži cijeli broj,
- za televizore s obveznim izbornikom: omjer vršnog osvjetljenja u kućnom načinu rada i vršno osvjetljenje najsvjetlijeg stanja koje televizor omogućuje u stanju uključenosti, izražen u postocima, zaokružen na najbliži cijeli broj,
- ako televizor sadrži živu ili olovo: sadržaj žive kao X,X mg i prisutnost olova.

PRILOG II.

MJERENJA

1. Mjerenja potrošnje energije u stanju uključenosti

Mjerenja potrošnje električne energije navedena u dijelu 1. Priloga I. ispunjavaju sljedeće uvjete:

- (a) Mjerenja se provode koristeći se pouzdanim, točnim i ponovljivim postupkom mjerenja u kojem se uzimaju u obzir općepriznate najnovije mjerne metode.
- (b) Uvjeti televizora za mjerenje potrošnje električne energije u stanju uključenosti:
 - Televizorski prijamnici bez obveznog izbornika: potrošnja električne energije navedena u točkama 1. i 2. mjeri se u stanju uključenosti televizora kako ga je isporučio proizvođač, tj. s postavkama regulacije osvjetljenja televizora koje su za krajnjeg korisnika tvornički podešene.
 - Televizorski prijamnici s obveznim izbornikom: potrošnja električne energije navedena u točkama 1. i 2. mjeri se u stanju „kućnog načina rada”.
 - Televizorski monitori bez obveznog izbornika: televizorski monitor priključuje se na odgovarajući podešivač. Potrošnja električne energije navedena u točkama 1. i 2. mjeri se u stanju uključenosti televizora kako ga je isporučio proizvođač, tj. s postavkama regulacije osvjetljenja televizorskog monitora koje su za krajnjeg korisnika tvornički podešene. Potrošnja električne energije podešivača nije relevantna za mjerenje potrošnje električne energije televizijskog monitora.
 - Televizorski monitori s obveznim izbornikom: televizorski monitor priključuje se na odgovarajući podešivač. Potrošnja električne energije navedena u točkama 1. i 2. mjeri se u stanju „kućnog načina rada”.
- (c) Opći uvjeti:
 - Mjerenja se provode kod temperature okoline od 23 °C +/- 5 °C.
 - Mjerenja se provode primjenom dinamičkog video signala emitiranog sadržaja koji predstavlja tipični televizijski emitirani sadržaj. Izmjerena veličina je prosječna električna energija potrošena u deset uzastopnih minuta.
 - Mjerenja se provode nakon što je televizor bio u stanju isključenosti najmanje 1 sat i odmah nakon toga najmanje 1 sat u stanju uključenosti i završavaju prije isteka najviše 3 sata u stanju uključenosti. Relevantan video signal prikazuje se tijekom čitavog vremena u kojem je televizor u stanju uključenosti. Za televizore za koje je poznato da se stabiliziraju unutar 1 sata, to vrijeme može biti kraće ako se može dokazati da su izmjerene vrijednosti unutar 2 % rezultata koji bi se inače ostvarili primjenom ovdje navedenog vremena.
 - Mjerenja se provode s nesigurnošću od najviše 2 % na razini pouzdanosti od 95 %.
 - Mjerenja se provode kod onemogućene funkcije „automatska regulacija osvjetljenja” ako takva postoji. Ako funkcija „automatska regulacija osvjetljenja” postoji, a ne može se onemogućiti, mjerenja se provode tako da je svjetlo koje ulazi izravno na senzor ambijentalnog svjetla na razini 300 luksa ili više.

2. Mjerenja potrošnje električne energije u stanju pripravnosti/isključenosti

Mjerenja potrošnje električne energije navedena u dijelu 2. Priloga II. ispunjavaju sljedeće uvjete:

- (a) Mjerenja potrošnje električne energije navedena u točki 1. podtočki (a), točki 2. podtočkama (a) (b) provode se koristeći se pouzdanim, točnim i ponovljivim postupkom mjerenja u kojem se uzimaju u obzir općepriznate najnovije mjerne metode.
- (b) Mjerenja potrošnje električne energije od 0,50 W ili više provode se s nesigurnošću od najviše 2 % na razini pouzdanosti od 95 %. Mjerenja potrošnje električne energije ispod 0,50 W provode se s nesigurnošću manjom ili jednakom od 0,01 W na razini pouzdanosti od 95 %.

3. Mjerenja vršnog osvjetljenja

Mjerenja vršnog osvjetljenja navedenog u dijelu 4. Priloga I. ispunjavaju sljedeće uvjete:

- (a) Mjerenja se provode koristeći se pouzdanim, točnim i ponovljivim postupkom mjerenja u kojem se uzimaju u obzir općepriznate najnovije mjerne metode.
 - (b) Mjerenja vršnog osvjetljenja provode se luminometrom tako postavljenim da detektira onaj dio zaslona koji prikazuje potpuno (100 %) bijelu sliku što je dio „testa cijelog zaslona” kod kojeg prosječna razina osvjetljenja slike ne prelazi točku nakon koje sustav regulacije osvjetljenja zaslona ograničava potrošnju električne energije.
 - (c) Mjerenja omjera osvjetljenja provode se ne ometajući točku detekcije luminometra na zaslonu prilikom prela-ska sa stanja navedenih u dijelu 4. Priloga I.
-

PRILOG III.

Postupak verifikacije

Kod provjera iz članka 3. stavka 2. Direktive 2005/32/EZ koje se provode u svrhu nadzora tržišta, nadležna tijela država članica na primjenjive zahtjeve utvrđene u Prilogu I. primjenjuju sljedeći postupak verifikacije.

1. Tijela država članica ispituju samo jedan uređaj.
2. Smatra se da model zadovoljava odredbe utvrđene u Prilogu I. ako:
 - (a) rezultat potrošnje električne energije u stanju uključenosti ne prelazi deklariranu vrijednost potrošnje električne energije utvrđene točkama 1. i 2. dijela 1. Priloga I. za više od 7 %; i
 - (b) rezultati vrijednosti potrošnje električne energije u stanju isključenosti/stanju pripravnosti ne prelaze deklarirane vrijednosti potrošnje električne energije utvrđene točkom 1. podtočkama (a) i (b), točkom 2. podtočkama (a) i (b) dijela 2. Priloga I. za više od 0,10 W; i
 - (c) rezultat omjera vršnog osvjetljenja utvrđenog u Prilogu I. dijelu 3. ne prelazi 60 %.
3. Ako se ne postignu rezultati iz točke 2. podtočaka (a) ili (b) ili (c), ispituju se tri dodatna primjerka istoga modela.
4. Ako su ispitana tri dodatna primjerka istoga modela, smatra se da je model usklađen sa zahtjevima utvrđenim u Prilogu I., ako:
 - (a) prosječni rezultati za spomenuta tri primjerka za potrošnju električne energije u stanju uključenosti ne prelaze deklariranu vrijednost utvrđenu u točkama 1. i 2. dijela 1. Priloga I. za više od 7 %; i
 - (b) prosječni rezultati za spomenuta tri primjerka za potrošnju električne energije u stanju isključenosti/stanju pripravnosti ne prelaze deklarirane vrijednosti utvrđene točki 1. podtočkama (a) i (b), točki 2. podtočkama (a) i (b) dijela 2. Priloga I. za više od 0,10 W; i
 - (c) prosječni rezultati za spomenuta tri primjerka za omjer vršnog osvjetljenja utvrđen u dijelu 3. Priloga I. nije manji od 60 %.
5. Ako se ne postignu rezultati iz točke 4. podtočaka (a) ili (b) ili (c), za model se smatra da ne ispunjava zahtjeve.
6. U svrhu provjere sukladnosti sa zahtjevima ove Uredbe, nadležna tijela država članica provode postupak utvrđen u Prilogu II. pouzdane, točne i ponovljive mjerne postupke kod kojih se uzimaju u obzir općepriznate najnovije mjerne metode, uključujući i metode navedene u dokumentima čiji su referentni brojevi u tu svrhu objavljeni u *Službenom listu Europske unije*.

PRILOG IV.

Popis proizvoda koji koriste energiju obuhvaćenih točkom 3. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 1275/2008

Radijski prijamnici

Video kamere

Video uređaj za snimanje

Stereo uređaj za snimanje

Audio pojačala

Sistemi kućnog kina

Glazbeni instrumenti

I ostala oprema sa svrhom snimanja ili reprodukcije zvuka ili slike uključujući signale ili ostale tehnologije za distribuciju zvuka i slike osim telekomunikacijskih, ali isključujući televizore kako je definirano Uredbom Komisije (EZ) br. 642/2009.

32009L0120

L 242/3

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

15.9.2009.

DIREKTIVA KOMISIJE 2009/120/EZ**od 14. rujna 2009.****o izmjeni Direktive 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu u odnosu na lijekove za naprednu terapiju****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

DONIJELA JE OVU DIREKTIVU:

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

*Članak 1.*uzimajući u obzir Direktivu 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu⁽¹⁾, a posebno njezin članak 120.,

Dio IV. iz Priloga I. Direktivi 2001/83/EZ zamjenjuje se tekstem iz Priloga ovoj Direktivi.

Članak 2.

budući da:

- (1) Lijekovi za humanu primjenu mogu se staviti na tržište samo ako nadležno tijelo izda odobrenje za stavljanje u promet na temelju dokumentacije vezane uz zahtjev koja sadrži rezultate ispitivanja i pokusa provedenih na dotičnim proizvodima.
- (2) U Prilogu I. Direktivi 2001/83/EZ utvrđuju se detaljni znanstveni i tehnički zahtjevi u vezi s ispitivanjem lijekova za humanu primjenu prema kojima treba ocijeniti kakvoću, sigurnost i djelotvornost lijekova. Ove detaljne znanstvene i tehničke zahtjeve potrebno je redovito prilagođavati kako bi se uzeo obzir znanstveni i tehnički napredak.
- (3) Zbog znanstvenog i tehničkog napretka u području naprednih terapija sukladno Uredbi (EZ) br. 1394/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o lijekovima za naprednu terapiju i o izmjeni Direktive 2001/83/EZ i Uredbe (EZ) br. 726/2004⁽²⁾ prikladno je prilagoditi Prilog I. Potrebno je ažurirati definicije i detaljne znanstvene i tehničke zahtjeve za lijekove za gensku terapiju i lijekove za terapiju somatskim stanicama. Nadalje, treba utvrditi detaljne znanstvene i tehničke zahtjeve za proizvode tkivnog inženjerstva kao i za lijekove za naprednu terapiju koji sadrže proizvode, i za kombinirane lijekove za naprednu terapiju.
- (4) Mjere predviđene ovom Direktivom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za lijekove za humanu primjenu,

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 5. travnja 2010. Države članice Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba zajedno s korelacijskom tablicom između tih odredaba i ove Direktive.

Kad države članice donesu ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava, koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

*Članak 3.*Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.*Članak 4.*

Ova Direktiva je upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 14. rujna 2009.

Za Europsku komisiju

Günter VERHEUGEN

Potpredsjednik

⁽¹⁾ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.⁽²⁾ SL L 324, 10.12.2007., str. 121.

PRILOG

„Dio IV.

LIJKOVI ZA NAPREDNU TERAPIJU**1. UVOD**

Zahtjevi za davanje odobrenja za stavljanje u promet lijekova za naprednu terapiju kako je utvrđeno u točki (a) članka 2. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1394/2007 trebaju slijediti zahtjeve za oblik dokumentacije (moduli 1., 2., 3., 4. i 5.) kako je navedeno u dijelu I. ovog Priloga.

Primjenjuju se tehnički zahtjevi za module 3., 4. i 5. za biološke lijekove kako je navedeno u dijelu I. ovog Priloga. Posebni zahtjevi za lijekove za naprednu terapiju navedeni u odjeljcima 3., 4. i 5. ovog dijela obrazlažu kako se zahtjevi iz dijela I. primjenjuju na lijekove za naprednu terapiju. Pored toga, prema potrebi, uzimajući u obzir specifičnosti lijekova za naprednu terapiju utvrđeni su dodatni zahtjevi.

Zbog specifične prirode lijekova za naprednu terapiju može se primijeniti pristup temeljen na riziku kako bi se utvrdio opseg kvalitete nekliničkih ili kliničkih podataka koji se trebaju uvrstiti u zahtjev za dobivanje odobrenja za stavljanje u promet, u skladu sa znanstvenim smjernicama o kakvoći, sigurnosti i djelotvornosti lijekova iz točke 4. „Uvod i opća načela”.

Analiza rizika može se odnositi na cijeli razvoj. Čimbenici rizika koji se mogu razmatrati uključuju: podrijetlo stanica (autologno, alogeno, ksenogeno), sposobnost proliferacije i/ili diferencijacije te pokretanja imunološke reakcije, razinu manipulacije stanica, kombinaciju stanica s bioaktivnim molekulama ili strukturnim materijalima, prirodu lijekova za gensku terapiju, opseg replikacijske sposobnosti virusa ili mikroorganizama koji se koriste *in vivo*, razina integracije sljedova nukleinske kiseline ili gena u genomu, dugoročna učinkovitost, rizik stvaranja tumora i način primjene ili korištenja.

Pri analizi rizika mogu se također uzeti u obzir relevantni raspoloživi neklinički i klinički podaci ili iskustvo s drugim srodnim lijekovima za naprednu terapiju.

Swako odstupanje od zahtjeva ovog Priloga treba biti znanstveno opravdano u modulu 2. dokumentacije zahtjeva. Gore spomenutu analizu rizika, kada bude primijenjena, treba uključiti i opisati u modulu 2. U tom slučaju treba razmotriti metodologiju koje se treba pridržavati, narav identificiranih rizika i implikacije koje pristup temeljen na riziku ima na razvoj i program ocjene, te opisati svako odstupanje od zahtjeva ovog Priloga koje proizlazi iz analize rizika.

2. DEFINICIJE

Za potrebe ovog Priloga, pored definicija utvrđenih Uredbom (EZ) br. 1394/2007, primjenjuju se definicije iz odjeljaka 2.1. i 2.2.

2.1. Lijek za gensku terapiju

Lijek za gensku terapiju znači biološki lijek koji ima sljedeća svojstva:

- (a) sadrži djelatnu tvar koja sadrži ili se sastoji od rekombinantne nukleinske kiseline koja se koristi ili se daje ljudima radi reguliranja, popravljanja, zamjene, dodavanja ili uklanjanje genske slijeda;
- (b) njegov se terapijski, preventivan ili dijagnostički učinak izravno odnosi na slijed rekombinantne nukleinske kiseline koju sadrži ili na proizvod genske ekspresije tog slijeda.

Lijekovi za gensku terapiju ne uključuju cjepiva protiv zaraznih bolesti.

2.2. Lijek za terapiju somatskim stanicama

Lijek za terapiju somatskim stanicama znači biološki lijek koji ima sljedeća svojstva:

- (a) sadrži ili se sastoji od stanica ili tkiva koja su podvrgnuta znatnoj manipulaciji tako da su izmijenjene biološke karakteristike, fiziološke funkcije ili strukturna svojstva važna za namijenjenu kliničku uporabu, ili stanica ili tkiva koja nisu namijenjena za istu osnovnu funkciju/funkcije primatelja i davatelja;

- (b) na njemu je naznačeno da sadrži svojstva za, ili se koristi za, ili se daje ljudima za liječenje, prevenciju ili dijagnosticiranje bolesti pomoću farmakološkog, imunološkog ili metaboličkog djelovanja njegovih stanica ili tkiva.

Za potrebe točke (a), manipulacije navedene u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. 1394/2007 ne smatraju se značajnim manipulacijama.

3. POSEBNI ZAHTJEVI KOJI SE ODNOSE NA MODUL 3.

3.1. **Posebni zahtjevi za sve lijekove za naprednu terapiju**

Potrebno je opisati sustav sljedivosti koji nositelj odobrenja za stavljanje u promet namjerava uspostaviti i održavati kako bi se pojedini lijek, njegovi polazni materijali i sirovine, uključujući sve tvari koje dolaze u dodir sa stanicama ili tkivom koje može sadržavati, mogao pratiti kroz podrijetlo, proizvodnju, pakiranje, skladištenje, prijevoz te isporuku bolnici, instituciji ili privatnoj praksi u kojoj se lijek koristi.

Sustav sljedivosti treba biti komplementaran s Direktivom 2004/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*) u pogledu ljudskih stanica i tkiva koje nisu krvne stanice i u skladu sa zahtjevima utvrđenima u njoj i s Direktivom 2002/98/EZ u pogledu ljudskih krvnih stanica.

3.2. **Posebni zahtjevi za lijekove za gensku terapiju**

3.2.1. *Uvod: gotov proizvod, djelatna tvar i polazni materijali*

3.2.1.1. Lijek za gensku terapiju koji sadrži slijed (sljedove) rekombinantne nukleinske kiseline ili genetski modificirani mikroorganizam (mikroorganizme) ili virus(viruse)

Gotov lijek treba sadržavati slijed(sljedove) nukleinske kiseline ili genetski modificirani mikroorganizam(-me), ili virus(e) formulirane u njegov primarni spremnik za predviđenu medicinsku uporabu. Gotov lijek se može kombinirati s medicinskim proizvodom ili s aktivnim medicinskim proizvodom za ugradnju.

Djelatna tvar treba sadržavati slijed(sljedove) nukleinske kiseline ili genetski modificirani mikroorganizam(-me) ili virus(e).

3.2.1.2. Lijek za gensku terapiju koji sadrži genetski modificirane stanice

Gotov lijek treba sadržavati genetski modificirane stanice formulirane u konačni primarni spremnik za predviđenu medicinsku uporabu. Gotov lijek se može kombinirati s medicinskim proizvodom ili s aktivnim medicinskim proizvodom za ugradnju.

Djelatna tvar treba sadržavati stanice genetski modificirane jednim od proizvoda koji je opisan u gore navedenom odjeljku 3.2.1.1.

3.2.1.3. U slučaju lijeka koji se sastoje od virusa ili virusnih vektora, polazni materijali trebaju biti komponente iz kojih se dobiva virusni vektor tj. matični sjemenski virusni vektor ili plazmidi koji se koriste za transfekciju pakirnih stanica, i matična banka stanica stanične linije za pakiranje.

3.2.1.4. U slučaju proizvoda koji se sastoje od plazmida, nevirusnih vektora i genetski modificiranog mikroorganizma(-ama) koji nisu virusi ili virusni vektori, polazni materijali trebaju biti komponente koje se koriste za dobivanje proizvodne stanice, tj. plazmida, bakterije domaćina i matične banke stanica rekombinantnih mikrobnih stanica.

3.2.1.5. U slučaju genetski modificiranih stanica, polazni materijali trebaju biti komponente koje se koriste za dobivanje genetski modificiranih stanica, tj. polazni materijali za proizvodnju vektora, vektor i ljudske ili životinjske stanice. Načela dobre proizvođačke prakse trebaju se primjenjivati počevši od sustava banke koji se koristi za proizvodnju vektora pa nadalje.

3.2.2. *Posebni zahtjevi*

Uz zahtjeve navedene u odjeljcima 3.2.1. i 3.2.2., u dijelu I. ovog Priloga primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

- (a) potrebno je osigurati informacije o svim polaznim materijalima koji se koriste za proizvodnju djelatne tvari, uključujući proizvode potrebne za genetsku modifikaciju ljudskih ili životinjskih stanica i ako je potrebno, naknadnu kulturu stanica i čuvanje genetski modificiranih stanica, uzimajući u obzir moguć izostanak koraka za pročišćavanje;

- (b) za proizvode koji sadrže mikroorganizam ili virus, potrebno je osigurati podatke o genetskoj modifikaciji, analizi slijeda, atenuaciji virulencije, tropizmu za posebne tipove tkiva i stanica, ovisnosti staničnog ciklusa o mikroorganizmu ili virusu, patogenosti i značajkama roditeljskog soja;
- (c) onečišćenja vezana uz postupak i onečišćenja vezana uz proizvod treba opisati u odgovarajućim odjeljcima dokumentacije, a posebno onečišćenje koje uzrokuje replicirajući virus ako je vektor oblikovan tako da se ne može replicirati;
- (d) za plazmide se kvantifikacija različitih plazmidnih oblika treba provoditi tijekom cjelokupnog roka valjanosti lijeka;
- (e) za genetski modificirane stanice treba ispitati značajke stanica prije i nakon genetske modifikacije, kao i prije i nakon nekog naknadnog postupka smrzavanja/skladištenja.

Za genetski modificirane stanice, dodatno posebnim zahtjevima za lijekove za gensku terapiju, primjenjuju se uvjeti kakvoće za lijekove za terapiju somatskim stanicama i lijekove tkivnog inženjerstva (vidjeti odjeljak 3.3.).

3.3. Posebni zahtjevi za lijekove za terapiju somatskim stanicama i lijekove tkivnog inženjerstva

3.3.1. Uvod: gotov proizvod, djelatna tvar i polazni materijali

Gotov lijek treba sadržavati djelatnu tvar formuliranu u konačni primarni spremnik za predviđenu medicinsku uporabu i u svoju konačnu kombinaciju za kombinirane lijekove za naprednu terapiju.

Djelatna tvar se sastoji od uzgojenih stanica i/ili tkiva.

Dodatne tvari (npr. potporne strukture, mediji, naprave, biomaterijali, biomolekule i/ili druge komponente) kombinirane s manipuliranim stanicama čiji su sastavni dio, smatraju se polaznim materijalima, čak i ako nisu biološkog podrijetla.

Materijali korišteni tijekom proizvodnje djelatne tvari (npr. podloge, čimbenici rasta) koji ne čine dio djelatne tvari smatraju se sirovinama.

3.2.2. Posebni zahtjevi

Uz zahtjeve navedene u odjeljcima 3.2.1. i 3.2.2., u dijelu I. ovog Priloga primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

3.3.2.1. Polazni materijali

- (a) Potrebno je dostaviti sažetak informacija o doniranju, prikupljanju i ispitivanju ljudskog tkiva i stanica koje se koriste kao polazni materijali i sastaviti u skladu s Direktivom 2004/23/EZ. Korištenje nezdravih stanica ili tkiva (npr. kancerogenog tkiva) kao polaznog materijala treba opravdati.
- (b) Ako se objedinjuje alogena populacija stanica, potrebno je opisati strategije objedinjavanja i mjere kako bi se osigurala sljedivost.
- (c) Moguća varijabilnost uvedena putem ljudskih ili životinjskih tkiva i stanica obuhvaća se u okviru validacije proizvodnog procesa, karakterizacije djelatne tvari i gotovog proizvoda, razvoja ispitivanja, određivanja zahtjeva kakvoće i stabilnosti.
- (d) Za ksenogene proizvode koji se temelje na stanicama potrebno je osigurati informacije o podrijetlu životinja (kao npr. zemljopisnom podrijetlu, brizi o životinjama, dobi), posebne kriterije odobravanja, mjere za sprečavanje i praćenje infekcija kod izvornih životinja/životinja davatelja, ispitivanje životinja na zaražene, uključujući vertikalno prenosive mikroorganizme i viruse i dokaz o prikladnosti prostora i opreme za životinje.
- (e) Za proizvode koji se temelje na stanicama dobivenim od genetski modificiranih životinja treba opisati posebne značajke stanica povezane s genetskom modifikacijom. Potrebno je osigurati detaljan opis metode stvaranja i značajki transgeničkih životinja.
- (f) Za genetsku modifikaciju stanica primjenjuju se tehnički zahtjevi navedeni u odjeljku 3.2.

- (g) Potrebno je opisati i opravdati režim ispitivanja nekih dodatnih tvari (potpornih struktura, medija, naprava, biomaterijala, biomolekula ili drugih komponenata) koje se kombiniraju s uzgojenim stanicama čiji su sastavni dio.
- (h) Za potporne strukture, medije i naprave koje odgovaraju definiciji medicinskog proizvoda ili aktivnog medicinskog proizvoda za ugradnju potrebno je osigurati informacije propisane u odjeljku 3.4. o ocjeni kombiniranog lijeka za naprednu terapiju.

3.3.2.2. Proizvodni proces

- (a) Potrebno je validirati proizvodni proces kako bi se osigurala dosljednost serija i procesa, funkcionalna cjelovitost stanica tijekom proizvodnje i prijevoza, sve do trenutka primjene i korištenja, te ispravno stanje diferencijacije.
- (b) Ako se stanice uzgajaju izravno u ili na mediju, potpornoj strukturi ili napravi potrebno je osigurati informacije o validaciji procesa stanične kulture u vezi s rastom stanica, funkcijom i cjelovitošću kombinacije.

3.3.2.3. Karakterizacija i strategija za kontrolu

- (a) Potrebno je osigurati relevantne informacije o karakterizaciji stanične populacije ili stanične mješavine obzirom na identitet, čistoću (slučajni mikrobní agensi i stanične kontaminante), vijabilnost, potentnost, kariologiju, tumorigenost i prikladnost za namjeravanu medicinsku uporabu. Genetska stabilnost stanice treba biti dokazana.
- (b) Potrebno je osigurati kvalitativne i, ako je moguće, kvantitativne informacije o onečišćenjima koja su povezana s proizvodom ili postupkom, kao i informacije o svim materijalima koji mogu unižeti razgradne produkte tijekom proizvodnje. Treba opravdati opseg određivanja onečišćenja.
- (c) Ako se određena ispitivanja ne mogu provesti na djelatnoj tvari ili gotovom proizvodu pri puštanju, nego samo na ključnim međuproizvodima i/ili kao ispitivanje tijekom procesa, to je potrebno opravdati.
- (d) Kada su biološki aktivne molekule (kao npr. čimbenici rasta, citokini) prisutne kao komponente proizvoda koji se temelji na stanicama, potrebno je odrediti njihov učinak i međudjelovanje s drugim komponentama djelatne tvari.
- (e) Kada je trodimenzionalna struktura dio predviđene funkcije, stanje diferencijacije, strukturna i funkcionalna organizacija stanica i, prema potrebi, generirani izvanstanični matriks, trebaju biti uključeni u karakterizaciju tih proizvoda koji se temelje na stanicama. Prema potrebi, fizikalno-kemijsku karakterizaciju treba nadopuniti nekliničkim istraživanjima.

3.3.2.4. Pomoćne tvari

Za pomoćne tvari korištene u lijekovima koji se temelje na stanicama ili tkivu (npr. komponente transportnog medija), primjenjuju se zahtjevi vezani uz nove pomoćne tvari, kako je predviđeno u dijelu I. ovog Priloga, osim ako ne postoje podaci o interakciji između stanica ili tkiva i pomoćnih tvari.

3.3.2.5. Razvojna istraživanja

Opis razvojnog programa treba obuhvatiti izbor materijala i procese. Posebno treba razmotriti cjelovitost stanične populacije kakva je u konačnoj formulaciji.

3.3.2.6. Referentni materijali

Treba dokumentirati i odrediti značajke referentnog standarda koje su relevantne i specifične za djelatnu tvar i/ili gotov proizvod.

3.4. Posebni zahtjevi za lijekove za naprednu terapiju koji sadrže medicinske proizvode

3.4.1. Lijekovi za naprednu terapiju koji sadrže medicinske proizvode kako je predviđeno u članku 7. Uredbe (EZ) br. 1394/2007

Potrebno je opisati fizičke značajke i učinkovitost proizvoda te metode oblikovanja proizvoda.

Potrebno je opisati međudjelovanje i usklađenost gena, stanica i/ili tkiva te strukturne komponente.

3.4.2. *Kombinirani lijekovi za naprednu terapiju kako je utvrđeno u članku 2. stavku 1. točki (d) Uredbe (EZ) br. 1394/2007*

Za stanični ili tkivni dio kombiniranog lijeka za naprednu terapiju primjenjuju se posebni zahtjevi za lijekove za terapiju somatskim stanicama i proizvode tkivnog inženjerstva utvrđeni u odjeljku 3.3., a u slučaju genetski modificiranih stanica primjenjuju se posebni zahtjevi za lijekove za gensku terapiju utvrđeni u odjeljku 3.2.

Medicinski proizvod ili aktivni medicinski proizvod za ugradnju može biti sastavni dio djelatne tvari. Kada se medicinski proizvod ili aktivni medicinski proizvod za ugradnju kombinira sa stanicama u trenutku proizvodnje ili primjene gotovog proizvoda, oni se smatraju sastavnim dijelom gotovog proizvoda.

Potrebno je osigurati informacije vezane uz medicinski proizvod ili aktivni medicinski proizvod za ugradnju (koji je sastavni dio djelatne tvari ili gotovog proizvoda) koje su bitne za ocjenu kombiniranog lijeka za naprednu terapiju. Te informacije uključuju:

- (a) informacije o izboru i predviđenoj funkciji medicinskog proizvoda ili medicinskog proizvoda za ugradnju i dokaz o njihovoj usklađenosti s drugim komponentama proizvoda;
- (b) dokaz o sukladnosti dijela medicinskog proizvoda s nužnim zahtjevima navedenim u Prilogu I. Direktivi Vijeća 93/42/EEZ (**), ili o sukladnosti dijela aktivnog medicinskog proizvoda za ugradnju s nužnim zahtjevima navedenim u Prilogu I. Direktivi Vijeća 90/385/EEZ (***);
- (c) prema potrebi, dokaz o usklađenosti medicinskog proizvoda ili medicinskog proizvoda za ugradnju sa zahtjevima u vezi s BSE/TSE navedenim u Direktivi komisije 2003/32/EZC (****);
- (d) ako postoje, rezultate svake ocjene dijela medicinskog proizvoda ili dijela medicinskog proizvoda za ugradnju koju je izvršilo prijavljeno tijelo, u skladu s Direktivom 93/42/EEZ ili Direktivom 90/385/EEZ.

Na zahtjev nadležnog tijela koje ocjenjuje zahtjev prijavljeno tijelo koje je izvršilo ocjenu iz točke (d) ovog odjeljka treba staviti na raspolaganje sve informacije vezane uz rezultate ocjene u skladu s Direktivom 93/42/EEZ ili Direktivom 90/385/EEZ. To može uključivati informacije i dokumente koji su sadržani u predmetnom zahtjevu za ocjenu sukladnosti kada je to potrebno za ocjenu kombiniranog lijeka za naprednu terapiju u cjelini.

4. POSEBNI ZAHTJEVI KOJI SE ODNOSU NA MODUL 4.

4.1. **Posebni zahtjevi za sve lijekove za naprednu terapiju.**

Zahtjevi iz dijela I. modula 4 ovog Priloga o farmakološkim i toksikološkim ispitivanjima lijekova ne moraju uvijek biti prikladna zbog jedinstvenih i različitih strukturnih i bioloških svojstava lijekova za naprednu terapiju. Tehnički zahtjevi iz niže navedenih odjeljaka 4.1., 4.2. i 4.3. obrazlažu kako se zahtjevi iz dijela I. ovog Priloga primjenjuju na lijekove za naprednu terapiju. Prema potrebi, uzimajući u obzir specifičnosti lijekova za naprednu terapiju utvrđuju se dodatni zahtjevi.

U nekliničkom izvješću trebaju se razmotriti i obrazložiti razlozi za neklinički razvoj i kriteriji za odabir relevantnih vrsta i modela (*in vitro* i *in vivo*). Odabrani životinjski model/modeli mogu uključivati imuno-kompromitirane, knockout životinje, životinje s ljudskim obilježjima ili transgenične životinje. Potrebno je razmotriti korištenje homolognih modela (npr. mišjih stanica koje se analiziraju na miševima) ili modela koji oponašaju bolest, posebno za studije imunogenosti i imunotoksičnosti.

Dodatno zahtjevima iz dijela I., potrebno je osigurati sigurnost, prikladnost i biološku kompatibilnost svih strukturnih komponenti (kao što su mediji, potporne strukture i naprave) i sve dodatne tvari (kao što su stanični proizvodi, biomolekule, biomaterijali i kemijske tvari), koje su prisutne u gotovom proizvodu. Uzimaju se u obzir njihova fizička, mehanička, kemijska i biološka svojstva.

4.2 Posebni zahtjevi za lijekove za gensku terapiju

Kako bi se odredio opseg i tip nekliničkih ispitivanja nužnih za određivanje prikladne razine sigurnosnih podataka potrebno je uzeti u obzir dizajn i tip lijeka za gensku terapiju.

4.2.1. Farmakologija

- (a) Potrebno je osigurati *in vitro* i *in vivo* ispitivanja o aktivnostima koje se odnose na predloženu terapijsku uporabu (tj. farmakodinamička ispitivanja „o dokazu koncepta“) koristeći modele i relevantne životinjske vrste koje su dizajnirane tako da prikazuju da li slijed nukleinske kiseline doseže svoj predviđeni cilj (ciljni organizam ili stanice) i da li ispunjava svoju predviđenu funkciju (razinu ekspresije i funkcionalnu aktivnost). Potrebno je odrediti trajanje funkcije slijeda nukleinske kiseline i predloženi režim doziranja u kliničkim ispitivanjima.
- (b) Selektivnost cilja: kada je namjena lijeka za gensku terapiju selektivna funkcionalnost ili funkcionalnost ograničena ciljem, potrebno je osigurati ispitivanja kojima se potvrđuje specifičnost i trajanje funkcionalnosti i aktivnosti u ciljnim stanicama i tkivima.

4.2.2. Farmakokinetika

- (a) Ispitivanja biološke raspodjele trebaju uključivati istraživanje postojanosti, klirensa i mobilizacije. Studije o biološkoj raspodjeli dodatno trebaju obrazložiti rizik transmisije linije zametnih stanica.
- (b) U okviru procjene rizika za okoliš potrebno je predvidjeti ispitivanja vezana uz rasipanje i rizik prijenosa na treće strane, osim ako nije drukčije opravdano u zahtjevu na osnovu tipa predmetnog proizvoda.

4.2.3. Toksikologija

- (a) Potrebno je ocijeniti toksičnost gotovog lijeka za gensku terapiju. Dodatno, ovisno o tipu proizvoda, uzima se u obzir individualno testiranje djelatne tvari i pomoćnih tvari, te se ocjenjuje *in vivo* učinak proizvoda povezanih s izraženim slijedom nukleinske kiseline koji nisu namijenjeni za fiziološku funkciju.
- (b) Ispitivanja toksičnosti jednokratne doze mogu se kombinirati sa farmakološkim i farmakokinetičkim ispitivanjima, kako bi se npr. istražila postojanost.
- (c) Potrebno je predvidjeti ispitivanja toksičnosti kod ponavljane doze kada se planira višekratna primjena kod ljudi. Način i sustav primjene treba pažljivo odražavati planirano kliničko doziranje. U slučajevima u kojima jednokratno doziranje može dovesti do produljenja funkcionalnosti slijeda nukleinske kiseline kod ljudi, potrebno je razmotriti ponavljanje toksikoloških ispitivanja. Ovisno o postojanosti lijeka za gensku terapiju i očekivane potencijalne rizike, ova ispitivanja mogu trajati duže nego standardna toksikološka ispitivanja. Potrebno je obrazložiti trajanje.
- (d) Potrebno je proučavati geotoksičnost. Ipak, standardna ispitivanja geotoksičnosti treba provesti samo onda kada su ona nužna za ispitivanje specifičnog onečišćenja ili komponente sustava isporuke.
- (e) Potrebno je proučavati karcinogenost. Nisu potrebne standardne kancerogene studije životnog vijeka glodavaca Ipak, ovisno o tipu proizvoda, potrebno je procijeniti mogućost stvaranje tumora kod relevantnih *in vivo/in vitro* modela.
- (f) Reproductivna i razvojna toksičnost: Potrebno je provesti ispitivanja o učincima na plodnost i opću reproduktivnu funkciju. Potrebno je provesti ispitivanja toksičnosti u embrio-fetalnoj i perinatalnoj fazi kao i ispitivanja transmisije linije zametnih stanica, ako nije drukčije valjano opravdano u zahtjevu na osnovu tipa predmetnog proizvoda.
- (g) Dodatna ispitivanja toksičnosti
 - Ispitivanja o integraciji: potrebno je provesti ispitivanja o integraciji za svaki lijek za gensku terapiju, osim ako neprovođenje takvih ispitivanja nije znanstveno opravdano, npr. zato što slijedovi nukleinske kiseline ne ulaze u jezgru stanice. Za lijekove za gensku terapiju za koje se ne očekuje da imaju sposobnost integracije treba provesti ispitivanja o integraciji ako podaci o biološkoj raspodjeli upućuju na rizik transmisije linije zametnih stanica.
 - Imunogenost i imunitoksičnost: potrebno je proučavati moguće imunogene i imunitoksične učinke.

4.3. Posebni zahtjevi za lijekove za terapiju somatskim stanicama i proizvode tkivnog inženjerstva

4.3.1. Farmakologija

- (a) Primarna farmakološka ispitivanja trebaju biti primjerena za pružanje dokaza koncepta. Potrebno je proučavati interakciju proizvoda koji se temelje na stanicama s tkivom koje ih okružuje.

- (b) Potrebno je odrediti količinu proizvoda za postizanje željenog učinka/učinkovite doze, i ovisno o tipu proizvoda, učestalost doziranja.
- (c) Treba uzeti u obzir sekundarna farmakološka ispitivanja kao bi se ocijenio potencijal fizioloških učinaka koji nisu povezani sa željenim terapijskim učinkom lijekova za terapiju somatskim stanicama, proizvodima tkivnog inženjerstva ili dodatnih tvari, budući da uz izlučivanje relevantnih protein(a) može doći do izlučivanja biološki aktivnih molekula ili relevantni proteini mogu biti usmjereni u neželjena ciljna područja.

4.3.2. Farmakokinetika

- (a) Nisu potrebna konvencionalna farmakokinetička ispitivanja za istraživanje apsorpcije, raspodjele, metabolizma i izlučivanja. Ipak, potrebno je istražiti parametre poput održivosti, dugovječnosti, raspodjele, rasta, diferencijacije i migracije, osim ako nije drukčije valjano opravdano u zahtjevu na osnovu tipa predmetnog proizvoda.
- (b) Za lijekove za terapiju somatskim stanicama i proizvode tkivnog inženjerstva koji proizvode sistemski aktivne biomolekule potrebno je istražiti raspodjelu, trajanje i količinu ekspresije tih molekula.

4.3.3. Toksikologija

- (a) Potrebno je ocijeniti toksičnost gotovog lijeka. Uzima se u obzir individualno ispitivanje djelatnih tvari, pomoćnih tvari, dodatnih tvari i svih onečišćenja povezanih s procesom.
- (b) Promatranje može trajati duže nego u standardnim toksikološkim ispitivanjima i treba uzeti u obzir očekivani životni vijek lijeka, kao i njegov farmakodinamički i farmakokinetički profil. Potrebno je obrazložiti trajanje.
- (c) Konvencionalna ispitivanja karcinogenosti i genotoksičnosti nisu potrebna, osim vezano uz potencijal proizvoda za stvaranje tumora.
- (d) Potrebno je proučavati moguće imunogene i imunotoksične učinke.
- (e) U slučaju proizvoda koji se temelje na stanicama a sadrže životinjske stanice potrebno je obuhvatiti povezane specifične sigurnosne interese kao što je prenošenje ksenogenih patogena ljudima.

5. POSEBNI ZAHTJEVI KOJI SE ODOSE NA MODUL 5.

5.1 Posebni zahtjevi za sve lijekove za naprednu terapiju.

5.1.1. Posebni zahtjevi u ovom odjeljku dijela IV. su dodatni zahtjevi onima utvrđenima u modulu 5 u dijelu I. ovog Priloga.

5.1.2. Kada klinička primjena lijekova za naprednu terapiju zahtjeva posebnu primjenu druge terapije i uključuje kirurške postupke potrebno je u cjelini istražiti i opisati terapijski postupak. Treba osigurati informacije o standardizaciji i optimizaciji tih postupaka tijekom kliničkog razvoja.

Potrebno je osigurati informacije o medicinskim proizvodima koji se koriste tijekom kirurških postupaka za primjenu, ugradnju ili davanje lijeka za naprednu terapiju i koji mogu utjecati na učinak ili sigurnost lijeka za naprednu terapiju.

Potrebno je definirati posebna stručna znanja potrebna za primjenu, ugradnju, davanje ili popratne aktivnosti. Prema potrebi, za zdravstvene radnike treba osigurati plan izobrazbe o postupcima primjene, ugradnje ili davanja ovih proizvoda.

5.1.3. S obzirom da zbog prirode lijekova za naprednu terapiju njihov proizvodni proces može biti izmijenjen tijekom kliničkog razvoja, moguća su dodatna ispitivanja kako bi se dokazala usporedivost.

5.1.4. Tijekom kliničkog razvoja potrebno je uzeti u obzir rizike koji nastaju zbog mogućih infektivnih uzročnika ili korištenja materijala dobivenim od životinjskih izvora te poduzete mjere za smanjivanje takvih rizika.

5.1.5. Odabir doza i plan uporabe treba definirati u ispitivanjima utvrđivanje doza.

- 5.1.6. Učinkovitost predloženih indikacija je potrebno potkrijepiti relevantnim rezultatima iz kliničkih ispitivanja koristeći prikladne kliničke parametre za planiranu uporabu. U određenim kliničkim uvjetima može biti potreban dokaz o dugoročnoj učinkovitosti. Treba osigurati strategiju za ocjenjivanje dugoročne učinkovitosti.
- 5.1.7. Strategija za dugoročno praćenje sigurnosti i djelotvornosti uključuje se u plan upravljanja rizikom.
- 5.1.8. Za kombinirane lijekove za naprednu terapiju ispitivanja sigurnosti i djelotvornosti treba napraviti za i provesti na kombiniranim proizvodima u cjelini.
- 5.2. *Posebni zahtjevi za lijekove za gensku terapiju*
- 5.2.1. *Farmakokinetička ispitivanja na ljudima*
- Farmakokinetička ispitivanja na ljudima uključuju sljedeće značajke:
- (a) studije rasipanja koje obuhvaćaju izlučivanje lijekova za gensku terapiju;
 - (b) studije o biološkoj raspodjeli;
 - (c) farmakokinetička ispitivanja lijekova i udjela ekspresije gena (npr. izraženi proteini ili genomski potpisi).
- 5.2.2. *Farmakodinamička ispitivanja na ljudima*
- Farmakodinamička ispitivanja na ljudima obuhvaćaju ekspresiju i funkciju slijeda nukleinske kiseline nakon primjene lijeka za gensku terapiju.
- 5.2.3. *Studije o sigurnosti*
- Studije o sigurnosti se bave sljedećim značajkama:
- (a) pojavljivanje replicirajućeg vektora;
 - (b) pojavljivanje novih sojeva;
 - (c) preraspodjela postojećih genomskih sljedova;
 - (d) neoplastična proliferacija zbog insercijske mutagenosti.
- 5.3. **Posebni zahtjevi za lijekove za terapiju somatskim stanicama**
- 5.3.1. *Lijekovi za terapiju somatskim stanicama u kojima je način djelovanja temeljen na proizvodnji definirane aktivne biomolekule/biomolekula*
- Za lijekove za terapiju somatskim stanicama u kojima se način djelovanja temelji na proizvodnji definirane aktivne(-ih) biomolekule(-a), potrebno je, ako je moguće, uzeti u obzir farmakokinetički profil (posebno raspodjelu, trajanje i količinu ekspresije) tih molekula.
- 5.3.2. *Biološka raspodjela, postojanost i dugoročno usađivanje komponenti lijeka za terapiju somatskim stanicama*
- Biološka raspodjela, postojanost i dugoročno usađivanje komponenti lijeka za terapiju somatskim stanicama uzima se u obzir tijekom kliničkog razvoja.
- 5.3.3. *Studije o sigurnosti*
- Studije o sigurnosti se bave sljedećim značajkama:
- (a) distribucija i usađivanje nakon davanja lijeka;
 - (b) ektopično usađivanje;
 - (c) onkogeno preoblikovanje i vjernost staničnog/tkivnog slijeda.

5.4. Posebni zahtjevi za proizvode tkivnog inženjerstva**5.4.1. Farmakokinetička ispitivanja**

Kada konvencionalna farmakokinetička ispitivanja nisu relevantna za proizvode tkivnog inženjerstva, biološka raspodjela, postojanost i razgradnja proizvoda tkivnog inženjerstva uzima se u obzir tijekom kliničkog razvoja.

5.4.2. Farmakodinamička ispitivanja

Farmakodinamička ispitivanja treba izraditi i prilagoditi specifičnostima proizvoda tkivnog inženjerstva. Treba pružiti 'dokaz koncepta' i kinetiku proizvoda da bi se postigla predviđena regeneracija, popravljjanje ili zamjena. Uzimaju se u obzir prikladni farmakodinamički markeri povezani s predviđenom funkcijom/funkcijama i strukturom.

5.4.3. Studije o sigurnosti

Primjenjuje se odjeljak 5.3.3.

(*) SL L 102, 7.4.2004., str. 48.

(**) SL L 169, 12.7.1993., str. 1.

(***) SL L 189, 20.7.1990., str. 17.

(****) SL L 105, 26.4.2003., str. 18."

32009L0129

L 267/18

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

10.10.2009.

DIREKTIVA KOMISIJE 2009/129/EZ**od 9. listopada 2009.****o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku Priloga III.****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 76/768/EEZ od 27. srpnja 1976. godine o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kozmetičke proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 2.,

nakon savjetovanja sa Znanstvenim odborom za proizvode široke potrošnje,

budući da:

(1) Spojevi koji sadrže flor sada su zakonski uređeni pod referentnim brojevima 26 do 43 i referentnim brojevima 47 i 56 u dijelu 1. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ. Njihova najveća dozvoljena koncentracija u pastama za zube odnosi se na sadržaj elementarnoga fluora (0,15 % preračunato kao F, tj. 1 500 ppm).

(2) Znanstveni odbor za proizvode široke potrošnje, koji je zamijenio Znanstveni odbor za zaštitu potrošača (dalje u tekstu „SCCS“) ⁽²⁾ utvrdio je u svom mišljenju SCCP/0882/08 na temelju znanstvenih dokaza da najveća dozvoljena koncentracija fluora od 0,15 % (1 500 F ppm) ne predstavlja zdravstveni problem kod djece mlađe od šest godina. Upotrebljeni podaci dobiveni su u studijama prvenstveno o natrijevom fluoridu.

(3) Na temelju znanstvenih zaključaka SCCS-a, Direktivom Komisije 2007/53/EZ od 29. kolovoza 2007. o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku Priloga III. ⁽³⁾ uveden je za zakonski uređene spojeve koji sadrže flor zahtjev da se na naljepnici zubne paste koja sadrži flor tiska upozorenje. Posljedica uvedenog zahtjeva za upozorenjem bila je da nisu obuhvaćeni svi spojevi koji sadrže flor, a navedeni su u dijelu 1. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ.

(4) Na zahtjev Komisije SCCS je u mišljenjima SCCNFP/0653/03 i SCCP/0882/05 pojasnio da je ukazano da se ekstrapolacija na druge spojeve koji sadrže flor, a navedeni su u dijelu 1. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ može učiniti samo s obzirom na fluoroze. Ipak, u svrhu pozivanja na spojeve koji sadrže flor u dijelu 1. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ, kako je uvedeno Direktivom 2007/53/EZ, SCCS smatra da su pojmovi „flor“ i „fluorid“ jednaki i zamjenjivi.

(5) Kako bi se osigurala pravna sigurnost, potrebno je pojasniti da se zahtjev za označivanjem odnosi na svih 20 spojeva koji sadrže flor navedenih u dijelu 1. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ, a ne samo na one koji sadrže fluorid.

(6) Prema tome se zahtjev za označivanje, koji se mora tiskati na naljepnici pasta za zube koje sadrže spojeve fluora, a navedeni su u dijelu 1. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ, treba odnositi na sadržaj fluora, a ne fluorida. Direktivu 76/768/EEZ treba stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(7) Zbog nesmetanog prijelaza države članice ne trebaju zabraniti prodaju proizvoda koji su u skladu s ovom Direktivom prije datuma njezine primjene.

(8) Mjere predviđene ovom Direktivom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za kozmetičke proizvode,

DONIJELA JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Prilog III. Direktivi 76/768/EEZ izmjenjuje se u skladu s Prilogom ovoj Direktivi.

Članak 2.

1. Države članice donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 15. travnja 2010. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

One primjenjuju te odredbe od 15. listopada 2010.

⁽¹⁾ SL L 262, 27.9.1976., str. 169.

⁽²⁾ Ime odbora promijenjeno je Odlukom Komisije 2008/721/EZ (SL L 241, 10.9.2008., str. 21.).

⁽³⁾ SL L 226, 30.8.2007., str. 19.

Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Države članice ne smiju zabraniti prodaju paste za zube označene u skladu s odredbama za preuzimanje ove Direktive prije datuma navedenog u drugom podstavku članka 2. stavka 1.

Članak 4.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. listopada 2009.

Za Komisiju

Günter VERHEUGEN

Potpredsjednik

PRILOG

U stupcu „f” za referentne brojeve 26 do 43, 47 i 56 dijela 1. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ, tekst iza prve rečenice zamjenjuje se sljedećom rečenicom:

„Za svaku pastu za zube sa spojevima koji sadrže fluor u koncentraciji od 0,1 do 0,15 % računano kao F osim ako nije već označena kao neprimjerena za djecu (npr. „samo za uporabu za odrasle”) obavezno je sljedeće označivanje:

„Djeca od 6 godina ili mlađa: pod nadzorom upotrijebiti količinu zrna graha kako bi se gutanje svelo na minimum. U slučaju unosa fluorida iz drugih izvora posavjetujte se sa zubarom ili liječnikom.”

32009L0127

L 310/29

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

25.11.2009.

DIREKTIVA 2009/127/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 21. listopada 2009.****o izmjeni Direktive 2006/42/EZ u pogledu strojeva za primjenu pesticida****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

(1) Prepoznato je da uporaba pesticida predstavlja prijetnju zdravlju ljudi i okolišu. U priopćenju od 12. srpnja 2006. pod nazivom „Tematska strategija o održivoj uporabi pesticida”, Komisija je usvojila strategiju s ciljem smanjenja rizika za zdravlje ljudi i okoliš koji su rezultat uporabe pesticida. Nadalje, Europski parlament i Vijeće su usvojili Direktivu 2009/128/EZ od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida ⁽³⁾ (Okvirna direktiva).

(2) Dizajn, izrada i održavanje strojeva za primjenu pesticida imaju važnu ulogu u smanjenju štetnih učinaka pesticida na zdravlje ljudi i okoliš. U pogledu opreme za primjenu pesticida koja je već u profesionalnoj uporabi, Okvirna direktiva donosi zahtjeve vezane uz pregledavanje i održavanje takve opreme.

(3) Okvirna direktiva primjenjuje se na pesticide koji su sredstva za zaštitu bilja. Stoga je primjereno ograničiti područje primjene ove Direktive na strojeve za primjenu pesticida koji su sredstva za zaštitu bilja. Međutim, budući da se očekuje da će se područje primjene Okvirne direktive proširiti kako bi se obuhvatili i biocidni pripravci, Komisija do 31. prosinca 2012. treba razmotriti proširenje područja primjene zahtjeva vezanih uz zaštitu okoliša na strojeve za primjenu biocidnih pripravaka.

(4) Zahtjevi u pogledu zaštite zdravlja i sigurnosti osoba i, kada je to primjereno, domaćih životinja i imovine već su obuhvaćeni Direktivom 2006/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o strojevima ⁽⁴⁾. Stoga je primjereno uključiti ključne zahtjeve vezane uz zaštitu okoliša u pogledu dizajna i izrade novih strojeva za primjenu pesticida u Direktivu 2006/42/EZ, istodobno osiguravajući da su ti zahtjevi u skladu sa zahtjevima iz Okvirne direktive koji se odnose na pregledavanje i održavanje.

(5) U tu svrhu, također je potrebno uključiti upućivanje na zaštitu okoliša u Direktivu 2006/42/EZ, istodobno ograničavajući taj cilj na kategoriju strojeva i na rizike koji su predmet posebnih zahtjeva vezanih uz zaštitu okoliša.

(6) Strojevi za primjenu pesticida uključuju samohodne strojeve, vučene strojeve, strojeve ugrađene na vozilo, priključne strojeve i zrakoplove, kao i statične strojeve namijenjene za primjenu pesticida, za profesionalnu i neprofesionalnu uporabu. Također uključuju motorne ili ručno upravljane prenosive i ručne strojeve s tlačnom komorom.

(7) Ova je Direktiva ograničena na nužne zahtjeve s kojima strojevi za primjenu pesticida moraju biti usklađeni prije stavljanja na tržište i/ili u uporabu, dok su europske organizacije za normizaciju odgovorne za izradu usklađenih normi koje daju detaljne specifikacije za različite kategorije takvih strojeva kako bi proizvođačima omogućili ispunjavanje tih zahtjeva.

⁽¹⁾ SL C 182, 4.8.2009., str. 44.

⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 22. travnja 2009. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 24. rujna 2009.

⁽³⁾ SL L 309, 24.11.2009., str. 71.

⁽⁴⁾ SL L 157, 9.6.2006., str. 24.

- (8) Nužno je da sve zainteresirane strane, uključujući industriju, poljoprivrednike i organizacije za zaštitu okoliša, budu jednako uključene u uspostavljanje takvih usklađenih normi, kako bi se osiguralo njihovo usvajanje na osnovi jasnog konsenzusa svih interesnih skupina.
- (9) Stoga je u skladu s time potrebno izmijeniti Direktivu 2006/42/EZ.
- (10) U skladu s točkom 34. Međuinstitucionalnog sporazuma o boljem zakonodavstvu ⁽¹⁾, države članice su potaknute da izrade i objave, za sebe i u interesu Zajednice, vlastite tablice s prikazom, u što je moguće većoj mjeri, korelacije između ove Direktive i mjera za prenošenje.
- (11) Kada su raspoloživi znanstveni dokazi nedovoljni da bi omogućili točnu procjenu rizika, države članice prilikom poduzimanja mjera u skladu s ovom Direktivom trebaju primjenjivati načelo predostrožnosti, koje je načelo prava Zajednice utvrđeno, između ostalog, u Priopćenju Komisije od 2. veljače 2000., istodobno uzimajući u obzir ostale propise i načela sadržane u Direktivi 2006/42/EZ, kao što su slobodno kretanje robe i pretpostavka usklađenosti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2006/42/EZ

Direktiva 2006/42/EZ mijenja se kako slijedi:

1. U članku 2. drugom stavku dodaje se sljedeća točka:

„(m) ‚temeljni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi‘ znači obvezne odredbe u pogledu dizajna i izrade proizvoda na koje se odnosi ova Direktiva kako bi se osigurala visoka razina zaštite zdravlja i sigurnosti osoba i, kada je to primjereno, domaćih životinja i imovine i, gdje je to primjenjivo, okoliša.

Temeljni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi navedeni su u Prilogu I. Temeljni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za zaštitu okoliša primjenjuju se samo na strojeve navedene u odjeljku 2.4. tog Priloga.”

⁽¹⁾ SL C 321, 31.12.2003., str. 1.

2. Članak 4. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale stavljanje na tržište i/ili u uporabu strojeva samo ako zadovoljavaju odgovarajuće odredbe ove Direktive i ne ugrožavaju zdravlje i sigurnost osoba i, kada je to primjereno, domaćih životinja i imovine i, gdje je to primjenjivo, okoliša, kada su ispravno ugrađeni i kada se ispravno održavaju i koriste u skladu s njihovom namjenom ili u uvjetima koji se mogu razumno predvidjeti.”

3. u članku 9. stavku 3. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U slučajevima navedenima u stavku 1., Komisija se savjetuje s državama članicama i drugim zainteresiranim stranama, ukazujući koje mjere namjerava poduzeti kako bi osigurala, na razini Zajednice, visoku razinu zaštite zdravlja i sigurnosti osoba i, kada je to primjereno, domaćih životinja i imovine i, gdje je to primjenjivo, okoliša.”

4. članak 11. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Kada država članica utvrdi da strojevi na koje se odnosi ova Direktiva, a imaju CE oznaku sukladnosti te popratnu EZ izjavu o sukladnosti i koriste se u skladu s njihovom namjenom ili u uvjetima koji se mogu razumno predvidjeti, mogu ugroziti zdravlje i sigurnost osoba i, kada je to primjereno, domaćih životinja i imovine i, gdje je to primjenjivo, okoliša, poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi povukla takve strojeve s tržišta, zabranila stavljanje na tržište i/ili uporabu takvih strojeva ili ograničila njihovu slobodu kretanja.”

5. Prilog I. mijenja se kako slijedi:

(a) u Općim načelima, točka 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Ovaj Prilog organiziran je u više dijelova. Prvi dio je općeg karaktera i primjenjuje se na sve vrste strojeva. Ostali dijelovi odnose se na određene vrste posebnih opasnosti. Unatoč tome, od velike je važnosti provjeriti cijeli ovaj Prilog kako bi se osiguralo poštovanje svih primjenjivih temeljnih zahtjeva. Prilikom dizajniranja strojeva uzimaju se u obzir zahtjevi općeg dijela i zahtjevi jednoga ili više ostalih dijelova, ovisno o rezultatima procjene rizika provedene u skladu s točkom 1. ovih Općih načela. Temeljni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za zaštitu okoliša primjenjuju se samo na strojeve navedene u odjeljku 2.4.”;

(b) poglavlje 2. mijenja se kako slijedi:

(i) prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Strojevi u proizvodnji hrane, strojevi za kozmetičke ili farmaceutske proizvode, ručni i/ili ručno upravljani strojevi, prijenosni strojevi za zabijanje i drugi udarni strojevi, strojevi za obradu drva i materijala sličnih fizičkih svojstava i strojevi za primjenu pesticida moraju ispuniti sve temeljne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve navedene u ovom poglavlju (vidjeti Opća načela, točka 4.).”;

(ii) dodaje se sljedeći odjeljak:

„2.4. STROJEVI ZA PRIMJENU PESTICIDA

2.4.1. *Definicija*

„Strojevi za primjenu pesticida” znači strojevi posebno namijenjeni za primjenu sredstava za zaštitu bilja u smislu članka 2. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja(*).

2.4.2. *Općenito*

Proizvođač strojeva za primjenu pesticida ili njegov ovlašten predstavnik mora osigurati provedbu procjene rizika nenamjernog izlaganja okoliša pesticidima, sukladno procesu procjene rizika i smanjenja rizika iz Općih načela, točka 1.

Strojevi za primjenu pesticida moraju biti dizajnirani i izrađeni uzimajući u obzir rezultate procjene rizika iz prvog stavka tako da je moguće upravljanje, prilagođavanje i održavanje strojeva bez nenamjernog izlaganja okoliša pesticidima.

Istjecanje mora biti spriječeno u svakom trenutku.

2.4.3. *Kontrole i praćenje*

Jednostavna i točna kontrola, praćenje i momentalno zaustavljanje primjene pesticida iz radnih položaja moraju biti omogućeni.

2.4.4. *Punjenje i pražnjenje*

Strojevi moraju biti dizajnirani i izrađeni kako bi omogućili precizno punjenje potrebnom količinom pesticida i osigurali jednostavno i potpuno pražnjenje, istodobno sprečavajući izlivanje pesticida i izbjegavajući onečišćenje izvora vode tijekom takvih postupaka.

2.4.5. *Primjena pesticida*

2.4.5.1. *Količina primjene*

Strojevi moraju biti opremljeni sredstvom za jednostavnu, točnu i pouzdanu prilagodbu količine primjene.

2.4.5.2. *Raspodjela, taloženje i raznošenje pesticida*

Strojevi moraju biti dizajnirani i izrađeni kako bi osigurali da se pesticid taloži na ciljanim područjima, na najmanju moguću mjeru sveli gubitak na druga područja i spriječili raznošenje pesticida u okoliš. Kada je to primjereno, moraju se osigurati ravnomjerna raspodjela i homogeno taloženje.

2.4.5.3. *Ispitivanja*

Kako bi potvrdili da su odgovarajući dijelovi strojeva u skladu sa zahtjevima navedenima u odjeljcima 2.4.5.1. i 2.4.5.2., proizvođač ili njegov ovlašten predstavnik moraju, za svaki tip predmetnih strojeva provesti odgovarajuća ispitivanja ili naručiti provođenje takvih ispitivanja.

2.4.5.4. *Gubici kada je stroj zaustavljen*

Strojevi moraju biti dizajnirani i izrađeni kako bi spriječili gubitak kada je funkcija primjene pesticida zaustavljena.

2.4.6. *Održavanje*

2.4.6.1. *Čišćenje*

Strojevi moraju biti dizajnirani i izrađeni kako bi omogućili jednostavno i temeljito čišćenje bez onečišćenja okoliša.

2.4.6.2. *Servisiranje*

Strojevi moraju biti dizajnirani i izrađeni kako bi omogućili zamjenu rabljenih dijelova bez onečišćenja okoliša.

2.4.7. Nadzor

Jednostavno priključivanje potrebnih mjernih uređaja na strojeve kako bi se provjerilo ispravno funkcioniranje strojeva mora biti omogućeno.

(g) naznaku da bi operator trebao ažurirati naziv pesticida u uporabi na posebnom držaču iz odjeljka 2.4.9.;

2.4.8. Označavanje mlaznica, cjedila i filtera

Mlaznice, cjedila i filteri moraju biti označeni tako da se njihov tip i veličina mogu jasno identificirati.

(h) priključivanje i uporabu bilo kakve posebne opreme ili dodataka, te mjere opreza koje je potrebno poduzeti;

2.4.9. Oznaka pesticida u uporabi

Kada je to primjereno, strojevi moraju biti opremljeni posebnim držačem na koji operator može postaviti naziv pesticida u uporabi.

(i) naznaku da strojevi podliježu nacionalnim zahtjevima u vezi s redovitim inspekcijama nadležnih tijela, kako je predviđeno u Direktivi 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida(**);

2.4.10. Upute

Upute moraju sadržavati sljedeće podatke:

(j) dijelove strojeva koje je potrebno pregledati kako bi se osiguralo njihovo ispravno funkcioniranje;

(k) upute za priključivanje potrebnih mjernih uređaja.

(a) mjere opreza koje je potrebno poduzeti tijekom miješanja, punjenja, primjene, pražnjenja, čišćenja, servisiranja i transporta strojeva kako bi se izbjeglo onečišćenje okoliša;

(*) SL L 309, 24.11.2009., str. 1.

(**) SL L 309, 24.11.2009., str. 71."

Članak 2.

(b) detaljne uvjete uporabe za različita predviđena radna okruženja, uključujući odgovarajuću potrebnu pripremu i prilagodbe kako bi se osiguralo taloženje pesticida na ciljanim područjima, istodobno na najmanju moguću mjeru svodeći gubitak na druga područja i sprečavajući raznošenje pesticida u okoliš i, kada je to primjereno, osiguravajući ravnomjernu raspodjelu i homogeno taloženje pesticida;

Prenošenje

1. Države članice donose i objavljuju odredbe potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 15. lipnja 2011. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

One primjenjuju te odredbe od 15. prosinca 2011.

Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navesti takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

(c) raspon tipova i veličina mlaznica, cjedila i filtera koji se mogu koristiti sa strojevima;

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnoga prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

(d) učestalost kontrola i kriterije i metode zamjene dijelova podložnih trošenju koji utječu na ispravan rad strojeva, kao što su mlaznice, cjedila i filteri;

Članak 3.

(e) specifikacije vezane uz kalibraciju, dnevno održavanje, pripremu za zimu i druge potrebne provjere kako bi se omogućio ispravan rad strojeva;

Stupanje na snagu

(f) vrste pesticida koji mogu izazvati nepravilan rad strojeva;

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

*Članak 4.***Adresati**

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 21. listopada 2009.

Za Europski parlament

Predsjednik

J. BUZEK

Za Vijeće

Predsjednik

C. MALMSTRÖM

32009L0159

18.12.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 336/29

DIREKTIVA KOMISIJE 2009/159/EU**od 16. prosinca 2009.****o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku njezinog Priloga III.****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 76/768/EEZ od 27. srpnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kozmetičke proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 2.,

nakon savjetovanja sa Znanstvenim odborom za sigurnost potrošača,

budući da:

(1) Sukladno strategiji procjene sigurnosti tvari za bojenje kose, dogovoreno je s državama članicama i interesnim stranama da je datum 31. prosinca 2007. prikladan da se Znanstvenom odboru za sigurnost potrošača (dalje u tekstu: „SCCS”) podnesu znanstveni podaci o reakcijskim proizvodima koji nastaju oksidacijom tvari za bojenje kose na vlasištu te o njihovoj sigurnosti za potrošača.

(2) Trenutačno postoji 31 tvar za bojenje kose, čija je uporaba u kozmetičkim proizvodima privremeno dopuštena do 31. prosinca 2009. uz ograničenja i pod uvjetima iz dijela 2. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ. Kozmetička je industrija dostavila SCCS-u tražene znanstvene podatke o sigurnosti reakcijskih proizvoda koji nastaju oksidacijom tvari za bojenje kose prije dogovorenog roka 31. prosinca 2007.

(3) SCCS je ocijenio dostavljene podatke o sigurnosti predmetnih tvari. U siječnju 2009. SCCS je zaključio u svojem mišljenju da nije u mogućnosti konačno procijeniti rizik povezan s reakcijskim proizvodima oksidativnih bojila za kosu zbog nepotpunosti dokumentacije koju je dostavila industrija. Kozmetička je industrija dostavila nedostajuće podatke do kraja rujna 2009.

(4) S obzirom na navedeno, SCCS-u je za procjenu rizika na temelju dostavljenih dodatnih podataka i za donošenje konačnoga mišljenja o sigurnosti reakcijskih proizvoda potrebno više vremena u odnosu na privremeni rok od 31. prosinca 2009. za tvari iz dijela 2. Priloga III.

(5) Stoga konačna regulacija 31 tvari za bojenje kose iz dijela 2. Priloga III. na temelju procjene rizika povezanih s njihovim reakcijskim proizvodima te njezino prenošenje u zakonodavstva država članica neće biti moguće prije privremenoga roka. Iz tog je razloga potrebno produljiti privremenu uporabu tih tvari u kozmetičkim proizvodima uz postojeća ograničenja i uvjete iz dijela 2. Priloga III. Novi produljeni rok do 31. prosinca 2010. smatra se dovoljnim za konačnu regulaciju tih tvari.

(6) Direktivu 76/768/EEZ treba stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(7) Mjere predviđene ovom Direktivom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za kozmetičke proizvode,

DONIJELA JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 76/768/EEZ

Pod referentnim brojevima 3., 4., 5., 6., 10., 11., 12., 16., 19., 20., 21., 22., 25., 26., 27., 29., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 44., 48., 49., 50., 55. i 56. u stupcu „g” dijela 2. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ datum „31.12.2009.” zamjenjuje se s „31.12.2010.”

⁽¹⁾ SL L 262, 27.9.1976., str. 169.

Članak 2.**Prijenos**

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s odredbama ove Direktive najkasnije do 31. prosinca 2009. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

One primjenjuju te odredbe od 1. siječnja 2010.

Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.**Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. prosinca 2009.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

32009L0164

23.12.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 344/41

DIREKTIVA KOMISIJE 2009/164/EU**od 22. prosinca 2009.****o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku njezinih priloga II. i III.****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 76/768/EEZ od 27. srpnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kozmetičke proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 2.,

nakon savjetovanja sa Znanstvenim odborom za sigurnost potrošača,

budući da:

(1) Ulje limunovca (*Lippia citriodora* Kunth.) trenutačno je zabranjeno za uporabu u kozmetičkim proizvodima te se nalazi na popisu u Prilogu II. Direktivi 76/768/EEZ pod referentnim brojem 450. Zabrana uporabe te tvari donesena je na temelju mišljenja Znanstvenog odbora za kozmetičke i neprehrambene proizvode namijenjene širokoj potrošnji (SCCNFP), koji je naknadno zamijenjen Znanstvenim odborom za proizvode široke potrošnje (SCCP) Odlukom Komisije 2004/210/EZ ⁽²⁾, a potom Znanstvenim odborom za sigurnost potrošača (SCCS) Odlukom Komisije 2008/721/EZ ⁽³⁾. SCCNFP preporučio je zabranu uporabe eteričnih ulja limunovca (*Lippia citriodora* Kunth.) i njegovih derivata, npr. u zgusnutom (concrete) i čistom (absolute) obliku, kada se koriste kao mirisni sastojak budući da može uzrokovati preosjetljivost.

(2) Međutim, SCCNFP je kasnije zaključio u mišljenju iz 2001. da količina čistoga limunovca dobivenog od *Lippia citriodora* Kunth. u gotovim kozmetičkim proizvodima ne smije biti veća od 0,2 %. Stoga je primjereno uključiti čisti limunovac (*Lippia citriodora* Kunth.) zajedno s njegovim ograničenjima u Prilog III. dio 1. Direktivi 76/768/EEZ. Također je primjereno izmijeniti referentni broj 450. Priloga II. tako da se navede da su eterična ulja limunovca (*Lippia citriodora* Kunth.) i njegovi derivati, osim čistoga limunovca, zabranjeni za uporabu kao mirisni sastojci.

(3) Direktivom 2008/42/EZ od 3. travnja 2008. o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku njezinih Priloga II. i III. ⁽⁴⁾ uključeno je nekoliko alil estera koji sadrže alil alkohol kao nečistoću u Prilog III. dio 1. Direktivi 76/768/EEZ. Također i tvar alil fenetil eter može sadržavati alil alkohol kao nečistoću. Za tu je tvar SCCNFP donio mišljenje 2000. godine, u kojemu je preporučio gornju granicu od 0,1 % alil alkohola kao nečistoće.

(4) Uzimajući u obzir mišljenje SCCNFP-a te s ciljem dosljednosti, primjereno je uključiti tvar alil fenetil eter u Prilog III. dio 1. Direktivi 76/768/EEZ zajedno s njegovim ograničenjima.

(5) Skupina tvari „Terpen terpenoidi sinpine” trenutačno je uvrštena pod referentnim brojem 130. u Prilogu III. dijelu 1. Direktivi 76/768/EEZ. Međutim, riječ „sinpine” je trgovački naziv te ga je stoga potrebno izbrisati iz naziva te skupine tvari.

(6) Direktivu 76/768/EEZ treba stoga izmijeniti na odgovarajući način.

(7) Radi nesmetanoga prijelaza s postojećih formula kozmetičkih proizvoda na formule koje ispunjavaju zahtjeve ove Direktive, potrebno je utvrditi odgovarajuća prijelazna razdoblja.

(8) Mjere predviđene ovom Direktivom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za kozmetičke proizvode,

DONIJELA JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Prilozi II. i III. Direktivi 76/768/EEZ izmjenjuju se u skladu s Prilogom ovoj Direktivi.

Članak 2.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nakon 15. veljače 2011. proizvođači iz Unije ili uvoznici s poslovnim nastanom u Uniji ne stave na tržište ni jedan kozmetički proizvod koji ne ispunjava odredbe ove Direktive.

⁽¹⁾ SL L 262, 27.9.1976., str. 169.⁽²⁾ SL L 66, 4.3.2004., str. 45.⁽³⁾ SL L 241, 10.9.2008., str. 21.⁽⁴⁾ SL L 93, 4.4.2008., str. 13.

Države članice će poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale da se nakon 15. kolovoza 2011. kozmetički proizvodi koji ne ispunjavaju odredbe ove Direktive ne prodaju niti drukčije stavljaju na raspolaganje krajnjim potrošačima u Uniji.

Članak 3.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s odredbama ove Direktive do 15. kolovoza 2010. One o tome odmah obavještavaju Komisiju.

One primjenjuju te odredbe od 15. veljače 2011.

Kada države članice donesu ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koji donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 4.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. prosinca 2009.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

PRILOG

Direktiva 76/768/EEZ mijenja se kako slijedi:

1. U Prilogu II. referentni broj 450. „Ulje limunovca (*Lippia citriodora* Kunth.) (br. CAS 8024-12-2), kada se koristi kao mirisni sastojak” zamjenjuje se sljedećim: „Eterična ulja limunovca (*Lippia citriodora* Kunth.) i njegovi derivati, osim čistoga limunovca (Br. CAS 8024-12-2), kada se koriste kao mirisni sastojci”.

2. Dio 1. Priloga III. mijenja se kako slijedi:

- (a) sljedeći referentni broj dodaje se nakon referentnoga broja 151.:

Referentni broj	Tvar	Ograničenja			Uvjeti uporabe i upozorenja koja moraju biti tiskana na naljepnici
		Područje primjene i/ili uporabe	Najveća dopuštena koncentracija u gotovom kozmetičkom proizvodu	Ostala ograničenja i uvjeti	
a	b	c	d	e	f
„151.a	Alil fenetil eter Br. CAS 14289-65-7 Br. EZ 238-212-2			Udio slobodnog alil alkohola u eteru mora biti manji od 0,1 %	

- (b) dodaje se sljedeći unos:

Referentni broj	Tvar	Ograničenja			Uvjeti uporabe i upozorenja koja moraju biti tiskana na naljepnici
		Područje primjene i/ili uporabe	Najveća dopuštena koncentracija u gotovom kozmetičkom proizvodu	Ostala ograničenja i uvjeti	
a	b	c	d	e	f
„X	Čisti limunovac (<i>Lippia citriodora</i> Kunth.) Br. CAS 8024-12-2		0,2 %		

- (c) u stupcu „b” unosa označenog referentnim brojem 130. riječi „Terpen terpenoidi sinpine” mijenjanju se i glase: „Terpen i terpenoidi”.

32010D0030

L 12/14

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

19.1.2010.

ODLUKA KOMISIJE**od 9. prosinca 2009.****o izmjeni popisa biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima**

(priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 9703)

(Tekst značajan za EGP)

(2010/30/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice koji se odnosi na lijekove za primjenu kod ljudi ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 16. točku (f),

uzimajući u obzir mišljenja Europske agencije za lijekove, koja je 10. siječnja 2008. i 6. ožujka 2008. sastavio Odbor za biljne lijekove,

budući da:

(1) „*Eleutherococcus senticosus* (Rupr. et Maxim.) Maxim” i „*Echinacea purpurea* (L.) Moench” udovoljavaju zahtjevima iz Direktive 2001/83/EZ. „*Eleutherococcus senticosus* (Rupr. et Maxim.) Maxim” i „*Echinacea purpurea* (L.) Moench” mogu se smatrati biljnim tvarima, biljnim pripravcima ili njihovim kombinacijama.

(2) Stoga je prikladno uključiti „*Eleutherococcus senticosus* (Rupr. et Maxim.) Maxim” i „*Echinacea purpurea* (L.) Moench” u Popis biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima, uspostavljen u Prilogu I. Odluci Komisije 2008/911/EZ ⁽²⁾.

(3) Odluku 2008/911/EZ bi stoga trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

(4) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za lijekove za primjenu kod ljudi,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odluka 2008/911/EZ mijenja se kako slijedi:

1. Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom I. ovoj Odluci.
2. Prilog II. mijenja se u skladu s Prilogom II. ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka je upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. prosinca 2009.

Za Komisiju

Günter VERHEUGEN

Potpredsjednik

⁽¹⁾ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.

⁽²⁾ SL L 328, 6.12.2008., str. 42.

PRILOG I.

U Prilogu I. Odluci 2008/911/EZ umeću se sljedeće dvije tvari nakon „*Calendula officinalis* L.”:

- „*Echinacea purpurea* (L.) Moench”
- „*Eleutherococcus senticosus* (Rupr. et Maxim.) Maxim”.

PRILOG II.

U Prilogu II. Odluci 2008/911/EZ nakon unosa koji se odnosi na „*Calendula officinalis* L.” umeće se sljedeće:

„UNOS U POPISU ZAJEDNICE ZA *ECHINACEA PURPUREA* (L.) MOENCH, HERBA RECENS

Znanstveni naziv biljke

Echinacea purpurea (L.) Moench

Botanička porodica

Asteraceae

Biljna tvar

Zelen purpurne rudbekije

Uobičajeni naziv biljne tvari na svim službenim jezicima EU-a

BG (bългарски): пурпурна ехинацея, пресен стрък	LT (lietuvių kalba): rausvažiedžių ežiuolių žolė
CS (čeština): čerstvá nať třapatky nachové	LV (latviešu valoda): purpursarkanās ehinacejas laksti
DA (dansk): Purpursolhat, frisk urt	MT (malti): Echinacea Vjola
DE (deutsch): Purpursonnenhutkraut, frisch	NL (nederlands): rood zonnehoeckruid
EL (elliniká): Πόα Εχινάκας της πορφύρας	PL (polski): jeżówka purpurowa, świeże ziele
EN (English): purple coneflower herb	PT (português): Equinácea, partes aéreas floridas
ES (español): Equinácea purpúrea, partes aéreas incluidas sumidades floridas	RO (română): iarbă proaspătă de Echinacea, părțile soarelui
ET (eesti keel): punane siilkübar	SK (slovenčina): echinacea purpurová, čerstvá vňať
FI (suomi): kaunopunahattu, tuore verso	SL (slovenščina): sveža zel škrlatne ehinaceje
FR (français): parties aériennes fraîches d'échinacée pourpre	SV (svenska): röd solhatt, färsk ört
HU (magyar): bíbor kasvirág virágos hajtása	IS (íslenska): Sólhattur
IT (italiano): Echinacea purpurea, pianta fresca	NO (norsk): Rød solhatt

Biljni pripravak (pripravci)

Istisnuti sok i suhi istisnuti sok iz svježih vršnih cvatućih dijelova.

Monografija Europske farmakopeje

N/A

Indikacija(-e)

Tradicionalni biljni lijek za liječenje malih površinskih rana.

Proizvod je tradicionalni biljni lijek za primjenu kod navedenih indikacija koje se isključivo temelje na dugotrajnoj uporabi.

Vrsta tradicije

Europska.

Određena jačina

10 do 20 g/100 g istisnutog soka ili ekvivalentna količina suhog istisnutog soka u tekućim ili polučvrstim farmaceutskim oblicima.

Određeno doziranje

Adolescenti stariji od 12 godina, odrasli, starije osobe

Mala količina masti nanosi se na zahvaćeno područje 2-3 puta dnevno.

Ne preporučuje se primjena kod djece mlađe od 12 godina (vidjeti ispod „Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi“).

Put primjene

Primjena na koži (kutano).

Trajanje primjene ili ograničenja vezana uz trajanje primjene

Ne primjenjivati lijek dulje od tjedan dana.

Ako simptomi ustraju tijekom primjene lijeka, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Ostali podaci potrebni za sigurnu primjenu*Kontraindikacije*

Preosjetljivost na djelatnu tvar ili na biljke iz porodice *Asteraceae* (*Compositae*).

Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi

Ako se pojave znakovi upale kože, potrebno se savjetovati s liječnikom.

Ne preporučuje se primjena kod djece mlađe od 12 godina jer sigurnost primjene nije dovoljno dokumentirana.

Interakcije s drugim lijekovima i drugi oblici interakcija

Nije zabilježeno.

Trudnoća i dojenje

Nema podataka o primjeni na kožu tijekom trudnoće i dojenja.

Proizvodi koji sadrže ehinaceju (rudbekiju) ne bi se trebali nanositi na grudi dojilja.

Utjecaj na sposobnost upravljanja vozilima i rada na strojevima

Nisu provedene studije o utjecaju na sposobnost upravljanja vozilima i strojevima.

Nuspojave

Mogu se pojaviti reakcije preosjetljivosti (lokalni osip, kontaktni dermatitis, ekcem i angioedem usnica).

Učestalost nepoznata.

Ako se pojave nuspojave koje nisu gore spomenute, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Predoziranje

Nema podataka o predoziranju.

UNOS U POPISU ZAJEDNICE ZA *ELEUTHEROCOCUS SENTICOSUS* (RUPR. ET MAXIM.) MAXIM., RADIX**Znanstveni naziv biljke***Eleutherococcus senticosus* (Rupr. et Maxim.) Maxim.**Botanička porodica***Araliaceae***Biljna tvar**

korijen sibirskoga ginsenga

Uobičajeni naziv biljne tvari na svim službenim jezicima EU-a

BG (bългарски): елеутерокок, корен	LT (lietuvių kalba): Eleuterokokų šaknys
CS (čeština): eleuterokokový kořen	LV (latviešu valoda): eleiterokoka sakne
DA (dansk): Russisk rod	MT (malti): Gherq ta' l-eleuterokokku
DE (deutsch): Taigawurzel	NL (nederlands): Russische ginsengwortel
EL (elliniká): Ρίζα Ελευθεροκόκκου	PL (polski): korzeń eleuterokoka
EN (English): Eleutherococcus root	PT (português): Raiz de Ginseng Siberiano
ES (español): Eleuterococo, raíz de	RO (română): Rădăcină de ginseng siberian
ET (eesti keel): eleuterokokijuur	SK (slovenčina): Všehojovcový koreň
FI (suomi): venäjänjuuren juuri	SL (slovenščina): korenina elevterokoka
FR (français): racine d'éleuthérocoque (racine de ginseng sibérien)	SV (svenska): Rysk rot
HU (magyar): Szibériai ginszeng gyökér (tajga gyökér)	IS (íslenska): Síberíu ginseng, rót
IT (italiano): Eleuterococco radice	NO (norsk): Russisk rot

Biljni pripravak (pripravci)

Usitnjena biljna tvar za pripravu biljnog čaja

Tekući ekstrakt (1:1, etanol 30-40 % v/v)

Suhi ekstrakt (13-25: 1, etanol 28-40 % v/v)

Suhi ekstrakt (17-30: 1, etanol 70 % v/v)

Suhi vodeni ekstrakt (15-17: 1)

Tinktura (1:5, etanol 40 % v/v)

Monografija Europske farmakopejeKorijen sibirskoga ginsenga – *Eleutherococci radix* (ref.: 01/2008: 1419 ispravljeno 6.0)

Indikacija(-e)

Tradicionalni biljni lijek za simptome astenije poput umora i slabosti.

Proizvod je tradicionalni biljni lijek za primjenu kod navedenih indikacija koje se isključivo temelje na dugotrajnoj uporabi.

Vrsta tradicije

Kineska, europska.

Određena jačina

Nije primjenljivo.

Određeno doziranje

Adolescenti stariji od 12 godina, odrasli, starije osobe

Biljni pripravci.

Dnevna doza.

Usitnjena biljna tvar kao biljni čaj: 0,5-4 g.

Priprema čaja: 0,5 do 4 g usitnjene biljne tvari za pripravu infuza (oparka) u 150 ml proključale vode.

Učestalost doziranja: 150 ml čaja treba podijeliti na jednu do tri doze koje se uzimaju tijekom dana.

Tekućí ekstrakt: 2-3 ml.

Suhi ekstrakti (etanol 28-70 % v/v) koji odgovaraju 0,5-4 g sušenog korijena.

Suhi vodeni ekstrakt (15-17:1): 90-180 mg.

Tinktura: 10-15 ml.

Dnevna se doza može uzeti u jednoj do tri doze.

Ne preporučuje se primjena kod djece mlađe od 12 godina (vidjeti ispod „Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi”).

Put primjene

Oralna primjena (kroz usta).

Trajanje primjene ili ograničenja vezana uz trajanje primjene

Ne uzimati dulje od 2 mjeseca.

Ako simptomi ustraju dulje od 2 tjedna tijekom primjene lijeka, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Ostali podaci potrebni za sigurnu primjenu

Kontraindikacije

Preosjetljivost na djelatnu tvar.

Arterijska hipertenzija.

Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi

Ne preporučuje se primjena kod djece mlađe od 12 godina zbog nedostatka dovoljnog iskustva.

Ako simptomi ustraju tijekom primjene lijeka, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Interakcije s drugim lijekovima i drugi oblici interakcija

Nije zabilježeno.

Trudnoća i dojenje

Nije utvrđena sigurnost primjene tijekom trudnoće i dojenja.

Zbog nedostatka dovoljnih podataka ne preporučuje se primjena tijekom trudnoće i dojenja.

Utjecaj na sposobnost upravljanja vozilima i rada na strojevima

Nisu provedene studije o utjecaju na sposobnost upravljanja vozilima i strojevima.

Nuspojave

Može se pojaviti nesanica, razdražljivost, tahikardija i glavobolje. Učestalost nepoznata.

Predoziranje

Nema podataka o predoziranju.”

32010L0003

2.20.2010.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 29/5

DIREKTIVA KOMISIJE 2010/3/EU**od 1. veljače 2010.****o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku njezinih priloga III. i VI.**

EUROPSKA KOMISIJA,

(4) Mjere predviđene ovom Direktivom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za kozmetičke proizvode,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

DONIJELA JE OVU DIREKTIVU:

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 76/768/EEZ od 27. srpnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kozmetičke proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 2.,

Članak 1.

nakon savjetovanja sa Znanstvenim odborom za sigurnost potrošača,

Prilozi III. i VI. Direktivi 76/768/EEZ izmjenjuju se u skladu s Prilogom ovoj Direktivi.

budući da:

Članak 2.

(1) Znanstveni odbor za proizvode široke potrošnje (SCCP), koji je naknadno zamijenjen Znanstvenim odborom za sigurnost potrošača (SCCS) Odlukom Komisije 2008/721/EZ ⁽²⁾, zaključio je u mišljenju od 15. travnja 2008. da je etil lauroil arginat HCl siguran za potrošače ako se koristi do najviše dopuštene koncentracije od 0,8 % u sapunima, šamponima protiv peruti i dezodoransima koji nisu u obliku spreja. Stoga ga je potrebno uključiti u Prilog III. Direktivi 76/768/EEZ.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s odredbama ove Direktive najkasnije do 1. rujna 2010. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

One primjenjuju te odredbe od 1. ožujka 2011.

(2) SCCP je u istome mišljenju zaključio da je etil lauroil arginat HCl siguran za potrošače ako se koristi do najviše dopuštene koncentracije od 0,4 % kao konzervans u kozmetičkim proizvodima. Međutim, odbor smatra kako se on ne bi trebao koristiti u proizvodima za njegu usana, proizvodima za usta i sprejevima budući da može nadražiti sluznice i dišne putove. Stoga ga je potrebno uključiti s tim ograničenjima u Prilog VI. Direktivi 76/768/EEZ.

Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koji donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

(3) Direktivu 76/768/EEZ treba stoga izmijeniti na odgovarajući način.

Članak 3.

⁽¹⁾ SL L 262, 27.9.1976., str. 169.

⁽²⁾ SL L 241, 10.9.2008., str. 21.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 1. veljače 2010.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO

PRILOG

1. Sljedeći se unos dodaje u tablicu iz dijela 1. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ:

Referentni broj	Tvar	Ograničenja			Uvjeti uporabe i upozorenja koja moraju biti tiskana na naljepnici
		Područje primjene i/ili uporabe	Najveća dopuštena koncentracija u gotovom kozmetičkom proizvodu	Ostala ograničenja i uvjeti	
a	b	c	d	e	f
„207.	Etil lauroil arginat HCl (INCI)(*) Etil-N ^o -dodekanoil-L-arginat hidroklorid Br. CAS 60372-77-2 Br. EZ 434-630-6	(a) sapun (b) šamponu protiv peruti (c) dezodoransi, ne u obliku spreja	0,8 %	Za namjene različite od sprečavanja razvoja mikroorganizama u proizvodu. Ta namjena mora biti vidljiva iz opisa proizvoda.	

(*) Za uporabu kao konzervans vidjeti Prilog VI. dio 1. referentni broj 58.”

2. Sljedeći se unos dodaje u tablicu iz dijela 1. Priloga VI. Direktivi 76/768/EEZ:

Referentni broj	Tvar	Najveća dopuštena koncentracija	Ograničenja i zahtjevi	Uvjeti uporabe i upozorenja koja moraju biti tiskana na naljepnici
a	b	c	d	e
„58.	Etil lauroil arginat HCl* (**) etil-N ^o -dodekanoil-L-arginat hidroklorid Br. CAS 60372-77-2 Br. EZ 434-630-6	0,4 %	Ne smije se koristiti u proizvodima za njegu usana, proizvodima za usta i sprejevima	

(**) Za druge uporabe, osim kao konzervansa, vidjeti Prilog III. dio 1. referentni broj 207.”

32010L0004

L 36/21

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

9.2.2010.

DIREKTIVA KOMISIJE 2010/4/EU**od 8. veljače 2010.****o izmjeni Direktive Vijeća 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima u svrhu prilagodbe tehničkom napretku njezinog Priloga III.****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

DONIJELA JE OVU DIREKTIVU:

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

*Članak 1.***Izmjene Direktive 76/768/EEZ**

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 76/768/EEZ od 27. srpnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kozmetičke proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 2.,

Prilog III. Direktivi 76/768/EEZ izmjenjuje se u skladu s Prilogom ovoj Direktivi.

nakon savjetovanja sa Znanstvenim odborom za sigurnost potrošača,

*Članak 2.***Prenošenje**

budući da:

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 1. rujna 2010. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

(1) Trenutačno postoje dvije neoksidativne tvari za bojenje kose, čija je uporaba u kozmetičkim proizvodima privremeno dopuštena do 31. prosinca 2010. uz ograničenja i pod uvjetima iz dijela 2. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ.

Države članice primjenjuju odredbe iz Priloga ovoj Direktivi od 1. prosinca 2010., uz iznimku obveza koje se odnose na označivanje iz stupca „f” referentnog broja 208.

(2) Znanstveni odbor za sigurnost potrošača (dalje u tekstu: „SCCS”) dao je svoja konačna mišljenja o sigurnosti tih dviju neoksidativnih tvari za bojenje kose, HC Orange br. 2 i 2-hidroksietilamino-5-nitroanisol, koje su navedene u dijelu 2. Priloga III. pod referentnim brojevima 26. odnosno 29. SCCS je preporučio najveće dopuštene koncentracije u gotovom kozmetičkom proizvodu od 1,0 % za HC Orange br. 2 i 0,2 % za 2-hidroksietilamino-5-nitroanisol. Stoga je tvari HC Orange br. 2 i 2-hidroksietilamino-5-nitroanisol moguće trajno regulirati dijelom 1. Priloga III.

Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

*Članak 3.***Prijelazne odredbe**

(3) Direktivu 76/768/EEZ treba stoga izmijeniti na odgovarajući način.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nakon 1. studenoga 2011. proizvođači iz Unije ili uvoznici s poslovnim nastanom u Uniji ne stave na tržište ni jedan kozmetički proizvod koji ne ispunjava zahtjeve označivanja iz stupca „f” referentnog broja 208. iz dijela 1. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ, kako je izmijenjena ovom Direktivom.

(4) Radi nesmetanog prijelaza u pogledu stavljanja na tržište proizvoda koji sadrže HC Orange br. 2, a koji ne ispunjavaju zahtjeve označivanja iz ove Direktive, potrebno je utvrditi odgovarajuća prijelazna razdoblja.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se nakon 1. studenoga 2012. kozmetički proizvodi koji ne ispunjavaju zahtjeve označivanja iz stupca „f” referentnog broja 208. iz dijela 1. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ, kako je izmijenjena ovom Direktivom, ne prodaju niti drukčije ne stavljaju na raspolaganje krajnjim potrošačima u Uniji.

(5) Mjere predviđene ovom Direktivom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za kozmetičke proizvode,

⁽¹⁾ SL L 262, 27.9.1976., str. 169.

*Članak 4.***Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

*Članak 5.***Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. veljače 2010.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

PRILOG

Prilog III. Direktivi 76/768/EEZ mijenja se kako slijedi:

1. U dijelu 1. dodaju se sljedeći unosi:

Referentni broj	Tvar	Ograničenja			Uvjeti uporabe i upozorenja koja moraju biti tiskana na naljepnici
		Područje primjene i/ili uporabe	Najveća dopuštena koncentracija u gotovom kozmetičkom proizvodu	Ostala ograničenja i uvjeti	
a	b	c	d	e	f
„208.	1-(beta-aminoetil) amino-4-(beta-hidroksietil)oksi-2-nitrobenzen i njegove soli HC Orange br. 2 Br. CAS 85765-48-6 EINECS 416-410-1	Tvar za bojenje kose u neoksidativnim proizvodima za bojenje kose	1,0 %	— Ne koristiti s nitrozirajućim sustavima — Najveći sadržaj nitrozamina: 50 µg/kg — Čuvati u posudama koje ne sadrže nitrite	 Bojila za kosu mogu uzrokovati ozbiljne alergijske reakcije. Pročitajte i postupajte u skladu s uputama. Ovaj proizvod nije namijenjen osobama mlađima od 16 godina. Privremene tetovaže s crnom kanom mogu povećati rizik od pojave alergije. Nemojte bojiti kosu ako: — imate osip na licu ili osjetljivo, nadraženo i oštećeno vlasište. — ste ikada nakon bojenja kose imali reakciju. — ste u prošlosti imali reakciju na privremenu tetovažu s crnom kanom.”
209.	2-[(2-metoksi-4-nitrofenil)amino] etanol i njegove soli 2-hidroksietilamino-5-nitroanisol Br. CAS 66095-81-6 EINECS 266-138-0	Tvar za bojenje kose u neoksidativnim proizvodima za bojenje kose	0,2 %	— Ne koristiti s nitrozirajućim sustavima — Najveći sadržaj nitrozamina: 50 µg/kg — Čuvati u posudama koje ne sadrže nitrite	

2. U dijelu 2. unosi pod referentnim brojevima 26. i 29. brišu se.

32010D0165

L 69/20

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

19.3.2010.

ODLUKA KOMISIJE

od 18. ožujka 2010.

o povlačenju upućivanja na normu EN ISO 4869-4:2000 „Akustika – Štitnici sluha – 4. dio: Mjerenje efektivnih razina zvučnog tlaka za naušnjake s upravljanjem pojačanja zvuka ovisno o razini zvuka (ISO/TR 4869-4:1998)” sukladno Direktivi Vijeća 89/686/EEZ

(priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 1599)

(Tekst značajan za EGP)

(2010/165/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/686/EEZ od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na osobnu zaštitnu opremu ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir mišljenje Stalnog odbora uspostavljenog na temelju članka 5. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih normi i propisa i pravila o uslugama Informacijskog društva ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Europski odbor za normizaciju (CEN) usvojio je u travnju 2000. europsku normu EN ISO 4869-4:2000 „Akustika – Štitnici sluha – 4. dio: Mjerenje efektivnih razina zvučnog tlaka za naušnjake s upravljanjem pojačanja zvuka ovisno o razini zvuka (ISO/TR 4869-4:1998)”. Upućivanje na normu prvi put je objavljeno u *Službenom listu Europske unije* 6. listopada 2005. ⁽³⁾.
- (2) Njemačka je podnijela formalni prigovor u pogledu norme EN ISO 4869-4:2000.
- (3) Formalni prigovor Njemačke podnesen je uz obrazloženje da norma EN ISO 4869-4:2000 ne udovoljava zahtjevima navedenima u Prilogu II. Direktivi 89/686/EEZ, budući da metoda testiranja naušnjaka s raspršivanjem zvuka ovisno o razini zvuka utvrđena u toj normi precjenjuje učinkovitost testiranog štitnika sluha, a rezultati nisu reprezentativni za izloženost korisnika, niti ponovljivi.
- (4) Proučivši normu EN ISO 4869-4:2000, Komisija je utvrdila da norma ne zadovoljava u potpunosti osnovne

zdravstvene i sigurnosne zahtjeve navedene u odjeljcima 1.1.2.1. i 3.5. Priloga II. Direktivi 89/686/EEZ.

- (5) Stoga je potrebno povući upućivanje na normu EN ISO 4869-4:2000 s popisa usklađenih normi u *Službenom listu Europske unije*, zbog čega sukladnost s odgovarajućim nacionalnim normama koje prenose usklađenu normu EN ISO 4869-4:2000 više ne podrazumijeva pretpostavku sukladnosti osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima Direktive 89/686/EEZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Upućivanje na normu EN ISO 4869-4:2000 „Akustika – Štitnici sluha – 4. dio: Mjerenje efektivnih razina zvučnog tlaka za naušnjake s upravljanjem pojačanja zvuka ovisno o razini zvuka (ISO/TR 4869-4:1998)” povlači se s popisa usklađenih normi objavljenog u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. ožujka 2010.

Za Komisiju

Antonio TAJANI

Potpredsjednik

⁽¹⁾ SL L 399, 30.12.1989., str. 18.

⁽²⁾ SL L 204, 21.7.1998., str. 37.

⁽³⁾ SL C 247, 6.10.2005., str. 2.

32010D0170

L 75/27

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

23.3.2010.

ODLUKA KOMISIJE

od 19. ožujka 2010.

o povlačenju upućivanja na normu EN 353-1:2002 „Osobna zaštitna oprema protiv pada s visine – 1. dio: naprave za zaustavljanje pada s vodicom uključujući čvrstu sidrenu liniju” sukladno Direktivi Vijeća 89/686/EEZ

(priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 1619)

(Tekst značajan za EGP)

(2010/170/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/686/EEZ od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakonodavstva država članica koje u odnosu na osobnu zaštitnu opremu ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir mišljenje Stalnog odbora uspostavljenog na temelju članka 5. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih normi i propisa i pravila o uslugama informacijskog društva ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Europski odbor za normizaciju (CEN) usvojio je 12. ožujka 2002. europsku normu EN 353-1:2002 „Osobna zaštitna oprema protiv pada s visine – 1. dio: naprave za zaustavljanje pada s vodicom uključujući čvrstu sidrenu liniju”. Upućivanje na normu prvi put je objavljeno u *Službenom listu Europske unije* 28. kolovoza 2003. ⁽³⁾.
- (2) Ujedinjena Kraljevina podnijela je formalni prigovor u pogledu norme EN 353-1:2002.
- (3) Vezano uz klauzulu 4.7. norme EN 353-1:2002, Ujedinjena Kraljevina smatra da specifikacije vezane uz upute za uporabu ne udovoljavaju zahtjevima navedenima u odjeljku 1.4. (a) i (b) Priloga II. Direktivi.
- (4) Vezano uz klauzulu 5. norme EN 353-1:2002, Ujedinjena Kraljevina smatra da se propisanom metodom ispitivanja ne provodi ispitivanje za opravdano predvidive uvjete pada, kao što su „pad unatrag” ili „pad u stranu”, što dovodi do značajnog rizika da bi naprava mogla zatajiti. Slijedom toga, Ujedinjena Kraljevina smatra da norma ne udovoljava

zahtjevima navedenima u odjeljcima 1.1.1. i 3.1.2.2. Priloga II. Direktivi.

- (5) Proučivši normu EN 353-1:2002, Komisija je utvrdila da norma ne zadovoljava u potpunosti osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve navedene u odjeljcima 1.1.1., 1.4. i 3.1.2.2. Priloga II. Direktivi 89/686/EEZ.
- (6) Stoga je potrebno povući upućivanje na normu EN 353-1:2002 s popisa usklađenih normi u *Službenom listu Europske unije*, zbog čega sukladnost s odgovarajućim nacionalnim normama koje prenose usklađenu normu EN 353-1:2002 više ne podrazumijeva pretpostavku sukladnosti osnovnim zahtjevima Direktive 89/686/EEZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Upućivanje na normu EN 353-1:2002 „Osobna zaštitna oprema protiv pada s visine – 1. dio: naprave za zaustavljanje pada s vodicom uključujući čvrstu sidrenu liniju” povlači se s popisa usklađenih normi objavljenoga u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. ožujka 2010.

Za Komisiju

Antonio TAJANI

Potpredsjednik

⁽¹⁾ SL L 399, 30.12.1989., str. 18.⁽²⁾ SL L 204, 21.7.1998., str. 37.⁽³⁾ SL C 203, 28.8.2003., str. 10.

32010D0180

L 80/52

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

26.3.2010.

ODLUKA KOMISIJE

od 25. ožujka 2010.

o izmjeni Odluke 2008/911/EZ o izradi popisa biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima

(priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 1867)

(Tekst značajan za EGP)

(2010/180/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice koji se odnosi na lijekove za primjenu kod ljudi ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 16. točku (f),

uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za lijekove, koje je 6. studenoga 2008. sastavio Odbor za biljne lijekove,

budući da:

- (1) *Mentha x piperita* L. može se smatrati biljnom tvari, biljnim pripravkom ili njihovom kombinacijom u smislu Direktive 2001/83/EZ i udovoljava zahtjevima utvrđenim u toj Direktivi.
- (2) Stoga je prikladno uključiti *Mentha x piperita* L. u Popis biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima, uspostavljen u Odlukom Komisije 2008/911/EZ ⁽²⁾.
- (3) Kako bi se izbjeglo dupliciranje i moguće proturječnosti između Priloga i članaka 1. i 2. Odluke 2008/911/EZ, prikladno je ukloniti upućivanja na pojedinačne tvari u tim člancima.
- (4) Stoga bi Odluku 2008/911/EZ trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

- (5) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za lijekove za primjenu kod ljudi,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odluka 2008/911/EZ mijenja se kako slijedi:

1. Članci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 1.

Popis biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima nalazi se u Prilogu I.

Članak 2.

Indikacije, određene jačine i doziranje, put primjene i ostali podaci potrebni za sigurnu primjenu biljne tvari kao tradicionalnog biljnog lijeka, koje se odnose na biljne tvari navedene u Prilogu I., navode se u Prilogu II.”

2. Prilozi I. i II. mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. ožujka 2010.

Za Komisiju

John DALLI

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.

⁽²⁾ SL L 328, 6.12.2008., str. 42.

PRILOG

Prilozi I. i II. Odluci 2008/911/EZ mijenjaju se kako slijedi:

1. U Prilogu I. nakon *Foeniculum vulgare* Miller subsp. *vulgare* var. *dulce* (Miller) Thellung (plod slatkog komorača) umeće se sljedeća tvar:

„*Mentha x piperita* L.”

2. U Prilogu II. nakon *Foeniculum vulgare* Miller subsp. *vulgare* var. *dulce* (Miller) Thellung, fructus umeće se sljedeće:

„UNOS U POPISU ZAJEDNICE ZA MENTHA x PIPERITA L., AETHEROLEUM

Znanstveni naziv biljke

Mentha x piperita L.

Botanička porodica

Lamiaceae (Labiatae)

Biljni pripravak (pripravci)

Eterično ulje paprene metvice : eterično ulje dobiveno destilacijom vodenom parom svježih cvatućih vršnih dijelova biljke

Monografija Europske farmakopeje

Eterično ulje paprene metvice – *Menthae piperitae aetheroleum* (01/2008:0405)

Indikacija(e)

Biljni lijek koji se tradicionalno primjenjuje:

1. za olakšavanje simptoma kod kašlja i prehlade;
2. za simptomatsko olakšanje lokalizirane mišićne boli;
3. za simptomatsko olakšanje lokaliziranih pruritičnih (svrbljivih) stanja na neoštećenoj koži.

Proizvod je tradicionalni biljni lijek za primjenu kod navedenih indikacija koje se isključivo temelje na dugotrajnoj uporabi.

Vrsta tradicije

Europska

Određena jačina

Indikacije 1, 2 i 3

Pojedinačna doza

Djeca između 4 i 10 godina

Polučvrsti pripravci 2-10 %

Vodeno-etanolni pripravci 2-4 %

Djeca između 10 i 12 godina, adolescenti između 12 i 16 godina

Polučvrsti pripravci 5-15 %

Vodeno-etanolni pripravci 3-6 %

Adolescenti iznad 16 godina, odrasli

Polučvrsti i uljni pripravci 5-20 %

U vodeno-etanolnim pripravcima 5-10 %

U masti za nos 1-5 % eteričnog ulja.

Određeno doziranje

Do tri puta dnevno

Kontraindicirana je primjena kod djece mlađe od 2 godine (vidjeti „Kontraindikacije”).

Ne preporučuje se primjena kod djece između 2 i 4 godine (vidjeti „Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi”).

Put primjene

Primjena na koži i kroz kožu (transdermalno).

Trajanje primjene ili ograničenja vezana uz trajanje primjene*Indikacija 1*

Ne primjenjivati dulje od 2 tjedna.

Indikacije 2 i 3

Ne preporučuje se uzastopna primjena lijeka dulje od 3 mjeseca.

Ako simptomi ustraju tijekom primjene lijeka, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Ostali podaci potrebni za sigurnu primjenu*Kontraindikacije*

Djeca mlađa od 2 godine, jer mentol može izazvati refleksnu apneju i laringospazam.

Djeca s povijesti bolesti napadaja (febrilnih ili ne).

Preosjetljivost na eterično ulje paprene metvice ili mentol.

Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi

Dodirivanje očiju neopranim rukama nakon primjene eteričnog ulja paprene metvice može izazvati iritaciju očiju.

Eterično ulje paprene metvice ne smije se nanositi na ispucalu ili nadraženu kožu.

Ne preporučuje se primjena kod djece između 2 i 4 godine zbog nedostatka dovoljnog iskustva.

Interakcije s drugim lijekovima i drugi oblici interakcija

Nije zabilježeno.

Trudnoća i dojenje

Zbog nedostatka dovoljnih podataka ne preporučuje se primjena tijekom trudnoće i dojenja.

Utjecaj na sposobnost upravljanja vozilima i rada na strojevima

Nisu provedene studije o utjecaju na sposobnost upravljanja vozilima i strojevima.

Nuspojave

Zabilježene su reakcije preosjetljivosti poput kožnog osipa, kontaktnog dermatitisa i iritacije oka. Te su reakcije većinom blage i prolazne. Učestalost nepoznata.

Nakon lokalne primjene moguća je iritacija kože i sluznice nosa. Učestalost nepoznata.

Ako se pojave nuspojave koje nisu gore spomenute, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Predoziranje

Nema podataka o predoziranju.”

32010R0268

L 83/8

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

30.3.2010.

UREDBA KOMISIJE (EU) BR. 268/2010**od 29. ožujka 2010.****o provedbi Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pristupa skupovima i uslugama prostornih podataka država članica od strane institucija i tijela Zajednice pod usklađenim uvjetima**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 17. stavak 8.,

budući da:

- (1) U skladu s Direktivom 2007/2/EZ države članice moraju institucijama i tijelima Zajednice omogućiti pristup skupovima i uslugama prostornih podataka pod usklađenim uvjetima.
- (2) Da bi se osigurao suvisao pristup omogućavanju pristupa skupovima i uslugama prostornih podataka, ova Uredba treba definirati minimalan skup uvjeta koji se trebaju poštivati.
- (3) Direktiva 2007/2/EZ dopušta iznimke od dijeljenja podataka prema članku 17. stavku 7. Ipak, čak i ako države članice primijene te iznimke, one trebaju biti slobodne navesti mjere, kao što su sigurnosne mjere, koje institucije i tijela Zajednice moraju uzeti u obzir da bi im i dalje bio dozvoljen pristup tim skupovima podataka i usluga.
- (4) Za bilo koji sporazum, uključujući sporazum o licenci, ugovor i razmjenu elektroničke pošte ili bilo koji drugi dogovor o pristupu skupovima i uslugama prostornih podataka država članica i njihovih tijela javne vlasti prema ovoj Uredbi od strane institucija i tijela Zajednice, mora se koristiti terminologija definirana u članku 3. Direktive 2007/2/EZ.
- (5) Da bi institucije i tijela Zajednice ispunili svoje javne zadatke i doprinijeli provedbi europskih politika koje se odnose na zaštitu okoliša, moraju skupove i usluge prostornih podataka učiniti dostupnima izvođačima radova koji za njih rade.
- (6) Kao opći uvjet, dogovori moraju biti u skladu s ovom Uredbom od 18 mjeseci nakon njenog stupanja na snagu. Ipak, kako prethodno utvrđeni dogovori mogu još uvijek biti na snazi, potrebna je prijelazna odredba. Stoga se dogovori, koji su već postojeći prilikom stupanja na snagu ove Uredbe, moraju uskladiti s ovom Uredbom s obnovom ili istekom roka tih dogovora, ali ne kasnije od tri godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe.

- (7) Mjere navedene u ovoj Uredbi su u skladu s mišljenjem Odbora uspostavljenim člankom 22. Direktive 2007/2/EZ,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.**Predmet**

Ova Uredba utvrđuje usklađene uvjete pristupu skupovima i uslugama prostornih podataka u skladu s člankom 17. Direktive 2007/2/EZ.

Članak 2.**Ograničen pristup**

Na zahtjev institucije ili tijela Zajednice, države članice moraju dati razloge za svako ograničenje dijeljenja na temelju članka 17. stavka 7. Direktive 2007/2/EZ.

Države članice mogu navesti pod kojim uvjetima može biti dopušten ograničen pristup u skladu s člankom 17. stavkom 7.

Članak 3.**Dogovori**

1. Svaki dogovor koji se odnosi na pristup skupovima i uslugama prostornih podataka mora biti u potpunosti usklađen sa zahtjevima ove Uredbe.

2. Definicije navedene u članku 3. Direktive 2007/2/EZ moraju se koristiti u svakom dogovoru koji se odnosi na pristup skupovima i uslugama prostornih podataka.

Članak 4.**Korištenje skupova i usluga prostornih podataka**

1. Institucije i tijela Zajednice mogu učiniti skupove i usluge prostornih podataka dostupnima izvođačima radova koji za njih rade.

2. Ako je dan pristup skupovima i uslugama prostornih podataka prema stavku 1., institucije i tijela Zajednice moraju učiniti sve moguće napore da izbjegnuto neovlašteno korištenje skupova i usluga prostornih podataka.

⁽¹⁾ SL L 108, 25.4.2007., str. 1.

3. Ako je dan pristup skupu prostornih podataka ili usluga prema stavku 1., stranka koja ga ima ne može dati pristup skupu ili usluzi prostornih podataka niti jednoj drugog stranci bez pisanog odobrenja izvornog pružatelja podataka ili usluge.

Članak 5.

Metapodaci

Uvjeti koji su primjenjivi na institucije i tijela Zajednice u skladu s ovom Uredbom moraju se navoditi u elementu metapodataka 8.1. iz Dijela B Priloga Uredbi Komisije (EZ) br. 1205/2008 ⁽¹⁾.

Članak 6.

Transparentnost

1. Ako institucija ili tijelo Zajednice zahtijeva pružanje pristupa skupu ili usluzi prostornih podataka, države članice također moraju učiniti dostupnim, na zahtjev, informacije o procjeni i korištenju, o mehanizmima prikupljanja, obrade, proizvodnje, kontrole kakvoće i dobivanju pristupa skupovima prostornih podataka i usluga, ako su te dodatne informacije dostupne i ako ih je razumno izvući i dostaviti.

2. Ako je zatraženo, ponude za pružanje pristupa skupovima prostornih podataka i usluga koje su države članice ponudile institucijama i tijelima Zajednice moraju uključivati osnovu za naknade i faktore koji su uzeti u obzir.

Članak 7.

Rok za odgovor

Države članice moraju pružiti pristup skupovima prostornih podataka i usluga bez odgode i najmanje unutar 20 dana nakon primitka pisanog zahtjeva, osim ako je drukčije dogovoreno obostranim dogovorom između država članica te institucija i tijela Zajednice.

Članak 8.

Prijelazne odredbe

Države članice moraju osigurati da su dogovori usklađeni s ovom Uredbom od osamnaest mjeseci nakon njenog stupanja na snagu.

Ako su dogovori za pružanje skupova i usluga prostornih podataka na snazi na dan stupanja na snagu ove Uredbe, države članice moraju osigurati da su ti dogovori usklađeni s ovom Uredbom od obnove ili isteka tih dogovora, ali ne kasnije od tri godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 9.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. ožujka 2010.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ SL L 326, 4.12.2008., str. 12.

32010R0275

L 86/1

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

1.4.2010.

UREDBA KOMISIJE (EU) BR. 275/2010**od 30. ožujka 2010.****o provedbi Uredbe (EZ) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu mjerila za ocjenu kvalitete strukturnih poslovnih statistika****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

Članak 2.

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 295/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o strukturnim poslovnim statistikama ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 11. stavak 2. točku (j),

Podatke i metapodatke koji se dostavljaju za izvješća o kvaliteti svaka organizacija koju odrede državna tijela dostavlja ili u elektroničkom obliku unosi na jedinstvenoj ulaznoj točki za podatke pri Komisiji (Eurostatu). Dostava mora biti u skladu s odgovarajućim standardom razmjene koji odredi Eurostat.

budući da:

Članak 3.

(1) Uredbom (EZ) br. 295/2008 uspostavljen je zajednički okvir za prikupljanje, izradu, dostavu i ocjenu europskih statističkih podataka o strukturi, djelatnostima, konkurentnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća u Europskoj uniji.

(2) Za potrebe usporedbe koristi od raspoloživosti podataka s troškovima prikupljanja i opterećenjem za poduzeće, posebno za mala poduzeća, ocjenu kvalitete trebalo bi provesti u skladu s člankom 6. Uredbe (EZ) br. 295/2008. Stoga je potrebno utvrditi mjerila za ocjenu kvalitete i ključne pokazatelje.

Prvo izvješće o kvaliteti za podatke za referentnu godinu 2008. dostavlja se do 31. ožujka 2011. Belgiji, Cipru, Njemačkoj, Grčkoj, Luksemburgu, Malti, Rumunjskoj i Ujedinjenoj Kraljevini odobrena su tri dodatna mjeseca za slanje izvješća o kvaliteti za referentnu godinu 2008. Naknadna izvješća dostavljaju se Komisiji (Eurostatu) najkasnije 27 mjeseci nakon isteka referentnog razdoblja za koje su podaci prikupljeni.

(3) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za europski statistički sustav,

Članak 4.

Komisija (Eurostat) ocjenjuje kvalitetu dostavljenih podataka i prema i objavljuje izvješća o kvaliteti europskih statističkih podataka.

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Članak 5.

Mjerila za ocjenu kvalitete i sadržaja izvješća o kvaliteti koje trebaju dostaviti države članice utvrđeni su u Prilogu.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

⁽¹⁾ SL L 97, 9.4.2008., str. 13.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 30. ožujka 2010.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO

PRILOG

Izvješća o kvaliteti i mjerila za ocjenu kvalitete strukturnih poslovnih statistika

ODJELJAK I.

Izvješća o kvaliteti

Dodatne smjernice za tumačenje zajedničkih mjerila kvalitete određene su u priručniku za strukturne poslovne statistike koji je izradila Komisija (Eurostat) u suradnji s državama članicama. Izvješće o kvaliteti sadrži i kvantitativne i kvalitativne informacije. Komisija (Eurostat) dostavlja rezultate za one kvantitativne pokazatelje koji se mogu izračunati na temelju podataka koje su dostavile države članice. Države članice komentiraju pokazatelje i pomažu Eurostatu prilikom njihovog tumačenja, s obzirom na njihovu metodologiju prikupljanja te dostavljaju preostale kvantitativne pokazatelje i kvalitativne informacije.

Države članice dostavljaju:

- izvješće koje obuhvaća kvalitativne aspekte iz priloga I. do IV. Uredbi (EZ) br. 295/2008. Ako se to smatra potrebnim, države članice mogu dostaviti posebna izvješća o prilogima I., II., III. i IV. predmetnoj Uredbi,
- izvješće koje obuhvaća aspekte kvalitete iz Priloga V. Uredbi (EZ) br. 295/2008,
- izvješće koje obuhvaća aspekte kvalitete iz Priloga VI. Uredbi (EZ) br. 295/2008,
- izvješće koje obuhvaća aspekte kvalitete iz Priloga VII. Uredbi (EZ) br. 295/2008,
- izvješće koje obuhvaća aspekte kvalitete iz Priloga VIII. Uredbi (EZ) br. 295/2008. Ako su informacije potrebne za sastavljanje statistika iz Priloga VIII. predmetnoj Uredbi prikupljene istim istraživanjem koje je provedeno za priloge I. do IV., o kvalitativnim aspektima iz Priloga VIII. nije potrebno dostaviti posebno izvješće,
- izvješće, koje obuhvaća aspekte kvalitete iz Priloga IX. Uredbi (EZ) br. 295/2008.

ODJELJAK II.

Raspored

Svake godine, počevši od 2011., Komisija (Eurostat) dostavlja državama članicama do kraja siječnja izvješća o kvaliteti za referentnu godinu t-3 s već djelomično unesenim kvantitativnim pokazateljima i drugim podacima koji su dostupni Komisiji (Eurostatu).

Svake godine do 31. ožujka države članice dostavljaju Komisiji (Eurostatu) popunjena izvješća o kvaliteti.

ODJELJAK III.

Mjerila kvalitete

Podaci o statistikama iz priloga I. do IX. Uredbi (EZ) br. 295/2008 koje dostavljaju države članice ocjenjuju se u odnosu na mjerila kvalitete iz članka 12. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, tj. relevantnost, točnost, vremenski odmak, pravodobnost, dostupnost, jasnoću, usporedivost i dosljednost.

1. Relevantnost

Relevantnost znači stupanj do kojeg statistički podaci ispunjavaju trenutačne i potencijalne potrebe korisnika.

2. Točnost

Točnost znači podudarnost između procjena i nepoznatih stvarnih vrijednosti.

⁽¹⁾ SL L 87, 31.3.2009., str. 164.

3. Dosljednost

Dosljednost znači prikladnost podataka za pouzdano kombiniranje na različite načine i za različite namjene.

4. Usporedivost

Usporedivost znači mjerenje učinka koji razlike u primijenjenim statističkim konceptima, alatima i postupcima za mjerenje imaju pri uspoređivanju statistika za različita zemljopisna područja, sektore ili vremenska razdoblja.

5. Vremenski odmak i pravodobnost

Vremenski odmak znači razdoblje između raspoloživosti podatka i događaja ili pojave koju opisuje. Pravodobnost znači odgodu između datuma objave podataka i ciljnog datuma (datum do kojeg su podaci trebali biti dostavljeni).

6. Dostupnost i jasnoća

Dostupnost i jasnoća znače uvjete i načine na koje korisnici mogu dobiti, koristiti i tumačiti podatke.

ODJELJAK IV.

Niz kvantitativnih pokazatelja koje trebaju dostaviti države članice u vezi točnosti (i pouzdanosti)

Kvantitativne pokazatelje opisane u ovom odjeljku potrebno je dostaviti samo za statističke podatke iz priloga I. do IV. Uredbi (EZ) br. 295/2008, kako je dolje navedeno. Podaci se dostavljaju korištenjem tehničkog formata opisanog u odjeljku V. Priloga ovoj Uredbi.

1. Koeficijent varijacije

Sljedeće informacije potrebno je dostaviti samo ako se koriste istraživanja na uzorku ili kombinacija istraživanja na uzorku i administrativnih podataka:

Države članice dostavljaju podatke o obilježjima, razinama i serijama koji su niže navedeni. Aspekti koje treba uzeti u obzir pri izračunu koeficijenata varijacije dalje se određuju u suradnji s državama članicama. Opis metode upotrijebljene za izračun koeficijenata varijacije (uključujući softver) uključuje se u izvješće o kvaliteti.

- (a) Za godišnju statistiku poduzeća o djelatnostima obuhvaćenima NACE Rev. 2, područja od B do J i od L do N te odjeljak 95 (podaci koji se dostavljaju u okviru serija 1A, 2A, 3A i 4A, kako je određeno Uredbom Komisije (EZ) br. 251/2009 ⁽¹⁾), koeficijent varijacije sljedećih obilježja (kako je određeno Uredbom Komisije (EZ) br. 250/2009 ⁽²⁾) dostavlja se na razini detalja niže navedene raščlambe po djelatnostima:

- obilježje 12110 na troznamenastoj razini (skupina) NACE Rev. 2,
- obilježja 11110, 12110, 12150, 13310, 15110 i 16110 na razini područja NACE Rev. 2 za područja od B do J i od L do N te na dvoznamenkastoj razini NACE Rev. 2 (odjeljci) za odjeljke od 45 do 47 i odjeljak 95.

- (b) Za godišnju statistiku poduzeća, raščlanjenu po razredima veličine zaposlenosti po djelatnostima obuhvaćenima NACE Rev. 2, područja od C do J i od L do N te odjeljak 95 (podaci koji se dostavljaju u okviru serija 1B, 2B, 3B i 4B), koeficijent varijacije daje se na razini detalja raščlambe djelatnosti i za niže navedene razrede veličine zapošljavanja:

- obilježja 11110, 12110, 12150 i 16110,
- razina područja NACE Rev. 2 za područja od B do J i od L do N te dvoznamenkasta razina NACE Rev. 2 (odjeljci) za odjeljak 95,

⁽¹⁾ SL L 86, 31.3.2009., str. 170.

⁽²⁾ SL L 86, 31.3.2009., str. 1.

- razredi veličine 0–9, 10–19, 20–49, 50–249 i 250 + za NACE Rev. 2, područja od B do F te 0–1, 2–9, 10–19, 20–49, 50–249 i 250 + za NACE Rev. 2, područja od G do J i od L do N te odjeljak 95.

2. Nepostojanje odgovora jedinice

Sljedeće informacije dostavljaju se ako se koriste istraživanja na uzorku i kombinacija istraživanja na uzorku i administrativnih podataka ili se koriste samo administrativni podaci. Aspekti koje treba uzeti u obzir prilikom izračuna nepostojanja odgovora jedinice dalje se određuju u suradnji s državama članicama.

Države članice dostavljaju ponderirane podatke o nepostojanju odgovora jedinica za djelatnosti obuhvaćene NACE Rev. 2, područja od B do J i od L do N te odjeljak 95 na troznamenkastoj razini NACE Rev. 2. Ako je za obilježja 11110, 12110, 12150, 13310, 15110 i 16110 korišteno nekoliko istraživanja/administrativnih izvora, posebni pokazatelji nepostojanja odgovora jedinica šalju se tako da se u dotičnom polju navede varijabilni broj. Nepostojanje odgovora jedinice ponderira se, po mogućnosti, s obzirom na broj zaposlenih osoba. Kao druga mogućnost može se koristiti promet.

ODJELJAK V.

Tehnički format za prijenos izvješća o kvaliteti i pokazatelja kvalitete

Za prijenos izvješća i serije pokazatelja kvalitete, koriste se odgovarajući identifikatori skupova podataka. Podroban sadržaj izvješća o kvaliteti usklađuje se u suradnji s državama članicama. Države članice kompletiraju unaprijed popunjena izvješća o kvaliteti i vraćaju ih Komisiji (Eurostatu). Za izvješćivanje u vezi s dva pokazatelja kvalitete (koeficijenti varijacije i nepostojanje odgovora) koristi se niže utvrđena struktura zapisa koja je slična tehničkom formatu za prijenos strukturnih poslovnih statistika.

1. Identifikatori skupa podataka

Za izvješćivanje o kriterijima kvalitete za strukturne poslovne statistike koriste se sljedeći identifikatori skupa podataka:

Vrsta serije	Naziv	Identifikator skupa podataka
Koeficijenti varijacije za varijablu 12110 na troznamenkastoj razini NACE za NACE Rev. 2, područja od B do J i od L do N i odjeljak 95	QAG	RSBSQUAL_QAG_A
Koeficijenti varijacije za varijable 11110, 12110, 12150, 13310, 15110 i 16110 na razini područja NACE Rev. 2 za područja od B do J i od L do N i također na razini odjeljka NACE Rev. 2 za odjeljke 45, 46, 47 i 95	QAS	RSBSQUAL_QAS_A
Koeficijenti varijacije za varijable 11110, 12110, 12150 i 16110 na razini područja NACE Rev. 2 za područja od H do J i od L do N te također na razini odjeljka NACE Rev. 2 za odjeljak 95 i po razredu veličine	Q1B	RSBSQUAL_Q1B_A
Koeficijenti varijacije za varijable 11110, 12110, 12150 i 16110 za NACE Rev. 2, područja od B do E, s detaljima po odjeljku NACE i po razredu veličine	Q2B	RSBSQUAL_Q2B_A
Koeficijenti varijacije za varijable 11110, 12110, 12150 i 16110 za NACE Rev. 2, područje G, s detaljima po području NACE i po razredu veličine	Q3B	RSBSQUAL_Q3B_A
Koeficijenti varijacije za varijable 11110, 12110, 12150 i 16110 za NACE Rev. 2, područje F, s detaljima po području NACE i po razredu veličine	Q4B	RSBSQUAL_Q4B_A
Ponderirane stope nepostojanja odgovora jedinica za NACE Rev. 2, područja od B do J i od L do N	QN	RSBSQUAL_QN_A
Izvješće o kvaliteti	QR	RSBSQUAL_QR_A

2. Struktura skupa podataka

Ovaj stavak utvrđuje strukturu zapisa koji se moraju dostaviti. Oznake koje je potrebno koristiti sadržane su u standardnom popisu oznaka za referentnu bazu podataka. Ovi popisi oznaka uključuju se u priručnik o strukturnim poslovnim statistikama najmanje 2 mjeseca prije datuma prvog prijenosa podataka. Popisi oznaka služe samo za uspostavu oznaka koje će se koristiti za prijenos podataka, a promjene ni na koji način ne smiju povećati razinu detalja koje se traže Uredbom (EZ) br. 251/2009. Tehnički obrazac za prijenos kvantitativnih podataka koje se zahtijeva ovom Uredbom također se navodi u priručniku o strukturnim poslovnim statistikama.

Polje	Opis
Serijska	Oznaka za serije QAG, QAS, Q1B, Q2B, Q3B, Q4B ili QN
Godina	Oznaka za referentnu godinu
Teritorijalna jedinica	Odgovara oznaci države
Razred veličine	Oznaka za razred veličine
Gospodarska djelatnost	Oznaka NACE Rev. 2: područja, odjeljci ili skupine
Varijabla	Oznaka za osobinu povezanu s pokazateljem kvalitete
Pokazatelj	Oznaka za pokazatelja kvalitete
Vrijednost pokazatelja	Numerička vrijednost pokazatelja; numerička vrijednost pokazatelja kvalitete, pomnožena s 10 i zatim zaokružena na najbliže cijele brojke

32010D0227

L 102/45

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

23.4.2010.

ODLUKA KOMISIJE**od 19. travnja 2010.****o Europskoj bazi podataka za medicinske proizvode (Eudamed)***(priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 2363)***(Tekst značajan za EGP)**

(2010/227/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

ujednačenoj primjeni tih direktiva, posebno u pogledu uvjeta registracije.

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 90/385/EEZ od 20. lipnja 1990. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na aktivne medicinske proizvode za ugradnju ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 10.b stavak 3.,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 93/42/EEZ od 14. lipnja 1993. o medicinskim proizvodima ⁽²⁾, a posebno njezin članak 14.a stavak 3.,

uzimajući u obzir Direktivu 98/79/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 1998. o *in vitro* dijagnostičkim medicinskim proizvodima ⁽³⁾, a posebno njezin članak 12. stavak 3.,

budući da:

(1) Direktive 90/385/EEZ, 93/42/EEZ i 98/79/EZ sadrže odredbe o europskoj bazi podataka za medicinske proizvode koje nalažu uspostavu te baze podataka.

(2) Svrha europske baze podataka za medicinske proizvode je ojačati nadzor nad tržištem tako da se nadležnim tijelima omogući brzi pristup podacima o proizvođačima i ovlaštenim predstavnicima, proizvodima i potvrdama i podacima vezanim uz vigilanciju, razmjenjivati informacije o podacima dobivenim kliničkim ispitivanjima, kao i doprinijeti

(3) Ta baza podataka stoga treba sadržavati podatke koje zahtijevaju direktive 90/385/EEZ, 93/42/EEZ i 98/79/EZ, posebno o registraciji proizvođača i proizvoda, podatke vezane uz izdane ili obnovljene, izmijenjene, dopunjene, privremeno oduzete, povučene ili odbijene potvrde, podatke dobivene u skladu s postupkom vigilancije, te podatke o kliničkim ispitivanjima.

(4) Europska Komisija razvila je takvu bazu podataka u suradnji s državama članicama pod nazivom „Europska baza podataka za medicinske proizvode (Eudamed)”, a dobrovoljno je koriste brojne države članice.

(5) Podatke je potrebno unositi u bazu podataka koristeći propisane metode prijenosa podataka.

(6) Prilikom unosa podataka u Eudamed, primjereno je koristiti međunarodno priznatu nomenklaturu medicinskih proizvoda kako bi se omogućilo jednoobrazno opisivanje predmetnih proizvoda i učinkovito korištenje te baze podataka. S obzirom da se podaci mogu unositi na svim službenim jezicima Zajednice, potrebno je koristiti brojčane oznake kako bi se proizvodi mogli jednostavno pretraživati.

(7) Univerzalni sustav nomenklature medicinskih proizvoda razvijen na temelju EN ISO 15225:2000 *Nomenklatura – Specifikacija za sustav nomenklature medicinskih proizvoda u svrhu obvezne razmjene podataka* je takva međunarodno priznata nomenklatura. U Zaključcima Vijeća od 2. prosinca 2003. o medicinskim proizvodima ⁽⁴⁾, Vijeće je podsjetilo da je potrebno uspostaviti i održavati Eudamed i početi koristiti Univerzalni sustav nomenklature medicinskih proizvoda kao osnovu za tu bazu podataka.

⁽¹⁾ SL L 189, 20.7.1990., str. 17.

⁽²⁾ SL L 169, 12.7.1993., str. 1.

⁽³⁾ SL L 331, 7.12.1998., str. 1.

⁽⁴⁾ SL C 20, 24.1.2004., str. 1.

- (8) Potrebno je odgovarajuće prijelazno razdoblje kako bi se omogućilo državama članicama da se pripreme za obveznu uporabu Eudameda i da uzmu u obzir promjene uvedene Direktivom 2007/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o izmjeni Direktive Vijeća 90/385/EEZ o usklađivanju zakonodavstva država članica o aktivnim medicinskim proizvodima za ugradnju, Direktive Vijeća 93/42/EEZ o medicinskim proizvodima i Direktive 98/8/EZ o stavljanju biocidnih pripravaka na tržište ⁽¹⁾.
- (9) Države članice moraju podatke koji su postojali prije 1. svibnja 2011. unijeti samo u opsegu potrebnom za buduće funkcioniranje Eudameda. Za potpunost Eudameda nužno je unijeti podatke koji su postojali prije 1. svibnja 2011. o proizvođaču, ovlaštenom predstavniku i registraciji proizvoda, koji su propisani direktivama 93/42/EEZ i 98/79/EZ, u obliku u kojem su takvi podaci dostupni na državnoj razini.
- (10) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora za medicinske proizvode,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Ovom Odlukom uspostavlja se Europska baza podataka za medicinske proizvode (Eudamed) kao baza podataka u smislu članka 10.b stavka 3. Direktive 90/385/EEZ, članka 14.a stavka 3. Direktive 93/42/EEZ i članka 12. stavka 3. Direktive 98/79/EZ.

Članak 2.

Države članice osiguravaju da se podaci navedeni u članku 10.b stavku 1. točkama (a) i (b) Direktive 90/385/EEZ, članku 14.a stavku 1. točkama (a), (b) i (c) Direktive 93/42/EEZ i članku 12. stavku 1. točkama (a), (b) i (c) Direktive 98/79/EZ unose u Eudamed u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Za klinička ispitivanja države članice osiguravaju da se izvadak obavijesti iz članka 10. stavka 1. Direktive 90/385/EEZ i članka 15. stavka 1. Direktive 93/42/EEZ, kao i informacije iz članka

10. stavka 3. i 4. Direktive 90/385/EEZ i članka 15. stavka 6. i 7. Direktive 93/42/EEZ unose u Eudamed u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Članak 3.

Eudamed koristi zaštićeni Hypertext Transfer Protocol (HTTPS) i Extensible Mark-up Language (XML).

Članak 4.

Prilikom unosa podataka u Eudamed države članice biraju između izravnog (online) unosa podataka i učitavanja XML datoteka.

Države članice osiguravaju da se prilikom unosa podataka u Eudamed medicinski proizvodi opisuju koristeći oznake iz međunarodno priznate nomenklature medicinskih proizvoda.

Članak 5.

U pogledu podataka koji su postojali prije datuma iz članka 6., države članice osiguravaju da se podaci vezani uz registraciju proizvođača, ovlaštenih predstavnika i proizvoda unose u Eudamed sukladno članku 14.a stavku 1. točki (a) Direktive 93/42/EEZ i članku 12. stavku 1. točki (a) Direktive 98/79/EZ.

Ti podaci unose se najkasnije do 30. travnja 2012.

Članak 6.

Države članice primjenjuju ovu Odluku od 1. svibnja 2011.

Članak 7.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. travnja 2010.

Za Komisiju

John DALLI

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 247, 21.9.2007., str. 21.

PRILOG

Tablica obveznih polja za unos podataka u odgovarajućem modulu u bazi podataka Eudamed sukladno obvezama koje proizlaze iz direktiva 93/42/EEZ, 90/385/EEZ i 98/79/EZ

Direktiva 93/42/EEZ	Minimalni opseg podataka potreban za unos podataka u Eudamed
Članak 14.a stavak 1. točka (a) i članak 14. stavak 1. i 2.	1. Subjekt (proizvođač/ovlašteni predstavnik): (a) naziv; (b) ulica; (c) mjesto; (d) poštanski broj; (e) država; (f) telefon ili elektronička pošta; (g) uloga. 2. Proizvod: (a) Oznaka međunarodno priznate nomenklature (za podatke nastale nakon 1. svibnja 2011.); (b) Naziv/robna marka ili, kada to nije dostupno, generički naziv.
Članak 14.a stavak 1. točka (b)	3. Potvrda: (a) broj potvrde; (b) vrsta potvrde; (c) datum izdavanja; (d) datum isteka; (e) proizvođač i, ako je primjenljivo, ovlašteni predstavnik (vidjeti polja pod 1. Subjekt); (f) obaviješteno tijelo (odabire se iz sustava); (g) općeniti opis i, gdje je primjenljivo, pojedinosti o proizvodu (vidjeti polja pod 2. Proizvod); (h) status i, gdje je primjenljivo, razlozi odluke prijavljenog tijela.
Članak 14.a stavak 1. točka (c) i članak 10. stavak 3.	4. Događaj (Izješće nadležnog državnog tijela). (a) oznaka nadležnog tijela; (b) proizvođač, gdje je primjenljivo ovlašteni predstavnik (vidjeti polja pod 1. Subjekt); (c) kontakt proizvođača; (d) oznaka proizvođača/br. Korektivne mjere za sigurnost na području (FSCA); (e) proizvod (vidjeti polja pod 2. Proizvod), te gdje je primjenljivo broj pošiljke, serijski broj, verziju programske opreme; (f) prijavljeno tijelo (odabire se iz sustava) (g) za proizvod je poznato da je na tržištu u; (h) oznaka povjerljivosti; (i) potpuno istraživanje; (j) pozadinske informacije (opis); (k) zaključak; (l) preporuka; (m) mjera i opis mjere.

Članak 14.a stavak 1. točka (d) i članak 15. stavak 1., 6. i 7.	5. Kliničko ispitivanje: (a) proizvođač, gdje je primjenljivo ovlaštenu predstavnik (vidjeti polja pod 1. Subjekt); (b) proizvod (vidjeti polja pod 2. Proizvod); (c) naziv istraživanja; (d) broj protokola; (e) glavni cilj; (f) kontakt tijela nadležnog za to kliničko ispitivanje; (g) odluke donesene od strane nadležnog tijela sukladno članku 15. stavku 6., datum i temelj odluke; (h) raniji završetak zbog sigurnosnih razloga sukladno članku 15. stavku 7., datum i temelj odluke.
Direktiva 90/385/EEZ	Minimalni opseg podataka potreban za unos podataka u Eudamed
Članak 10.b stavak 1. točka (a)	6. Potvrda (vidjeti polja pod 3. Potvrda)
Članak 10.b stavak 1. točka (b) i članak 8. stavak 3.	7. Događaj (vidjeti polja pod 4. Događaj)
Članak 10.b stavak 1. točka (c) i članak 10 stavak 1., 3. i 4.	8. Kliničko ispitivanje (vidjeti polja pod 5. Kliničko ispitivanje, od (a) do (f): (a) odluke donesene od strane nadležnog tijela sukladno članku 10. stavku 3., datum i temelj odluke; (b) raniji završetak zbog sigurnosnih razloga sukladno članku 10. stavku 4., datum i temelj odluke.
Direktiva 98/79/EZ	Minimalni opseg podataka potreban za unos podataka u Eudamed
Članak 12. stavak 1. točka (a) i članak 10. stavak 1., 3. i 4. i Prilog VIII. odjeljak 4.	9. Subjekt (za sve <i>in vitro</i> dijagnostičke medicinske proizvode (IVD)):Adresa proizvođača, odgovarajući ovlaštenu predstavnik (vidjeti polja pod 1. Subjekt). 10. Proizvod:Za sve IVD-e (a) proizvod (vidjeti polja pod Proizvod 2.); (b) podatak je li proizvod „nov“; (c) prekid stavljanja na tržište. Nadalje, za Prilog II. i samotestiranje (d) ishod procjene učinkovitosti, gdje je primjenljivo; (e) certifikati (vidjeti polja pod 3. Potvrda); (f) sukladnost sa zajedničkim tehničkim specifikacijama, gdje je primjenljivo; (g) identifikacija proizvoda.
Članak 12. stavak 1. točka (b)	11. Potvrda (vidjeti polja pod 3. Potvrda)
Članak 12. stavak 1. točka (c) i članak 11. stavak 3.	12. Događaj (vidjeti polja pod 4. Događaj)

32010D0625

L 277/27

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

21.10.2010.

ODLUKA KOMISIJE**od 19. listopada 2010.****sukladno Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o odgovarajućoj zaštiti osobnih podataka u Andori***(priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 7084)***(Tekst značajan za EGP)**

(2010/625/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 25. stavak 6.,

nakon savjetovanja s Europskim nadzornikom zaštite podataka,

budući da:

(1) Sukladno Direktivi 95/46/EZ, države članice su dužne osigurati da se prijenos osobnih podataka u treću zemlju može ostvariti jedino ako dotična treća zemlja osigurava odgovarajuću razinu zaštite i ako se poštuju zakoni te države članice za provedbu ostalih odredaba Direktive prije prijenosa.

(2) Komisija može utvrditi da treća zemlja osigurava odgovarajuću razinu zaštite. U tom slučaju, osobni podaci mogu se prenositi iz država članica bez potrebe dodatnih jamstava.

(3) Sukladno Direktivi 95/46/EZ, razinu zaštite podataka treba procijeniti imajući u vidu sve okolnosti u vezi s postupkom prijenosa podataka ili skupom postupaka prijenosa podataka i imajući poseban obzir prema brojnim elementima važnim za prijenos, navedenim u njezinom članku 25.

(4) S obzirom na različite pristupe zaštiti podataka u trećim zemljama, trebalo bi provesti procjenu primjereno-sti i svaku odluku koja se temelji na članku 25. stavku 6. Direktive 95/46/EZ treba provesti tako da ne bude proizvoljne ili neopravdane diskriminacije protiv trećih zemalja ili među trećim zemljama gdje prevladavaju slični uvjeti, niti da se stvore prikrivene prepreke za trgovanje, uvažavajući trenutačne međunarodne obveze Europske unije.

(5) Andora je država sa sustavom parlamentarne suknježevine, s predsjednikom Francuske Republike i urgelskim nadbiskupom kao suknježevima.

(6) Pravo na privatnost sadržano je u članku 14. Ustava Kneževine Andore (Constitució del Principat d'Andorra), kako je odobreno općim referendumom 14. ožujka 1993.

(7) Pravni propisi za zaštitu osobnih podataka u Andori se uvelike temelje na standardima iz Direktive 95/46/EZ te su propisani Organskim zakonom 15/2003 od 18. prosinca o zaštiti osobnih podataka (Llei qualificada de protecció de dades personals) (LQPD). Ovo zakonodavstvo o zaštiti podataka je dodatno upotpunjeno Odlukom od 1. srpnja 2004. kojom se osniva Javni registar za upis osobnih podataka i Odlukom od 9. lipnja 2010. kojom se potvrđuju uredbe andorske Agencije za zaštitu podataka. Potonji instrument pojašnjava nekoliko pitanja koje je Radna skupina za zaštitu pojedinaca, osnovana člankom 29. Direktive 95/46/EZ, uputila na temu obrade osobnih podataka u svojem Mišljenju od 1. prosinca 2009. ⁽²⁾

(8) Odredbe zaštite podataka su također sadržane u brojnim pravnim instrumentima koji reguliraju različite sektore, kao što su zakonodavstvo financijskog sektora, zdravstveni propisi i javni registri.

⁽¹⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

⁽²⁾ Mišljenje 7/2009 od 1. prosinca 2009., dostupno na: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2009/wp166_en.pdf.

(9) Andora je ratificirala Konvenciju Vijeća Europe za zaštitu pojedinaca u vezi s automatskom obradom osobnih podataka od 28. siječnja 1981. te Dodatni protokol Konvencije Vijeća Europe za zaštitu pojedinaca u vezi s automatskom obradom osobnih podataka, koji se odnosi na nadzorna tijela i prekogranični protok podataka od 8. studenoga 2001., kao i Konvenciju Vijeća Europe za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4. studenoga 1950., u Andori na snazi od 22. siječnja 1996., te Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima od 16. prosinca 1966., na snazi u Andori od 19. srpnja 2006.

(10) Pravni standardi zaštite podataka, koji se primjenjuju u Andori, obuhvaćaju sva temeljna načela potrebna za odgovarajuću razinu zaštite fizičkih osoba, čak i ako su utvrđene iznimke i ograničenja da bi se zaštitili bitni javni interesi. Primjena ovih pravnih standarda zaštite podataka je zajamčena administrativnim i pravosudnim lijekovima i neovisnim nadzorom koji provodi nadzorno tijelo, andorska Agencija za zaštitu podataka, koja je ovlaštena za istrage i intervencije i koja djeluje u potpunosti neovisno.

(11) Andorska tijela za zaštitu podataka dala su objašnjenja i jamstva o interpretaciji andorskog zakona te jamstva da se andorsko zakonodavstvo o zaštiti podataka provodi u skladu s tom interpretacijom. Ova Odluka uzima u obzir ta objašnjenja i jamstva te je stoga njima uvjetovana.

(12) Andora se stoga mora smatrati za pružatelja odgovarajuće razine zaštite osobnih podataka iz Direktive 95/46/EZ.

(13) U interesu transparentnosti i da bi se zaštitila sposobnost nadležnih tijela u državama članicama da osiguraju zaštitu pojedinaca s obzirom na obradu njihovih osobnih podataka, potrebno je navesti iznimne okolnosti u kojima obustava određenih protoka podataka može biti opravdana, bez obzira na pronalazak odgovarajuće zaštite.

(14) Radna skupina za zaštitu pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka koja je osnovana sukladno članku 29. Direktive 95/46/EZ dala je mišljenja o razini zaštite koju pruža švicarsko pravo, što je uzeto u obzir pri pripremi ove Odluke ⁽¹⁾. U svom pozitivnom mišljenju Radna skupina je ohrabrila andorska tijela vlasti u tekućem procesu usvajanja daljnjih odredaba, koje će proširiti primjenu andorskog zakonodavstva na automatizirane zasebne odluke, budući da to trenutačno nije izričito prepoznato od strane andorskog Organskog zakona o zaštiti osobnih podataka.

(15) Mjere navedene u ovoj Odluci u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog člankom 31. stavkom 1. Direktive 95/46/EZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Za potrebe članka 25. stavka 2. Direktive 95/46/EZ, Andora se smatra pružateljem odgovarajuće razine zaštite osobnih podataka prenesenih iz Europske unije.

Članak 2.

Ova se Odluka tiče samo primjerenosti zaštite koju pruža Andora u smislu ispunjavanja zahtjeva iz članka 25. stavka 1. Direktive 95/46/EZ i ne utječe na ostale uvjete ili ograničenja za provedbu ostalih odredaba Direktive koje se odnose na obradu osobnih podataka u državama članicama.

Članak 3.

1. Ne dovodeći u pitanje svoje ovlasti da poduzimaju mjere za osiguranje usklađenosti s nacionalnim odredbama usvojenima u skladu s odredbama koje nisu iz članka 25. Direktive 95/46/EZ, nadležna tijela država članica mogu koristiti svoje postojeće ovlasti da obustave protok podataka prema primatelju u Andori kako bi zaštitili pojedince s obzirom na obradu njihovih osobnih podataka u slučajevima ako:

(a) je nadležno andorsko tijelo utvrdilo da primatelj krši odgovarajuće standarde zaštite; ili

(b) ako postoji stvarna vjerojatnost da je došlo do povrede standarda zaštite, gdje postoje utemeljene osnove za vjerovati da nadležno andorsko tijelo ne poduzima ili neće poduzeti odgovarajuće i pravovremene korake kako bi riješilo dotični slučaj, ako bi nastavak prijenosa stvorio trenutnu opasnost od nastanka ozbiljne štete za vlasnike podataka i ako su nadležna tijela država članica poduzela razumne napore da u tim okolnostima obavijeste stranku odgovornu za obradu sa sjedištem u Andori i dala joj mogućnost da se očituje.

2. Obustava prestaje čim su osigurani standardi zaštite i čim je dotično nadležno tijelo u Zajednici o tome obaviješteno.

Članak 4.

1. Države članice moraju bez odgode obavijestiti Komisiju kada su mjere na temelju članka 3. usvojene.

2. Države članice i Komisija će obavijestiti jedni druge o slučajevima ako aktivnosti tijela odgovornih za osiguravanje usklađenosti sa standardima zaštite u Andori ne uspijevaju osigurati takvu usklađenost.

⁽¹⁾ Mišljenje 7/2009 od 1. prosinca 2009., dostupno na: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2009/wp166_en.pdf.

3. Ako informacije prikupljene prema članku 3. i prema stavcima 1. i 2. ovog članka pružaju dokaze da bilo koje tijelo odgovorno za osiguravanje usklađenosti sa standardima zaštite u Andori ne ispunjava svoju ulogu učinkovito, Komisija mora obavijestiti tijela nadležna andorska tijela i, ako je potrebno, predstaviti nacrt mjera u skladu s postupkom iz članka 31. stavka 2. Direktive 95/46/EZ s ciljem stavljanjem izvan snage ili suspenzije ove Odluke ili smanjenja njenog djelokruga.

Članak 5.

Komisija mora nadzirati funkcioniranje ove Odluke i prijaviti svaki relevantan zaključak Odboru osnovanom člankom 31. Direktive 95/46/EZ, uključujući bilo koji dokaz koji bi mogao utjecati na zaključak iz članka 1. ove Odluke da je zaštita u Andori odgovarajuća u smislu članka 25. Direktive 95/46/EZ i svaki dokaz da se ova Odluka provodi na diskriminatorni način.

Članak 6.

Države članice moraju poduzeti sve mjere potrebne za usklađivanje s Odlukom do 1. siječnja 2011.

Članak 7.

Ova je Odluka upućena svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. listopada 2010.

Za Komisiju

Viviane REDING

Potpredsjednica

32010R1005

L 291/36

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

9.11.2010.

UREDBA KOMISIJE (EU) BR. 1005/2010**od 8. studenoga 2010.**

o zahtjevima za homologaciju tipa naprava za vuču na motornim vozilima i provedbi Uredbe (EZ) br. 661/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za homologaciju tipa za opću sigurnost motornih vozila, njihovih prikolica i sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

Članak 1.

Područje primjene

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 661/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zahtjevima za homologaciju tipa za opću sigurnost motornih vozila, njihovih prikolica i sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 14. stavak 1. točku (a),

Ova se Uredba primjenjuje na motorna vozila kategorija M i N kako je određeno u Prilogu II. Direktivi 2007/46/EZ.

Članak 2.

budući da:

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(1) Uredba (EZ) br. 661/2009 je zasebna Uredba za potrebe postupka Zajednice za homologaciju tipa propisanog Direktivom 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o uspostavi okvira za homologaciju motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila (Okvirna direktiva) ⁽²⁾.

(1) „tip u odnosu na naprave za vuču” znači vozila koja se ne razlikuju u temeljnim odlikama kao što su značajke naprava za vuču;

(2) Uredba (EZ) br. 661/2009 stavlja izvan snage Direktivu Vijeća 77/389/EEZ od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na naprave za vuču na motornim vozilima ⁽³⁾. Zahtjeve utvrđene u toj Direktivi treba prenijeti u ovu Uredbu i, prema potrebi, izmijeniti ih kako bi ih se prilagodilo razvoju znanstvenih i tehničkih spoznaja.

(2) „naprava za vuču” znači naprava u obliku kuke, ušice ili drugog oblika za koju se može pričvrstiti spojni dio kao što je šipka za vuču ili užice za vuču.

Članak 3.

Odredbe za EZ homologaciju tipa vozila u odnosu na naprave za vuču

(3) Područje primjene ove Uredbe u skladu je s onim Direktive 77/389/EEZ i stoga ograničeno na vozila kategorija M i N.

1. Proizvođač ili njegov predstavnik podnosi homologacijskom tijelu zahtjev za EZ homologaciju tipa vozila u odnosu na naprave za vuču.

(4) Uredba (EZ) br. 661/2009 utvrđuje temeljne odredbe o zahtjevima za homologaciju tipa motornih vozila u odnosu na naprave za vuču. Stoga je za takvu homologaciju tipa potrebno utvrditi posebne postupke, ispitivanja i zahtjeve.

2. Zahtjev se sastavlja u skladu s obrascem opisnog dokumenta utvrđenog u dijelu 1. Priloga I.

(5) Mjere propisane ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Tehničkog odbora - Motorna vozila,

3. Ako su ispunjeni potrebni zahtjevi utvrđeni u Prilogu II. ovoj Uredbi, homologacijsko tijelo dodjeljuje EZ homologaciju tipa i izdaje homologacijski broj tipa u skladu sa sustavom numeriranja određenim u Prilogu VII. Direktivi 2007/46/EZ.

Država članica ne može dodijeliti isti broj drugom tipu vozila.

⁽¹⁾ SL L 200, 31.7.2009., str. 1.

⁽²⁾ SL L 263, 9.10.2007., str. 1.

⁽³⁾ SL L 154, 13.6.1977., str. 41.

4. Za potrebe stavka 3. homologacijsko tijelo izdaje certifikat o EZ homologaciji tipa sastavljen u skladu s obrascem utvrđenim u dijelu 2. Priloga I.

Članak 4.**Valjanost i proširenje homologacija dodijeljenih prema Direktivi 77/389/EEZ**

Nacionalna tijela dozvoljavaju prodaju i početak uporabe vozila homologiranog tipa prije datuma iz članka 13., stavka 2. Uredbe (EZ) br. 661/2009, i nastavljaju dodjeljivati proširenja homologacija tim vozilima na temelju uvjeta iz Direktive 77/389/EEZ.

Članak 5.**Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. studenoga 2010.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

PRILOG I.

Administrativni dokumenti za EZ homologaciju tipa motornih vozila u odnosu na naprave za vuču

DIO 1.

Opisni dokument

OBRAZAC

Opisni dokument br. ... o EZ homologaciji tipa motornog vozila u odnosu na naprave za vuču.

Sljedeće informacije dostavljaju se u tri primjerka i uključuju popis sadržaja. Svi crteži dostavljaju se u prikladnom mjerilu i dovoljno detaljni na formatu A4 ili presavijeni na taj format. Ako su priložene, fotografije moraju prikazivati potrebne pojedinosti.

Ako sustavi, sastavni dijelovi ili zasebne tehničke jedinice iz ovog opisnog dokumenta imaju elektroničko upravljanje, prilažu se podaci o njihovim značajkama.

0. OPĆENITO
 - 0.1. Marka (trgovačka oznaka proizvođača):
 - 0.2. Tip:
 - 0.2.1. Trgovačko ime (trgovačka imena) (ovisno o raspoloživosti):
 - 0.3. Identifikacijska oznaka tipa, ako je postavljena na vozilu ^(b):
 - 0.3.1. Mjesto te oznake:
 - 0.4. Kategorija vozila ^(c):
 - 0.5. Naziv i adresa proizvođača:
 - 0.8. Naziv (nazivi) i adresa (adrese) pogona za sklapanje:
 - 0.9. Naziv i adresa predstavnika proizvođača (ako postoji):
1. OPĆE KONSTRUKCIJSKE ZNAČAJKE VOZILA
 - 1.1. Fotografije i/ili crteži oglednog vozila:
2. MASE I DIMENZIJE ^(d) ^(e)
 - 2.8. Tehnički dopuštena najveća ukupna masa vozila koju je naveo proizvođač vozila ⁽³⁾:
 - 2.11.5. Vozilo je/nije ^(f) predviđeno za vuču tereta
12. RAZNO
 - 12.3. Naprava (naprave) za vuču
 - 12.3.1. Sprijeda: kuka/ušica/drugo ⁽¹⁾
 - 12.3.2. Straga: kuka/ušica/drugo/ništa ⁽¹⁾
 - 12.3.3. Crtež ili fotografija podvozja/dijela nadogradnje koji prikazuje položaj, konstrukciju i ugradbu naprave (naprava) za vuču:

Pojašnjenja

⁽¹⁾ Prekrižiti nepotrebno.

⁽²⁾ Molimo, ovdje upišite najvišu i najnižu vrijednost za svaku izvedbu.

^(b) Ako identifikacijska oznaka tipa sadrži znakove koji nisu bitni za opis vozila, sastavnog dijela ili zasebne tehničke jedinice, koji su obuhvaćeni ovim certifikatom o homologaciji tipa, tada takve znakove treba u dokumentaciji prikazati simbolom „?” (npr. ABC??123??).

^(c) Klasificirana u skladu s definicijama utvrđenim u dijelu A Priloga II. Direktivi 2007/46/EZ.

^(d) Kada postoji izvedba s uobičajenom kabinom i izvedba s kabinom s krevetom, treba navesti dimenzije i mase za oba slučaja.

^(e) Norma ISO 612: 1978: Cestovna vozila — Dimenzije motornih vozila i vučenih vozila — nazivi i definicije.

DIO 2.

Certifikat o EZ homologaciji tipa**OBRAZAC**

Format: A4 (210 × 297 mm)

CERTIFIKAT O EZ HOMOLOGACIJI TIPa

Žig tijela za homologaciju

Izjava se odnosi na:

— EZ homologaciju tipa ⁽¹⁾	}	tip vozila u odnosu na naprave za vuču
— proširenje EZ homologacije tipa ⁽¹⁾		
— odbijanje EZ homologacije tipa ⁽¹⁾		
— povlačenje EZ homologacije tipa ⁽¹⁾		

s obzirom na Uredbu (EU) br. 1005/2010, kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EU) br. .../...⁽¹⁾

Broj EZ homologacije tipa:

Razlog za proširenje:

ODJELJAK I.

- 0.1. Marka (trgovačka oznaka proizvođača): ...
- 0.2. Tip: ...
- 0.2.1. Trgovačko ime (trgovačka imena) (ovisno o raspoloživosti): ...
- 0.3. Identifikacijska oznaka tipa, ako je postavljena na vozilu ⁽²⁾: ...
- 0.3.1. Mjesto te oznake: ...
- 0.4. Kategorija vozila ⁽³⁾: ...
- 0.5. Naziv i adresa proizvođača: ...
- 0.8. Naziv (nazivi) i adresa (adrese) pogona za sklapanje: ...
- 0.9. Naziv i adresa predstavnika proizvođača (ako postoji): ...

ODJELJAK II.

1. Dodatni podaci: vidjeti dodatak.
 2. Tehnička služba koja je odgovorna za provedbu ispitivanja: ...
 3. Datum izvješća o ispitivanju: ...
 4. Broj izvješća o ispitivanju: ...
 5. Napomene (ako ih ima): vidjeti Dodatak.
 6. Mjesto: ...
 7. Datum: ...
 8. Potpis: ...
- Prilozi: : Opisna dokumentacija
Izvješće o ispitivanju

⁽¹⁾ Prekrižiti nepotrebno.⁽²⁾ Ako identifikacijska oznaka tipa sadrži znakove koji nisu bitni za opis vozila, sastavnog dijela ili zasebne tehničke jedinice, koji su obuhvaćeni ovim certifikatom o homologaciji tipa, tada takve znakove treba u dokumentaciji prikazati simbolom ? (npr. ABC??123??).⁽³⁾ Kako je određeno u odjeljku A. Priloga II. Direktivi 2007/46/EZ.

*Dodatak***certifikatu o EZ homologaciji tipa br. ...**

1. Dodatni podaci:
 - 1.1. Sažet opis tipa vozila s obzirom na njegovu strukturu, dimenzije, linije i materijale od kojih je izrađen: ...
 - 1.2. Ukupan broj i mjesto naprave (naprava) za vuču: ...
 - 1.3. Način pričvršćivanja na vozilo: ...
 - 1.4. Tehnički dopuštena najveća ukupna masa vozila (kg): ...
2. Prednja naprava (prednje naprave) za vuču: odstranjiva/neodstranjiva⁽¹⁾ kuka/ušica/drugo⁽¹⁾
3. Stražnja naprava (stražnje naprave) za vuču: odstranjiva/neodstranjiva⁽¹⁾ kuka/ušica/drugo/ništa⁽¹⁾
4. Vozilo je/nije⁽¹⁾ predviđeno za vuču tereta
5. Napomene: ...

⁽¹⁾ Prekrižiti nepotrebno.

PRILOG II.

Zahtjevi za naprave za vuču

1. POSEBNI ZAHTJEVI
 - 1.1. Najmanji broj naprava.
 - 1.1.1. Sva motorna vozila moraju imati napravu za vuču ugrađenu s prednje strane.
 - 1.1.2. Vozila kategorije M₁ kako je određeno u dijelu A. Priloga II. Direktivi 2007/46/EZ, osim vozila koja nisu predviđena za vuču ikakvog tereta, također moraju imati ugrađenu napravu za vuču sa stražnje strane.
 - 1.1.3. Stražnja naprava za vuču može biti zamijenjena mehaničkom spojnicom kako je određeno Pravilnikom UN-ECE-a br. 55 ⁽¹⁾ pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi stavka 1.2.1.
 - 1.2. Opterećenje i stabilnost
 - 1.2.1. Svaka naprava za vuču ugrađena u vozilo mora moći izdržati vučnu i tlačnu silu jednaku najmanje polovini tehnički dopuštene najveće ukupne mase vozila.
2. POSTUPAK ISPITIVANJA
 - 2.1. I vučno i tlačno ispitno opterećenje primjenjuju se na svaku zasebnu napravu za vuču ugrađenu u vozilo.
 - 2.2. Ispitno opterećenje primjenjuje se u vodoravnom uzdužnom smjeru u odnosu na vozilo.

⁽¹⁾ SL L 373, 27.12.2006., str. 50.

32010D0679

L 292/55

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

10.11.2010.

ODLUKA KOMISIJE**od 8. studenoga 2010.****o izmjeni Odluke 95/467/EZ o provedbi članka 20. stavka 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ o građevnim proizvodima***(priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 7542)***(Tekst značajan za EGP)**

(2010/679/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

*Članak 1.*uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na građevne proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 13. stavak 4. točku (a),

Prilog 3. Odluci 95/467/EZ mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom za graditeljstvo,

Članak 2.

budući da:

Ova je Odluka upućena državama članicama.

(1) Komisija je 24. listopada 1995. donijela Odluku 95/467/EZ o provedbi članka 20. stavka 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ o građevnim proizvodima ⁽²⁾.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. studenoga 2010.

(2) Radi prilagodbe sustava potvrđivanja sukladnosti za obitelj proizvoda „DIMNJACI, DIMOVODI I POSEBNI PROIZVODI” tehničkom napretku potrebno je izmijeniti Prilog 3. toj Odluci.

Za Komisiju

Antonio TAJANI

(3) Odluku stoga treba na odgovarajući način izmijeniti,

Potpredsjednik⁽¹⁾ SL L 40, 11.2.1989., str. 12.⁽²⁾ SL L 268, 10.11.1995., str. 29.

PRILOG

U Prilogu 3. Odluci 95/467/EZ u tablici koja se odnosi na obitelj proizvoda „DIMNJACI, DIMOVODI I POSEBNI PROIZVODI” dodaje se sljedeći unos:

Proizvod(i)	Namijenjena uporaba(-e)	Razina(-e) ili razred(i) (Reakcija na vatru)	Sustav(i) potvrđivanja sukladnosti
„montažni dimnjaci (elementi etažne visine), dimovodne cijevi (elementi ili blokovi), višeslojni dimnjaci (elementi ili blokovi), jednoslojni dimnjački blokovi, sustavi samostojećih i ugrađenih dimnjaka, izlazni nastavci dimnjaka	Za uporabe koje podliježu propisima o reakciji na vatru	(A1, A2, B, C)(*)	1
		(A1, A2, B, C)(**), D, E	3
		(A1 do E)(***), F	4

Sustav 1.: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka i., bez ispitivanja metodom slučajnog uzorka.

Sustav 3.: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka ii., druga mogućnost.

Sustav 4.: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka ii., treća mogućnost.

(*) Proizvodi ili materijali za koje jasno prepoznatljiva faza proizvodnog procesa dovodi do poboljšanja klasifikacije prema reakciji na vatru (primjerice, dodavanje usporivača vatre ili ograničenje organskog materijala).

(**) Proizvodi ili materijali koji nisu obuhvaćeni napomenom (*).

(***) Proizvodi ili materijali čija se reakcija na vatru ne treba ispitivati (primjerice proizvodi ili materijali razreda A1 u skladu s Odlukom Komisije 96/603/EZ, SL L 267, 19.10.1996., str. 23.).”

32010D0683

L 293/60

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

11.11.2010.

ODLUKA KOMISIJE**od 9. studenoga 2010.****o izmjeni Odluke 97/555/EZ o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda prema članku 20. stavku 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s cementima, građevnim vapnima i drugim hidrauličkim vezivima***(priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 7603)***(Tekst značajan za EGP)***(2010/683/EU)*

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u odnosu na građevne proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 13. stavak 4. točku (a),

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom za graditeljstvo,

budući da:

- (1) Komisija je donijela Odluku 97/555/EZ od 14. srpnja 1997. o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda prema članku 20. stavku 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s cementima, građevnim vapnima i drugim hidrauličkim vezivima ⁽²⁾.
- (2) Nakon pregleda skupine proizvoda „građevna vapna”, države članice i Komisija smatrale su nužnim ojačati ulogu

treće strane uključene u certifikaciju nadzora tvorničke proizvodnje.

- (3) Odluku 97/555/EZ treba stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilog III. Odluci 97/555/EZ mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. studenoga 2010.

Za Komisiju

Antonio TAJANI

Potpredsjednik

⁽¹⁾ SL L 40, 11.2.1989., str. 12.

⁽²⁾ SL L 229, 20.8.1997., str. 9.

PRILOG

U Prilogu III. Odluci 97/555/EZ unos koji se odnosi na obitelj proizvoda „Građevna vapna, uključujući: bijela vapna, dolomitska vapna, hidraulička vapna” zamjenjuje se sljedećim:

„Građevno vapno, uključujući: — bijelo vapno — dolomitsko vapno — hidrauličko vapno		—	2 +”
--	--	---	------

32010R1103

L 313/3

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

30.11.2010.

UREDBA KOMISIJE (EU) BR. 1103/2010**od 29. studenoga 2010.****o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, pravila o označivanju kapaciteta prijenosnih sekundarnih (koje se mogu puniti) i automobilskih baterija i akumulatora****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

krajnjim korisnicima, te stoga krajnji korisnici ne moraju donositi odluku o njihovoj kupnji.

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te o stavljanju izvan snage Direktive 91/157/EEZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 21. stavak 2. i članak 21. stavak 7.,

budući da:

(1) Smanjenje količine otpada može se postići povećanjem životnog vijeka sekundarnih baterija (koje se mogu puniti). Odabirom odgovarajuće baterije za uređaj smanjila bi se količina otpadnih baterija i akumulatora.

(2) Bitno je da se informacije o označivanju kapaciteta dostave usklađenim i ponovljivim metodama koje se mogu kontrolirati, kako bi se proizvođačima osigurala poštena konkurencija i usklađene vrijednosti kvalitete.

(3) Direktiva 2006/66/EZ propisuje da sve prijenosne i automobilske baterije i akumulatori moraju imati oznaku kapaciteta. Oznaka kapaciteta namijenjena je za pružanje korisnih, lako razumljivih i usporedivih informacija krajnjim korisnicima prilikom kupnje prijenosnih i automobilskih baterija i akumulatora.

(4) U skladu s člankom 21. stavkom 7. Direktive 2006/66/EZ, mogu se odobriti izuzeća od zahtjeva za označivanje kapaciteta.

(5) Uputno je odobriti ta izuzeća za baterije i akumatore koji se prodaju ugrađeni u uređaje i krajnji ih korisnici ne mogu ukloniti, zbog sigurnosnih razloga, učinkovitosti, medicinskih razloga ili zbog cjelovitosti podataka i kontinuirane opskrbe energijom. Te baterije i akumulatori nisu dostupni

(6) Poželjno je da se informacije temelje na postojećim međunarodnim i europskim normama kako bi se krajnjim korisnicima osigurala točne informacije na pouzdanoj znanstvenoj i tehničkoj osnovi.

(7) Treba uskladiti postojeća pravila o označivanju kapaciteta za prijenosne sekundarne (koje se mogu puniti) i automobilske baterije i akumatore. Treba ocijeniti i moguće usklađivanje pravila o označivanju kapaciteta za prijenosne primarne baterije (koje se ne mogu puniti).

(8) Proizvođačima baterija i akumulatora treba najmanje 18 mjeseci za prilagodbu njihovih tehnoloških procesa novim zahtjevima za označivanje kapaciteta.

(9) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 18. Direktive 2006/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o otpadu ⁽²⁾,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

*Članak 1.***Područje primjene**

1. Ova se Uredba primjenjuje na prijenosne sekundarne (koje se mogu puniti) i automobilske baterije i akumatore koji su prvi put stavljeni na tržište 18 mjeseci nakon datuma iz članka 5.

2. Ova se Uredba ne primjenjuje na prijenosne sekundarne (koje se mogu puniti) baterije i akumatore koji su navedeni u Prilogu I.

⁽¹⁾ SL L 266, 26.9.2006., str. 1.⁽²⁾ SL L 114, 27.4.2006., str. 9.

Članak 2.**Određivanje kapaciteta**

1. Električni naboj koji baterija ili akumulator može isporučiti pod određenim uvjetima smatra se kapacitetom baterije ili akumulatora.
2. Kapacitet prijenosnih sekundarnih (koje se mogu puniti) baterija i akumulatora određuje se na temelju normi IEC/EN 61951-1, IEC/EN 61951-2, IEC/EN 60622, IEC/EN 61960 i IEC/EN 61056-1, ovisno o kemijskim tvarima koje sadrže, kao što je utvrđeno u Prilogu II. dijelu A.
3. Kapacitet automobilske baterije i akumulatora određuje se na temelju norme IEC 60095-1/EN 50342-1, ovisno o kemijskim tvarima koje sadrže, kao što je utvrđeno u Prilogu II. dijelu B.

Članak 3.**Jedinica za mjerenje kapaciteta**

1. Kapacitet prijenosnih sekundarnih (koje se mogu puniti) baterija i akumulatora izražava se u „miliamper-satima” ili „amper-satima”, pri čemu se upotrebljavaju kratice mAh odnosno Ah.

2. Kapacitet automobilske baterije i akumulatora izražava se u „amper-satima” (Ah) i „amperima pri hladnom startu (Cold Cranking)” (A), pri čemu se upotrebljavaju obje navedene kratice.

Članak 4.**Dizajn oznake kapaciteta**

1. Prijenosne sekundarne (koje se mogu puniti) baterije i akumulatori označeni su oznakom koja sadrži informacije iz Priloga III. dijela A. Minimalna veličina oznake određuje se u skladu s vrstom baterije i akumulatora, kao što je utvrđeno u Prilogu IV. dijelu A.
2. Sve automobilske baterije i akumulatori označeni su oznakom koja sadrži informacije iz Priloga III. dijela B. Minimalna veličina oznake određuje se u skladu s vrstom baterije i akumulatora, kao što je utvrđeno u Prilogu IV. dijelu B.

Članak 5.**Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. studenoga 2010.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

PRILOG I.

Izuzeca od zahtjeva za označivanje kapaciteta

1. Prijenosne sekundarne (koje se mogu puniti) baterije i akumulatori, koji su ugrađeni u uređaje ili namijenjeni za ugradnju u uređaje prije dostavljanja krajnjim korisnicima, te se ne mogu ukloniti, u skladu s člankom 11. Direktive 2006/66/EZ, izuzimaju se iz područja primjene ove Uredbe.

PRILOG II.

Mjerenje kapaciteta prijenosnih sekundarnih (koje se mogu puniti) i automobilske baterije i akumulatora**Dio A. Prijenosne sekundarne (koje se mogu puniti) baterije i akumulatori**

1. Nazivni kapacitet prijenosnih sekundarnih nikal-kadmijskih baterija i akumulatora mjeri se u skladu s normama IEC/EN 61951-1 i IEC/EN 60622.
2. Nazivni kapacitet prijenosnih sekundarnih nikal-metal-hidridnih baterija i akumulatora mjeri se u skladu s normom IEC/EN 61951-2.
3. Nazivni kapacitet prijenosnih sekundarnih litijevih baterija i akumulatora mjeri se u skladu s normom IEC/EN 61960.
4. Nazivni kapacitet prijenosnih sekundarnih olovni baterija i akumulatora mjeri se u skladu s normom IEC/EN 61056-1.

Dio B. Automobilske baterije i akumulatori

1. Nazivni kapacitet i kapacitet pri hladnom startu za automobilske baterije i akumulatore (olovni pokretači) mjeri se u skladu s normom IEC 60095-1/EN 50342-1.

PRILOG III.

Informacije na oznakama kapaciteta**Dio A. Prijenosne sekundarne (koje se mogu puniti) baterije i akumulatori**

Oznaka kapaciteta prijenosnih sekundarnih (koje se mogu puniti) baterija i akumulatora sadrži sljedeće informacije:

1. za prijenosne sekundarne nikal-kadmijske (NiCd), nikal-metal-hidridne (Ni-MH) i litijeve baterije i akumulatore, nazivni kapacitet kao što je utvrđeno u normama IEC/EN 61951-1, IEC/EN 60622, IEC/EN 61951-2 i IEC/EN 61960:
 - (a) kao cijeli broj kada je kapacitet izražen u „mAh”, osim prijenosnih sekundarnih (koje se mogu puniti) baterija i akumulatora namijenjenih za primjenu u električnim alatima;
 - (b) kao decimalni broj s jednom znamenkom kada je kapacitet izražen u „Ah” i kao cijeli broj kada je kapacitet izražen u „mAh” za sve prijenosne sekundarne (koje se mogu puniti) baterije i akumulatore namijenjene za primjenu u električnim alatima;
 - (c) sa stupnjem točnosti koji je propisan normama IEC/EN 61951-1, IEC/EN 61951-2, IEC/EN 60622 i IEC/EN 61960;
2. za prijenosne sekundarne olovne baterije i akumulatore, minimalna vrijednost nazivnog kapaciteta u uzorku navedenom u normi IEC/EN 61056-1:
 - (a) kao decimalni broj s jednom znamenkom kada je kapacitet izražen u „Ah”, osim prijenosnih sekundarnih (koje se mogu puniti) baterija i akumulatora za primjenu u električnim alatima; i
 - (b) sa stupnjem točnosti koji je propisan normom IEC/EN 61056-1.

Dio B. Automobilske baterije i akumulatori

Oznaka kapaciteta automobilskih baterija i akumulatora sadrži sljedeće informacije:

1. nazivni kapacitet i kapacitet pri hladnom startu, kao što je utvrđeno u normi IEC 60095-1/EN 50342-1;
2. vrijednost nazivnog kapaciteta i struja pri startu, prikazana kao cijeli broj sa stupnjem točnosti $\pm 10\%$ od nominalne vrijednosti.

PRILOG IV.

Minimalna veličina i položaj oznaka kapaciteta**Dio A. Prijenosne sekundarne (koje se mogu puniti) baterije i akumulatori**

Oznake kapaciteta prijenosnih sekundarnih (koje se mogu puniti) baterija i akumulatora moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

1. za pojedinačne baterije i akumulateure, osim gumbastih ćelija i memorijskih zamjenskih baterija:
 - (a) na bateriji i akumulatoru: minimalna veličina oznake je $1,0 \times 5,0$ mm (H $\times$ L) ⁽¹⁾;
 - (b) na ambalaži (prednji dio) baterija i akumulatora: minimalna veličina oznake je $5,0 \times 12,0$ mm (H $\times$ L);
 - (c) oznaka je smještena na ambalaži (prednji dio) i na baterijama i akumulatorima unutar ambalaže;
 - (d) za baterije i akumulateure koji se prodaju bez ambalaže, oznaka je smještena na samoj bateriji i akumulatoru;
2. za baterijske sklopove:
 - (a) za baterijske sklopove u kojima je površina najveće stranice manja od 70 cm², minimalna veličina oznake je $1,0 \times 5,0$ mm (H $\times$ L);
 - (b) za baterijske sklopove u kojima je površina najveće stranice jednaka ili veća od 70 cm², minimalna veličina oznake je $2,0 \times 5,0$ mm (H $\times$ L);
 - (c) oznaka je smještena samo na vanjskom kućištu sklopa ćelije (ćelija), a ne na svakoj pojedinoj ćeliji unutar kućišta;
3. ako je veličina baterije, akumulatora ili baterijskog sklopa takva da se na njoj ne može prikazati oznaka minimalne veličine, kapacitet je prikazan na ambalaži oznakom čija je veličina najmanje $5,0 \times 12,0$ mm (H $\times$ L). U tom slučaju, te ako baterija, akumulator ili baterijski sklop nema vlastitu ambalažu, kapacitet je označen na ambalaži uređaja s kojim se baterije, akumulatori ili baterijski sklopovi prodaju;
4. za gumbaste ćelije i memorijske zamjenske baterije:
 - (a) na ambalaži (prednji dio): minimalna veličina oznake je $5,0 \times 12,0$ mm (H $\times$ L);
 - (b) oznaka je smještena na prednjem dijelu ambalaže.

Dio B. Automobilske baterije i akumulatori

Oznake kapaciteta automobilskih baterija i akumulatora moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- (a) oznaka pokriva najmanje 3 % površine najveće stranice automobilske baterije i akumulatora, do najveće veličine od 20×150 mm (H $\times$ L);
- (b) oznaka je smještena na samoj bateriji ili akumulatoru, na jednoj od stranica baterije ili akumulatora osim donje stranice.

⁽¹⁾ Visina (H); dužina (L).

32010D0737

3.12.2010.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 317/39

ODLUKA KOMISIJE**od 2. prosinca 2010.****o utvrđivanju razreda reakcije na vatru određenih građevnih proizvoda u pogledu čeličnih limova presvučenih poliestrom ili plastisolom***(priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 389)***(Tekst značajan za EGP)****(2010/737/EU)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona, i drugih propisa država članica u odnosu na građevne proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 20. stavak 2. točku (a),

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom za graditeljstvo,

budući da:

(4) Razina tog ograničenja može se izraziti samo u smislu različitih razina reakcije na vatru proizvoda kod njihove krajnje primjene.

(5) Usklađenim rješenjem usvojen je sustav razreda u Odluci Komisije 2000/147/EZ o primjeni Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s razredbom reakcije na požar građevnih proizvoda ⁽³⁾.

(6) U slučaju čeličnih limova presvučenih poliestrom ili plastisolom potrebno je koristiti razvrstavanje koje je utvrđeno u Odluci 2000/147/EZ.

(7) Reakcija na vatru mnogih građevnih proizvoda i/ili materijala, u okviru razvrstavanja predviđenog u Odluci 2000/147/EZ, dobro je utvrđena i dovoljno dobro poznata nadležnim regulatornim tijelima u državama članicama tako da ona ne zahtijevaju ispitivanja ove karakteristike ponašanja,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

(1) Direktiva 89/106/EEZ predviđa da, kako bi se vodilo računa o različitim razinama zaštite građevnih objekata na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini, potrebno je u dokumentima za tumačenje utvrditi razrede učinkovitosti proizvoda u odnosu na svaki ključni zahtjev. Ti su dokumenti objavljeni kao „Komunikacija Komisije u pogledu dokumenata za tumačenje Direktive 89/106/EEZ ⁽²⁾”.

(2) U pogledu ključnog zahtjeva sigurnosti u slučaju požara, dokument za tumačenje br. 2 navodi niz međusobno povezanih mjera koje zajednički definiraju strategiju o požarnoj sigurnosti koje trebaju odgovarajuće razviti države članice.

(3) Kao jedna od tih mjera u dokumentu za tumačenje br. 2 navedeno je ograničenje nastanka i širenja vatre i dima unutar određenog područja ograničenjem potencijala građevnih proizvoda da doprinesu punom razvoju požara.

⁽¹⁾ SL L 40, 11.2.1989., str. 12.⁽²⁾ SL C 62, 28.2.1994., str. 1.**Članak 1.**

Građevni proizvodi i/ili materijali koji zadovoljavaju sve zahtjeve karakteristike ponašanja „reakcija na požar”, bez potrebe za daljnjim ispitivanjem, utvrđeni su u Prilogu.

Članak 2.

Posebni razredi koje treba primijeniti na različite građevne proizvode i/ili materijale, u okviru razvrstavanja prema reakciji na vatru koje je usvojeno u Odluci 2000/147/EZ, utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 3.

Proizvodi se razmatraju u odnosu na njihovu krajnju primjenu, prema potrebi.

⁽³⁾ SL L 50, 23.2.2000., str. 14.

Članak 4.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 2. prosinca 2010.

Za Komisiju
Antonio TAJANI
Potpredsjednik

PRILOG

Tablice utvrđene u ovom Prilogu navode građevne proizvode i/ili materijale koji zadovoljavaju sve zahtjeve karakteristike ponašanja „reakcija na požar”, bez potrebe za ispitivanjem.

Tablica 1.

Razredi reakcije na vatru za čelične limove presvučene poliesterom koji se koriste u jednom sloju (bez stražnje izolacije)

Proizvod	Nominalna debljina „t” čeličnog lima presvučenog metalnom prevlakom (mm)	Profil	Razred ⁽¹⁾
Čelični lim presvučen metalnom prevlakom, profilirani ili plosnati, nominalne debljine t (mm) i na površini izloženoj vatri presvučen slojem poliestera najveće nominalne debljine 25 µm, u skladu s odgovarajućim dijelom EN 14782 i EN 10169, ako je masa sloja najviše 70 g/m ² , a PCS najviše 1,0 MJ/m ² . Površina čeličnog lima koja nije izložena vatri može biti presvučena organskim slojem, pod uvjetom da je debljina tog sloja najviše 15 µm, a PCS najviše 0,7 MJ/m ² .	$0,40 \leq t \leq 1,50$	Plosnati ili profilirani ⁽²⁾	A1

⁽¹⁾ Razred u skladu s Tablicom 1. u Prilogu Odluci 2000/147/EZ.

⁽²⁾ Profilirana (valovita) površina ne smije biti više od dvostruko veća od ukupne površine proizvoda.
Korišten simbol: PCS = bruto toplinski potencijal.

Tablica 2.

Razredi reakcije na vatru za čelične limove presvučene plastisolom

Proizvod ⁽¹⁾	Nominalna debljina „t” čeličnog lima presvučenog metalnom prevlakom (mm)	Pojedinosti o sastavljanju	Razred ⁽²⁾
Čelični lim presvučen metalnom prevlakom, profilirani ili plosnati, nominalne debljine t (mm) i na površini izloženoj vatri presvučen slojem plastisola najveće nominalne debljine 200 µm, mase ≤ 300 g/m ² i PCS $\leq 7,0$ MJ/m ² . Površina čeličnog lima koja nije izložena vatri može biti presvučena organskim slojem, pod uvjetom da je debljina tog sloja najviše 15 µm, a PCS najviše 0,7 MJ/m ² .	$0,55 \leq t \leq 1,00$	Plosnat ili profiliran proizvod koji se koristi u jednom sloju (bez stražnje izolacije) ili poduprijet mineralnom vunom kao dio izgrađenog sklopa (koji može biti dvoslojni). Ako je proizvod profiliran, profilirana (valovita) površina ne smije biti više od dvostruko veća od ukupne površine proizvoda. Mineralna vuna mora biti najmanje razreda A2-s1,d0. Mineralna vuna mora biti debljine najmanje 100 mm, osim ako je neki materijal neposredno iza mineralne vune, uključujući eventualnu zaštitu protiv pare, najmanje razreda A2-s1,d0. Potporna struktura mora biti najmanje razreda A2-s1,d0.	C-s3,d0

⁽¹⁾ Dopusštena odstupanja nominalne debljine moraju biti u skladu s odgovarajućim normama iz EN 14782 i EN 14783.

⁽²⁾ Razred u skladu s Tablicom 1. u Prilogu Odluci 2000/147/EZ.

Korišten simbol: PCS = bruto toplinski potencijal.

32010D0738

L 317/42

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

3.12.2010.

ODLUKA KOMISIJE**od 2. prosinca 2010.****o utvrđivanju razreda reakcije na vatru određenih građevnih proizvoda u pogledu oblikovnih elemenata od vlaknom ojačanoga gipsa***(priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 392)***(Tekst značajan za EGP)**

(2010/738/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u odnosu na građevne proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 20. stavak 2. točku (a),

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom za graditeljstvo,

budući da:

- (1) Direktiva 89/106/EEZ predviđa da, kako bi se vodilo računa o različitim razinama zaštite građevnih objekata na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini, potrebno je u dokumentima za tumačenje utvrditi razrede učinkovitosti proizvoda u odnosu na svaki ključni zahtjev. Ti su dokumenti objavljeni kao „Komunikacija Komisije u pogledu dokumenata za tumačenje Direktive 89/106/EEZ ⁽²⁾”.
- (2) U pogledu ključnog zahtjeva sigurnosti u slučaju požara, dokumenti za tumačenje br. 2 navodi niz međusobno povezanih mjera koje zajednički definiraju strategiju o požarnoj sigurnosti koje trebaju odgovarajuće razviti države članice.
- (3) Kao jedna od tih mjera u dokumentu za tumačenje br. 2 navedeno je ograničenje nastanka i širenja vatre i dima unutar određenog područja ograničenjem potencijala građevnih proizvoda da doprinesu punom razvoju požara.
- (4) Razina tog ograničenja može se izraziti samo u smislu različitih razina reakcije na vatru proizvoda kod njihove krajnje primjene.
- (5) Usklađenim rješenjem je usvojen sustav razreda u Odluci Komisije 2000/147/EZ o provedbi Direktive Vijeća 89/106/EEZ u odnosu na razredbu reakcije na požar građevnih proizvoda ⁽³⁾.
- (6) U slučaju oblikovnih elemenata od vlaknom ojačanoga gipsa potrebno je koristiti razvrstavanje koje je utvrđeno u Odluci 2000/147/EZ.

- (7) Reakcija na vatru mnogih građevnih proizvoda i/ili materijala, u okviru razvrstavanja predviđenog u Odluci 2000/147/EZ, dobro je utvrđena i dovoljno dobro poznata regulatornim tijelima u državama članicama tako da ona ne zahtijevaju ispitivanja ove karakteristike ponašanja,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Građevni proizvodi i/ili materijali koji zadovoljavaju sve zahtjeve karakteristike ponašanja „reakcija na požar”, bez potrebe za daljnjim ispitivanjem, utvrđeni su u Prilogu.

Članak 2.

Posebni razredi koje treba primijeniti na različite građevne proizvode i/ili materijale, u okviru razvrstavanja prema reakciji na vatru koje je usvojeno u Odluci 2000/147/EZ, utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 3.

Proizvodi se razmatraju u odnosu na njihovu krajnju primjenu, prema potrebi.

Članak 4.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 2. prosinca 2010.

Za Komisiju

Antonio TAJANI

Potpredsjednik⁽¹⁾ SL L 40, 11.2.1989., str. 12.⁽²⁾ SL C 62, 28.2.1994., str. 1.⁽³⁾ SL L 50, 23.2.2000., str. 14.

PRILOG

Tablice utvrđene u ovom Prilogu navode građevne proizvode i/ili materijale koji zadovoljavaju sve zahtjeve karakteristike ponašanja „reakcija na požar”, bez potrebe za ispitivanjem.

Tablica

Razredi reakcije na vatru za oblikovne elemente od vlaknom ojačanoga gipsa s vlaknima sisala ili jute

Proizvod	Pojedinosti o proizvodu	Najmanja gustoća (kg/m ³)	Razred ⁽¹⁾
Oblikovni elementi od vlaknom ojačanoga gipsa	Proizvod u skladu s EN 13815, izrađen oblikovanjem gipsa pomiješanog s vodom, ojačan ravnomjerno raspoređenim vlaknima sisala ili jute masenog udjela najviše 2,5 %.	1 000	A1

⁽¹⁾ Razred u skladu s Tablicom 1. u Prilogu Odluci 2000/147/EZ.

32010D0781

L 333/61

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

17.12.2010.

ODLUKA KOMISIJE

od 16. prosinca 2010.

o izmjeni Direktive Vijeća 92/34/EEZ s ciljem produljenja odstupanja koje se odnosi na uvjete uvoza iz trećih zemalja voćnog reproduktivnog materijala i voćnih sadnica namijenjenih za proizvodnju voća

(priopćena pod brojem dokumenta C(2010) 9015)

(2010/781/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 92/34/EEZ od 28. travnja 1992. o stavljanju na tržište voćnog reproduktivnog materijala i voćnih sadnica namijenjenih za proizvodnju voća ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 16. stavak 2. drugi podstavak,

budući da:

- (1) Na temelju članka 16. stavka 1. Direktive 92/34/EEZ, Komisija je dužna odlučiti jesu li voćni reproduktivni materijal i voćne sadnice proizvedeni u trećoj zemlji koji pružaju ista jamstva u pogledu obveza u vezi s dobavljačem, identitetom, osobinama, zdravstvenim stanjem biljke, medijem za rast, ambalažom, sustavom inspekcijskog nadzora, označavanjem i pečačenjem u svim tim pogledima jednakovrijedni voćnom reproduktivskom materijalu i voćnim sadnicama proizvedenima u Uniji, koji su u skladu sa zahtjevima i uvjetima iz te Direktive.
- (2) Međutim, trenutačno raspoložive informacije o uvjetima koji se primjenjuju u trećim zemljama još uvijek nisu dovoljne da bi u ovoj fazi omogućile Komisiji donošenje bilo kakve navedene odluke u pogledu bilo koje treće zemlje.
- (3) Kako bi se spriječili poremećaji u modelima trgovanja, državama članicama koje uvoze voćni reproduktivni materijal i voćne sadnice iz trećih zemalja i dalje treba biti omogućeno primjenjivanje uvjeta jednakovrijednih uvjetima koji se primjenjuju na slične proizvode iz Unije sukladno članku 16. stavku 2. Direktive 92/34/EEZ.

(4) Razdoblje primjene odstupanja predviđenog u Direktivi 92/34/EEZ za navedeni uvoz potrebno je slijedom toga produljiti do 29. rujna 2012.

(5) Stoga je u skladu s time potrebno izmijeniti Direktivu 92/34/EEZ.

(6) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za reproduktivni materijal i sadnice roda i vrste voća,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

U članku 16. stavku 2. prvom podstavku Direktive 92/34/EEZ, datum „31. prosinca 2010.” zamjenjuje se datumom „29. rujna 2012.”.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. prosinca 2010.

Za Komisiju

John DALLI

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 157, 10.6.1992., str. 10.

32011D1015(01)

15.10.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

C 304/3

ODLUKA KOMISIJE

od 14. listopada 2011.

o osnivanju skupine nacionalnih stručnjaka za ugljen (NCE)

(2011/C 304/03)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

budući da:

- (1) Članak 194. UFEU-a propisuje da je cilj energetske politike Unije, u duhu solidarnosti među državama članicama, osigurati funkcioniranje energetskog tržišta i sigurnu opskrbu energijom u Uniji.
- (2) Komunikacija Komisije od 10. studenog 2010. „Energetska strategija 2020. Strategija za konkurentnu, održivu i sigurnu energiju” ⁽¹⁾, izražavajući da države članice još uvijek moraju postupno ukidati subvencije štetne za okoliš, priznaje mogućnost daljnjeg razvoja domaćih izvora fosilnih goriva u EU, kako bi se europskim poslovnim subjektima i potrošačima osigurala sigurna i održiva energija po konkurentnim cijenama.
- (3) Odluka Vijeća 2010/787/EU određuje postupno ukidanje subvencija za proizvodnju ugljena u nekonkurentnim rudnicima do 31. prosinca 2018.
- (4) Uzimajući u obzir udio ugljena u europskoj opskrbi energijom, primjereno je da Komisija osnuje stručnu skupinu koja će pomagati Komisiji u nadzoru tržišta ugljena te omogućiti stalnu razmjenu informacija između država članica i EU.
- (5) Na temelju članka 8. Uredbe Vijeća (EZ) br. 405/2003 od 27. veljače 2003. o nadzoru Zajednice nad uvozom kamenog ugljena koji potječe iz trećih zemalja ⁽²⁾, skupina stručnjaka za ugljen – National Coal Experts (NCE) – redovito se sastajala od 2003. do 2010. godine.
- (6) Uredba (EZ) br. 405/2003 istekla je 31. prosinca 2010. i nije zamijenjena.
- (7) U duhu nastavka dobre suradnje unutar skupine NCE, osnovane za potrebe Uredbe (EZ) br. 405/2003, po njoj se imenuje nova stručna skupina za ugljen.
- (8) Skupina NCE trebala bi nastaviti olakšavati suradnju i konzultaciju između tijela država članica nadležnih za pitanja energetske politike povezane s ugljenom i Komisije o svim vidovima vrijednosnog lanca ugljena, a da pri tom ne dupliciraju rad drugih, posebnih savjetodavnih skupina koje organizira Komisija.
- (9) Skupina NCE nadalje mora, u širem dijalogu o energetskim pitanjima sa zainteresiranim stranama, olakšati razmjenu dobrih praksa u području proizvodnje ugljena, te koristiti bez dupliciranja rad već postojećih stručnih i drugih skupina, uključujući skupine osnovane zakonodavnim aktima, pri čemu mora u cijelosti poštovati pravila o tržišnom natjecanju i državnu potporu utvrđenu u člancima od 101. do 109. UFEU-a te Odluku Vijeća 2010/787/EU.
- (10) Skupina NCE mora biti sastavljena od tijela država članica nadležnih za pitanja energetske politike povezane s ugljenom. Ta tijela imenuju svoje predstavnike.
- (11) Posebno u pogledu razmjene dobrih praksa, te da bi se prema potrebi uključila mjerodavna tehnička i regulatorna tijela država članica, stručnjaci izvan skupine NCE, uključujući predstavnike tih tijela, mogu sudjelovati u sastancima skupine NCE *ad hoc*.
- (12) Treba odrediti pravila o otkrivanju informacija od strane članova skupine NCE i njihovih predstavnika.
- (13) Osobne podatke o članovima skupine NCE treba obrađivati u skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka ⁽³⁾,

ODLUČILA JE:

Članak 1.

Predmet

Ovime se osniva skupina nacionalnih stručnjaka za ugljen, dalje u tekstu „NCE”.

⁽¹⁾ COM(2010) 639 konačno.⁽²⁾ SL L 62, 6.3.2003., str. 1.⁽³⁾ SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

Članak 2.**Zadaća**

Zadaća je skupine NCE:

- (a) pomagati Komisiji u nadzoru razvoja tržišta ugljena;
- (b) uspostaviti suradnju i osigurati redovitu konzultaciju između tijela država članica nadležnih za pitanja energetske politike povezane s ugljenom i Komisije o pitanjima koja se odnose na sve vidove vrijednosnog lanca ugljena, uključujući zatvaranje rudnika;
- (c) osigurati razmjenu iskustva i dobre prakse u području proizvodnje i uporabe ugljena.

Članak 3.**Konzultacija**

Komisija može konzultirati skupinu NCE o svim pitanjima koja se odnose na sve vidove vrijednosnog lanca ugljena.

Članak 4.**Članstvo – Imenovanje**

1. Skupina NCE sastavljena je od tijela država članica nadležnih za pitanja energetske politike povezane s ugljenom.
2. Tijela država članica imenuju svoje predstavnike.
3. Imena tijela država članica objavljuju se u registru stručnih skupina Komisije i drugih sličnih subjekata („registar”).

Članak 5.**Funkcioniranje**

1. Skupinom NCE predsjedava predstavnik Komisije.
2. U dogovoru sa službama Komisije, skupina NCE može osnovati podskupine za razmatranje određenih pitanja, posebno u vezi s razmjenom dobrih praksi, na temelju nadležnosti koje određuje NCE. Te podskupine raspuštaju se čim se njihov mandat ispuni.
3. Predstavnik Komisije može pozvati stručnjake izvan skupine NCE, s posebnim stručnim znanjem o temama na dnevnom

redu, da sudjeluju u radu skupine NCE ili njezinih podskupina *ad hoc*. Pored toga, predstavnik Komisije može dati status promatrača pojedincima, organizacijama, kako je određeno pravilom 8. stavkom 3. horizontalnih pravila o stručnim skupinama i državama kandidatkinjama.

4. Članovi stručnih skupina i njihovi predstavnici, te pozvani stručnjaci i promatrači, moraju ispunjavati obveze čuvanja profesionalne tajne, propisane ugovorima i njihovim provedbenim pravilima, te pravila Komisije o sigurnosti u vezi sa zaštitom tajnih podataka EU, propisana u Prilogu Poslovniku Komisije ⁽¹⁾. Ako ne ispunjavaju te obveze, Komisija može poduzeti sve odgovarajuće mjere.

5. Sastanci stručnih skupina i podskupina održavaju se u prostorima Komisije. Komisija osigurava uslugu tajništva. Ostali službenici Komisije koji su zainteresirani za postupak mogu prisustvovati sastancima skupine NCE i njezinih podskupina.

6. Skupina NCE može donijeti poslovnik na temelju standardnog poslovnika za stručne skupine.

7. Komisija objavljuje relevantne informacije o aktivnostima skupine NCE u registru ili na određenoj internetskoj stranici kojoj se pristupa preko poveznice s registra.

Članak 6.**Troškovi sastanaka**

1. Sudionici u aktivnostima skupine NCE ili njezinih podskupina ne dobivaju naknadu za usluge koje pružaju.
2. Putne troškove i troškove dnevnica, nastale zbog aktivnosti sudionika u skupini NCE i njezinim podskupinama, nadoknađuje Komisija u skladu s važećim odredbama unutar Komisije.
3. Ti troškovi nadoknađuju se u okviru raspoloživih odobrenih sredstava dodijeljenih na temelju godišnjeg postupka dodjele sredstava.

Sastavljeno u Bruxellesu 14. listopada 2011.

Za Komisiju

Günther OETTINGER

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 308, 8.12.2000., str. 26. kako je izmijenjen Odlukom Komisije od 29. studenog 2001. o izmjeni internog poslovnika Komisije (SL L 317, 3.12.2001., str. 1.).

32011D0012

13.1.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 9/5

ODLUKA KOMISIJE**od 12. siječnja 2011.****o izmjeni Odluke 2007/134/EZ o osnivanju Europskog istraživačkog vijeća**

(2011/12/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

druge faze razvoja Europskog istraživačkog vijeća. Ono uključuje niz posebnih mjera za poboljšanje aktivnosti Europskog istraživačkog vijeća kako bi se osigurala djelotvorna i učinkovita provedba posebnog programa „Ideje”.

uzimajući u obzir Odluku br. 1982/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o Sedmom okvirnom programu Europske zajednice za aktivnosti u području istraživanja, tehnološkog razvoja te za demonstracijske aktivnosti (2007. - 2013.) ⁽¹⁾, a posebno njezine članke 2. i 3.,

- (4) U skladu s tom komunikacijom nužno je osigurati jedinstvenu, jasnu i transparentnu viziju te cjelovitu povezanost strategije Europskog istraživačkog vijeća i operativne provedbe koja odražava aktivnosti Izvršne agencije Europskog istraživačkog vijeća (ERCEA), osnovane Odlukom Komisije 2008/37/EZ ⁽²⁾ i Znanstvenog vijeća, te razvijati i provoditi koherentnu i integriranu komunikacijsku strategiju.

uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2006/972/EZ od 19. prosinca 2006. o posebnom programu „Ideje” kojim se primjenjuje Sedmi okvirni program Europske zajednice za aktivnosti u području istraživanja, tehnološkog razvoja te za demonstracijske aktivnosti (2007.– 2013.) ⁽²⁾, a posebno njezin članak 4. stavak 2. i članak 3.,

- (5) Kako bi se priznala osobna posvećenost članova Znanstvenog vijeća, a posebno predsjedavajućeg i potpredsjednika, prikladno je uvesti honorar za njihovu nazočnost na plenarnim sastancima. Honorar treba odražavati njihove odgovornosti te biti u skladu sa sličnim odredbama u sličnim subjektima i državama članicama. Također je prikladno predvidjeti financiranje stalnog Odbora za izbor kako bi se utvrdili budući članovi Znanstvenog vijeća.

budući da:

- (1) Europsko istraživačko vijeće je osnovano Odlukom Komisije 2007/134/EZ ⁽³⁾.

- (2) Prema posebnom programu „Ideje” provedeno je nezavisno ispitivanje struktura i mehanizama Europskog istraživačkog vijeća prema kriterijima znanstvene izvrsnosti, samostalnosti, učinkovitosti i transparentnosti uz punu uključenost Znanstvenog vijeća. Odbor za pregled predložio je niz prilagodbi kako bi se osiguralo učinkovitije Europsko istraživačko vijeće i koherentno predstavljanje njegovih aktivnosti dionicima.

- (3) Na temelju ispitivanja i težnje da se Europsko istraživačko vijeće učini potpuno održivim, komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu: „Europsko istraživačko vijeće - ususret izazovu svjetske izvrsnosti” ⁽⁴⁾ navodi ciljeve

- (6) Nužno je nastaviti s rješenjima za lokalnu potporu predsjedavajućem i potpredsjednicima u Znanstvenom vijeću korištenjem bespovratnih sredstava iz programa za financiranje „Akcija koordinacije i potpore” Sedmog okvirnog programa.

- (7) Mandat osnivačkih članova Znanstvenog vijeća istječe 1. veljače 2011. i postoji potreba za postupnim obnavljanjem Znanstvenog vijeća kako je predviđeno člankom 4. stavkom 6. Odluke 2007/134/EZ. Izbor novih članova proveden je putem nezavisnog Odbora za izbor u skladu s odredbama članka 4. stavka 4. Odluke 2007/134/EZ, uključujući izvješće Parlamentu i Vijeću. Ovaj Odbor je utvrdio preporuke za postupno obnavljanje Znanstvenog vijeća i te su preporuke prihvaćene.

⁽¹⁾ SL L 412, 30.12.2006., str. 1.

⁽²⁾ SL L 400, 30.12.2006., str. 243.

⁽³⁾ SL L 57, 24.2.2007., str. 14.

⁽⁴⁾ COM(2009) 552 završno.

⁽⁵⁾ SL L 9, 12.1.2008., str. 15.

- (8) Odluku 2007/134/EZ treba stoga na odgovarajući način izmijeniti,

ODLUČILA JE:

Članak 1.

Odluka 2007/134/EZ mijenja se kako slijedi:

1. Članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 1.

Osnivanje

Ovime se osniva Europsko istraživačko vijeće na razdoblje od 2. veljače 2007. do 31. prosinca 2013. radi provedbe posebnog programa ‚Ideje‘. Sastoji se od Znanstvenog vijeća i Izvršne agencije Europskog istraživačkog vijeća kako je utvrđeno Odlukom Komisije 2008/37/EZ.*)

(*) SL L 9, 12.1.2008., str. 15.”.

2. U članak 3. dodaje se sljedeći stavak 3.:

„3. Znanstveno vijeće surađuje s Izvršnom agencijom Europskog istraživačkog vijeća kako bi osiguralo koherentnu i učinkovitu provedbu posebnog programa ‚Ideje‘ i usko ujednačavanje znanstvenih i administrativnih aspekata aktivnosti Europskog istraživačkog vijeća. Ta suradnja uključuje koherentno obavješćivanje o radu Europskog istraživačkog vijeća i osnivanje zajedničke internetske stranice koja obuhvaća različite aspekte aktivnosti Europskog istraživačkog vijeća.”

3. Članak 4. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Komisija imenuje buduće članove na temelju faktora i kriterija iz Priloga I. te u skladu s nezavisnim i transparentnim postupkom njihovog izbora usuglašenim sa Znanstvenim vijećem, uključujući savjetovanje sa znanstvenom zajednicom i izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Imenovanje budućih članova objavljuje se u skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001. U tu se svrhu može osnovati stalni odbor za imenovanje na visokoj razini kao stručna skupina kojoj se plaćaju honorari u skladu s operativnim proračunom iz posebnog programa ‚Ideje‘.”;

- (b) stavak 9. se briše.

4. Članak 5. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Znanstveno vijeće odgovara Komisiji, održava stalnu usku povezanost s Komisijom i Izvršnom agencijom Europskog istraživačkog vijeća te utvrđuje sve nužne mjere za to.”;

- (b) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Komisija daje podatke i nužnu pomoć za rad Znanstvenog vijeća omogućavajući mu da djeluje u skladu s uvjetima autonomije i samostalnosti. Za pružanje lokalne administrativne potpore predsjedavajućem Znanstvenog vijeća i potpredsjednicima može se koristiti Akcija koordinacije i potpore, kako je navedeno u Prilogu III. Odluci br. 1982/2006/EZ.”;

- (c) dodaje se sljedeći stavak 8.:

„8. Znanstveno vijeće ima pristup dokumentima i podacima u posjedu Izvršne agencije Europskog istraživačkog vijeća u skladu s postupkom određenim Prilogom III.”

5. Članak 6. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavci 3. i 4. zamjenjuju se sljedećim:

„3. Znanstveno vijeće usvaja svoj poslovnik koji uključuje detaljne odredbe o izborima iz stavka 1. ovog članka, kao i pravila ponašanja vezana uz povjerljivost, potencijalne sukobe interesa i obradu osobnih podataka u skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001.

4. Znanstveno vijeće sastaje se prema potrebi na plenarnim sjednicama najviše pet puta godišnje. Sažeti zapisnik s plenarnih sastanaka objavljuje se na internetskoj stranici Europskog istraživačkog vijeća.”;

- (b) dodaje se sljedeći stavak 6.:

„6. Znanstveno vijeće može, između svojih članova, osnovati stalne odbore, radne skupine i druge strukture zadužene za posebne zadaće Znanstvenog vijeća.”

6. Članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.

Honorar i troškovi sastanka

1. Članovi Znanstvenog vijeća primaju naknadu za zadatke koje obavljaju u obliku honorara za sudjelovanje u radu plenarnih sastanaka Znanstvenog vijeća. Honorar te putni troškovi i dnevnice isplaćuju se iz operativnog proračuna dodijeljenog posebnom programu ‚Ideje‘. Honorari i pripadajuća provedbena pravila određena su Prilogom IV.

2. Za druge sastanke osim plenarnih, Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća nadoknađuje putne troškove i, ako je prikladno, troškove dnevnice članovima Znanstvenog vijeća nužne za provedbu njihovih aktivnosti, u skladu s pravilima Komisije o naknadama za vanjske suradnike(*). U skladu s prethodnim odobrenjem Izvršne agencije Europskog istraživačkog vijeća, također se mogu nadoknaditi putni troškovi i troškovi dnevnica vezani uz takve druge sastanke, nužne za obavljanje rada Znanstvenog vijeća.

(*) Odluka Komisije C(2007) 5858."

7. Prilog II. zamjenjuje se kako je navedeno u Prilogu ovoj Odluci.

8. Dodaju se prilozi III. i IV. kako je navedeno u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 12. siječnja 2011.

Za Komisiju

Máire GEORGHEGAN-QUINN

Članica Komisije

PRILOG

„PRILOG II.

ČLANOVI ZNANSTVENOG VIJEĆA EUROPSKOG ISTRAŽIVAČKOG VIJEĆA

Ime prezime i ustanova	Kraj mandata
Claudio BORDIGNON, Znanstveni institut San Raffaele, Milano	1.veljače 2013.
Nicholas CANNY, Irsko državno sveučilište, Galway	31.prosinca 2013.
Sierd A.P.L. CLOETINGH, Slobodno sveučilište u Amsterdamu	26.travnja 2013.
Mathias DEWATRIPONT, Université Libre de Bruxelles	1.veljače 2013.
Tomasz DIETL, Poljska znanstvena akademija	31.prosinca 2013.
Daniel DOLEV, Hebrejsko sveučilište u Jeruzalemu	31.prosinca 2013.
Carlos M. DUARTE, Španjolsko vijeće za znanstvena istraživanja, Majorca	26.travnja 2013.
Daniel ESTEVE, CEA Saclay	31.prosinca 2013.
Pavel EXNER, Institut Doppler, Prag	31.prosinca 2013.
Hans-Joachim FREUND, Fritz-Haber-Institute, Berlin	1.veljače 2013.
Timothy HUNT, Institut za istraživanja, London	31.prosinca 2013.
Carl-Henrik HELDIN, Institut za istraživanje raka Ludwig	31.prosinca 2013.
Norbert KROO, Mađarska znanstvena akademija	1.veljače 2013.
Maria Teresa LAGO, Sveučilište u Portu	1.veljače 2013.
Henrietta L. MOORE, Sveučilište u Cambridgeu	26.travnja 2013.
Helga NOWOTNY, Wissenschaftszentrum, Beč	31.prosinca 2013.
Christiane NÜSSEIN-VOLHARD, Institut za razvojnu biologiju Max Planck, Tübingen	1.veljače 2013.
Alain PEYRAUBE, CNRS, Pariz	31.prosinca 2013.
Jens ROSTRUP-NIELSEN, Haldor Topsoe A/S	1.veljače 2013.
Mart SAARMA, Sveučilište u Helsinkiju	31.prosinca 2013.
Anna TRAMONTANO, Sveučilište u Rimu La Sapienza	31.prosinca 2013.
Isabelle VERNOS, Centre Regulació Genòmica, Barcelona	31.prosinca 2013.

PRILOG III.

PRISTUP DOKUMENTIMA I PODACIMA

Pristup dokumentima i podacima

1. S ciljem izvršavanja zadataka koji su mu povjereni, Znanstveno vijeće može zatražiti pristup dokumentima i obrađivati podatke u posjedu Izvršne agencije Europskog istraživačkog vijeća.
2. Osim materijala kojima ima pristup u skladu s režimom o javnom pristupu dokumentima ⁽¹⁾, Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća dostavlja Znanstvenom vijeću dokumente i podatke nužne za obavljanje zadataka povjerenih Znanstvenom vijeću sve dok se to čini u skladu s i u granicama obveza o povjerljivosti, sigurnosti i zaštiti osobnih podataka, kako predviđa pravo Europske unije.
3. Članovi Znanstvenog vijeća koriste takve dokumente i podatke samo u svrhe i zadaće za koje su oni predviđeni te su vezani obvezom povjerljivosti.
4. Utvrđuju se odgovarajuće organizacijske i tehničke mjere kako bi se osigurala sigurnost i povjerljivost pristupa i obrade te kako bi se spriječilo svako neovlašteno otkrivanje ili pristup, slučajno ili nezakonito uništavanje, gubitak ili promjena podataka ili dokumenata.

Pristup osobnim podacima

5. Kod obrade osobnih podataka, članovi Znanstvenog vijeća koji dobiju takve osobne podatke jamče razinu zaštite osobnih podataka u skladu s odredbama Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
6. Članovi Znanstvenog vijeća ne obrađuju bilo koje osobne podatke na način koji nije u skladu s namjenama i zadaćama zbog kojih su isti proslijeđeni.
7. Članovi Znanstvenog vijeća primjerenu pažnju posvećuju legitimnosti, prikladnosti, važnosti, točnosti, potrebi i vremenskom ograničenju prikupljenih i obrađenih osobnih podataka.

Informacije

8. U slučaju da se ne može odobriti pristup dokumentima i podacima ili osobnim podacima zbog zaštite osobnih podataka, povjerljivosti, sigurnosti ili razloga javnog interesa, Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća dostavlja Znanstvenom vijeću pisano objašnjenje o razlozima zbog kojih se ne može odobriti pristup kao i sve podatke o predmetnoj temi koje smatra da je moguće dostaviti u skladu s propisanim odredbama.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, SL L 145, 31.5.2001., str. 43.

⁽²⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

PRILOG IV.

Honorari i provedbena pravila za sudjelovanje članova Znanstvenog vijeća Europskog istraživačkog vijeća na plenarnim sastancima

Honorari, putni troškovi i troškovi dnevnica za sudjelovanje u najviše pet plenarnih sastanaka godišnje isplaćuju se uz predočenje *ad hoc* pisama o imenovanju u skladu sa sljedećim načinima.

Plenarni sastanak Znanstvenog vijeća obično traje jedan i pol dan.

Honorari članova Znanstvenog vijeća iznose 2 000 EUR za puno sudjelovanje na plenarnom sastanku Znanstvenog vijeća, odnosno 1 000 EUR za djelomično sudjelovanje.

Honorari potpredsjednika Znanstvenog vijeća iznose 3 500 EUR za puno sudjelovanje na plenarnom sastanku Znanstvenog vijeća, odnosno 1 750 EUR za djelomično sudjelovanje.

Honorar predsjedavajućeg Znanstvenog vijeća iznosi 5 000 EUR za puno sudjelovanje na plenarnom sastanku Znanstvenog vijeća, odnosno 2 500 EUR za djelomično sudjelovanje.

Isplatu će odobriti direktor Izvršne agencije Europskog istraživačkog vijeća ili njegov ili njezin propisno ovlašten zamjenik na temelju popisa prisutnih sudionika koji potvrđuje predsjedavajući Znanstvenog vijeća i direktor Izvršne agencije Europskog istraživačkog vijeća ili njihovi propisno ovlašten zamjenici. Popis prisutnih sudionika će navoditi je li svaki sudionik prisustvovao cjelokupnom sastanku (puno sudjelovanje) ili u protivnom (djelomično sudjelovanje)."

32011D0014

14.1.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 10/5

ODLUKA KOMISIJE**od 13. siječnja 2011.****o izmjeni Odluke 97/556/EZ o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda u skladu s člankom 20. stavkom 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s povezanim sustavima/sklopovima za vanjsku toplinsku izolaciju sa žbukom (ETICS)***(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 34)***(Tekst značajan za EGP)**

(2011/14/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

Odluka 97/556/EZ mijenja se kako slijedi:

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u odnosu na građevne proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 13. stavak 4.,

1. Članak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 2.

Postupak za potvrđivanje sukladnosti utvrđen u Prilogu II. navodi se u ovlaštenjima za smjernice za europska tehnička odobrenja. Postupak za potvrđivanje sukladnosti utvrđen u Prilogu III. navodi se u ovlaštenjima za usklađene europske norme.”

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom za graditeljstvo,

2. Dodaje se novi Prilog III., čiji je tekst utvrđen u Prilogu ovoj Odluci.

budući da:

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. siječnja 2011.

(1) Odluka Komisije 97/556/EZ od 14. srpnja 1997. o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda prema članku 20. stavku 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s povezanim sustavima/sklopovima za vanjsku toplinsku izolaciju sa žbukom (ETICS) ⁽²⁾ odnosi se samo na proizvode koji su utvrđeni u europskim tehničkim odobrenjima, dok su neki od tih proizvoda možda obuhvaćeni i usklađenim europskim normama.

Za Komisiju

(2) Odluku 97/556/EZ stoga bi trebalo izmijeniti kako bi se odnosila na proizvode koji su obuhvaćeni usklađenim europskim normama koje priprema Europski odbor za normizaciju (CEN),

Antonio TAJANI

Potpredsjednik⁽¹⁾ SL L 40, 11.2.1989., str. 12.⁽²⁾ SL L 229, 20.8.1997., str. 14.

PRILOG

„PRILOG III.

SKUPINA PROIZVODA

POVEZANI SUSTAVI/SKLOPOVI ZA VANJSKU TOPLINSKU IZOLACIJU SA ŽBUKOM (ETICS) (1/1)

Sustavi potvrđivanja sukladnosti

Za dolje navedeni proizvod/proizvode i namjenu/namjene, Europski odbor za normizaciju (CEN) mora odrediti sljedeći sustav potvrđivanja sukladnosti prema odgovarajućim usklađenim Europskim normama:

Proizvod(i)	Namijenjena uporaba(-e)	Razina(-e) ili razred(i) (Reakcija na vatru)	Sustav(i) potvrđivanja sukladnosti
Povezani sustavi/sklopovi za vanjsku toplinsku izolaciju sa žbukom (ETICS)	U vanjskim zidovima	sve	1

Sustav 1: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točku i., bez ispitivanja metodom slučajnog uzorka.

Specifikacija sustava treba biti takva da se može primijeniti čak i kada ne treba utvrditi učinkovitost proizvoda za određenu karakteristiku jer najmanje jedna država članica nema nikakvih pravnih zahtjeva za takvu karakteristiku (*vidjeti članak 2. stavak 1. Direktive 89/106/EEZ i, prema potrebi, točku 1.2.3 dokumenata za tumačenje*). U tim slučajevima ovjera takve karakteristike ne smije biti nametnuta proizvođaču ako on ne želi deklarirati učinkovitost proizvoda u tom smislu.”

32011D0019

15.1.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 11/49

ODLUKA KOMISIJE**od 14. siječnja 2011.****o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda u skladu s člankom 20. stavkom 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s brtvilima za nekonstrukcijsku uporabu za spojeve u zgradama i pješačkim stazama***(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 62)***(Tekst značajan za EGP)**

(2011/19/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u odnosu na građevne proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 13. stavak 4.,

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom za graditeljstvo,

budući da:

- (1) Između dva postupka potvrđivanja sukladnosti proizvoda u skladu s člankom 13. stavkom 3. Direktive 89/106/EEZ Komisija treba odabrati onaj koji će uz najmanji napor udovoljiti zahtjevima sigurnosti. To znači da je potrebno odlučiti je li za pojedini proizvod ili skupinu proizvoda postojanje tvorničkog sustava kontrole proizvodnje, za koji je odgovoran proizvođač, neophodan i dovoljan uvjet za potvrdu sukladnosti, ili je zbog razloga povezanih s ispunjavanjem mjerila iz članka 13. stavka 4. te Direktive potrebno uključiti ovlašteno certifikacijsko tijelo.
- (2) U skladu s člankom 13. stavkom 4. tako utvrđeni postupak mora biti naveden u ovlaštenjima i tehničkim specifikacijama. Stoga je poželjno utvrditi pojam proizvoda ili skupine proizvoda koji se navode u ovlaštenjima i tehničkim specifikacijama.
- (3) Dva postupka predviđena člankom 13. stavkom 3. Direktive 89/106/EEZ detaljno su opisana u Prilogu III. toj Direktivi. Stoga je potrebno jasno utvrditi načine primjene ta dva postupka, upućivanjem na Prilog III., za svaki proizvod ili skupinu proizvoda, obzirom da Prilog III. daje prednost određenim sustavima.

- (4) Postupak iz članka 13. stavka 3. točke (a) odgovara sustavima iz prve mogućnosti, bez stalnog nadziranja, te druge i treće mogućnosti iz odjeljka 2. točke ii. Priloga III. Postupak iz članka 13. stavka 3. točke (b) odgovara sustavima iz odjeljka 2. točke i. Priloga III. te iz prve mogućnosti, uz stalno nadziranje, iz odjeljka 2. točke ii. Priloga III.,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Sukladnost proizvoda i skupine proizvoda iz Priloga I. potvrđuje se postupkom u kojem proizvođač ima isključivu odgovornost za tvornički sustav kontrole proizvodnje kako bi mogao osigurati da je ta proizvodnja u skladu s odgovarajućim tehničkim specifikacijama.

Članak 2.

Sukladnost proizvoda i skupine proizvoda iz Priloga II. potvrđuje se postupkom u kojem je, pored tvorničkog sustava kontrole proizvodnje kojim upravlja proizvođač, u ocjenu i nadzor kontrole proizvodnje ili samog proizvoda uključeno ovlašteno certifikacijsko tijelo.

Članak 3.

Odabrani postupak potvrđivanja sukladnosti iz Priloga III. navodi se u odgovarajućim tehničkim specifikacijama.

Članak 4.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 14. siječnja 2011.

Za Komisiju

Antonio TAJANI

Potpredsjednik

PRILOG I.

Brtvila za nekonstrukcijsku uporabu za spojeve u zgradama i pješačkim stazama kako slijedi:

1. brtvila za vanjske i/ili unutarnje zidove, pregrade;
 2. brtvila za staklene stijene (osim brtvila za akvarije, strukturalno staklo, prvu i vanjsku brtvu kod proizvodnje izolacijskog stakla, horizontalne staklene stijene (ispod 7°) i organsko staklo);
 3. brtvila za spojeve sanitarija (osim za primjenu u industriji, vodi za piće, ispod vode (bazeni, kanalizacijski sustavi itd.) i u kontaktu s hranom);
 4. brtvila za pješačke staze (osim za kontrolu razlijevanja kemikalija, primjenu ispod vode, ceste i ostala prometna područja, aerodrome i postrojenja za obradu otpadnih voda).
-

PRILOG II.

Napomena: za proizvode koji su namijenjeni za više od jedne uporabe utvrđene u sljedećim skupinama, zadaci prijavljenog tijela koji proizlaze iz odgovarajućih sustava potvrđivanja sukladnosti su kumulativni.

SKUPINA PROIZVODA

BRTVILA ZA NEKONSTRUKCIJSKU UPORABU ZA SPOJEVE U ZGRADAMA I PJEŠAČKIM STAZAMA (1/2)**Sustavi potvrđivanja sukladnosti**

Za dolje navedeni proizvod/proizvode i namjenu/namjene, CEN/Cenelec mora odrediti sljedeći sustav/sustave potvrđivanja sukladnosti prema odgovarajućim usklađenim europskim normama:

Proizvod	Namijenjena uporaba	Razina(-e) ili razred(i)	Sustav potvrđivanja sukladnosti
— brtvila za vanjske zidove	za vanjske uporabe	—	3
— brtvila za unutarnje zidove, pregrade	za unutarnje uporabe	—	4
— brtvila za staklene stijene	za uporabe u izgradnji građevina	—	3
— brtvila za spojeve sanitarija		—	3
— brtvila za pješačke staze		—	3

Sustav 3: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka ii., druga mogućnost.

Sustav 4: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka ii., treća mogućnost.

Specifikacija sustava treba biti takva da se može primijeniti čak i kada ne treba utvrditi učinkovitost proizvoda za određenu karakteristiku, jer najmanje jedna država članica nema nikakvih pravnih zahtjeva za takvu karakteristiku (vidjeti članak 2. stavak 1. Direktive 89/106/EEZ i, prema potrebi, točku 1.2.3. dokumenata za tumačenje). U tim slučajevima ovjera takve karakteristike ne smije biti nametnuta proizvođaču ako on ne želi deklarirati učinkovitost proizvoda u tom smislu.

SKUPINA PROIZVODA

BRTVILA ZA NEKONSTRUKCIJSKU UPORABU ZA SPOJEVE U ZGRADAMA I PJEŠAČKIM STAZAMA (2/2)**Sustavi potvrđivanja sukladnosti**

Za dolje navedeni proizvod/proizvode i namjenu/namjene, CEN/Cenelec mora odrediti sljedeći sustav/sustave potvrđivanja sukladnosti prema odgovarajućim usklađenim europskim normama:

Proizvod(i)	Namijenjena uporaba(-e)	Razina(-e) ili razred(i) (Reakcija na vatru)	Sustav(i) potvrđivanja sukladnosti
Brtvila za nekonstrukcijsku uporabu za spojeve u zgradama i pješačkim stazama	za uporabe koje podliježu propisima o otpornosti na vatru	A1(*), A2(*), B(*), C(*)	1
		A1(**), A2(**), B(**), C(**), D, E	3
		(A1 do E)(***), F	4.

Sustav 1: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka i., bez ispitivanja metodom slučajnog uzorka.

Sustav 3: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka ii., druga mogućnost.

Sustav 4: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka ii., treća mogućnost

(*) Proizvodi ili materijali za koje jasno prepoznatljiva faza proizvodnog procesa dovodi do poboljšanja klasifikacije prema reakciji na vatru (primjerice, dodavanje usporivača vatre ili ograničenje organskog materijala).

(**) Proizvodi ili materijali koji nisu obuhvaćeni napomenom *

(***) Proizvodi ili materijali čija se reakcija na vatru ne treba ispitivati (primjerice proizvodi ili materijali razreda A1 u skladu s Odlukom Komisije 96/603/EZ).

Specifikacija sustava treba biti takva da se može primijeniti čak i kada ne treba utvrditi učinkovitost proizvoda za određenu karakteristiku, jer najmanje jedna država članica nema nikakvih pravnih zahtjeva za takvu karakteristiku (vidjeti članak 2. stavak 1. Direktive 89/106/EEZ i, prema potrebi, točku 1.2.3. dokumenata za tumačenje). U tim slučajevima ovjera takve karakteristike ne smije biti nametnuta proizvođaču ako on ne želi deklarirati učinkovitost proizvoda u tom smislu.

32011L0017

18.3.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 71/1

DIREKTIVA 2011/17/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 9. ožujka 2011.****o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 71/317/EEZ, 71/347/EEZ, 71/349/EEZ, 74/148/EEZ, 75/33/EEZ, 76/765/EEZ, 76/766/EEZ i 86/217/EEZ u vezi s mjeriteljstvom****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

(1) U politikama Unije o boljoj regulaciji naglašena je važnost pojednostavljivanja nacionalnog zakonodavstva i zakonodavstva Unije kao bitnog elementa u poboljšanju konkurentnosti poduzeća i ostvarivanju ciljeva Lisabonske strategije.

(2) Izvjestan broj mjernih instrumenata obuhvaćen je posebnim direktivama donesenima na temelju Direktive Vijeća 71/316/EEZ od 26. srpnja 1971. o usklađivanju

zakonodavstava država članica u odnosu na zajedničke odredbe za mjerne instrumente i za metode mjeriteljskog nadzora ⁽³⁾, koja je izmijenjena Direktivom 2009/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim odredbama za mjerne instrumente i za metode mjeriteljskog nadzora ⁽⁴⁾.

(3) Direktive Vijeća 71/317/EEZ od 26. srpnja 1971. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na pravokutne utege od 5 kg do 50 kg srednje točnosti i valjkaste utege od 1 kg do 10 kg srednje točnosti ⁽⁵⁾, 71/347/EEZ od 12. listopada 1971. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na mjerenje hektolitarske mase žitarica ⁽⁶⁾, 71/349/EEZ od 12. listopada 1971. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na baždarenje cisterni na plovilima ⁽⁷⁾, 74/148/EEZ od 4. ožujka 1974. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na utege od 1 mg do 50 kg iznad srednje točnosti ⁽⁸⁾, 75/33/EEZ od 17. prosinca 1974. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na vodomjere za hladnu vodu ⁽⁹⁾, 76/765/EEZ od 27. srpnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na alkoholometre i alkoholne areometre ⁽¹⁰⁾, 86/217/EEZ od 26. svibnja 1986. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na tlakomjere za gume za motorna vozila ⁽¹¹⁾, donesene na temelju Direktive 71/316/EEZ, tehnički su zastarjele, ne odražavaju posljednja dostignuća u mjeriteljskoj tehnologiji ili se odnose na instrumente koji nisu u skladu s tehnološkim razvojem i koji se sve manje upotrebljavaju. Nadalje, uz odredbe Unije mogu postojati i nacionalne odredbe.

⁽³⁾ SL L 202, 6.9.1971., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 106, 28.4.2009., str. 7.

⁽⁵⁾ SL L 202, 6.9.1971., str. 14.

⁽⁶⁾ SL L 239, 25.10.1971., str. 1.

⁽⁷⁾ SL L 239, 25.10.1971., str. 15.

⁽⁸⁾ SL L 84, 28.3.1974., str. 3.

⁽⁹⁾ SL L 14, 20.1.1975., str. 1.

⁽¹⁰⁾ SL L 262, 27.9.1976., str. 143.

⁽¹¹⁾ SL L 152, 6.6.1986., str. 48.

⁽¹⁾ SL C 277, 17.11.2009., str. 49.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 15. prosinca 2010. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 21. veljače 2011.

- (4) Iako je Direktivom Vijeća 76/766/EEZ od 27. srpnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na alkoholne tablice ⁽¹⁾ predviđeno potpuno usklađivanje, većina njezina sadržaja uključena je u uredbe Unije o mjeranju alkohola vina i jakih alkoholnih pića, odnosno Uredbe Komisije (EEZ) br. 2676/90 od 17. rujna 1990. o utvrđivanju metoda Zajednice za analizu vina ⁽²⁾ i Uredbe Komisije (EZ) br. 2870/2000 od 19. prosinca 2000. o utvrđivanju referentnih metoda Zajednice za analizu jakih alkoholnih pića ⁽³⁾. Međunarodni standardi za alkoholne tablice jednaki su onima predviđenima u Direktivi 76/766/EEZ te mogu i nadalje predstavljati temelj za nacionalnu regulaciju.
- (5) Tehnički napredak i inovacije u vezi s mjernim instrumentima obuhvaćenima direktivama koje se stavljaju izvan snage u praksi će se osigurati dobrovoljnom primjenom izrađenih međunarodnih i europskih standarda ili primjenom nacionalnih odredaba o utvrđivanju tehničkih specifikacija na temelju takvih standarda ili, u skladu s načelima bolje izrade zakonodavstva, uključivanjem dodatnih odredaba u Direktivu 2004/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o mjernim instrumentima ⁽⁴⁾. Nadalje, sloboda kretanja na unutarnjem tržištu svih proizvoda obuhvaćenih direktivama koje se stavljaju izvan snage osigurava se zadovoljavajućom primjenom članaka 34., 35. i 36. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i načela uzajamnog priznavanja.
- (6) Neovisno o tome, s obzirom na predstojeće preispitivanje Direktive 2004/22/EZ, prikladno je da se dovoljno rano utvrdi datum stavljanja izvan snage sedam direktiva kako bi se Europskom parlamentu i Vijeću omogućilo zauzimanje drukčijeg stajališta u vezi s bilo kojim preispitivanjem Direktive 2004/22/EZ.
- (7) Direktivu 71/349/EEZ treba staviti izvan snage.
- (8) Iako direktive 71/317/EEZ, 71/347/EEZ, 74/148/EEZ, 75/33/EEZ, 76/765/EEZ, 76/766/EEZ i 86/217/EEZ treba također što prije staviti izvan snage, njih se treba staviti izvan snage tek nakon što se procijeni treba li mjerne instrumente obuhvaćene područjem primjene tih direktiva uključiti u područje primjene Direktive 2004/22/EZ. Takvu procjenu Komisija treba provesti istodobno s izvješćem o provedbi Direktive 2004/22/EZ. U kontekstu te procjene, datum utvrđen za stavljanje izvan snage navedenih direktiva može se odgoditi kako bi se osigurala dosljednost zakonodavnog djelovanja Unije u području mjernih instrumenata. U svakom slučaju, stavljanje izvan snage navedenih
- direktiva treba početi proizvoditi učinak najkasnije 1. prosinca 2015.
- (9) Stavljanje izvan snage direktiva ne bi trebalo dovesti do bilo kakvih novih prepreka slobodi kretanja robe ili do dodatnih administrativnih opterećenja.
- (10) Stavljanje izvan snage direktiva ne bi trebalo utjecati na postojeća EZ tipna odobrenja i certifikate za EZ tipna odobrenja do isteka njihove valjanosti.
- (11) U skladu s točkom 34. Međuinstitucionalnog sporazuma o boljem zakonodavstvu ⁽⁵⁾, države se članice potiče da za svoje potrebe i u interesu Zajednice sastave i objave vlastite tablice u kojima je na najbolji mogući način prikazana korelacija između ove Direktive i mjera za prenošenje,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Ne dovodeći u pitanje članak 6. stavak 1., Direktiva 71/349/EEZ stavlja se izvan snage s učinkom od 1. srpnja 2011.

Članak 2.

U skladu s člankom 4. i ne dovodeći u pitanje članak 6. stavak 2., direktive 71/347/EEZ, 75/33/EEZ, 76/765/EEZ, 76/766/EEZ i 86/217/EEZ stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. prosinca 2015.

Članak 3.

U skladu s člankom 4. i ne dovodeći u pitanje članak 6. stavak 3., direktive 71/317/EEZ i 74/148/EEZ stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. prosinca 2015.

Članak 4.

Do 30. travnja 2011. Komisija na temelju izvješća koja su dostavila države članice ocjenjuje treba li mjerne instrumente obuhvaćene područjem primjene direktiva iz članaka 2. i 3. uključiti u područje primjene Direktive 2004/22/EZ i treba li na odgovarajući način prilagoditi prijelazne mjere i datum utvrđen za stavljanje izvan snage navedenih direktiva. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću te prema potrebi i tu svrhu prilaže zakonodavni prijedlog.

⁽¹⁾ SL L 262, 27.9.1976., str. 149.

⁽²⁾ SL L 272, 3.10.1990., str. 1.

⁽³⁾ SL L 333, 29.12.2000., str. 20.

⁽⁴⁾ SL L 135, 30.4.2004., str. 1.

⁽⁵⁾ SL C 321, 31.12.2003., str. 1.

Članak 5.

1. Države članice donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 30. lipnja 2011. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

One te mjere primjenjuju od 1. srpnja 2011.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člancima 2. i 3. do 30. studenoga 2015. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

One te mjere primjenjuju od 1. prosinca 2015.

Kad države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 6.

1. EZ prve ovjere provedene i potvrde o baždarenju izdane do 30. lipnja 2011. u skladu s Direktivom 71/349/EEZ ostaju na snazi.

2. EZ tipna odobrenja i certifikati za EZ tipna odobrenja izdani do 30. studenoga 2015. u skladu s direktivama 71/347/EEZ, 75/33/EEZ, 76/765/EEZ i 86/217/EEZ ostaju na snazi.

3. Utezi koji su u skladu s Direktivom 71/317/EEZ i utezi koji su u skladu s Direktivom 74/148/EEZ mogu podlijevati EZ prvoj ovjeri u skladu s člancima 8., 9. i 10. Direktive 2009/34/EZ do 30. studenoga 2025.

Članak 7.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 8.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 9. ožujka 2011.

Za Europski parlament

Predsjednik

J. BUZEK

Za Vijeće

Predsjednica

GYŐRI E.

32011R0301

L 81/5

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

29.3.2011.

UREDBA KOMISIJE (EU) BR. 301/2011**od 28. ožujka 2011.****o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 297/95 vezano uz usklađivanje naknada Europske agencije za lijekove sa stopom inflacije****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

Članak 1.

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 297/95 od 10. veljače 1995. o naknadama koje se plaćaju Europskoj agenciji za procjenu lijekova ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 12.,

Uredba (EZ) br. 297/95 mijenja se kako slijedi:

1. Članak 3. mijenja se kako slijedi:

budući da:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(1) Sukladno članku 67. stavku 3. Uredbe (EZ) br. 726/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o utvrđivanju postupaka Zajednice za odobravanje i nadzor lijekova za humanu i veterinarsku primjenu, te osnivanju Europske agencije za lijekove ⁽²⁾, prihod Europske agencije za lijekove (dalje u tekstu Agencija) sastoji se od doprinosa Unije i naknada koje Agenciji plaćaju poduzeća. Uredba (EZ) br. 297/95 utvrđuje kategorije i visine takvih naknada.

i. točka (a) mijenja se kako slijedi:

— u prvom podstavku „254 100 EUR” zamjenjuje se s „259 400 EUR”,

— u drugom podstavku „25 500 EUR” zamjenjuje se s „26 000 EUR”,

(2) Članak 12. Uredbe (EZ) br. 297/95 nalaže da se naknade Agenciji ažuriraju svake godine upućivanjem na stopu inflacije.

— u trećem podstavku „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”,

(3) Naknade bi stoga trebale biti ažurirane upućivanjem na stopu inflacije iz 2010. Stopa inflacije u Uniji, koju je objavio Statistički ured Europske unije (Eurostat), 2010. iznosila je 2,1 %.

ii. točka (b) mijenja se kako slijedi:

— u prvom podstavku „98 600 EUR” zamjenjuje se s „100 700 EUR”,

(4) Zbog jednostavnosti, usklađene visine naknada trebale bi biti zaokružene na najbližih 100 eura.

— u drugom podstavku „1 64 200 EUR” zamjenjuje se s „167 600 EUR”,

(5) Stoga bi u skladu s time trebalo izmijeniti Uredbu (EZ) br. 297/95.

— u trećem podstavku „9 800 EUR” zamjenjuje se s „10 000 EUR”,

(6) U interesu pravne sigurnosti, ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na valjane zahtjeve koji su u tijeku 1. travnja 2011.

— u četvrtom podstavku „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”,

(7) Sukladno članku 12. Uredbe (EZ) br. 297/95, ažuriranje se provodi s učinkom od 1. travnja 2011. Stoga je primjereno da ova Uredba stupi na snagu kao hitno pitanje i primjenjuje se od tog datuma,

iii. točka (c) mijenja se kako slijedi:

— u prvom podstavku „76 300 EUR” zamjenjuje se s „77 900 EUR”,

— u drugom podstavku „19 100 do 57 200 EUR” zamjenjuje se s „19 500 do 58 400 EUR”,

⁽¹⁾ SL L 35, 15.2.1995., str. 1.

⁽²⁾ SL L 136, 30.4.2004., str. 1.

- u trećem podstavku „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”,
 - (b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:
 - i. točka (a) prvi podstavak mijenja se kako slijedi:
 - „2 700 EUR” zamjenjuje se s „2 800 EUR”,
 - „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”,
 - ii. točka (b) mijenja se kako slijedi:
 - u prvom podstavku „76 300 EUR” zamjenjuje se s „77 900 EUR”,
 - u drugom podstavku „19 100 do 57 200 EUR” zamjenjuje se s „19 500 do 58 400 EUR”,
 - (c) U stavku 3. „12 600 EUR” zamjenjuje se s „12 900 EUR”.
 - (d) U stavku 4. „19 100 EUR” zamjenjuje se s „19 500 EUR”.
 - (e) U stavku 5. „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”.
 - (f) stavak 6. mijenja se kako slijedi:
 - i. u prvom podstavku „91 100 EUR” zamjenjuje se s „93 000 EUR”;
 - ii. u drugom podstavku „22 700 do 68 300 EUR” zamjenjuje se s „23 200 do 69 700 EUR”.
2. U članku 4. „63 400 EUR” zamjenjuje se s „64 700 EUR”.
3. Članak 5. mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:
 - i. točka (a) mijenja se kako slijedi:
 - u prvom podstavku „127 100 EUR” zamjenjuje se s „129 800 EUR”,
 - u drugom podstavku „12 600 EUR” zamjenjuje se s „12 900 EUR”,
 - u trećem podstavku „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”,
 - četvrti podstavak mijenja se kako slijedi:
 - „63 400 EUR” zamjenjuje se s „64 700 EUR”,
 - „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”,
 - ii. točka (b) mijenja se kako slijedi:
 - u prvom podstavku „31 700 EUR” zamjenjuje se s „32 400 EUR”,
 - u drugom podstavku „7 900 do 23 700 EUR” zamjenjuje se s „8 100 do 24 200 EUR”,
 - u trećem podstavku „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”,
 - (b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:
 - i. u točki (a) mijenja se kako slijedi:
 - „2 700 EUR” zamjenjuje se s „2 800 EUR”,
 - „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”,
 - ii. točka (b) mijenja se kako slijedi:
 - u prvom podstavku „38 100 EUR” zamjenjuje se s „38 900 EUR”,
 - u drugom podstavku „9 500 do 28 600 EUR” zamjenjuje se s „9 700 do 29 200 EUR”,
 - u trećem podstavku „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”,
 - (c) u stavku 3. „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”;
 - (d) u stavku 4. „19 100 EUR” zamjenjuje se s „19 500 EUR”;
 - (e) u stavku 5. „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”;

- (f) stavak 6. mijenja se kako slijedi:
- i. u prvom podstavku „30 400 EUR” zamjenjuje se s „31 000 EUR”;
 - ii. u drugom podstavku „7 600 do 22 700 EUR” zamjenjuje se s „7 800 do 23 200 EUR”;
4. u članku 6. „38 100 EUR” zamjenjuje se s „38 900 EUR”;
5. Članak 7. mijenja se kako slijedi:
- (a) u prvom stavku „63 400 EUR” zamjenjuje se s „64 700 EUR”;
 - (b) u drugom stavku „19 100 EUR” zamjenjuje se s „19 500 EUR”;
6. Članak 8. mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:
 - i. u drugom podstavku „76 300 EUR” zamjenjuje se s „77 900 EUR”;
 - ii. u trećem podstavku „38 100 EUR” zamjenjuje se s „38 900 EUR”;
 - iii. u četvrtom podstavku „19 100 do 57 200 EUR” zamjenjuje se s „19 500 do 58 400 EUR”;
 - iv. u petom podstavku „9 500 do 28 600 EUR” zamjenjuje se s „9 700 do 29 200 EUR”;
- (b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:
- i. u drugom podstavku „254 100 EUR” zamjenjuje se s „259 400 EUR”;
 - ii. u trećem podstavku „127 100 EUR” zamjenjuje se s „129 800 EUR”;
 - iii. u petom podstavku „2 700 do 219 000 EUR” zamjenjuje se s „2 800 do 223 600 EUR”;
 - iv. u šestom podstavku „2 700 do 109 600 EUR” zamjenjuje se s „2 800 do 111 900 EUR”;
- (c) U stavku 3. „6 400 EUR” zamjenjuje se s „6 500 EUR”.

Članak 2.

Ova Uredba se ne primjenjuje na valjane zahtjeve koji su u tijeku 1. travnja 2011.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. travnja 2011.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. ožujka 2011.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO

32011D0246

L 103/114

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

19.4.2011.

ODLUKA KOMISIJE

od 18. travnja 2011.

o izmjeni Odluke 1999/93/EZ o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda u skladu s člankom 20. stavkom 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s vratima, prozorima, kopcima, roletama, ulaznim vratima i pripadajućim metalnim elementima

(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 2587)

(Tekst značajan za EGP)

(2011/246/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u odnosu na građevne proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 13. stavak 4.,

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom za graditeljstvo,

budući da:

(1) Komisija je 25. siječnja donijela Odluku 1999/93/EZ o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda prema članku 20. stavku 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi s vratima, prozorima, kopcima, roletama, ulaznim vratima i pripadajućim metalnim elementima ⁽²⁾.

(2) Članak 13. Direktive 89/106/EEZ predviđa da se sukladnost utvrđuje u skladu s Prilogom III. toj Direktivi.

(3) Nakon analize namijenjenih uporaba vrata i ulaznih vrata potrebno je izmijeniti odgovarajuće postupke potvrđivanja sukladnosti kako bi se uključile odredbe za metalne elemente za prozore i vrata koji se ne koriste u odijeljenim prostorima koji ne propuštaju vatru/dim, niti na putovima za evakuaciju.

(4) Odluku 1999/93/EZ je stoga potrebno u skladu s time izmijeniti,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilog III. Odluci 1999/93/EZ zamjenjuje se tekstem u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. travnja 2011.

Za Komisiju

Antonio TAJANI

Potpredsjednik

⁽¹⁾ SL L 40, 11.2.1989., str. 12.

⁽²⁾ SL L 29, 3.2.1999., str. 51.

PRILOG

„PRILOG III.

SKUPINA PROIZVODA

VRATA, PROZORI, KAPCI, ROLETE, ULAZNA VRATA I PRIPADAJUĆI METALNI ELEMENTI

(1/1)

1. Sustavi potvrđivanja sukladnosti

Za dolje navedeni proizvod (proizvode) i namjenu (namjene), CEN/Cenelec mora odrediti sljedeći sustav (sustave) potvrđivanja sukladnosti prema odgovarajućoj usklađenoj europskoj normi/normama:

Proizvod(i)	Namijenjena uporaba(-e)	Razina(-e) ili razred(i) (Reakcija na vatra)	Sustav(i) potvrđivanja sukladnosti
Vrata i ulazna vrata (s pripadajućim metalnim elementima ili bez njih)	uporaba u odijeljenim prostorima koji ne propuštaju vatru/dim i na putovima za evakuaciju	—	1
	ostale posebno utvrđene uporabe i/ili uporabe podložne specifičnim zahtjevima, naročito u vezi buke, energije, nepropusnosti i sigurnosti uporabe (tj. NE za uporabu u odijeljenim prostorima koji ne propuštaju vatru/dim, NE za uporabu na putovima za evakuaciju)	—	3
	samo za unutarnju komunikaciju	—	4
Prozori (s pripadajućim metalnim elementima ili bez njih)	uporaba u odijeljenim prostorima koji ne propuštaju vatru/dim i na putovima za evakuaciju	—	1
	sve ostalo	—	3
Metalni elementi za vrata, ulazna vrata i prozore	uporaba u odijeljenim prostorima koji ne propuštaju vatru/dim i na putovima za evakuaciju	—	1
	sve ostalo	—	3
Kapci i rolete (s pripadajućim metalnim elementima ili bez njih)	vanjska uporaba	—	4

Sustav 1: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka i., bez ispitivanja metodom slučajnog uzorka.

Sustav 3: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka ii., druga mogućnost.

Sustav 4: Vidjeti Direktivu 89/106/EEZ, Prilog III. odjeljak 2. točka ii., treća mogućnost.

Specifikacija sustava treba biti takva da se može primijeniti čak i kada ne treba utvrditi učinkovitost proizvoda za određenu karakteristiku, jer najmanje jedna država članica nema nikakvih pravnih zahtjeva za takvu karakteristiku (vidjeti članak 2. stavak 1. Direktive 89/106/EEZ i, prema potrebi, točku 1.2.3 dokumenata za tumačenje). U tim slučajevima ovjera takve karakteristike ne smije biti nametnuta proizvođaču ako on ne želi deklarirati učinkovitost proizvoda u tom smislu.”

32011D0284

L 131/22

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

18.5.2011.

ODLUKA KOMISIJE**od 12. svibnja 2011.****o postupku potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda u skladu s člankom 20. stavkom 2. Direktive Vijeća 89/106/EEZ u vezi sa strujnim, kontrolnim i komunikacijskim kablovima***(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 3107)***(Tekst značajan za EGP)**

(2011/284/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u odnosu na građevne proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 13. stavak 4.,

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom za graditeljstvo,

budući da:

(3) Dva postupka predviđena člankom 13. stavkom 3. Direktive 89/106/EEZ detaljno su opisana u Prilogu III. toj Direktivi. Stoga je potrebno jasno utvrditi načine primjene ta dva postupka, pozivanjem na Prilog III., za svaki proizvod ili skupinu proizvoda, obzirom da Prilog III. daje prednost određenim sustavima.

(4) Postupak iz članka 13. stavka 3. točke (a) Direktive 89/106/EEZ odgovara sustavima iz prve mogućnosti, bez stalnog nadziranja, te druge i treće mogućnosti iz odjeljka 2. točke ii. Priloga III. Direktivi 89/106/EEZ. Postupak iz članka 13. stavka 3. točke (b) Direktive 89/106/EEZ odgovara sustavima iz odjeljka 2. točke i. Priloga III. Direktivi 89/106/EEZ te iz prve mogućnosti, uz stalno nadziranje, iz odjeljka 2. točke ii. Priloga III. Direktivi 89/106/EEZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

(1) Između dva postupka potvrđivanja sukladnosti proizvoda u skladu s člankom 13. stavkom 3. Direktive 89/106/EEZ Komisija treba odabrati onaj koji će uz najmanji napor udovoljiti zahtjevima sigurnosti. To znači da je potrebno odlučiti je li za pojedini proizvod ili skupinu proizvoda postojanje tvorničkog sustava kontrole proizvodnje, za kojeg je odgovoran proizvođač, neophodan i dovoljan uvjet za potvrdu sukladnosti, ili je zbog razloga povezanih s ispunjavanjem mjerila iz članka 13. stavka 4. te Direktive potrebno uključiti ovlašteno certifikacijsko tijelo.

Sukladnost proizvoda i skupine proizvoda iz Priloga I. potvrđuje se postupkom u kojem proizvođač ima isključivu odgovornost za tvornički sustav kontrole proizvodnje kako bi mogao osigurati da je ta proizvodnja u skladu s odgovarajućim tehničkim specifikacijama.

Članak 2.

(2) U skladu s člankom 13. stavkom 4. Direktive 89/106/EEZ, tako utvrđeni postupak mora biti naveden u ovlaštenjima i tehničkim specifikacijama. Stoga je poželjno utvrditi pojam proizvoda ili skupine proizvoda koji se navode u ovlaštenjima i tehničkim specifikacijama.

Sukladnost proizvoda i skupine proizvoda iz Priloga II. potvrđuje se postupkom u kojem je, pored tvorničkog sustava kontrole proizvodnje kojim upravlja proizvođač, u ocjenu i nadzor kontrole proizvodnje ili samog proizvoda uključeno ovlašteno certifikacijsko tijelo.

⁽¹⁾ SL L 40, 11.2.1989., str. 12.

Članak 3.

Odabrani postupak potvrđivanja sukladnosti iz Priloga III. navodi se u odgovarajućim tehničkim specifikacijama.

Članak 4.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 12. svibnja 2011.

Za Komisiju

Antonio TAJANI

Potpredsjednik

PRILOG I.

Strujni, kontrolni i komunikacijski kablovi⁽¹⁾:

Za uporabu u građevinama i ostaloj niskogradnji koja podliježe propisima o opasnim tvarima i/ili reakciji na vatru, osim proizvoda izrađenih od materijala koji pripadaju razredima A_{ca}, B1_{ca}, B2_{ca}, C_{ca}.

⁽¹⁾ Na strujne, kontrolne i komunikacijske kablove koji su namijenjeni za uporabu pod naponom od 50 do 1 000 V za izmjeničnu struju i od 75 do 1 500 V za istosmjernu struju primjenjuju se i odredbe Direktive Vijeća 73/23/EEZ, poznate i kao Niskonaponska direktiva (SL L 77, 26.3.1973., str. 29).

PRILOG II.

Strujni, kontrolni i komunikacijski kablovi⁽¹⁾:

Za uporabu u građevinama i ostaloj niskogradnji koja podliježe propisima o reakciji na vatru za proizvode izrađene od materijala koji pripadaju razredima A_{ca}, B1_{ca}, B2_{ca}, C_{ca} i/ili propisima o otpornosti na vatru.

⁽¹⁾ Na strujne, kontrolne i komunikacijske kablove koji su namijenjeni za uporabu pod naponom od 50 do 1 000 V za izmjeničnu struju i od 75 do 1 500 V za istosmjernu struju primjenjuju se i odredbe Direktive Vijeća 73/23/EEZ, poznate i kao Niskonaponska direktiva (SL L 77, 26.3.1973., str. 29).

PRILOG III.

Napomena: za proizvode koji su namijenjeni za više od jedne uporabe utvrđene u sljedećim skupinama, zadaci prijavljenog tijela koji proizlaze iz odgovarajućih sustava potvrđivanja sukladnosti su kumulativni.

SKUPINA PROIZVODA

STRUJNI, KONTROLNI I KOMUNIKACIJSKI KABLOVI (1/3)

Sustavi potvrđivanja sukladnosti

Za dolje navedeni proizvod/proizvode i namjenu/namjene, CEN/Cenelec mora odrediti sljedeći sustav/sustave potvrđivanja sukladnosti prema odgovarajućoj usklađenoj europskoj normi/normama:

Proizvod(i)	Namijenjena(-e) uporaba(-e)	Razina(-e) ili razred(i) (Reakcija na vatru)	Sustav(i) potvrđivanja sukladnosti
Strujni, kontrolni i komunikacijski kablovi	za uporabe koje podliježu propisima o reakciji na vatru	A _{ca} , B1 _{ca} , B2 _{ca} , C _{ca}	1 +
		D _{ca} , E _{ca}	3
		F _{ca}	4

Sustav 1+: : Vidjeti Prilog III. odjeljak 2. točku i. Direktive 89/106/EEZ, s ispitivanjem metodom slučajnog uzorka.

Sustav 3: : Vidjeti Prilog III. odjeljak 2. točku ii. Direktive 89/106/EEZ, druga mogućnost.

Sustav 4: : Vidjeti Prilog III. odjeljak 2. točku ii. Direktive 89/106/EEZ, treća mogućnost.

Specifikacija sustava treba biti takva da se može primijeniti čak i kada ne treba utvrditi učinkovitost proizvoda za određenu karakteristiku, jer najmanje jedna država članica nema nikakvih pravnih zahtjeva za takvu karakteristiku (vidjeti članak 2. stavak 1. Direktive 89/106/EEZ i, prema potrebi, točku 1.2.3 dokumenata za tumačenje). U tim slučajevima ovjera takve karakteristike ne smije biti nametnuta proizvođaču ako on ne želi deklarirati učinkovitost proizvoda u tom smislu.

SKUPINA PROIZVODA

STRUJNI, KONTROLNI I KOMUNIKACIJSKI KABLOVI (2/3)

Sustavi potvrđivanja sukladnosti

Za dolje navedeni proizvod/proizvode i namjenu/namjene, CEN/Cenelec mora odrediti sljedeći sustav/sustave potvrđivanja sukladnosti prema odgovarajućoj usklađenoj europskoj normi/normama:

Proizvod(i)	Namijenjena(-e) uporaba(-e)	Razina(-e) ili razred(i) (Reakcija na vatru)	Sustav(i) potvrđivanja sukladnosti
Strujni, kontrolni i komunikacijski kablovi	za uporabe koje podliježu propisima o otpornosti na vatru	P15 – P30 – P60 – P90 – P120 PH15(*) – PH(*) 30 – PH(*) 60 – PH(*) 90 – PH(*) 120	1 +

Sustav 1+: : Vidjeti Prilog III. odjeljak 2. točku i. Direktive 89/106/EEZ, s ispitivanjem metodom slučajnog uzorka.

(*) Primjenjuje se na strujne ili signalne kablove ili sustave malenog promjera (promjer < 20 mm i veličina vodiča ≤ 2,5 mm²).

Specifikacija sustava treba biti takva da se može primijeniti čak i kada ne treba utvrditi učinkovitost proizvoda za određenu karakteristiku, jer najmanje jedna država članica nema nikakvih pravnih zahtjeva za takvu karakteristiku (vidjeti članak 2. stavak 1. Direktive 89/106/EEZ i, prema potrebi, točku 1.2.3 dokumenata za tumačenje). U tim slučajevima ovjera takve karakteristike ne smije biti nametnuta proizvođaču ako on ne želi deklarirati učinkovitost proizvoda u tom smislu.

SKUPINA PROIZVODA

STRUJNI, KONTROLNI I KOMUNIKACIJSKI KABLOVI (3/3)

Sustavi potvrđivanja sukladnosti

Za dolje navedeni proizvod/proizvode i namjenu/namjene, CEN/Cenelec mora odrediti sljedeći sustav/sustave potvrđivanja sukladnosti prema odgovarajućoj usklađenoj europskoj normi/normama:

Proizvod(i)	Namijenjena(-e) uporaba(-e)	Razina(-e) ili razred(i) (Reakcija na vatru)	Sustav(i) potvrđivanja sukladnosti
Strujni, kontrolni i komunikacijski kablovi	za uporabe koje podliježu propisima o opasnim tvarima	—	3

Sustav 3.: Vidjeti Prilog III. odjeljak 2. točku ii. Direktive 89/106/EEZ, druga mogućnost.

Specifikacija sustava treba biti takva da se može primijeniti čak i kada ne treba utvrditi učinkovitost proizvoda za određenu karakteristiku, jer najmanje jedna država članica nema nikakvih pravnih zahtjeva za takvu karakteristiku (vidjeti članak 2. stavak 1. Direktive 89/106/EEZ i, prema potrebi, točku 1.2.3 dokumenata za tumačenje). U tim slučajevima ovjera takve karakteristike ne smije biti nametnuta proizvođaču ako on ne želi deklarirati učinkovitost proizvoda u tom smislu.

32011D0496

10.8.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 205/31

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE

od 9. kolovoza 2011.

o sukladnosti norme EN 16156:2010 „Cigarete — procjena sklonosti zapaljenju — sigurnosni zahtjevi” i norme EN ISO 12863:2010 „Standardna metoda ispitivanja za procjenu sklonosti zapaljenja cigareta” s općim sigurnosnim zahtjevom Direktive 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i objava referencija norme EN 16156:2010 „Cigarete — procjena sklonosti zapaljenju — sigurnosni zahtjev” i norme EN ISO 12863:2010 „Standardna metoda ispitivanja za procjenu sklonosti zapaljenja cigareta” u Službenom listu Europske unije

(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 5626)

(Tekst značajan za EGP)

(2011/496/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

- (4) U skladu s člankom 4. stavkom 2. Komisija treba objaviti referencije takvih normi.

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda ⁽¹⁾, a posebno prvi podstavak njezinog članka 4. stavka 2.,

- (5) U lipnju 2008. Komisija je izdala naloge M/425 Europskom odboru za normizaciju da sastavi europsku sigurnosnu normu u vezi s rizikom od požara od cigareta.

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom uspostavljenim u skladu s člankom 5. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih normi i propisa te pravila za usluge informacijskog društva ⁽²⁾,

- (6) Europski odbor za normizaciju donio je normu EN 16156:2010 „Cigarete — procjena sklonosti zapaljenju — sigurnosni zahtjev” kao odgovor na nalog Komisije. Ta se norma odnosi na normu EN ISO 12863:2010 „Standardna metoda ispitivanja za procjenu sklonosti zapaljenja cigareta”. Stoga prilikom objave upućivanja na normu EN 16156:2010, također treba uputiti na normu EN ISO.

budući da:

- (1) Članak 3. stavak 1. Direktive 2001/95/EZ obvezuje proizvođače da na tržište stavljaju samo sigurne proizvode.

- (7) EN ISO 12863:2010 izmijenjen je tehničkim ispravkom ⁽³⁾. Ispravak je prihvatio Europski odbor za normizaciju bez izmjene ⁽⁴⁾ i tako uključio u normu EN 16156:2010.

- (2) Prema drugom podstavku članka 3. stavka 2. Direktive 2001/95/EZ, proizvod se smatra sigurnim što se tiče rizika i kategorija rizika obuhvaćenih relevantnim nacionalnim normama, ako je u skladu s dobrovoljnim nacionalnim normama koje prenose europske norme, čije je referencije Komisija objavila u Službenom listu Europske unije, u skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive.

- (8) Norme EN 16156:2010 i EN ISO 12863:2010 ispunjavaju nalog M/425 i sukladne su s općim sigurnosnim zahtjevom Direktive 2001/95/EZ. Njihove referencije trebalo bi objaviti u Službenom listu Europske unije.

- (3) U skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive, europske norme su utvrdila europska normizacijska tijela prema nalogima koje je sastavila Komisija.

- (9) Da se osigura uspješno uvođenje normi, industriji bi trebalo dati dovoljno vremena da prilagodi svoju proizvodnju razini sigurnosti određenoj u normama. Objava upućivanja na norme u Službenom listu Europske unije 12 mjeseci nakon

⁽¹⁾ SL L 11, 15.1.2002., str. 4.

⁽²⁾ SL L 204, 21.7.1998., str. 37.

⁽³⁾ Tehnički ispravak 1. Referentni broj ISO 12863:2010/Isp.1:2011 (E).

⁽⁴⁾ Uputa: EN ISO 12863:2010/AC:2011.

što je Europski odbor za normizaciju norme učinio dostupnima 17. studenoga 2010., namijenjena je da osigura da nakon toga u svim državama članicama pretpostavka *fire safety* bude zasnovana na zajedničkim kriterijima. Kako bi se osigurala jasnoća i pravna sigurnost na unutarnjem tržištu, tijela nadležna za nadzor tržišta u svim državama članicama trebali bi uzeti u obzir europske norme spomenute u uvodnoj izjavi 8. prilikom procjene rizika od požara od cigareta, uključujući u fazi prodaje cigareta kupcima.

- (10) Mjere predviđene u ovoj Odluci u skladu su s mišljenjem odbora uspostavljenog Direktivom 2001/95/EZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Norma EN 16156:2010 „Cigarete — procjena sklonosti zapaljenju — sigurnosni zahtjev” i norma EN ISO 12863:2010 „Standardna metoda ispitivanja za procjenu sklonosti zapaljenja cigareta”

zadovoljavaju opći sigurnosni zahtjev Direktive 2001/95/EZ za rizike koje obuhvaćaju.

Članak 2.

Referencije norme EN 16156:2010 i EN ISO 12863:2010 objavljuju se u seriji C *Službenog lista Europske unije* 17. studenoga 2011.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. kolovoza 2011.

Za Komisiju

John DALLI

Član Komisije

32011D0534

L 234/44

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

10.9.2011.

ODLUKA KOMISIJE

od 8. rujna 2011.

o izmjeni, radi prilagodbe tehničkom napretku, Priloga Direktivi 2002/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu izuzeća u uporabi olova i kadmija

(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 6309)

(Tekst značajan za EGP)

(2011/534/EU)

EUROPSKA KOMISIJA

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2002/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 2003. o ograničavanju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 5. stavak 1. točku (b),

budući da:

- (1) Direktivom 2002/95/EZ zabranjuje se korištenje olova i kadmija u električnoj i elektroničkoj opremi stavljenoj na tržište nakon 1. srpnja 2006.
- (2) Zamjena olova u dielektričnim keramičkim materijalima na osnovi PZT-a za kondenzatore koji su dio integriranih krugova ili diskretnih poluvodiča još je uvijek tehnički nepraktična. Stoga korištenje ovih materijala mora biti izuzeto iz zabrane.
- (3) Zamjena kadmija u fotootpornicima za analogne optičke sklopove primijenjene u profesionalnoj audio opremi još je uvijek tehnički nepraktična. Stoga korištenje kadmija u tim fotootpornicima treba biti izuzeto iz zabrane. Međutim, to izuzeće mora biti vremenski ograničeno jer su istraživanja u tehnologiju bez kadmija u tijeku i zamjena može postati dostupna u sljedeće tri godine.
- (4) Direktivu 2002/95/EZ stoga treba na odgovarajući način izmijeniti.

(5) U skladu s člankom 5. stavkom 2. Direktive 2002/95/EZ, Komisija se savjetovala s dotičnim stranama.

(6) Mjere navedene u ovoj Odluci u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 18. Direktive 2006/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilog Direktivi 2002/95/EZ mijenja se kako je navedeno u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. rujna 2011.

Za Komisiju

Janez POTOČNIK

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 37, 13.2.2003., str. 19.

⁽²⁾ SL L 114, 27.4.2006., str. 9.

PRILOG

Prilog Direktivi 2002/95/EZ zamjenjuje se sljedećim:

(a) dodaje se sljedeća točka 7.(c)-IV:

„7(c)-IV	Olovo u dielektričnim keramičkim materijalima na osnovi PZT-a za kondenzatore koji su dio integriranih krugova ili diskretnih poluvodiča”	
----------	---	--

(b) dodaje se sljedeća točka 40:

„40	Kadmij u fotootpornicima za analogne optičke sklopove primijenjene u profesionalnoj audio opremi	Ističe 31. prosinca 2013.”
-----	--	----------------------------

32011R1007

18.10.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 272/1

UREDBA (EU) br. 1007/2011 Europskog parlamenta i Vijeća**od 27. rujna 2011.****o nazivima tekstilnih vlakana i povezanom označivanju i obilježavanju sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 73/44/EEZ te direktiva 96/73/EZ i 2008/121/EZ Europskog parlamenta i Vijeća****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

nekoliko puta izmijenjene. Budući da su potrebne daljnje izmjene, navedene akte treba radi jasnoće zamijeniti jednim pravnim instrumentom.

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom⁽²⁾,

budući da:

- (1) Direktiva 73/44/EEZ od 26. veljače 1973. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kvantitativnu analizu trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana⁽³⁾, Direktiva 96/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o određenim metodama kvantitativne analize dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana⁽⁴⁾ i Direktiva 2008/121/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o nazivima tekstilnih vlakana⁽⁵⁾ već su

- (2) Pravni akti Unije o nazivima tekstilnih vlakana i povezanom označivanju i obilježavanju sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda prema svom su sadržaju izrazito tehničkog karaktera i sadržavaju detaljne odredbe koje treba redovito prilagođavati. Kako bi se izbjegla potreba da države članice prenose tehničke izmjene u nacionalno zakonodavstvo i time smanjilo administrativno opterećenje nacionalnih tijela te kako bi se omogućilo brže usvajanje novih naziva tekstilnih vlakana koji se trebaju istodobno primjenjivati u cijeloj Uniji, uredba se čini kao najprikladniji pravni instrument za pojednostavljenje zakonodavstva.

- (3) S ciljem uklanjanja mogućih prepreka pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta uzrokovanih različitim odredbama država članica u vezi s nazivima tekstilnih vlakana i povezanim označivanjem i obilježavanjem sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda, potrebno je uskladiti nazive tekstilnih vlakana i navode na etiketama, oznakama i u dokumentima koji se prilažu tekstilnim proizvodima u različitim fazama njihove proizvodnje, prerade i distribucije.

- (4) Zahtjevi u vezi s označivanjem i obilježavanjem utvrđeni u ovoj Uredbi ne trebaju se primjenjivati na tekstilne proizvode koji su ugovorom dani u rad osobama koje rade u vlastitim kućanstvima ili samostalnim poduzećima koja rade iz dostavljenih materija uz naknadu bez prijenosa prava vlasništva ili na tekstilne proizvode po mjeri koje izrađuju samozaposleni krojači. Međutim, ta izuzeća trebaju biti ograničena na transakcije između osoba koje rade u vlastitim kućanstvima ili samostalnih poduzeća i osoba koje s njima ugovaraju navedene radove te između samozaposlenih krojača i potrošača.

⁽¹⁾ SL C 255, 22.9.2010., str. 37.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 18. svibnja 2010. (SL C 161 E, 31.5.2011., str. 179.) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 6. prosinca 2010. (SL C 50 E, 17.2.2011., str. 1.). Stajalište Europskog parlamenta od 11. svibnja 2011. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 19. srpnja 2011.

⁽³⁾ SL L 83, 30.3.1973., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 32, 3.2.1997., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 19, 23.1.2009., str. 29.

- (5) Ovom se Uredbom utvrđuju usklađene odredbe u vezi s određenim aspektima označivanja i obilježavanja tekstilnih proizvoda, posebno nazivima tekstilnih vlakana. Mogu se primjenjivati i drugi oblici označivanja i obilježavanja pod uvjetom da njima nije obuhvaćeno isto područje primjene koje je obuhvaćeno ovom Uredbom i da su usklađeni s ugovorima.
- (6) Prikladno je utvrditi pravila kojima se proizvođačima omogućuje da zatraže uključivanje novog naziva tekstilnog vlakna u priloge ovoj Uredbi.
- (7) Također treba donijeti odredbe u vezi s određenim proizvodima koji nisu izrađeni isključivo od tekstilnih materijala, ali sadrže tekstilnu komponentu koja je bitan dio proizvoda ili na koju je posebno upozorio gospodarski subjekt.
- (8) Prikladno je utvrditi pravila u vezi s označivanjem ili obilježavanjem određenih tekstilnih proizvoda koji sadrže netekstilne dijelove životinjskog podrijetla. U ovoj se Uredbi posebno treba utvrditi zahtjev da se na etiketama i oznakama tekstilnih proizvoda koji sadrže netekstilne dijelove životinjskog podrijetla navede prisutnosti takvih dijelova kako bi se potrošačima omogućilo donošenje informiranih odluka. Označivanje ili obilježavanje ne bi trebalo biti obmanjujuće.
- (9) Dopušteno odstupanje za „strana vlakna”, koja se ne trebaju navoditi na etiketama i oznakama, treba se primjenjivati na čiste proizvode i mješavine.
- (10) Označivanje ili obilježavanje sirovinskog sastava treba biti obvezno kako bi se osiguralo da su svim potrošačima u Uniji na raspolaganje stavljene točne i jednake informacije. Međutim, ovom se Uredbom gospodarske subjekte ne treba sprečavati da dodatno naznače prisutnost malih količina vlakana koja zahtijevaju posebnu njegu kako bi se očuvala izvorna kakvoća tekstilnog proizvoda. Kada je u tehničkom smislu teško navesti sirovinski sastav tekstilnog proizvoda u trenutku njegove izrade, treba omogućiti da se na etiketi ili oznaci navedu samo ona vlakna koja su poznata u trenutku proizvodnje pod uvjetom da ona čine određeni postotak gotovog proizvoda.
- (11) Kako bi se izbjegle razlike u praksama među državama članicama, potrebno je utvrditi točne metode označivanja ili obilježavanja za određene tekstilne proizvode koji se sastoje od dviju ili više komponentata te također navesti komponente tekstilnih proizvoda koje ne treba uzimati u obzir pri označivanju, obilježavanju i analizi.
- (12) Tekstilni proizvodi na koje se primjenjuju samo zahtjevi skupnog označivanja i tekstilni proizvodi koji se prodaju na metre ili rezani na određene dužine trebaju biti stavljani na raspolaganje na tržištu na način kojim se potrošaču omogućuje da se u potpunosti upozna s informacijama pričvršćenima na cjelokupno pakiranje ili rolu.
- (13) Treba utvrditi određene uvjete za uporabu naziva tekstilnih vlakana ili opisa sirovinskih sastava koji su posebno cijenjeni među korisnicima i potrošačima. Nadalje, radi pružanja informacija korisnicima i potrošačima, prikladno je da su nazivi tekstilnih vlakana povezani sa značajkama vlakana.
- (14) Nadzor nad tržištem proizvoda obuhvaćenih ovom Uredbom u državama članicama podliježe Uredbi (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i nadzor tržišta s obzirom na stavljanje proizvoda na tržište ⁽¹⁾ i Direktivi 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda ⁽²⁾.
- (15) Potrebno je utvrditi metode za uzorkovanje i analizu tekstilnih proizvoda kako bi se isključila svaka mogućnost prigovora na upotrijebljene metode. Metode koje se upotrebljavaju za službena ispitivanja u državama članicama kako bi se utvrdio sirovinski sastav tekstilnih proizvoda sastavljenih od dvokomponentnih i trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana trebaju biti jedinstvene u pogledu prethodne obrade uzorka i njegove kvantitativne analize. S ciljem pojednostavljenja ove Uredbe i prilagodbe njome utvrđenih jedinstvenih metoda tehničkom napretku, prikladno je navedene metode pretvoriti u usklađene norme. U tu svrhu Komisija treba upravljati prijelazom s postojećeg sustava, koji se temelji na metodama utvrđenima u ovoj Uredbi, na sustav temeljen na usklađenim normama. Uporabom jedinstvenih metoda za analizu tekstilnih proizvoda sastavljenih od dvokomponentnih i trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana olakšat će se slobodno kretanje tih proizvoda i time poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (16) U slučaju dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana za koje ne postoji jedinstvena metoda analize na razini Unije, laboratoriju odgovornom za ispitivanje treba omogućiti da odredi sastav takvih mješavina i u izvješću o analizi navede dobivene rezultate, upotrijebljenu metodu i njezin stupanj točnosti.

⁽¹⁾ SL L 218, 13.8.2008., str. 30.

⁽²⁾ SL L 11, 15.1.2002., str. 4.

- (17) Ovom Uredbom treba utvrditi dogovorena odstupanja koja se trebaju primjenjivati na suhu masu svakog vlakna tijekom određivanja sadržaja vlakana tekstilnih proizvoda putem analize i treba dati dva različita dogovorena odstupanja za izračun sastava grebenanih ili češljanih vlakana koja sadrže vunu i/ili životinjsku dlaku. Budući da se ne može uvijek utvrditi je li proizvod grebenan ili češljan ili nije te stoga primjena dopuštenih odstupanja tijekom provjera usklađenosti tekstilnih proizvoda koje se provode u Uniji može dati nedosljedne rezultate, laboratoriji koji provode navedene provjere trebaju biti ovlašteni za primjenu jedinstvenog dogovorenog odstupanja u slučaju sumnje.
- (18) Treba utvrditi pravila za proizvode koji su izuzeti od općih zahtjeva u vezi s označivanjem i obilježavanjem utvrđenih u ovoj Uredbi, posebno za proizvode za jednokratnu uporabu ili proizvode koji zahtijevaju samo skupno označivanje.
- (19) Zavaravajuće poslovne prakse, uključujući pružanje lažnih informacija kojima bi se potrošače navelo na donošenje odluke o poslu koju inače ne bi donijeli, zabranjene su Direktivom 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu ⁽¹⁾ i obuhvaćene Uredbom (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za provedbu zakona o zaštiti potrošača ⁽²⁾.
- (20) Zaštita potrošača zahtijeva transparentna i dosljedna trgovinska pravila, uključujući pravila o oznakama izvornosti. Ako se upotrebljavaju takve oznake, njima se potrošačima mora omogućiti da budu potpuno svjesni podrijetla proizvoda koje kupuju s ciljem zaštite potrošača od prijevanih, netočnih ili obmanjujućih navoda o podrijetlu.
- (21) Europski tekstilni sektor ugrožen je krivotvorenjem koje predstavlja problem u smislu zaštite i informiranja potrošača. Države članice trebaju posvetiti posebnu pažnju provedbi horizontalnog zakonodavstva i mjera Unije u vezi s krivotvorenim proizvodima u području tekstilnih proizvoda, na primjer Uredbe Vijeća (EZ) br. 1383/2003 od 22. srpnja 2003. o carinskom postupanju u vezi s robom za koju postoji sumnja da povređuje određena prava intelektualnog vlasništva i o mjerama koje se poduzimaju u vezi s robom za koju je utvrđeno povređivanje spomenutih prava ⁽³⁾.
- (22) Prikladno je utvrditi postupak za uključivanje novih naziva tekstilnih vlakana u priloge ovoj Uredbi. Ovom Uredbom stoga treba utvrditi zahtjeve u vezi sa zahtjevima proizvođača ili drugih osoba koje djeluju u njihovo ime za dodavanje novih naziva tekstilnih vlakana u navedene priloge.
- (23) Proizvođači ili druge osobe koje djeluju u njihovo ime koji žele dodati novi naziv tekstilnog vlakna u priloge ovoj Uredbi trebaju u tehničku dokumentaciju koju podnose zajedno sa svojim zahtjevom uključiti dostupne znanstvene informacije o mogućim alergijskim reakcijama ili drugim štetnim učincima novog tekstilnog vlakna na ljudsko zdravlje, uključujući rezultate ispitivanja provedenih u tu svrhu u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije.
- (24) Komisiji treba delegirati ovlasti za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s donošenjem tehničkih kriterija i postupovnih pravila za odobravanje većih dopuštenih odstupanja, izmjenom Priloga II., IV., V., VI., VII., VIII. i IX. radi njihove prilagodbe tehničkom napretku i izmjenom Priloga I. radi uključivanja novih naziva tekstilnih vlakana u popis iz tog Priloga. Posebno je važno da Komisija obavli odgovarajuća savjetovanja tijekom pripremnog dijela posla, također i na stručnoj razini. Pri pripremi i izradi delegiranih akata Komisija treba osigurati istovremeni, pravodobni i primjereni prijenos relevantnih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.
- (25) Budući da države članice ne mogu dostatno ostvariti ciljeve ove Uredbe nego ih se zbog njezina opsega može na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je određeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u istom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za postizanje tih ciljeva.
- (26) S ciljem uklanjanja mogućih prepreka pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta uzrokovanih različitim odredbama ili praksama država članica i radi održavanja koraka s razvojem elektroničkog poslovanja i budućim izazovima na tržištu tekstilnih proizvoda, treba ispitati usklađivanje ili normizaciju drugih aspekata označivanja tekstilnih proizvoda. U tu se svrhu Komisija poziva da Europskom parlamentu i Vijeću podnese izvješće o mogućim novim

⁽¹⁾ SL L 149, 11.6.2005., str. 22.

⁽²⁾ SL L 364, 9.12.2004., str. 1.

⁽³⁾ SL L 196, 2.8.2003., str. 7.

zahtjevima u vezi s označavanjem koje treba uvesti na razini Unije s ciljem olakšavanja slobodnog kretanja tekstilnih proizvoda na unutarnjem tržištu i postizanja visoke razine zaštite potrošača u cijeloj Uniji. U tom izvješću treba posebno ispitati stajališta potrošača o količini informacija koje treba navesti na etiketi tekstilnog proizvoda i istražiti koja se sredstva uz etikete mogu upotrebljavati za pružanje dodatnih informacija potrošačima. Izvješće se treba temeljiti na proširenom savjetovanju s relevantnim dionicima, uključujući potrošače, i u njemu se trebaju uzeti u obzir postojeće povezane europske i međunarodne norme. U izvješću treba posebno ispitati: područje primjene i obilježja mogućih usklađenih pravila o oznaci izvornosti uzimajući pritom u obzir rezultate razvoja mogućih horizontalnih pravila o zemlji podrijetla, dodanu vrijednost za potrošače koju imaju mogući zahtjevi u vezi s označavanjem koji se odnose na upute za održavanje, veličinu, opasne tvari, zapaljivost i okolišnu učinkovitost tekstilnih proizvoda, uporabu nejezičnih simbola ili oznaka za utvrđivanje tekstilnih vlakana sadržanih u tekstilnom proizvodu koji potrošaču omogućuju lako razumijevanje sastava i posebno uporabu prirodnih ili sintetičkih vlakana, društvene etikete i elektroničko označivanje te uključivanje identifikacijskog broja na etiketu radi dobivanja dodatnih informacija o proizvodu i proizvođaču na zahtjev, posebno putem interneta. Izvješću prema potrebi treba priložiti zakonodavne prijedloge.

(27) Komisija treba provesti studiju kako bi ocijenila postoji li uzročno-posljedična veza između alergijskih reakcija i kemijskih tvari ili mješavina koje se upotrebljavaju u tekstilnim proizvodima. Na temelju te studije Komisija prema potrebi treba podnijeti zakonodavne prijedloge u okviru postojećeg zakonodavstva Unije.

(28) Direktive 73/44/EEZ, 96/73/EZ i 2008/121/EZ treba staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju pravila za uporabu naziva tekstilnih vlakana i povezano označivanje i obilježavanje sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda, pravila o označivanju ili obilježavanju

tekstilnih proizvoda koji sadrže netekstilne dijelove životinjskog podrijetla i pravila o određivanju sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda kvantitativnom analizom dvokomponentnih i trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana s ciljem poboljšanja funkcioniranja unutarnjeg tržišta i pružanja točnih informacija potrošačima.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na tekstilne proizvode stavljene na raspolaganje na tržištu Unije i proizvode iz stavka 2.

2. Za potrebe ove Uredbe sa sljedećim se proizvodima postupi kao s tekstilnim proizvodima:

(a) proizvodima koji sadrže najmanje 80 % masenog udjela tekstilnih vlakana;

(b) proizvodima za prekrivanje namještaja, za kišobrane i sunčobrane koji sadrže najmanje 80 % masenog udjela tekstilnih komponenata;

(c) tekstilnim komponentama:

i. gornjeg sloja višeslojnih podnih obloga;

ii. madraca;

iii. opreme za kampiranje,

pod uvjetom da takve tekstilne komponente predstavljaju najmanje 80 % masenog udjela tih gornjih slojeva ili opreme;

(d) tekstilnim proizvodima koji su sadržani u drugim proizvodima i čine njihov sastavni dio ako je naveden njihov sastav.

3. Ova se Uredba ne primjenjuje na tekstilne proizvode koji su ugovorom dani u rad osobama u vlastitim kućanstvima ili samostalnim poduzećima koja rade iz dostavljenih materija uz naknadu i bez prijenosa prava vlasništva.

4. Ova se Uredba ne primjenjuje na tekstilne proizvode po mjeri koje izrađuju samozaposleni krojači.

Članak 3.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „tekstilni proizvod” znači svaka sirovina, poluproizvod ili gotovi proizvod, ručno ili industrijski izrađen proizvod te djelomično ili potpuno izrađen konfekcijski proizvod koji se sastoji isključivo od tekstilnih vlakana, bez obzira na primijenjeni postupak miješanja ili sastavljanja;

(b) „tekstilno vlakno” znači jedno od sljedećeg:

i. jedinica tvari čije su značajke savitljivost, finoća i visoki omjer dužine i najveće poprečne dimenzije, što je čini prikladnom za primjenu u tekstilnim proizvodima;

ii. savitljive trake ili cijevi čija vidljiva širina ne prelazi 5 mm, uključujući trake rezane od širih traka ili folija, koje su proizvedene od sirovina koje se upotrebljavaju u proizvodnji vlakana navedenih u tablici 2. Priloga I. i koje su prikladne za primjenu u tekstilnim proizvodima;

(c) „vidljiva širina” znači širina trake ili cijevi kada su savijene, izravnane, stiješnjene ili uvijene ili prosječna vrijednost ako širina nije ujednačena;

(d) „tekstilna komponenta” znači dio tekstilnog proizvoda s prepoznatljivim sadržajem vlakana;

(e) „strana vlakna” znači vlakna koja nisu navedena na etiketi ili oznaci;

(f) „podstava” znači zasebna komponenta koja se upotrebljava za izradu odjevnih predmeta i drugih proizvoda i koja se sastoji od jednog ili više slojeva tekstilnog materijala pričvršćenog uz jedan ili više rubova;

(g) „označivanje” znači pričvršćivanje etikete s potrebnim informacijama na tekstilni proizvod;

(h) „obilježavanje” znači navođenje potrebnih informacija izravno na tekstilnom proizvodu šivanjem, vezenjem, tiskanjem, utiskivanjem ili bilo kojom drugom tehnologijom;

(i) „skupno označivanje” znači uporaba jedinstvene etikete za nekoliko tekstilnih proizvoda ili komponenata;

(j) „proizvod za jednokratnu uporabu” znači tekstilni proizvod namijenjen za jednokratnu ili vremenski ograničenu uporabu čijom uobičajenom uporabom nije predviđena ponovna uporaba za istu ili sličnu namjenu;

(k) „dogovoreno odstupanje” znači vrijednost primanja vlage koja se upotrebljava za izračunavanje postotka sirovinskog sastava na temelju čiste suhe mase uzimajući u obzir dogovorene faktore.

2. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije „stavljanja na raspolaganje na tržištu”, „stavljanja na tržište”, „proizvođača”, „uvoznika”, „distributera”, „gospodarskih subjekata”, „usklađene norme”, „nadzora nad tržištem” i „tijela za nadzor nad tržištem” utvrđene u članku 2. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

Članak 4.

Opći zahtjevi u vezi sa stavljanjem na raspolaganje tekstilnih proizvoda na tržištu

Tekstilni se proizvodi stavljaju na raspolaganje na tržištu samo ako su označeni, obilježeni ili popraćeni komercijalnim ispravama u skladu s ovom Uredbom.

POGLAVLJE 2.

NAZIVI TEKSTILNIH VLAKANA I POVEZANI ZAHTJEVI U VEZI S OZNAČIVANJEM I OBILJEŽAVANJEM

Članak 5.

Nazivi tekstilnih vlakana

1. Za opisivanje sirovinskog sastava na etiketama i oznakama tekstilnih proizvoda upotrebljavaju se samo nazivi tekstilnih vlakana navedeni u Prilogu I.

2. Uporaba naziva navedenih u Prilogu I. rezervirana je za tekstilna vlakna čiji su opisi utvrđeni u tom Prilogu.

Nazivi navedeni u Prilogu I. ne smiju se upotrebljavati za druga vlakna, ne kao samostalna riječ, ne u korijenu riječi i ne kao pridjev.

Izraz „svila” ne smije se upotrebljavati kao oznaka oblika ili određenog izgleda tekstilnih vlakana kao filamentne pređe.

Članak 6.**Zahtjevi za nove nazive tekstilnih vlakana**

Svaki proizvođač ili osoba koja djeluje u ime proizvođača može Komisiji podnijeti zahtjev za dodavanje novog naziva tekstilnog vlakna u popis utvrđen u Prilogu I.

Zahtjev uključuje tehničku dokumentaciju sastavljenu u skladu s Prilogom II.

Članak 7.**Čisti tekstilni proizvodi**

1. Samo tekstilni proizvodi koji se sastoje isključivo od istog vlakna mogu nositi etiketu ili oznaku „100 %”, „čisto” ili „u cijelosti”.

Navedeni ili slični izrazi ne smiju se upotrebljavati za druge tekstilne proizvode.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 8. stavak 3., tekstilni proizvod koji ne sadrži više od 2 % masenog udjela stranih vlakana može se također smatrati proizvodom sastavljenim isključivo od istog vlakna pod uvjetom da je navedena količina opravdana kao tehnički neizbježna u dobroj proizvođačkoj praksi i da se ne dodaje rutinski.

Tekstilni proizvod koji je bio podvrgnut postupku grebenanja može se također smatrati proizvodom sastavljenim isključivo od istog vlakna ako ne sadrži više od 5 % masenog udjela stranih vlakana i pod uvjetom da je navedena količina opravdana kao tehnički neizbježna u dobroj proizvođačkoj praksi i da se ne dodaje rutinski.

Članak 8.**Proizvodi od runske vune**

1. Tekstilni se proizvod može označiti ili obilježiti jednim od naziva iz Priloga III. pod uvjetom da je sastavljen isključivo od vunenih vlakana koja prethodno nisu bila sastavni dio nekoga gotovog proizvoda, koja nisu bila podvrgnuta drugim postupcima predenja i/ili valjanja (pustenja) osim onih potrebnih za proizvodnju tog proizvoda i koja nisu oštećena u preradi ili uporabi.

2. Odstupajući od stavka 1., nazivi navedeni u Prilogu III. mogu se upotrebljavati za opisivanje vune sadržane u mješavini tekstilnih vlakana ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) sva vuna koju sadrži takva mješavina u skladu je sa zahtjevima navedenima u stavku 1.;
- (b) takva vuna čini najmanje 25 % ukupne mase mješavine;
- (c) u mješavini češljanih vlakana osim vune nalazi se još samo jedna vrsta drugih vlakana.

Navodi se puni sastav takve mješavine u postocima.

3. Strana vlakna u proizvodima iz stavaka 1. i 2., uključujući vunene proizvode koji su bili podvrgnuti postupku grebenanja, ne smiju prelaziti 0,3 % masenog udjela, moraju biti opravdana kao tehnički neizbježna u dobroj proizvođačkoj praksi i ne smiju se rutinski dodavati.

Članak 9.**Tekstilni proizvodi sastavljeni od više vrsta vlakana**

1. Tekstilni se proizvod označuje ili obilježava nazivom i masenim udjelom svih sastavnih vlakana silaznim redoslijedom.

2. Odstupajući od stavka 1. i ne dovodeći u pitanje članak 7. stavak 2., vlakno koje čini do 5 % ukupne mase tekstilnog proizvoda ili vlakna koja zajedno čine do 15 % ukupne mase tekstilnog proizvoda mogu, ako to nije moguće jednostavno navesti u trenutku proizvodnje, biti označena izrazom „ostala vlakna”, pri čemu se njihov ukupni maseni udio navodi neposredno ispred ili iza tog izraza.

3. Proizvodi čija je osnova iz čistog pamuka i potka iz čistog lana i kod kojih lan čini najmanje 40 % ukupne mase neškrobljene tkanine mogu nositi naziv „pamučno-lanena tkanina” kojem se mora dodati opis sastava „osnova iz čistog pamuka — potka iz čistog lana”.

4. Ne dovodeći u pitanje članak 5. stavak 1., za proizvode čiji je sastav teško navesti u trenutku njihove proizvodnje može se na etiketi ili oznaci upotrebljavati izraz „mješavina vlakana” ili izraz „neodređeni tekstilni sastav”.

5. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, vlakna koja još nisu navedena u Prilogu I. mogu se označavati izrazom „ostala vlakna”, pri čemu se njihov ukupni maseni udio navodi neposredno ispred ili iza tog izraza.

Članak 10.

Ukrasna vlakna i vlakna s antistatičkim učinkom

1. Vidljiva, samostalna vlakna koja su u potpunosti ukrasne prirode i ne prelaze 7 % mase gotovog proizvoda ne moraju se navesti u sirovinskom sastavu predviđenom u člancima 7. i 9.

2. Metalna vlakna i druga vlakna koja se dodaju s namjerom postizanja antistatičkog učinka i koja ne prelaze 2 % mase gotovog proizvoda ne moraju se navesti u sirovinskom sastavu predviđenom u člancima 7. i 9.

3. Za proizvode iz članka 9. stavka 4. postoci predviđeni u stavcima 1. i 2. ovog članka izračunavaju se odvojeno u odnosu na masu osnove i u odnosu na masu potke.

Članak 11.

Tekstilni proizvodi sastavljeni od više komponenata

1. Svaki tekstilni proizvod koji sadrži dvije ili više tekstilnih komponenata s različitim sadržajem tekstilnih vlakana nosi etiketu ili oznaku na kojoj je naveden sadržaj tekstilnih vlakana svake komponente.

2. Označivanje ili obilježavanje iz stavka 1. nije obvezno za tekstilne komponente ako su ispunjena sljedeća dva uvjeta:

- (a) predmetne komponente nisu glavna podstava; i
 - (b) predmetne komponente čine manje od 30 % ukupne mase tekstilnog proizvoda.
3. Ako dva ili više tekstilnih proizvoda ima isti sadržaj vlakana i uobičajeno zajedno čine jednu prodajnu jedinicu, mogu imati samo jednu etiketu ili oznaku.

Članak 12.

Tekstilni proizvodi koji sadrže netekstilne dijelove životinjskog podrijetla

1. Prisutnost netekstilnih dijelova životinjskog podrijetla u tekstilnim proizvodima naznačuje se izrazom „Sadrži netekstilne

dijelove životinjskog podrijetla” na etiketama ili oznakama proizvoda koji sadrže takve dijelove prilikom svakog njihovog stavljanja na raspolaganje na tržištu.

2. Označivanje ili obilježavanje ne smije biti obmanjujuće i mora biti lako razumljivo potrošaču.

Članak 13.

Označivanje i obilježavanje tekstilnih proizvoda navedenih u Prilogu IV.

Sirovinski sastav tekstilnih proizvoda navedenih u Prilogu IV. navodi se u skladu s odredbama o označivanju i obilježavanju utvrđenima u tom Prilogu.

Članak 14.

Etikete i oznake

1. Tekstilni se proizvodi označuju ili obilježavaju radi navođenja njihova sirovinskog sastava prilikom svakog stavljanja na raspolaganje na tržištu.

Označivanje i obilježavanje tekstilnih proizvoda mora biti trajno, lako čitljivo, vidljivo i dostupno, a etikete moraju biti sigurno pričvršćene.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., etikete ili oznake mogu se zamijeniti ili dopuniti popratnim komercijalnim ispravama ako se proizvodi dostavljaju gospodarskim subjektima unutar lanca opskrbe ili ako se isporučuju na temelju narudžbe bilo kojeg javnog naručitelja u skladu s člankom 1. Direktive 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama⁽¹⁾.

3. Nazivi tekstilnih vlakana i opisi sirovinskog sastava iz članka 5., 7., 8. i 9. jasno se navode u popratnim komercijalnim ispravama iz stavka 2. ovog članka.

Ne smiju se koristiti kratice osim mehaniziranog procesnog koda ili ako su kratice definirane u međunarodnim normama, pod uvjetom da su objašnjene u samoj komercijalnoj ispravi.

⁽¹⁾ SL L 134, 30.4.2004., str. 114.

Članak 15.

Obveza osiguravanja etikete ili oznake

1. Prilikom stavljanja tekstilnog proizvoda na tržište, proizvođač osigurava označivanje ili obilježavanje te točnost navedenih informacija. Ako proizvođač nema poslovni nastan u Uniji, uvoznik osigurava etikete ili oznake te točnost informacija navedenih na njima.

2. Za potrebe ove Uredbe distributer se smatra proizvođačem ako stavlja proizvod na tržište pod svojim nazivom ili zaštićenim znakom, pričvršćuje mu etiketu ili izmjenjuje njezin etikete.

3. Prilikom stavljanja na raspolaganje tekstilnog proizvoda na tržištu, distributer osigurava da tekstilni proizvodi nose odgovarajuće etikete ili oznake propisane ovom Uredbom.

4. Gospodarski subjekti iz stavaka 1., 2. i 3. osiguravaju da se ni jedna informacija pružena u trenutku stavljanja na raspolaganje tekstilnih proizvoda na tržištu ne može zamijeniti s nazivima tekstilnih vlakana i opisima sirovinskog sastava kako je utvrđeno ovom Uredbom.

Članak 16.

Uporaba naziva tekstilnih vlakana i opisa sirovinskog sastava

1. Prilikom stavljanja na raspolaganje tekstilnog proizvoda na tržištu, opisi sirovinskog sastava iz članka 5., 7., 8. i 9. navode se u katalozima i prodajnoj literaturi, na ambalaži, etiketama i oznakama na lako čitljiv način, vidljivo, jasno i u ispisu koji je ujednačen s obzirom na veličinu, stil i font. Te informacije moraju biti jasno vidljive potrošaču prije kupnje, također i prilikom kupnje elektroničkim putem.

2. Zaštitni znakovi ili nazivi poduzeća mogu se nalaziti neposredno ispred ili iza opisa sirovinskog sastava iz članka 5., 7., 8. i 9.

Međutim, ako zaštitni znak ili naziv poduzeća kao samostalna riječ, kao korijen riječi ili kao pridjev sadrži jedan od naziva tekstilnih vlakana navedenih u Prilogu I. ili naziv koji bi se mogao lako zamijeniti s njima, takav zaštitni znak ili naziv poduzeća navodi se neposredno prije ili iza opisa sirovinskog sastava iz članka 5., 7., 8. i 9.

Druge se informacije uvijek navode odvojeno.

3. Označivanje ili obilježavanje osigurava se na službenom jeziku ili službenim jezicima države članice na području na kojem su potrošačima na raspolaganje stavljeni tekstilni proizvodi, osim ako predmetna država članica ne propiše drukčije.

Za vretena, namotke, vitice, klupka ili neke druge male količine konca za šivanje, krpanje ili vezenje primjenjuje se prvi podstavak na skupno označivanje iz članka 17. stavka 3. Kada se ti proizvodi prodaju samostalno, mogu biti označeni ili obilježeni na bilo kojem službenom jeziku institucija Unije, pod uvjetom da su također skupno označeni.

Članak 17.

Odstupanja

1. Pravila utvrđena u člancima 11., 14., 15. i 16. podliježu odstupanjima predviđenima u stavcima 2., 3. i 4. ovog članka.

2. Nije potrebno navoditi nazive tekstilnih vlakana ili sirovinski sastav na etiketama i oznakama tekstilnih proizvoda navedenih u Prilogu V.

Međutim, ako zaštićeno ime ili naziv poduzeća kao samostalna riječ, kao korijen riječi ili kao pridjev sadrži jedan od naziva navedenih u Prilogu I. ili naziv koji bi se mogao lako zamijeniti s njima, primjenjuju se članci 11., 14., 15. i 16.

3. Ako su tekstilni proizvodi navedeni u Prilogu VI. iste vrste i sirovinskog sastava, mogu se zajedno staviti na raspolaganje na tržištu sa skupnom etiketom.

4. Sirovinski sastav tekstilnih proizvoda koji se prodaju na metre može se navesti na komadu tkanine ili roli koji su stavljeni na raspolaganje na tržištu.

5. Tekstilni proizvodi iz stavaka 3. i 4. stavljaju se na raspolaganje na tržištu na način kojim se svakom kupcu u lancu opskrbe, uključujući potrošača, omogućuje upoznavanje sa sirovinskim sastavom tih proizvoda.

POGLAVLJE 3.

NADZOR NAD TRŽIŠTEM

Članak 18.

Provjere nadzora nad tržištem

Tijela za nadzor nad tržištem provjeravaju usklađenost sirovin-skog sastava tekstilnih proizvoda s dostavljenim informacijama o sirovinskom sastavu tih proizvoda u skladu s ovom Uredbom.

Članak 19.

Određivanje sirovinskog sastava

1. Za potrebe određivanja sirovinskog sastava tekstilnih pro-izvoda, provjere iz članka 18. provode se u skladu s metodama utvrđenima u Prilogu VIII. ili usklađenim normama koje će se uključiti u taj Prilog.

2. Pri određivanju sirovinskog sastava utvrđenog u člancima 7., 8. i 9. ne uzimaju se u obzir komponente navedene u Prilogu VII.

3. Sirovinski sastav utvrđen u člancima 7., 8. i 9. određuje se primjenom odgovarajućeg dogovorenog odstupanja utvrđenog u Prilogu IX. na suhu masu svakog vlakna, a nakon uklanjanja kom-ponenata utvrđenih u članku VII.

4. Laboratoriji odgovorni za ispitivanje tekstilnih mješavina za koje ne postoji jedinstvena metoda analize na razini Unije određuju sirovinski sastav takvih mješavina i u izvješću o analizi navode dobivene rezultate, upotrijebljenu metodu i njezin stupanj točnosti.

Članak 20.

Dopuštena odstupanja

1. Za potrebe utvrđivanja sirovinskog sastava tekstilnih proi-zvoda primjenjuju se dopuštena odstupanja utvrđena u stavcima 2., 3. i 4.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 8. stavak 3., prisutnost stranih vlakana u sirovinskom sastavu koji se navodi u skladu s člankom 9. nije potrebno navesti ako postotak tih vlakana ne doseže sljedeće vrijednosti:

(a) 2 % ukupne mase tekstilnog proizvoda, pod uvjetom da je navedena količina opravdana kao tehnički neizbježna u dobroj proizvođačkoj praksi i da se ne dodaje rutinski; ili

(b) 5 % ukupne mase tekstilnog proizvoda koji je bio podvrgnut postupku grebenanja, pod uvjetom da je navedena količina opravdana kao tehnički neizbježna u dobroj proizvođačkoj praksi i da se ne dodaje rutinski.

3. Dozvoljeno je proizvođačko dopušteno odstupanje od 3 % između iskazanog sirovinskog sastava koji se navodi u skladu s člankom 9. i postotaka dobivenih analizom koja se provodi u skladu s člankom 19. u odnosu na ukupnu masu vlakana navede-nih na etiketi ili oznaci. Takvo se dopušteno odstupanje također primjenjuje na:

(a) vlakna koja mogu biti označena izrazom „ostala vlakna” u skladu s člankom 9.;

(b) postotak vune iz članka 8. stavka 2. točke (b).

Za potrebe analize dopuštena se odstupanja izračunavaju odvo-jeno. Ukupna masa koju treba uzeti u obzir pri izračunavanju dopuštenog odstupanja iz ovog stavka je masa vlakana gotovog proizvoda umanjena za masu svih stranih vlakana utvrđenih pri-mjenom dopuštenog odstupanja iz stavka 2. ovog članka.

4. Kumulativna primjena dopuštenih odstupanja iz stavaka 2. i 3. dopuštena je samo ako se dokaže da su sva strana vlakna utvr-đena analizom, uz primjenu dopuštenog odstupanja iz stavka 2., istog kemijskog sastava kao jedno ili više vlakana navedenih na eti-keti ili oznaci.

5. Komisija može odobriti veća dopuštena odstupanja za odre-đene tekstilne proizvode za koje su zbog proizvodnog procesa potrebna veća dopuštena odstupanja od onih utvrđenih u stav-cima 2. i 3.

Prije stavljanja tekstilnog proizvoda na tržište proizvođač Komisiji podnosi zahtjev za odobrenje u kojem navodi dostatne razloge izvanrednih proizvodnih okolnosti i dokaze o njima. Odobrenje se može izdati samo u izvanrednim slučajevima i ako proizvođač pruži odgovarajuće obrazloženje.

Komisija prema potrebi putem delegiranih akata u skladu s član-kom 22. usvaja tehničke kriterije i postupovna pravila za primjenu ovog stavka.

POGLAVLJE 4.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Delegirani akti

1. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 22. koji se odnose na usvajanje tehničkih kriterija i postupovnih pravila za primjenu članka 20. stavka 5., izmjene Priloga II., IV., V., VI., VII., VIII. i IX. radi njihove prilagodbe tehničkom napretku i izmjene Priloga I. radi uključivanja novih naziva tekstilnih vlakana u popis iz tog Priloga u skladu s člankom 6.

2. Prilikom donošenja takvih delegiranih akata Komisije postupa u skladu s odredbama ove Uredbe.

Članak 22.

Postupak delegiranja

1. Ovlasti za donošenje delegiranih akata Komisiji se dodjeljuju prema uvjetima iz ovog članka.

2. Ovlasti za donošenje delegiranih akata iz članka 20. stavka 5. i članka 21. Komisiji se dodjeljuju na razdoblje od pet godina od 7. studenoga 2011. Komisija sastavlja izvješće u vezi s prenesenim ovlastima najkasnije devet mjeseci prije završetka petogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se najkasnije tri mjeseca prije isteka tog razdoblja Europski parlament ili Vijeće ne usprotive takvom produljenju.

3. Europski parlament ili Vijeće mogu u bilo kojem trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 20. stavka 5. i članka 21. Odlukom o opozivu okončava se delegiranje ovlasti navedeno u toj odluci. Ona stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum utvrđen u toj odluci. Ona ne utječe na valjanost ni jednog delegiranog akta koji je već na snazi.

4. Odmah po donošenju delegiranog akta Komisija ga istodobno dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 20. stavkom 5. i člankom 21. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće na njega ne ulože prigovor u roku od dva mjeseca od priopćenja

tog akta Europskom parlamentu i Vijeću ili prije isteka navedenog roka ako Europski parlament i Vijeće obavijeste Komisiju da neće uložiti prigovor. Na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća taj se rok produljuje za dva mjeseca.

Članak 23.

Izvješćivanje

Komisija do 8. studenoga 2014. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o primjeni ove Uredbe s naglaskom na zahtjeve za nove nazive tekstilnih vlakana i njihovo usvajanje te prema potrebi dostavlja zakonodavni prijedlog.

Članak 24.

Preispitivanje

1. Komisija do 30. rujna 2013. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o mogućim novim zahtjevima u vezi s označavanjem koje treba uvesti na razini Unije kako bi se potrošačima pružile točne, relevantne, razumljive i usporedive informacije o značajkama tekstilnih proizvoda.

2. Izvješće se temelji na savjetovanju s relevantnih dionicima i u njemu se uzimaju u obzir postojeće povezane europske i međunarodne norme.

3. Izvješću se prema potrebi prilažu zakonodavni prijedlozi i u njemu se između ostalog ispituju sljedeća pitanja:

(a) sustav označavanja podrijetla kako bi se potrošačima pružile točne informacije o zemlji podrijetla i dodatne informacije kojima se osigurava potpuna sljedivosti tekstilnih proizvoda, uzimajući u obzir rezultate razvoja mogućih horizontalnih pravila o zemlji podrijetla;

(b) sustav usklađenog označavanja u pogledu održavanja;

(c) jedinstveni sustav označavanja veličina za relevantne tekstilne proizvode na razini cijele Unije;

(d) navođenje alergenih tvari;

(e) elektroničko označivanje i druge nove tehnologije te uporaba nejezičnih simbola ili oznaka za utvrđivanje vlakana.

Članak 25.

Studija o opasnim tvarima

Komisija do 30. rujna 2013. provodi studiju kako bi ocijenila postoji li uzročno-posljedična veza između alergijskih reakcija i kemijskih tvari ili mješavina koje se upotrebljavaju u tekstilnim proizvodima. Na temelju te studije Komisija prema potrebi podnosi zakonodavne prijedloge u okviru postojećeg zakonodavstva Unije.

Članak 26.

Prijelazne odredbe

Tekstilni proizvodi koji su u skladu s Direktivom 2008/121/EZ i koji su stavljeni na tržište prije 8. svibnja 2012. mogu se nastaviti stavljati na raspolaganje na tržištu do 9. studenoga 2014.

Članak 27.

Stavljanje izvan snage

Direktive 73/44/EEZ, 96/73/EZ i 2008/121/EZ stavljaju se izvan snage s učinkom od 8. svibnja 2012.

Upućivanja na direktive stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i tumače u skladu s korelacijskim tablicama iz Priloga X.

Članak 28.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ona se primjenjuje od 8. svibnja 2012.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 27. rujna 2011.

Za Europski parlament

Predsjednik

J. BUZEK

Za Vijeće

Predsjednik

M. DOWGIELEWICZ

PRILOG I.

Popis naziva tekstilnih vlakana

(iz članka 5.)

Tablica 1.

Broj	Naziv	Opis vlakna
1	vuna	vlakno od ovčjeg ili janječeg runa (<i>Ovis aries</i>) ili mješavina vlakana od ovčjeg ili janječeg runa i dlake životinja navedenih pod brojem 2
2	alpaka, ljama, deva, kašmir, moher, angora, vikunja, jak, guanako, kašgora, dabar, vidra, popraćeno ili ne u nazivu riječju „vuna” ili „dlaka”	dlaka sljedećih životinja: alpake, ljame, deve, kašmirske koze, angorske koze, angorskog kunića, vikunje, jaka, guanaka, kašgora koze, dabara, vidre
3	životinjska ili konjska dlaka, sa ili bez naznake vrste životinje (npr. kravlja dlaka, obična kozja dlaka, konjska dlaka)	dlaka raznih vrsta životinja koje nisu navedene pod brojem 1 ili 2
4	svila	vlakno dobiveno isključivo od kukaca koji izlučuju svilu
5	pamuk	vlakno dobiveno od sjemenih čahura biljke pamuka (<i>Gossypium</i>)
6	kapok	vlakno dobiveno od unutrašnjosti ploda biljke kapok (<i>Ceiba pentandra</i>)
7	lan	vlakno dobiveno od lika biljke lana (<i>Linum usitatissimum</i>)
8	prirodna konoplja	vlakno dobiveno od lika biljke konoplje (<i>Cannabis sativa</i>)
9	juta	vlakno dobiveno od lika biljke <i>Corchorus olitorius</i> i <i>Corchorus capsularis</i> . Za potrebe ove Uredbe jutom se smatra likovo vlakno dobiveno od sljedećih vrsta biljaka: <i>Hibiscus cannabinus</i> , <i>Hibiscus sabdariffa</i> , <i>Abutilon avicennae</i> , <i>Urena lobata</i> , <i>Urena sinuata</i>
10	abaka (Manila konoplja)	vlakno dobiveno od lišća biljke <i>Musa textilis</i>
11	alfa	vlakno dobiveno od lišća biljke <i>Stipa tenacissima</i>
12	kokos	vlakno dobiveno od ploda biljke <i>Cocos nucifera</i>
13	žutovilka (brnistrom)	vlakno dobiveno od lika biljke <i>Cytisus scoparius</i> i/ili <i>Spartium Junceum</i>
14	ramija	vlakno dobiveno od lika biljke <i>Boehmeria nivea</i> i <i>Boehmeria tenacissima</i>
15	sisal	vlakno dobiveno od lišća biljke <i>Agave sisalana</i>
16	janupa ili bengalska konoplja	vlakna iz lika biljke <i>Crotalaria juncea</i>
17	heneken	vlakna iz lika biljke <i>Agave fourcroydes</i>
18	maguey	vlakna iz lika biljke <i>Agave cantala</i>

Tablica 2.

Broj	Naziv	Opis vlakna
19	acetat	celulozno acetatno vlakno u kojem je acetilirano manje od 92 %, ali najmanje 74 % hidroksilnih skupina
20	alginat	vlakno dobiveno iz metalnih soli alginske kiseline

Broj	Naziv	Opis vlakna
21	bakro	regenerirano celulozno vlakno dobiveno bakro-amonijakalnim postupkom
22	modal	regenerirano celulozno vlakno dobiveno modificiranim viskoznim postupkom s visokom prekidnom silom i visokim modulom elastičnosti u mokrom. Prekidna sila (B_c) u kondicioniranom stanju i sila (B_M) potrebna za 5 %-tno istezanje u mokrom stanju su: $B_c \text{ (cN)} \geq 1,3 \sqrt{T} + 2 T$ $B_M \text{ (cN)} \geq 0,5 \sqrt{T}$ gdje je T prosječna linearna gustoća u deciteksima
23	protein	vlakno dobiveno iz prirodnih proteinskih tvari regeneriranih i stabiliziranih djelovanjem kemijskih sredstava
24	triacetat	celulozno acetatno vlakno u kojem je acetilirano najmanje 92 % hidroksilnih skupina
25	viskoza	regenerirano celulozno vlakno dobiveno viskoznim postupkom za filamentnu pređu i rezano vlakno
26	akril	vlakno sastavljeno od linearnih makromolekula koje u lancu sadrže najmanje 85 % (masenog udjela) akrilnitrilnih jedinica koje se ponavljaju
27	klorovlakno	vlakno sastavljeno od linearnih makromolekula koje u svom lancu sadrže više od 50 % masenog udjela vinilkloridnih ili vinilidenkloridnih monomernih jedinica
28	fluorovlakno	vlakno sastavljeno od linearnih makromolekula sastavljenih od alifatskih fluoriranih ugljikovodikovih monomera
29	modakril	vlakno sastavljeno od linearnih makromolekula koje u svom lancu sadrže više od 50 % i manje od 85 % masenog udjela akrilnitrilnih jedinica koje se ponavljaju
30	poliamid ili najlon	vlakno sastavljeno od sintetskih linearnih makromolekula koje u svom lancu sadrže ponavljajuće amidne veze od kojih je najmanje 85 % vezano na alifatske ili cikloalifatske jedinice
31	aramid	vlakno sastavljeno od sintetskih linearnih makromolekula koje su sastavljene od aromatskih skupina povezanih amidnim ili imidnim vezama od kojih je najmanje 85 % neposredno vezano na dva aromatska prstena, pri čemu broj imidnih veza, ako su prisutne, ne prelazi broj amidnih veza
32	poliimid	vlakno sastavljeno od sintetskih linearnih makromolekula koje u lancu sadrže ponavljajuće imidne jedinice
33	liocel	regenerirano celulozno vlakno dobiveno otapanjem i pređenjem u organskom otapalu (mješavini organskih kemijskih proizvoda i vode) bez stvaranja derivata
34	polilaktid	vlakno sastavljeno od linearnih makromolekula koje u svom lancu sadrže najmanje 85 % masenog udjela jedinica estera mliječne kiseline nastalih iz prirodnog šećera i koje ima talište na najmanje 135 °C
35	poliester	vlakno sastavljeno od linearnih makromolekula koje u svom lancu sadrže najmanje 85 % masenog udjela estera diola i tereftalne kiseline
36	polietilen	vlakno sastavljeno od nesupstituiranih alifatskih zasićenih linearnih makromolekula ugljikovodika
37	polipropilen	vlakno sastavljeno od alifatskih zasićenih linearnih makromolekula ugljikovodika, gdje svaki drugi ugljikov atom nosi metilnu skupinu u izotaktičnoj konfiguraciji i bez daljnje supstitucije
38	polikarbamid	vlakno sastavljeno od linearnih makromolekula koje u lancu sadrže ponavljajuću ureilensku (NH-CO-NH) funkcionalnu skupinu
39	poliuretan	vlakno sastavljeno od linearnih makromolekula koje u lancu sadrže ponavljajuću uretansku funkcionalnu skupinu

Broj	Naziv	Opis vlakna
40	vinilal	vlakno sastavljeno od linearnih makromolekula čiji se lanac sastoji od poli(vinil alkohola) s različitim stupnjevima acetiliranja
41	trivinil	vlakno sastavljeno od trojnog polimera akrilonitrila, kloriranog vinilnog monomera i trećeg vinilnog monomera, od kojih ni jedan ne predstavlja više do 50 % ukupne mase
42	elastodien	elastomerno vlakno sastavljeno od prirodnog ili sintetskog poliizoprena ili sastavljeno od jednog ili više diena polimeriziranih s jednim ili više vinilnih monomera ili bez njih koje se nakon rastezanja na trostruku početnu dužinu nakon otpuštanja brzo i u velikoj mjeri vraća na svoju početnu dužinu
43	elastan	elastomerno vlakno sastavljeno od najmanje 85 % masenog udjela segmentiranog poliuretana koje se nakon rastezanja na trostruku početnu dužinu nakon otpuštanja brzo i u velikoj mjeri vraća na svoju početnu dužinu
44	stakleno vlakno	vlakno od stakla
45	elastomultiester	vlakno koje nastaje interakcijom dviju ili više kemijski različitih linearnih makromolekula u dvije ili više odvojenih faza (od kojih ni jedna ne prelazi 85 % masenog udjela) koje sadrži esterske skupine kao dominantnu funkcionalnu jedinicu (najmanje 85 %) i koje se uz odgovarajuću obradu nakon rastezanja na jednu i pol dužinu svoje prvobitne dužine nakon otpuštanja brzo i u znatnoj mjeri vraća na početnu dužinu
46	elastolefin	vlakno sastavljeno od najmanje 95 % (masenog udjela) djelomično umreženih makromolekula sastavljenih iz etilena i barem još jednog drugog olefina koje se nakon rastezanja na jednu i pol dužinu svoje prvobitne dužine nakon otpuštanja brzo i u znatnoj mjeri vraća na svoju početnu dužinu
47	melamin	vlakno sastavljeno od najmanje 85 % masenog udjela umreženih makromolekula sastavljenih od derivata melamina
48	odgovarajući naziv prema materijalu od kojeg je sastavljeno vlakno, npr. metal (metalno, metalizirano), azbest, papir, popraćen ili ne riječju „pređa” ili „vlakno”	vlakna dobivena od različitih ili novih materijala koji nisu gore navedeni

PRILOG II.

Minimalni zahtjevi u vezi s tehničkom dokumentacijom koju treba priložiti zahtjevu za novi naziv tekstilnog vlakna

(iz članka 6.)

Tehnička dokumentacija koja se prilaže zahtjevu za uključivanje novog naziva tekstilnog vlakna u popis iz Priloga I., kako je predviđeno člankom 6., sadrži barem dolje navedene informacije.

1. Predloženi naziv tekstilnog vlakna

Predloženi naziv odnosi se na kemijski sastav i prema potrebi pruža informacije o značajkama vlakna. Predloženi naziv nije vezan uz ni jedno pravo intelektualnog vlasništva i nije povezan s proizvođačem.

2. Predložena definicija tekstilnog vlakna

Značajke navedene u definiciji novog tekstilnog vlakna, kao što je elastičnost, moraju biti provjerljive ispitnim metodama koje se trebaju navesti u tehničkoj dokumentaciji zajedno s eksperimentalnim rezultatima analiza.

3. Utvrđivanje tekstilnog vlakna: kemijska formula, razlike u odnosu na postojeća tekstilna vlakna, prema potrebi zajedno s detaljnim podacima kao što su talište, gustoća, indeks refrakcije, ponašanje pri gorenju i FTIR spektar.

4. Predloženo dogovoreno odstupanje koje se upotrebljava pri izračunu sirovinskog sastava.

5. Dovoljno razvijene metode utvrđivanja i kvantifikacije, uključujući eksperimentalne podatke

Podnositelj zahtjeva ocjenjuje mogućnost uporabe metoda navedenih u Prilogu VIII. ili usklađenih norma koje se trebaju uključiti u taj Prilog za analizu najočekivanih komercijalnih mješavina novog tekstilnog vlakna s drugim tekstilnim vlaknima i predlaže najmanje jednu od tih metoda. Za one metode ili usklađene norme kod kojih se tekstilno vlakno može smatrati netopivom komponentom podnositelj zahtjeva ocjenjuje korekcijske faktore mase novog tekstilnog vlakna. Svi se eksperimentalni podaci dostavljaju zajedno sa zahtjevom.

Ako metode navedene u ovoj Uredbi nisu prikladne, podnositelj zahtjeva daje odgovarajuće objašnjenje i predlaže novu metodu.

Zahtjev sadrži sve eksperimentalne podatke za predložene metode. Podaci o točnosti, pouzdanosti i ponovljivosti metoda dostavljaju se s dokumentacijom.

6. Dostupne znanstvene informacije o mogućim alergijskim reakcijama ili drugim štetnim učincima novog tekstilnog vlakna na ljudsko zdravlje, uključujući rezultate ispitivanja provedenih u tu svrhu u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije.

7. Dodatne informacije kojima se podupire zahtjev: proizvodni proces, važnost za potrošače.

Proizvođač ili bilo koja osoba koja djeluje u ime proizvođača osigurava reprezentativne uzorke novih čistih tekstilnih vlakana i relevantnih mješavina tekstilnih vlakana potrebne za potvrđivanje predloženih metoda utvrđivanja i kvantifikacije. Komisija može zatražiti dodatne uzorke relevantnih mješavina vlakana od proizvođača ili osobe koja djeluje u ime proizvođača.

PRILOG III.

Nazivi iz članka 8. stavka 1.

- na bugarskom : „необработена вълна”
 - na španjolskom : „lana virgen” ili „lana de esquilado”
 - na češkom : „střížní vlna”
 - na danskom : „ren, ny uld”
 - na njemačkom : „Schurwolle”
 - na estonskom : „uus vill”
 - na grčkom : „παρθένο μαλλι”
 - na engleskom : „fleece wool” ili „virgin wool”
 - na francuskom : „laine vierge” ili „laine de tonte”
 - na irskom : „olann lomra”
 - na talijanskom : „lana vergine” ili „lana di tosa”
 - na latvijskom : „pirmlietojuma vilna” ili „cirptā vilna”
 - na litavskom : „natūralioji vilna”
 - na mađarskom : „élőgyapjú”
 - na malteškom : „suf vergni”
 - na nizozemskom : „scheerwol”
 - na poljskom : „żywa wełna”
 - na portugalskom : „lã virgem”
 - na rumunjskom : „lână virgină”
 - na slovačkom : „strižná vlna”
 - na slovenskom : „runska volna”
 - na finskom : „uusi villa”
 - na švedskom : „ny ull”
-

PRILOG IV.

Posebne odredbe o označivanju i obilježavanju određenih tekstilnih proizvoda

(iz članka 13.)

Proizvodi	Odredbe o označivanju i obilježavanju
1. Sljedeće vrste steznika:	Sirovinski se sastav označuje na etiketi i oznaci tako da se navede sastav cijelog proizvoda ili, zajedno ili odvojeno, sljedećih komponenata:
(a) grudnjaci	vanjske i unutarnje tkanine košarica i stražnjeg dijela
(b) steznici i korzeti	prednje, stražnje i bočne strane
(c) steznici s grudnjakom	vanjske i unutarnje tkanine košarica, prednje, stražnje i bočne strane
2. Ostale vrste steznika koje nisu navedene gore	Sirovinski se sastav označuje tako da se navede sastav cijelog proizvoda ili, zajedno ili odvojeno, sastav različitih komponenata proizvoda. Takvo označivanje nije obvezno za komponente koje predstavljaju manje od 10 % ukupne mase proizvoda
3. Sve vrste steznika	Odvojeno označivanje i obilježavanje različitih dijelova steznika provodi se tako da potrošač može lako razumjeti na koji se dio proizvoda odnose informacije navedene na etiketi ili oznaci
4. Tekstilni proizvodi tiskani postupkom jetkanja	Sirovinski se sastav navodi za cijeli proizvod i može se označiti tako da se odvojeno navede sastav osnovne tkanine i sastav jetkanih dijelova. Te se komponente navode imenom
5. Vezeni tekstilni proizvodi	Sirovinski se sastav navodi za cijeli proizvod i može se označiti tako da se odvojeno navede sastav osnovne tkanine i sastav pređe za vezenje. Te se komponente navode imenom. Takvo je označivanje ili obilježavanje obvezno samo za vezene dijelove koji čine najmanje 10 % površine proizvoda
6. Pređa koja se sastoji od jezgre i omotača načinjenih od različitih vrsta vlakana i koja je kao takva stavljena na raspolaganje potrošaču na tržištu	Sirovinski se sastav navodi za cijeli proizvod i može se označiti tako da se odvojeno navede sastav jezgre i omotača. Te se komponente navode imenom
7. Tekstilni proizvodi od baršuna i pliša ili tekstilni proizvodi koji su slični baršunu ili plišu	Sirovinski se sastav navodi za cijeli proizvod i može se, ako proizvod ima jasno odvojenu poledinu i uporabnu stranu koje se sastoje od različitih vlakana, navesti odvojeno za te komponente. Te se komponente navode imenom
8. Podne obloge i sagovi kod kojih se poledina i uporabna strana sastoje od različitih vlakana	Sirovinski se sastav može navesti samo za uporabnu stranu. Uporabna površina mora biti navedena imenom

PRILOG V.

Tekstilni proizvodi za koje označivanje ili obilježavanje nije obvezno

(iz članka 17. stavka 2.)

1. Manžete
2. Remeni za ručne satove od tekstilnih materijala
3. Etikete i značke
4. Podstavljeni držači posuda od tekstilnih materijala
5. Prekrivači (grijači) posuda za kavu
6. Prekrivači (grijači) čajnika
7. Štitnici za rukave
8. Mufovi osim onih od tkanina s florom
9. Umjetno cvijeće
10. Jastučići za igle
11. Oslikana platna
12. Tekstilni proizvodi za osnovne tkanine, podloge i ojačanja
13. Stari konfekcijski tekstilni proizvodi ako su izričito označeni kao takvi
14. Nazuvci
15. Ambalaža koja nije nova i kao takva se prodaje
16. Moderna roba i sedlarski proizvodi od tekstilnih materijala
17. Predmeti za putovanja od tekstilnih materijala
18. Dovršene ili nedovršene ručno vezene tapiserije i materijali za njihovu izradu, uključujući pređu za vezenje koja se prodaje odvojeno od platna i posebno je namijenjena uporabi u takvim tapiserijama
19. Patentni zatvarači
20. Dugmad i kopče presvučeni tekstilnim materijalom
21. Omoti za knjige od tekstilnih materijala
22. Igračke
23. Tekstilni dijelovi obuće
24. Stolnjaci od više komponenata i površine od najviše 500 cm²
25. Rukavice i krpe za štednjak
26. Grijači jaja
27. Kozmetičke torbice

28. Tekstilne vrećice za duhan
 29. Tekstilni etuiji za naočale, cigarete i cigare, upaljače i češljeve
 30. Torbice za mobilne telefone i prenosive medijske uređaje površine ne veće od 160 cm²
 31. Zaštitna oprema za sport izuzev rukavica
 32. Toaletne torbice
 33. Vrećice s priborom za čišćenje cipela
 34. Pogrebni predmeti
 35. Proizvodi za jednokratnu uporabu izuzev vate
 36. Tekstilni proizvodi koji podliježu pravilima Europske farmakopeje i koji su obuhvaćeni upućivanjem na ta pravila, zavoji za medicinsku i ortopedsku uporabu koji nisu za jednokratnu uporabu te ortopedski tekstilni proizvodi općenito
 37. Tekstilni proizvodi uključujući užad, konopce i uzice iz točke 12. Priloga VI. koji su uobičajeno namijenjeni:
 - (a) za uporabu kao komponente opreme u proizvodnji i preradi robe;
 - (b) za ugradnju u strojeve, instalacije (npr. za grijanje, klimatizaciju ili rasvjetu), kućanske i druge aparate, vozila i druga prijevozna sredstva ili za njihov rad, održavanje ili opremanje, osim nepromočivih prekrivača i tekstilne opreme za motorna vozila koji se prodaje odvojeno od vozila
 38. Tekstilni proizvodi za zaštitne i sigurnosne namjene kao što su sigurnosni pojasevi, padobrani, prsluci za spašavanje, tobogani za spašavanje u hitnim slučajevima, vatrogasna oprema, neprobojni prsluci i posebna zaštitna odjeća (npr. za zaštitu od vatre, kemijskih tvari ili drugih opasnosti)
 39. Zračne strukture (npr. sportske dvorane, izložbeni stalci ili skladišni prostori), pod uvjetom da se dostave pojedino-
sti o radu i tehničke specifikacije tih proizvoda
 40. Jedra
 41. Odjeća za životinje
 42. Zastave i stjegovi
-

PRILOG VI.

Tekstilni proizvodi za koje je dovoljno skupno označivanje
(iz članka 17. stavka 3.)

1. Krpe za pod
2. Krpe za čišćenje
3. Rubne trake i završne trake
4. Pozamenterija
5. Pojasevi
6. Naramenice
7. Držači čarapa i podvezice
8. Vezice za cipele i čizme
9. Vrpce
10. Elastika
11. Nova ambalaža koja se kao takva prodaje
12. Vrpce za pakiranje i konopci za poljoprivredu; uzice, užad i konopci izuzev onih iz točke 37. Priloga V.⁽¹⁾
13. Stolnjaci
14. Rupčići
15. Mrežice za punđu i kosu
16. Kravate i leptir kravate za djecu
17. Podbraci, rukavice za umivanje i ubrusi za lice
18. Pređa za šivanje, krpanje i vezenje za maloprodaju u malim količinama neto mase od 1 grama ili manje
19. Traka za zavjese, rolete i kapke

⁽¹⁾ Za proizvode koji pripadaju u ovu točku i prodaju se rezani na dužine skupno označivanje je ono na kalemu. Užad i konopci koji pripadaju u ovu točku uključuju i one koji se upotrebljavaju u planinarenju i sportovima na vodi.

PRILOG VII.

Komponente koje se ne uzimaju u obzir pri određivanju sirovinskog sastava

(iz članka 19. stavka 2.)

Proizvodi	Isključene komponente
(a) Svi tekstilni proizvodi	i. Netekstilni dijelovi, trake za porub, etikete i značke, rubne i završne trake koje ne čine sastavni dio proizvoda, dugmad i kopče presvučeni tekstilnim materijalima, dodaci, ukrasi, neelastične vrpce, elastične niti i trake koje se dodaju određenim i ograničenim dijelovima proizvoda te, u skladu s uvjetima iz članka 10., vidljiva, samostalna vlakna koja su u potpunosti ukrasne prirode i vlakna s antistatičkim učinkom ii. Masne tvari, vezivna sredstva, sredstva za otežavanje, škrobna sredstva i sredstva za apreturu, proizvodi za impregniranje, pomoćna sredstva za bojanje i tiskanje i ostali proizvodi koji se upotrebljavaju za preradu tekstila
(b) Podne obloge i sagovi	Sve komponente osim uporabne površine
(c) Tkanine za tapeciranje	Osnove i potke materijala za povezivanje i punila koje nisu dio uporabne površine
(d) Zastori i zavjese	Osnove i potke materijala za povezivanje i punila koje nisu dio prave strane tkanine
(e) Čarape	Dodatna elastična pređa koja se upotrebljava u rubu i pređa za učvršćivanje i ojačavanje na prstima i peti
(f) Čarape s gaćicama	Dodatna elastična pređa koja se upotrebljava u pojasu i pređa za učvršćivanje i ojačavanje na prstima i peti
(g) Tekstilni proizvodi koji nisu navedeni u točkama (b) do (f)	Tkanine koje se koriste kao osnovni materijal ili kao podloga, učvršćenja i ojačanja, međupodstave i platnene podloge, niti za šivanje i sastavljanje osim ako zamjenjuju osnovu i/ili potku tkanine, punila koja nemaju izolacijsku funkciju i, u skladu s člankom 12. stavkom 2., podstave Za potrebe ove odredbe: i. osnovni materijal ili podloga tekstilnih proizvoda koji služe kao podloga za uporabnu površinu, posebno u pokrivačima i dvostrukim tkaninama, i podloge tkanina od baršuna ili pliša i srodnih proizvoda ne smatraju se podlogama koje se uklanjaju; ii. „učvršćenja i ojačanja” znači pređa ili materijali dodani određenim i ograničenim dijelovima tekstilnih proizvoda da bi ih ojačali ili im dali krutost ili debljinu

PRILOG VIII.

Metode kvantitativne analize dvokomponentnih i trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana

(iz članka 19. stavka 1.)

POGLAVLJE 1.

- I. **Priprema laboratorijskih uzoraka za ispitivanje i uzoraka za ispitivanje za određivanje sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda**
 1. **PODRUČJE PRIMJENE**

U ovom su poglavlju prikazani postupci za dobivanje laboratorijskih uzoraka za ispitivanje prikladne veličine za prethodnu obradu za potrebe kvantitativne analize (tj. mase koja ne prelazi 100 g) iz laboratorijskih osnovnih uzoraka, a za odabir uzoraka za ispitivanje iz laboratorijskih uzoraka za ispitivanje koji su prethodno obrađeni radi uklanjanja nevlaknaste tvari⁽¹⁾.
 2. **DEFINICIJE**
 - 2.1. **Osnovni uzorak**

Količina materijala koja se procjenjuje na temelju jednog niza rezultata ispitivanja. On može uključivati, na primjer, sav materijal u jednoj isporuci tkanine, svu tkaninu istkanu s određenog osnovnog valjka, pošiljku pređe, jednu ili više bala sirovih vlakana.
 - 2.2. **Laboratorijski osnovni uzorak**

Onaj udio osnovnog uzorka koji je uzet kao reprezentativni uzorak cjeline, a koji je dostupan laboratoriju. Veličina i priroda laboratorijskog osnovnog uzorka dovoljni su za primjereno prevladavanje rasipanja osnovnog uzorka i za pojednostavljivanje rukovanja u laboratoriju⁽²⁾.
 - 2.3. **Laboratorijski uzorak za ispitivanje**

Onaj udio laboratorijskog osnovnog uzorka koji je prethodno obrađen kako bi se uklonile nevlaknaste tvari i iz kojeg se uzimaju uzorci za ispitivanje. Veličina i priroda laboratorijskog uzorka za ispitivanje dovoljna je za primjereno prevladavanje rasipanja laboratorijskog osnovnog uzorka⁽³⁾.
 - 2.4. **Uzorak za ispitivanje**

Udio potrebnog materijala za dobivanje pojedinačnih rezultata ispitivanja odabran iz laboratorijskog uzorka za ispitivanje.
 3. **NAČELO**

Laboratorijski uzorak za ispitivanje odabire se kao reprezentativan za laboratorijski osnovni uzorak.

Uzorci za ispitivanje uzimaju se iz laboratorijskog uzorka za ispitivanje tako da je svaki od reprezentativan za laboratorijski uzorak za ispitivanje.
 4. **UZORKOVANJE IZ SLOBODNIH VLAKANA**
 - 4.1. **Neusmjerena vlakna**

Laboratorijski uzorak za ispitivanje dobiva se uzimanjem snopića slučajnim odabirom iz laboratorijskog osnovnog uzorka. Cijeli se laboratorijski uzorak za ispitivanje temeljito promiješa laboratorijskom grebenaljkom⁽⁴⁾. Tkanje ili mješavinu, uključujući slobodna vlakna i vlakna koja se hvataju za opremu koja se upotrebljava za miješanje, prethodno se obradi. Uzorak za ispitivanje odabire se, razmjerno odgovarajućim masama, s tkanja ili mješavine, sa slobodnih vlakana i s vlakana koja su se zadržala na opremi.

Ako grebenano tkanje ostane nepromijenjeno nakon prethodne obrade, uzorci za ispitivanje odabiru se na način opisan u točki 4.2. Ako grebenano tkanje prethodnom obradom postane neusmjereno, svaki se uzorak za ispitivanje dobiva slučajnim odabirom barem 16 snopića prikladne i približno jednake veličine koji se zatim izmiješaju.
 - 4.2. **Usmjerena vlakna (grebenaljke, tkanja, vrpce, predpređa)**

Iz slučajno odabranih dijelova laboratorijskog osnovnog uzorka izreže se najmanje 10 poprečnih dijelova svaki mase od približno 1 g. Tako dobiven laboratorijski uzorak za ispitivanje prethodno se obrađuje. Poprečni se dijelovi ponovno sastavljaju tako da se polože jedan pored drugog, a uzorak za ispitivanje dobiva se rezanjem kroz poprečne dijelove kako bi se uzeo dio svake od tih 10 dužina.

⁽¹⁾ U određenim je slučajevima potrebno prethodno obraditi pojedinačni uzorak za ispitivanje.⁽²⁾ Za konfekcijske i gotove proizvode vidjeti točku 7.⁽³⁾ Vidjeti točku 1.⁽⁴⁾ Laboratorijska se grebenaljka može zamijeniti miješalicom za vlakna ili se vlakna mogu miješati metodom spajanja i podjele snopića.

5. UZORKOVANJE PREĐE

5.1. Pređa na namotku ili viticama

Ispituju se svi namoci u laboratorijskom osnovnom uzorku.

Iz svakog se namotka namota vitica jednake i neprekinute dužine primjenom vitla uz isti broj okretaja⁽¹⁾ ili na neki drugi način. Laboratorijski uzorak za ispitivanje dobije se tako da se dužine spoje jedna s drugom u jedno povjesmo ili jednu nit, vodeći računa da povjesmo ili nit sadrži jednake dužine iz svakog namotka.

Laboratorijski uzorak za ispitivanje prethodno se obrađuje.

Iz laboratorijskog uzorka za ispitivanje uzimaju se uzorci za ispitivanje tako da se prereže snop vlakana jednakih dužina iz povjesma ili niti, vodeći računa da svežanj sadrži sva vlakna u uzorku.

Ako je duljinska masa pređe t , a broj namotaka odabranih iz laboratorijskog osnovnog uzorka n , da bi se dobio uzorak za ispitivanje od 10 g, dužina pređe koju treba odmotati iz svakog namotka je $10^6/nt$ cm.

Ako je vrijednost nt velika, tj. ako je veća od 2 000, namotava se deblje povjesmo i prerezuje poprijeko na dva mjesta kako bi se dobila nit prikladne mase. Krajevi svakog uzorka u obliku niti čvrsto se povezuju prije prethodne obrade, a uzorci za ispitivanje uzimaju se s mjesta udaljenog od spojnih traka.

5.2. Pređa osnove

Uzima se laboratorijski uzorak za ispitivanje tako da se prereže dužina od kraja osnove koja nije manja od 20 cm, pri čemu se obuhvaća sva pređa u osnovi izuzev rubne pređe koja se odbacuje. Snop vlakana zaveže se zajedno blizu jednog kraja. Ako je uzorak prevelik za prethodnu obradu kao cjelina, dijeli se na dva ili više dijelova, svaki povezan zajedno radi prethodne obrade, a nakon obrade dijelovi se ponovno spajaju nakon što je svaki bio zasebno prethodno obrađen. Uzorak za ispitivanje uzima se rezanjem odgovarajuće dužine iz laboratorijskog uzorka za ispitivanje s kraja udaljenog od spojne trake tako da se obuhvate sve niti u osnovi. Za osnovu s N nitima duljinske mase t , dužina uzorka mase 1 g je $10^5/Nt$ cm.

6. UZORKOVANJE TKANINE

6.1. Iz laboratorijskog osnovnog uzorka koji se sastoji od jednog izrezanog reprezentativnog uzorka tkanine

Izreže se dijagonalna traka od jednog kuta prema drugom i odstrane se rubovi. Ta je traka laboratorijski uzorak za ispitivanje. Za dobivanje laboratorijskog uzorka za ispitivanje mase x g, površina trake mora biti $x10^4/G$ cm², pri čemu je G masa tkanine u g/m².

Laboratorijski uzorak za ispitivanje prethodno se obrađuje i zatim se poprijeko izreže u četiri jednake dužine koje se polože jedna na drugu. Uzorci za ispitivanje uzimaju se iz bilo kojeg dijela tako složenog materijala rezanjem kroz sve slojeve tako da svaki uzorak sadrži jednaku dužinu svakog sloja.

Ako tkanina ima tkani uzorak, širina laboratorijskog uzorka za ispitivanje, izmjerena paralelno sa smjerom osnove, ne smije biti manja od jednog ponavljanja osnove u uzorku. Ako je nakon ispunjenja ovog uvjeta laboratorijski uzorak za ispitivanje preširok da bi se obradio u cjelini, on se izreže na jednake dijelove koji se prethodno zasebno obrade i zatim se polože jedan na drugi prije odabira uzorka za ispitivanje, vodeći računa da se isti dijelovi uzorka ne poklope.

6.2. Iz laboratorijskog osnovnog uzorka koji se sastoji od nekoliko izrezaka

Svaki se izrezak obrađuje kako je to opisano u 6.1. i svaki se rezultat iskazuje posebno.

7. UZORKOVANJE KONFEKCIJSKIH I GOTOVIH PROIZVODA

Osnovni laboratorijski uzorak obično je potpuni konfekcijski proizvod ili gotov proizvod ili njegov reprezentativni dio.

Prema potrebi odredi se postotak različitih dijelova proizvoda koji nemaju isti sadržaj vlakana kako bi se provjerila usklađenost s člankom 11.

Odabire se reprezentativni dio laboratorijskog uzorka za ispitivanje konfekcijskog ili gotovog proizvoda, čiji sastav mora biti iskazan na etiketi. Ako proizvod ima nekoliko etiketa, reprezentativni laboratorijski uzorci za ispitivanje odabiru se za svaki dio koji odgovara određenoj etiketi.

Ako proizvod čiji se sastav određuje nije jedinstven, može biti potrebno odabrati laboratorijske uzorke za ispitivanje iz svakog dijela proizvoda i utvrditi relativne udjele različitih dijelova u odnosu na cijeli predmetni proizvod.

(¹) Ako se namoci mogu postaviti na prikladan stalak, moguće je namatati nekoliko istodobno.

Zatim se izračunava postotak vodeći računa o relativnim udjelima uzorkovanih dijelova.

Laboratorijski uzorci za ispitivanje prethodno se obrađuju.

Zatim se odabiru reprezentativni uzorci za ispitivanje od prethodno obrađenih laboratorijskih uzoraka za ispitivanje.

II. Uvođenje metoda kvantitativne analize mješavina tekstilnih vlakana

Metode kvantitativne analize mješavine tekstilnih vlakana temelje se na dva glavna postupka, mehaničkom i kemijskom odvajanju vlakana.

Metoda mehaničkog odvajanja upotrebljava se kadgod je to moguće budući da se njome općenito dobivaju točniji rezultati nego kemijskom metodom. Može se upotrebljavati za sve tekstilne proizvode čiji sastav vlakana ne čini jedinstvenu mješavinu, kao na primjer u slučaju pređa sastavljenih od nekoliko dijelova od kojih se svaki sastoji od samo jedne vrste vlakna ili tkanina u kojima je vlakno osnove drukčije vrste od vlakna potke ili pletenih tkanina koje se mogu rasplesti i koje su sastavljene od pređa različitih vrsta.

Općenito se metode kemijske kvantitativne analize temelje na selektivnom otapanju pojedinih komponenata. Nakon uklanjanja komponente netopivi se ostatak važe, a udio topive komponente izračunava se iz gubitka mase. U prvom su dijelu Priloga navedene informacije koje su zajedničke analizama svih mješavina vlakana po ovoj metodi opisanih u ovom Prilogu, bez obzira na njihov sastav. Stoga se taj dio upotrebljava zajedno s kasnijim pojedinim odjeljcima Priloga koji sadrže detaljne postupke koji se primjenjuju na određene mješavine vlakana. Povremeno se analiza temelji na drugom načelu, a ne na selektivnom otapanju; u takvim su slučajevima sve pojedinosti navedene u odgovarajućem odjeljku.

Mješavine vlakana tijekom obrade i u manjoj mjeri gotovi tekstilni proizvodi mogu sadržavati nevlaknaste tvari, poput masnoća, voska ili sredstava za apreturu, ili tvari topive u vodi koje su prirodno sastavni dijelovi vlakana ili su dodane radi olakšavanja prerade. Nevlaknaste se tvari moraju ukloniti prije analize. Iz tog je razloga također prikazana metoda za uklanjanje ulja, masnoća, voska i tvari topivih u vodi.

Nadalje, tekstilni proizvodi mogu sadržavati smole ili druge tvari koje se dodaju kako bi se dobila posebna obilježja. Takve tvari, uključujući sredstva za bojenje u iznimnim slučajevima, mogu utjecati na djelovanje reagensa na topivu komponentu i/ili mogu biti djelomično ili potpuno uklonjene reagensom. Prema tome, ova vrsta dodane tvari može uzrokovati pogreške i mora se ukloniti prije analize uzorka. Ako se tako dodana tvar ne može ukloniti, metode kvantitativne analize navedene u ovom Prilogu nisu primjenjive.

Bojila u obojanim tkaninama smatraju se sastavnim dijelom tkanine i ne uklanjaju se.

Analize se provode na temelju suhe mase i postupka navedenog za utvrđivanje suhe mase.

Rezultat se dobiva primjenom dogovorenih odstupanja iz Priloga IX. na suhu masu svakog vlakna.

Prije nego se nastavi s analizom utvrđuju se sva vlakna prisutna u mješavini. U nekim se metodama netopiva komponenta mješavine može djelomično otopiti u reagensu koji se upotrebljava za otapanje topive komponente.

Kad je to moguće, odabiru se reagensi koji imaju slab ili nikakav učinak na netopiva vlakna. Ako se zna da će tijekom analize doći do gubitka mase, rezultat se korigira; u tu su svrhu navedeni korekcijski faktori. Ti su faktori utvrđeni u nekoliko laboratorija tako da su odgovarajućim reagensom navedenim u metodi analize obrađena vlakna koja su očišćena prethodnom obradom.

Navedeni se korekcijski faktori odnose samo na nerazgrađena vlakna, dok za vlakna razgrađena prije ili tijekom obrade mogu biti potrebni drugi korekcijski faktori. Navedeni se postupci primjenjuju na pojedinačna ispitivanja.

Moraju se provesti barem dva ispitivanja na posebnim uzorcima za ispitivanje u slučaju mehaničkog i kemijskog odvajanja.

Ako je to tehnički izvedivo, za potvrdu se rezultata preporučuje uporaba alternativnih postupaka kod kojih se sastav koji je ostatak pri standardnoj metodi prvi otapa.

POGLAVLJE 2.

METODE KVANTITATIVNE ANALIZE ODREĐENIH DVOKOMPONENTNIH MJEŠAVINA VLAKANA

- I. **Opće informacije o metodama navedenima za kvantitativnu kemijsku analizu mješavina tekstilnih vlakana**
- I.1. **PODRUČJE PRIMJENE**
U području primjene za svaku se metodu utvrđuju vlakna na koja se ta metoda primjenjuje.
- I.2. **NAČELO**
Nakon utvrđivanja komponenata mješavine odgovarajućom se metodom prethodne obrade uklanja nevlaknasta tvar i zatim jedna od komponenata, obično selektivnim otapanjem⁽¹⁾. Netopivi se ostatak važe i zatim se iz gubitka mase izračunava udio topive komponente. Izuzev u slučajevima kada ono uzrokuje tehničke poteškoće, preporuča se otapanje vlakna koje je prisutno u većem udjelu, tako da se kao ostatak dobije vlakno prisutno u manjem udjelu.
- I.3. **MATERIJAL I OPREMA**
- I.3.1. **Aparatura**
- I.3.1.1. Lončići za filtriranje i bočice za vaganje dovoljno velike za postavljanje takvih lončića ili bilo koja druga aparatura koja daje jednake rezultate.
- I.3.1.2. Vakuumska tikvica.
- I.3.1.3. Eksikator sa silikagelom i indikatorom.
- I.3.1.4. Sušionik s ventilacijom za sušenje uzoraka na temperaturi 105 ± 3 °C.
- I.3.1.5. Analitička vaga točnosti do 0,0002 g.
- I.3.1.6. Ekstrakcijski aparat Soxhlet ili neki drugi aparat koji daje jednake rezultate.
- I.3.2. **Reagensi.**
- I.3.2.1. Dvostruko destilirani laki petrolej s rasponom vrelišta od 40 do 60 °C.
- I.3.2.2. Ostali su reagensi navedeni u odgovarajućim odjeljcima svake metode.
- I.3.2.3. Destilirana ili deionizirana voda.
- I.3.2.4. Aceton.
- I.3.2.5. Ortofosforna kiselina.
- I.3.2.6. Urea.
- I.3.2.7. Natrijev bikarbonat.
- Svi reagensi koji se upotrebljavaju moraju biti kemijski čisti.
- I.4. **KONDICIONIRANJE I ATMOSFERA ISPITIVANJA**
Budući da se utvrđuju suhe mase, nije potrebno kondicionirati uzorke niti provoditi analize u klimatiziranoj atmosferi.
- I.5. **LABORATORIJSKI UZORAK ZA ISPITIVANJE**
Uzima se laboratorijski uzorak za ispitivanje koji je reprezentativan za laboratorijski osnovni uzorak i koji je dovoljno velik da se iz njega mogu dobiti svi potrebni uzorci, svaki od najmanje 1 g.
- I.6. **PRETHODNA OBRADA LABORATORIJSKOG UZORKA ZA ISPITIVANJE⁽²⁾**
Ako je prisutna tvar koja se ne uzima u obzir pri izračunavanju postotaka (vidjeti članak 19.), ona se prva uklanja prikladnom metodom koja ne utječe ni na jednu vlaknastu komponentu.
U tu se svrhu nevlaknasta tvar koja se može izvući pomoću lakog petroleja i vode uklanja obradom laboratorijskog uzorka za ispitivanje u ekstrakcijskom aparatu Soxhlet lakim petrolejem jedan sat pri brzini od najmanje šest ciklusa po satu. Nakon što laki petrolej ispari, uzorak se ekstrahira izravnom obradom koja se sastoji od namakanja laboratorijskog uzorka za ispitivanje u vodi na sobnoj temperaturi u trajanju od jednog sata i od njegova namakanja u vodi na temperaturi 65 ± 5 °C tijekom daljnjih sat vremena, pri čemu je potrebno tekućinu povremeno protresti. Upotrebljava se omjer tekućine i laboratorijskog uzorka za ispitivanje 100:1. Višak vode iz uzorka uklanja se ožimanjem, isisavanjem ili centrifugiranjem i zatim se uzorak osuši na zraku.

⁽¹⁾ Metoda br. 12 je izuzetak. Ona se temelji na određivanju sadržaja sastavne tvari jedne ili dviju komponenata.

⁽²⁾ Vidjeti poglavlje 1.1.

U slučaju elastolefina ili mješavina vlakana koje sadrže elastolefin i druga vlakna (vunu, životinjsku dlaku, svilu, pamuk, lan, prirodnu konoplju, jutu, abaku, alfu, kokos, žutovilku (brnistrom), ramiju, sisal, bakro, modal, protein, viskozu, akril, poliamid ili najlon, poliestar, elastomultiester), opisani postupak treba neznatno izmijeniti tako da se laki petrolej zamijeni acetonom.

U slučaju dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana koje sadrže elastolefin i acetat, primjenjuje se sljedeći postupak za prethodnu obradu. Laboratorijski uzorak za ispitivanje ekstrahira se 10 minuta na 80 °C otopinom koja sadrži 25 g/l 50 %-tne ortofosforne kiseline i 50 g/l uree. Upotrebljava se omjer tekućine i laboratorijskog uzorka za ispitivanje 100:1. Laboratorijski se uzorak za ispitivanje ispire u vodi, zatim cijedi i ponovno ispire u 0,1 %-tnoj otopini natrijevog bikarbonata te naposljetku dobro ispire u vodi.

Ako se nevlaknasta tvar ne može ukloniti pomoću lakog petroleja i vode, uklanja se tako da se gore opisana metoda pomoću vode zamijeni prikladnom metodom kojom se bitno ne izmjenjuje ni jedna od vlaknastih komponenta. Međutim, treba napomenuti da se za određena nebijeljena, prirodna biljna vlakna (npr. jutu, kokos) uobičajenom prethodnom obradom lakim petrolejem i vodom ne uklanjaju sve prirodne nevlaknaste tvari; neovisno o tome, dodatna se prethodna obrada ne primjenjuje, osim ako uzorak ne sadrži apreture netopive u lakom petroleju i vodi.

Izvjешće o analizi sadrži sve pojedinosti o upotrijebljenim metodama prethodne obrade.

I.7. POSTUPAK ISPITIVANJA

I.7.1. Opće upute

I.7.1.1. Sušenje

Sušenje se provodi u razdoblju ne kraćem od 4 sata i ne duljem od 16 sati na temperaturi 105 ± 3 °C u sušioniku s ventilacijom sa zatvorenim vratima tijekom trajanja postupka. Ako je razdoblje sušenja kraće od 14 sati, uzorak se mora odvagati kako bi se provjerilo je li masa uzorka konstantna. Masa se smatra konstantnom ako se u daljnjem razdoblju sušenja od 60 minuta promijenila za manje od 0,05 %.

Za vrijeme sušenja, hlađenja i vaganja izbjegava se rukovanje lončićima za filtriranje i bočicama za vaganje golim rukama.

Uzorci se suše u bočici za vaganje s poklopcem pored bočice. Nakon sušenja bočica za vaganje zatvori se i zatim brzo prenese iz sušionika u eksikator.

Lončić za filtriranje suši se u bočici za vaganje s poklopcem pored nje u sušioniku. Nakon sušenja bočica za vaganje zatvori se i brzo prenese u eksikator.

Ako se umjesto lončića za filtriranje upotrebljava druga aparatura, sušenje u sušioniku obavlja se na način kojim se omogućuje utvrđivanje suhe mase vlakana bez gubitka mase.

I.7.1.2. Hlađenje

Svi postupci hlađenja provode se u eksikatoru postavljenom pored vage sve dok se bočice za vaganje ne ohlade u potpunosti, a u svakom slučaju najmanje 2 sata.

I.7.1.3. Vaganje

Nakon hlađenja bočica za vaganje važe se u roku od 2 minute nakon vađenja iz eksikatora. Točnost vaganja je 0,0002 g.

I.7.2. Postupak

Iz prethodno obrađenog laboratorijskog uzorka za ispitivanje uzima se uzorak za ispitivanje mase od najmanje 1 g. Pređa ili tkanina reže se u dužine od približno 10 mm, raskomadane što je više moguće. Uzorak se suši u bočici za vaganje, hladi u eksikatoru i zatim važe. Uzorak se prenosi u staklenu posudu navedenu u odgovarajućem odjeljku relevantne metode Unije, bočica za vaganje ponovno se odmah važe i iz razlike se utvrđuje suha masa uzorka. Ispitivanje se dovršava kako je navedeno u odgovarajućem odjeljku metode koja se primjenjuje. Ostatak se ispituje mikroskopski kako bi se provjerilo je li obradom u potpunosti uklonjeno topivo vlakno.

I.8. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Masa netopive komponente iskazuje se kao postotak ukupne mase vlakna u mješavini. Postotak topive komponente dobiva se iz razlike. Rezultati se izračunavaju na temelju čiste suhe mase usklađene za (a) dogovorena odstupanja i (b) potrebne korekcijske faktore koji uključuju gubitak tvari tijekom prethodne obrade i analize. Za izračunavanje se upotrebljava formula iz točke 1.8.2.

I.8.1. Izračunavanje postotka netopive komponente na temelju čiste suhe mase ne uzimajući u obzir gubitak vlaknaste mase tijekom prethodne obrade:

pri čemu:

P_1 % je postotak čiste suhe netopive komponente,

m je suha masa uzorka za ispitivanje nakon prethodne obrade,

r je suha masa ostatka,

d je korekcijski faktor za gubitak mase netopive komponente u reagensu tijekom analize. Primjerene vrijednosti „ d ” navedene su u odgovarajućem odjeljku svake metode.

Naravno, navedene vrijednosti „ d ” uobičajene su vrijednosti koje se primjenjuju na kemijski nerazgrađena vlakna.

I.8.2. Izračunavanje postotka netopive komponente na temelju čiste suhe mase uzimajući u obzir dogovorene faktore i prema potrebi korekcijske faktore za gubitak mase tijekom prethodne obrade:

pri čemu:

P_{1A} % je postotak netopive komponente usklađen za dogovorena odstupanja i gubitak mase tijekom prethodne obrade,

P_1 je postotak čiste suhe netopive komponente izračunane iz formule iz točke I.8.1.,

a_1 je dogovoreno odstupanje za netopivu komponentu (vidjeti Prilog IX.),

a_2 je dogovoreno odstupanje za topivu komponentu (vidjeti Prilog IX.),

b_1 je postotak gubitka netopive komponente uzrokovanog prethodnom obradom,

b_2 je postotak gubitka topive komponente uzrokovanog prethodnom obradom.

Postotak druge komponente je $P_{2A}\% = 100 - P_{1A}\%$.

Ako je primijenjena posebna prethodna obrada, vrijednosti b_1 i b_2 određuju se, ako je moguće, tako da se svaka od komponenata čistog vlakna podvrgne prethodnoj obradi primijenjenoj u analizi. Čista vlakna su ona koja ne sadrže nikakav nevlaknasti materijal, izuzev onog koji ona uobičajeno sadrže (prirodno ili zbog procesa proizvodnje), u stanju (nebijeljena, bijeljena) u kojem su zatečena u materijalu za analizu.

Ako nisu dostupne čiste pojedinačne komponente vlakana iz kojih je izrađen materijal za analizu, upotrebljavaju se prosječne vrijednosti b_1 i b_2 dobivene ispitivanjima provedenima na čistim vlaknima koja su slična onima iz mješavine koja se ispituje.

Ako se primjenjuje uobičajena prethodna obrada ekstrakcijom pomoću lakog petroleja i vode, korekcijski faktori b_1 i b_2 mogu se općenito zanemariti, osim u slučaju nebijeljenog pamuka, nebijeljenog lana i nebijeljene konoplje gdje je dogovorno dopušten gubitak zbog prethodne obrade od 4 % i u slučaju polipropilena gdje je dopušten gubitak od 1 %.

U slučaju ostalih vlakana, gubici uzrokovani prethodnom obradom dogovorno se zanemaruju pri izračunavanju.

II. Metoda kvantitativne analize mehaničkim odvajanjem**II.1. PODRUČJE PRIMJENE**

Ova se metoda primjenjuje na tekstilna vlakna svih tipova, uz uvjet da ona ne čine jedinstvenu mješavinu i da ih je moguće ručno odvojiti.

II.2. NAČELO

Nakon utvrđivanja tekstilnih komponenata nevlaknasti se materijal uklanja prikladnom prethodnom obradom, a zatim se vlakna odvajaju ručno, suše i važu kako bi se izračunao udio svakog vlakna u mješavini.

II.3. APARATURA

II.3.1. Bočica za vaganje ili bilo koja druga aparatura koja daje jednake rezultate.

II.3.2. Eksikator sa silikagelom i indikatorom.

II.3.3. Sušionik s ventilacijom za sušenje uzoraka na temperaturi 105 ± 3 °C.

II.3.4. Analitička vaga točnosti do 0,0002 g.

II.3.5. Ekstrakcijski aparat Soxhlet ili neki drugi aparat koji daje jednake rezultate.

II.3.6. Igla.

II.3.7. Ispitivač tkanja ili sličan aparat.

II.4. REAGENSI

II.4.1. Dvostruko destilirani laki petrolej s rasponom vrelišta od 40 do 60 °C.

II.4.2. Destilirana ili deionizirana voda.

II.4.3. Aceton.

II.4.4. Ortofosforna kiselina.

II.4.5. Urea.

II.4.6. Natrijev bikarbonat.

Svi reagensi koji se upotrebljavaju moraju biti kemijski čisti.

II.5. KONDICIONIRANJE I ATMOSFERA ISPITIVANJA

Vidjeti I.4.

II.6. LABORATORIJSKI UZORAK ZA ISPITIVANJE

Vidjeti I.5.

II.7. PRETHODNA OBRADA LABORATORIJSKOG UZORKA ZA ISPITIVANJE

Vidjeti I.6.

II.8. POSTUPAK**II.8.1. Analiza pređe**

Iz prethodno obrađenog laboratorijskog uzorka za ispitivanje odabire se uzorak mase od najmanje 1 g. Analiza vrlo fine pređe može se provesti na minimalnoj dužini od 30 m bez obzira na masu.

Pređa se izreže na odgovarajuće dužine i odvoje se vrste vlakana pomoću igle i prema potrebi ispitivača tkanja. Tako dobivene vrste vlakana stavljaju se u prethodno odvagane bočice za vaganje i suše na temperaturi 105 ± 3 °C dok se ne dobije konstantna masa kako je opisano u točkama I.7.1 i I.7.2.

II.8.2. Analiza tkanine

Iz prethodno obrađenog laboratorijskog uzorka za ispitivanje uzima se, na dovoljnoj udaljenosti od ruba, uzorak mase od najmanje 1 g s pažljivo podrezanim rubovima kako bi se izbjeglo resanje tkanine; uzorak se izrezuje paralelno s potkom ili osnovom pređe, a u slučaju pletenih tkanina paralelno s linijama vezova i nizovima petlji. Različite se vrste vlakana odvajaju i prikupljaju u prethodno odvaganim bočicama za vaganje i zatim se nastavlja prema opisu iz točke II.8.1.

II.9. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Masa svake vlaknaste komponente iskazuje se kao postotak ukupne mase vlakana u mješavini. Rezultati se izračunavaju na temelju čiste suhe mase usklađene za (a) dogovorena odstupanja i (b) potrebne korekcijske faktore koji uključuju gubitak tvari tijekom prethodne obrade.

II.9.1. Izračunavanje postotka masa čistog suhog vlakna ne uzimajući u obzir gubitak vlaknaste mase tijekom prethodne obrade:

$P_1\%$ je postotak prve čiste suhe komponente,

m_1 je čista suha masa prve komponente,

m_2 je čista suha masa druge komponente.

II.9.2. Za izračunavanje postotka svake komponente uzimajući pritom u obzir dogovorena odstupanja i prema potrebi korekcijske faktore za gubitak tvari tijekom prethodne obrade vidjeti točku I.8.2.

III.1. TOČNOST METODA

Točnost naznačena u pojedinim metodama odnosi se na ponovljivost.

Ponovljivost se odnosi na pouzdanost, tj. na usklađenost eksperimentalnih vrijednosti koje su dobili laboranti u različitim laboratorijima ili u različito vrijeme uporabom iste metode i dobivanjem pojedinačnih rezultata na uzorcima jednake homogene mješavine.

Ponovljivost se izražava granicama pouzdanosti rezultata uz razinu pouzdanosti od 95 %.

Stoga bi kod uobičajene i pravilne primjene metode na jednaku i homogenu mješavinu razlika između dvaju rezultata u nizu analiza provedenih u različitim laboratorijima premašila granicu pouzdanosti samo u pet od 100 slučajeva.

III.2. IZVJEŠĆE O ISPITIVANJU

III.2.1. Navodi se da je analiza provedena u skladu s ovom metodom.

III.2.2. Navode se pojedinosti o svakoj posebnoj prethodnoj obradi (vidjeti I.6.).

III.2.3. Navode se pojedinačni rezultati i aritmetička sredina, svaki uz točnost od 0,1.

IV. Posebne metode

Tablični sažetak

Metoda	Područje primjene		Reagens/opis
	Topiva komponenta	Netopiva komponenta	
1.	acetat	određena druga vlakna	acetan
2.	određena proteinska vlakna	određena druga vlakna	hipoklorit
3.	viskoza, bakro ili određene vrste modala	određena druga vlakna	mravlja kiselina i cinkov klorid
4.	poliamid ili najlon	određena druga vlakna	mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m
5.	acetat	određena druga vlakna	benzilni alkohol
6.	triacetat ili polilaktid	određena druga vlakna	diklorometan
7.	određena celulozna vlakna	određena druga vlakna	sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m
8.	akrili, određeni modakrili i određena klorovlakna	određena druga vlakna	dimetilformamid
9.	određena klorovlakna	određena druga vlakna	ugljičkov disulfid/acetan omjera 55,5/44,5 % v/v
10.	acetat	određena druga vlakna	ledena octena kiselina

Metoda	Područje primjene		Reagens/opis
	Topiva komponenta	Netopiva komponenta	
11.	svila	određena druga vlakna	sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m
12.	juta	određena životinjska vlakna	metoda sadržaja dušika
13.	polipropilen	određena druga vlakna	ksilen
14.	određena druga vlakna	klorovlakna (homopolimeri vinil klorida), elastolefin ili melamin	koncentrirana sumporna kiselina
15.	klorovlakna, određeni modakrili, određeni elastani, acetati, triacetati	određena druga vlakna	cikloheksanon
16.	melamin	pamuk ili aramid	vruća mravlja kiselina koncentracije 90 % m/m

METODA br. 1

ACETAT I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu acetona)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. acetata (19)

s

2. vunom (1), životinjskom dlakom (2 i 3), svilom (4), pamukom (5), lanom (7) prirodnom konopljom (8), jutom (9), abakom (Manila konopljom) (10), alfom (11), kokosom (12), žutilovkom (brnistromom) (13), ramijom (14), sisalom (15), bakrom (21), modalom (22), proteinom (23), viskozom (25), akrilom (26), poliamidom ili najlonom (30), poliestrom (35), elastomultiesterom (45), elastolefinom (46) i melaminom (47).

Ova se metoda ni u kom slučaju ne primjenjuje na acetatna vlakna čija je površina deacetilirana.

2. NAČELO

Acetat se otopi iz poznate suhe mase mješavine pomoću acetona. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak suhog acetata utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENCI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.

3.2. Reagens

Aceton.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi:

Uzorku za ispitivanjem sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml dodaje se 100 ml acetona po gramu uzorka za ispitivanje, tikvica se protrese i ostavi 30 minuta na sobnoj temperaturi uz povremeno miješanje i zatim se dekantira tekućina preko odvaganoog lončića za filtriranje.

Postupak se ponavlja još dva puta (ukupno se provode tri ekstrakcije), ali samo u razdobljima od 15 minuta, tako da je ukupno vrijeme obrade u acetonu jedan sat. Ostatak se prenosi na lončić za filtriranje. Zatim se preostali dio opere acetonom u lončiću za filtriranje, a tekućina se ukloni isisavanjem. Lončić se napuni acetonom i pušta se da tekućina oteče zbog težine.

Preostala se tekućina uklanja isisavanjem te se lončić i ostatak suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” iznosi 1,00, osim za melamin za koji je „d” = 1,01.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 2

ODREĐENA PROTEINSKA VLAKNA I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu hipoklorita)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. određenih proteinskih vlakana, odnosno: vune (1), životinjske dlake (2 i 3), svile (4), proteina (23) s
2. pamukom (5), bakrom (21), modalom (22), viskozom (25), akrilom (26), klorovlaknima (27), poliamidom ili najlonom (30), poliesterom (35), polipropilenom (37), elastanom (43), staklenim vlaknima (44), elastomultiesterom (45), elastolefinom (46) i melaminom (47).

Ako su prisutna različita proteinska vlakna, metodom se dobiva njihov ukupni iznos, ali ne i njihove pojedinačne količine.

2. NAČELO

Proteinsko se vlakno otopinom hipoklorita otopi iz poznate suhe mase mješavine. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak suhog proteinskog vlakna utvrđuje se iz razlike.

Za pripremu hipokloritne otopine može se upotrebljavati litijev hipoklorit ili natrijev hipoklorit.

Litijev se hipoklorit preporučuje u slučajevima malog broja analiza ili za analize koje se provode u duljim vremenskim razdobljima. Razlog tome je postotak hipoklorita u tvrdom litijevom hipokloritu koji je — za razliku od onog u natrijevom hipokloritu — gotovo konstantan. Ako je postotak hipoklorita poznat, sadržaj hipoklorita nije potrebno iodometrijski provjeravati za svaku analizu, budući da se može upotrebljavati konstantno odvagana količina litijevog hipoklorita.

3. APARATURA I REAGENSI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

- (a) Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine 250 ml.
- (b) Termostat podešen na 20 ± 2 °C.

3.2. Reagensi

(a) Hipokloritni reagens

i. Otopina litijevog hipoklorita

Sastoji se od svježe pripremljene otopine koja sadrži 35 ± 2 g/l aktivnog klora (približno 1 M) i kojoj je dodano $5 \pm 0,5$ g/l prethodno otopljenog natrijevog hidroksida. Za pripremu se otopi 100 grama litijevog hipoklorita koji sadrži 35 % aktivnog klora (ili 115 grama litijevog hipoklorita koji sadrži 30 % aktivnog klora) u približno 700 ml destilirane vode, doda se 5 grama natrijevog hidroksida otopljenog u približno 200 ml destilirane vode i napuni do jedne litre destiliranom vodom. Svježe pripremljenu otopinu nije potrebno iodometrijski provjeravati.

ii. Otopina natrijevog hipoklorita

Sastoji se od svježe pripremljene otopine koja sadrži 35 ± 2 g/l aktivnog klora (približno 1 M) i kojoj je dodano $5 \pm 0,5$ g/l prethodno otopljenog natrijevog hidroksida.

Prije svake analize treba iodometrijski provjeriti sadržaj aktivnog klora otopine.

(b) Octena kiselina, razrijeđena otopina

5 ml ledene octene kiseline razrijedi se do jedne litre vodom.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja se kako slijedi: pomiješa se približno 1 gram uzorka za ispitivanje s približno 100 ml hipokloritne otopine (otopine litijevog ili natrijevog hipoklorit) u tikvici od 250 ml i temeljito se pomiješa kako bi se namočio uzorak za ispitivanje.

Tikvica se zatim 40 minuta zagrijava na temperaturi termostata od 20 °C uz neprekidno miješanje ili barem uz miješanje u pravilnim vremenskim razmacima. Budući da je otapanje vune egzotermno, reakcijska toplina nastala ovom metodom mora se distribuirati ili ukloniti. U protivnom rastapanje netopivih vlakana može uzrokovati znatne pogreške.

Nakon 40 minuta sadržaj se tikvice filtrira putem odvagano staklenog lončića za filtriranje i sav se ostatak vlakana prenosi u lončić za filtriranje ispiranjem tikvice s malo hipokloritnog reagensa. Tekućina se iz lončića uklanja isisavanjem i ostatak se pere s vodom, zatim razrijeđenom otopinom kiselinom i naposljetku vodom, a nakon svakog dodavanja isisava se tekućina iz lončića. Isisavanje se ne primjenjuje dok tekućina za ispiranje ne oteče zbog težine.

Naposljetku se tekućina iz lončića uklanja isisavanjem te se lončić i ostatak suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” je 1,00, osim za pamuk, viskozu, modal i melamin za koje je „d” = 1,01 te za nebijeljeni pamuk za koji je „d” = 1,03.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 3

VISKOZA, BAKRO ILI ODREĐENE VRSTE MODALA I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu mravlje kiseline i cinkovog klorida)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. viskoze (25) ili bakra (21), uključujući određene vrste modalnih vlakana (22)

s

2. pamukom (5), elastolefinom (46) i melaminom (47).

Ako se utvrdi prisutnost modalnog vlakna, provodi se preliminarno ispitivanje kako bi se utvrdilo je li vlakno topivo u reagensu.

Ova se metoda ne primjenjuje na mješavine u kojima je pamuk jako kemijski razgrađen niti kad viskoza ili bakro nisu potpuno topivi zbog prisustva određenih bojila ili apretura koji se ne mogu u potpunosti ukloniti.

2. NAČELO

Viskozno, bakreno ili modalno vlakno otopi se iz poznate suhe mase mješavine reagensom koji sadrži mravlju kiselinu i cinkov klorid. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se korigirana masa izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak suhog viskoznog, bakrenog ili modalnog vlakna utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENCI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

- (a) Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.
- (b) Aparat za održavanje tikvica na temperaturi 40 ± 2 °C.

3.2. Reagensi

- (a) Otopina koja sadrži 20 grama rastaljenog bezvodnog cinkovog klorida i 68 g bezvodne mravlje kiseline i koja je nadopunjena do 100 g vodom (tj. 20 masenih udjela rastaljenog bezvodnog cinkovog klorida na 80 masenih udjela mravlje kiseline koncentracije 85 % m/m).

Napomena:

S tim u vezi skreće se pozornost na točku I.3.2.2. u kojoj je utvrđeno da svi upotrijebljeni reagensi moraju biti kemijski čisti; pored toga, bitno je upotrebljavati samo rastaljeni bezvodni cinkov klorid.

- (b) Otopina amonijevog hidroksida: 20 ml koncentrirane otopine amonijaka (relativne gustoće 0,880 na 20 °C) razrijedi se do jedne litre vodom.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi: uzorak se odmah stavi u tikvicu prethodno zagrijanu na 40 °C. Dodaje se 100 ml otopine mravlje kiseline i cinkovog klorida prethodno zagrijanih na 40 °C po gramu uzorka. Tikvica se zatvori zatvaračem i snažno protrese. Tikvica i njezin sadržaj drže se na konstantnoj temperaturi od 40 °C dva i pol sata uz protresanje u vremenskim razmacima od jednog sata.

Sadržaj se tikvice filtrira putem odvagano g lončića za filtriranje te se sva preostala vlakna iz tikvice prenesu u lončić uz pomoć reagensa. Sadržaj se ispere u 20 ml reagensa prethodno zagrijanog na 40 °C.

Lončić i ostatak temeljito se operu vodom na 40 °C. Vlaknasti se ostatak ispere u približno 100 ml hladne otopine amonijaka (točka 3.2. podtočka (b)) tako da ostatak ostane potpuno uronjen u otopini 10 minuta⁽¹⁾, a zatim ga se temeljito ispere hladnom vodom.

Isisavanje se ne primjenjuje dok svaka tekućina za ispiranje ne oteče zbog težine.

Naposlijetku se preostala tekućina uklanja isisavanjem te se lončić i ostatak suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” iznosi 1,02 za pamuk, 1,01 za melamin i 1,00 za elastolefin.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 2 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 4

POLIAMID ILI NAJLON I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu mravlje kiseline koncentracije 80 % m/m)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. poliamida ili najlona (30)

s

2. vunom (1), životinjskom dlakom (2 i 3), pamukom (5), bakrom (21), modalom (22), viskozom (25), akrilom (26), klorovlaknima (27), poliesterom (35), polipropilenom (37), staklenim vlaknima (44), elastomultiesterom (45), elastolefinom (46) i melaminom (47).

Kako je gore navedeno, ova se metoda također primjenjuje na mješavine s vunom, ali ako sadržaj vune prelazi 25 %, primjenjuje se metoda br. 2 (otapanje vune u otopini alkalnog natrijevog hipoklorita ili litijevog hipoklorita).

2. NAČELO

Poliamidno ili najlonsko vlakno otopi se mravljom kiselinom iz poznate suhe mase mješavine. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak suhog poliamida ili najlona utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENCI (pored onih navedenih u općim uputama)

⁽¹⁾ Kako bi se osiguralo da vlaknasti ostatak ostane 10 minuta uronjen u otopini amonijaka, može se, na primjer, upotrebljavati adapter za lončić za filtriranje s ventilom kojim se može regulirati protok otopine amonijaka.

3.1. Aparatura

Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.

3.2. Reagensi

- (a) Mravlja kiselina (80 % m/m, relativne gustoće 1,186 na 20 °C). 880 ml mravlje kiseline koncentracije 90 % m/m (relativne gustoće 1,204 na 20 °C) razrijedi se do jedne litre vodom. Alternativno se može razrijediti 780 ml mravlje kiseline koncentracije od 98 do 100 % m/m (relativne gustoće 1,220 na 20 °C) do jedne litre vodom.

Koncentracija nije kritična u rasponu od 77 do 83 % m/m mravlje kiseline.

- (b) Amonijak, razrijeđena otopina: 80 ml koncentrirane otopine amonijaka (relativne gustoće 0,880 na 20 °C) razrijedi se do jedne litre vodom.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi: uzorku sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici zapremine najmanje 200 ml dodaje se 100 ml mravlje kiseline po gramu uzorka. Tikvica se zatvori zatvaračem i protrese kako bi se namočio uzorak. Tikvica se ostavlja 15 minuta na sobnoj temperaturi uz povremeno protresanje. Sadržaj se tikvice filtrira putem odvagano lončića za filtriranje i sva se preostala vlakna prenose u lončić ispiranjem tikvice s malo reagensa mravlje kiseline.

Tekućina se iz lončića uklanja isisavanjem i ostatak se pere na filtru prvo mravljom kiselinom kao reagensom, zatim vrućom vodom, razrijeđenom otopinom amonijaka te naposljetku hladnom vodom, a nakon svakog dodavanja tekućina se iz lončića uklanja isisavanjem. Isisavanje se ne primjenjuje dok tekućina za ispiranje ne oteče zbog težine.

Naposljetku se preostala tekućina uklanja isisavanjem te se lončić i ostatak suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” iznosi 1,00, osim za melamin za koji je „d” = 1,01.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 5

ACETAT I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu benzilnog alkohola)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. acetata (19)
s
2. triacetatom (24), elastolefinom (46) i melaminom (47).

2. NAČELO

Acetatno se vlakno otopi iz poznate suhe mase mješavine benzilnim alkoholom na temperaturi 52 ± 2 °C.

Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak suhog acetata utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENCI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

- (a) Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.
- (b) Mehanička tresilica.
- (c) Termostat ili neki drugi aparat za održavanje tikvice na temperaturi 52 ± 2 °C.

3.2. Reagensi

- (a) Benzilni alkohol.
- (b) Etanol.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi:

Uzorku sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici dodaje se 100 ml benzilnog alkohola po gramu uzorka. Tikvica se zatvara zatvaračem, pričvršćuje na tresilicu tako da je uronjena u vodenoj kupelji koja se održava na temperaturi $52 \pm 2^\circ\text{C}$ i protresa 20 minuta na toj temperaturi.

(Umjesto protresanja mehaničkom tresilicom, tikvica se može snažno ručno protresti).

Tekućina se dekantira preko odvagano lončića za filtriranje. Dolije se dodatna doza benzilnog alkohola u tikvicu koja se kao i ranije trese 20 minuta na temperaturi $52 \pm 2^\circ\text{C}$.

Tekućina se dekantira preko lončića. Ciklus radnji ponavlja se i treći put.

Naposljetku se tekućina i ostatak uliju u lončić i sva se preostala vlakna isperu iz tikvice u lončić dodatnom količinom benzilnog alkohola na temperaturi $52 \pm 2^\circ\text{C}$. Temeljito se odstrani tekućina iz lončića.

Vlakna se prenese u tikvicu koja se ispire etanolom i nakon ručnog protresanja dekantira preko lončića za filtriranje.

Postupak ispiranja ponavlja se dva do tri puta. Ostatak se prenese u lončić i temeljito se odstrani tekućina. Lončić i ostatak se suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” iznosi 1,00, osim za melamin za koji je „d” = 1,01.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 6

TRIACETAT ILI POLILAKTID I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu diklorometana)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. triacetata (24) ili polilaktida (34)

s

2. vunom (1), životinjskom dlakom (2 i 3), svilom (4), pamukom (5), bakrom (21), modalom (22), viskozom (25), akrilom (26), poliamidom ili najlonom (30), poliesterom (35), staklenim vlaknima (44), elastomul-tiesterom (45), elastolefinom (46) i melaminom (47).

Napomena:

Triacetatna vlakna koja su konačno obrađena tako da je kod njih došlo do djelomične hidrolize nisu više pot-puno topiva u reagensu. U tim slučajevima ova metoda nije primjenjiva.

2. NAČELO

Triacetatna ili polilaktidna vlakna otapaju se iz poznate suhe mase mješavine diklorometanom. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak suhog triacetata ili polilaktida utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENSI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.

3.2. Reagens

Diklorometan.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi:

Uzorku za ispitivanje sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici sa staklenim zatvaračem zapremine 200 ml dodaje se 100 ml diklorometana po gramu uzorka za ispitivanje, tikvica se zatvara zatvaračem, protrese kako bi se namočio uzorak za ispitivanje i ostavlja 30 minuta na sobnoj temperaturi uz protresanje svakih 10 minuta. Tekućina se dekantira preko odvagane lončice za filtriranje. Dodaje se 60 ml diklorometana u tikvicu koja sadrži ostatak, sadržaj tikvice protrese se ručno i filtrira preko lončice za filtriranje. Preostala se vlakna prenose u lončić ispiranjem tikvice s još malo diklorometana. Višak tekućina uklanja se iz lončica isisavanjem, lončić se ponovno napuni diklorometanom i tekućina se pušta da oteče zbog težine.

Naposljetku se višak tekućine uklanja isisavanjem, zatim se ostatak obrađuje kipućom vodom kako bi se u potpunosti uklonilo otapalo, primjenjuje se isisavanje te se lončić i ostatak suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” iznosi 1,00, osim u slučaju poliestera, elastomultiestera, elastolefina i melamina za koje vrijednost „d” iznosi 1,01.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 7

ODREĐENA CELULOZNA VLAKNA I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu sumporne kiseline koncentracije 75 % m/m)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. pamuka (5), lana (7), prirodne konoplje (8), ramijske (14), bakra (21), modala (22) i viskoze (25)
- s
2. poliestrom (35), elastomultiestrom (45) i elastolefinom (46).

2. NAČELO

Celulozno se vlakno otopi iz poznate suhe mase mješavine sumpornom kiselinom koncentracije 75 % m/m. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak suhog celuloznog vlakna utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENCI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

- (a) Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 500 ml.
- (b) Termostat ili neki drugi aparat za održavanje tikvice na temperaturi 50 ± 5 °C.

3.2. Reagensi

- (a) Sumporna kiselina koncentracije 75 ± 2 % m/m

Priprema se pažljivim dodavanjem 700 ml sumporne kiseline (relativne gustoće 1,84 na 20 °C) tijekom njezina hlađenja u 350 ml destilirane vode.

Nakon što se ohladila na sobnu temperaturu, otopina se razrjeđuje do jedne litre vodom.

- (b) Amonijak, razrijeđena otopina

80 ml otopine amonijaka (relativne gustoće 0,880 na 20 °C) razrjeđuje se do jedne litre vodom.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi:

Uzorku sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 500 ml dodaje se 200 ml 75 %-tne sumporne kiseline po gramu uzorka, tikvica se zatvori zatvaračem i pažljivo protrese kako bi se namočio uzorak.

Tikvica se održava jedan sat na temperaturi 50 ± 5 °C uz protresanje u pravilnim vremenskim razmacima od približno 10 minuta. Sadržaj se tikvice isisavanjem filtrira preko odvagane lončica za filtriranje. Sva se preostala vlakna prenose ispiranjem tikvice s malo 75 %-tne sumporne kiseline. Tekućina se iz lončica uklanja isisavanjem i ostatak se jednom opere na filtru tako da se lončić napuni svježom količinom sumporne kiseline. Isisavanje se ne primjenjuje sve dok kiselina ne oteče zbog težine.

Ostatak se pere prvo nekoliko puta hladnom vodom, zatim dva puta razrijeđenom otopinom amonijaka i naposljetku temeljito hladnom vodom, a nakon svakog dodavanja tekućina se iz lončica uklanja isisavanjem. Isisavanje se ne primjenjuje dok tekućina za ispiranje ne oteče zbog težine. Naposljetku se ostatak tekućine iz lončica uklanja isisavanjem te se lončić i ostatak suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” je 1,00.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 8

AKRILI, ODREĐENI MODAKRILI ILI ODREĐENA KLOROVLAKNA I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu dimetilformamida)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. akrila (26), određenih modakrila (29) ili određenih klorovlakana (27)⁽¹⁾
s
2. vunom (1), životinjskom dlakom (2 i 3), svilom (4), pamukom (5), bakrom (21), modalom (22), viskozom (25), poliamidom ili najlonom (30), poliestrom (35), elastomultiesterom (45), elastolefinom (46) i melaminom (47).

Jednako se primjenjuje na akrilna i određena modakrilna vlakna obrađena metaliziranim bojilima, ali ne na ona obojana postupkom naknadnog kromiranja.

2. NAČELO

Akril, modakril ili klorovlakno otopi se iz poznate suhe mase mješavine dimetilformamidom zagrijanim u vodenoj kupelji do vrelišta. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe. Njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, iskazuje kao postotak suhe mase mješavine, a postotak suhog akrila, modakrila ili klorovlakna utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENSI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

- (a) Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.
- (b) Vodena kupelj na temperaturi vrelišta.

3.2. Reagens

Dimetilformamid (vrelište 153 ± 1 °C) koji ne sadrži više od 0,1 % vode.

Ovaj je reagens toksičan i stoga se preporučuje uporaba nape.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi:

Uzorku sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml dodaje se po gramu uzorka 80 ml dimetilformamida prethodno zagrijanog u vodenoj kupelji na temperaturu vrelišta, tikvica se zatvori zatvaračem i protrese kako bi se namočio uzorak te zatim zagrijava u vodenoj kupelji sat vremena na temperaturi vrelišta. U tom se razdoblju tikvica i sadržaj lagano ručno protresu pet puta.

⁽¹⁾ Prije provedbe analize mora se ispitati topivost takvih modakrila ili klorovlakana u reagensu.

Tekućina se dekantira preko odvagano lončića za filtriranje tako da vlakna ostanu u tikvici. U tikvicu se dodaje još 60 ml dimetilformamida i zagrijava daljnjih 30 minuta tijekom kojih se tikvica i sadržaj dva puta lagano ručno protresu.

Sadržaj se tikvice filtrira preko lončića za filtriranje isisavanjem.

Sva se preostala vlakana prenose u lončić ispiranjem čaše dimetilformamidom. Tekućina se iz lončića uklanja isisavanjem. Ostatak se opere s približno jednom litrom vruće vode temperature 70-80 °C, pri čemu se lončić svaki put puni do vrha.

Nakon svakog dodavanja vode kratko se primjenjuje isisavanje, ali tek nakon što voda oteče zbog težine. Ako tekućina za pranje oteče presporo preko lončića, može se primijeniti lagano isisavanje.

Naposljedku se lončić s ostatkom suši, hladi i važe.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” iznosi 1,00, osim u slučaju vune, pamuka, bakra, modala, poliestera, elastomultiestera i melamina za koje vrijednost „d” iznosi 1,01.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 9

ODREĐENA KLOROVLAČNA I ODREĐENA DRUGA VLAČNA

(Metoda uz uporabu mješavine ugljikovog disulfida i acetona omjera 55,5/44,5 % v/v)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. određenih klorovlakana (27), tj. određenih polivinilkloridnih vlakana, bez obzira na to jesu li naknadno klorirana ili nisu⁽¹⁾
- s
2. vunom (1), životinjskom dlakom (2 i 3), svilom (4), pamukom (5), bakrom (21), modalom (22), viskozom (25), akrilom (26), poliamidom ili najlonom (30), poliestrom (35), staklenim vlaknima (44), elastomultiesterom (45) i melaminom (47).

Ako sadržaj vune ili svile u mješavini prelazi 25 %, primjenjuje se metoda br. 2.

Ako sadržaj poliamida ili najlona u mješavini prelazi 25 %, primjenjuje se metoda br. 4.

2. NAČELO

Klorovlakno se otopi iz poznate suhe mase mješavine azeotropskom mješavinom ugljikovog disulfida i acetona. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak suhog polivinilkloridnog vlakna utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENCI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

- (a) Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.
- (b) Mehanička tresilica.

3.2. Reagensi

- (a) Azeotropska mješavina ugljikovog disulfida i acetona (55,5 % volumnog udjela ugljikovog disulfida u odnosu na 44,5 % volumnog udjela acetona). Budući da je ovaj reagens toksičan, preporučuje se uporaba nape.
- (b) Etanol (92 % volumnog udjela) ili metanol.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi:

Uzorku sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml dodaje se 100 ml azeotropske mješavine po gramu uzorka. Tikvica se dobro zatvori i stavi na mehaničku tresilicu ili snažno ručno protresa 20 minuta na sobnoj temperaturi.

⁽¹⁾ Prije provedbe analize mora se ispitati topivost polivinilkloridnih vlakana u reagensu.

Supernatantna tekućina dekantira se preko odvagane lončica za filtriranje.

Postupak se ponavlja sa 100 ml svježeg reagensa. Ciklus radnji nastavlja se dok nakon isparenja kapljica ekstrahirane tekućine na satnom staklu ne ostane talog bez polimera. Ostatak se prenosi na lončić za filtriranje s još reagensa, tekućina se uklanja isisavanjem, a lončić i ostatak isperu se s 20 ml alkohola i zatim tri puta vodom. Prije isisavanja pušta se da tekućina za ispiranje oteče zbog težine. Lončić i ostatak se suše, hlade i važu.

Napomena:

Kod nekih mješavina koje sadrže veću količinu klorovlakna može doći do znatnog skupljanja uzorka tijekom postupka sušenja, zbog čega rastvaranje klorovlakna otapalom kasni.

To, međutim, ne utječe na krajnje rastvaranje klorovlakna u otapalu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” iznosi 1,00, osim za melamin za koji je „d” = 1,01.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 10

ACETAT I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu ledene octene kiseline)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. acetata (19)

s

2. određenim klorovlaknima (27), odnosno polivinilkloridnim vlaknima, bez obzira na to jesu li naknadno klorirana ili nisu, elastolefinom (46) i melaminom (47).

2. NAČELO

Acetatno se vlakno otopi iz poznate suhe mase mješavine ledenom octenom kiselinom. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak suhog acetata utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENCI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

(a) Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.

(b) Mehanička tresilica.

3.2. Reagens

Ledena octena kiselina (preko 99 %). Ovim se reagensom mora pažljivo rukovati budući da je vrlo kaustičan.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi:

Uzorku sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml dodaje se 100 ml ledene octene kiseline po gramu uzorka. Tikvica se čvrsto zatvara i protresa na mehaničkoj tresilici ili snažno ručno 20 minuta na sobnoj temperaturi. Supernatantna tekućina dekantira se preko odvagane lončica za filtriranje. Postupak se ponavlja dva puta, svaki put sa 100 ml svježeg reagensa, te se ukupno provode tri ekstrakcije.

Ostatak se prenosi na lončić za filtriranje, tekućina se uklanja isisavanjem te se lončić i ostatak isperu s 50 ml ledene octene kiseline i zatim tri puta vodom. Nakon svakog ispiranja tekućina za ispiranje pušta se da oteče zbog težine prije primjene isisavanja. Lončić i ostatak se suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” je 1,00.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 11

SVILA I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu sumporne kiseline koncentracije 75 % m/m)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. svile (4)

s

2. vunom (1), životinjskom dlakom (2 i 3), elastolefinom (46) i melaminom (47).

2. NAČELO

Svileno se vlakno otopi iz poznate suhe mase mješavine sumpornom kiselinom koncentracije 75 % m/m⁽¹⁾.

Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe. Njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, iskazuje kao postotak suhe mase mješavine. Postotak suhe svile utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENSI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.

3.2. Reagensi

(a) Sumporna kiselina (75 $\pm$ 2 % m/m)

Priprema se pažljivim dodavanjem 700 ml sumporne kiseline (relativne gustoće 1,84 na 20 °C) tijekom njezina hlađenja u 350 ml destilirane vode.

Nakon hlađenja na sobnoj temperaturi otopina se razrjeđuje do jedne litre vodom.

(b) Sumporna kiselina, razrijeđena otopina: polako se dodaje 100 ml sumporne kiseline (relativne gustoće 1,84 na 20 °C) u 1 900 ml destilirane vode.

(c) Amonijak, razrijeđena otopina: 200 ml koncentriranog amonijaka (relativne gustoće 0,880 na 20 °C) razrijedi se do jedne litre vodom.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi:

Uzorku sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml dodaje se 100 ml sumporne kiseline koncentracije 75 % m/m po gramu uzorka i tikvica se zatvori zatvaračem. Snažno se protrese i ostavi 30 minuta na sobnoj temperaturi. Ponovo se protrese i ostavi 30 minuta.

Protrese se posljednji put te se sadržaj tikvice filtrira preko odvagano g lončića za filtriranje. Sva se preostala vlakna isperu iz tikvice 75 %-tnom sumpornom kiselinom kao reagensom. Ostatak na lončiću pere se prvo s 50 ml razrijeđene sumporne kiseline, zatim s 50 ml vode i naposljetku s 50 ml razrijeđene otopine amonijaka. Svaki se put vlakna ostavljaju u dodiru s tekućinom približno 10 minuta prije uklanjanja tekućine isisavanjem. Naposljetku se ostatak vlakana ispere vodom i ostavi u dodiru s vodom oko 30 minuta.

Tekućina se iz lončića uklanja isisavanjem te se lončić i ostatak suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” iznosi 0,985 za vunu, 1,00 za elastolefin i 1,01 za melamin.

(1) Divlje svile, poput tussah svile, nisu u potpunosti topive u sumpornoj kiselini koncentracije 75 % m/m.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 12

JUTA I ODREĐENA ŽIVOTINJSKA VLAKNA

(Metoda s utvrđivanjem udjela dušika)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. jute (9)

s

2. određenim životinjskim vlaknima.

Komponenta životinjskog vlakna može se sastojati samo od dlake (2 i 3) ili vune (1) ili bilo koje druge mješavine tih dviju komponenata. Ova se metoda ne primjenjuje na tekstilne mješavine koje sadrže nevlaknastu tvar (bojila, apreture itd.) s dušičnom osnovom.

2. NAČELO

Utvrđuje se udio dušika u mješavini te se iz toga i iz poznatih ili pretpostavljenih udjela dušika u dvije navedene komponente izračunava udio svake komponente.

3. APARATURA I REAGENSI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

(a) Kjeldahlova tikvica za digestiju zapremine 200 do 300 ml.

(b) Kjeldahlov aparat za destilaciju s ubrizgavanjem pare.

(c) Aparat za titraciju točnosti od 0,05 ml.

3.2. Reagensi

(a) Toluen.

(b) Metanol.

(c) Sumporna kiselina relativne gustoće 1,84 na 20 °C⁽¹⁾.

(d) Kalijev sulfat⁽²⁾.

(e) Selenov dioksid⁽³⁾.

(f) Otopina natrijevog hidroksida (400 g/l). 400 g natrijevog hidroksida otopi se u 400-500 ml vode i razrjeđuje do jedne litre vodom.

(g) Miješani indikator. 0,1 g metil crvenog otopi se u 95 ml etanola i 5 ml vode i miješa s 0,5 g bromokrezol zelenog otopljenog u 475 ml etanola i 25 ml vode.

(h) Otopina borne kiseline. 20 g borne kiseline otopi se u jednoj litri vode.

(i) Sumporna kiselina, 0,02N (standardna volumetrijska otopina).

4. PRETHODNA OBRADA UZORKA ZA ISPITIVANJE

Sljedeća prethodna obrada zamjenjuje onu opisanu u općim uputama:

Laboratorijski uzorak za ispitivanje sušen na zraku ekstrahira se 4 sata u aparatu Soxhlet s mješavinom jednog volumnog udjela toluena i tri volumna udjela metanola pri brzini od najmanje 5 ciklusa po satu. Pušta se da otopina ispari iz uzorka u zrak i uklanjaju se posljednji tragovi u sušioniku na temperaturi 105 ± 3 °C. Zatim se uzorak ekstrahira u vodi (50 ml po gramu uzorka) uz vrenje u trajanju od 30 minuta pod povratnim hladilom. Otopina s uzorkom se filtrira, uzorak se vraća u tikvicu i ponavlja se ekstrakcija s jednakom količinom vode. Otopina se ponovno filtrira, uklanja se višak vode iz uzorka ožimanjem, isisavanjem ili centrifugiranjem i zatim se uzorak suši na zraku.

Napomena:

Mora se voditi računa o toksičnosti toluena i metanola te poduzeti sve mjere opreza prilikom njihove upotrebe.

⁽¹⁾ Ovi reagensi trebaju biti bez dušika.

⁽²⁾ Ovi reagensi trebaju biti bez dušika.

⁽³⁾ Ovi reagensi trebaju biti bez dušika.

5. POSTUPAK ISPITIVANJA

5.1. Opće upute

Slijedi se postupak opisan u općim uputama u pogledu odabira, sušenja i vaganja uzorka.

5.2. Detaljan opis postupka

Uzorak se prenosi u Kjeldahlovu tikvicu za digestiju. Uzorku težine najmanje 1 g sadržanom u tikvici za digestiju dodaje se sljedećim redom: 2,5 g kalijevog sulfata, 0,1-0,2 g selenovog dioksida i 10 ml sumporne kiseline (relativne gustoće 1,84 na 20 °C). Tikvica se zagrijava najprije lagano dok se ne uništi cijelo vlakno, a zatim jače dok se otopina ne razbistri i postane gotovo bezbojna. Zagrijavanje se nastavlja još 15 minuta. Pušta se da se tikvica ohladi, sadržaj se pažljivo razrjeđuje s 10-20 ml vode, hladi i kvantitativno prenosi u odmjernu tikvicu zapremine 200 ml te se dolijeva voda u količini potrebnoj za dobivanje otopine za digestiju. Oko 20 ml otopine borne kiseline stavlja se u Erlenmeyerovu tikvicu zapremine 100 ml i tikvica se stavlja ispod kondenzatora Kjeldahlovog aparata za destilaciju tako da je dovodna cjevčica uronjena ispod površine otopine borne kiseline. Točno 10 ml otopine za digestiju prenosi se u tikvicu za destilaciju, dodaje se najmanje 5 ml otopine natrijevog hidroksida u lijevak, malo se podigne zatvarač i pušta se da otopina natrijevog hidroksida lagano oteče u tikvicu. Ako otopina za digestiju i otopina natrijevog hidroksida ostanu kao dva odvojena sloja, pomiješa ih se laganim protresanjem. Tikvica za destilaciju lagano se zagrijava i stavlja pod paru iz generatora. Prikuplja se oko 20 ml destilata, Erlenmeyerova tikvica spušta se tako da vrh dovodne cjevčice kondenzatora bude oko 20 mm iznad površine tekućine i sadržaj se destilira još jednu minutu. Vrh dovodne cjevčice ispere se vodom tako da se tekućina za ispiranje sakuplja u Erlenmeyerovoj tikvici. Erlenmeyerova se tikvica uklanja i zamjenjuje drugom Erlenmeyerovom tikvicom koja sadrži približno 10 ml otopine borne kiseline te se prikuplja oko 10 ml destilata.

Ova se dva destilata titriraju posebno s 0,02 N sumporne kiseline uz uporabu miješanog indikatora. Bilježi se ukupna titracijska vrijednost za oba destilata. Ako je titracijska vrijednost za drugi destilat viša od 0,2 ml, ispitivanje se ponavlja i ponovno se započinje destilacija uz uporabu svježeg alikvota otopine za digestiju.

Provodi se slijepa proba, tj. digestija i destilacija uz uporabu samo reagensa.

6. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

6.1. Postotak udjela dušika u suhom uzorku izračunava se kako slijedi:

pri čemu je:

A = postotak dušika u čistom suhom uzorku,

V = ukupna količina standardne sumporne kiseline upotrijebljene za određivanje u ml,

b = ukupna količina standardne sumporne kiseline upotrijebljene u slijepoj probi u ml,

N = normalnost standardne sumporne kiseline,

W = suha masa (g) uzorka.

6.2. Uporabom vrijednosti 0,22 % za udio dušika u juti i 16,2 % za udio dušika u životinjskom vlaknu, pri čemu se oba postotka izražavaju s obzirom na suhu masu vlakna, izračunava se sastav mješavine kako slijedi:

pri čemu je:

PA% = postotak životinjskog vlakna u čistom suhom uzorku.

7. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 13

POLIPROPILENSKA VLAKNA I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu ksilena)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. polipropilenskih vlakana (37)

s

2. vunom (1), životinjskom dlakom (2 i 3), svilom (4), pamukom (5), acetatom (19), bakrom (21), modalom (22), triacetatom (24), viskozom (25), akrilom (26), poliamidom ili najlonom (30), poliestrom (35), staklenim vlaknima (44), elastomultiesterom (45) i melaminom (47).

2. NAČELO

Polipropilensko se vlakno otopi iz poznate suhe mase mješavine kipućim ksilenom. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak polipropilena utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENSI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

- (a) Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.
- (b) Povratno hladilo (prikladno za tekućine s visokim vrelištem) s nastavcima koji odgovaraju Erlenmeyerovoj tikvici (a).
- (c) Grijaća obloga zagrijana na temperaturu vrelišta ksilena.

3.2. Reagens

Ksilen koji destilira na temperaturi između 137 i 142 °C.

Napomena:

Ksilen je vrlo zapaljiv i njegova su isparavanja toksična. Moraju se poduzeti odgovarajuće mjere opreza.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama i nastavlja kako slijedi:

Uzorku sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici (točka 3.1. podtočka (a)) dodaje se 100 ml ksilena (točka 3.2.) po gramu uzorka. Pričvrsti se hladilo (točka 3.1. podtočka (b)), sadržaj se zagrije do vrelišta i održava na temperaturi vrelišta 3 minute.

Vruća tekućina odmah se dekantira preko odvagane lončice za filtriranje (vidjeti bilješku 1.). Postupak se ponavlja još dva puta, svaki put uz uporabu 50 ml svježe otopine.

Ostatak u tikvici pere se prvo s 30 ml kipućeg ksilena (dva puta) i zatim sa 75 ml lakog petroleja (točka I. 3.2.1. općih uputa) (dva puta). Nakon drugog pranja lakim petrolejem sadržaj se tikvice filtrira kroz lončić, a preostala se vlakna prenose na lončić uz pomoć male količine lakog petroleja kako bi se omogućilo isparavanje otapala. Lončić i ostatak se suše, hlade i važu.

Napomene:

1. Lončić za filtriranje kroz koji se dekantira ksilen mora biti prethodno zagrijan.
2. Nakon postupka s kipućim ksilenom tikvica koja sadrži ostatak mora se dovoljno ohladiti prije dodavanja lakog petroleja.
3. Kako bi se smanjila opasnost od vatre i toksina za laboranta, može se upotrebljavati aparat za vruću ekstrakciju uz primjenu odgovarajućih postupaka koji daje jednake rezultate⁽¹⁾.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” iznosi 1,00, osim za melamin za koji je „d” = 1,01.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

⁽¹⁾ Vidjeti na primjer aparat opisan u Melliand Textilberichte 56 (1975.), str. 643.-645.

METODA br. 14

ODREĐENA VLAKNA I KLOROVLAKNA (HOMOPOLIMERI VINIL KlorIDA), ELASTOLEFIN ILI MELAMIN

(Metoda uz uporabu koncentrirane sumporne kiseline)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. pamuka (5), acetata (19), bakra (21), modala (22), triacetata (24), viskoze (25), određenih akrila (26) određenih modakrila (29), poliamida ili najlona (30), poliestera (35) i elastomultiestera (45)

s

2. klorovlaknima (27) temeljenim na homopolimerima vinil klorida, bez obzira na to jesu li naknadno klorirana ili nisu, elastolefinom (46) i melaminom (47).

Predmetna modakrilna vlakna su ona vlakna koja daju prozirnu otopinu kad se urone u koncentriranu sumpornu kiselinu (relativne gustoće 1,84 na 20 °C).

Ova se metoda može upotrebljavati umjesto metoda br. 8 i br. 9.

2. NAČELO

Komponenta koja nije klorovlakno, elastolefin ili melamin (tj. vlakna navedena u točki 1.1.) otopi se iz poznate suhe mase mješavine koncentriranom sumpornom kiselinom (relativne gustoće 1,84 na 20 °C).

Preostali se dio, koji se sastoji od klorovlakana, elastolefina ili melamina, prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak druge komponente utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENSI (pored onih navedenih u općim uputama)**3.1. Aparatura**

- (a) Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.
- (b) Stakleni štapić sa spljoštenim krajem.

3.2. Reagensi

- (a) Sumporna kiselina, koncentrirana (relativne gustoće 1,84 na 20 °C).
- (b) Sumporna kiselina, vodena otopina približne koncentracije 50 % (m/m).

Priprema se pažljivim dodavanjem 400 ml sumporne kiseline (relativne gustoće 1,84 na 20 °C) tijekom njezina hlađenja u 500 ml destilirane ili deionizirane vode. Nakon hlađenja na sobnu temperaturu otopina se razrjeđuje do jedne litre vodom.

- (c) Amonijak, razrijeđena otopina.

60 ml koncentrirane otopine amonijaka (relativne gustoće 0,880 na 20 °C) razrjeđuje se do jedne litre destiliranom vodom.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama, a zatim nastavlja kako slijedi:

Uzorku za ispitivanje sadržanom u tikvici (točka 3.1. podtočka (a)) dodaje se 100 ml sumporne kiseline (točka 3.2. podtočka (a)) po gramu uzorka.

Sadržaj tikvice ostaje na sobnoj temperaturi 10 minuta tijekom kojih se povremeno staklenim štapićem promiješa uzorak za ispitivanje. Ako se obrađuje tkana ili pletena tkanina, uzorak se stisne između stijenke tikvice i staklenog štapića kako bi se laganim pritiskom odvojio materijal otopljen sumpornom kiselinom.

Tekućina se dekantira preko odvaganog lončića za filtriranje. U tikvicu se dodaje svježa količina od 100 ml sumporne kiseline (točka 3.2. podtočka (a)) i ponavlja se isti postupak. Sadržaj tikvice prenese se na lončić za filtriranje, a vlaknasti se ostaci prenesu pomoću staklenog štapića. U tikvicu se prema potrebi dodaje malo koncentrirane sumporne kiseline (točka 3.2. podtočka (a)) kako bi se uklonila sva vlakna koja su se uhvatila za stijenke. Tekućina se iz lončića uklanja isisavanjem; filtrat se uklanja tako da se isprazni ili zamijeni tikvica za filtriranje, ostatak u lončiću pere se prvo 50 %-tnom otopinom sumporne kiseline (točka 3.2. podtočka (b)), zatim destiliranom ili deioniziranom vodom (točka 1.3.2.3. općih uputa), potom otopinom amonijaka (točka 3.2. podtočka (c)) i naposljetku temeljito ispire destiliranom ili deioniziranom vodom, a nakon svakog dodavanja tekućina se iz lončića uklanja isisavanjem. (Isisavanje se ne primjenjuje tijekom pranja, već tek nakon što tekućina oteče zbog težine). Lončić i ostatak se suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” iznosi 1,00, osim za melamin za koji je „d” = 1,01.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

METODA br. 15

KLOROVLAKNA, ODREĐENI MODAKRILI, ODREĐENI ELASTANI, ACETATI, TRIACETATI I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu cikloheksanona)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. acetata (19), triacetata (24), klorovlakana (27), određenih modakrila (29), određenih elastana (43)

s

2. vunom (1), životinjskom dlakom (2 i 3), svilom (4), pamukom (5), bakrom (21), modalom (22), viskozom (25), poliamidom ili najlonom (30), akrilom (26), staklenim vlaknima (44) i melaminom (47).

Ako je prisutan modakril ili elasthan, prvo se mora provesti preliminarno ispitivanje kako bi se utvrdilo je li vlakno potpuno topivo u reagensu.

Mješavine koje sadrže klorovlakna mogu se analizirati i primjenom metode br. 9 ili 14.

2. NAČELO

Acetatna i triacetatna vlakna, klorovlakna, određeni modakrili i određeni elastani otapaju se iz poznate suhe mase cikloheksanonom na temperaturi blizu vrelišta. Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak klorovlakna, modakrila, elastana, acetata i triacetata utvrđuje se iz razlike.

3. APARATURA I REAGENCI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

- (a) Aparat za vruću ekstrakciju prikladan za uporabu u postupku ispitivanja iz točke 4. (vidjeti sliku: ovo je varijanta aparata opisanog u Melliand Textilberichte 56 (1975.) str. 643.-645.).
- (b) Lončić za filtriranje koji sadrži uzorak za ispitivanje.
- (c) Porozna opna (stupanj poroznosti 1).
- (d) Povratno hladilo koje se može postaviti na tikvicu za destilaciju.
- (e) Grijač.

3.2. Reagensi

- (a) Cikloheksanon s vrelištem na 156 °C.
- (b) Etilni alkohol volumnog udjela 50 %.

Napomena:

Cikloheksanon je zapaljiv i toksičan. Moraju se poduzeti odgovarajuće mjere opreza.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama, a zatim nastavlja kako slijedi:

U tikvicu za destilaciju ulije se 100 ml cikloheksanona po gramu materijala, umetne se posuda za ekstrakciju u koju je prije tog postavljen lončić za filtriranje koji sadrži uzorak i poroznu opnu malo nakošenu. Postavlja se povratno hladilo. Sadržaj se zagrijava do vrenja i nastavlja se ekstrakcija u trajanju od 60 minuta pri brzini od najmanje 12 ciklusa po satu.

Nakon ekstrakcije i hlađenja uklanja se posuda za ekstrakciju, vadi se lončić za filtriranje i uklanja porozna opna. Sadržaj lončića za filtriranje pere se tri ili četiri puta 50 %-tnim etilnim alkoholom zagrijanim na približno 60 °C i nakon toga jednom litrom vode temperature 60 °C.

Isisavanje se ne primjenjuje tijekom ili između pranja. Tekućina se pušta da oteče zbog težine, a potom se primjenjuje isisavanje.

Naposljedku se lončić s ostatkom suši, hladi i važe.

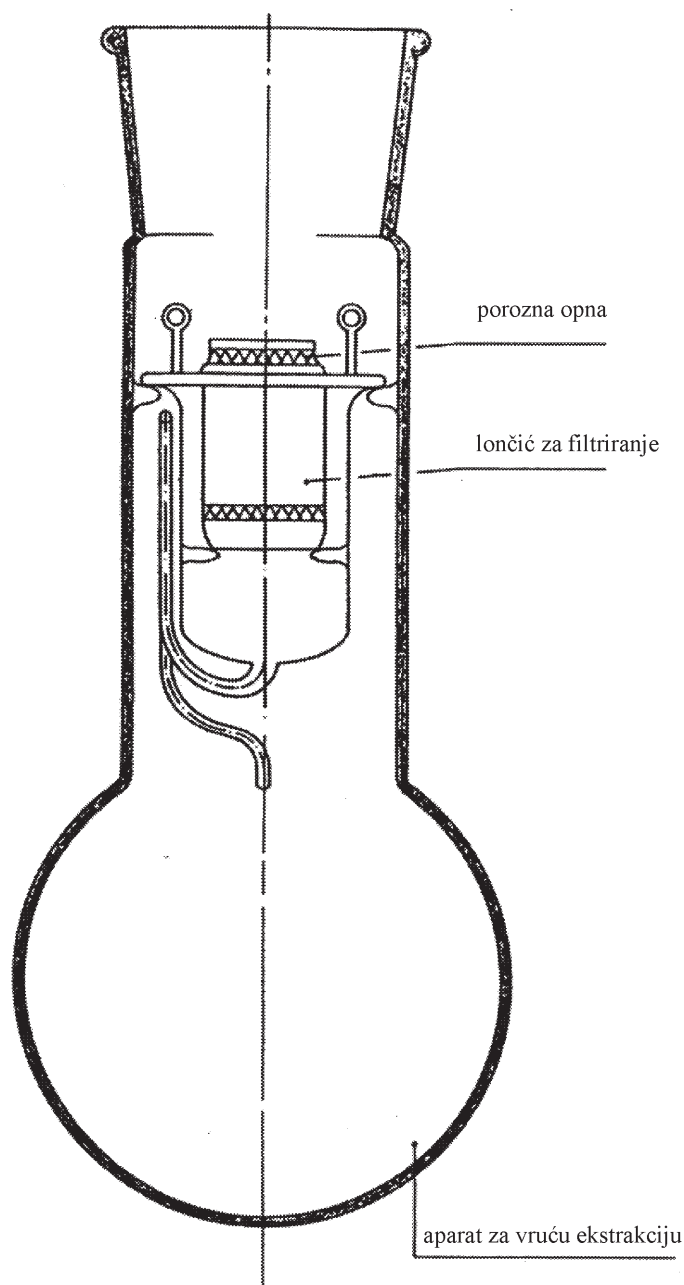
5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” je 1,00, osim za svilu i melamin za koje je „d” = 1,01 te za akril za koji je „d” = 0,98.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 1 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

Slika iz točke 3.1. podtočke (a) metode br. 15

METODA br. 16

MELAMIN I ODREĐENA DRUGA VLAKNA

(Metoda uz uporabu mravlje kiseline)

1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda nakon uklanjanja nevlaknaste tvari primjenjuje na dvokomponentne mješavine:

1. melamina (47)

s

2. pamukom (5) i aramidom (31).

2. NAČELO

Melamin se otapa iz poznate suhe mase mješavine vrućom mravljom kiselinom (90 % m/m).

Preostali se dio prikuplja, pere, suši i važe; njegova se masa, koja se prema potrebi korigira, izražava kao postotak suhe mase mješavine. Postotak druge komponente utvrđuje se iz razlike.

Napomena:

Preporučeni raspon temperature mora se strogo poštovati jer topivost melamina u velikoj mjeri ovisi o temperaturi.

3. APARATURA I REAGENSI (pored onih navedenih u općim uputama)

3.1. Aparatura

(a) Erlenmeyerova tikvica sa staklenim zatvaračem zapremine najmanje 200 ml.

(b) Vodena kupelj s protresanjem ili drugi aparat za protresanje i održavanje tikvice na temperaturi 90 ± 2 °C.

3.2. Reagensi

(a) Mravlja kiselina (koncentracije 90 % m/m i relativne gustoće 1,204 na 20 °C). 890 ml mravlje kiseline koncentracije od 98 do 100 % m/m (relativne gustoće 1,220 na 20 °C) razrijedi se do jedne litre vodom.

Vruća mravlja kiselina vrlo je nagrizajuća i zahtijeva pažljivo rukovanje.

(b) Amonijak, razrijeđena otopina: 80 ml koncentrirane otopine amonijaka (relativne gustoće 0,880 g/ml na 20 °C) razrijedi se do jedne litre vodom.

4. POSTUPAK ISPITIVANJA

Slijedi se postupak opisan u općim uputama, a zatim nastavlja kako slijedi:

Uzorku za ispitivanje sadržanom u Erlenmeyerovoj tikvici zapremine najmanje 200 ml dodaje se 100 ml mravlje kiseline po gramu uzorka. Tikvica se zatvori zatvaračem i protrese kako bi se namočio uzorak. Tikvica se drži u vodenoj kupelji s protresanjem na temperaturi 90 ± 2 °C u trajanju od jednog sata i uz snažno protresanje. Tikvica se ohladi na sobnu temperaturu. Tekućina se dekantira preko odvagane lončica za filtriranje. Dodaje se 50 ml mravlje kiseline u tikvicu koja sadrži ostatak, sadržaj tikvice protrese se ručno i filtrira preko lončica za filtriranje. Sva se preostala vlakna prenesu u lončić ispiranjem tikvice s još malo mravlje kiseline kao reagensa. Tekućina se iz lončica uklanja isisavanjem i ostatak se pere mravljom kiselinom kao reagensom, vrućom vodom, razrijeđenom otopinom amonijaka te naposljetku hladnom vodom, a nakon svakog dodavanja tekućina se iz lončica uklanja isisavanjem. Isisavanje se ne primjenjuje dok tekućina za ispiranje ne oteče zbog težine. Preostala se tekućina odstranjuje isisavanjem te se lončić i ostatak suše, hlade i važu.

5. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Rezultati se izračunavaju kako je opisano u općim uputama. Vrijednost „d” je 1,02.

6. TOČNOST

Za homogene mješavine tekstilnih materijala granice pouzdanosti rezultata dobivenih ovom metodom nisu veće od ± 2 uz razinu pouzdanosti od 95 %.

POGLAVLJE 3.

KVANTITATIVNA ANALIZA TROKOMPONENTNIH MJEŠAVINA TEKSTILNIH VLAKANA

UVOD

Općenito se metode kemijske kvantitativne analize temelje na selektivnom otapanju pojedinih komponenata. Postoje četiri moguće varijante ove metode.

1. Pri uporabi dvaju različitih uzoraka za ispitivanje, jedna se komponenta (a) otapa iz prvog uzorka za ispitivanje, dok se druga komponenta (b) otapa iz drugog uzorka za ispitivanje. Netopivi se ostaci svakog uzorka za ispitivanje važu i zatim se iz odgovarajućih gubitaka mase izračunava postotak svake od dviju topivih komponenata. Postotak treće komponente (c) izračunava se iz razlike.
2. Pri uporabi dvaju različitih uzoraka za ispitivanje, jedna se komponenta (a) otapa iz prvog uzorka za ispitivanje i dvije se komponente (a i b) otapaju iz drugog uzorka za ispitivanje. Netopivi se ostatak prvog uzorka za ispitivanje važe i zatim se iz gubitka mase izračunava postotak komponente (a). Netopivi se ostatak drugog uzorka za ispitivanje važe; on odgovara komponenti (c). Postotak treće komponente (b) izračunava se iz razlike.
3. Pri uporabi dvaju različitih uzoraka za ispitivanje, dvije komponente (a i b) otapaju se iz prvog uzorka za ispitivanje i dvije komponente (b i c) iz drugog uzorka za ispitivanje. Netopivi ostaci odgovaraju dvjema komponentama (c) i (a) Postotak treće komponente (b) izračunava se iz razlike.
4. Pri uporabi samo jednog uzorka za ispitivanje, nakon uklanjanja jedne od komponenata netopivi se ostatak nastao od dvaju drugih vlakana važe i zatim se iz gubitka mase izračunava postotak topive komponente. Jedno od dvaju vlakana iz ostatka se otapa, netopiva se komponenta važe i zatim se iz gubitka mase izračunava postotak druge topive komponente.

Ako postoji mogućnost izbora, savjetuje se uporaba jedne od prvih triju varijanti.

Ako se upotrebljava kemijska analiza, stručnjak odgovoran za analizu mora voditi računa o izboru metoda u kojima se upotrebljavaju otapala kojima se otapaju samo određena vlakna, dok druga vlakna ostaju netaknuta.

Kao primjer, u odjeljku V. navedena je tablica koja sadrži izvjestan broj trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana zajedno s metodama analize dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana koje se u načelu mogu upotrebljavati za analizu tih trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana.

Preporučuje se, kad god je to moguće, provoditi kemijsku analizu uporabom barem dviju od četiri gore navedene varijante kako bi se mogućnost pogreške smanjila na minimum.

Prije nego se nastavi s analizom, moraju se utvrditi sva vlakna prisutna u mješavini. U nekim se kemijskim metodama netopiva komponenta mješavine može djelomično otopiti u reagensu koji se upotrebljava za otapanje topive komponente. Kad god je to moguće, odabiru se reagensi koji imaju slab ili nikakav učinak na netopiva vlakna. Ako se zna da će tijekom analize doći do gubitka mase, rezultat se korigira; u tu svrhu navedeni korekcijski faktori. Ti su faktori utvrđeni u nekoliko laboratorija obradom vlakana odgovarajućim reagensom kako je to navedeno u metodi analize, pri čemu su ta vlakna očišćena tijekom prethodne obrade. Navedeni se korekcijski faktori odnose samo na nerazgrađena vlakna, dok za vlakna razgrađena prije ili tijekom obrade mogu biti potrebni drugi korekcijski faktori. Ako se mora upotrebljavati četvrta varijanta u kojoj se tekstilno vlakno podvrgava uzastopnom djelovanju dvaju različitih otapala, moraju se primjenjivati korekcijski faktori za moguće gubitke mase do kojih je došlo na vlaknu tijekom dvaju postupaka obrade. Moraju se provesti barem dva ispitivanja u slučaju mehaničkog i kemijskog odvajanja.

I. **Opće informacije o metodama kvantitativne kemijske analize trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana**

Zajedničke informacije o metodama navedenima za kvantitativnu kemijsku analizu trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana.

I.1. **PODRUČJE PRIMJENE**

U području primjene za svaku se metodu analize dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana utvrđuju vlakna na koja se ta metoda primjenjuje (vidjeti poglavlje 2. u vezi s metodama kvantitativne analize određenih dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana).

I.2. NAČELO

Nakon utvrđivanja komponenata mješavine odgovarajućom se metodom prethodne obrade uklanjanja nevlaknasta tvar i zatim se primjenjuje jedna ili više varijanti postupka selektivnog otapanja opisanih u uvodu. Osim u slučajevima kada takvo otapanje uzrokuje tehničke poteškoće, preporuča se otopiti glavnu vlaknastu komponentu tako da se kao konačni ostatak dobije vlakno prisutno u manjem udjelu.

I.3. MATERIJAL I OPREMA

I.3.1. Aparatura

I.3.1.1. Lončići za filtriranje i bočice za vaganje dovoljno velike za postavljanje takvih lončića ili bilo koja druga aparatura koja daje jednake rezultate.

I.3.1.2. Vakuumska tikvica.

I.3.1.3. Eksikator sa silikagelom i indikatorom.

I.3.1.4. Sušionik s ventilacijom za sušenje uzoraka na temperaturi 105 ± 3 °C.

I.3.1.5. Analitička vaga točnosti do 0,0002 g.

I.3.1.6. Ekstrakcijski aparat Soxhlet ili neki drugi aparat koji daje jednake rezultate.

I.3.2. Reagensi

I.3.2.1. Dvostruko destilirani laki petrolej s rasponom vrelišta od 40 do 60 °C.

I.3.2.2. Ostali reagensi su navedeni u odgovarajućim odlomcima svake metode.

I.3.2.3. Destilirana ili deionizirana voda.

I.3.2.4. Aceton.

I.3.2.5. Ortofosforna kiselina.

I.3.2.6. Urea.

I.3.2.7. Natrijev bikarbonat.

Svi reagensi koji se upotrebljavaju moraju biti kemijski čisti.

I.4. KONDICIONIRANJE I ATMOSFERA ISPITIVANJA

Budući da se utvrđuju suhe mase, nije potrebno kondicionirati uzorke niti provoditi analize u klimatiziranoj atmosferi.

I.5. LABORATORIJSKI UZORAK ZA ISPITIVANJE

Uzima se laboratorijski uzorak za ispitivanje koji je reprezentativan za laboratorijski osnovni uzorak i dovoljno velik da se iz njega mogu dobiti svi potrebni uzorci, svaki od barem 1 g.

I.6. PRETHODNA OBRADA LABORATORIJSKOG UZORKA ZA ISPITIVANJE⁽¹⁾

Ako je prisutna tvar koja se ne uzima u obzir pri izračunavanju postotaka (vidjeti članak 19.), ona se prva uklanja prikladnom metodom koja ne utječe ni na jednu vlaknastu komponentu.

U tu se svrhu nevlaknasta tvar koja se može ekstrahirati pomoću lakog petroleja i vode uklanja obradom laboratorijskog uzorka za ispitivanje u ekstrakcijskom aparatu Soxhlet lakim petrolejem najmanje jedan sat pri brzini od najmanje šest ciklusa po satu. Nakon isparavanja lakog petroleja iz laboratorijskog uzorka za ispitivanje, on se ekstrahira izravnom obradom koja se sastoji od namakanja laboratorijskog uzorka za ispitivanje u vodi na sobnoj temperaturi u trajanju od jednog sata i zatim namakanja laboratorijskog uzorka za ispitivanje u vodi na temperaturi 65 ± 5 °C tijekom daljnjih sat vremena uz povremeno protresanje tekućine. Upotrebljava se omjer tekućine i laboratorijskog uzorka za ispitivanje 100:1. Višak vode uklanja se iz laboratorijskog uzorka za ispitivanje ožimanjem, isisavanjem ili centrifugiranjem, nakon čega se laboratorijski uzorak za ispitivanje suši na zraku.

U slučaju elastolefina ili mješavina vlakana koje sadrže elastolefin i druga vlakna (vunu, životinjsku dlaku, svilu, pamuk, lan, prirodnu konoplju, jutu, abaku, alfu, kokos, žutovilku (brnistrom), ramiju, sisal, bakro, modal, protein, viskoz, akril, poliamid ili najlon, poliest, elastomultiester), opisani se postupak neznatno izmjenjuje tako da se laki petrolej zamijeni acetonom.

⁽¹⁾ Vidjeti poglavlje 1.1.

Ako se nevlaknasta tvar ne može ukloniti pomoću lakog petroleja i vode, uklanja se tako da se gore opisana metoda pomoću vode zamijeni prikladnom metodom kojom se bitno ne izmjenjuje ni jedna od vlaknastih komponenta. Međutim, treba napomenuti da se za određena nebijeljena, prirodna biljna vlakna (npr. jutu, kokos) uobičajenom prethodnom obradom lakim petrolejem i vodom ne uklanjaju sve prirodne nevlaknaste tvari; neovisno o tome, dodatna se prethodna obrada ne primjenjuje, osim ako uzorak ne sadrži apreture netopive u lakom petroleju i vodi.

Izvješće o analizi sadrži sve pojedinosti o upotrijebljenim metodama prethodne obrade.

I.7. POSTUPAK ISPITIVANJA

I.7.1. Opće upute

I.7.1.1. Sušenje

Sušenje se provodi u razdoblju ne kraćem od 4 sata i ne duljem od 16 sati na temperaturi 105 ± 3 °C u sušioniku s ventilacijom sa zatvorenim vratima tijekom trajanja postupka. Ako je razdoblje sušenja kraće od 14 sati, uzorak se mora odvagati kako bi se provjerilo je li masa uzorka konstantna. Masa se može smatrati konstantnom ako se u daljnjem razdoblju sušenja od 60 minuta promijenila za manje od 0,05 %.

Za vrijeme sušenja, hlađenja i vaganja izbjegava se rukovanje lončićima za filtriranje i bočicama za vaganje golim rukama.

Uzorci se suše u bočici za vaganje s poklopcem pored bočice. Nakon sušenja bočica za vaganje zatvori se i zatim brzo prenese iz sušionika u eksikator.

Lončić za filtriranje suši se u bočici za vaganje s poklopcem pored nje u sušioniku. Nakon sušenja bočica za vaganje zatvori se i brzo prenese u eksikator.

Ako se umjesto lončića za filtriranje upotrebljava druga aparatura, sušenje u sušioniku obavlja se na način kojim se omogućuje utvrđivanje suhe mase vlakana bez gubitka mase.

I.7.1.2. Hlađenje

Svi postupci hlađenja provode se u eksikatoru postavljenom pored vage sve dok se bočice za vaganje ne ohlade u potpunosti, a u svakom slučaju najmanje dva sata.

I.7.1.3. Vaganje

Nakon hlađenja bočica za vaganje važe se u roku od 2 minute nakon vađenja iz eksikatora; točnost vaganja je 0,0002 g.

I.7.2. Postupak

Iz prethodno obrađenog laboratorijskog uzorka za ispitivanje uzima se uzorak za ispitivanje mase od najmanje 1 g. Pređa ili tkanina reže se u dužine od približno 10 mm, raskomadane što je više moguće. Uzorak se suši u bočici za vaganje, hladi u eksikatoru i zatim važe. Uzorak se prenosi u staklenu posudu navedenu u odgovarajućem odjeljku metode Unije, bočica za vaganje ponovno se odmah važe i iz razlike se utvrđuje suha masa uzorka; ispitivanje se dovršava kako je navedeno u odgovarajućem odjeljku metode koja se primjenjuje. Ostatak se ispituje mikroskopski kako bi se provjerilo jesu li obradom u potpunosti uklonjena topiva vlakna.

I.8. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Masa svake komponente iskazuje se kao postotak ukupne mase vlakna u mješavini. Rezultati se izračunavaju na temelju čiste suhe mase usklađene za (a) dogovorena odstupanja i (b) potrebne korekcijske faktore koji uključuju gubitak nevlaknaste tvari tijekom prethodne obrade i analize.

I.8.1. Izračunavanje postotaka mase čistih suhih vlakana ne uzimajući u obzir gubitak vlaknaste mase tijekom prethodne obrade.

I.8.1.1. - VARIJANTA 1 -

Formule koje se primjenjuju kad je jedna komponenta mješavine uklonjena iz jednog uzorka, a druga komponenta iz drugog uzorka:

$P_{1\%}$	je postotak prve čiste suhe komponente (komponente iz prvog uzorka otopljene u prvom reagensu),
$P_{2\%}$	je postotak druge čiste suhe komponente (komponente iz drugog uzorka otopljene u drugom reagensu),
$P_{3\%}$	je postotak treće čiste suhe komponente (komponente koja je ostala neotopljena u oba uzorka),
m_1	je suha masa prvog uzorka nakon prethodne obrade,
m_2	je suha masa drugog uzorka nakon prethodne obrade,
r_1	je suha masa ostatka nakon uklanjanja prve komponente iz prvog uzorka u prvom reagensu,
r_2	je suha masa ostatka nakon uklanjanja druge komponente iz drugog uzorka u drugom reagensu,
d_1	je korekcijski faktor za gubitak mase druge komponente neotopljene iz prvog uzorka u prvom reagensu ⁽¹⁾ ,
d_2	je korekcijski faktor za gubitak mase treće komponente neotopljene iz prvog uzorka u prvom reagensu,
d_3	je korekcijski faktor za gubitak mase prve komponente neotopljene iz drugog uzorka u drugom reagensu,
d_4	je korekcijski faktor za gubitak mase treće komponente neotopljene iz drugog uzorka u drugom reagensu.

I.8.1.2. - VARIJANTA 2 -

Formule koje se primjenjuju kada se jedna komponenta (a) ukloni iz prvog uzorka za ispitivanje tako da ostatak čine druge dvije komponente (b + c) i kada se dvije komponente (a + b) uklone iz drugog uzorka za ispitivanje tako da ostatak čini treća komponenta (c):

$P_{1\%}$	je postotak prve čiste suhe komponente (komponente iz prvog uzorka otopljene u prvom reagensu),
$P_{2\%}$	je postotak druge čiste suhe komponente (komponente koja je otopljena u drugom reagensu istodobno kada i prva komponenta iz drugog uzorka),
$P_{3\%}$	je postotak treće čiste suhe komponente (komponente koja je ostala neotopljena u oba uzorka),

⁽¹⁾ Vrijednosti d navedene su u poglavlju 2. ovog Priloga za različite metode analize dvokomponentnih mješavina.

- m_1 je suha masa prvog uzorka nakon prethodne obrade,
- m_2 je suha masa drugog uzorka nakon prethodne obrade,
- r_1 je suha masa ostatka nakon uklanjanja prve komponente iz prvog uzorka u prvom reagensu,
- r_2 je suha masa ostatka nakon uklanjanja prve i druge komponente iz drugog uzorka u drugom reagensu,
- d_1 je korekcijski faktor za gubitak mase druge komponente neotopljene iz prvog uzorka u prvom reagensu,
- d_2 je korekcijski faktor za gubitak mase treće komponente neotopljene iz prvog uzorka u prvom reagensu,
- d_4 je korekcijski faktor za gubitak mase treće komponente neotopljene iz drugog uzorka u drugom reagensu.

I.8.1.3. - VARIJANTA 3 -

Formule koje se primjenjuju kada se dvije komponente ($a + b$) uklone iz uzorka tako da ostatak čini treća komponenta (c), a zatim se komponente ($b + c$) uklone iz drugog uzorka tako da ostatak čini prva komponenta (a).

- $P_{1\%}$ je postotak prve čiste suhe komponente (komponente otopljene u reagensu),
- $P_{2\%}$ je postotak druge čiste suhe komponente (komponente otopljene u reagensu),
- $P_{3\%}$ je postotak treće čiste suhe komponente (komponente iz drugog uzorka otopljene u reagensu),
- m_1 je suha masa prvog uzorka nakon prethodne obrade,
- m_2 je suha masa drugog uzorka nakon prethodne obrade,
- r_1 je suha masa ostatka nakon uklanjanja prve i druge komponente iz prvog uzorka prvim reagensom,
- r_2 je suha masa ostatka nakon uklanjanja druge i treće komponente iz drugog uzorka drugim reagensom,
- d_2 je korekcijski faktor za gubitak mase treće komponente neotopljene iz prvog uzorka u prvom reagensu,
- d_3 je korekcijski faktor za gubitak mase prve komponente neotopljene iz drugog uzorka u drugom reagensu.

I.8.1.4. - VARIJANTA 4 -

Formule koje se primjenjuju kada se dvije komponente redom uklanjaju iz mješavine iz istog uzorka:

- $P_{1\%}$ je postotak prve čiste suhe komponente (prve topive komponente),
- $P_{2\%}$ je postotak druge čiste suhe komponente (druge topive komponente),
- $P_{3\%}$ je postotak treće čiste suhe komponente (netopive komponente),
- m je suha masa uzorka nakon prethodne obrade,
- r_1 je suha masa ostatka nakon uklanjanja prve komponente prvim reagensom,

- r_2 je suha masa ostatka nakon uklanjanja prve i druge komponente prvim i drugim reagensom,
- d_1 je korekcijski faktor za gubitak mase druge komponente u prvom reagensu,
- d_2 je korekcijski faktor za gubitak mase treće komponente u prvom reagensu,
- d_3 je korekcijski faktor za gubitak mase treće komponente u prvom i drugom reagensu⁽¹⁾.

I.8.2. Izračunavanje postotka svake komponente uzimajući pritom u obzir dogovorena odstupanja i prema potrebi korekcijske faktore za gubitke mase tijekom postupaka prethodne obrade:

ako je:

tada je:

- $P_1A\%$ je postotak prve čiste suhe komponente, uključujući sadržaj vlage i gubitak mase tijekom prethodne obrade,
- $P_2A\%$ je postotak druge čiste suhe komponente, uključujući sadržaj vlage i gubitak mase tijekom prethodne obrade,
- $P_3A\%$ je postotak treće čiste suhe komponente, uključujući sadržaj vlage i gubitak mase tijekom prethodne obrade,
- P_1 je postotak prve čiste suhe komponente dobivene jednom od formula iz točke I.8.1.,
- P_2 je postotak druge čiste suhe komponente dobivene jednom od formula iz točke I.8.1.,
- P_3 je postotak treće čiste suhe komponente dobivene jednom od formula iz točke I.8.1.,
- a_1 je dogovoreno odstupanje za prvu komponentu,
- a_2 je dogovoreno odstupanje za drugu komponentu,
- a_3 je dogovoreno odstupanje za treću komponentu,
- b_1 je postotak gubitka mase prve komponente tijekom prethodne obrade,
- b_2 je postotak gubitka mase druge komponente tijekom prethodne obrade,
- b_3 je postotak gubitka mase treće komponente tijekom prethodne obrade.

Ako se primjenjuje posebna prethodna obrada, vrijednosti b_1 , b_2 i b_3 određuju se, ako je moguće, tako da se svaka od komponenata čistog vlakna podvrgne prethodnoj obradi primijenjenoj u analizi. Čista vlakna su ona koja ne sadrže nikakav nevlaknasti materijal, izuzev onog koji ona uobičajeno sadrže (prirodno ili zbog procesa proizvodnje), u stanju (nebijeljena, bijeljena) u kojem su zatečena u materijalu za analizu.

Ako nisu dostupne čiste pojedinačne komponente vlakana iz kojih je izrađen materijal za analizu, moraju se upotrebljavati prosječne vrijednosti b_1 , b_2 i b_3 dobivene ispitivanjima provedenima na čistim vlaknima sličnima onima u mješavini koja se ispituje.

Ako se primjenjuje uobičajena prethodna obrada ekstrakcijom pomoću lakog petroleja i vode, korekcijski faktori b_1 , b_2 i b_3 mogu se općenito zanemariti, osim u slučaju nebijeljenog pamuka, nebijeljenog lana i nebijeljene konoplje gdje je dogovorno dopušten gubitak zbog prethodne obrade od 4 % i u slučaju polipropilena gdje je dopušten gubitak od 1 %.

⁽¹⁾ Kad god je to moguće, d_3 se treba odrediti unaprijed eksperimentalnim metodama.

U slučaju ostalih vlakana, gubici uzrokovani prethodnom obradom obično se zanemaruju pri izračunavanju.

I.8.3. Napomena:

Primjeri izračuna navedeni su u odjeljku IV.

II. **Metoda kvantitativne analize mehaničkim odvajanjem trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana**

II.1. PODRUČJE PRIMJENE

Ova se metoda primjenjuje na tekstilna vlakna svih vrsta, uz uvjet da ona ne čine jedinstvenu mješavinu i da ih je moguće ručno odvojiti.

II.2. NAČELO

Nakon utvrđivanja tekstilnih komponenata nevlaknasta se tvar uklanja prikladnom prethodnom obradom, a zatim se vlakna odvajaju ručno, suše i važu kako bi se izračunao udio svakog vlakna u mješavini.

II.3. APARATURA

II.3.1. Bočice za vaganje ili neka druga aparatura koja daje jednake rezultate.

II.3.2. Eksikator sa silikagelom i indikatorom.

II.3.3. Sušionik s ventilacijom za sušenje uzoraka na temperaturi 105 ± 3 °C.

II.3.4. Analitička vaga točnosti do 0,0002 g.

II.3.5. Ekstrakcijski aparat Soxhlet ili neki drugi aparat koji daje jednake rezultate.

II.3.6. Igla.

II.3.7. Ispitivač tkanja ili sličan aparat.

II.4. REAGENSI

II.4.1. Dvostruko destilirani laki petrolej s rasponom vrelišta od 40 do 60 °C.

II.4.2. Destilirana ili deionizirana voda.

II.5. KONDICIONIRANJE I ATMOSFERA ISPITIVANJA

Vidjeti I.4.

II.6. LABORATORIJSKI UZORAK ZA ISPITIVANJE

Vidjeti I.5.

II.7. PRETHODNA OBRADA LABORATORIJSKIH UZORAKA ZA ISPITIVANJE

Vidjeti I.6.

II.8. POSTUPAK

II.8.1. Analiza pređe

Iz prethodno obrađenog laboratorijskog uzorka za ispitivanje odabire se uzorak mase od najmanje 1 g. Analiza vrlo fine pređe može se provesti na minimalnoj dužini od 30 m bez obzira na masu.

Pređa se izreže na odgovarajuće dužine i odvoje se vrste vlakana pomoću igle i prema potrebi ispitivača tkanja. Tako dobivene vrste vlakana stavljaju se u prethodno odvagane bočice za vaganje i suše na temperaturi 105 ± 3 °C dok se ne dobije konstantna masa kako je opisano u točkama I.7.1. i I.7.2.

II.8.2. Analiza tkanine

Iz prethodno obrađenog laboratorijskog uzorka za ispitivanje uzima se, na dovoljnoj udaljenosti od ruba, uzorak mase od najmanje 1 g s pažljivo podrezanim rubovima kako bi se izbjeglo resanje tkanine; uzorak se izrezuje paralelno s potkom ili osnovom pređe, a u slučaju pletenih tkanina paralelno s linijama vezova i nizovima petlji. Različite se vrste vlakana odvajaju i prikupljaju u prethodno odvaganim bočicama za vaganje i zatim se nastavlja prema opisu iz točke II.8.1.

II.9. IZRAČUNAVANJE I PRIKAZ REZULTATA

Masa svake vlaknaste komponente iskazuje se kao postotak ukupne mase vlakana u mješavini. Rezultati se izračunavaju na temelju čiste suhe mase usklađene za (a) dogovorena odstupanja i (b) potrebne korekcijske faktore koji uključuju gubitak mase tijekom postupaka prethodne obrade.

II.9.1. Izračunavanje postotka mase čistog suhog vlakna ne uzimajući u obzir gubitak vlaknaste mase tijekom prethodne obrade:

$P_{1\%}$ je postotak prve čiste suhe komponente,

$P_{2\%}$ je postotak druge čiste suhe komponente,

$P_{3\%}$ je postotak treće čiste suhe komponente,

m_1 je čista suha masa prve komponente,

m_2 je čista suha masa druge komponente,

m_3 je čista suha masa treće komponente.

II.9.2. Za izračunavanje postotka svake komponente uzimajući pritom u obzir dogovorena odstupanja i prema potrebi korekcijske faktore za gubitak mase tijekom prethodne obrade vidjeti I.8.2.

III. **Metoda kvantitativne analize trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana kombinacijom mehaničkog odvajanja i kemijskog odvajanja**

Kad god je to moguće, primjenjuje se mehaničko odvajanje uzimajući u obzir udjele komponenata odvojenih prije bilo kakve kemijske obrade svake pojedinačne komponente.

III.1. TOČNOST METODA

Točnost navedena u svakoj metodi analize dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana odnosi se na ponovljivost (vidjeti poglavlje 2. u vezi s metodama kvantitativne analize određenih dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana).

Ponovljivost se odnosi na pouzdanost, tj. na usklađenost eksperimentalnih vrijednosti koje su dobili laboranti u različitim laboratorijima ili u različito vrijeme uporabom iste metode i dobivanjem pojedinačnih rezultata na uzorcima jednake homogene mješavine.

Ponovljivost se izražava granicama pouzdanosti rezultata uz razinu pouzdanosti od 95 %.

To znači da bi kod uobičajene i pravilne primjene metode na jednaku i homogenu mješavinu razlika između dvaju rezultata u nizu analiza provedenih u različitim laboratorijima premašila granicu pouzdanosti samo u pet od 100 slučajeva.

Za određivanje točnosti analize trokomponentne mješavine tekstilnih vlakana na uobičajeni se način primjenjuju vrijednosti naznačene u metodama za analizu dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana koje su se upotrebljavale za analizu trokomponentne mješavine tekstilnih vlakana.

Ako je u četiri varijante kvantitativne kemijske analize trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana predviđena provedba dvaju otapanja (uz uporabu dvaju zasebnih uzoraka za prve tri varijante i jednog uzorka za četvrtu varijantu) te uz pretpostavku da E_1 i E_2 označavaju točnost dviju metoda za analizu dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana, točnost rezultata za svaku komponentu prikazana je u sljedećoj tablici:

Vlaknasta komponenta	Varijante		
	1	2 i 3	4
a	E_1	E_1	E_1
b	E_2	$E_1 + E_2$	$E_1 + E_2$
c	$E_1 + E_2$	E_2	$E_1 + E_2$

Ako se upotrebljava četvrta varijanta, stupanj točnosti može biti niži nego pri izračunavanju pomoću gore navedene metode zbog mogućeg djelovanja prvog reagensa na ostatak koji se sastoji od komponenata b i c, što bi bilo teško ocijeniti.

III.2. IZVJEŠĆE O ISPITIVANJU

- III.2.1. Navode se varijante upotrijebljene za provedbu analize, metode, reagensi i korekcijski faktori.
- III.2.2. Navode se pojedinosti o svim posebnim prethodnim obradama (vidjeti I.6.).
- III.2.3. Navode se pojedinačni rezultati i aritmetička sredina, svaki do prve decimale.
- III.2.4. Kad god je to moguće, navodi se točnost metode za svaku komponentu izračunanu u skladu s tablicom iz odjeljka III. točke 1.

IV. **Primjeri izračunavanja postotka komponenata određenih trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana uz uporabu nekih od varijanti opisanih u točki I.8.1.**

Slučaj mješavine vlakana kod koje je kvalitativnom analizom utvrđen sljedeći siroviniski sastav: 1. grebenana vuna, 2. najlon (poliamid), 3. nebijeljeni pamuk.

VARIJANTA br. 1

Uporabom ove varijante, odnosno uporabom dvaju različitih uzoraka i uklanjanjem jedne komponente (a = vuna) otapanjem iz prvog uzorka i druge komponente (b = poliamid) iz drugog uzorka, dobiveni su sljedeći rezultati:

1. suha masa prvog uzorka nakon prethodne obrade je (m_1) = 1,6000 g;
2. suha masa ostatka nakon obrade alkalnim natrijevim hipokloritom (poliamid + pamuk) (r_1) = 1,4166 g;
3. suha masa drugog uzorka nakon prethodne obrade (m_2) = 1,8000 g;
4. suha masa ostatka nakon obrade mravljom kiselinom (vuna + pamuk) (r_2) = 0,9000 g.

Obrada alkalnim natrijevim hipokloritom ne uzrokuje nikakav gubitak mase poliamida, dok nebijeljeni pamuk gubi 3 %, stoga je $d_1 = 1,00$ i $d_2 = 1,03$.

Obrada mravljom kiselinom ne uzrokuje nikakav gubitak mase vune ili nebijeljenog pamuka, stoga su d_3 i $d_4 = 1,00$.

Ako se vrijednosti dobivene kemijskom analizom i korekcijski faktori zamijene u formuli iz točke I.8.1.1., dobivaju se sljedeći rezultati:

$$P_1\% (\text{vuna}) = [1,03/1,00 - 1,03 \times 1,4166/1,6000 + (0,9000/1,8000) \times (1 - 1,03/1,00)] \times 100 = 10,30$$

$$P_2\% (\text{poliamid}) = [1,00/1,00 - 1,00 \times 0,9000/1,8000 + (1,4166/1,6000) \times (1 - 1,00/1,00)] \times 100 = 50,00$$

$$P_3\% (\text{pamuk}) = 100 - (10,30 + 50,00) = 39,70$$

Postoci različitih čistih suhih vlakana u mješavini su sljedeći:

vuna	10,30 %
poliamid	50,00 %
pamuk	39,70 %

Ovi se postoci moraju korigirati u skladu s formulama iz točke I.8.2. kako bi se uzeli u obzir dogovorena odstupanja i korekcijski faktori za sve gubitke mase nakon prethodne obrade.

Kako je navedeno u Prilogu IX., dogovorena odstupanja su sljedeća: za grebenanu vunu 17,00 %, za poliamid 6,25 %, za pamuk 8,50 %; nebijeljeni pamuk također pokazuje gubitak mase od 4 % nakon prethodne obrade lakim petrolejem i vodom.

Stoga:

$$P_1A\% (\text{vuna}) = 10,30 \times [1 + (17,00 + 0,0)/100] / [10,30 \times (1 + (17,00 + 0,0)/100) + 50,00 \times (1 + (6,25 + 0,0)/100) + 39,70 \times (1 + (8,50 + 4,0)/100)] \times 100 = 10,97$$

$$P_2A\% (\text{poliamid}) = 50,0 \times [(1 + (6,25 + 0,0)/100)/109,8385] \times 100 = 48,37$$

$$P_3A\% (\text{pamuk}) = 100 - (10,97 + 48,37) = 40,66$$

Sirovinski sastav pređe prema tome je sljedeći:

poliamid	48,4 %
pamuk	40,6 %
vuna	11,0 %
	100,0 %

VARIJANTA br. 4

Slučaj mješavine vlakana kod koje su kvalitativnom analizom utvrđene sljedeće komponente: grebenana vuna, viskoza, nebijeljeni pamuk.

Primjenom varijante 4, odnosno uzastopnim uklanjanjem dviju komponenata iz mješavine samo jednog uzorka, dobivenu su sljedeći rezultati:

1. suha masa uzorka nakon prethodne obrade (m) = 1,6000 g;
2. suha masa ostatka nakon obrade alkalnim natrijevim hipokloritom (viskoza + pamuk) (r_1) = 1,4166 g;
3. suha masa ostatka nakon druge obrade ostataka r_1 cinkovim kloridom/mravljom kiselinom (pamuk) (r_2) = 0,6630 g.

Obrada alkalnim natrijevim hipokloritom ne uzrokuje nikakav gubitak mase viskoze, dok nebijeljeni pamuk gubi 3 %, stoga je $d_1 = 1,00$ i $d_2 = 1,03$.

Kao posljedica obrade mravljom kiselinom/cinkovim kloridom, masa se pamuka povećala za 4 %, tako da je $d_3 = 1,03 \times 0,96 = 0,9888$, zaokruženo na 0,99 (d_3 je korekcijski faktor za odgovarajući gubitak ili povećanje mase treće komponente u prvom i drugom reagensu).

Ako se vrijednosti dobivene kemijskom analizom i korekcijski faktori zamijene u formuli iz točke I.8.1.4., dobivaju se sljedeći rezultati:

$$P_2\% (\text{viskoza}) = 1,00 \times (1,4166/1,6000) \times 100 - (1,00/1,03) \times 41,02 = 48,71 \%$$

$$P_3\% (\text{pamuk}) = 0,99 \times (0,6630/1,6000) \times 100 = 41,02 \%$$

$$P_1\% (\text{vuna}) = 100 - (48,71 + 41,02) = 10,27 \%$$

Kako je već navedeno za varijantu 1, ovi se postoci moraju korigirati pomoću formule iz točke I.8.2.

$$P_1A\% (\text{vuna}) = 10,27 \times [1 + (17,0 + 0,0)/100] / [10,27 \times (1 + (17,00 + 0,0)/100) + 48,71 \times (1 + (13 + 0,0)/100) + 41,02 \times (1 + (8,5 + 4,0)/100)] \times 100 = 10,61 \%$$

$$P_2A\% (\text{viskoza}) = 48,71 \times [1 + (13 + 0,0)/100] / 113,2057 \times 100 = 48,62 \%$$

$$P_3A\% (\text{pamuk}) = 100 - (10,61 + 48,62) = 40,77 \%$$

Sirovinski sastav mješavine prema tome je sljedeći:

viskoza	48,6 %
pamuk	40,8 %
vuna	10,6 %
	—
	100,0 %

V. Tablica tipičnih trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana koje se mogu analizirati primjenom metoda Unije za analizu dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana (za ilustraciju)

Mješavina br.	Vlaknaste komponente			Varijanta	Broj upotrijebljene metode i reagens za analizu dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana
	Prva komponenta	Druge komponente	Treća komponenta		
1.	vuna ili dlaka	viskoza, bakro ili određene vrste modala	pamuk	1 i/ili 4	2. (hipoklorit) i 3. (cinkov klorid/mravlja kiselina)
2.	vuna ili dlaka	poliamid ili najlon	pamuk, viskoza, bakro ili modal	1 i/ili 4	2. (hipoklorit) i 4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m)
3.	vuna, dlaka ili svila	određena druga vlakna	viskoza, bakro, modal ili pamuk	1 i/ili 4	2. (hipoklorit) i 9. (ugljkov disulfid/aceton omjera 55,5/44,5 % v/v)
4.	vuna ili dlaka	poliamid ili najlon	poliester, polipropilen, akril ili stakleno vlakno	1 i/ili 4	2. (hipoklorit) i 4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m)
5.	vuna, dlaka ili svila	određena druga vlakna	poliester, akril, poliamid ili najlon ili stakleno vlakno	1 i/ili 4	2. (hipoklorit) i 9. (ugljkov disulfid/aceton omjera 55,5/44,5 % v/v)
6.	svila	vuna ili dlaka	poliester	2	11. (šumporna kiselina koncentracije 75 % m/m) i 2. (hipoklorit)
7.	poliamid ili najlon	akril ili određena druga vlakna	pamuk, viskoza, bakro ili modal	1 i/ili 4	4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m) i 8. (dimetilformamid)
8.	određena klorovlakna	poliamid ili najlon	pamuk, viskoza, bakro ili modal	1 i/ili 4	8. (dimetilformamid) i 4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m) ili 9. (ugljkov disulfid/aceton omjera 55,5/44,5 % v/v) i 4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m)
9.	akril	poliamid ili najlon	poliester	1 i/ili 4	8. (dimetilformamid) i 4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m)
10.	acetat	poliamid ili najlon ili određena druga vlakna	viskoza, pamuk, bakro ili modal	4	1. (aceton) i 4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m)
11.	određena klorovlakna	akril ili određena druga vlakna	poliamid ili najlon	2 i/ili 4	9. (ugljkov disulfid/aceton omjera 55,5/44,5 % v/v) i 8. (dimetilformamid)
12.	određena klorovlakna	poliamid ili najlon	akril	1 i/ili 4	9. (ugljkov disulfid/aceton omjera 55,5/44,5 % v/v) i 4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m)
13.	poliamid ili najlon	viskoza, bakro, modal ili pamuk	poliester	4	4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m) i 7. (šumporna kiselina koncentracije 75 % m/m)
14.	acetat	viskoza, bakro, modal ili pamuk	poliester	4	1. (aceton) i 7. (šumporna kiselina koncentracije 75 % m/m)
15.	akril	viskoza, bakro, modal ili pamuk	poliester	4	8. (dimetilformamid) i 7. (šumporna kiselina koncentracije 75 % m/m)
16.	acetat	vuna, dlaka ili svila	pamuk, viskoza, bakro, modal, poliamid ili najlon, poliester, akril	4	1. (aceton) i 2. (hipoklorit)
17.	triacetat	vuna, dlaka ili svila	pamuk, viskoza, bakro, modal, poliamid ili najlon, poliester, akril	4	6. (diklorometan) i 2. (hipoklorit)
18.	akril	vuna, dlaka ili svila	poliester	1 i/ili 4	8. (dimetilformamid) i 2. (hipoklorit)

Mješavina br.	Vlaknaste komponente			Varijanta	Broj upotrijebljene metode i reagens za analizu dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana
	Prva komponenta	Druga komponenta	Treća komponenta		
19.	akril	svila	vuna ili dlaka	4	8. (dimetilformamid) i 11. (sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m)
20.	akril	vuna, dlaka ili svila	pamuk, viskoza, bakro ili modal	1 i/ili 4	8. (dimetilformamid) i 2. (hipoklorit)
21.	vuna, dlaka ili svila	pamuk, viskoza, modal, bakro	poliester	4	2. (hipoklorit) i 7. (sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m)
22.	viskoza, bakro ili određene vrste modala	pamuk	poliester	2 i/ili 4	3. (cinkov klorid/mravlja kiselina) i 7. (sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m)
23.	akril	viskoza, bakro ili određene vrste modala	pamuk	4	8. (dimetilformamid) i 3. (cinkov klorid/mravlja kiselina)
24.	određena klorovlakna	viskoza, bakro ili određene vrste modala	pamuk	1 i/ili 4	9. (ugljkov disulfid/acetan omljera 55,5/44,5 % v/v) i 3. (cinkov klorid/mravlja kiselina) ili 8. (dimetilformamid) i 3. (cinkov klorid/mravlja kiselina)
25.	acetat	viskoza, bakro ili određene vrste modala	pamuk	4	1. (acetan) i 3. (cinkov klorid/mravlja kiselina)
26.	triacetat	viskoza, bakro ili određene vrste modala	pamuk	4	6. (diklorometan) i 3. (cinkov klorid/mravlja kiselina)
27.	acetat	svila	vuna ili dlaka	4	1. (acetan) i 11. (sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m)
28.	triacetat	svila	vuna ili dlaka	4	6. (diklorometan) i 11. (sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m)
29.	acetat	akril	pamuk, viskoza, bakro ili pamuk,	4	1. (acetan) i 8. (dimetilformamid)
30.	triacetat	akril	pamuk, viskoza, bakro ili modal	4	6. (diklorometan) i 8. (dimetilformamid)
31.	triacetat	poliamid ili najlon	pamuk, viskoza, bakro ili modal	4	6. (diklorometan) i 4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m)
32.	triacetat	pamuk, viskoza, bakro ili modal	poliester	4	6. (diklorometan) i 7. (sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m)
33.	acetat	poliamid ili najlon	poliester ili akril	4	1. (acetan) i 4. (mravlja kiselina koncentracije 80 % m/m)
34.	acetat	akril	poliester	4	1. (acetan) i 8. (dimetilformamid)
35.	određena klorovlakna	pamuk, viskoza, bakro ili modal	poliester	4	8. (dimetilformamid) i 7. (sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m) ili 9. (ugljkov disulfid/acetan omljera 55,5/44,5 % v/v) i 7. (sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m)
36.	pamuk	poliester	elastolefin	2 i/ili 4	7. (sumporna kiselina koncentracije 75 % m/m) i 14. (koncentrirana sumporna kiselina)
37.	određeni modakrili	poliester	melamin	2 i/ili 4	8. (dimetilformamid) i 14. (koncentrirana sumporna kiselina)

PRILOG IX.

Dogovorena odstupanja koja se upotrebljavaju za izračunavanje mase vlakana sadržanih u tekstilnom proizvodu

(iz članka 19. stavka 3.)

Broj vlakna	Vlakna	Postoci
1-2	vuna i životinjska dlaka:	
	češljana vlakna	18,25
	grebenana vlakna	17,00 ⁽¹⁾
3	životinjska dlaka:	
	češljana vlakna	18,25
	grebenana vlakna	17,00 ⁽¹⁾
	konjska dlaka:	
	češljana vlakna	16,00
	grebenana vlakna	15,00
4	svila	11,00
5	pamuk:	
	nemergerizirana vlakna	8,50
	mercerizirana vlakna	10,50
6	kapok	10,90
7	lan	12,00
8	prirodna konoplja	12,00
9	juta	17,00
10	abaka	14,00
11	alfa	14,00
12	kokos	13,00
13	žutovilka (brnistrom)	14,00
14	ramija (bijeljeno vlakno)	8,50
15	sisal	14,00
16	janupa ili bengalska konoplja	12,00
17	heneken	14,00
18	maguey	14,00
19	acetat	9,00
20	alginat	20,00
21	bakro	13,00
22	modal	13,00
23	protein	17,00
24	triacetat	7,00
25	viskoza	13,00
26	akril	2,00
27	klorovlakno	2,00

Broj vlakna	Vlakna	Postoci
28	fluorovlakno	0,00
29	modakril	2,00
30	poliamid ili najlon:	
	rezano vlakno	6,25
	filament	5,75
31	aramid	8,00
32	poliimid	3,50
33	liocel	13,00
34	polilaktid	1,50
35	poliester	1,50
36	polietilen	1,50
37	polipropilen	2,00
38	polikarbamid	2,00
39	poliuretan:	
	rezano vlakno	3,50
	filament	3,00
40	vinilal	5,00
41	trivinil	3,00
42	elastodien	1,00
43	elastan	1,50
44	stakleno vlakno:	
	prosječnog promjera većeg od 5 µm	2,00
	prosječnog promjera 5 µm ili manje	3,00
45	elastomultiester	1,50
46	elastolefin	1,50
47	melamin	7,00
48	metalno vlakno	2,00
	metalizirano vlakno	2,00
	azbest	2,00
	papirna pređa	13,75

(1) Dogovorena odstupanja od 17,00 % primjenjuju se također kada je nemoguće utvrditi je li tekstilni proizvod koji sadrži vunu i/ili životinjsku dlaku češljan ili grebenan ili nije.

PRILOG X.

Korelacijske tablice

Direktiva 2008/121/EZ	Ova Uredba
Članak 1. stavak 1.	Članak 4.
Članak 1. stavak 2. točke (a) do (c)	—
Članak 1. stavak 2. točka (d)	Članak 2. stavak 3.
Članak 2. stavak 1.	Članak 3. stavak 1.
Članak 2. stavak 2. uvodni dio	Članak 2. stavak 2. uvodni dio
Članak 2. stavak 2. točka (a)	Članak 2. stavak 2. točka (a)
Članak 2. stavak 2. točka (b)	Članak 2. stavak 2. točke (b) i (c)
Članak 2. stavak 2. točka (c)	Članak 2. stavak 2. točka (d)
Članak 3.	Članak 5.
Članak 4.	Članak 7.
Članak 5.	Članak 8.
Članak 6. stavci 1. i 2.	—
Članak 6. stavak 3.	Članak 9. stavak 3.
Članak 6. stavak 4.	Članak 9. stavak 4.
Članak 6. stavak 5.	Članak 20.
Članak 7.	Članak 10.
Članak 8. stavak 1. prva rečenica	Članak 14. stavak 1.
Članak 8. stavak 1. druga rečenica	Članak 14. stavak 2.
Članak 8. stavak 2.	Članak 14. stavak 3.
Članak 8. stavak 3. prvi podstavak	Članak 16. stavak 1.
Članak 8. stavak 3. drugi i treći podstavak	Članak 16. stavak 2.
Članak 8. stavak 4.	Članak 16. stavak 3.
Članak 8. stavak 5.	—
Članak 9. stavak 1.	Članak 11. stavci 1. i 2.
Članak 9. stavak 2.	Članak 11. stavak 3.
Članak 9. stavak 3.	Članak 13. i Prilog IV.
Članak 10. stavak 1. točka (a)	Članak 17. stavak 2.
Članak 10. stavak 1. točka (b)	Članak 17. stavak 3.
Članak 10. stavak 1. točka (c)	Članak 17. stavak 4.
Članak 10. stavak 2.	Članak 17. stavak 5.
Članak 11.	Članak 15. stavak 4.
Članak 12.	Članak 19. stavak 2. i Prilog VII.

Direktiva 2008/121/EZ	Ova Uredba
Članak 13. stavak 1.	Članak 19. stavak 1.
Članak 13. stavak 2.	—
Članak 14. stavak 1.	—
Članak 14. stavak 2.	—
Članak 15.	Članak 21.
Članak 16.	—
Članak 17.	—
Članak 18.	—
Članak 19.	—
Članak 20.	—
Prilog I.	Prilog I.
Prilog II.	Prilog III.
Prilog III.	Prilog V.
Prilog III. točka 36.	Članak 3. stavak 1. točka (j)
Prilog IV.	Prilog VI.
Prilog V.	Prilog IX.
Prilog VI.	—
Prilog VII.	—

Direktiva 96/73/EZ	Ova Uredba
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2.	Prilog VIII. poglavlje 1. odjeljak I. točka 2.
Članak 3.	Članak 19. stavak 1.
Članak 4.	Članak 19. stavak 4.
Članak 5.	Članak 21.
Članak 6.	—
Članak 7.	—
Članak 8.	—
Članak 9.	—
Prilog I.	Prilog VIII. poglavlje 1. odjeljak I.
Prilog II.	Prilog VIII. poglavlje 1. odjeljak II. i poglavlje 2.
Prilog III.	—
Prilog IV.	—

Direktiva 73/44/EEZ	Ova Uredba
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2.	Prilog VIII. poglavlje 1. odjeljak I.
Članak 3.	Članak 19. stavak 1.
Članak 4.	Članak 19. stavak 4.
Članak 5.	Članak 21.
Članak 6.	—
Članak 7.	—
Prilog I.	Prilog VIII. poglavlje 3. uvod i odjeljci I. do III.
Prilog II.	Prilog VIII. poglavlje 3. odjeljak IV.
Prilog III.	Prilog VIII. poglavlje 3. odjeljak V.

32011L0084

L 283/36

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

29.10.2011.

DIREKTIVA VIJEĆA 2011/84/EU**od 20. rujna 2011.****o izmjeni Direktive 76/768/EEZ o kozmetičkim proizvodima radi prilagodbe tehničkom napretku njezinog Priloga III.****(Tekst značajan za EGP)**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 76/768/EEZ od 27. srpnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kozmetičke proizvode ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(3) SCCS smatra da upotreba proizvoda za izbjeljivanje zubi, koji sadrže više od 0,1 % pa do 6 % vodikovog peroksida prisutnog ili oslobođenog iz drugih spojeva ili mješavina u tim proizvodima, može biti sigurna ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: da je obavljen primjeren klinički pregled kako bi se osiguralo da ne postoje faktori rizika ili bilo kakva druga važna oralna patologija i da je izloženost ovim proizvodima ograničena kako bi se osiguralo da se ti proizvodi u smislu učestalosti i trajanja primjene upotrebljavaju samo kako je za njih predviđeno. Ovi uvjeti moraju biti ispunjeni kako bi se izbjegla moguća pogrešna upotreba.

(4) Stoga upotrebu ovih proizvoda treba urediti na način kojim se osigurava da nisu izravno dostupni potrošaču. Za svaki ciklus upotrebe tih proizvoda, prva se upotreba mora ograničiti na stomatologe, kako su definirani u Direktivi 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija ⁽³⁾ ili na primjenu pod njihovim neposrednim nadzorom ako je osigurana jednaka razina sigurnosti. Stomatolozi bi potom trebali osigurati dostupnost tih proizvoda za preostali dio ciklusa upotrebe.

(1) Upotreba vodikovog peroksida je već predmet ograničenja i uvjeta utvrđenih u Prilogu III. dijelu I. Direktivi 76/768/EEZ.

(2) Znanstveni odbor za proizvode široke potrošnje, koji je u skladu s Odlukom Komisije 2008/721/EZ od 5. kolovoza 2008. o uspostavi savjetodavne strukture znanstvenih odbora i stručnjaka u području zaštite potrošača, javnog zdravlja i zaštite okoliša i o stavljanju izvan snage Odluke 2004/210/EZ ⁽²⁾ zamijenjen Znanstvenim odborom za zaštitu potrošača (dalje u tekstu SCCS), potvrdio je da je najviša koncentracija od 0,1 % vodikovog peroksida prisutnog u oralnim proizvodima ili oslobođenog iz drugih spojeva ili mješavina u tim proizvodima sigurna. Stoga bi trebalo biti moguće nastaviti upotrebu vodikovog peroksida u toj koncentraciji u oralnim proizvodima, uključujući proizvode za izbjeljivanje zubi.

(5) Kako bi se osigurala primjerena upotreba ovih proizvoda, treba predvidjeti primjereno označivanje što se tiče koncentracije vodikovog peroksida u proizvodima za izbjeljivanje zubi koji sadrže više od 0,1 % te tvari. U tom smislu, na etiketi mora biti jasno naznačena točna koncentracija u postocima vodikovog peroksida prisutnog ili oslobođenog iz drugih spojeva i smjesa u ovim proizvodima.

(6) Direktivu 76/768/EEZ treba stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(7) Stalni odbor za kozmetičke proizvode nije dao mišljenje u roku koji je odredio njegov predsjednik,

⁽¹⁾ SL L 262, 27.9.1976., str. 169.

⁽²⁾ SL L 241, 10.9.2008., str. 21.

⁽³⁾ SL L 255, 30.9.2005., str. 22.

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Prilog III. Direktivi 76/768/EEZ izmjenjuje se u skladu s Prilogom ovoj Direktivi.

Članak 2.

1. Države članice donose i objavljuju odredbe potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom prije 30. listopada 2012. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

One primjenjuju te odredbe od 31. listopada 2012.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst najvažnijih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. rujna 2011.

Za Vijeće

Predsjednik

M. SAWICKI

PRILOG

U dijelu I. Priloga III. Direktivi 76/768/EEZ, referentni broj 12 zamjenjuje se sljedećim:

Referentni broj	Tvar	Ograničenja			Uvjeti upotrebe i upozorenja koji moraju biti tiskani na etiketi
		Područje primjene i/ili upotrebe	Najveća dozvoljena koncentracija u gotovom kozmetičkom proizvodu	Ostala ograničenja i zahtjevi	
„12	Vodikov peroksid i drugi spojevi ili mješavine koje oslobađaju vodikov peroksid, uključujući karbamid peroksid i cinkov peroksid	(a) Mješavine za njegu kose	(a) 12 % H_2O_2 (40 vol.), prisutan ili oslobođen		(a) Upotrijebite primjerene rukavice
		(b) Mješavine za njegu kože	(b) 4 % H_2O_2 , prisutan ili oslobođen		(a) (b) (c) (e) Sadrži vodikov peroksid Izbjegavajte kontakt s očima
		(c) Mješavine za učvršćivanje noktiju	(c) 2 % H_2O_2 , prisutan ili oslobođen		Ako proizvod dođe u kontakt s njima, odmah isperite
		(d) Oralni proizvodi, uključujući tekućinu za ispiranje usta, zubnu pastu i proizvode za izbjeljivanje zuba	(d) $\leq 0,1$ % H_2O_2 , prisutan ili oslobođen		
		(e) Proizvodi za izbjeljivanje zuba	(e) $> 0,1$ % ≤ 6 % H_2O_2 , prisutan ili oslobođen	(e) Smiju se prodavati samo stomatolozima. Za svaki ciklus upotrebe, prvu upotrebu izvode stomatolozi kako su definirani u Direktivi 2005/36/EZ(*) ili se prva upotreba izvodi pod njihovim neposrednim nadzorom ako je osigurana jednaka razina sigurnosti. Nakon toga se daje potrošaču da završi ciklusa upotrebe. Ne smije se upotrebljavati za osobe mlađe od 18 godina.	(e) Koncentracija H_2O_2 , prisutnog ili oslobođenog, izražena u postocima. Ne smije se upotrebljavati za osobe mlađe od 18 godina. Smije se prodavati samo stomatolozima. Za svaki ciklus upotrebe, prvu upotrebu smiju izvesti samo stomatolozi ili se prva upotreba izvodi pod njihovim neposrednim nadzorom, ako je osigurana jednaka razina sigurnosti. Nakon toga se daje potrošaču da završi ciklus upotrebe.

(*) SL L 255, 30.9.2005., str. 22.”

32011D0785

L 319/102

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

2.12.2011.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE

od 28. studenoga 2011.

o izmjeni Odluke 2008/911/EZ o izradi popisa biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima

*(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 7382)***(Tekst značajan za EGP)**

(2011/785/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu⁽¹⁾, a posebno njezin članak 16. točku (f),

uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za lijekove, koje je 15. srpnja 2010. sastavio Odbor za biljne lijekove,

budući da:

(1) *Hamamelis virginiana* L. može se smatrati biljnom tvari, biljnim pripravkom ili njihovom kombinacijom u smislu Direktive 2001/83/EZ i udovoljava zahtjevima utvrđenima u toj Direktivi.

(2) Stoga je prikladno uključiti *Hamamelis virginiana* L. u popis biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima, uspostavljen Odlukom Komisije 2008/911/EZ ⁽²⁾.

(3) Stoga Odluku 2008/911/EZ treba na odgovarajući način izmijeniti.

(4) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za lijekove za ljudsku uporabu,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilozi I. i II. Odluci 2008/911/EZ mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. studenoga 2011.

Za Komisiju

John DALLI

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.

⁽²⁾ SL L 328, 6.12.2008., str. 42.

PRILOG

Prilozi I. i II. Odluci 2008/911/EZ mijenjaju se kako slijedi:

1. u Prilogu I. nakon *Foeniculum vulgare* Miller subsp. *vulgare* var. *dulce* (Miller) Thellung (plod slatkog komorača) umeće se sljedeća tvar:
„*Hamamelis virginiana* L., *folium et cortex aut ramunculus destillatum*“;
2. u Prilogu II. nakon *Foeniculum vulgare* Miller subsp. *vulgare* var. *dulce* (Miller) Thellung, fructus umeće se sljedeća tvar:

**„UNOS U POPISU ZAJEDNICE ZA HAMAMELIS VIRGINIANA L., FOLIUM ET CORTEX AUT
RAMUNCULUS DESTILLATUM**

Znanstveni naziv biljke

Hamamelis virginiana L.

Botanička porodica

Hamamelidaceae

Biljni pripravak (pripravci)

1. Destilat od svježeg lišća i kore (1:1,12–2,08; ekstrakcijsko otapalo etanol 6 % m/m)
2. Destilat od sušenih grančica (1:2; ekstrakcijsko otapalo etanol 14-15 %) (*)

Monografija Europske farmakopeje

Nije primjenjivo

Indikacija(e)**Indikacija (a)**

Tradicionalni biljni lijek za olakšavanje blagih upala kože i suhoće kože.

Indikacija (b)

Tradicionalni biljni lijek za privremeno olakšanje nelagode u oku zbog suhoće oka ili izlaganja vjetru ili suncu.

Proizvod je tradicionalni biljni lijek za primjenu kod navedenih indikacija koje se isključivo temelje na dugotrajnoj uporabi.

Vrsta tradicije

Europska

Određena jačina

Vidjeti „Određeno doziranje”

Određeno doziranje

Djeca iznad šest godina, adolescenti, odrasli i starije osobe

Indikacija (a)

Jačina koja odgovara 5-30 % destilata u polučvrstim pripravcima, nekoliko puta dnevno.

Ne preporučuje se primjena za djecu mlađu od šest godina (vidjeti „Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi”).

Adolescenti, odrasli i starije osobe

Indikacija (b)

Kapi za oči (**) Destilat (2) razrijeđen (1:10), 2 kapi u svako oko, 3-6 puta dnevno.

Ne preporučuje se primjena za djecu mlađu od 12 godina (vidjeti „Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi”).

Put primjene

Primjena na koži.

Okularno.

Trajanje primjene ili ograničenja vezana uz trajanje primjene

Djeca iznad šest godina, adolescenti, odrasli i starije osobe

Indikacija (a)

Ako simptomi ustraju dulje od dva tjedna tijekom primjene lijeka, potrebno se je savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim djelatnikom.

Adolescenti, odrasli i starije osobe

Indikacija (b)

Preporučeno trajanje primjene je četiri dana. Ako simptomi ustraju dulje od dva dana tijekom primjene lijeka, potrebno se je savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Ostali podaci potrebni za sigurnu primjenu**Kontraindikacije**

Preosjetljivost na djelatnu tvar.

Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi**Indikacija (a)**

Primjena za djecu mlađu od šest godina nije osnovana zbog nedostatka odgovarajućih podataka.

Indikacija (b)

Ako se osjeti bol u oku, neprekidno crvenilo ili iritacija oka, ili ako se stanje pogorša ili ustraje dulje od 48 sati tijekom primjene lijeka, potrebno se je savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Primjena za djecu mlađu od 12 godina nije osnovana zbog nedostatka odgovarajućih podataka.

Za ekstrakte koji sadrže etanol potrebno je navesti odgovarajuću napomenu za etanol iz „Smjernice o pomoćnim tvarima u označavanju i uputi lijekova za ljudsku uporabu”.

Interakcije s drugim lijekovima i drugi oblici interakcija

Nije zabilježeno.

Trudnoća i dojenje

Nije utvrđena sigurnost primjene tijekom trudnoće i dojenja. Zbog nedostatka dovoljnih podataka ne preporučuje se primjena tijekom trudnoće i dojenja.

Utjecaj na sposobnost upravljanja vozilima i rada na strojevima

Nisu provedene studije o utjecaju na sposobnost upravljanja vozilima i strojevima.

Nuspojave**Indikacija (a)**

Kod osjetljivih pacijenata može se pojaviti alergijski kontaktni dermatitis. Učestalost nepoznata.

Indikacija (b)

Zabilježeni su slučajevi konjunktivitisa. Učestalost nepoznata.

Ako se pojave nuspojave koje nisu gore spomenute, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Predoziranje

Nema podataka o predoziranju.

Farmaceutski podaci (ako je potrebno)

Nije primjenjivo.

Farmakološki učinci ili djelotvornost temeljena na dugotrajnoj uporabi i iskustvu (ako je potrebno za sigurnu primjenu lijeka)

Nije primjenjivo.

(*) Prema USP (USP-31- NF 26, 2008. Vol 3:3526).

(**) Lijek je u skladu s monografijom Europske farmakopeje o pripravcima za oko (01/2008:1163).

32012D0032

L 18/5

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

21.1.2012.

ODLUKA KOMISIJE**od 19. siječnja 2012.****kojom se od država članica zahtijeva da zabrane stavljanje na tržište reznih nastavaka koji rade na načelu mlaćenja za prenosive ručne rezače grmlja***(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 9772)***(Tekst značajan za EGP)**

(2012/32/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2006/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o strojevima i o izmjeni Direktive 95/16/EZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9.,

budući da:

- (1) Šišači za travu i rezači grmlja su prenosivi ručni strojevi koji se u vrtlarstvu i šumarstvu koriste za košenje trave i korova, te sječenje grmlja, manjih stabala i sličnih biljaka. Potpuni šišač za travu ili rezač grmlja uključuje glavu, pogonsku osovinu, rezni nastavak i sigurnosni štitnik. Mnogi strojevi s pogonom na motor s unutrašnjim sagorijevanjem su dvonamjenski strojevi koji se mogu koristiti za košenje trave i korova ili sječenje grmlja i manjih stabala, ovisno o pričvršćenom reznom nastavku.
- (2) U rujnu 2008. nadležno tijelo Švedske obavijestilo je druga nadležna tijela država članica i Komisiju da proizvođači koji nisu izvorni proizvođači rezača grmlja stavljaju na tržište nekoliko reznih nastavaka za rezače grmlja koji rade na načelu mlaćenja i koji se sastoje od dva ili više metalnih dijelova kao što su lanci, oštrice ili četke pričvršćeni na rotirajuću glavu. Nadležno tijelo Švedske ocijenilo je opasnim takve rezne nastavke koji rade na načelu mlaćenja.
- (3) U svibnju 2010. nadležno tijelo Ujedinjene Kraljevine obavijestilo je druga nadležna tijela država članica i Komisiju o

nesreći sa smrtnim ishodom koja je uključivala rezni nastavak za rezače grmlja koji radi na načelu mlaćenja, koji se sastojao od dva lanca pričvršćena na metalni disk. Tijekom uporabe rezača grmlja s pričvršćenim takvim reznim nastavkom, odvojila se karika lanca i nanijela smrtonosnu ozljedu osobi u blizini. Ujedinjena Kraljevina poduzela je mjere kako bi osigurala povlačenje tih reznih nastavaka s tržišta i iz uporabe. Na sjednici Odbora za strojeve održanoj 2. lipnja 2010. Ujedinjena Kraljevina zatražila je da Komisija ispita potrebu usvajanja mjere koja bi zahtijevala od država članica da zabrane stavljanje na tržište reznih nastavaka sa sličnim tehničkim karakteristikama.

- (4) Rezni nastavci za rezače grmlja koji rade na načelu mlaćenja, koji se stavljaju na tržište zasebno, s ciljem da ih operator pričvrsti na rezač grmlja, a nisu obuhvaćeni procjenom rizika, EC izjavom o sukladnosti i uputama proizvođača rezača grmlja, smatraju se izmjenjivom opremom na temelju definicije iz članka 2. točke (b) Direktive 2006/42/EZ.
- (5) Odjeljak 1.3.2. Priloga I. Direktivi 2006/42/EZ o riziku raspadanja tijekom uporabe zahtijeva da različiti dijelovi strojeva i njihovi spojevi moraju izdržati opterećenja kojima su izloženi tijekom uporabe. Kada unatoč poduzetim mjerama i dalje postoji rizik od puknuća ili raspadanja, takvi dijelovi moraju biti postavljeni, smješteni i/ili zaštićeni tako da sve krhotine budu zadržane, sprečavajući opasne situacije. Odjeljak 1.3.3. Priloga I. toj Direktivi o rizicima zbog pada ili izbacivanja predmeta zahtijeva poduzimanje mjera opreza da bi se spriječili rizici od padajućih ili izbačenih predmeta.
- (6) Usklađena norma za prenosive ručne rezače grmlja pokretane motorima s unutrašnjim izgaranjem, EN ISO 11806:2008 uključuje tehničke specifikacije i ispitivanja koji osiguravaju odgovarajuću čvrstoću reznih nastavaka i smanjuju rizike od izbačenih predmeta. Ta norma ne predviđa rezne nastavke koji se sastoje od više od jednog metalnog dijela. Iako je primjena usklađenih normi dobrovoljna, ova norma navodi da je potrebno uzeti u obzir najnovija

⁽¹⁾ SL L 157, 9.6.2006., str. 24.

tehnička dostignuća prilikom primjene osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva iz Direktive 2006/42/EZ, u skladu s općim načelima utvrđenima u uvodu Priloga I. Direktivi 2006/42/EZ.

- (7) Uporaba reznih nastavaka s pričvršćenim metalnim dijelovima koji rade na načelu mlaćenja dovodi do značajno viših rezidualnih rizika od raspadanja tijekom uporabe i izbacivanja predmeta nego uporaba jednodijelnih metalnih oštrica. Metalni dijelovi reznih nastavaka koji rade na načelu mlaćenja i njihovi spojevi podložni su ponovljenim snažnim mehaničkim opterećenjima kada dolaze u kontakt s kamenjem, stijenama i drugim zaprekama i podložni su raspadanju i izbacivanju pri velikoj brzini. Također je moguće da izbacuju kamenje uz veću energiju nego jednodijelne metalne oštrice. Štitnici pričvršćeni na prenosive ručne rezače grmlja ne mogu pružiti primjerenu zaštitu od povećanih rizika koji nastaju uporabom reznih nastavaka s pričvršćenim metalnim dijelovima koji rade na načelu mlaćenja. Slijedom toga, uzimajući u obzir najnovija tehnička dostignuća, ne može se smatrati da su rezni nastavci koji rade na načelu mlaćenja za prenosive ručne rezače grmlja usklađeni sa zahtjevima iz odjeljka 1.3.2. i 1.3.3. Priloga I. Direktivi 2006/42/EZ. Ta neusklađenost dovodi do značajnog rizika da operator i druge izložene osobe zadobiju ozbiljne ili smrtonosne ozljede.
- (8) Komisija se 22. listopada 2010. savjetovala s Europskom federacijom proizvođača vrtnih strojeva u pogledu nacрта mjere za rješavanje problema opasnih reznih nastavaka za rezače grmlja. U svom odgovoru od 4. studenoga 2010. Federacija je izrazila podršku nacrtu mjere.

- (9) Kako bi se spriječile daljnje nesreće, primjena mjera propisanih ovom Odlukom trebala bi započeti u najkraćem mogućem roku.
- (10) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog na temelju članka 22. Direktive 2006/42/EZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Države članice zabranjuju stavljanje na tržište reznih nastavaka koji rade na načelu mlaćenja za prenosive ručne rezače grmlja, koji se sastoje od nekoliko povezanih metalnih dijelova.

Članak 2.

Države članice poduzimaju mjere potrebne za usklađivanje s ovom Odlukom najkasnije do 30. travnja 2012. One objavljuju te mjere i o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. siječnja 2012.

Za Komisiju

Antonio TAJANI

Potpredsjednik

32012D0067

L 34/5

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

7.2.2012.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE**od 3. veljače 2012.****o izmjeni Odluke 2008/911/EZ o izradi popisa biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima***(priopćena pod brojem dokumenta C(2012) 514)***(Tekst značajan za EGP)**

(2012/67/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za primjenu kod ljudi ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 16. točku (f),

uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za lijekove, koje je 15. srpnja 2010. sastavio Odbor za biljne lijekove,

budući da:

(1) *Thymus vulgaris* L., *Thymus zygis* Loeff. ex L. može se smatrati biljnom tvari, biljnim pripravkom ili njihovom kombinacijom u smislu Direktive 2001/83/EZ i udovoljava zahtjevima utvrđenim u toj Direktivi.

(2) Stoga je prikladno uključiti *Thymus vulgaris* L., *Thymus zygis* Loeff. ex L. u popis biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima, uspostavljen Odlukom Komisije 2008/911/EZ ⁽²⁾.

(3) Stoga bi Odluku 2008/911/EZ trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

(4) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za lijekove za ljudsku uporabu,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilozi I. i II. Odluci 2008/911/EZ mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. veljače 2012.

Za Komisiju

John DALLI

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.⁽²⁾ SL L 328, 6.12.2008., str. 42.

PRILOG

Odluka 2008/911/EZ mijenja se kako slijedi:

1. U Prilogu I. nakon *Pimpinella anisum* L. umeće se sljedeća tvar:

„*Thymus vulgaris* L., *Thymus zygis* Loefl. ex L., aetheroleum”.

2. U Prilogu II. nakon *Pimpinella anisum* L. umeće se sljedeće:

„UNOS U POPIS ZAJEDNICE ZA THYMUS VULGARIS L., THYMUS ZYGIS LOEFL. EX L., AETHEROLEUM

Znanstveni naziv biljke

Thymus vulgaris L., *Thymus zygis* Loefl. ex L.

Botanička porodica

Lamiaceae

Biljni pripravak (pripravci)

Eterično ulje dobiveno destilacijom vodenom parom iz svježih cvatućih nadzemnih dijelova *Thymus vulgaris* L., *Thymus zygis* Loefl. ex L. ili mješavine obje vrste

Monografija Europske farmakopeje

01/2008:1374

Indikacija(e)

Tradicionalni biljni lijek za olakšavanje simptoma kašlja i prehlade.

Proizvod je tradicionalni biljni lijek za primjenu kod navedenih indikacija koje se isključivo temelje na dugotrajnoj uporabi.

Vrsta tradicije

Europska

Određena jačina

Vidjeti ‚Određeno doziranje’

Određeno doziranje

Odrasli i starije osobe

Primjena na koži: u tekućim i polučvrstim farmaceutskim oblicima u koncentracijama do 10 %; primijeniti do 3 puta dnevno.

Primjena kao dodatak kupki: 0,007-0,025 g po litri.

Adolescenti

Primjena kao dodatak kupki: 0,007 -0,025 g po litri.

Djeca od 6 do 12 godina

Primjena kao dodatak kupki: 0,0035-0,017 g po litri.

Djeca od 3 do 6 godina

Primjena kao dodatak kupki: 0,0017-0,0082 g po litri

Jedna kupka dnevno ili svaki drugi dan.

Ne preporučuje se primjena na koži kod djece i adolescenata mlađih od 18 godina (vidjeti odjeljak ‚Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi’).

Ne preporučuje se primjena kao dodatak kupki kod djece mlađe od 3 godine (vidjeti odjeljak ‚Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi’).

Put primjene

Primjena na koži: nanijeti na prsa i leđa.

Primjena kao dodatak kupki: preporučena temperatura kupke: 35-38 °C.

Trajanje primjene ili ograničenja vezana uz trajanje primjene

Trajanje kupke: 10-20 minuta.

Ako simptomi ustraju dulje od tjedan dana, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Ostali podaci potrebni za sigurnu primjenu**Kontraindikacije**

Preosjetljivost na djelatnu tvar.

Primjena kao dodatak kupki:

Kupke cijelog tijela su kontraindicirane u slučaju otvorenih rana, kožnih oštećenja velike površine, akutnih kožnih bolesti, visoke temperature, ozbiljnih infekcija, teških poremećaja cirkulacije i srčane insuficijencije.

Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi

Primjena na koži:

Poput drugih eteričnih ulja, timijanovo eterično ulje ne smije se nanositi na lice, a naročito ne na područje nosa novorođenčadi i djece mlađe od 2 godine zbog rizika od laringospazma.

Ako se pojavi otežano disanje, vrućica ili purulentni (gnojni) iskašljaj, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Ne preporučuje se primjena kod djece i adolescenata mlađih od 18 godina zbog nedostatka odgovarajućih podataka.

Primjena kao dodatak kupki:

Ako se pojavi otežano disanje, vrućica ili purulentni (gnojni) iskašljaj, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Ne preporučuje se primjena kod djece mlađe od 3 godine jer je potrebno zatražiti medicinski savjet i zbog nedostatka odgovarajućih podataka.

U slučaju hipertenzije kupku cijelog tijela treba primjenjivati oprezno.

Interakcije s drugim lijekovima i drugi oblici interakcija

Nije zabilježeno.

Trudnoća i dojenje

Nije utvrđena sigurnost primjene tijekom trudnoće i dojenja.

Zbog nedostatka dovoljnih podataka ne preporučuje se primjena tijekom trudnoće i dojenja.

Utjecaj na sposobnost upravljanja vozilima i rada na strojevima

Nisu provedene studije o utjecaju na sposobnost upravljanja vozilima i strojevima.

Nuspojave

Zabilježene su reakcije preosjetljivosti i iritacija kože. Učestalost nepoznata.

Ako se pojave nuspojave koje nisu gore spomenute, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Predoziranje

Nema podataka o predoziranju.

Farmaceutski podaci (ako je potrebno)

Nije primjenjivo.

Farmakološki učinci ili djelotvornost temeljena na dugotrajnoj uporabi i iskustvu (ako je potrebno za sigurnu primjenu lijeka)

Nije primjenjivo.”

32012D0068

L 34/8

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

7.2.2012.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE**od 3. veljače 2012.****o izmjeni Odluke 2008/911/EZ o izradi Popisa biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima***(priopćena pod brojem dokumenta C(2012) 516)***(Tekst značajan za EGP)**

(2012/68/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu⁽¹⁾, a posebno njezin članak 16.f,

uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za lijekove koje je 15. srpnja 2010. sastavio Odbor za biljne lijekove,

budući da:

- (1) *Vitis vinifera* L. može se smatrati biljnom tvari, biljnim pripravkom ili njihovom kombinacijom u smislu Direktive 2001/83/EZ i udovoljava zahtjevima utvrđenim u toj Direktivi.
- (2) Stoga je prikladno uključiti *Vitis vinifera* L. u Popis biljnih tvari, pripravaka i njihovih kombinacija za uporabu u tradicionalnim biljnim lijekovima, uspostavljen Odlukom Komisije 2008/911/EZ ⁽²⁾.

(3) Odluku 2008/911/EZ treba stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(4) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za lijekove za humanu primjenu,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilozi I. i II. Odluci 2008/911/EZ mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. veljače 2012.

Za Komisiju

John DALLI

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.⁽²⁾ SL L 328, 6.12.2008., str. 42.

PRILOG

Odluka 2008/911/EZ mijenja se kako slijedi:

- (1) U Prilogu I. nakon *Thymus vulgaris* L., *Thymus zygis* Loebl. ex L., aetherolum umeće se sljedeća tvar:

„*Vitis vinifera* L., folium”.

- (2) U Prilogu II. nakon *Thymus vulgaris* L., *Thymus zygis* Loebl. ex L. umeće se sljedeća tvar:

„UNOS U POPISU ZAJEDNICE ZA *VITIS VINIFERA* L., FOLIUM

Znanstveni naziv biljke

Vitis vinifera L.

Botanička porodica

Vitaceae

Biljna tvar

List vinove loze ⁽¹⁾

Uobičajeni naziv biljne tvari na svim službenim jezicima EU-a

BG (bългарски): лоза, лист

LT (lietuvių kalba): Tikrųjų vynuodžių lapai

CS (čeština): Červený list vinné révy

LV (latviešu valoda): Īstā vīnkoka lapas

DA (dansk): Vinblad

MT (malti): Werqa tad-dielja

DE (Deutsch): Rote Weinrebenblätter

NL (Nederlands): Wijnstokblad

EL (elliniká): Φύλλο Αμπέλου

PL (polski): Liść winorośli właściwej

EN (English): Grapevine leaf

PT (português): Folha de videira

ES (español): Vid, hoja de

RO (română): Frunze de viță-de-vie

ET (eesti keel): Viinapuuhed

SK (slovenčina): List viniča

FI (suomi): Aitoviiniköynnös, lehti

SL (slovenščina): List vinske trte

FR (français): Feuille de vigne rouge

SV (svenska): Blad från vinranka

HU (magyar): Bortermő szőlő levél

IS (íslenska): Vínviðarlauf

IT (italiano): Vite, foglia

NO (norsk): Rød vinranke, blad

Biljni pripravak (pripravci)

Gusti ekstrakt (2,5–4:1; ekstrakcijsko otapalo: voda)

Monografija Europske farmakopeje

Nije primjenjivo

Indikacija(-e)

Tradicionalni biljni lijek za olakšavanje simptoma nelagode i osjećaja težine u nogama, povezanih s lakšim poremećajima venske cirkulacije.

Proizvod je tradicionalni biljni lijek za primjenu kod navedenih indikacija koje se isključivo temelje na dugotrajnoj uporabi.

Vrsta tradicije

Europska

Određena jačina

Vidjeti 'Određeno doziranje'

Određeno doziranje*Odrasli i starije osobe*

Gusti ekstrakt (2,5–4:1; ekstrakcijsko otapalo: voda) u kremi (10 g kreme sadrži 282 mg gustog ekstrakta).

Nanijeti tanki sloj na zahvaćeno područje 1–3 puta dnevno.

Ne preporučuje se primjena kod djece i adolescenata mlađih od 18 godina (vidjeti odjeljak 'Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi').

Put primjene

Primjena na koži.

Trajanje primjene ili ograničenja vezana uz trajanje primjene*Odrasli i starije osobe*

Preporučeno vrijeme primjene je 4 tjedna.

Ako simptomi ustraju dulje od 2 tjedna tijekom primjene lijeka, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Ostali podaci potrebni za sigurnu primjenu*Kontraindikacije*

Preosjetljivost na djelatnu tvar.

Posebna upozorenja i mjere opreza pri uporabi

Ako se pojavi upala kože, tromboflebitis ili subkutana induracija (otvrdnuće), jaka bol, čirevi, naglo oticanje jedne ili obje noge, srčana ili renalna insuficijencija, potrebno se savjetovati s liječnikom.

Proizvod se ne smije primjenjivati na oštećenu kožu, području oko očiju ili sluznicama.

U nedostatku dovoljnih podataka o sigurnosti primjene, ne preporučuje se primjena kod djece i adolescenata mlađih od 18 godina.

Interakcije s drugim lijekovima i drugi oblici interakcija

Nije zabilježeno.

Trudnoća i dojenje

Nije utvrđena sigurnost primjene tijekom trudnoće i dojenja. Zbog nedostatka dovoljnih podataka ne preporučuje se primjena tijekom trudnoće i dojenja.

Utjecaj na sposobnost upravljanja vozilima i rada na strojevima

Nisu provedene studije o utjecaju na sposobnost upravljanja vozilima i strojevima.

Nuspojave

Zabilježena je kontaktna alergija i/ili reakcije preosjetljivosti kože (svrbež i eritem, urtikarija). Učestalost nepoznata.

Ako se pojave nuspojave koje nisu gore spomenute, potrebno se savjetovati s liječnikom ili osposobljenim zdravstvenim radnikom.

Predoziranje

Nema podataka o predoziranju.

Farmaceutske podaci (ako je potrebno)

Nije primjenjivo.

Farmakološki učinci ili djelotvornost temeljena na dugotrajnoj uporabi i iskustvu (ako je potrebno za sigurnu primjenu lijeka)

Nije primjenljivo.”

⁽¹⁾ Biljni materijal u skladu je s monografijom Francuske farmakopeje X., 1996.

32012D0136

3.3.2012.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 64/13

ODLUKA KOMISIJE**od 29. veljače 2012.****o osnivanju zajedničke infrastrukture za jezične resurse i tehnologiju kao Konzorcija europskih istraživačkih infrastrukture (CLARIN ERIC)****(priopćena pod brojem dokumenta C(2012) 1018)**

(2012/136/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastrukture (ERIC) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1. točku (a),

budući da:

- (1) Dana 23. rujna 2011., Češka Republika, Danska, Njemačka, Estonija, Nizozemska jezična unija, Austrija i Nizozemska zatražile su od Komisije osnivanje zajedničke infrastrukture za jezične resurse i tehnologiju kao Konzorcija europskih istraživačkih infrastrukture (dalje u tekstu: „CLARIN ERIC“).
- (2) Nizozemska je dostavila izjavu kojom priznaje CLARIN ERIC od njegova osnutka kao međunarodno tijelo u smislu članka 143. stavka 1. točke (g) i članka 151. stavka 1. točke (b) Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost ⁽²⁾ i kao međunarodnu organizaciju u smislu druge alineje članka 23. stavka 1. Direktive Vijeća 92/12/EEZ od 25. veljače 1992. o općim aranžmanima za proizvode koji podliježu trošarinama, te o posjedovanju, kretanju ⁽³⁾ i praćenju takvih proizvoda.
- (3) U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 723/2009, Komisija je procijenila zahtjev i zaključila da ispunjava zahtjeve određene tom Uredbom.

- (4) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem odbora osnovanog prema članku 20. Uredbe (EZ) br. 723/2009,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Ovime se za zajedničku infrastrukturu za jezične resurse i tehnologiju osniva Konzorcij europskih istraživačkih infrastrukture pod nazivom CLARIN ERIC.
2. Statut konzorcija CLARIN ERIC-a koji su donijeli njegovi članovi priložen je ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Oduka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. veljače 2012.

Za Komisiju

Máire GEOGHEGAN-QUINN

Članica Komisije⁽¹⁾ SL L 206, 8.8.2009., str. 1.⁽²⁾ SL L 347, 11.12.2006., str. 1.⁽³⁾ SL L 76, 23.3.1992., str. 1.

PRILOG

STATUT CLARIN ERIC-a

Sadržaj

POGLAVLJE 1 – OPĆE ODREDBE

Članak 1 Ime, sjedište, lokacija i radni jezik

Članak 2 Ciljevi i aktivnosti

POGLAVLJE 2 – ČLANSTVO

Članak 3 MČlanstvo i subjekti koji predstavljaju članove

Članak 4 Primanje članova i promatrača

Članak 5 Istupanje člana ili promatrača/Prestanak članstva ili statusa promatrača

POGLAVLJE 3 – PRAVA I OBVEZE ČLANOVA I PROMATRAČA

Članak 6 Članovi

Članak 7 Promatrači

POGLAVLJE 4 – UPRAVLJANJE CLARIN ERIC-om

Članak 8 Glavna skupština

Članak 9 Znanstveni savjetodavni odbor

Članak 10 Forum nacionalnih koordinatora

Članak 11 Izvršni direktor

Članak 12 Upravno vijeće

Članak 13 Stalni odbor za tehničke centre CLARIN-a

Članak 14 Radne skupine

POGLAVLJE 5 – FINACIJE

Članak 15 Proračunska načela i financijski izvještaji

Članak 16 Obveze

POGLAVLJE 6 – IZVJEŠĆIVANJE KOMISIJE

Članak 17 Izvješćivanje Komisije

POGLAVLJE 7 – POLITIKA

Članak 18 Sporazumi s trećim osobama

Članak 19 Politika pristupa za korisnike

Članak 20 Politika znanstvenog vrednovanja

Članak 21 Politika širenja

Članak 22 Politika zaštite prava intelektualnog vlasništva

Članak 23 Politika zapošljavanja, uključujući jednake mogućnosti

Članak 24 Politika nabave i oslobođenje od poreza

Članak 25 Politika postupanja s podacima

POGLAVLJE 8 – TRAJANJE, LIKVIDACIJA, SPOROVI, ODREDBE O OSNIVANJU

Članak 26 Trajanje

Članak 27 Likvidacija

Članak 28 Primjenjivo pravo

Članak 29 Sporovi

Članak 30 Dostupnost statuta

Članak 31 Odredbe o osnivanju

PRILOG 1 POPIS ČLANOVA I PROMATRAČA

PRILOG 2 GODIŠNJA ČLANARINA

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ime, sjedište, lokacija i radni jezik

- 1.1. Osniva se Europska istraživačka infrastruktura pod nazivom „Zajednička infrastruktura za jezične resurse i tehnologiju”, dalje u tekstu CLARIN.
- 1.2. CLARIN ima pravni oblik Konzorcija europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC), koji je osnovan u skladu s Uredbom (EZ) br. 723/2009 i zove se CLARIN ERIC.
- 1.3. CLARIN je raspodijeljena istraživačka infrastruktura smještena u sve države članice CLARIN ERIC-a, kao i u ostale zemlje s kojima je CLARIN ERIC sklopio sporazume u skladu s člankom 18.
- 1.4. Zakonsko sjedište CLARIN ERIC-a je u Utrechtu, Nizozemska.
- 1.5. Radni jezik CLARIN ERIC-a je engleski.

Članak 2.

Ciljevi i aktivnosti

- 2.1. Glavni cilj CLARIN ERIC-a je unapređivanje istraživačkog rada u humanističkim i društvenim znanostima tako da istraživačima pruža jedinstven pristup platformi koja objedinjuje jezične resurse i napredne alate na razini cijele Europe. To se postiže izgradnjom i upotrebom zajedničke raspodijeljene istraživačke infrastrukture koja ima za cilj znanstvenim istraživačkim zajednicama u području humanističkih i društvenih znanosti u cijelosti omogućiti pristup jezičnim resursima, tehnologiji i stručnom znanju.
- 2.2. U tu svrhu, CLARIN ERIC poduzima i koordinira razne aktivnosti koje uključuju, ali nisu ograničene na:
 - (a) osnivanje udruženja postojećih centara za podatke i mrežne usluge, kako bi se omogućio pristup podacima i tehnološkim uslugama ovih centara na temelju jedinstvene prijave;
 - (b) utvrđivanje i održavanje baze formalnih i *de facto* standarda i mapiranja među njima kako bi se olakšala interoperabilnost podataka i usluga;
 - (c) koordinacija i potpora aktivnostima namijenjenim akviziciji i uspostavi novih podatkovnih i mrežnih usluga;
 - (d) prikupljanje zahtjeva korisnika i najbolje prakse kako bi se korisnicima pružila učinkovita podrška;
 - (e) osnivanje centara stručnosti s fokusom na korištenje jezičnih resursa i tehnologije za unapređivanje istraživačkog rada u humanističkim i društvenim znanostima;
 - (f) organiziranje djelatnosti osposobljavanja, podizanja svijesti i popularizacije kako bi se potaklo korištenje i daljnji razvoj istraživačke infrastrukture;
 - (g) osnivanje i održavanje radnog okvira za licenciranje, pristup i provjeru vjerodostojnosti, koji ujedno osigurava jednostavan pristup, zaštitu razumnih prava vlasnika podataka i alata, te zaštitu privatnosti pojedinaca;

- (h) održavanje i korištenje odnosa sa srodnim organizacijama i infrastrukturama u Europi i izvan Europe u svrhu suradnje;
- (i) doprinos razvoju politika koje vode unapređivanju istraživačkog rada na Europskom istraživačkom prostoru (ERA) u područjima humanističkih i društvenih znanosti, te interdisciplinarno;
- (j) sve druge djelatnosti koje će doprinijeti jačanju istraživačkog rada na ERA-u.

2.3. CLARIN ERIC gradi i upravlja CLARIN-om na nekomercijalnoj osnovi; kako bi se dodatno promicale inovacije, kao i prijenos znanja i tehnologije, mogu se provoditi ograničene gospodarske aktivnosti, ali samo ako ne ugrožavaju glavne aktivnosti.

POGLAVLJE 2.

ČLANSTVO

Članak 3.

Članstvo i subjekti koji predstavljaju članove

3.1. Sljedeći subjekti mogu postati članovi CLARIN ERIC-a ili mogu postati promatrači bez glasačkih prava:

- (a) države članice;
- (b) povezane zemlje;
- (c) treće zemlje osim povezanih zemalja;
- (d) međuvladine organizacije.

Uvjeti za primanje članova i promatrača određeni su u člancima 4.1. i 4.2. ovog statuta.

3.2. Članovi CLARIN ERIC-a su najmanje tri države članice.

3.3. Države članice zajedno imaju većinu glasova u Glavnoj skupštini.

3.4. Svakog člana ili promatrača može predstavljati jedan javni subjekt ili jedan privatni subjekt koji djeluje u sektoru javnih usluga; član ili promatrač ga sam bira prema vlastitim pravilima i postupcima.

3.5. Sadašnji članovi, promatrači i subjekti koji ih predstavljaju navedeni su u Prilogu 1. Organizacije koje su članovi u trenutku podnošenja zahtjeva za osnivanje ERIC-a su članovi utemeljitelji.

Članak 4.

Primanje članova i promatrača

4.1. Uvjeti za primanje novih članova su sljedeći:

- (a) za primanje novih članova potrebno je odobrenje Glavne skupštine;
- (b) podnositelj zahtjeva podnose pisani zahtjev predsjedniku Glavne skupštine;
- (c) podnositelj u zahtjevu navodi na koji će način doprinijeti ciljevima i aktivnostima CLARIN-a opisanim u članku 2. i na koji način će ispuniti obveze iz članka 6.2.

4.2. Subjekti navedeni u članku 3.1. koji žele doprinijeti CLARIN ERIC-u ali se još ne mogu pridružiti kao članovi mogu podnijeti zahtjev za status promatrača. Uvjeti za primanje promatrača su:

- (a) promatrači se primaju na razdoblje od najviše tri godine. Promatrač se može ponovo prijaviti za status promatrača samo jednom. U iznimnim slučajevima, Glavna skupština može dopustiti produženje statusa promatrača;
- (b) za primanje ili ponovno primanje promatrača potrebno je odobrenje Glavne skupštine;
- (c) podnositelj zahtjeva podnosi pisani zahtjev zakonskom sjedištu CLARIN ERIC-a;
- (d) podnositelj u zahtjevu navodi na koji će način doprinijeti ciljevima i aktivnostima CLARIN-a opisanim u članku 2. i na koji će način ispuniti obveze navedene u članku 7.2.

Članak 5.**Istupanje člana ili promatrača/Prestanak članstva ili statusa promatrača**

- 5.1. Ni jedan član ne može istupiti iz CLARIN ERIC-a u roku od pet godina od osnivanja, osim ako je postao član na određeno kraće vrijeme.
- 5.2. Nakon što protekne početnih pet godina od osnivanja CLARIN ERIC-a, član može istupiti na kraju financijske godine na temelju zahtjeva koji mora podnijeti 12 mjeseci prije istupanja.
- 5.3. Promatrači mogu istupiti na kraju financijske godine na temelju zahtjeva koji moraju podnijeti šest mjeseci prije istupanja.
- 5.4. Financijske i ostale obveze moraju biti ispunjene kako bi zahtjev za istupanjem bio prihvaćen.
- 5.5. Glavna skupština ima ovlasti za ukidanje članstva ili statusa promatrača ako se ostvare sljedeći uvjeti:
- (a) član ili promatrač ozbiljno je povrijedio jednu ili više svojih obveza prema ovom statutu;
 - (b) član ili promatrač nije ispravio takvu povredu u roku od šest mjeseci.
- Član ili promatrač ima mogućnost osporavanja odluke o prestanku članstva i može iznijeti svoju obranu Glavnoj skupštini.

POGLAVLJE 3.**PRAVA I OBVEZE ČLANOVA I PROMATRAČA****Članak 6.****Članovi**

- 6.1. Prava članova uključuju:
- (a) istraživačkoj zajednici člana dodjeljuje se pristup CLARIN-u i svim njegovim uslugama;
 - (b) sudjelovanje i glasovanje na Glavnoj skupštini, čime utječe na njezine odluke;
 - (c) sudjelovanje u razvoju strategija i politika;
 - (d) bliska suradnja s drugim zemljama kako bi istraživačima u tim zemljama osigurali resurse, alate i usluge;
 - (e) sudjelovanje njihove istraživačke zajednice u odabiru relevantnih standarda CLARIN-a i preporuka najbolje prakse;
 - (f) sudjelovanje njihove istraživačke zajednice na događanjima CLARIN-a, kao što su ljetne škole, radionice, konferencije i programi osposobljavanja, po povlaštenim cijenama;
 - (g) korištenje imena CLARIN;
 - (h) sudjelovanje u projektnim prijedlozima Unije u kojima je CLARIN ERIC konzorcij koji podnosi prijedlog.
- 6.2. Svaki član:
- (a) plaća godišnju članarinu kako je određeno u Prilogu 2;
 - (b) imenuje subjekta koji ga predstavlja kako je navedeno u članku 3.4., te o tome redovito obavješćuje Glavnu skupštinu;
 - (c) subjektu koji ga predstavlja daje pune ovlasti za glasovanje o svim pitanjima o kojima raspravlja Glavna skupština i koja se objavljuju u dnevnom redu;
 - (d) osniva nacionalni konzorcij za ispunjavanje nacionalnih obveza koje proizlaze iz ovog statuta;
 - (e) imenuje nacionalnog koordinatora odgovornog za nacionalni konzorcij;
 - (f) osigurava najmanje jedan centar za podatke i usluge;
 - (g) osigurava dogovoreni sustav za provjeru vjerodostojnosti i autorizaciju korisnika;
 - (h) pruža dogovorene usluge;

- (i) promiče usvajanje relevantnih standarda u nacionalnim projektima za stvaranje resursa i alata;
 - (j) osigurava tehničku infrastrukturu potrebnu za omogućavanje pristupa;
 - (k) promiče korištenje usluga CLARIN-a među istraživačima u svojoj zemlji i prikuplja povratne informacije i zahtjeve korisnika;
 - (l) podržava centre CLARIN u državi članici omogućujući im što lakšu integraciju u nacionalne i druge relevantne infrastrukture.
- 6.3. Članovi koji su se pridružili CLARIN ERIC-u koji zadržavaju pravo istupanja prije isteka početnih pet godina od osnivanja plaćaju višu godišnju članarinu, kako je određeno u Prilogu 2.
- 6.4. Doprinosi koji ne pripadaju u godišnju članarinu za CLARIN ERIC članovi mogu dati pojedinačno ili u suradnji s ostalim članovima, promatračima ili trećim osobama. Takvi doprinosi mogu biti u gotovini ili u naravi.
- 6.5. Član subjektu koji ga predstavlja ili subjektu koji predstavlja nacionalni konzorcij daje ovlasti za ispunjavanje obveza iz članka 6.2. točke (a) i točaka od (d) do (l). CLARIN ERIC sklapa Sporazum CLARIN s tim subjektom kako bi se utvrdili uvjeti i specifikacije za ispunjavanje obveza ili davanje doprinosa.

Članak 7.

Promatrači

- 7.1. Prava promatrača uključuju:
- (a) sudjelovanje na Glavnoj skupštini bez prava glasa;
 - (f) sudjelovanje njihove istraživačke zajednice na CLARIN događanjima, kao što su ljetne škole, radionice, konferencije i programi osposobljavanja, po povlaštenim cijenama, ovisno o raspoloživom prostoru;
 - (c) njihova istraživačka zajednica dobiva potporu od organizacije CLARIN ERIC u razvoju relevantnih sustava, procesa i usluga.
- 7.2. Svaki promatrač:
- (a) imenuje subjekta koji ga predstavlja kako je navedeno u članku 3.4., te o tome redovito obavješćuje Glavnu skupštinu;
 - (b) plaća godišnju članarinu kako je određeno u Prilogu 2;
 - (c) opisuje doprinos ciljevima CLARIN ERIC-a kako je navedeno u članku 2.
- 7.3. Doprinosi koji ne pripadaju u godišnju članarinu za CLARIN ERIC promatrači mogu dati pojedinačno ili u suradnji s ostalim članovima, promatračima ili trećim osobama. Takvi doprinosi mogu biti u gotovini ili u naravi.
- 7.4. Promatrač subjektu koji ga predstavlja daje ovlasti za ispunjavanje obveza iz članka 7.2. točke (b) i točke (c). CLARIN ERIC sklapa Sporazum CLARIN o promatračima s tim subjektom kako bi se utvrdili uvjeti i specifikacije za ispunjavanje obveza ili davanje doprinosa.

POGLAVLJE 4.

UPRAVLJANJE CLARIN ERIC-om

Članak 8.

Glavna skupština

- 8.1. Glavna skupština je tijelo CLARIN ERIC-a s punim ovlastima za donošenje odluka, te predstavlja članove CLARIN ERIC-a. Svaki član ima jedan glas. Svaki subjekt koji predstavlja člana predlaže jednog službenog predstavnika. Osim toga, svaki član može dovesti jednog stručnjaka. Svaka se delegacija dakle može sastojati od najviše dvije osobe, ali glasovati može samo službeni predstavnik.
- 8.2. Glavna skupština sastaje se najmanje jednom godišnje, te najmanje:
- (a) imenuje, suspendira ili razrješava dužnosti izvršnog direktora i Upravno vijeće osim članova po službenoj dužnosti navedenih u članku 10.3. i članku 13.2.;

- (b) potvrđuje članove Upravnog vijeća po službenoj dužnosti;
- (c) imenuje Znanstveni savjetodavni odbor;
- (d) odlučuje o strategijama za izgradnju i korištenje CLARIN-a i o drugim pitanjima koja su bitna po mišljenju Upravnog vijeća, člana ili skupine članova koja ih predlaže, u skladu s člankom 8.3.;
- (e) odobrava program rada i godišnji proračun CLARIN ERIC-a;
- (f) najmanje svakih pet godina odlučuje o načelima za izračun godišnje članarine za svakog člana kao i o iznosu godišnje članarine, za koji su načela i odgovarajući iznosi utvrđeni u Prilogu 2. ovom statutu;
- (g) odobrava godišnja izvješća i financijske izvještaje CLARIN ERIC-a;
- (h) odobrava doprinos svakog člana CLARIN-u;
- (i) odobrava pristupanje novih članova i promatrača;
- (j) odlučuje o prestanku članstva i statusa promatrača;
- (k) odlučuje o likvidaciji CLARIN ERICA prema članku 27.

8.3. Glavnu skupštinu saziva predsjednik putem obavijesti najmanje četiri tjedna unaprijed, a dnevni red se dostavlja najmanje dva tjedna prije sastanka. Članovi imaju pravo predložiti pitanja za dnevni red do tri tjedna prije sastanka. Sastanak Glavne skupštine može zatražiti najmanje 50 % članova te će se sastanak održati što je prije moguće, putem obavijesti od najmanje dva tjedna unaprijed.

8.4. Glavna skupština bira predsjednika običnom većinom glasova. Predsjednik je službeni predstavnik člana. Predsjednik se bira na mandat od dvije godine i ne može obavljati tu dužnost više od dva uzastopna mandata. U slučaju da predsjednik podnese ostavku prije isteka mandata, Glavna skupština bira novog predsjednika.

8.5. Glavna skupština bira potpredsjednika običnom većinom glasova. Potpredsjednik je službeni predstavnik člana. Potpredsjednik se bira na mandat od dvije godine i ne može obavljati tu dužnost više od dva uzastopna mandata. U slučaju da potpredsjednik podnese ostavku prije isteka mandata, Glavna skupština bira novog potpredsjednika. Potpredsjednik zamjenjuje predsjednika u slučaju njegove/njezine odsutnosti i u slučaju sukoba interesa.

8.6. Ako službeni predstavnik ne može prisustvovati Glavnoj skupštini, član može ovlastiti drugog predstavnika iz istog subjekta, nacionalnog stručnjaka ili službenog predstavnika drugog člana da glasa u njegovo ime putem pismene i uredno potpisane punomoći, koja predsjedniku mora biti dostavljena do početka sastanka. Jedan predstavnik može imati najviše tri punomoći.

8.7. Glavnom skupštinom predsjedava predsjednik, a u slučaju njegove odsutnosti potpredsjednik. Predsjednik ili osoba ovlaštena od strane predsjednika odgovorna je za ažuriranje Priloga 1. tako da on uvijek sadrži točan popis članova, promatrača i subjekata koji ih predstavljaju.

8.8. Sve odluke donose se običnom većinom glasova, osim odluka o:

- (a) izmjenama statuta CLARIN ERIC-a;
- (b) nakon početnih pet godina, izmjenama Priloga 2. „Godišnja članarina”;
- (c) ukidanju CLARIN ERIC-a;
- (d) prestanku članstva ili statusa promatrača;
- (e) suspenziji ili razrješenju dužnosti izvršnog direktora i Upravnog vijeća.

8.9. Odluke o sljedećim pitanjima donose se dvotrećinskom većinom:

- (a) izmjena statuta;
- (b) izmjena Priloga 2.;
- (c) suspenzija ili razrješenje dužnosti izvršnog direktora i Upravnog vijeća;
- (d) ukidanje CLARIN ERIC-a.

Svaka izmjena statuta podložna je odredbama utvrđenima u članku 11. Uredbe (EZ) br. 723/2009.

8.10. Odluka o prestanku članstva ili statusa promatrača donosi se jednoglasno, ne računajući glas člana o kojem se glasa ni suzdržane glasove.

8.11. Glasovanje se provodi tajno ako to zatraži netko od predstavnika. U slučaju neodlučenog rezultata glasovanja predsjednik je glas odlučujući.

8.12. Za kvorum Glavne skupštine potrebno je dvije trećine glasova. Predstavnici mogu biti prisutni fizički ili preko opunomoćenika, kako je opisano u članku 8.6. Glavna skupština može odlučiti da za sastanke koristi tehnologije kao što je video konferencija.

8.13. Predsjednik može odlučiti za donošenje odluka koristiti pisani postupak. U takvim slučajevima, predsjednik ili osoba ovlaštena od strane predsjednika prosljeđuje prijedlog svim službenim predstavnicima u Glavnoj skupštini, koji potom u propisanom roku iznose svoje prigovore, izmjene ili namjeru suzdržavanja od glasovanja. Rok za odgovor ne smije biti kraći od 14 kalendarskih dana. U hitnim slučajevima, kada mjera koja se donosi mora biti odmah provedena, predsjednik može skratiti rok za odgovor na pet kalendarskih dana. Ako se u dozvoljenom roku ne iznese ni jedan prigovor, izmjena ili namjera suzdržavanja od glasovanja, prijedlog se prešutno usvaja. Ako službeni predstavnik iznese prigovor ili prijedlog izmjene, predsjednik može odlučiti izmijeniti prijedlog i vratiti ga u pisani postupak, ili staviti to pitanje na dnevni red slijedećeg sastanka Glavne skupštine.

Članak 9.

Znanstveni savjetodavni odbor

9.1. Članove Znanstvenog savjetodavnog odbora imenuje Glavna skupština. Znanstveni savjetodavni odbor čine visoko stručni istraživači neovisni ⁽¹⁾ o CLARIN ERIC-u. U Znanstvenom savjetodavnom odboru moraju biti zastupljeni i pružatelji i korisnici usluga CLARIN ERIC-a.

9.2. O broju članova Znanstvenog savjetodavnog odbora odlučuje Glavna skupština. Broj članova ne smije biti manji od pet ni veći od deset.

9.3. Mandat članova Znanstvenog savjetodavnog odbora je tri godine, s mogućnošću još jednog mandata, o čemu odlučuje Glavna skupština.

9.4. Znanstveni savjetodavni odbor doprinosi Glavnoj skupštini putem zahtijevanih i nezahtijevanih savjeta o strateškim pitanjima koja uključuju ali nisu ograničena na savjete o viziji, novim inicijativama, poslovnim planovima i osiguranju kvalitete. Znanstveni savjetodavni odbor može savjetovati Glavnu skupštinu o procjeni napretka rada i usluga koje pruža CLARIN ERIC.

9.5. Predsjednika Znanstvenog savjetodavnog odbora bira Glavna skupština. Interni pravilnik Znanstvenog savjetodavnog odbora temelji se na modelu općeg internog pravilnika koji sastavlja Upravno vijeće. Interni pravilnik odobrava Upravno vijeće.

Članak 10.

Forum nacionalnih koordinatora

10.1. Svaka država članica imenuje nacionalnog koordinatora. Nacionalni koordinador djeluje kao glavna veza između CLARIN ERIC-a i nacionalnog konzorcija.

Nacionalni koordinatori osiguravaju da njihova zemlja poštuje politike i strategije Glavne skupštine za razvoj i korištenje CLARIN-a.

10.1.1. Svaki član koji je međuvladina organizacija s operativnom strukturom imenuje koordinadora. Koordinator djeluje kao glavna veza između CLARIN ERIC-a i radnih jedinica međuvladine organizacije. Koordinator osigurava da njihova organizacija poštuje politike i strategije Glavne skupštine za razvoj i korištenje CLARIN-a. Dalje u tekstu ovog statuta izraz „nacionalni koordinador” također uključuje koordinatore koje su imenovala međuvladine organizacije.

10.2. Forum nacionalnih koordinatora čine svi nacionalni koordinatori. Odgovornost Foruma nacionalnih koordinadora je koordinacija provedbe strategija koje je utvrdila Glavna skupština. Forum održava koherentnost i usklađenost unutar CLARIN-a te suradnju između članova.

(¹) Neovisni znači da nisu u sukobu interesa.

10.3. Predsjednik Foruma nacionalnih koordinatora bira se u skladu s internim pravilnikom Foruma. Predsjednik je po službenoj dužnosti član Upravnog vijeća.

10.4. Interni pravilnik Foruma nacionalnih koordinatora temelji se na modelu općeg internog pravilnika koji sastavlja Upravno vijeće. Interni pravilnik odobrava Upravno vijeće.

Članak 11.

Izvršni direktor

11.1. Glavna skupština imenuje izvršnog direktora CLARIN ERIC-a prema postupku koji je sama odredila. Izvršni direktor i Upravno vijeće zajedno čine zakonsko zastupništvo CLARIN ERIC-a. Izvršni direktor odgovoran je za svakodnevno upravljanje CLARIN ERIC-om. Izvršni direktor odgovoran je za provedbu odluke Glavne skupštine o izmjeni Priloga 2.

11.2. Mandat izvršnog direktora je pet godina, s mogućnošću administrativnog produženja, tj. produženja bez natječaja, u trajanju do dvije godine, o čemu odlučuje Glavna skupština. Na kraju mandata od pet godina ili nakon što se mandat više ne može produžiti, objavljuje se novi javni poziv.

Članak 12.

Upravno vijeće

12.1. Glavna skupština imenuje visoko stručne pojedince u Upravno vijeće. O broju članova Upravnog vijeća odlučuje Glavna skupština. Glavna skupština određuje postupak imenovanja. Kolektivna stručnost Upravnog vijeća obuhvaća upravljanje, tehničku infrastrukturu, jezične resurse i potrebe korisnika.

12.2. Glavna skupština imenuje jednog člana Upravnog vijeća za zamjenika direktora. Zamjenik direktora zamjenjuje izvršnog direktora u slučaju njegove/njezine odsutnosti ili u slučaju sukoba interesa.

12.3. Mandat članova Upravnog vijeća je tri godine, s mogućnošću još jednog mandata, o čemu odlučuje Glavna skupština.

12.4. Upravno vijeće je, zajedno s izvršnim direktorom, izvršno tijelo CLARIN ERIC-a. Upravno vijeće odgovorno je za nesmetan rad CLARIN ERIC-a prema uputama i odlukama Glavne skupštine, kao i za povratne informacije ostalih vijeća i odbora.

12.5. Upravno vijeće sastavlja opći model za interne pravilnike koji koriste sva vijeća i odbori navedeni u ovom statutu, i odobrava specifične pravilnike pojedinačnih vijeća i odbora. Upravno vijeće sastavlja vlastiti interni pravilnik temeljen na općem modelu.

12.6. Izvršni direktor je predsjednik Upravnog vijeća.

Članak 13.

Stalni odbor za tehničke centre CLARIN-a

13.1. Osniva se Stalni odbor za tehničke centre CLARIN-a. Stalni odbor za tehničke centre CLARIN-a čine direktori (ili predstavnici koje direktori imenuju) centara CLARIN-a koji su određeni kao ključni za rad CLARIN-a na temelju kriterija koje postavlja Upravno vijeće. Odluku o određivanju tehničkog centra kao ključnog za rad CLARIN-a donosi Glavna skupština.

13.2. Stalni odbor za centre CLARIN-a osigurava usklađenost, koherenciju i stabilnost usluga infrastrukture kroz odluke o primjeni, kao i koordinaciju između centara i članova. Stalni odbor podnosi izvješća Forumu nacionalnih koordinatora i Upravnom vijeću. Predsjednik Stalnog odbora bira se po internom pravilniku Stalnog odbora. Predsjednik je po službenoj dužnosti član Upravnog vijeća.

13.3. Stalni odbor služi kao forum za razmjenu ideja i iskustava CLARIN centara. Uloga Stalnog odbora je davanje savjeta i upućivanje zahtjeva i prijedloga CLARIN ERIC-u i nacionalnim koordinatorima kako bi se osigurala usklađenost, koherencija i stabilnost usluga.

13.4. Interni pravilnik Stalnog odbora temelji se na modelu općeg internog pravilnika koji sastavlja Upravno vijeće. Interni pravilnik odobrava Upravno vijeće.

Članak 14.

Radne skupine

14.1. Upravno vijeće može osnivati i raspuštati radne skupine za poslove koji zahtijevaju poseban trud, a kojima se ne može baviti Upravno vijeće.

14.2. Interni pravilnik radnih skupina temelji se na modelu općeg internog pravilnika koji sastavlja Upravno vijeće. Interni pravilnik odobrava Upravno vijeće.

POGLAVLJE 5.**FINANCIJE***Članak 15.***Proračunska načela i financijski izvještaji**

- 15.1. Financijska godina CLARIN ERIC-a počinje 1. siječnja i završava 31. prosinca svake godine.
- 15.2. Sve stavke prihoda i rashoda ERIC-a uključene su u procjenu koja se sastavlja za svaku financijsku godinu, a prikazuje se u godišnjem proračunu. Godišnji se proračun sastavlja u skladu s načelima transparentnosti.
- 15.3. Uz financijske izvještaje CLARIN ERIC-a prilaže se izvješće o upravljanju proračunskim sredstvima i financijskom upravljanju u financijskoj godini.
- 15.4. CLARIN ERIC podliježe zahtjevima primjenjivog prava u vezi s pripremom, podnošenjem, revizijom i objavljivanjem financijskih izvještaja.
- 15.5. CLARIN ERIC osigurava korištenje sredstava u skladu s načelima razumnog financijskog upravljanja.
- 15.6. CLARIN ERIC vodi odvojenu evidenciju troškova i prihoda od svojih komercijalnih aktivnosti.

*Članak 16.***Obveze**

- 16.1. CLARIN ERIC odgovara za svoje dugove.
- 16.2. Članovi nisu zajedno odgovorni za dugove CLARIN ERIC-a.
- 16.3. Financijske obveze članova za dugove CLARIN ERIC-a ograničene su na godišnji doprinos pojedinog člana, kako je određeno u Prilogu 2.
- 16.4. CLARIN ERIC poduzima odgovarajuće mjere osiguranja za pokriće specifičnih rizika za izgradnju i rad CLARIN-a.

POGLAVLJE 6.**IZVJEŠĆIVANJE KOMISIJE***Članak 17.***Izvješćivanje Komisije**

- 17.1. CLARIN ERIC podnosi godišnje izvješće o aktivnosti, koje posebno sadržava znanstvene, operativne i financijske aspekte njegovih aktivnosti. Izvješće odobrava Glavna skupština i šalje Komisiji i relevantnim javnim tijelima u roku šest mjeseci nakon završetka odgovarajuće financijske godine. To je izvješće dostupno javnosti.
- 17.2. CLARIN ERIC izvješćuje Komisiju o svim okolnostima koje prijete da će ozbiljno ugroziti ostvarenje zadaća CLARIN ERIC-a ili ometati CLARIN ERIC pri ispunjavanju uvjeta utvrđenih Uredbom (EZ) br. 723/2009.

POGLAVLJE 7.**POLITIKA***Članak 18.***Sporazumi s trećim osobama**

- 18.1. U slučajevima kada procijeni da je to korisno, CLARIN ERIC može sklopiti sporazum s trećim osobama, kao što su pojedinačne institucije, regije ili države nečlanice.
- 18.2. Ako institucije iz država nečlanica ili ostale stranke navedene u članku 18.1. žele doprinijeti CLARIN ERIC-u svojom stručnošću, uslugama, jezičnim resursima i tehnologijom, CLARIN ERIC može s njima sklopiti sporazum. Sporazum određuje konkretnu uslugu/doprinos koji stranka daje, te određuje prava, pristojbu za pretplatu i ostale uvjete u vezi ovog doprinosa. Preduvjet je da su korisnici podataka, alata i usluga CLARIN-a u sustavu za provjeru vjerodostojnosti i autorizaciju korisnika.

*Članak 19.***Politika pristupa za korisnike**

- 19.1. U vezi s pristupom za istraživače u državama članicama CLARIN-a, podaci, alati i usluge koje pruža CLARIN ERIN dostupni su svim zaposlenicima i studentima u istraživačkim zajednicama kao što su sveučilišta, istraživački centri, muzeji i istraživačke knjižnice, u skladu s autorizacijom pružatelja sadržaja i kroz provjeru vjerodostojnosti koju je odobrio CLARIN ERIC.

19.2. U vezi s pristupom za istraživače u državama nečlanicama, istraživačka institucija plaća pristojbu za pretplatu u skladu s načelima određenima u Prilogu 2., koja svim zaposlenicima i studentima navedene institucije omogućava pristup podacima, alatima i uslugama CLARIN-a. Preduvjet je da se korisnici podataka, alata i usluga CLARIN-a nalaze u sustavu za provjeru vjerodostojnosti i autorizaciju korisnika koji zadovoljava uvjete CLARIN-a i koje je CLARIN ERIC odobrio.

19.3. Drugim institucijama, tvrtkama i sličnim posebnim korisnicima, kao i samostalnim istraživačima koji ne pripadaju nekoj instituciji, pristup se može omogućiti uz naknadu. Preduvjet je da se korisnici podataka, alata i usluga CLARIN-a nalaze u sustavu za provjeru vjerodostojnosti i autorizaciju korisnika koji zadovoljava uvjete CLARIN-a i koje je CLARIN ERIC odobrio.

19.4. Javni pristup je dozvoljen, osim ako su usluge ili resursi ograničeni uvjetima licenciranja koje nameće njihov vlasnik. Dozvoljen je pristup metapodacima, otvorenim izvorima i resursima slobodnog pristupa.

19.5. Čak i ako je pristup dozvoljen prema člancima od 19.1. do 19.4., za pristup nekim uslugama vlasnik može zahtijevati naknadu.

Članak 20.

Politika znanstvenog vrednovanja

20.1. CLARIN ERIC promiče istraživačke djelatnosti, te u pravilu omogućuje što slobodniji pristup istraživačkim podacima. Neovisno o ovom načelu, CLARIN ERIC promiče visokokvalitetna istraživanja i podržava kulturu „najbolje prakse” kroz aktivnosti osposobljavanja.

Ako se pristup istraživačkim podacima ili alatima CLARIN-a mora ograničiti zbog kapaciteta pa se mora izvršiti selekcija projekata, znanstvena izvrsnost projektnih prijedloga ocjenjuje se na temelju stručnih pregleda neovisnih stručnjaka. Glavna skupština, uz savjetovanje Znanstvenog savjetodavnog odbora, odlučuje o kriterijima i postupcima selekcije. U tim se kriterijima uzima u obzir i da su određeni kapaciteti rezervirani za potpuno nove ideje koje možda još nisu u potpunosti sazrele ili postigle široko priznatu znanstvenu izvrsnost. Stručnjake koji pregledavaju projekte bira Upravno vijeće u skladu s politikom vrednovanja.

20.2. Za procjenu CLARIN ERIC-a i njegovih rezultata je prema članku 9.4. odgovoran Znanstveni odbor.

Članak 21.

Politika širenja

21.1. CLARIN ERIC promiče CLARIN i potiče istraživače na uključivanje u nove i inovativne projekte i na korištenje CLARIN-a u visokom obrazovanju.

21.2. CLARIN ERIC u pravilu potiče istraživače da omoguće slobodan pristup rezultatima svojih istraživanja i zahtijeva od istraživača iz država članica da objave svoje rezultate putem CLARIN-a.

21.3. Politika širenja obuhvaća različite ciljne skupine; CLARIN koristi nekoliko kanala kako bi dosegao svoju ciljanu publiku, kao što su internetski portali, glasila, radionice, prisutnost na konferencijama, članci u časopisima i dnevnim novinama.

Članak 22.

Politika zaštite prava intelektualnog vlasništva

22.1. Prava intelektualnog vlasništva za rezultate koje je ostvario CLARIN ERIC pripadaju CLARIN ERIC-u i njima upravlja Upravno vijeće.

22.2. U pravilu se daje prednost načelima otvorenog izvora i slobodnog pristupa.

22.3. CLARIN ERIC daje smjernice (uključujući i putem internetske stranice) istraživačima kako bi se osiguralo da istraživanja koja se provode koristeći resurse koji su dostupni putem CLARIN ERIC-a budu provedena u okviru koji priznaje prava vlasnika podataka i privatnost pojedinaca.

22.4. CLARIN ERIC osigurava suglasnost korisnika s uvjetima kojima se uređuje pristup i odgovarajuće mjere sigurnosti u pogledu interne pohrane i rukovanja.

22.5. CLARIN ERIC raspolaže precizno određenim mehanizmima za istraživanje navodnih narušavanja mjera sigurnosti i kršenja povjerljivosti istraživačkih podataka.

Članak 23.**Politika zapošljavanja, uključujući jednake mogućnosti**

- 23.1. CLARIN ERIC je poslodavac koji poštuje načela jednakih mogućnosti. Ugovori o zapošljavanju moraju poštovati nacionalno pravo države u kojoj je osoblje zaposleno.
- 23.2. CLARIN ERIC za svaku zadaću bira najboljeg kandidata bez obzira na podrijetlo, nacionalnost, vjeru ili spol.

Članak 24.**Politika nabave i oslobođenje od poreza**

- 24.1. CLARIN ERIC prema kandidatima za nabavu i ponuditeljima postupaju jednako i bez diskriminacije, bez obzira na to jesu li iz Unije ili ne. Politika nabave CLARIN ERIC-a poštuje načela transparentnosti, nediskriminacije i tržišnog natjecanja. Budući da je infrastruktura CLARIN-a raspodijeljena, nabavu djelomično provode članovi pojedinačno, poštujući svoje nacionalne propise i postupke u javnoj nabavi, a djelomično sam CLARIN ERIC.
- 24.2. Upravno vijeće odgovorno je za svu javnu nabavu CLARIN ERIC-a. Sve ponude se na odgovarajući način objavljuju na internetskoj stranici CLARIN ERIC-a, te na državnim područjima država članica i promatrača. Za iznose javne nabave veće od 200 000 EUR, CLARIN ERIC ravna se načelima direktiva EU-a o javnoj nabavi i naknadno primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom. Odluka o dodjeli ugovora za javnu nabavu javno se objavljuje zajedno s punim obrazloženjem. Glavna skupština donosi Provedbena pravila koja određuju sve potrebne pojedinosti o točnim postupcima i kriterijima za nabavu.
- 24.3. Nabava koju provode članovi i promatrači, a koja se odnosi na aktivnosti CLARIN-a, obavlja se tako da se vodi računa o potrebama CLARIN ERIC-a, tehničkim uvjetima i specifikacijama koje izdaju nadležna tijela.
- 24.4. Porezna oslobođenja koja se temelje na članku 143. stavku 1. točki (g) i članku 151. stavku 1. točki (b) Direktive Vijeća 2006/112/EZ ⁽¹⁾ te u skladu s člancima 50. i 51. Provedbene uredbe Vijeća (EU) br. 282/2011 ⁽²⁾ ograničena su na porez na dodanu vrijednost za robu i usluge koje su namijenjene CLARIN ERIC-u za službenu upotrebu, a čija vrijednost premašuje iznos od 250 EUR, i koje u potpunosti plaća i nabavlja CLARIN ERIC. Ova porezna oslobođenja ne vrijede za nabavu koju provode članovi pojedinačno. Dodatna ograničenja se ne primjenjuju.

Članak 25.**Politika postupanja s podacima**

- 25.1. CLARIN ERIC u pravilu daje prednost načelima otvorenog izvora i slobodnog pristupa, ali se poštuju i postojeće licencije.
- 25.2. CLARIN ERIC omogućuje javni pristup svim jezičnim resursima i alatima putem opisa ključnih metapodataka.

POGLAVLJE 8.**TRAJANJE, LIKVIDACIJA, SPOROVI, ODREDBE O OSNIVANJU****Članak 26.****Trajanje**

- 26.1. CLARIN ERIC osniva se na neodređeno vrijeme.

Članak 27.**Likvidacija**

- 27.1. Odluku o likvidaciji CLARIN ERIC-a donosi Glavna skupština u skladu s člancima 8.2. i 8.8.
- 27.2. Bez nepotrebnog odgađanja, a u svakom slučaju u roku od 10 dana nakon donošenja odluke o likvidaciji CLARIN ERIC-a, CLARIN ERIC obavješćuje Europsku komisiju o toj odluci.
- 27.3. Sredstva preostala nakon otplate dugova CLARIN ERIC-a raspodjeljuju se među članovima proporcionalno njihovim akumuliranim godišnjim doprinosima CLARIN ERIC-u određenima u Prilogu 2. U skladu s člankom 16.3., obveze koje nisu namirene sredstvima CLARIN ERIC-a raspodjeljuju se među članovima proporcionalno njihovim godišnjim doprinosima CLARIN ERIC-u određenima u Prilogu 2.

⁽¹⁾ SL L 347, 11.12.2006., str. 1.-118.

⁽²⁾ SL L 77, 23.3.2011., str. 1.-22.

27.4. Bez nepotrebnog odgađanja, a u svakom slučaju u roku od 10 dana od zaključenja postupka likvidacije, CLARIN ERIC o tome obavještuje Komisiju.

27.5. CLARIN ERIC prestaje postojati na dan kada Europska komisija objavi odgovarajuću obavijest u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 28.

Primjenjivo pravo

28.1. Za CLARIN ERIC se sljedećim redoslijedom primjenjuje:

- (a) pravo Unije, posebno Uredba (EZ) br. 723/2009;
- (b) nizozemsko pravo, u slučajevima koji nisu obuhvaćeni (ili koji su djelomično obuhvaćeni) pravom Unije;
- (c) ovaj statut.

Članak 29.

Sporovi

29.1. Sud Europske unije nadležan je za sudske sporove među članovima u vezi s CLARIN ERIC-om, između članova i CLARIN ERIC-a, te za svaki spor u kojem je Unija stranka.

29.2. Zakonodavstvo Unije o nadležnosti primjenjuje se na sporove između CLARIN ERIC-a i trećih osoba. U slučajevima koji nisu obuhvaćeni zakonodavstvom Unije, nizozemsko pravo određuje nadležni sud za rješavanje takvih sporova.

Članak 30.

Dostupnost statuta

30.1. Valjana verzija statuta u svako je vrijeme javno dostupna na internetskoj stranici CLARIN ERIC-a i u zakonskom središtu.

Članak 31.

Odredbe o osnivanju

31.1. Konstitutivni sastanak Glavne skupštine saziva se u državi domaćinu što je prije moguće, ali ne kasnije od 45 kalendarskih dana od stupanja na snagu odluke Komisije o osnivanju CLARIN ERIC-a.

31.2. Država domaćin obavještuje članove utemeljitelje o eventualnim posebnim hitnim pravnim postupcima koji se moraju provesti u ime CLARIN ERIC-a prije održavanja konstitutivnog sastanka. Ako član utemeljitelj ne uloži prigovor u roku od 5 radnih dana od primitka obavijesti, osoba koja je za to propisno ovlaštena od države domaćina provodi pravni postupak.

Prilog 1.

POPIS ČLANOVA I PROMATRAČA

U ovom Prilogu su navedeni članovi i promatrači, te subjekti koji ih predstavljaju.

Ažurirano: 20. rujna 2010.

Članovi

Država ili međuvladina organizacija	Subjekt koji je predstavlja
Republika Austrija	Austrijsko savezno ministarstvo znanosti i istraživanja (BMWF)
Republika Bugarska	Ministarstvo obrazovanja, mladih i znanosti
Češka Republika	Ministarstvo obrazovanja, mladih i sporta (MEYS)
Kraljevina Danska	Danska agencija za znanost, tehnologiju i inovacije (DASTI)
Nizozemska jezična unija	Glavni tajnik
Republika Estonija	Ministarstvo obrazovanja i istraživanja
Savezna Republika Njemačka	Njemačko savezno ministarstvo za obrazovanje i istraživanje (BMBF)

- (a) početni okvirni proračun je 1 000 000 EUR godišnje, temeljeno na procjeni sudjelovanja 2/3 od 26 zemalja koje su zastupljene u konzorciju za pripremnu fazu CLARIN-a; ako se više članova pridruži, Glava skupština može odlučiti smanjiti doprinose ili povećati razinu aktivnosti;
- (b) doprinosi Nizozemske kao države domaćina za prvu godinu je 250 000 EUR;
- (c) maksimalni doprinosi ostalih članova za prvu godinu je 200 000 EUR;
- (d) minimalni doprinosi članova za prvu godinu je 11 800 EUR;
- (e) doprinosi za svakog člana određuje se za razdoblje od pet godina, s godišnjim povećanjem od 2 % radi naknade inflacije i rasta troškova. Točan iznos za svakog člana naveden je u tablici dolje;

- (f) članovi koji se pridruže u kasnijim godinama plaćaju indeksirani doprinos određen za tu godinu;
- (g) promatrači plaćaju najmanji indeksirani doprinos za članstvo, koji je naveden u tablici dolje;
- (h) pojedinačne institucije u državama nečlanicama plaćaju najmanji indeksirani doprinos za članstvo, koji je naveden u tablici dolje;
- (i) doprinos Nizozemske jezične unije je 28 600 EUR, na temelju flamanskog udjela u bruto domaćem proizvodu Unije (što iznosi 23 600 EUR), plus dodatni iznos od 5 000 EUR kao posebni doprinos Nizozemske jezične unije (kao međunarodne organizacije);
- (j) doprinos subjekata koji se pridruže tijekom godine proporcionalan je broju preostalih mjeseci u toj godini, počevši s prvim danom mjeseca pridruženja;
- (k) doprinosi se temelje na postotku BDP-a te zemlje u 2010. godini u bruto domaćem proizvodu Unije u toj godini (prema podacima Eurostat-a), prema sljedećoj formuli:

Postotak bruto domaćeg proizvoda Unije zaokružuje se na sljedeći cijeli broj (prema GORE ako je manji od 5, inače prema DOLJE) i množi se s minimalnim doprinosom, kao u sljedećoj tablici:

% BDP-a EU-a	zaokruženo	Doprinos u eurima
≤ 1	1	11 800
> 1 i ≤ 2	2	23 600
> 2 i ≤ 3	3	35 400
> 3 i ≤ 4	4	47 200
> 5 i ≤ 6	5	59 000
> 6 i ≤ 7	6	70 800
itd.	...	...
≥ 16 i < 17	16	188 800
≥ 17	n.d.	200 000

Godišnja članarina za članove koji se u početku nisu obvezali na pet godina veća je za 25 % sve dok se ne obvežu za preostalo razdoblje. Ako se član obveže na ostatak razdoblja od pet godina, ili ako ostane član pet godina, poduzimaju se mjere kako član ne bi platio ukupno više od normalne članarine za tih pet godina.

Donja tablica i ukupni iznosi u njoj uključuju 33 potencijalna europska člana.

Iznosi za članove koji su se obvezali na pet godina

Član (potencijalni)	% BDP- EU-a iz 2010.	Osnovni doprinos	s godišnjim povećanjem od 2 %					Iznos 2012. -16. g.
			2012. g.	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	
Island	0,10	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Cipar	0,10	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Estonija	0,10	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Malta	0,10	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408

Član (potencijalni)	% BDP- EU-a iz 2010.	Osnovni doprinos	s godišnjim povećanjem od 2 %					Iznos 2012. -16. g.
			2012. g.	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	
Latvija	0,10	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Litva	0,20	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Bugarska	0,30	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Luksemburg	0,30	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Slovenija	0,30	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Hrvatska	0,40	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Slovačka	0,50	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Mađarska	0,80	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Rumunjska	1,00	11 800	11 800	12 036	12 277	12 522	12 773	61 408
Češka	1,20	23 600	23 600	24 072	24 553	25 045	25 545	122 815
Irska	1,30	23 600	23 600	24 072	24 553	25 045	25 545	122 815
Portugal	1,40	23 600	23 600	24 072	24 553	25 045	25 545	122 815
Finska	1,50	23 600	23 600	24 072	24 553	25 045	25 545	122 815
NJU/ Flandrija	1,68	28 600	28 600	29 172	29 755	30 351	30 958	148 836
Danska	1,90	23 600	23 600	24 072	24 553	25 045	25 545	122 815
Grčka	1,90	23 600	23 600	24 072	24 553	25 045	25 545	122 815
Austrija	2,30	35 400	35 400	36 108	36 830	37 567	38 318	184 223
Norveška	2,60	35 400	35 400	36 108	36 830	37 567	38 318	184 223
Belgija	2,90	35 400	35 400	36 108	36 830	37 567	38 318	184 223
Švedska	2,90	35 400	35 400	36 108	36 830	37 567	38 318	184 223
Poljska	2,90	35 400	35 400	36 108	36 830	37 567	38 318	184 223
Švicarska	3,30	35 400	35 400	36 108	36 830	37 567	38 318	184 223
Turska	4,70	59 000	59 000	60 180	61 384	62 611	63 863	307 038
Nizozemska	4,80	250 000	250 000	255 000	260 100	265 302	270 608	1 301 010
Španjolska	8,70	94 400	94 400	96 288	98 214	100 178	102 182	491 261
Italija	12,80	141 600	141 600	144 432	147 321	150 267	153 272	736 892
Ujedinjena Kraljevina	14,00	165 200	165 200	168 504	171 874	175 312	178 818	859 707
Francuska	16,10	188 800	188 800	192 576	196 428	200 356	204 363	982 523
Njemačka	20,60	200 000	200 000	204 000	208 080	212 242	216 486	1 040 808
UKUPNO		1 635 000	1 635 000	1 667 700	1 701 054	1 735 075	1 769 777	8 508 606

CIJENA PRETPLATE ZA 2013. g. (bez PDV-a, uključujući uobičajene troškove otpreme)

Službeni list EU, serije L + C, tiskano izdanje	na 22 službena jezika EU	1 300 EUR godišnje
Službeni list EU, serije L + C, tiskano izdanje + godišnje izdanje na DVD-u	na 22 službena jezika EU	1 420 EUR godišnje
Službeni list EU, serija L, tiskano izdanje	na 22 službena jezika EU	910 EUR godišnje
Službeni list EU, serije L + C, mjesečno izdanje na DVD-u (zbirno izdanje)	na 22 službena jezika EU	100 EUR godišnje
Dodatak Službenom listu (serija S – natječaji za javnu nabavu), DVD, jedno izdanje tjedno	višejezično: na 23 službena jezika EU	200 EUR godišnje
Službeni list EU, serija C – natječaji	na jeziku/jezicima ovisno o natječaju/natječajima	50 EUR godišnje
Pravna stečevina EU, posebno tiskano izdanje	na hrvatskom jeziku	4 000 EUR

Pretplata na *Službeni list Europske unije*, koji se objavljuje na službenim jezicima Europske unije, dostupna je u 22 jezične inačice. Službeni list sastoji se od dviju serija: L (Zakonodavstvo) i C (Informacije i objave).

Na svaku se jezičnu inačicu pretplaćuje posebno.

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 920/2005, objavljenom u Službenom listu L 156 od 18. lipnja 2005., institucije Europske unije nisu privremeno dužne sastaviti sve akte na irskome i objaviti ih na tom jeziku. Izdanja Službenog lista na irskom jeziku stoga se prodaju odvojeno.

Pretplatom na Dodatak Službenom listu (serija S – natječaji za javnu nabavu) obuhvaćena su sva 23 službena jezika na jednome višejezičnom DVD-u.

Pretplatnici *Službenog lista Europske unije* mogu na zahtjev primati različite priloge uz Službeni list. Pretplatnici se obavješćuju o objavljivanju priloga putem obavijesti umetnute u *Službeni list Europske unije*.

Prodaja i pretplata

Pretplatnici se na zasebno plative periodične publikacije, kao što je pretplata na Službeni list Europske unije, pretplaćuju preko naših prodajnih zastupnika. Popis prodajnih zastupnika nalazi se na stranici:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_hr.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) omogućuje izravan i besplatan pristup zakonodavstvu Europske unije. Ta stranica omogućuje pregled *Službenog lista Europske unije*, kao i Ugovora, zakonodavstva, sudske prakse i pripremnih akata.

Više obavijesti o Europskoj uniji može se pronaći na stranici: <http://europa.eu>

FX-AZ-13-334-HR-C

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR